5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 810 Marți 1 Septembrie 1909

O societate a oamenilor de litere

Incă nu sîntem bine lămuriți, care-i e rostul.

Dar pe cît înțelegem nu e vorba de o organizare cu scopuri artistice, ci de una care se va îngriji—dacă nu excluziv, în tot cazul cu prioritate—de starea materială și de soarta membrilor săi.

Va fi o breaslă dar: breasla oamenilor cari mănuesc condeiul, la fel cu a celor cari mînuesc ciocanul sau cari culeg plumbul în ateliere.

Și ne întrebăm: era nevoe?

Dacă spiritul de asociație e un produs al societăților în care lupta pentru existență e mai agitată și mai vie; dacă el crește pe măsură ce situația individului devine astfel mai grea, atunci nimic mai legitim de cît instinctul acesta de solidaritate socială, care apropie—în vederea unui țel comun,—puterile risipite ale mulței.

Dar orice generalizare are o limită. Și ceea ce se potrivește unei categorii sociale, de pildă, nu se potrivește alteia, după cum ceia ce corespunde unei anumite situații, nu corespunde numai decît unei alteia analoage.

Fierarii și tipografii pot alcătui bresle,—pentru că activitatea lor e pur profesională, și interesele lor strict comune. Oamenii de litere, nu se găsesc în aceiași categorie, pentru că activitatea lor e de o natură particulară, care închide ideea de vocațiune, și pentru că între ei nu există comunitate de interese.

Și ce să facă o societate a oamenilor de litere? Să stimuleze producția artistică? Să ofere pensiuni și rente viagere, celor ce nu mai pot scrie, sau văduvelor lor? Să reglementeze oferta și cererea, între ei și editori?

Nici o asociație din lume nu va face ca un poet să fie mai iubit, de cît este grație operei sale,—și nici un mijloc nu va putea constrînge pe un editor să plătească bine o lucrare care nu e menită a se infige în gustul publicului cetitor.

Acolo unde numărul celor cari citesc, e destul de mare și poate da extensiune comercializărei producțiunei literare, raportul dintre opera omului de litere și starea sa materială se stabilește de la sine. Zola, Daudet, France, au ajuns să-și creeze venituri splendide,—nu grație acțiunei exercitate de vr'o societate literară, dar mulțumită valorei operei lor, care a făcut ca aceasta să se impue unei lumi întregi.

La noi aceasta nu se poate—pentru multe motive. Dar s'a ajuns cel puțin la venituri modeste, care asigură literaților romîni un echivalent al muncei lor.

La ce dar o societate de oameni de litere?

Ea nu va putea produce talente nouă, și nici nu va da alte puteri talentelor existente.

Pentru că alții sînt factorii cari determină selecționarea acestor exemplare de elită ale conglomeratului social,—și pentru că prin asemenea slabe mijloace artificiale nu se schimbă și nu se mărește puterea de creațiune și geniul poporului.

Ea nu va mări nici numărul cetitorilor de literatură, și nu va influența, de cît doar într'o proporție infinit de mică, gustul cetirei și cultul frumosului, pe care nu-l formează și nu-l sporește de cît operile mari.

Neputînd astfel schimba nici producțiunea și nici cîmpul de desfacere—ce schimbare va suferi oferta și cererea în materie,—și mai departe întru cît starea materială a scriitorilor se va schimba în bine sub un regim corporativ?

Intru nimic, fără îndoială.

UN NOU CONFLICT

Telegraful aduce îmbucurătoarea știre, că biserica romînă de peste munți, este hotărîtă să lupte în contra dispozițiilor șovine ale lui Apponyi, cari constituesc primul pas al guvernului maghiar de a se amesteca în autonomia bisericei romîne

Nici nu ne îndoim că biserica romînă de peste munți își va face datoria; mai ales, că actul ministrului Apponyi este și nedrept și nepoliticos.

Ar fi fost dezmințirea cea mai rușinoasă ce s'ar fi putut da energiei și patriotizmului fraților de peste munți, dacă biserica romînă transilvăneană ar fi suportat această lovitură, care în mod necesar ar fi atras o serie întreagă de lovituri și nedreptăți.

Ne pare bine, de hotărîrea luată de conferința episcopală, care a decis că la nevoe va susține lupta cu mijloace extreme.

Și sperăm, că atitudinea bisericei romîne va avea efectul dorit.

Statul maghiar, cu tot șovinizmul de care este însuflețit, nu va putea rezista, căci el cunoaște foarte bine ce pot romînii transilvaneni.

O chestie de conștiință

Viitorul *reprobînd purtarea ziarului carpist, care a lansat minciunoasa știre, că șeful nostru, d. Take Ionescu, ar fi suferind, își exprimă nedumerirea, pentru faptul, că presa conservator-democrată a dat acestei știri, cea mai formală dezmințire.—Curioasă mentalitate!*

Iată un fapt divers, un fapt fără mare însemnătate, fără de nici o însemnătate chiar. dar care printr'o inadvertență explicabilă se strecoară într'un ziar. Are sau nu ziarul, datoria să facă rectificarea sau dezmințirea necesară? Cel mai elementar simț de demnitate ziaristică spune că da. Nu este permis nimănui, cu atît mai mult unui ziar să răspîndească o știre falsă, chiar sub forma dezmințirii unei știri adevărate.

Cu atît mai vîrtos, cînd acel fapt, acea știre este de o însemnătate mare; cu atît mai mult, cu cît falsitatea știrii ia caracterul unei răutăți nepermise, ziarul este dator să o dezmintă. Versiunea carpistă asupra sănătății șefului nostru este natural dintre acestea. Și dacă ziarul carpist n'a avut acest elementar simț de bună conduită și de demnitate, cu atît mai vîrtos ne incumbă nouă sarcina de a-l înfiera.

De unde dar „nedumerirea“ Viitorului? *Care este* explicația *acestei nedumeriri?*

Explicația nu poate fi de cît o chestie de conștiință Viitorul *și-a amintit de un alt caz, nu tocmai vechi, în care el și întreaga presă liberală-brătenistă a avut un rol dezgustător. Este cazul îmbolnăvirii d-lui D. A. Sturdza, fostul șef al partidului liberal, care—spre rușinea cercurilor brătenistе—a produs atîta bucurie printre partizanii actualului prim ministru*

Viitorul *n'a putut dezminți acea știre, pentru că era adevărată, și pentru că îi convenea perfect.*

Acum se repede asupra noastră, ca și cum—ceea ce el însuși recunoaște ca neadevărat—dezmințirea noastră n'ar fi exactă; ca și cum noi am avea față de șeful nostru sentimente asemănătoare celor ce aveau liberalii pentru șeful lor.

Să avem iertare: noi ne iubim șeful, și nu putem lăsa fără răspuns cea mai mică răutate ce s'ar face în jurul numelui lui, cu atît mai mult, cu cît d. Take Ionescu nu s'ar putea nici-odată coborî pînă la nivelul acelor născocitori de răutăți. Iar Viitorul *să facă bine, și să nu și arate nedumerirea, căci face pur și simplu o gafă, amintind lumii purtarea-i imorală de altă-dată.*

TOTREMANIAREA

O versiune, menită a produce multă senzație în lumea politică, este aceia care ne pune in cunoștință despre posibilitatea intrării în guvern, cu ocazia remanierii, a d-lui G. Panu.

Situația încurcată în care se găsește d. Ionel Brătianu, care nu poate face remaniarea, l-a determinat pe primul ministru să se gîndească la concursul ce i l ar puntea da d. G. Panu. Și atunci fără a se gîndi, dacă sporește sau micșurează nemulțumirile din partid, în ori-ce caz așa pare, d. Brătianu s'a oprit la numele fostului șef al radicalilor propunîndu-se acestuia să intre în cabinet.

Explicațiunea acestui mod de cârpire a guvernului nu poate fi, de cît intențiunea ce o are d. Ionel Brătianu de a scăpa de agitațiunea unor cercuri liberale, care vor să-l impue pe d. Constantinescu. Mai ales, că—după toate probabilitățile—d. Brătianu își dăduse cuvîntul, că d. Constantinescu va intra în minister.

După cum se vede, sforțările ce face d. Brătianu, spre a ieși din impasul, pe care singur și l-a creiat nu sunt mici. Și aceste sforțări nu denotă desigur, greutatea săvîrșirei actului in sine; ci situațiunea precară din partidul liberal, intrigile și dezbinările necurmate, ambițiunile și vanitatea atîtor fruntași liberali, cari vor să-și ia răsplata actului de recunoaștere a șefiei d lui Ionel Brătianu.

Este curios, că aceasta fiind starea de spirite și de lucruri în partidul liberal, d. Brătianu se mai gîndește incă la formațiuni ministeriale, și la putere. Nu știe d-sa că un partid slab nu poate avea putere?

I.

CATE-VA NOTE

Conservatorul și *Voința Națională*, se întrec în a discuta chestiunea apariției „haimanalelor“ în capitală, și de la discuție ajung la învinuiri reciproce. *Conservatorul* susține că apariția haimanalelor se datorește guvernării liberale, iar *Voința* trăgîndu și cenușa pe turtă, afirmă că, partidul conservator ar fi cauza înmulțirii pungașilor.

De sigur, că vor fi și de aceia, cari vor crede sau pe unul sau pe celalt din cele două oficioase, noi însă, fiindcă nu vrem să jignim pe nici una, și fiind că vrem să fim drepți, le credem pe amîndouă.

Oierii transilvaneni

Prin convențiunile noastre cu Austro-Ungaria s'a păstrat în totdeauna obiceiul străvechi ca economii de vite din Ardeal să poată veni cu vitele lor la păscut în țara romînească. Ungurilor le-a displăcut pururea contactul, din pricina aceasta, dintre Romînii de dincolo și cei de dincoace; de aceea au încercat, de cîte ori s'au tratat convențiile, să suprime pentru România avantagiul de a-și specula pășunile,—au întîmpinat, însă în tot deauna rezistență din partea guvernelor noastre. Din pricina aceasta, erau siliți să recurgă la măsuri arbitare, la samavolnicii, ca să micșoreze numărul Romînilor din Ardeal cari treceau cu vitele în țara noastră.

Acum, cu prilejul nouei convenții, delegații unguri au reușit să obțină de la guvernul romîn ceea ce în zadar ceruseră atîta vreme de la guvernele precedente, anume prohibițiunea, prin lege categorică, pentru economii din Ardeal, de a mai veni cu vitele în România. Ba, delegații unguri au obținut mai mult: au obținut ca, dacă guvernul vecin va îngădui ca crescătorii din Transilvania să se coboare cu vitele în Romînia, vitele acestea să nu se mai întoarcă vii în Austro Ungaria, ci cu titlul de vite romînești,—vite al căror număr să se scadă din cîtimea pe care s'au învoit Ungurii s'o primească de la noi în schimbul marilor avantaje pe cari li le-au recunoscut guvernul romîn prin convenția care va lua în curînd ființă.

Și mărturisind aceasta „Voința Națională“ în loc să explice felonia guvernului liberal, desvoltă rațiunile politice cari fac pe Unguri să dorească aceasta situațiune privilegiată!

De alt-fel zice „Voința Națională“ chestia ciobanilor privește esclusiv rînduiala internă a Statului vecin, rînduială în care guvernul romîn n'are dreptul să se amestece. Or, nu e așa.

Ori cît de exclusiv internă ar părea această chestiune, Romînia era în fața unei situații de fapt, care îi convenea; și atîta e de adevărat că chestia ciobanilor luase, prin faptul că era stipulată în convenții, caracter internațional, în cît guvernul ungar n'a putut-o, cu toată dorința-i arzătoare, regula prin lege întru cît noi, cealaltă parte contractantă nu consimțeam la aceasta. Acum guvernul din Budapesta va legifera asupra ei pentru că d. Brătianu și-a dat învoială la măsura pe care de atîta vreme o urmăresc vecinii noștri. Acesta este, dar, unul din *avantaj le* dobîndite de guvernul liberal prin convenția de comerț ce a încheiat cu Austro-Ungaria.

Dar mai e ceva: în schimbul avantajelor pe cari le acordă Romînia—și sunt imense—Austro Ungaria se învoește să permită trecerea a unui număr determinat de vite din țara noastră. Prin înțelegere cu guvernul nostru, însă, monarhia vecină va considera în viitor, ca vite străine pe cele cari s'ar coborî, din Ardeal, în Romînia, la pășunat, și ca atari le va scădea din numărul de zece mii de capete pe cari s'a învoit să le primiască, de la noi, în primul an de la punerea în lucrare a convenției. Cu chipul acesta, Ungurii eludează, cu consimțimîntul guvernului romîn, singura clauză care ne era favorabilă în convenție Căci ori ambele guverne vor consimți ca vitele Romînilor din Ardeal să treacă la noi, și în cazul acesta Ungaria, la întoarcere, își va importa propriile ei vite—ceea ce face iluzorie clauza celor zece mii de capete de la noi; ori, ca să putem exporta vitele noastre guvernul romîn va fi silit *el* să împedice trecerea vitelor din Ardeal — și atunci, pășunile noastre de la graniță rămîn neproductive, iar mulțimea de economi romîni din Ardeal se vor vedea sărăciți prin însăși fapta patriotică a guvernului nostru.

OAMENI ȘI LUCRURI

VACANȚE...

Un ordin al ministerului a prelungit vacanța școlară iașană. Pînă cînd? Aceasta atîrnă de împrejurări, căci data de 1 Octombrie e de pură convențiune și ziua deschiderei școlilor va fixa o mersul epidémiei, iar nu vre-o deciziune de la centru.

A! Dacă domnii de la centru ar putea da Iașului mîna de ajutor necesară, mîna de Hercule care să înfrîngă hydra cea cu multe capete și fără de capăt,—epidemia! Aceasta însă n'au putut-o face.

Un Hercule s'ar fi găsit poate, dar despre el ne spune mitologia că a reușit a distruge miasmele Elidei si a curăți grajdurile regelui Augias cu ajutorul micului rîu, Alfeu, care curgea în apropiere de localitatea infectată. La noi însă Timișeștii sunt departe, iar Prutul—s'a zis pe vremuri—nu e al nostru și Rusia n'o să ni-l împrumute sau or să ni l... otrăvească vre-o dată. Și atunci l'am lăsat să curgă liniștit acolo unde este și ne am resignat să suferim de sete cîți-va ani mai mult.

De aceea,—să așteptăm, căci atît avem de făcut; așteptăm ca epidemia să se sature și să slăbească prin sine în săși, să moară de propria ei otravă sau să moară cînd i-o fi sete după un ospăț atît de copios, făcut cu atîtea vieți omenești...

Cu ce nerăbdare așteaptă Iașul totdeauna sfîrșitul lui August, începutul lui Septembrie! Epoca deschiderei școlilor era cea mai interesantă și mai îmbelșugată a anului, pentru că într'aceasta își mai consfinția superioritatea foasta capitală, în abundența școlilor.

„Provincia“ dădea năvală; străzile Iașului deveneau adevărate furnicare și întîlniai figuri noue, costume pitorești, vedeai circulînd părinți și copii în luptă pentru burse, examene, concursuri, în căutare de locuri de internate sau numai de gazde; aveai—într'un cuvînt—imaginea Iașului școlar, a Iașului care și mai păstrează cu drept cuvînt faima și fala de centru cultural.

Aceasta lipsește acum și întregește impresia de goliciune a orașului atît de greu lovit, atît de ireparabil lovit.

Cînd se populează școlile Iașului, avem Iașul însuși palpitînd de un exces de viață; avem mișcarea, avem tinerețea, avem speranța, avem voiciunea, avem viitorul—vrednic de trecutul foastei Capitale.

Dar vremea ne obijduește de astă dată cu împrejurările ei fatale, iar pe străzile noroioase ale Iașului se plimbă urîtul și pustiul; în mijlocul vacanței prelungite se fac multe și dureroase vacanțe omenești—goluri de vieți ce nu se vor mai umplea nici odată și al căror doliu îl poartă orașul întreg!

Rodion

Literatură și diletantism

Intre ziare și reviste.—Articole de vacanță.—Partidele politice privite de un „dilentant“.—Cînd spune adevărul. D. Ibrăileanu persecutat.—Piatra în baltă!

Nu de mult doi tineri și foarte talentați scriitori, d nii D. Anghel și St. O. Iosif, s'au formalizat că într'un ziar politic, esclusiv politic, nu li s'a îngăduit să și spună pe șleau părerea asupra unui scriitor, pentru motivul că acesta din urmă avea legături politice cu ziarul în chestiune.

Lucrul era, cu toate aceste, foarte natural. Un ziar politic e obligat să țină seamă nu numai de împrejurările și actele politice ca atare, dar și de considerațiuni, de scrupule personale, întru cît ar fi în joc persoane cărora de fapt le aparține ziarul nu numai de cît în sensul material al cuvîntului, ci prin comunitatea convingerilor și vederilor politice.

Mai puțin legată de asemenea condițiuni se poate considera, pînă la un punct, o revistă literară, chiar dacă ar aparținea unor personalități politice.

Acolo se poate ori-cînd găsi forma intermediară, se poate găsi haina literară, formula filosofică, pentru a exprima anumite păreri luîndu-li-se caracterul de actualități și dîndu-le—mai cu seamă—o notă de „articole de vacanță“.

*

Ce sunt articolele de vacanță, în publicitatea noastră mai cu seamă, se știe din experiența lucrurilor. Ceea ce în presa cotidiană este „umplutura“, partea destinată a da gazetei varietatea și cantitatea, a face decor articolelor propriu zise, chestiunilor politice palpitante,—este în viața revistelor mari seria articolelor rezervate unor numere mai slabe, mai puțin cetite, în special numerele de vacanță cînd căldurile mari, sau lipsa celor mai mulți dintre redactori și .. cetitori se simte în viața țării și în piață.

Cele mai multe reviste își suspendă apariția în lunile de vară, sunt însă publicațiuni mai importante, cu răspunderea prea mare și cu programul prea vast, ca să și permită luxul unei eclipse de vară și în traiul unor asemenea publicațiuni se simte trebuința articolelor de vacanță, pentru a se putea rezerva unor anumite mai însămnate posibilitatea de a *nu* apărea în lunile atît de ingrate ale verei.

*

Lumea cetitoare cunoaște peripețiile furioasei campanii ce s'a dus și se duce încă prin un cotidian politic local în contra d-lui C. Stere. Ea a fost calificată prin niște termeni suggestivi de către un personagiu care împărtășește de alt feliu, vederile politice ale ziarului cu pricina,—drept „o salată de vacanță“.

Dar d. C. Stere are în propria d sale casă o mică daraveră cam de aceeași natură,—articolul d-lui Ibrăileanu despre „Partidele noastre politice“, publicate drept „părerile unui „diletant“ și nu fără o notiță de rezervă din partea direcțiunii ... *rezervatio mentalis.*

Cînd acum zece ani și mai bine actualul director al „Vieței Romînești“ a vroit să exprime oare-cari adevăruri crude la adresa societății romîne în general, a publicat în „Adevărul“ seria de foiletoane, „din observațiile unui hypocondric“. Se cunoaște legenda lui Solon. Ca să spună norodului vorbe grele, s'a prefăcut...nebun și mulțimea i-a îngăduit s'o maltrateze.

Mai puțin excesiv în spusele sale și mai puțin îndrăzneț, d. G. Ibrăileanu nu-și zice nici nebun, nici hipocondric, ci numai „diletant“.

Cele scrise de d-sa sunt de altfeli, lucruri mult mai inofensive și dacă în afară de critică literară d. Ibrăileanu n'ar face și „politică“, n'ar gravita în jurul unui om politic, care e în acelaș timp directorul revistei, nimeni n'ar fi făcut vre un cap de acuzare autorului zisului articol, care exprimă cîteva păreri ce nu diferă mult de cele scrise de multe ori în coloanele unui ziar liberal mai tînăr.

Cităm un pasagiu care conține în esență întregul articol:

Partidul liberal se emancipează de *balast*—„Conservatorii democrați“ liberali părăsesc partidul, ori mai de grabă

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 104,- jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

se cramponează de el. Ori-ce partid ar trebui să aibă, nu se poate să nu aibă „Conservatorii" săi „democrați". Ba încă, într'un partid cu mai puțini „conservatori democrați" acestora le merge mai bine și chiar credem că în partidul liberal vor începe să vină sau să revină o parte din conservatorii democrați, căci în partidul lor sunt poate mulți care își dau seamă că acolo sunt prea mulți și dincoace au rămas locuri de explotat. „Liberalii" liberalii merg mai departe cu „democrații țărăniști". „Naționaliștii—democrați" liberalii devin „democrați—țărăniști", iar unii se fac naționaliști democrați. „Democrații țărăniști" își elucidează cît mai bine punctul lor de vedere ca să nu rămînă vre-o confuzie între ei și naționaliștii democrați ai d lor lorga și cuza și împreună cu „liberalii" din partidul liberal democratezează și mai mult programul partidului, căci partidul liberal, care nu mai poate cîștiga orășenimea dacă rămîne pe punctul său de vedere actual și care, din nefericire, nu poate avea sprijin în țărănimea încă în conștienta *trebue* să atragă la sine pe toți intelectualii idealiști și aceștia nu pot fi atrași decît dacă sunt *satisfăcuți* printr'un program larg „democratic".

*

Fiindcă însă, cu toată rezerva direcțională d. G. Ibrăileanu e considerat ca un „alter ego" politic-literar al d-lui Stere, ziarul *Epoca* a găsit nemerit să releveze articolul ca un atac la adresa unei părți din partidul liberal și anume a „cadrelor vechi" și astfeli s'au găsit în oarecare încurcătură ziarele liberale cari au apărat și apără zisul articol ca fiind o încercare de diletantism literar și un propriu zis politică. Bună oară „Viitorul" scrie:

„Ii place însă unei gazete conservatoare să descopere un antagonism adînc și ireconciliabil între liberalii vechi și noi, între tineri și bătrîni, și provoacă pe acești din urmă ca să'și lămurească situațiunea. Pretextul pentru acest apel patetic în care foaia conservatoare manifestă o grijă neînțeleasă pentru demnitatea vechilor liberali—este un articol apărut în *Viața Romînească* iscălit de d. Ibrăileanu.

Este ciudată concepțiunea confratelui nostru după care toată gîndirea romînească trebue să fie disciplinată în mod milităresc. Uită acest confrate că, dacă *Viața Romînească* apare sub direcțiunea d-lor C. Stere ai d. I. Cantacuzino, această publicațiune nu este o gazetă de partid ci o revistă literară care aspiră a fi o tribună liberă a întregei gîndiri romînești. Dovadă despre aceasta este că întîlnim în coloanele sale iscăliturile tuturor scriitorilor de seamă între cari și pe aceia a d-lui Barbu Delavrancea, membru eminent al partidului conservator".

Cu deosebire numai că d. Delavrancea nu și-ar tipări în „Viața Romînească" cugetările politice și poate nu-i le-ar adăposti nici revista d-lui C. Stere.

*

Dar „apararea" d-lui Ibrăileanu dă prilej unui alt ziar... liberal să maltrateze cumplit pe autorul articolului. Nu de mult, același ziar—e vorba de „Secolul"—amintia d-lui Ibrăileanu că e originar din... Erzerum. Acum îl „apără" în modul următor:

„...Deși acel articol este iscălit cu un nume ce nu este al niciunuia dintre directori, totuși *Epoca*, găsind într'însul atacuri la adresa vechilor liberali", le atribue de-adreptul d lui Sterea, sperînd ca cel puțin să-l pună ast-fel în conflict cu o parte diu partidul al cărui tînăr fruntaș și ministeriabil este.

Este oare acest procedeu mult mai leal decît acela pe care a încercat să-l întrebuințeze *Evenimentul?*... Dar însuși dl. Sterea a notat în josul articolului cu pricina, că el nu oglindește vederile direcțiunii revistei. Al S'a adăogat acolo că, totuși, articolul ar fi cuprinzînd „unele lucruri juste și interesante"; probabil s'a uitat a se adăoga, ceea ce era esențial: „însă cele juste nu sunt interesante, iar cele interesante nu sunt juste..."

La ce penurie de subiecte de polemică trebuie să fi ajuns însă adversarii noștri, ca să alerge la exercițiile anodine ale unor diletanți,—cum ei singuri se numesc, fie chiar că o zic fără a o crede, din moment ce noi o credem și fără să o zicem!—Este de două ori caracteristic fenomenul: Ori cu calomnii, ori cu fleacuri,—altfel nu știu să lupte adversarii noștri,—și au dovedit-o încă odată în împrejurarea aceasta, ieșindn ne înainte fie cu proza *facsimilată* a Upravei, fie cu acea maculată a diletanților fără răspundere și fără importanță."

Din riposta „Secolului" se poate vedea că „balastul" uu se lasă azvîrlit pentru a da ușurință celor ce vor să se urce mai repede și că—încă odată—e mai preferabil, chiar pentru diletanți, să facă politică pe șleau, decît sub forma literară și filosofică a articolelor de revistă, fie chiar a articolelor de vacanță. Altfeliu riști, cîte odată, s'arunci o... piatră 'n baltă.

A.

O SARBATOARE

Vineri s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul paraclisului de la penitenciarul central (cuviosul Moisi Arapul).

Serviciul divin a fost oficiat de P. C. S. Archimandritul Gherasim Miron, asistat de cîți va preoți.

Cu această ocazie P. C. S. Archimandritul Gherasim Miron a ținut o frumoasă cuvîntare, în fața deținuților, zicînd:

Fraților,

Sfanta noastră Biserică creștină încă din primele timpuri ale existenței sale a venerat pe sfinții și plăcuții lui D-zeu. In urmă, prin învățăturile sale s'a îngrijit să întrețină vie cinstirea lor în mintea și în inima fiilor sei și totd'auna a căutat să-i îndemne să-și îndeplinească această sfîntă datorie,—să imiteze faptele lor.

S'au zidit biserici în numele lor; s'au luat ca patroni a i bisericilor și instituțiilor și s'au așăzat și sărbători în amintirea lor.

Una dintr'aceasta este și sărbătoarea de astăzi în care sf. biserică sărbătorește amintirea Preacuviosului Părintelui nostru Moisi Arapu—patronul acestui sf. locaș.

Cu această ocaziune mă voiu încerca să vă povestesc, în puține cuvinte, viața și faptele Preacuviosului Moisi pentru ca să cunoașteți că, aplicat spre rele, din tinerețele lui omul are posibilitatea să greșască—să păcătuiască—să facă fapte rele, dar are posibilitatea, iarăși, să se pocăiască să se îndrepte—numai să voiască.

Fraților creștini, Preacuviosul Moisi Arapul s'a născut în Etiopia din neamul negrilor. Cînd a ajuns la vrîsta de a putea trăi singur prin sine, s'a tocmit servitor la un vestit bogătaș de pe acele meleaguri. De timpuriu însă s'a dat la totfelul de fără de lege. Făcea escrocherii, fura, jefuia, ucidea și săvîrșia fel de fel de crime. Din pricina asta l-a și alungat stăpînul seu. Fiind bine inițiat în ale tălhăriei și om tare cu trupul, el a intrat într'o ceată de hoți care l'a și ales ca șef de bandă. Așa de multe tălhării și crime a săvîrșit el cu ceata lui încît ajunsese spaima locuitorilor din împrejurimi Multă vreme a trăit Preacuviosul părinte a această viață ticăloasă. Dar D zeu care nu voește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu—s'a milostivit și l'a chemat la pocăință. Desgustîndu-se sfîntul de viața sa tălhărească și a venit în sineși, a părăsit'o și s'a retras în pustietate la o mănăstire ca să se pocăiască.

Aici petrecînd el în cea mai desăvîrșită supunere și ascultare a ajuns să fie cel mai de samă monah. După cît va timp și-a luat el o chilie și petrecea acolo întru D zeu, în post și rugăciune curățindu și fără de legile ce săvîrșise pînă atunci. Intr'o noapte însă a fost calcat de patru hoți, dar el fiind voinic i-a biruit pe toți patru, i a legat, i a luat în spate și i-a dus în monastire la biserică zicînd părinților: de vreme ce mie nu mi se cade să nu fac nedreptate nimănui, iată i-am prins și vi i-am adus ce porunciți pentru dănșii? Părinții au poruncit să i libereze. Talharii văzîndu se liberi și cunoscînd că este Moisi fostul lor vatav s'au mirat și s'au minunat de schimbarea vieței lui, au preamărit pe D-zeu și, pocăindu se s'au făcut monahi.

Nu numai acestia dar și mulți alți tălhari, auzind de schimbarea fostului lor vatav, s'au pocăit și s'au făcut monahi foarte înbănătățiți.

Pînă să ajungă Preacuviosul Moisi la gradul acesta de desevîrșire morală a avut multe de suferit. Il chinua gîndul de a-și relua iarăși firul vieții sale ticăloase, de aceia s'a dus la părintele seu duhovnicesc Isidor preotul schitului și i-a povestit cum îl chinuesc gîndurile răle și spurcate.

Nu te supăra frate, i-a răspuns starețul că ești încă începător de aceea năvălesc asupra ta acele gînduri, voind să te atragă iarăși la viața spurcată și ticăloasă de mai înainte. Dar pentru ca să le poți alunga te sfătuesc să postești; iar asta pentru ca să-ți înfrînezi corpul.

Ascultînd sfatul Egumenului, robul lui D-zeu Moisi s'a închis în chilia sa, petrecînd toată ziua în post și rugăciunc. De abea seara, după apusul soarelui mînca o bucățică de pîne foarte mică numai cu apă. Petrecusă sfîntul Moisi timp de șase ani în post și rudăciani, privighere de toată noaptea și în ostenele. Dar apoi prin rugăciunile sfîntului Isidor de gîndurile spurcate care îl supăra și restul vieței l'a petrecut în liniște.

Pentru lupta cea înverșunată pe care a purtat'o cu gîndurile cele răle fericitul Moisi a căpătat mare putere de la D-zeu, și așa era plin de Duhul sfînt în cît deși trăia în pustietate era un adevărat Inger în trup, de aceia sf. biserică îl și fericește: locuitor pustiului și înger în trup te-ai aratat de D zeu fericite Moisi...

Fraților, așa de tare se lățise vestea despre viața cea sfîntă a prea cuviosu lui Moisi încît mulți din cei ce știau ticăloasa și păcătoasa lui viață de mai înainte veneau să se încredințeze de cele ce aud.

Dar sfîntul, defaimînd slava lumei, ajutorul D-zeesc n'a voit a se lăsa să fie văzut și slăvit de lume. Pentru viața sa cea sfîntă fericitul Moisi s'a învrednicit de dorul preoției. Ca preot a servit 15 ani și cînd a atins vrîsta de 75 ani a primit cununa de martir.

Din cele expnse pînă aci vedem că sărbătoarea de astăzi este plină de învățătură pentru orice creștin dar mai ales pentru cei ce trăesc în această instituție de corecțiune. Cît de înaită este învățătura pe care o găsiți voi în viața Prea cuviosului Părinte Moisi!

Dintrînsa vedeți tăria de caracter, vedeți hotărîrea nestrămutată a sf. părinte de a părăsi pentru totdeauna calea greșită pe care mersese aproape un pătrar de veac și a apucat pe calea mîntuirei vecinice și a fericirei eterne.

Viața Prea cuviosului Moisi, dar vă poate servi ca normă de viață după ce vă veți libera. Nu zic că veți deveni sfinți ca el, dar veți deveni oameni cinstiți, cu fruntea senină, cu conștiința curată și fără teama de a vă mai lasa copilașii și familia pe drumuri la voia întîmplărei; iar voi să zăceți în beciurile temniței, cari pentru mare parte dintre noi sunt adevăratul verme neadormit și adevărata scrîșnire a dinților.

Cugetați dar, cugetați serios, fraților creștini, la pocăința statornică a Prea cuviosului Moisi, rugîndu-l și zicînd: Prea cuvioase Păr. Moisi ajută-ne cu darul tău ca să ne întărim în faptele cele bune, cari ți-au fost așa de scumpe în tot timpul penitenției. Părinte Ceresc, ajută-ne cu darul tău să înaintăm în vrîstă și fapte bune. Amin.

Litere-Ştiinţe-Arte

Scriitorii cînd... scriu.—Ne cade în mînă un ziar săptămînai din Capitală, „organ al activității sociale, industrie, comerț, petrol, politică, literatură, știință...". De curiozitate am numărat vr'e 8—opt!—articole în acel unic exemplar, semnate toate de un singur nume: d. Alexandru Macedonski.

Cuprinsul? Vezi mai sus: industria, comerț, politică, literatură, știință, polemică, critică, etc., etc. Intr'un cuvînt poetul vorbește ca și strămunul latin „de omni re scibili et quibusdem ali s".

Trecem printr'o curioasă fază de activitate literară. Toți literații romîni, consacrați, scriu la ziare politice sau scriu politică în ziare. Al. Vlahuță, Duiliu Zamfirescu, G Coșbuc, Goga, Sadoveanu, Iosif, Anghel, Minulescu, Gorun, Gârleanu, Ranetti, Rosetti, Codreanu și atîția alții sunt „angajați"—moralmente sau materialmente—de către ziare cotidiane. Iar cîte unul—cum e cazul poetului Macedonskii—umple vre-o gazetă săptămînală în întregime, ca să nu rămînă mai prejos. Să fie oare acest fenomen o coincidență cu inițiativa unora de a funda societate a „scri torilor", acum cînd legiunea acestora se confundă aproape cu a gazetarilor profesioniști?

Să fim sinceri. Impresiunea cetitorului, care întîlnește prea adesea numele unui literat în josul unor articole de gazetă, e mai curînd neplăcută. D. Maiorescu a spus nu de mult d-lui Duiliu Zamfirescu, că chemarea poetului nu e de a critica și a polemiza, ci de a scrie.

Cetitorilor le plac cu drept cuvînt scriitorii numai atunci, cînd scriu, în înțelesul înalt al cuvîntului, iar nu ca profesioniști în senzul comun.

*

Sub titlul „Despre alții și despre mine" va apare în curînd un volum cu „amintiri de tot felul" scrisă de celebra foastă „amica lui Lassalle", Helena de Racovitza astăzi d-na de Schewitsch, eroina romanticei aventuri care a custat viața marelui orator socialist Ferdinand Lassalle.

Vom vorbi mîne mai pe larg despre acest capitol de roman.

*

Ziarul „Newyork Herald" publicînd o critică a memoriilor Sarhei Bernhardt, a intitulat articolul în chestie „Sarah! nu ne păcăli!" Prin aceste cuvinte Sarah se simți ofensată și dete în judecată ziarul „Newyork Herald" cerînd 100.000 dolari despăgubire.

*

Cum merge febra-tifoidă

De cînd bîntuie febra-tifoidă în Iași.—Statistica serviciului sanitar de la 1896-1909.—Epidemia de azi.—Numărul cazurilor.—Ce măsuri s'au mai luat.—Pînă cînd va mai dura epidemia.—Alte amănunte.

Suntem în a treia lună de cînd orașul e bîntuit de febră-tifoidă și epidemia, contrar așteptărilor, pare că merge tot în creștere. Dacă în dispărțirile I și III-a, epidemia a început să mai scadă, în schimb, ea a început să ia proporț i în dispărțirile IV și V. Și dacă cazurile nu sunt așa de grave ca în lunile trecute, totuși numărul lor crește pe fie-care zi. Ceea-ce e îmbucurător întru cîtva, e că de cît-va timp, cazuri mortale nu prea sunt.

Am crezut interesant de a cerceta statistica serviciului sanitar asupra epidemiei de febră-tifoidă, de la apariția ei, din 1896 și pînă astă-zi, spre a vedea, cazurile cari s'au constatat în acest interval, precum și decesele.

Epidemia a început a bîntui cu furie la Iași în anul 1896, cînd s'au înregistrat la finele anului, cel mai mai mare număr de cazuri, adică 571, dintre care 84 decese. Epidemia a mers în descreștere în anul 1897, cînd s'au înregistrat 284 cazuri, dintre care 47 decese. In 1898 au fost 179 cazuri; dintre care 29 decese. In 1899 au fost 185 cazuri și 25 decese. In 1900 au fost 143 cazuri și 24 decese. In 1901 au fost 171 cazuri și 26 decese. In 1902 au fost 312 cazuri și 38 decese. In 1903 au fost 97 cazuri și 19 decese. In 1904 au fost 289 cazuri și 34 decese. In 1905 au fost 213 cazuri și 18 decese. In 1906 au fost 228 cazuri și 24 decese. In 1907 au fost 287 cazuri și 32 decese. In 1908 au fost 328 cazuri și 35 decese.

După cum se vede, cel mai mare număr de cazuri s'au înregistrat în primul an al apariției febrei în Iași, și cel mai mic număr a fost în anul 1903, cînd au fost numai 96 cazuri.

In anul acesta, epidemia a început, după cum se știe, pe la sfîrșitul lunei Maiu și de și cazurile n'au fost numeroase la început, totuși gravitatea sub care ap prezinta epidemia, a îngrozit populația. In intervalul de la 3 Maiu și pînă la sfîrșitul lunei iulie, numărul cazurilor trecuse de 350.

In luna August, față de slabele măsuri ce s'au luat, epidemia a luat proporții și mai mari. In prima zi a lunei s'au constatat 18 cazuri noui și de atunci, zilnic, s'au înregistrat cazuri noui.

De la 1 pînă la 27 August au fost constatate 130 cazuri noui și au fost înregistrate 13 decese, și din nefericire, pare că epidemia e în continuă creștere. Astă-zi chiar, s'au constatat alte 10 cazuri noui; aproape toate în dispărțirile a IV și a V-a.

Medicii însiși sunt alarmați de acest fapt,—mai ales că nu au la dispoziție măsurile ce ar putea să se ia și cari dacă ar fi fost luate de la început,—epidemia poate nu lua proporții așa de mari.

Constatîndu-se că prima cauză e apa, care aproape toată e contaminată, s'a făcut după cum se știe, opalarea tuburilor și s'a decis distrugerea celor cîtor-va sute de fîntîni,—de prin mahalale.

Acum se întocmește lista fîntînelor din dispărțirile II, III, IV și V-a, pe care medicii de dispărțire, asistați de autoritatea polițienească le va denatura cu țîțeiu,—așa cum s'a făcut cu fîntînele din dispărțirea I-a.

*

Asupra duratei epidemiei, nimic nu s'ar putea preciza.

După cum spun medicii, epidemia mai poate dura încă alte cîte-va luni, dar se prea poate iar ca prin a doua jumatate a lunei Octombrie ea să descrească.

Mîne după amiazi consiliul de higienă al orașului, se va întruni, în ședință ordinară, pentru a se consfătui ce măsuri s'ar mai putea lua.

La această ședință va lua parte și d. dr. C. Popescu, inspector sanitar, precum și d. N. Gane, primarul orașului

E verba să se discute și asupra spectacolelor, precum și asupra măsurilor ce urmează a se lua la sfîrșitul lunei acestia, în vederea deschiderei cursurilor scolare, care, după cum se știe, va avea loc la 1 Octombrie.

Informaţii

❑ Eri, cu ocazia aniversărei luărei Griviței, s'a oficiat un Te Deum la Mitropolie, la care au luat parte autoritățile civile și militare.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, asistat de Archimandritul Gherasim Miron și preoții I. Țincoca, protoereu, I. Gotcu, Dim. Popa, Agapi, I. Mitescu, Mitru, Vartic și Borcea și 4 diaconi.

Onorurile au fost date de o companie din regimentul Stefan cel Mare No. 13, sub comanda d-lui căpitan Oprescu.

❑ Alaltă-eri Sămbătă I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, a fost la Pîngărați, unde a vizitat închisoarea și biserica închisorei, însoțit fiind de prefectul județului Neamț, d. Crivătz, de preotul Matase, protoereul județului și alte persoane.

La intrare, I. P. S. Sa, a fost întîmpinat de d. Palade, directorul închisorei și C. Ernescu grefierul închisoarei în timp ce cerul format de deținuți și soldați au întonat „mulți ani trăiască" și „trăiască Regele". Garda de soldați, sub comanda d-lui locot. Cujbă a dat onorurile.

I. P. S. S Mitropolitul a ținut o frumoasă predică, îndemnînd pe deținuți la pocăință.

In urmă I. P. S. Sa a plecat cu automobilul la M-rea Bistrița.

❑ Mîine 1 Septembrie, se va începe la școala superioară de moașe din localitate, examenul pentru diplomă a elevelor din anul al II-lea, iar la 15 Septembrie se va începe concursul de admitere a candidatelor pentru anul I și în urmă examenul de corigență a celor rămase în Iunie, din anul I.

Comisiunea examinatoare se va compune din profesorii școalei și delegatul facultății de medicină d. profesor dr. Thiron, sub președenția d lui prof. dr. V. Bejan, directorul școalei.

Direcțiunea școalei face cunoscut elevelor acestei școale că afară de uniforma ce vor trebui să aibă în interiorul institutului, sunt obligate să aibă și anume uniformă în afară de institut și anume: pieptănătura să fie netedă și capul în broboadă, cu broboadă de culoare cenușie închisă sau acoperit cu pălărie simplă de aceiași culoare, fără garnitură de cît un singur galon de culoare mai închisă de cît cele din anul I și două galoane la cele din anul al II-lea. Haina simplă, compusă din sacou și fustă de culoare cenușie închisă și garnite cu un galon de 1½ cm. de lat, la cele din anul I și două galoane la anul II-lea. Corsetul nu e permis.

❑ Aflăm cu plăcere că în cursul acestei luni se va celebra la Brusturoasa, jud. Neamț, căsătoria religioasă a distinsei și mult drăgălașei domnișoare Tinca Teodoreanu, licențiată în științi fizico-chimice, cu d. Gh Macovei, dr. în științile fizice.

❑ Se comunică din comuna Șipote, că eri un incendiu a distrus casele locuitorului Ion Crăciun din satul Halcea. Pagubele cauzate de incendiu întrec suma de 6000 lei.

Din cercetările făcute la fața locului, nu s'a putut stabili cauza de unde a provenit incendiul.

❑ Mîine se începe la Botoșani concursul candiaților pentru admiterea în seminarul „Veniamin Costachi" din orașul nostru.

Tot mîine se va începe la Roman concursul de admitere în școala normală „Vasile Lupu" din Iași.

❑ In comuna Miroslava s'a declarat 2 cazuri de febră tifoidă, iar în comuna Galata un caz.

❑ D. lt. col. dr. Palauz, medic șef al spitalului militar, care a fost bolnav de febră-tifoidă, se află restabilit.

DIVERSE

— Locuitorul Constantin a Măriței din comuna Movileni, fiind atins de alienație mintală, a fost adus la Iași și supus unui examen medical, în urma căruia a fost internat la ospiciul Socola.

— Pe moșia Bivolari arendată d-lor Leon și Samuel Costiner, a ars ieri o gireadă de paie, recolta nouă de pe 15 hectare.

Focul se crede că a luat naștere de la scînteile mașinei, de oare ce în acea zi, a fost o mare furtună pe acea moșie.

— Ministerul cultelor comunică prefecturei jndețului că d-nii Neculai Gheorghiu și Gheorghe Postondor au fost confirmați ca epitropi, pe un period de 5 ani, cel dintăi la biserica din Bucium și cel de al doilea la biserica din comuna Holboca.

❑ Seziunea curţei cu juri se va deschide la 15 Septembrie a. c.

In această seziune, se vor judeca, între altele, şi procesele următoare:

Grig. Guzgan, de 77 ani, din Voineşti, pentru că în ziua de 23 Mai a. c., a omorît cu lovituri de cuţit pe soţia sa Zoiţa Guzgan; Ilie Florescu şi Paraschiva Andrei Ciobanu, pentru că în ziua de 26 Mai a. c., au răpit pe copilul Buium, de 2 ani şi jumătate, al lui Z. Birnbaum din str. Socola No. 68; Catinca Gh. Antochi, din comuna Holboca, pentru că a omorit pe un copil al ei nelegitim.

De asemeni au fost trimeşi în judecata curţei cu juri din Vaslui, indivizii Alecu Hurdubac, Vasile Al. Hurdubac, Nicu Hurdubac şi T. V. Căpitanu din comuna Tonacu, judeţul Vaslui, care au omorît pe primarul Rîşcanu, din acea comună, iar în judecata curţei cu juri din Fălciu a fost trimis învăţătorul C. Gavril Neşteanu, din Vutcani, pentru atentat la pudoare.

❑ **Eri societatea de bine facere „Cuza Vodă", şi a sărbătorit patronul. Dimineaţă, toţi membrii, în corpore, precum şi reprezentanţii tuturor societăţilor de bine-facere, au asistat la Te Deumul şi parastasul ce s'a oficiat la biserica Sf. Spiridon.**

După Te Deum a luat cuvîntul d. D. Ionescu, preşedintele societăţei, arătînd că societatea îşi sărbătoreşte al doilea an de existenţă şi primul de cînd funcţionează mai temeinic. Mulţumeşte celor lalte societăţi care au venit să ia parte la serbare, mulţumind în acelaş timp d lui Gh. D. Şerban, care a venit să reprezinte pe preşedintele de onoare al soc., d. N. Cananău, care se află în străinătate.

Dl. Gh. D. Şerban laudă iniţiativa societăţilor de bine-facere cum e „Cuza-Vodă" îndemnînd pe asistenţi la fapte mari şi frumoase.

Au mai vorbit d nii Manolescu Mladian, Botez din partea soc. Moldova, Caramalău din partea societăţei Frăţia şi Tomescu din partea soc. „Jubileul".

De la biserică, membrii au pornit în piaţa Unirea unde au încins o mare horă. Aci a vorbit d. Cercel vice preşed. soc. Apoi a urmat un banchet la berăria Zimbru, la care s'au ridicat tuaşturi de către d nii: D. Ionescu pentru presă şi pentru celelalte societăţi; căp. Paladi, Manolescu Mladian, Martinescu din partea societăţei comerţului, Herovanu Botez din partea soc. Moldova, Tomescu din partea soc. Jubileul, Caramalău din partea soc. Frăţia, G., Stamatopol din partea presei, Cercel etc.

❑ **Consistoriul Mitropoliei va fi convocat pe la 14 Septembrie c., cînd va judeca cîte-va procese.**

❑ **D-nii sub-comisari I. Ghiulea, Sălcianu şi Bobeica, au plecat aseară la Bucureşti pentru a depune examenul de capacitate.**

❑ **Casa rurală a mai cumparat moşia Holmul zisă Ivoleşti (comuna Podul—Iloaia), proprietatea d lui Tonaş V. Petro, cu suma de 137830 lei.**

❑ **Strada Trei-Erarhi a ajuns într'un hal fără de hal. Cetăţenii din acea stradă reclamă că primăria a depozitat acolo morile de piatră, pe lîngă care s'a adunat cea mai mare murdărie.**

❑ **Epidemia de gastro-enterită continuă să bîntue şi să facă ravagii printre copiii din localitate.**

Ultime informaţii

❑ *Cei de la direcţiunea generală a serviciului sanitar îşi bat joc, în adevăr de Iaşi.*

După ce au nesocotit pe d. prof. dr. Puşcariu, cînd cu analiza apei, direcţia generală a serviciului sanitar a trimes acum la Iaşi pe d. dr. Mezincescu, directorul laboratorului de higienă din Galaţi pentru a face analiza apei.

❑ Consiliul de Higienă al oraşului se va întruni mâine la orele 5 pentru a discuta mai multe chestiuni, referitoare le febra tifoidă.

La aceeaşi oră se va întruni în localul prefecturei consiliul de higienă al judeţului.

❑ Astă noapte nişte indivizi din satul Nou Comuna Lungani fiind urmăriţi de strejerii din Sârca pentru o bătălie ce făcuseră la o cârciumă din satul Balţaţi aceştia i-a somat să stea.

Numiţii nevoind să se supună, unul dintre străjeri trase un foc de armă care lovi în picior pe individul Lupu Chiriac.

Victima a fost dusă la spital, iar cazul se cercetează.

❑ Parchetul a fost înştiinţat că o nenorocire s'a întâmpat în satul Tanta din Comuna Belceşti.

Femeea Elena Bujoreanu, pe cînd scotea nisip din marginea satului, s'a surpat malul peste ea, acoperind o de vie.

Mai mulţi trecători sărind în ajutor au scos-o după două ore, moartă.

❑ **Pînă în prezent n'a sosit încă nici o ştire la Comandamentul Corpului IV de armată, cu privire la contramandarea manevrelor de la Iaşi.**

Mărturisirea crimei din Galata

Tînărul Popovici mărturiseşte crima.—Premeditarea.—Complicitatea lui Constantinescu.—Cum au făptuit crima.—Dispariţia lor.—Cercetările. — Amănunte complecte.

Simbătă după amiază, după cum am anunţat, tînărul Constantinescu, complicele lui Neculai Popovici, în urma unei ch bzuite procedări a d-lui prim procuror Adam Bercea, mărturisi crima.

Adus apoi la parchet, tînărul Popovici, care nu ştie de mărturisirele făcute de Constantinescu, ca şi în zilele precedente continua să nege. Confruntat însă cu Constantinescu, care-i spuse că el a mărturisit faptul, Popovici începu şi el să mărturisească.

Foarte surexcitat şi stăpînit oare cum de remuşcare,—tînărul Nicolae Popovici povesti următoarele:

— M'am hotărît Marţi dimineaţa încă să omor pe tata, care purta contra mea o mare ură şi care bătea pe mama. In acea zi, m'am dus la prietenul meu Constantinescu şi i-am cerut să-mi dea iataganul ce 'l avea la el acasă, spunîndu-i planul meu.

Popovici povesti apoi că luînd iataganul de la Constantinescu, s'a dus Marţi după amiazi şi l'au ascuns într'o gaură lîngă biserica din Galata. A doua zi. Mercuri, el ceru lui Constantinescu să'i dea şi revolverul şi în acelaş timp rugă pe Constantinescu să'l însoţească seara la comiterea faptului. Acesta consimţi rugămintei lui Popovici, încredinţîndu-i şi revolverul, care era încarcat cu 6 gloanţe.

Mercuri spre seară, pe la orele 7 şi jumatate Popovici se duse de luă iataganul de unde îl ascunsese cu o zi înainte şi se reîntoarse apoi la Constantinescu pe care 'l luă de acasă şi amîndoi porniră spre Galata, pentru a aştepta pe preotul Popovici, ştiind că trebuie să treacă pe acolo. Erau orele 8 seara, cînd preotul eşea din nişte popuşoaie.

Fiul său, tînărul Popovici spune că a tras atunci din depărtare un glonte de revolver asupra preotului, care începu să ţipe.

Constantinescu, care avea în mînă iataganul, văzînd că preotul aleargă să dea alarma, se repezi pe din dos şi aplică preotului o lovitură sdravănă în cap cu iataganul şi o alta peste mînă. Crezînd că de data aceasta preotul a fost dobo rît, cei doui vroiră să ia fuga. Cum însă preotul continuă să alerge şi să strige ajutor, Popovici mai descarcă încă trei focuri de revolver, fără însă a 'l nimeri.

*

Tînărul Popovici arată apoi că după comiterea crimei, s'a dus împreună cu Constantinescu spre atelierele de la Frumoasa.

Constantinescu ajuns aci, se duse la o baltă, unde spală iataganul care era plin de sînge, după care apoi s'au dus împreună acasă la Constantinescu. Aci se află o bătrînă îngrijitoare a preotului Constantinescu, tatul lui Constantinescu, care se pregătea să mânînce. Aceasta le dădu nişte lapte cu pîine, după care cei doui s'au retras pentru a se consfătui.

In cele din urmă Popovici remase şi dormi acasă la Constantinescu, iar acesta se duse la amanta sa Maria Codreanu.

*

Tînărul Popovici într'o continuă surescitare, a povestit de ce s'a înăscut în el o ură aşa de mare contra tatălui său şi de ce s'a hotărît să-l omoare.

El spune că de mic copil era urît şi persecutat de tatăl seu şi că-şi aminteşte cum într'o zi la încătuşat în fiare ca pe hoţi, iar altă dată l'a legat cu un juvăţ de gît, spunîndu i că are să-l omoare.

Acum vre-o două septămîni, spune Popovici veni, să vadă ce mai face mama lui, căci tatăl seu îl alungase de acasă, şi observă că mama sa se afla în ogradă şi era batjocorită de o femeie cu care se certa, femeie care spune Popovici era mama unei amante a tatălui seu. Văzînd că mama sa e insultată, tînărul Popovici interveni, dar în acel moment soseşte tatăl seu, aruncă cu un topor după el, aluugîndu-l, după care preotul, spune Popovici a început să bată pe soţia sa.

Scene de acestea, declară Popovici s'au petrecut în nenumarate rînduri şi chiar în ultimile zile, ceia ce l'a făcut pe dînsul ca să capete o ură şi mai mare contra tatălui seu.

*

Intrebat dacă regretă fapta care a comis-o, tînărul Popovici afirmă că-i pare foarte rău.

Complicele lui, tînărul Constantinescu a adăogat că a însoţit pe acesta la comiterea faptei ca fiind cel mai intim prietin al său. Spune că de mai mult timp el procura haine lui Popovici şi chiar hrană de oare ce era alungat de la tatăl său.

Tînărul Constantinescu e de o naivitate cum rar se poate vedea. După ce a mărturisit complect crima, se adresă d lui prim procuror Bercea:

— Cred că pot să mă duc să dorm acasă în astă seară, şi să-mi daţi voe să mă mai duc puţin prin oraş, la berărie, ca să mă mai desmeticesc.

Soţia preotului Popovici, care la început se credea că are şi ea cunoştinţă de fapt, a fost pusă astă-zi în libertate de oare-ce, s'a constatat că nu avea nici o cunoştinţă de fapt.

*

Afacerea a fost repartizată astă zi la cabinetul de instrucţie al d-lui V. Erbiceanu, lansîndu-se în acelaş timp mandat de arestare contra arestaţilor.

E probabil că ei vor fi judecaţi chiar în seziunea de Septembrie a Curţei cu juraţi.

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se va reîntoarce în localitate în ziua de 4 Septembrie c.**

❑ Astăzi d. dr. Tudor a făcut denaturarea a 9 fîntîni din dispărţirea I-a, din străzile Arcu, Badareu şi Florilor, care aveau apă contaminată.

❑ Mîine se începe noul an judecătoresc.

Conform dispoziţiilor nouei legi de organizare judecătorească nu va mai fi obicinuita solemnitate de deschidere.

Tot mîine se va face tragerea la sorţi a consilierilor care trec de la o secţie a curţei la alta, precum şi a consilierilor care vor compune camera de punere sub acuzare.

Se va face apoi tragerea la sorţi a consilierilor care vor prezida curţile cu juri.

❑ Mai mulţi absolvenţi ai şcoalei superioare de arte şi meserii din localitate, au plecat la Bucureşti, spre a lua parte la deschiderea expoziţiei şcoalelor de meserii şi de agricultură, care are loc mîne.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a admis opoziţia procurorului general, dispunînd facerea unui supliment de instrucţie în procesul privitor pe Iacob Meer Moşcovici, comerciant din Suceava, inculpat de bancrută simplă.

— Camera a trimis în judecata curţei cu juri din Neamţ, pe Mihai Burodinschi, pentru crimă sevîrşită, dar neisbutită, asupra lui I. A. Solomon din P. Neamţ.

— Moses Nacht a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului manufacturist H. H. Rosen, din strada Anastase Panu.

S'a fixat termen pentru 7 Septembrie.

— In ziua de 9 Septembrie se vor cerceta cererile de declarare în stare de faliment a firmei Pasmantier şi Marcu, făcută de I. Idelştein, şi acea făcută de d. Steinbach din Bucureşti, pentru declararea firmei Schvartz şi Segal.

❑ **Reamintim cetitorilor noştri că prima reprezentanţie a teatrului iluzionist Delaunè are loc Vineri 4 Septembre 1909, la Circul Sidoli. Spectacolele acestui teatru sunt foarte interesante şi se compun din magie, iluzii optice, feerii, viziuni, ghicire miraculoasă a gîndului etc.**

Cavalerul Delauné este o specialitate unică în experienţele sale de taumaturgie, chiromanţie etc. şi execută atît de perfect aceste experienţe, că este supranumit augurul modern.

In această trupă debutează d. şi d-na Carmellinii, de asemenea maiştri deseveriţi în arta magiei moddrne şi d-ra Benitta, un fenomen în transmiterea gîndului. Ea ştie tot, ghiceşte tot şi revelează tot.

Programul foarte bogat cuprinde multe creaţiuni originale ale cavalerului Delauné, precum: Păpuşa, o apariţie fenomenală, tot ce poate fi mai miraculos, ca viziune, este ultima creaţiune ce ne-o dă astă-zi teatrul fantastic. Pe drumul obstacolelor; Vînătoare şi vrajă; mistere şi viziuni etc. cu cari moderne şi elegantul magician a obţinut succese străcite în cele mai importante centre din lume.

Presa se exprimă foarte elogios, relativ la reprezentaţiile trupei Delauné. Pretutindenea unde a debutat această trupă, cele mai mari ziare au scris că artistul Delauné este cel mai mare magician al timpului nostru; experienţele sale sunt adevarate fenomene care uimesc pe spectatori.

Vineri 4 Septembre are loc prima reprezentaţie la Teatrul Circ Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 31 August

Intrarea d-lui Panu în minister

Cîte va indicaţii asupra remanierei —D. Brătianu şi d Panu.—Soarta d-lui Al. Constantinescu —Ce devine d. C. Stere?

Sînt în măsură a servi cititorilor „Opiniei" amănunte inedite asupra chipului în care d. Ionel Brătianu se prepară să facă remanierea cabinetului. Amănuntele acestea le posed de la un fruntaş politic despre care putem fi siguri că nu va fi desminţit.

Pentru o nu intra în conflict cu mult capriciosul fir special Bucureşti laşi, sînt nevoit a reda în esenţă numai convorbirea avută cu personagiul politic.

— *Prima grijă a d-lui Brătianu, de la reîntoarcerea d-sale din străinătate, este aceia de a remania cabinetul.*

In curînd aceasta va trebui să devie fapt.

Necesitatea remanierei se impune şi prin situaţia internă a partidului, şi a fost relevată şi de suveran cu ocazia ultimei întrevederi de la Sinaia.

D. Ionel Brătianu rezervă o surpriză: cu această ocazie, va aduce în guvern pe d. Gh. Panu.

Cîte-va indicaţii precise

Pentru a dovedi, că afirmaţia a ceasta este precisă, interlocutorumeu, mi-a făcut oare-cari destăinuiri:

— *Inainte de vacanţa parlamentară d. Ionel Brătianu a comunicat d-lui Panu, dorinţa sa de a-i oferi acestuia un portofoliu. Primul-ministru interesîndu-se, pe atunci, de boala d-lui Panu, a spus că regretă această boală, din două puncte de vedere: întîi din punct de vedere personal, pentru omul politic, pe care îl simpatizează foarte mult; şi al doilea pentru că dacă d. Panu n'ar fi bolnav ar putea să-l scape de marea încurcătură a crizei guvernamentale, care durează de atîta timp.*

D. Panu a protestat atunci că este unul din cei mai de curînd veniţi în partidul liberal, şi că n'ar vrea să ocupe locul destinat altora.

Primul ministru a insistat însă, şi în cele din urmă a spus:

— *Vom vedea la toamnă.*

Revenit din concediu, d. Ionel Brătianu a reluat această idee, şi sunt semne că ea va fi în curînd realizată.

Ce urmăreşte d. Brătianu?

Cu candidatura d-lui Panu, primulministru urmăreşte o manoperă foarte abilă contra candidaturei d-lui Al. Constantinescu.

Intr'adevăr, în cercurile politice nu este secret pentru nimeni, că d. Ionel Brătianu i-a promis d-lui Al. Constantinescu că-l va introduce în guvern. D. Brătianu regretă această promisiune şi vrea să scape cu orice preţ de d. Constantinescu. Cum ar putea să iasă mai bine din încurcătură, de cît opunîndu-i d-lui Constantinescu o candidatură în faţa căreia d. Constantinescu singur să înţeleagă că trebue să cedeze.

Pe d. Constantinescu nu-l simpatizează primul-ministru, şi nu-l admite cu nici un chip d. Take Protopopescu, care ar fi spus că întrarea d-lui Constantinescu în guvern, ar fi o lovitură morală adusă partidului.

D. Brătianu s'a adresat d lui Ferekide pe lîngă care a stăruit foarte mult să intre în minister. D. Ferekide a cerut însă internele, ceea ce primul-ministru n'a putut ceda. Intîmpinînd dificultăţi din partea preşedintelui Camerei, d. Ionel Brătianu face acum curte d-lui Gh. Panu.

Ce devine d. Stere?

Acestea sunt indicaţiile după cari întrarea d-lui Panu în guvern pare apropiată.

Intrebînd pe fruntaşul politic, dacă venirea d-lui Panu în minister ar înlătura-o pe acea a d lui Stere, ni s'a răspuns următoarele:

— *Nu este nici o legătură şi nici o piedică între una şi alta. Doar nu este vacant un singur portofoliu şi remaniarea de acum va fi complectă. Intrarea d-lui Stere în guvern pare sigură, şi trebue să ne aşteptăm să vedem alături în guvern pe d-nii Stere şi Panu.*

O lămurire

Cu prilejul acesta ţin să lămuresc o chestie asupra căreia există oare care nedumerire.

Mulţi cred că d. Panu este cenzor la Banca Naţională. Numirea aceasta se făcuse într'adevăr de guvern, care stabilise că nu este incompatibilitate între deputăţie şi postul de cenzor. Banca Naţională însă, bazată pe statutele ei, a refuzat să ţie seama de aceasta numire şi d. Panu n'a funcţionat un singur moment în acest post.

Guvernul îşi menţine punctul său de vedere şi ţine vacant acel loc de cenzor.

Pentru expediţia la Polul Nord

Berlin.—Astă-zi s'a constituit aci sub preşedinţia principelui Enric al Prusiei, Comitetul aeronautic pentru expediţia la polul nord Acest comitet este pus sub protecţia împaratului Vilhelm şi se compune din cinci persoane, sub preşedinţia contelui Zeppelin.

Scrisoanea d lui R. Mandrea

Bucureşti.—D. R. Mandrea fostul inspector agricol al judeţului Romanaţi, a adresat ziarului „Adevărul", următoarea scrisoare de desminţire:

„Dezmînt formal şi categoric afirmaţiunea ziarelor liberale, care pretind că principele Barbu Ştirbey, în calitatea sa de membru în consiliul superior agricol, mi-ar fi cerut demisiunea mea din postul de inspector agricol al judeţului Romanaţi. Aştept din partea pinţului Barbu Ştirbey deslegarea cuvîntului meu dat d-sale, spre a comunica conversaţia care a avut loc între noi, şi în care d sa mi a comunicat fapte de o extremă importanţă pentru întreaga aplicare a legei tocmelilor agricole, şi care îmi vor permite a proba inexactitatea afirmărilor ziarelor liberale".

Demisia d-lui Haret

Bucureşti. — D. Spiru Haret ministrul instrucţiei publice persistă în hotărîrea de a se retrage din guvern pe ziua de 15 Septembre.

D. Ionel Brăteanu a avut aseară o consfătuire cu d. Emile Costinescu, asupra remanierei.

De oarece nu s'a găsit încă un general care să fie numit la departamentul rezboiului, d. Ionel Brăteanu a decis ca să renunţe la portofoliul externelor şi să ia d-sa pe cel al rezboiului. Trecerea d lui Alex. Djuvara la externe este sigură.

Cazul unui jandarm

Roman.—Jandarmul C. Potop, de loc din Tansa jud. Botoşani, cu ocazia bîlciului din Roman, a vîndut unei persoane din Neamţ, un inel preţios pentru suma de 80 lei.

Cumpărătorul ducîndu-se la un giuvaergiu, află că inelul are o valoare de peste 800 lei şi înştiinţînd poliţia, au făcut cercetări.

Jandarmul afirmă că avea inelul de la o rudă a sa şi că acum fiind constrîns l'a vîndut.

Cerîndu-se relaţii asupra jandarmului s'a constatat că el fusese destituit.

Se crede că jandarmul ar fi luat inelul de la vre-un ţaran care l'ar fi furat pe timpul devastărilor din 1907.

Mişcarea în magistratură

Bucureşti.—D. Nicolae Cocea, magistrat ocolul Hîrşova (Constanţa) a fost transferat în aceiaşi calitate la ocolul Balş (Romanaţi) în locul d-lui N. Ionescu demisionat. D. Gh. Duscian licenţiat în drept a fost numit magistrat stagiar la judecătoria ocolului Alexandria (Teleorman) în locul d-lui Stejărescu neprezentat la post; d. M. Drăguşanu lic. în drept a fost numit magistrat stagiar la judecătoria ocolului Fîntîna mare (Suceava) în locul d-lui I. Profiriu demisionat. D. I. Dăscălescu grefier al cabinetului de instrucţie al trib. Bacău a fost numit ajutor de grefier cl. II pe lîngă acel tribunal. D. O. Presbicereanu, grefier la cab. de instrucţie al trib. Vîlcea, a fost numit grefier al tribunalului Vîlcea. D. Alex. Carlovici grefier la judecătoria ocolului Vlaşca a fost numit ajutor de grefier al trib. Gorj.

Inaugurarea unei linii ferate

Ploeşti.— Mâine se va face inaugurarea nouei linii ferate, construită pe distanţa Iazul Morilor-Teleajan.

Va asista ministrul Morţun şi autorităţile din judeţ.

Imparatul Wilhelm la Constantinopol

Constantinopol.—Ambasada turcă din Berlin a trimes înştiinţarea că împaratul Wilhem, al Germaniei, va veni la începutul primăverii viitoare la Constantinopol spre a vizita pe sultanul Mahmet.

Atentat contra d-lui Milovanovici

Belgrad.—Doctorul Milovanovici ministrul de interne, era să fie astă-zi victima unui atentat.

Un fost membru al teatrului naţional, anume Stoicovici, a pîndit pe ministru cînd eşia din palat şi l'a atacat, pentru motivul că nu l'a reîntegrat în teatru.

Milovanovici a luat fuga pe mai multe străzi, fiind urmărit de atentator şi s'a refugiat într'o casă, unde a căzut în nesimţire, fiind cuprins de un atac de apoplexie. Cu greu, medicii l'au putut readuce la viaţă.

Expediţia la Polul Sud

Londra.—Robert Scott şi-a propus să facă o nouă expediţie la Polul Sud.

Plecarea va fi în Iunie viitor.

Veteranii la Plevna

Sofia.—O delegaţie de 40 membri ai societăţii veteranilor romîni „Trecerea Dunării", însoţiţi de 10 dame, a sosit la Plevna azi dimineaţă cu un tren special, care le-a fost pus la dispoziţie. Delegaţia de aci, s'a dus la Griviţa unde a depus o coronă pe mormîntul eroilor căzuţi în rezboiu. S'a oficiat un serviciu divin, după care s'au ţinut discursuri, comemorîndu-se memoria celor căzuţi. In urmă s'au întors la Plevna unde au vizitat redutele.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de comisum din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asigurarţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

FONDOIR pour Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0fr.90
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80
Porte-Bouteilles, pour 250 Places..... 7 »
Envoi à prix de F. pour un demandé

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septembrie 1909

Prima Reprezentaţie

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini

Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vînătoarea vrăjită, Dispariţia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore seara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 leu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

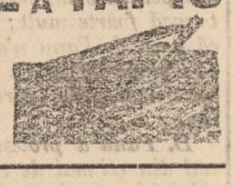

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Gelia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI. — No. 811 Mercuri 2 Septembrie 1909

BATE VÎNTUL...

Mişcarea a apărut, şi nu fără a se explica asupra marelui fenomen al apariţiei sale.

Ziarul „naţional-liberal"—va urmări „întărirea şi desvoltarea partidului prin concentrarea forţelor democrate" şi va veghia la nevoile Iaşului, spre a-i recîştiga vechea splendoare pierdută.

Necesitatea apariţiei sale—zice d. Mîrzescu—e de a face propaganda liberală „într'o formă accesibilă tuturor" (nu cum ar face alţii prin reviste politico-literare scrise de ipohondri şi diletanţi.) Şi pentru ca lucrul să se lămurească în aşa chip în cît să nu sufere discuţie, marele bărbat politic adaogă:

„*Mişcarea* nu însamnă nici *răzvrătire* nici *agitaţie*. Ea este expresiu„nea ce istoria partidelor politice o „opune *rezistenţei*, expresiunea pro„prie a partidului liberal, expresiu„nea proprie partidelor progresiste, „care evoluează, care-şi determină „domeniul acţiunei lor după necesi„tăţile economice, politice, intelectu„ale şi morale ale unui popor".

Odată aceste lucruri ştiute, s'ar cuveni să punem punct: asupra seriozităţei şi asupra sincerităţei celor afirmate, *Mişcarea* nu vrea să audă replică. Tînărul şi impetuosul Georgel şi-a pus platoşă de fier, şi a pornit după ce a declarat pentru tot deauna:

„Ori cît de ascuţite şi inveninate „ar fi săgeţile ce i se vor arunca nu „ne vom abate, nici o clipă, de la „linia de conduită ce ne-am tras, „*nu ne vom pierde în polemicile mes„chine*, vestigii ale luptelor politice „sterpe în idei şi bogate în patimi, „nu vom jertfi discuţiunile de ordin „general, *ce nasc din cele mai splen„dide inclinaţiuni şi si ţiminte sociale*, „chestiunilor de persoane ce nasc din „cele mai urîte patimi omeneşti".

Dar noi cari avem menirea *de a-i face rezistenţă*, nu putem tăcea asupra acestor lucruri, chiar dacă ne-am atrage invinuirea că ţinem încă de vremea «luptelor sterpe în idei» şi că ne complacem în chestiunile de persoane «care nasc din cele mai urîte patemi omeneşti".

Şi o facem aceasta cu atît mai uşor cu cît lucrul nu înfăţişează nici o dificultate, în sine şi cu cît ne credem efectiv datori de a arata ridicolul acestei gasconade, în stare poate să ofere aparenţă de seriozitate.

Mişcarea nu e şi nu poate fi ziarul autorizat al partidului liberal. El este organul unui mic ambiţios, care-şi exploatează numele, situaţia socială şi oare-care mici calităţi intelectuale în speranţa de a se ridica pe ruina altora.

Mişcarea e un organ de răzvrătire şi de agitaţie, tocmai pentru că în naivitatea patronului său, spune ea singură că nu e stăpînită de gînduri de revoltă. De ce să înceapă prin a înlătura o învinuire care nu i s'a adus?

Mişcarea e mai presus de toate o ridicolă încercare de a pune în valoare un om care sub nici un raport nu însamnă nimic—un pretext pentru a face zgomot, un piedestal pentru a se cocoţa acolo unde se cuvine să se înalţe numai cei ce merită.

Era nevoie de acest organ pentru a provoca marile discuţii care nasc din «splendide înclinaţiuni sociale»? D l. Mîrzescu a scăpat ocazia de a se servi de reposatul „Liberalul" — cum a scăpat pe aceea de a ilustra tribuna camerei.

Era nevoe de acest organ, pentru a face pe dl. Mârzescu să-şi arăte profunda cunoştinţă a nevoilor poporului şi marea grijă de viitorul neamului,—probleme mari studiate şi migălite în nopţile de insomnie de la Jokey-Club?

Ce copilărie, a crede că asemenea lucruri pot avea trecere,—că cineva poate fi înşelat de activitatea aceasta cu „de desupturi" aşa de evidente,—că în fine cetăţenii Iaşului vor lua în serios pe lăudărosul Georgel, ca reconstituirea splendorilor dezăzute! Georgel ne va reda Iaşului mai mult faima de odinioară, cum nu va reda numelui părintelui său strălucirea pe care a avut-o altă dată.

Legile agrare liberale

La invinuirile ce se aduc legilor liberale că sunt inaplicabile; la arătările documentate ale chiar organelor chemate să intrupeze în fapte aceste legi, la toate arătările temeinice ale celor ce cunosc realitatea faptelor, presa liberală răspunde că opoziţia e de rea credinţă şi că legile sînt bune, dar se eludează.

In principiu o lege chemată a stabili noui raporturi între 2 părţi, trebue să fie de aşa natură ca să nu jignească niciuna, din părţi, căci altfel nu are la bază principiul dreptăţei, aşa cum cată să se intrupeze în anumite legi.

Legile agrare ale liberalilor sînt şi dau loc *la foarte multe vexaţiuni şi ţăranilor şi proprietarilor. Iar dacă am lăsa de o parte vexaţiunile ce se aduc proprietarilor şi am socoti numai pe cele ce privesc pe ţărani, ar fi de ajuns a condămna o lege inaplicabilă.*

Iată povestirea unui primar liberal roşadea socotit pe vremuri ca socialist, închis, maltratat, revocat de două trei ori, deci foarte habotnic pentru liberalismul generos al legii.

Proprietarul moşiei din vecini, conservator pur, *a incheiat contracte cu sătenii conform legii. Eu unul am ţinut riguros la îndeplinirea formelor. A trebuit conform legii să prevăd 6 capete de vite la falce, adecă 4 la hectar cum spune litera legii.*

A venit seceta şi lipsa de nutreţ; dacă proprietarul s'ar fi ţinut de litera legii, tot satul ar fi fost în revoluţie, căci le-ar fi murit toate vitele de foame. Aşa însă, s'a îndepărtat mişcarea agrară, căci proprietarul a binevoit să lese pe săteni să şi pască vitele pe mirişte şi loc de odihnă ca şi mai înainte.

O lege, care mă sileşte pe mine primar, şi încă generos, să falsific adevărul, iar pentru ca să fie favorabilă sătenilor să o călcăm, nu poate fi bună. Se vede că cei ce fac legile trăesc în altă lume şi nu pot cel puţin tălmăci raporturile reale *dintre oameni, căci numai aşa îmi explic de ce fac legi aşa de rele.*

Primarele are nume, satul are nume, proprietaral are nume. Legea însă e aşa de improprie, că mă mir cum de se mai laudă cu dînsa un partid, care ar trebui să-i fie ruşine că face legi moarte.

Legea agrară liberală este o lege moartă.

***

„PIŞCAREA"

Un nou ziar, ziar zilnic, a apărut ieri în Iaşi. A apărut, cum foarte sombru declară d. deputat Felţ, „pe orizontul trist şi melancolic al ziarului din Moldova".

Noi, în mod absolut sincer, dorim viaţă multă nouei gazete. E singurul lucru ce poţi dori unui ziar ce apare în Iaşi, „pe orizontul trist şi melancolic"...

Pişcarea, cu toată profesia de credinţă contrarie ce face, a apărut ca să pişce: pe d. Stere, sau pe d. Fîntânariu, pe ambii sau pe alţii, asta se va vedea. De-o cam dată pişcă pe Takişti. Asta nu doare. In declaraţia justificătoare a apariţiei sale, *Pişcarea* zice că linia sa de conduită este indicată prin manifestul regal de la 1907.

Asta înseamnă a pişca îndărăpt. Linia de conduită a unui ziar nu poate fi „în deajuns indicată" de un manifest apărut în 1907, căci această înseamnă o mişcare înapoi.

„Pe baza acelui manifest, lămureşte noul ziar, am dobîndit încrederea concetăţenilor noştri". Manifestul a apărut in 1907, ziarul apare acum spre sfîrşitul lui 1909, iar încrederea a dobîndit-o cu doi ani în urmă: iar mişcare înapoi.

*

Mai interesant este articolul inaugural pe care l iscăleşte d. deputat Alex Felţ.

In numărul prim al ziarului ce apare în Iaşi, d. deputat Al. Felţ, are un articol intitulat Botoşani.—De la Botoşani încoace, această înseamnă mişcare înainte, de la Iaşi, însă. iar suntem în faţa unei mişcări îndărăpt.

D. deputat Felţ arată că noul ziar „este primit în oraşul nostru cu multă căldură şi prietenie".

Ziarul n'apăruse încă şi fusese primit cu căldură: mişcare anticipativă înainte, se înţelege!

După ce spune că în fruntea noului ziar „stă şi veghiază fiul fostului ministru democrat şi om de inimă"... In mişcare îndărăpt. Apoi d. Felţ încheie: „oraşul Botoşani întinde mîna cu căldură elementelor democrate din Iaşi"...

Acest oraş care are mînă, va fi de o reală concurenţă pentru femeea cu barbă.

*

Un alt articol vorbeşte despre un regretat defunct. Mort în Iulie 1909, i se face acum biografia. Dar nu se întrebuinţează trecutul ci prezentul.

„Defunctul *este* născut în Iaşi. In anul 1874 a plecat la Paris".

Vrea să zică: mişcare îndărăpt.

*

Interview cu d. profesor doctor Manicatide. Despre tifos—se înţelege.

Excelentul medic declară că tifosul există la Iaşi în *permanenţă* în mod *sporadic*. A zis unul, înaintea excelentului profesor, că face armată permanentă—cu schimbul.

După părerea savantului profesor, febra a fost de două feluri: a isbucnit şi a explodat. D. profesor zice că s'a făcut bine, că „s'a *zugrăvit pămîntul* cu var". Dar dacă s'ar fi acoperit cu tapete secession?!

Lumea se întreabă de unde ar putea afla, în mod exact, numărul cazurilor de febră tifoidă. D. profesor Manicatide ne lămureşte şi în această privinţă. „Dacă privim pe un *plan al oraşului distribuţia* cazurilor de febră tifoidă..

Iată un plan al unui oraş, care distribue cazuri de febră. Acest plan şi cu zugravul de pămînt, ar face o pereche delicioasă.

*

D'intr'un articol asupra „legitimaţiei partidelor politice", vom releva numai faptul că „d. Take Ionescu n'are nici o asemănare cu conştiinţa naţională"

D. Brătianu, însă, i seamănă leit.

„SPECIALIŞTI"

In ultimul timp colectiviştii au găsit mijlocul — ei cred că l'au găsit — de a scăpa din ori ce situaţie prin o vorbă: „specialist".

Cînd cine-va răfueşte un act al guvernului, sau al unui ministru, mai ales cînd îl răfueşte cu succes, cu date precise, i se dă, drept ori ce răspuns, replica invariabilă: „eşti un specialist".

In zeflemea, se 'nţelege. De specialist intre ghelemele îl tratează astă-zi *Viitorul* şi pe d Lascar Antoniu, care a avut îndrăzneala să facă, la începutul anului judecătoresc, enumerarea tuturor faptelor, făptuite peste an, de d. Stelian.

Viitorul nu zice că d Antoniu este doctor în medicină, nici că este inginer nu spune. Zice, din contra, ceia ce este perfect adevărat, că d. Antoniu este avocat, fost magistrat. Şi cu toate acestea, cu toate că distinsul nostru prietin are toate calităţile să poată judeca faptele unui ministru de justiţie, d. Antoniu, care le-a judecat, şi putem spune, fără a putea fi acuzaţi de lipsă de modestie, că le-a judecat cu succes, d. Antoniu este, după ultimul tipic liberal, un specialist între ghilemele.

Viitorul nu cearcă să dovedească că d. L Antoniu s'ar fi amestecat acolo unde nu se pricepe. Ziarul liberal nu răfueşte zisele sale, ci o ia pe temă zeflemistă, aşa de zeflemistă, că aduce aminte şi de vremea cînd d. Grecianu fusese ministru de justiţie.

Intru cît dar ziarul liberal nu răspunde la criticele făcute de d. Antoniu, n'avem nici noi ce răspunde.

Intrebăm însă şi cerem răspuns fără înconjur: ce este adevărat cu acuzaţia adusă de d. Antoniu, că un înalt magistrat a fost dovedit greu compromis în chestia fraudelor de la ministerul de justiţie şi că ministrul justiţiei, ministrul cinstei şi al magistraturei ideale, n'a dat curs raportului special — nu specialist— al procurorului Zamfirescu?

CATE-VA NOTE

Miliardarii de d'incolo de Ocean devin mai interesanţi în două cazuri speciale: cînd îşi mărită fetele după pîrliţi din Europa şi cînd—mor.

Edward Harriman, regele drumurilor de fer americane, n'a putut deveni interesant, pentru europeni, de cît acum cînd a murit—de oare ce n'avea şi fată de măritat.

Boala lui şi agonia lui au însemnat, în ce priveşte Bursa, mai mult de cît cel mai crîncen război.

Valorile scădeau şi cu ele panica era în creştere, în raport egal cu buletinele medicale: de deveneau mai repezi bătăile pulsului bolnavului, sau de deveneau mai rare, valorile mergeau îndărăpt: era frăţie şi solidaritate între boală şi finanţă.

*

Astăzi se deschide noul an judecătoresc. Pentru prima oară nu se vor pronunţa discursuri inaugurale, ceea ce vine tot în profitul excelentului procuror Hamangiu: va fi scutit să comită un plagiat mai mult.

OAMENI ŞI LUCRURI

Un nume român

Sunt tocmai 25 de ani—28 August 1864—de cînd marele orator şi agitator socialist Ferdinand Lassalle a căzut într'un duel mortal, străpuns de un glonte. Acel care a pus capăt vieţei mult aventuroase a marelui luptător, a fost „prinţul Valah" Ianko de Racovitza, ne spun astăzi toate enciclopediile, înregistrînd biografia ilustrului campion al Germaniei. Nimic însă nu se mai ştie şi nu se va şti altă despre eroul romîn, de cît acest gest herostratic de a fi culcat la pămînt, în floarea vrîstei şi în vigoarea talentului său, pe Ferdinand Lassalle.

De atunci e un sfert de secol şi încet încet uitarea s'a aşternut de-asupra tragicului epizod. Iată însă că el reînvie din cenuşa istoriei prin apariţia unei scrieri, menită a face zgomot şi a salva, încă odată, de uitare, numele lui „de" Racovitza care nu s'a ilustrat prin nimica altă ceva.

In galeria figurilor şi eroinelor de romantice aventuri Helena von Racovitza, născută von Dönniges ocupă un loc de seamă. Abia în vrîstă de doi spre zece ani, mama ei—femeea diplomatului bavarez von Dönniges—o logodeşte cu exoticul „prinţ Valah" Ianko de Racovitza pentru care frumoasa Elena nu are nici un sentiment, dovadă că în timpul unei călătorii în Italia ea îi dă îndărăt inelul de logodnă. De o frumuseţe extra-ordinară eroina seamănă împrejurul său numai suspine, dorinţe şi admiraţiune.

Din cartea de amintiri pe care o publică acum în editura Paetil din Berlin se poate vedea ce cortegiu de închinători îşi formase romantica şi îndrăzneaţa Elena. Frantz von Lenbach şi Makart îşi dispută onoarea de a-i picta portretul; Frantz Liszt genialul componist, uimit de vederea ei în atelierul lui Makart, o roagă să-i dea voie să-i cînte ei, nu mai ei.

Cu toată rezistenţa, ea a devenit după un scurt timp doamna de Racovitză, iar în timpul unei călătorii în Sviţera o revăzu—căci o mai văzuse la Berlin—Ferdinand Lassalle, care venise să se recreeze după luptele şi frămîntările cheltuite în procesele ce i se înscenase, pe urma sacrificilor ce făcuse ca să salveze pe contesa Hatzfeld—princesă din naştere—atît de nenorocită în căsnicia ei.

Lassalle era o fire de poet, ajuns numai prin reacţiune în rîndurile luptătorilor democraţi unde şi-a cheltuit exuberanţa şi energia cîte nu le cheltuise în acte de cavalerism şi în aventuroase iubiri.

Intre Lassalle şi prinţul de Racovitză avu loc duelul fatal. Elena a supraveţuit a devenit d-na von Schewitsch, iar după 25 de ani îşi publică „amintirile" pline de interes palpitant. Datorită acestei cărţi va fi încă odată trecut nemuririi numele puţin gloriosului „prinţ" pe care l ilustrează doară umbra fostei lui femei frumoase şi umbra acelei victime pe care a omorît-o şi care i-a lăsat pedeapsa unei triste celebrităţi.

Rodion

Reminiscenţe celebre

O visită la Belluna.—Casa lui Pagello. Doctorul poet şi amorez. — Pagello şi Musset.—„Numărul" lui George Sand. O confuziune istorică.

Nu de mult, cîţi va ziarişti francezi, visitînd Italia, în trecerea lor prin Veneţia, găsiră ocazia să se oprească cîteva ore la Belluna, locul de naştere a celebrului medic Pagello, care nouă ne e mai cunoscut prin legăturile sale amoroase cu frumoasa şi aventuroasa romancieră franceză George Sand, de cît prin versurile lui sau ştiinţa lui medicală.

Cu toate aceste, pare că a însemnat el ceva în acele ţinuturi, de oarece în poarta casei, care a fost locuită de el, se găseşte o placă comemorativă.

E suficient cred, acest mic semn al gloriei, pentru ca să i facem şi noi loc printre aceia cari au fost sau sunt „ceva" în patria lor, căci dacă popoarelor antice ridicau statui atleţilor celebri sau alegătorilor abili, Belluna, are şi ea dreptul să comemoreze activitatea şi splendoarea aceluia din fiii ei, care a ilustrat în mod atît de strălucit versul lui Leonardo da Vinci: „In Italia planta umană e mai frumoasă ca pretutindeni"...

Şi în timp ce dalta sculptorului ne aminteşte meritele ştiinţifice ale lui Pagello, restul omenirei nu vede în el de cît un frumos şi fericit amorez. Pentru Bellunezi medicul, pentru noi amantul.

Fiul lui Pagello, medic şi el, nu uită să menţioneze că bătrînul a fost şi el medic.

Pentru el, legătura părintelui seu, a fost un nefast capriciu, în timp ce noi, poetizăm omul sub forma amantului.

*

In casa lui Pagello, se găsesc scrisori de ale lui Musset, prin care frumosul medic e invitat să dejuneze în tovărăşia lui George Sand şi a amantului poet „..un peşte fript sau alt vînat veneţian".

Alături zace un album, în care se poate citi o poezie inspirată de un desen al lui Schiavone representînd pe George Sand, şi scrisă de mîna lui Pagello:

„Tu contempli cerul, ale cărui raze strălucesc în ochii tăi, Muză schimbătoare... Lasă să cadă o privire asupra poetului tău care te imploră... Poetul *ei* este *el* medicul".

De alt-fel Pagello care reputaţia, în ţara sa natală, de a fi făcut versuri frumoase, şi cu ocazia primei aniversări a morţii sale, s'a editat un mic volum conţinînd versurile sale.

Către sfîrşitul vieţei, deşi bătrîn, Pagello îşi păstrează facultăţile mintale şi povesteşte fiului seu, că el a fost numai un „număr" în cariera amoroasă a frumoasei Aurore Dupin.

Credem însă că „numărul" a fost reciproc, de oarece fiul lui Pagello, susţine că tatăl seu, fiind un om frumos, a avut multe „dame".

Dar acele „multe dame" par a fi avut o influenţă funestă asupra carierei frumosului medic. Capriciile doamnei baronese du Devant, cu atît mai grele şi mai împovărătoare cu cît spiritul ei romantic şi natura sa uşuratică o făceau mai schimbăcioasă, au contribuit însă cu mult la sfărîmarea acelei frumoase cariere. După plecarea ei la Paris, cearta cu Musset, Pagello e chemat de uşuratica-i amantă şi la întoarcere toate uşile clienţilor le găseşte închise, căci legătura lui prea cunoscută de toată lumea provocase un enorm scandal.

Iar fiul lui Pagello şi azi, vorbind ziariştilor francezi de această consecinţă funestă a aventurei bătrînului, conchide:

„Dacă George Sand ar fi fost o adevărată femee de inimă şi de talent, ea „n'ar fi compromis, viitorul şi chiar „viaţa tatălui meu şi mai ales nu l'ar „fi sacrificat capriciului seu de o zi".

De altfel această părere nu e numai a fiului, ci a întregei familii Pagello, chiar a fratelui celebrului medic, care cetind într'o zi faimoasele versuri veneţiene.

„Ti xe bella, ti xe zovene
„Ti xe fresca come un fior

pe care medicul le dedicase romancierei, nu putu să'şi stăpînească indignarea, aruncînd o invectivă la adresa Muzei, care a rămas în cursul vremilor şi a fost imortalizată.

*

Cumparați Bilete pentru Loteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 2 și 3 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 104,- jumatate Lei 52- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

Și astfel, s'a putut întîmpla, ca un om să trăească onorat, respectat de compatrioții sei, și—o femee să apară pentru puțin timp, să ordone subjugarea cu gestul ei capricios, să transforme stima populației în neîncredere, liniștea și respectul în sgomot scandalos, —iar generațiile viitoare, necunoscînd întregul adevăr, să confunde numele muncitorului savant, cu noțiunea desfrîului și a unei vieți lipsită de seriozitate.

Numiri de profesori

Pe ziua de 1 Septembrie s'au făcut următoarele numiri de profesori cu titlul provisoriu la catedrele următoare:

Limba germană.—D nii: Motăș Ștefan la Bîrlad, D. Papadopol la Focșani, Ion Bring la R. Vîlcea, Gălușcă D. C., la Roman, Ion Galin la Botoșani, N. Orghidan la Constanța.

Istoria.—D nii Emil Panaitescu la Iași, școala normală „V. Lupu", C M. Dascalu la Roman, Gh. Goriolan la Constanța, Eugeniu Revent la Bacău, Irimescu la Botoșani, Tiberiu Crudu la Dorohoi, Marin D. Petrescu la T. Măgurele, Th. Ciuntu la Tecuci.

Limba latină.—D-nii Marin Lișcu la Constanța, G. Petrovici la T. Măgurele, Th. Ștefănescu la Caracal, Iosif Frollo la Constanța, Pompiliu Pîrvescu la Tecuci, Cristian Țagu, Vasile Ghițescu la Pomîrla, L. Lazea la Pomîrla, Vasilcu de la Pomîrla la P. Neamț.

Limba franceză.—D nii Ionescu Boteni la Iași, M. Antoniade la Bîrlad, N. Pandele la P. Neamț, Octav Botez la Tecuci, G. Ardeleanu la T. Jiu, Vintilă Pop la Tulcea, Jules Berbier la Dorohoi, D. Baciu Pomîrla.

Limba Romînă.—D-lui L. Caracostea la șc. normală din Buzău, Damianovici la șc. normală din Galați, V. Bogrea la P.-Neamțu, D. Mazilu la Craiova, R Caracaș la Bacău, Bistrițeanu la Tecuci, C. N. Roman la Tulcea, I. R. Ionescu Fălticeni, G. Medioglu la Tulcea, Panait Popovici la P.-Neamțu, I. Ionescu la Bistrița, M. Galița la Pomîrla, D. Georgescu la Pomîrla, Todicescu la Pomîrla.

Matematica.—D-nul Victor Vîlcovici la Buzău, S. Sanielevici la Tulcea, G. A. Nichifor la P.-Neamțu, Th. Angheluță la Bîrlad, N. G. Muzicescu, Gr. Constantinescu la Caracal, Mihail Nestor la Huși, I. Banciu la Tulcea.

Științele fizice și naturale.—D-nii N N. Botez la Huși, Onoriu Mironescu la Fălticeni, I. David la T. Măgurele și Aristide Grădinescu la Pomîrla.

Geografia.—D nii C. Brătescu la Pomîrla, I. B. Luca la Bistrița.

Muzica.—D nii Zira Alexandrescu la Galați, Traian Vulpescu, la Buzău, I. Croitoru, la Ploești, G. Zavali e la Huși, M. Poslușnic la Dorohoi, D N. Avramescu la T.-Jiu, I. C. Sgondrea la Bistrița, N. Ghermănescu la Tîrgoviște, M. D. Radescu la Caracal, N. Cerchez la T. Măgurele, G. Vasiliu la Pomîrla, Agapescu la Galați.

„Opinia" la HUȘI

Coresp. particulară a ziarului „Opinia"

Din Huși.— E destul de cunoscut cazul d lui dr. A. Romanescu, care a fost transferat la Baia de Aramă, pe nedreptul. Direcțiunea generală a serviciului sanitar trimițînd un ordin d lui dr. Romanescu că să se prezinte la Baia-de-Aramă,—acesta din urmă a trimes direcțiunei generale următoarele:

Domnule Director General, La ordinul D-stră No. 40740, prin care mi cereți a mă prezenta la Baia-de Aramă, unde am fost permutat, am onoare a vă răspunde:

„Imi vine greu și cu durere declar, că nu mă pot supune la o pedeapsă dată ilegal: din patimă și persecuțiune, care dă satisfacție reclamagiului dr. Lupu.

Sunt numit ca medic primar al orașului Huși, prin decretul regal No 1596 în baza unui concurs și în ordinea clasificației, fără intervenții și favoruri.

Prin numeroase rapoarte v'am expus campania, ce se duce contra mea decătre dr. Lupu în calitate de prefect al județului Fălciu; căci am refuzat categoric de a deveni prozelitul său politic și agentul propagandist al ideilor sale sociale-anarhice.

V-am expus personal, în cabinetul D-stră chiar, în ziua de 53 | 7 908 abuzurile ce se comit de către d. dr. Lupu; v-ați indignat foarte de faptul că ciracul său, polițaiul Teodore, a avut curagiul a pune semnul întrebărei la o diagnoză a mea Piesa probatorie No. 7458 a trecut prin mâna D-stră și au văzut o și d-nii membri ai consiliului sanitar superior în ședința de la 20 | XI 1908. D-stră singur ați exclamat: „Ce anarhie!..". Apoi de urgență chiar D-stră, ați bine voit să trimiteți o scrisoare din cabinetul ministerului, faimosului dr. Lupu, ca să înceteze cu matrapazlâcurile josnice la care se dedă.

Totu și cred, că fără știința d voastră —adevăratul conductor, din direcția serviciului sanitar, d profesor dr. Sion, pentru a satisface banda anarhică,— mă subminează, se inventează calomnii, crime, tot soiul de compromisuri. Domnii inspectori se pretează la dorința și ordinile d-lui subdirector, profesor dr. Sion, alcătuesc acte false, anchetează ilegal, și sunt tradus în judecata onor. consiliului sanitar superior, unde am dovedit cu prisosință că înscenările ordinare și rușinoase ale d-lor inspectori sunt invențiile bandei anarhice din localitate.

Două consilii sanitare, superioare, compuse din 22 membri, în care intră somitățile medicale, mă achită, scandalizați de procedeurile d-lor inspectori și alarmați de mașinăriile josnice și neumane la care se dedă dr. Lupu.

Dacă se dorea un medic din școala nouă, era locul pentru d-lor, foștii discipuli în cercul studiilor sociale (Sala Sotir) să-mi zică: Doctore, ne trebue Hușul pentru cetatea noastră, alegeți-vă alt oraș, iar nu să mi-se insceneze fapte ce-mi atingeau onoarea mea!

Singur d. sub director, prof. dr. Sion este culpabilul din direcția sanitară, care în scopul de a lovi în cele din consilii sanitare superioare, ce m-au achitat mă lovește printr'o permutare cu retrogradare în grad și în leafă, din medic de oraș în medic de plasă!

Cu această politică patimașă, nu se apără salubritatea publică și 'ncurînd vom avea în țară numai cadavre!..

In direcția sanitară s'a întronat o eră nouă: Lingușirea, reclama și domnia bunului plac. Nu se cere muncă, cinste și știință, nu e nevoe de ast fel de medici. Din contra spre rușinea corpului medical se protejă medici ce-și țin cocotele în spital, brănindu-le cu cozonaci făcuți de soțiile lor legitime, se încuragiază conferențiari de specia drului Lupu, care părăsindu și Ilfovul, vîntură satele, asistat de corpul medical al județului Fălciu, ținînd conferințe incendiare oprite de ori-ce lege pentru un slujbaș al statului arătînd că afară de bătă și ciomag ce-au dat faliment sunt și alte de înjghebare la putere.

Cu tot respectul îndrăznesc a vă spune, Domnule Director General, că nu pot primi o pe deapsă ce nu e cuprinsă nici într'un articol din legea sanitară. O ast-fel ilegalitate n'a fost comisă în direcția sanitară.

Ca rezultat, aștept aici, in Huși, decizia Inaltei Curți de Casație, a contenciosului administrativ și bazat pe constiinciositate, știința și forța mea de muncă am cîștigat multe simpatii.

Dr. Adr. Romanescu
Huși

Litere-Științe-Arte

Cobzarul.—Cetim în „Le Temps" cu data de 11 Septembrie:

Marți seara, 7 Septembrie s'a reprezentat „Cobzarul" pe scena teatrului „Grand Cercle" din Aix-les-Bains, în fața unei săli pline, care a primit în aplauze călduroasă această operă viguroasă. Ineemnate personalități romîne, între cari și d. Take Ionescu, fost ministru, au luat parte la această remarcabilă manifestațiune teatrală. D-ra Yvonne Dubel a interpretat rolul principal al Ioanei și unul din autorii libretului, d-ra Elena Văcărescu ținuse să-i ofere superbul costum în care juca.

Maistrul Saint-Soëns, venit ca să asculte „Cobzarul" a felicitat pe d-na Gabrielle Ferrari pentru amploare tragică a operei și pentru modul iscusit cum și-a tratat orchestra. El a aplaudat mult pe d-ra Ivonne Dubel.

*

Profesorul Persival Lowel a comunicat universității din Boston că s'a descoperit prezența oxygenului în atmosfera planetei Marte, ceea ce ar veni în favoarea tezei susținută de profesorul amintit despre o viață animală în Marte asămănătoare cu cea terestră.

*

Adelina Patti serbează în această toamnă jubileul de 50 ani al cărierei sale artistice. La 24 Noembrie 1859 a apărut pentru prima oară pe scenă celebra divă, pe atunci abea în vrîstă de 17 ani debutînd în Lucia de Lamemoor cu un succes extraordinar.

Scena operei din Newyork „Academy of Music" a fost leagănul primului ei succes și pe această scenă serbă Adelina Patti în 1884 jubileul de 25 ani cîntînd „Marta" Adelina Patti este azi în vrîstă de 67 ani, ea s'a căsătorit în 1868 cu marchizul de Caux iar 1886 divorsată de acesta, ea se căsatori cu tenorul Nicolini, după a cărui moarte Adeline Patti, în vrîstă de 50 ani se re căsători din nou cu tînărul baron suedez de Cederstrom cu care trăește pînă astăzi în castelul Craig y Nas din Breck nock, Anglia apărînd doar din cînd în cînd pe scenă, numai în scopuri filan tropice. Jubileul de 50 ani, al îmbătrînitei dive care de altfel și-a păstrat în mod admirabil tinerețea—va fi serbat în Anglia în mod extraordinar, și desigur că toate cercurile artistice vor contribui la aceste festivități.

Informații

❑ In corpul didactic primar din țară s'a făcut următoarea mișcare, pe ziua de 1 Septembrie.

D-na Elena M. Florescu de la școala de fete No. 2 Corabia la No. 1 băeți Tîrgu-Ocna la No. băeți acelaș oraș.

D. Romulus Paraschivescu a fost numit inspector la școala No. 1 băeți Tg.-Ocna.

D. Al. S. Adrian institutor la școala No. 2 băeți din Pitești a fost detașat ca institutor la școala de meserii diu acel oraș.

D-na Smaranda Oprescu, institutoare la școala de fete din Isacea, a fost detasată la școala No. 13 de fete din București.

D-na Elena P. Rădulescu, institutoare la școala No. 35 de fete din Capitală a fost detașată la școaîa No. 1 de fete din Caracal.

D na Elena V. Boerescu, institutoare de la școala de fete No. 1 din Caracal a fost detașată la școala No. 32 de fete din Capitală.

D-na Smaranda Timotei, institutoare la școala de fete din Burdujeni, a fost detașată la școala No. 1 de băeți din Botoșani.

❑ Astă zi s'a început la institutul Gregorian examenul de diplomă a elevelor din anul al doilea al școalei superioare de moașe.

S'au prezentat la examen 64 de candidate.

❑ D. dr. Al. Grossi, locțiitor de medic legist, s'a dus astă-zi la spitalul Sf. Spridon, făcînd constatarea medico-legală a preotului Atanasie Popovici, victima crimei de la Galata.

El se află în afară de ori-ce pericol.

❑ Un conflict a survenit între revizoratul școlar al județului Iași și direcțiunea generală a serviciului sanitar, din cauza unor neînțălegeri asupra localului de lîngă revizorat, ocupat de serviciul sanitar al județului.

❑ D. Gh. Dimitriu—Păușești,—secretar inspector al camerei de meserii, a fost eri la Tg—Frumos, pentru a cerceta plîngerea meseriașilor din acel tîrg contra primarului Iamandi, care îi înlătură de la licitații și le face diferite mizerii.

D. Păușești a raportat cazul ministerului.

❑ Concursul pentru admitere la școala superioară de Arte și Meserii din localitate, se va începe la 20 Saptembrie a. c., iar examenul absolvenților pentru diplomă se va începe la 10 Septembrie.

Se produce însă o mare încurcătură, întru cît ministerul cultelor a anunțat că *a amînat deschidèrea cursurilor tuturor școalelor* din Iași, ca și a concursurilor și examenelor de corijență, pentru ziua de 1 Octombrie.

❑ Cu începere de astă-zi orele de cancelarie la epitropia Sf. Spridon s'au schimbat și vor fi de la 11 jum. a. m. pînă la 5 și jum. p. m.

❑ Distinsul nostru amic, d. N. Cananău, deputat, se află la Berlin, de unde va pleca la Dresda, iar de acolo va veni la Iași în ziua de 6 Septembrie.

❑ D. Arsenie Mihailescu a fost numit perceptor fiscal la circ. 7 Podul Iloaia, în locul lui G. Simionescu, demisionat, d. I. Misirliu a fost numit perceptor al circums. 9-a Voinești.

❑ D. Matei Balș, inspectorul judecătoriilor și al tribunalelor, a fost în inspectarea judecătorilor din județul Botoșani.

❑ Administrația comunală a dat o ordonanță, prin care pune în vedere că acei care vor să deschidă localuri pentru vînzarea peștelui, vor trebui să ceară o autorizație specială de la primărie.

❑ Prietenul nostru d. Gh. Ghibănescu s'a reîntors aseară din viligiatură.

❑ Delegații societății viticole din județul Iași vor pleca mîine cu trenul de 12, prin Ungheni, la Kișinău, spre a vizita expoziția de struguri și fructe a societății viticole de acolo.

❑ Pentru axamenul de admitere în școala mormală „Vasile Lupu", s'au înscris 273 de candidați pentru cele 100 locuri vacante ce sunt pentru cl. I-a și 21 candidați pentru cele 8 locuri de clasa IV.

Examenul s'a început astă-zi la Roman. Astă-zi s'a făcut examinarea medicală a candidaților, iar mîine se va face proba muzicală.

❑ Pe sama ministerului cultelor și instrucțiunei publice, s'a deschis un credit extra-ordinar de 2000 lei, asupra bugetului pe exercițiul 1909—910, necesar la plata cheltuelilor de judecată la care a fost condemnat să plătească doamnei Maria Gheorghiu, pentru încălcarea terenului său cu conductele de apă și linia telefonică de la Școala de Arte și Meserii din Iași.

❑ **Congresul studențesc.** — Pînă în prezent numărul studenților înscriși pentru congres este 910.

Ministerul de resboiu, în urma cererei comitetului organizator, a încuviințat ca studenții aflători sub arme, să ia parte la congres, care după cum se știe va avea loc în zilele de 6, 7, 8 și 9 Septembrie c.

Sosirea studenților din provincie și din străinătate va fi Sîmbătă la orele 6, cu trenul de Paștani.

Direcțiunea generală a C. F. R. a înștiințat toate stațiile că a acordat reducerea de 75 la sută pentru studenții care vor veni să participe la congres și care vor trebui să prezinte carta de legitimație cu sigiliul comitetului.

❑ Ministerul instrucțiunei publice, în urma avizului serviciului nostru sanitar, a dispus, după cum se știe, ținînd samă de numeroasele cazuri de febră tifoidă ce s'au constatat și se constată pe fiecare zi în oraș, ca deschiderea școalelor din localitate să se facă la 1 Octombrie, cînd epidemia va fi poate în descreștere. Tot atunci se vor ținea examenele de corigență, de admitere etc.

Cu toate acestea, ni se spune, că dispoziția ministerului nu este respectată. In localitate, cîteva școli particulare și azile confesionale țin cursuri, în mod clandestin, fără să se i-a vre-o măsură. Ba, mai sunt și alte școli, care vor să se redeschidă la 20 Septembrie.

E de datoria serviciului sanitar comunal să cerceteze și să intervină, căci febra tifoidă e în destulă creștere și pericolul nu ar fi mic.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a sosit eri la M-rea Neamț.

I. P. S. S. Mitropolitul a asistat azi la înființarea masei obștiei călugărilor, după vechiul obicei din trecut.

La această solemnitate va asista și d. Gîrboviceanu, administrator al cesei bisericilor.

❑ D. Matei Cantacuzino, șeful junimiștilor locali, s'a reîntors aseară în localitate.

Reîntoarcerea d lui Matei Cantacuzino mult așteptată, va da loc la multe surprize!

❑ Odată cu deschiderea noului an școlar, la societatea de gimnastică, sport și muzică, vor începe să funcționeze două echipe de gimnastică suedeză, sub conducerea d-lui Bucovineanu și T. Berescu, maiștri de gimnastică.

❑ S'a cerut ad-ției cassei școalelor să se aprobe împrumutul de 14.000 lei comunei Șipotele, din județul nostru, pentru a se construi un local de școală în satul Chișcăreni.

❑ **Meseriașii c. f. r.**—Direcțiunea generală a c. f. r., a trimis o circulară tuturor stațiunilor prin care arată că numeroasele sechestre, ce se aplică de corporațiuni pentru neplata cotizațiilor, împovorînd serviciile c. f. r. și necesitînd sporiri de personal și prin urmare de cheltuieli zadarnice, se pune în vederea tuturor lucrătorilor meseriași din ad-ția c. f. r., următoarele:

Conform art. 1 din legea asupra meseriilor, lucrătorii meseriați din ad-ția c. f. r. nu sunt obligați să facă parte din corporațiuni. Prin urmare, acei care fiind în serviciul c. f. r au făcut cereri să fie înscriși în corporațiuni, precum și acei care la întrarea lor în serviciul c. f. r., făceau parte din corporațiuni, pot să ceară retragerea lor din corporațiuni.

De asemenea pot cere retragerea din corporațiuni toți acei cari vor intra pe viitor în serviciul Căilor Ferate Romîne.

Pentru a se înlătura ori ce contestațiune între lucrători și corporațiuni se recomandă lucrătorilor meseriași de a cere prin serviciile Căilor Ferate Romîne retragerea din corporațiuni. In acest scop petițiunile de retragere, însoțite de carnete, ce vor adresa corporațiunelor vor fi înaintate șefilor de servicii exterioare (Inspecțiunilor de mișcare, Inspecțiunilor de tracțiune, Diviziilor de întreținere, Șefilor de ateliere) care le vor transmite direct corporațiunilor.

Acei însă care nu vor voi să ceară ștergerea din corporațiuni, trebue să-și achite singuri și la timp cotizațiunile, direct către corporațiuni, spre a nu da loc la urmăriri, sechestrări și rețineri din salarii prin liste.

Domnii șefi respectivi, la angagearea lucrătorilor meseriași, se vor informa asupra pozițiunei lor față de corporațiuni și le vor pune în vedere dispozițiunile ordinului de față.

❑ Reamintim cetitorilor noștri că prima reprezentanție a teatrului iluzionist Delaunè are loc Vineri 4 Septembre 1909, la Circul Sidoli. Spectacolele acestui teatru sunt foarte interesante și se compun din magie, iluzii optice, feerii, viziuni, ghicire miraculoasă a gîndului etc.

Cavalerul Delauné este o specialitate unică în experiențele sale de taumaturgie, chiromanție etc. și execută atît de perfect aceste experiențe, că este supranumit augurul modern.

In această trupă debutează d. și d-na Carmellinii, de asemenea maiștri deseveriți în arta magiei moddrne și d-ra Benitta, un fenomen în transmiterea gîndului. Ea știe tot, ghicește tot și revelează tot.

Programul foarte bogat cuprinde multe creațiuni originale ale cavalerului Delauné, precum: Păpușa, o apariție fenomenală, tot ce poate fi mai miraculos, ca viziune, este ultima creațiune ce ne-o dă astă-zi teatrul fantastic. Pe drumul obstacolelor; Vînătoare și vrajă; mistere și viziuni etc. cu cari moderne și elegantul magician a obținut succese strălucite în cele mai importante centre din lume.

Presa se exprimă foarte elogios, relativ la reprezentațiile trupei Delauné. Pretutindenea unde a debutat această trupă, cele mai mari ziare au scris că artistul Delauné este cel mai mare magician al timpului nostru; experiențele sale sunt adevarate fenomene care uimesc pe spectatori.

Vineri 4 Septembre are loc prima reprezentație la Teatrul-Circ Sidoli.

❑ Șeful depozitului de recrutare și mobilizare Iași a cerut prefecturei de județ numărul populației pe plăși și după naționalitate.

❑ Comitetul central pentru ajutorarea incendiaților, a trimes prefecturei de județ o adresă prin care i comunică că pe viitor nu se va mai acorda ajutoare la locuitorii ce au suferit de pe urma incendiilor de cît în anumite cazuri.

De aceia pe viitor constatările să se facă de administratorul plășei, și evaluările să se facă la epoca sinistrului și numai asupra locuințelor; iar dacă casa țărănească a cărei evaluare va trece suma de 2000 lei, comitetul nu va mai acorda proprietarului nici un ajutor, de oare ce se presupune că un locuitor care a avut o locuință mai scumpă, desigur că mai dispune și de alte mijloace.

❑ In urma unei circulare sosită la direcțiunile școalelor secondare din localitate, tablourile din lunie ale corigenților și repetenților vor fi refăcute.

Circulara face cunoscut direcțiilor ca elevii din cl. I care au fost declarați repetenți și au cel mult 3 obiecte de studiu media anuală între 5 și 3, să fie declarați corigenți la acele obiecte. In clasele a II-a și VIII-a elevul va fi declarat corigent dacă numai la 2 dintre studii va avea nota între 5 și 3. In clasele VII și VIII-a dacă la una din limbele franceză și germană, elevul are media 5, el poate fi promovat, chiar dacă la cealaltă limbă modernă media anuală va fi între 5 și 4.

Tabloul cu verificarea situației elevilor va fi înaintat chiar mîine ministerului.

❑ Dl. Doctor Solomovici se află de 4 săptămîni în Berlin unde va mai sta pînă la 15 Septembrie, cînd se va întoarce în localitate. In tot acest interval Doctorul Solomovici cunoscutul nostru specialist în bolile de nas, gît și urechi vizitează clinicele celor mai mari profesori specialiști în aceste boli.

DIVERSE

— Duminecă 6 Septembrie se va întruni adunarea generală a membrilor corporației confecțiunilor, fiind la ordinea zilei chestiunea alegerei pentru complectarea comitetului, precum și alte chestiuni privitoare la bunul mers al corporației.

— Ministerul de interne comunică prefecturei județului că întru cît individul M. Evdochimov supus rus, e dezertor din armată, i s'a îngăduit șederea în țară cît timp va avea purtări bune, în ținuturile nelimitrofe cu Rusia.

— Printre copii din comuna Uricani s'a ivit tusa convulsivă.

— Individul Gheorghe Sava Soldan din comuna Prisacani, întîlnind pe jandarmul M. Petrea, a voit să-i ia pușca, lovindu-l în cap cu un ciomag. Numitul a fost arestat.

— La 16 Septembrie se va ținea la prefectură licitație pentru reconstruirea podului de pe șoseaua Găureni—șesul Bahluiului.

Ultime informaţii

❑ **E în adevăr înspăimîntătoare proporţia mare care continuă să o ia febra-tifoidă. De la începutul lunei August şi pănă în prezent, n'a fost zi ca să nu se constate cazuri noui. Numărul cazurilor mortale în cursul acestei lunî a fost de 15.**

S'a constatat că de la apariţia epidemiei şi pănă astă zi, au fost în oraş 400 cazuri, afară de cazurile din spitalul militar, spitalul Şf. Spiridon şi ce'e din spitalul israelit.

Cei de la serviciul sanitar, sunt cu drept cuvînt, îngroziţi şi, după cît ştim, de oare ce epidemia continuă să crească, se va cere ca deschiderea şcoalelor să nu se facă nici la 1 Octombrie, ci abia în Noembrie.

❑ *Administraţia comunală, în urma unui raport al d-lui inginer I. Cantacuzino, directorul general al lucrărilor pentru aducerea apei, a somat pe soc. „Union Baugesellschaft", concesionara acestor lucrări, să se puie imediat în curent cu mai multe lucrări, ameninţînd'o că administraţia comunală va executa restul lucrărilor în regie.*

In urma acestora, au sosit din Viena, directorul general al societăţei, cavalerul de Pischoff şi doui ingineri, şi mai multe conferinţe au avut loc, la care au participat primarul, ajutoarele şi inginerul comunei.

Societatea a arătat, că în ce priveşte executarea lucrărilor în oraşul Iaşi, ea ar mai avea de făcut încă 5 -6 km., că tot aşa de bine ar merge şi lucrările între Cucuteni şi Iaşi, şi că garantează că lucrările în general vor fi terminate în ziua de 25 Aprilie 1910, şi că apa va fi distribuită pentru băut, în Maiu sau Iunie, acelaş an.

Societatea a mai arătat că primăria nu s'a pus în curent cu plata lucrărilor efectuale pănă acum, şi că în afară de garanţia de 600.000 lei, i'a mai oprit din state încă un milion lei. A mai arătat că dacă unele lucrări în afară de oraş, merg greu, aceasta a provenit din cauză că unii proprietari nu lasă să se lucreze pe proprietăţile lor, din cauză că nu ar fi fost expropiaţi de comună.

Astă-zi la orele 3 şi jumătate are loc o ultimă conferinţă, în care chestiunea va fi definitiv tranşată,—pînă acum excluzîndu-se cu desevîrşire ca lucrările să fie executate în regie de către Primărie.

❑ *Strada Ştefan cel Mare va fi din nou desfundată şi aceasta numai datorită planurilor greşite ale primăriei.*

In adevăr, pe această stradă se aşezase un canal „colectiv", care urmează să se scurgă în toate celelalte canale.

Planurile primăriei au fost greşite, şi canalul a fost ast-fel aşezat în cît dacă ar fi lasat aşa, apa nu s'ar putea scurge în el.

Va trebui deci ca acest canal să fie refăcut şi strada Ştefan cel Mare să fie din nou desfundată.

❑ *Se ştie, că din cauza epidemiilor manevrele corpului IV de armată au fost anunţate pentru 16 Septembrie.*

Din cauză însă că febra-tifoidă continuă să facă ravagii, manevrele vor fi contramandate.

Noul an judecătoresc.—Astăzi s'a deschis noul an judecătoresc. Conform dispoziţiunilor nouei legi n'a fost nici o solemnitate. Magistraţii s'au adunat în sala curţei de Apel şi d. I. Burada, prim prşedinte al Curţei, a declarat noul an judecătoresc deschis.

S'a procedat la tragerea la sorţi a consilierilor care trec de o la secţie la alta. Curţile de apel au fost astfel constituite:

Secţia I-a: d-nii I. Burada, prim preşedinte: D. Porfiriu, Al. Hinna, D. Grigorovici, D. Sturdza şi S. Zaharescu, consilieri. Secţia II-a: D. Sofian, preşedinte; T. Crivătz, Em. Cernătescu, C. Buzdugan, D. Suciu şi C. Grigoriu, consilieri.

Camera de punere sub acuzare. d-nii consilieri: Em. Cernătescu, C. Buzdugan şi S. Zăhărescu.

S'a procedat apoi la tragerea la sorţi pe secţii şi pe serii de judeţe, a consilierilor care vor prezida curţile cu juri. De la secţia I-a; seria I-a, a eşit la sorţi d. D. Porfiriu, de la secţia II-a a eşit la sorţi D. Suciu, iar pentru seria II a de judeţe, au eşit la sorţi: d. T. Crivătz de la secţia II a şi d. Al. Hinna de la secţia I-a S'a tras la sorţi dintre aceştia şi au eşit.

Pentru judeţele: Iaşi, Roman şi Vaslui d. consilier D. Porfiriu; Tutova şi Fălciu d. Suciu; Suceava, Dorohoiu şi Bacău, d. T. Crivătz; Botoşani şi Neamţ d. Al. Hinna.

Tribunalele vor fi ast-fel: Secţia I-a d. I. Corjescu, prim preşedinte; Gr. Demetrescu şi V. Buşilă, membri; d. Vrânceanu stagiar. Secţia II-a preşedinte d. Al. Gane: d nii Gr. Sutzu şi Ipolit Mârzescu membri; d. Coroiu stagiar; secţia III-a preşedinte d. Leppadattu; d-nii D. Cihodaru şi Iulian Teodorescu, membri, d. E. Munteanu, stagiar.

— De la 1 Octombrie se va modifica regulamantul care va prevede ca primul preşedinte al tribunalului să funcţioneze la secţia comercială şi de notariat aşa că de la acea dată d. Corjescu, prim preşed. al tribunalului va trece la secţia III-a, iar d. Leppadattu la secţia I-a.

❑ Incidentul petrecut între cei trei directori din localitate, cu ocazia jocului de „oină" de la 10 Mai, a avut de urmare că ministerul instrucţiunei a trimes observaţii d-lor G. Bârsan, M. Tomida şi Gh. Nădejde.

Ministerul a revenit însă asupra dispoziţiei ce o luase de a se opri din salar acelor profesori care au lipsit de la clas cînd a avut loc concursul de oină.

❑ D. dr. Adrian Romanescu, fost medic primar al oraşului Huşi şi permutat cu călcarea legii la Baia de Aramă, a dat în judecata Contenciosului Administrativ direcţia sanitară, pentru că prin această permutare samavolnică s'au ştirbit drepturile unui medic inamovibil, scoborîndu-i se rangul şi salarul.

Va fi unicul proces de această natură ce va avea să-l judece contenciosul administrativ.

❑ **Astă-zi s'a ţinut la prefectură concursul pentru ocuparea unei burse a judeţului, la şcoala superioară de Arte şi Meserii, din localitate.**

❑ **La 20 Septembrie se va face alegerea noului consiliu comunal din comuna Sculeni.**

Biroul va fi prezidat de d. Ioan Dumbravă, consilier judeţian.

❑ **Ministerul de interne a comunicat prefecturei că a aprobat islaz pentru satele Văleni, Ciorani şi Ruşi, din comuna Belceşti, satul Arama din comuna Fîntînele şi Găureni din comuna Uricani,—care vor intra în posesiunea islazurilor în primavara viitoare.**

❑ **Un apar, Toma Alexandru a intentat acţiune contra d lui Gh. Kernbach, prefectul judeţului şi Cristodulo, inginerul şef al judeţului, pentru că ambii aflîndu-se în automobilul judeţului şi trecînd cu mare viteză pe strada Păcurari, au dat peste numitul apar, rănindul grav atît pe el cît şi calul de la saca l**

❑ **Am publicat acum cît-va timp ştirea despre dispariţia învătorului N. Ionaşcu din Vetrişani, judeţul Fălciu, care a delapidat suma de 24731 lei de la banca populară din acea comună.**

Iată amănunte precise, constatate acum în urmă, asupra acestei dispariţii.

Ionescu a dispărut în ziua de 17 August trecînd în Basarabia şi ia 19 August a fost la Odessa, de unde apoi s'a reîntors la Leova.

Aci s'a văzut cu primarul, preotul şi alţi cunoscuţi ai lui, cărora le a spus că nu sunt exacte cele denunţate pe sama lui şi că se va reîntoarce în ţară motivînd că a venit în Basarabia pentru a cumpara nişte cai.

La 25 August însă, Ionaşcu se afla la Bender, de unde a trimes o scrisoare preşedintelui trib. Fălciu, şi în care spunea că constatase în cassa băncei o lipsă de 4000 lei şi din această cauză a mai delapidat o sumă, motivînd că n'a avut nici un control.

Suma delapidată de el este după cum s'a mai spus de 24731 lei din care 14.000 lei erau banii obştiei destinaţi pentru cumpararea, prin cassa rurală, a moşiei Gura Sărăţei a d lui C. I. Miclescu şi 10.731 lei, erau banii băncei.

Acum Ionaşcu s'ar afla prin ţinutul Benderului.

❑ Vineri 4 Septembrie Curtea de Apel S. II-a va judeca apelul lui Gorănescu, fostul director al băncei comerciale din Bacău, care a delapidat suma de 96 mii lei, şi care după cum se ştie a fost condemnat de tribunal la 4 ani închisoare şi 96 mii lei despăgubiri.

❑ Prefectura judeţului a fost înştiinţată de ministerul de interne, ca între 1—3 Octombrie viitor, urmînd a avea loc la Zurich trei curse de baloane, la care vor lua parte aeronauţi din diferite ţeri şi numărul baloanelor fiind mare, este cu putinţă ca în timpul curselor, unul din baloane să iasă de pe teritorul Elveţiei şi să ajungă pe teritorii streine, aşa în cît în cazul cînd s'ar coborî pe teritor romîn, să se ia măsuri ca se li se facă o frumoasă primire.

❑ **Şcoala de adulţi de la penitenciarul central.** — Azi dimineaţă la ora 9 **s'a făcut cu o deosebită solemnitate la penitenciarul local deschiderea anului şcolar al şcoalei de adulţi, înfiinţată anul trecut.**

Cursurile şcoalei care vor fi frecventate de 30 deţinuţi din acei a căror pedeapsă e pănă la 5 luni, vor fi predate de d. grefier Antoniu.

Prea Cuvioşia Sa Arhimandritul Gherasim Miron, Confesorul penitenciarului, a sevîrşit obicinuita şfeştanie, după care a ţinut deţinuţilor o mică cuvîntare, spunîndu-le că azi e o mare serbătoare pentru ei căci se serbătoreşte deschiderea cursurilor şcolare. D-zeu a făcut pe om după chipul şi asemanarea sa, drept, bun şi sfînt, dar vicleanul, din vrăjmăşie faţă de om i a sădit în minte şi inimă înclinări spre răutate. D-zeu însă s'a îngrijit şi se îngrijeşte prin servitorii sei, se învete pe om calea adevărului, sfătuindu-l să se corecteze spre a şi recapata starea sa de nevinovăţie de mai înainte de a nu se face rob apucăturilor sale rele. I s'a pus la dispoziţie toate mijloacele spre a se corecta. Pentru aceasta D-zeu prin autorităţile în drept a făcut instituţii de corecţiune şi în care i-a internat, şi în acestea se întrebuinţează toate mijloacele pentru îndreptare. S'a înfiinţat şcoli spre luminarea celor ce au nenorocirea să ajungă aci. Cu ocazia deschiderei cursurilor acestei şcoli, Biserica prin servitorii sei, roagă pe D-zeu să vă deschidă mintea şi inima ca să primiţi şi să înţelegeţi bine toate învăţăturile bune şi folositoare de suflet.

Apoi ia cuvîntul d. Mişu Balaban harnicul şi inteligentul director al închisorei, care printr'o cuvîntare bine simţită adresată arestanţilor, le zice, că între ei şi lumea din afară există o deosebire. Acei ce umblă liberi se mişcă după voia şi interesul lor, sunt oameni care n'au calcat legile ţerii, voi însă aţi greşit din cine ştie ce împrejurări şi pentru expierea cărora sunteţi aduşi aci. Pentru ca lumea din afară să fie ferită de voi, s'au făcut aceste instituţii, avînd în vedere scopul ce se urmăreşte, *corecţiunea infractarilor* şi care instituţii s'au numit închisori de corecţiune. Trecînd mai departe d. Balaban, le spune cum în trecut erau socotiţi acei ce greşeau, descriindu-le şi pedepsele la care erau supuşi. Astă-zi însă închiderea infractarilor, urmăreşte îndreptarea lor şi pedepsele date lor nu sunt considerate ca o rezbunare şi toţi sunt consideraţi ca fiind bolnavi moralmente şi deci sunt trataţi atare. Societatea închizînd pe infractari, nu voeşte să-şi răzbune pentru rălele ce ei au sevîrşit, ci ea doreşte corijarea voastră. In acest scop cîrmuitorii noştri s'au gîndit la mijloacele ce ar fi de folos pentru ajungerea acestui scop. Intre cele dintăi sunt „munca", educaţia morală prin ajutorul conferenţilor şi şcoala. Direcţia generală s'a silit şi se sileşte să înfiinţeze pe lîngă închisori, cîte un atelier al statului, în care arestatul prin munca zilei care-i ocupă atît gîndul cît şi trupul, îl face se uite situaţia în care se găseşte, iar seara cînd trupul obosit de munca zilei, e chemat la odihnă, nu mai are timpul de a gîndi la lucruri rele şi astfel adoarme liniştit pentru ca a doua zi să'şi reia lucrul. Mai departe d-sa explică că conferenţele ce se ţin aci de către preoţi însărcinaţi de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, au de scop să le întărească credinţa, şi de a i face se nu uite primele două porunci, pe care le vor învaţa în şcoala închisorei: să nu ucizi şi să nu furi. Terminînd d-sa cere arestaţilor ca toţi acei fără ştiinţă de carte, care intră în şcoală, după cîteva luni se-şi dea toată silinţa, ca învăţînd a ceti şi scrie, se-şi poată scrie ei singuri scrisorile acasă către părinţi şi rude. Acelor silitori şi cu purtări bune li se va susţine către direcţia generală ca să fie graţiaţi sau să li se reducă pedeapsa.

❑ **Curtea cujuri.**—Pentru seziunea Curţei cu juri din Iaşi, care se va deschide la 15, Septembrie, au fost desemnaţi astăzi prin sorţi următorii: Nicolaescu Petru, medic; Caimacan Spiridon, pensionar; Ulrich Gustav, comerciant; Musteaţă Gh. pensionar; Ghiga Theodor, profesor; Roseti Lascar, avocat; Theohari At, profesor; Roiu Lucian, profesor; Cîrjă Neculai, pensionar; Neculau Th. Gr.; Morţun Gh. A. D., student; Zarifopol Dimitrie, Suţu Rudolf, licenţiat; Botez Neculai, capit. în retragere; Panu Ion, inginer; General Botez Panaite; Herţenberg David, farmacist; Gane Ştefan, (Podul Iloaei); Inginer Iosef Stoian; Colonel Mihăiţă Th.; Maior Ionescu Gh; Inginer Hudic Filip; Profesor Negulescu Petru; Poni P. Alex; Leon N. Doctor Ivaşcu Mihai; Russ L. Ernest, licenţiat; Ivaşcu C.; Ghica Ion, căpitan; Ionescu D. (dis. III-a); Sculy L. Raul; Nicolau Gh. pensionar; Rothbard I. farmacist; Ionac Gh. avocat; dr. Costin P. şi Ionescu Daniil, pensionar.

Juraţi suplinitori: Olănescu N. comerciant; Cristea T. Cristea, proprietar; Bancov Gr. pensionar şi prof. Gh. Maissner.

*

Curtea cu juri din Iaşi va fi presidată de d. consilier D. Porfiriu, asistat de d-nii judecători Gr. Demetrescu şi Ipolit Mârzescu.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 31 Septembrie

Expoziţie

Bucureşti.—Azi dimineaţă la orele 9, s'a făcut cu o deosebită solemnitate, deschiderea expoziţiei produselor şcoalelor de agricultură, arte şi meserii. Solemnitatea a fost prezidată de d. Spiru Haret, ministrul cultelor.

Memoriile d-lui Sturza

Bucureşti.—Fostul prim ministru d. Dimitrie Sturza, care se află încă tot la Surêssne, e pe deplin restabilit.

D. Sturza a luat hotărîrea da a-şi scrie memoriile, de la întrarea sa în politică (1859) pănă în ultimul timp.

Pentru aceasta, d-sa a însărcinat pe fiul seu d. maior Sturza, de a scoate de sub cheie toate documentele remise de la Vodă Cuza, precum şi altele.

Razzii sanitare în vagoanele restaurant

Bucureşti.—Direcţia generală a serviciului sanitar, a dispus să se facă razzii sanitare în vagoanele restaurant ale trenurilor din toată ţara.

E interesant raportul medicului veterinar din Cernavoda, care spune că bucătăria din vagoane restaurant al trenului 173 se află într'un hal de murdărie de nedescris.

Intrunirea funcţionarilor percepţiei

Galaţi.—Eri a avut loc aci o mare întrunire a funcţionarilor percepţiei din localitate. A luat cuvînt d. G. V. Andriescu preşedintele soc. Unirea din Bucureşti care a îndemnat pe toţi funcţionarii percepţiilor la muncă şi solidaritate.

D. Maludi contabilul percepţiei locale a promis tot concursul.

Organizarea corpului de sergenţi

Bucureşti.—D. Emil Petrescu prefectul Capitalei studiază un proiect pentru reorganizarea corpului de sergenţi.

Proiectul d-lui Petrescu mai prevede pentru Capitală încă un spor de o mie sergenţi.

Dacă reforma se va realiza sergenţii de oraş vor avea un salar de 120 lei lunar şi Bucureştiul va avea ast-fel 2000 de sergenţi. Aceasta din cauza lipsei de pază în Capitală.

Escursionişti Bulgari

Bucureşti.—Duminică vor sosi în Capitală în escursiune 4 societăţi bulgare de biciclişti, din Rusciuc şi Turtucoaia.

Societatea „Principele Carol" va organiza escursioniştilor, alergări şi diferite serbări.

Călătoria Prinţului Ferdinand

Sigmaringentul.—A. S. R. Principele Ferdinand al Romaniei, a plecat astăzi în Bavaria.

Noul an judecătoresc

Bucureşti.—Azi s'a deschis noul an judecătoresc, şi s'a făcut tragerea la sorţi a consilierilor care trec de la o curte la alta.

La înalta curte de casaţie s'a făcut tragerea la sorţi şi s'a constituit astfel:

Secţia I prim preşedinte d. Bagdad, consilieri d nii D. Cuculi, M. Iulian, A. Kivu, Leonteanu, Al. Dobriceanu, Marinescu şi Gr. Ştefănescu.

Secţia II preşedinte d. Mandrea, consilieri d nii Prodan, Duca, Elef. Economu, Juvaru, Stoicescu, Dîmboviceanu şi Bosie.

Secţia III preşedinte d. Gh. Petrescu, consilieri d-nii Ciru Oeconomu, Cişman, I. Cerchez, Rîmniceanu, Scarlat Popescu, P. Ionescu şi V: Pretorian.

Şcoli închise

Calafat.—Din cauza epidemiei de scarlatină care bîntuie aci, s'a amînat deschiderea şcoalelor pentru 15 Septembrie.

Asupra ordonanţei lui Appony

Buda-Pesta.—După unele ştiri M. S. Imparatul Frantz Iosef ar fi contra dispoziţiilor ordonanţei ministrului Appony cu privire la introducerea limbei maghiare în biserici şi şcoli.

Pe de ultă parte însă se spune că Appony ar fi declarat că în nici un caz ordonanţa sa nu va fi revocată.

Cumpararea supraproducţiei de tutun

Bucureşti.—Negocierile dintre direcţiunea generală regiei noastre şi cassa Huffer din Paris, cu privire la cumpararea întregei noastre supraproducţiuni de tutun, sunt terminate.

Contractul se va semna zilele acestea.

Deputatul Maniu

Buda Pesta.—Deputatul romîn Maniu a ţinut eri o mare întrunire pentru a face darea de samă în faţa alegătorilor săi, asupra activităţei lui.

Deputatul Maniu a protestat, cu această ocazie, contra ordonanţei lui Appony şi a îndemnat pe romîni să lupte pentru limba strămoşească şi neamul lor.

Execuţie

Barcelona.—Guardul civic Hoyo care fusese condemnat la moarte de către curtea marţială, de oare ce a tras cu puşca contra saldaţilor, a fost executat azi dimineaţă.

Amnestiare

Buda-Pesta.—Toţi cei osîndiţi pentru complicitate de răzvrătire din Csumovo, în număr de 44 de inşi, au fost amnestiaţi.

Concursul de la Brescia

Brescia.—Ultima zi a concursului de aviaţie a fost urmărită ieri de un imens public, prin care se remarcă Principesa Laetzia.

Pentru marele premiu din Brescia aviatorul francez Rougier a făcut cei 50 k., într'un ceas 9 m. 42 secund, şi 3 | 5, inclusiv, timpul de a se opri spre a complecta provizia de benzină. Aviatorul italian Calderesa, odată singur, apoi cu o fată şi cu locotenentul Savoia a sburat într'un mod splendid. Americanul Curtius a făcut un zbor mai scurt împreună cu poetul Gabriel d'Annunzzio.

Manevrele germane

Viena.—Reprezentantul împaratului Frantz Iosef va pleca mîine, pentru a asista la manevrele germane.

Ascensiune

La Palisse.—Balonul dirigiabil militar „Republique", a făcut azi dimineaţă nişte exerciţii de încercare în timp de o jumătate de ceas deasupra oraşului şi cari au reuşit în mod absolut perfect.

Act de mulţumire

Aseară a avut loc, în beneficiul meu la grădina Pomul Verde, în faţa unui public compus din tot ce Iaşul are mai ales reprezentaţia tregediei „Uriel Accosta", care a obţinut cel mai frumos succes moral şi material.

Ţin deci să mulţumesc publicului ieşan pentru căldura şi simpatia cu care m'a primit în mijlocul său.

Nu pot însă uita în acelaşi timp, de a nu aduce pe cale de publicitate omagiile şi recunoştinţa mea eminentului dr. Blumenfeld, de la spitalul israelit, care vindecîndu mă de o grea boală de ochi, nu numai că mi-a redat lumina, dar mi-a salvat viaţa şi viitorul.

Ii urez fericire. **Rubinstein**

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

In apropiere de toate şcoalele

Vechea şi cunoscuta Ciasornicărie

Nathan Silberberg

S'a mutat din str. Ştefan cel Mare 15 în strada Lozonschi 4

(vis-a-vis de fostul magazin)

Dl. Silberberg e îndeajuns de cunoscut onor. public ieşan, vechi furnisor al elitei. Diplomat şi Medaliat pentru invenţiunile sale de cei mai mari specialişti de branşă.

Se ocupă special cu cele mai grele reparaturi de la cele mai mici pînă la mari. Deci roagă pe onor. public să-l încurajeze şi pe viitor, asigurîndu-l că vor rămînea pe deplin mulţumiţi.

De închiriat strada Păcurari No. 5

colţ cu Rîpa Galbenă după farmacia dr. Fabini, de la 26 Octombrie 1909, una fabrică de franzelărie ocupată actualmente de d. Iţic Forşt; compuse din două odăi cu cuptoare mari sistemstice, una odae de lucru magasie pentru făină, odaea lucrătorilor, de asemenea la etaj trei odăi, antretele şi bucătărie, cu canal.

A se adresa la d. inginer I. Cana str. Golia 28.

Şcoala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"

— Iaşi, Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală, situată în cea mai higienică parte a oraşului, se predau cursuri teoretice şi practice de croitorie, după programa statului.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

De asemenea se primesc d-re studente în gazdă, avînd o îngrijire deosebită.

In atelierul şcoalei se primesc absolvente de la alte şcoli profesionale, care vor să facă practică, fiind plătite.

Inscrierile s'au început şi ţin pînă la 15 Septembrie.

DIRECŢIUNEA

Const. P. Ştefănescu

Avocat

Vaslui

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de comestibile din ţară

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Adresoveţi pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 95

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 5 50

Porte-Bouteilles, pour 20 Places... 2 »

Envoi à terme de 5 francs sur demande

SALOMON WACHTEL

Magasin de Încredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru cladiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiune

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,- BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Consesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septembrie 1909

Prima Reprezentaţie

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini

Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vînătoarea vrăjită, Disparitia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore seara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 leu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

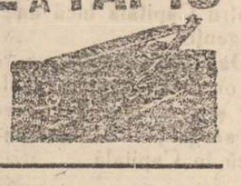

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Gelia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de:

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţ vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATOR-

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30

Sub direcțiunea unu

Dinastii mari și mici

Partidele istorice la noi zac de boala dinastiilor. La conservatori dinastia Cantacuzino se întronase în stăpînă și credea că e în drept să țină supt pat în acțiunea politică a partidului pe un fruntaș de talia d-lui Take Ionescu!

Dinastia Nababului a ros, roade și va roade încă pentru mult timp partidul conservator. Dacă dinastia Imperială și Regală e necesară, pentru multe motive, cea politică de guvern e o calamitate. Oameni sus puși prin averile lor, legați între ei prin neamotenia lor, se cred hărăziți de cel de Sus cu harul puterii, cu dreptul de a dirigui și cîrmui, și abia pot îngădui celor meritoși și chemați utilizarea forțelor lor morale și intelectuale în slujba dinastiei, nici ca cum însă, n'ar îngădui amestecul lor la cîrmă.

Dinasticismul politic îmflă nările la cei nechemați; și de pildă un Rahtivan—cine mai știe azi cine și unde e Rahtivan!—își lua nasul la purtare să vorbească la Brăila de fanioane și bisericuți, măsurîndu-se cu oameni ca Take Ionescu, el care n'avea alt titlu de cît că era în coastele dinastiei!

Dar dinastia găunoasă și seacă a Nababului a avut de urmare limpezirea situației în partidul conservator: cei chemați să fie la cîrmă, să ajungă la cîrmă—Take Ionescu, iar cel ce avea numai mîni vînjoase să țină stindardul—stegarul—să rămînă în slujba efectivă a altuia lipsindu-i celelalte însușiri.

Trecînd la liberali, dinastia Brătenilor roade adînc partidul. Dacă la conservatori dinastia Nababului a izvorit din ambițiuni de glorii, de preamărire, la liberali dinastia Brătenilor e urzită din exploatare și risipă. Un partid mare și puternic—ca cel liberal — se frămîntă în jurul unei dinastii, ce-și bate joc de doctrină, de principii, de programe și trăind prin și pentru exploatare, tratează partidul ca pe un bun cîștigat al său, diferențiind oamenii după cum sunt la coastele sau la spetele lor.

Sus dinastiile stăpînesc din cauza prea micului număr de oameni politici, din care să se facă selecțiunea. Marea masă a partidului e străină de aceste frămîntări de familii și dinastii.

Scoborîndu-ne ceva mai jos, găsim că, precum la București un cerc de două-trei familii stăpînesc țara; asemenea și prin județe, unele familii stăpînesc și exploatează județele. La Romanați de pildă, s'a dat lupta în partidul liberal pe tema acaparării județului de familia Demetriad; tatăl senator, fiul deputat, ginerele prefect, cuscrul senator, finul primar etc., etc.

Tot așa e cazul familionului de la Fălciu, care își ia aerul de a stăpîni județul în virtutea gradelor de înrudire. Fiind între ei, văzîndu-se numai pe sine, se cred ei în de ei chemați a fi județ, a fi totul, și lupta se dă între ei, și pentru ei; iar cetățenii sunt marfă de exploatat pentru ambițiile lor.

Dacă la București se cred în drept de a stăpîni țara, în virtutea celor 300,000 lei venit fonciar pe an sau mai mult; tot așa și în județe, cei cu zeci de mii de lei venit pe an, se cred mai gata de a se înrudi, și deci pe baza înrudirei să exploateze politicește județul lor!

E chestie de grad numai. E aceiași urmare a sistemului censitar, care stăpînește viața noastră politică!

Dar faptul se repercutează și în viața politică a satelor, embrionul politic al vieții politice celei mari.

Sunt sate, unde economicește nici un țăran n'are încă vaza politică, ci numai intelectualii satului: popa și învățătorul. Acestea sunt în majoritate satele clăcășești. Ici pe colea, apare cîte un crășmar, care reprezintă economicește satul politic. Numai în Fălciu avem peste 10 de asemenea sate. Sate frumoase, oameni gospodari, case durate; alegători tufă, căci numai cei ce plătesc fonciar 18 lei pe an statului au rost, iar cei ce dau statului 12 lei nu reprezintă nimic.

Cîntărirea aceasta cu francul a capacității politice a omului, e tot ce poate fi mai dăunător desvoltării unei adevărate vieți politice romînești

Prin sistemul censitar de azi, satele noastre sunt date în exploatarea unor anumite familii, care pe baza votului lor își mănțin prestigiul supt toate guvernele.

Iată-mă scoborînd cu trăsura din Deleni în Oțeleni, două sate răzășești; în unul, noi democrații fiind vîrîți în inima satului politic, în altul fiind vîrîți liberalii.

In tot satul sunt 10 alegători direcți: un intelectual—dr. Hobincu liberal-naționalist corigibil; alți trei Hobincu: tatăl, fratele și vărul. Apoi vin 2 Penisorești, cumnați și cuscri cu Hobinceștii. Doi Penișoară și cu patru Hobincu fac șese. Mai rămîne preotul cu ginerele și cu alți cumetri, și iată că prin 2 familii înrudite întregul sat Oțeleni — sat răzășesc frumos și bogat—e lăsat exploatării administrative, căci dacă familia e liberală, cînd sunt liberalii la putere, cu doctor cu tot, *devine* conservatoare, cînd vin conservatorii, și așa se viciază regimul vieții noastre politice.

Cum să se împlînte adînc viața de partid, selecționarea oamenilor pe idei și curente, cînd cu 10 inși, pururi aceeași, duci toată viața ta politică în sat.

Dacă pe lîngă 2 Penișoară și 4 Hobincu, îi mai rîdica la viața politică și 4 Cotae, și 4 Dinu, și 4 Scurtu, și 6 Oțel, și 4 Naforniță, ba și alți 4 Ciomaga și 4 Bernevig, negreșit că cu cît cercul vieții politice se lărgește și cercul intereselor se eterează în idei și curente.

In Oțeleni nu poți stabili partid, căci cei 10 alegători sunt rude și *numai rude*, așa și în țara romînească ne stăpînesc familiile de politicieni, nu curentele de idei, nici programele.

Il doare pe Ionel Brătianu capul de program, cum mă doare pe mine ceafa că nu mi-o văd de a dreptul în oglindă.

Dinastii mici jos, dinastii mari sus. Țara romînească e încă la stăpîn, căci masele cele mari ale poporului sunt ținute străine de adevărata viață obștească.

Gh. Ghibănescu

Inspectori Agricoli

Un ziar liberal afirmă că consiliul superior n'a avut mîna fericită în alegerea inspectorilor agricoli.—Dacă adăugim această lipsă de noroc la acea a guvernului, care a umplut consiliul agricol superior cu ce a putut, vedem că rezultatele nenorocite ce s'au obținut pînă acum, sunt foarte legitimate.

Despre legea tocmelilor agricole, ca și despre consiliul superior și despre inspectori, se spune de doi ani același lucru: „legea e nouă, oamenii chemați s-o aplice îs noi—s'avem răbdare."

Dar legea și funcționarii au fost chemați să remedieze o stare de lucruri ce nu mai suferea amînare, și ne întrebăm dacă, la boli grele, cari reclamă intervențiuni urgente, pot fi chemați chimiști, prinți, de toate ,numai doctori nu.

La vrîsta de peste 70 de ani, chimistul Poni, este pus să dirigueasca o instituție agricolă, care ar urma să tranșeze diferendele grele dintre proprietari și țarani; să rezolve la microscop în laboratorul de chimie—biata chestie agrară!

Așa și ceilalți cu excepția, poate, a prințului Știrbei, care are asupra colegilor săi, superioritatea că este măcar mare proprietar.

Neștiutorii din consiliul superior au făcut numirile inspectorilor și cu ei în ce privește științele lor în materie, să repetă istoria din consiliu: majoritatea lor sunt licențiați în drept, militari în retrageri etc.

Guvernul a avut deci mîna nenorocită cu numirea consilierilor și aceștia cu acea a inspectorilor.

Incolo nimic.

TACTICA OPOSIȚIEI

Voința Națională are mania articolelor în serii. Așa toată luna lui Iulie și-a plictisit puținii cititori cu seria de articole asupra politicei economice a conservatorilor germani, în comparație cu politica conservatorilor romîni. In August o altă serie de articole, tot în chestia organizației și viitorului partidelor conservatoare în România, care în n'a fost de cît o reeditare a articole din Iulie.

Acum, cu începerea lui Se organul liberal, își anunță iarăș de articole asupra programului cei opoziției, și care după prim apărut ieri promite a ține toat Septembrie.

Noi ne explicăm foarte bine subiecte serioase și variate la beral. Ne putînd să spună un supra situațiunii deplorabile a liberal sau ne avînd de discut proect de vr'o reformă referito tențiuuile guvernului se preocup tidele opoziției cari n'au alt cît că tolerează prea mult g liberală.

Am arătat și în alte rîndur contraziceri se expune ziarul une, atunci cînd se preocupă guvernului și de atitudinea op

Așa, în numărul de eri Voinț ge că opoziția vrea să atrag propietari cît și pe muncitorii lipsind partidul liberal de ace sociale cari pe vremuri i-au dat nic concurs, iar această tacti ziției organul liberal o consi meschină din toate punctele și vătămătoare intereselor țăre

Dar ziarul în chestiune nu vadă și să creadă că însăși ac sociale fug de partidul liberal mă, fără a avea nevoe de a la acesta de vr'un partid polit liberalilor.

Cînd propietarii rurali au fo loviți prin legile agrare și a spirtoase și a vinurilor, cînd de la oraș au fost cu totul ne de asemeni atinși în propria tență, cum s'ar mai putea pr să continue a avea încr dere vătămătoare a unui guvern ati

Dar după cum am spus op numai că n'a făcut nimic spre spre ea toate aceste clase adî țumite în potriva guvernului, a fost indiferentă față cu pro legitime.

Și atitudinea opoziției își are plicația.

Carpiștii, fiind o mică filia nexa politică la liberali, nu s mișca în potriva liberalilor fără țimîntul acestora, iar noi dem de o parte preocupați de o partidului, iar pe de alta spre vinuiți că voim să mișcăm în culos orașele în potriva satelo lerat dintr'un înțelept sentime toate ticăloșiile liberale.

Dar toate lucrurile au un sf ce ne privește pe noi, vom ști nainte să punem frîu acestei p faste.

De aceea vom începe, lupta iar dacă Voința s'a gîndit la noastră campanie, cînd s'a înc de articole asupra tacticei opo o putem asigura că această t respunde intereselor generale și departe de a fi criminală, c s'o califice organul liberal, e și salvatoare pentru țara noast

Chestii

UN INTIM CLU

In Huși există un intim club alte cluburi, cafenele și hanuri. și a găsit un concurent serios membri cari, rupți de la sinul la al doilea rînd, s'au hotărît ț eze un club intim cu rol soci *intimizarea* membrilor societății 87 bravi cetățeni s'au rupt de la vechiu și punîndu-și în frunte Mitică au tras spre ei grosul

Să nu credeți însă că cu toa tatea clubului membrii n'au col politico social. Afară de cîți-va nici junimiști, cari au ținut și ți vele vechi, tot tineretul junimist Mitică s'au dus la intim-club. A ralismul mesei celei verzi iarăș bit să ia parte în mare număr, tru democratism a rămas infim tate.

La intim club democratismul m tează, iar pentru masa verde es n'ar fi.

Privit lucrul din acest punct se explică atitudinea celor ce intimul-club.

Apoi să nu credeți că la inti petrec lucrurile așa de corect, nimic de dorit.

Incidentele între membri sînt

atului Romîn
909

. P. Maximovici

imiţi plata cîştigurilor

Una optime loz lei 13

erbează acum a 80-a aniversare erei sale. Ea este nepoată a lui năcută în 1892 doui ani după a volumului „Cartea cîntecelor“ era foarte tînără în anii 1844 l văzu pentru ultima-oară pe , îşi mai aduce foarte bine aminte nchiul Heinrich“ despre care te mereu.

*

nson marele scriitor norvegian a cărui îmbolnăvire am mai avut în curînd,—deşi se părea e bine întremat—un nou acces de exie. Cauzele reîmbolnăvirei par datora unei exagerate activităţi ıvalescentului. El se ocupă din chestiunile arzătoare ale zilei şi a articole pentru ziare în acele . A mai primit în timpul din urmă ta contesei italiane Linda-Muri venit să îi mulţumească pentru cum a susţinut-o în timpul senalului ei proces de amor. Aceste par a fi surmenat pe ilustrul bolare în urma ultimului seu atac a din nou la pat.

nentan însă starea sa nu este

*

naturgul german Gerhardt Haupta ţinea în toate oraşele mariale niei cîte un ciclu de prelegeri lincepînd cu Berlinul.

*

ener Arbeiter Zeit“ scrie că Acade ştiinţe a predat, din stocul u pe care îl are, o parte a cerului englez Rutherford pentru ca inue mai departe studiile.

cercetător a făcut acum o dese insemnată. Din raportul său ıţit reesă, că radiul nu derivă, um se credea pînă acum din m ci din Ionium, care într'o a- măsură trebue considerată ca ţă principală de obîrşie, dînd a radiului. In institutele fizicale versităţei din Viena profesorilor yer şi Schweidler le a reuşit să Ioniul ca substanţă independentă siduuri.

)pinia“ la HUŞI

particulară a ziarului „Opinia“

tiu dacă există în ţara romănea- un alt oraş, care să fie mai ne- ca Huşii, din multe puncte de Şi ast-fel nu e călător care să'l at să nu rămâe încântat de po- e lui, aerul curat etc., nu e în timp însă unul, care, instalat aci ferite împrejurări, să nu fi conlucruri şi fapte care desgustă pe i nepăsător şi care în alte părţi nfierate cum se cuvine. La noi trebue să vie cineva ca să gă- în perfecţiune tipul politicianului rupule şi demnitat,e care vorbepropovăduеşte în numele princisau să auză pe potlogari vorbind ele cinstei şi pe morali dînd e de moralitate, sau să vază pe nul parvenit în toată splendoarea cutând cu toată seninătatea inţei pe toţi şi de toate: şi aceste tipuri, fieşte care cu specialitatea mînd un tot de cel mai revolinism, care desgustă lumea cu e vîrîte şi calomniile aruncate unor oameni de bine din Huşi, e ascuns sub masca anonima-

ât trebue să ne fericim că marea tate a aşa zisei societăţi de elită calitate—şi chiar Huşenii în gesunt oameni liniştiţi, de treabă, int, cu bun simţ pe atît trebue novăţim de indolenţă ce se aţ cu acei cîţi-va indivizi care ză cangrena ce conrupe, roade tea noastră şi care de cîţi-va ani mă societatea huşană.

are oraş oare indivizi certaţi cu , demnitatea, buna creştere etc.. uaţi în cinste, bagaţi în samă sau să facă pe censorii în societate? ur că nicăirea în altă parte ci acolo unde banul spală toate ele, toate pacatele. Ar crede Hucă e de ajuns să aibă cineva cîteci de mii de lei pentru aşi perori-ce, a li se impune fie el oriticălos? Cine nu ştie oare că face paraua nu paraua pe om. nsă Huşenii au altă credinţă să fie de mirare cînd într'o bună zi şi dintr'nşii unii, victimile unor ndivizi, căci unde e lipsă de le te poţi aştepta la ori-ce.

ste zise în treacăt nu mă voiu o- e alţii pe care lumea îi cunoaşte; orbi însă numai de unul, de unul iar de mulţi din prietenii sei, aşa voiu ocupa de Grigore Vericeanu. t individ care părăsind forsat magistratura şi începînd să facă politică cu liberalii îi a părăsit cînd a văzut că nu 'şi va face treburile cu ei; care a trecut la conservatori pe preţul primăriei de Huşi, dată de d-l Th. Cerqez, pe care după două luni a început să'l înjure; care acum face pe carpistul înfocat şi plecat la alţii, în speranţa unui loc în parlament, uneltind însă în acelaş timp în secret cu cîţi-va ciraci croirea drumului la şefia partidului în caz de vacanţă în locul altuia ce i s'ar cuveni; care ca avocat a fost suspendat de către barcul local pe un an pentru atingere adusă demnităţei profesiunei de avocat — Curtea de Iaşi din milă reducîndu-i pedeapsa la 2 luni; care a mîncat palme la hotel Buch din Iaşi de la cumnatul seu pentru fapte nedemne de un om, tăcînd cu toate aceste şi înghiţînd palmele ca ori-ce nemernic; care nici până acum nu şi-a plătit băutura de la cofetarul Marin, luată acum 4 ani cu ocasia mesei date la alegerea sa ca primar; care a traficat cu cele mai frumoase sentimente ale omului, pe cînd scria scrisori unui personaj politic că se va arunca în fîntînă sau înaintea trenului dacă nu va pune mîna pe... situaţiunea materială de azi, care în fine în toate manifestările actelor sale s'a aratat preocupat numai de sentimente josnice, inerente oamenilor lipsiţi de caracter, moralitate şi scrupule, printre care el formează prototipul, acest individ zic cu aere de sobrietate, pe baza unor porniri pătimaşe ridică azi capul şi cu un cinism revoltător şi îndrăsneala caracteristică, prin două corespondenţe din Epoca atacă partidul conservator democrat local şi pe membrii sei numindu-i drojdia societăţei, aruncă tot felul de trivialităţi acelor care totd'auna l'au demascat şi i s'au pus în cale la pornirile'i răutăcioase, vorbind în numele moralităţei şi demnităţei!! Cine? El, tocmai el, Grigore Vericeanu! în sufletul căruia faptul de a linge azi unde a scuipat eri şi viciversa e sinonim cu cuvintele, caracter, demnitate! Cîtă neruşinare şi cît e de adevărată zicătoarea că rîsul te rîde şi batjocura te batjocureşte! Nu cumva crede oare acest individ că asemenea atacuri prin presa junimistă îi întăreşte situaţiunea în partidul seu, îi creiază dreptul la onoruri mai mari, îl ridică în ochii alor sei? Viitorul va vorbi. Până atunci să ia aminte bine acest cameleon, şi să nu uite că răbdarea are şi ea marginele ei. Să nu deschidem cartea cea mare cu pasivul lui, căci multe se pot ceti acolo, şi se pot spune prin guri autorizate lucruri care l'ar face să tremure de frică, iar alţiii de scîrbă. Cenuşă pe cap onorabile căci eşti prea căzut sufleteşte pentru a fi în stare să mai dai lecţii altor cu mult superiori ţie din toate punctele de vedere. Atît de o cam dată. *Coresp.*

Informaţii

❑ La spitalul israelit s'au mai primit alaltă eri 5 bolnavi de febră tifoidă, iar eri unul.

In total sunt actualminte 30 de bolnavi de febră tifoidă în spitalul israelit şi nu mai e nici un loc.

❑ Aflăm că un inspector sanitar s'ar fi pronunţat că e probabil că epidemia de febră tifoidă nu va înceta nici la 1 Octombrie şi e temere că şcolile nu vor putea fi redeschise nici la acea dată.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei se va reîntoarce poimîne în localitate.

❑ Marţi 8 Septembrie a. c., sărbătoarea Naşterei Maicei Domnului, se va oficia cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Talpalari.

Cu această ocazie se va oficia şi un parastas pentru pomenirea ctitorilor şi donatorilor acelei biserici.

❑ D. maior M. Darvari, din statul major al corpului IV de armată, a fost decorat cu medalia „Bene-Mereati“ cl. I, pentru operele sale militare.

❑ Se ştie că epitropia prelungise seziunea băilor Slănic pînă la 10 Septembrie a. c.

In ultimile zile însă timpul a fost defavorabil şi a plouat incontinun. Lumea care se mai afla acolo, a plecat.

Aseară s'a reîntors în localitate şi muzica regimentului 13 Ştefan-cel-Mare care a cîntat în sezonnl acesta la Slănic.

❑ D. dr. A. Grossi, locţiitor de medic legist al parchetului, a făcut astă-zi la orele 10, la morga spitalului Sf. Spridon, în prezenţa d-lui procuror E. Scarlet, autopsia unui copilaş de 2 luni şi jumatate Gh. Sîrbu, orfan de la institutul Grigorian, care se bănueşte a fi omorît de crescătoare.

❑ **Incercare de sinucidere.**—Femeea Maria a lui Iordachi Cozma, din strada Nicolina No. 14, a încercat aseară să'şi curme firul vieţei otrăvindu-se.

Ea avu eri după amiază o ceartă cu soţul ei, care o ameninţă cu divorsul.

După o nouă ceartă ce a avut loc aseară, femeea Maria Cozma, profitînd de ocazie că se afla singură acasă luă o cantitate de spirt denaturat.

Fiind cuprinsă de dureri grozave, ea a început să ţipe. Venind în grabă vecinii, i-au dat ajutoare şi în acelaş timp s'a chemat şi medicul de dispărţire.

Starea ei nu e tocmai gravă.

❑ Administraţia financiară a judeţului a trimes prefecturei un tablou de mai mulţi debitori ai statului, cerînd să-i comunice dacă ei au vre-o stare, pentru a-i putea urmări.

❑ Revizoratul şcolar a primit de la Casa şcoalelor, materialul didactic necesar şcoalelor din judeţ.

❑ Cu începere de la 1 Septembrie pînă la 1 Octombrie, orele de clas la şcolile primare urbane vor fi de la 8—11 dimineaţa şi de la 2—4 după amiază. De la 1 Octombrie înainte, orele vor fi de la 9—12 şi de la 2—4.

❑ Consiliul de higienă al judeţului care s'a întrunit eri după amiază, a discutat şi luat mai multe măsuri privitoare la epidemiile ce bîntue în judeţ.

❑ Prefectura judeţului a trimes casei şcoalelor, bugetul comunei Andrieşeni, spre a aproba creditul de 14 mii lei, ce a fost deschis, pentru construirea unui local de şcoală în acea comună.

❑ In ziua de 30 August, în urma dispoziţiunei luată de d-na Natalia Vlădoianu, epitropa spitalului de copii „Caritatea“, un parastas a fost oficiat la mormîntul marelui domnitor Alexandru Cuza, din biserica Ruginoasa.

Din partea epitropiei spitalului „Caritatea“ a asistat la parastas d-na Natalia Vlădoianu şi d. Victor Vrabie.

De asemeni a asistat un mare număr de ţarani.

❑ Şedinţele Curţei cu juri, care după cum se ştie se va deschide la 15 Septembrie, se vor ţinea tot în sala consiliului comunal de la primărie.

❑ Sf. Sinod va fi convocat în cursul lunei viitoare.

In această seziune se va face şi alegerea unui archiereu, în locul vacant.

❑ Anunţasem eri, că concursul de admitere la şcoala superioară de Arte şi Meserii din localitate, se va începe la 20 Septembrie a. c.

Primindu-se eri ordinul la direcţiunea şcoalei, prin care ministerul face cunoscut că a dispus ca deschiderea şcoalelor să nu se facă până la 1 Octombrie, — concursul de admitere, ca şi examenul de diplomă al absolvenţilor şcoalei nu se va începe de cît la 1 Octombrie.

❑ Astăzi s'a oficiat la cimitieul „Eternitatea“ o panachidă pentru pomenirea sufletului distinsei defuncte Prinţesei Aglae Moruzzi cu ocazia anivesărei a 40 de zile de la moartea ei.

❑ E probabil că de la toamnă archiva statului, care acum e instalată în localul societăţei de gimnastică, sport şi muzică, se va strămuta în noul local din ograda bisericei Golia.

❑ In cursul lunei viitoare Sf. Sinod va scoate o broşură, care va conţine toate lucrările sale de la 1872 şi pînă în prezent.

❑ Ministerul Cultelor comunică prefecturei judeţului, că a aprobat constituirea unui comitet, care are de scop să adune fonduri necesare înfiinţerii unui local de şcoală în comuna Aroftiana din judeţul Dorohoi.

In acest scop ministerul a aprobat sus numitului comitet, tipărirea a 71280 mărci a 10 bani şi 36000 a 20 bani, care se vor vinde în folosul strîngerii fondului pentru Construirea sus numitului local de şcoală.

❑ Invăţătorul Ilie Scăeşteanu de la şcoala din comuna Tomeşti, care s'a făcut vinovat de fapte incorecte, a fost lasat în disponibilitate.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care se afla eri la mănăstirea Agapia, a plecat la P.-Neamţ.

❑ Azi dimineaţă s'a ţinut la prefectura judeţului, licitaţie publică pentru darea în antrepriză a constru rei unor cantoane de pe şosele judeţiene.

❑ Ministerul Cultelor a aprobat împrumuturile cerute de comuni, pentru construirea de noui localuri de şcoli.

DIVERSE

— Lucrătorul Ioan Panaite, de la lucrările de canalizare, a căzut eri din imprudenţă în şanţul de canalizare din str. Palat, căpătînd o gravă leziune la mîna dreaptă.

— Manipulantul de tramvai No. 62 Dimitrie Săttiuc, sărind din vagon pe strada Păcurari, şi-a fracturat piciorul stîng.

El a fost internat la spitalul Sf.-tul Spiridon.

— Nişte făcători de rele, profitînd de lipsa de acasă a lui Constantin Alexandrescu, din mahalaua Lăutari No. 23, au încercat să-i incendieze casele.

Criminalii au pus focul într'un grajd de unde a luat foc podul caselor. Sărind vecinii focul a fost localizat.

Se fac cercetări pentru aflarea criminalilor.

— Astă-noapte hoţii spărgînd uşa grajdului proprietarului Cesar Toler din comuna Roşcani, au furat mai mulţi cai.

— D. I. Rameder s'a plîns prefecturei de judeţ, că de pe moşia sa au dispărut mai mulţi muncitori agricoli.

— Potemchinistul I. Sfredelow dispărind din Galaţi, înainte de a i se face actele de călătorie, s'a cerut urmărirea şi prinderea lui.

Ultime informaţii

❑ *D. Alex. A. Badareu va fi primit în audienţă de M. S. Regele, mîine Joui, la orele 12 jumătate. M. S. Regele a binevoit a însărcina pe adjutantul Seu să telegrafieze fruntaşului nostru, că va fi reţinut şi la dejun.*

❑ *In seziunea parlamentară viitoare se va adresa o interpelare guvernului, menită să producă mare sgomot şi să pună încă-odată în lumină nedemocratismul instituţiunilor pe cari partidul liberal le-a creat, pentru tranşarea chestiei agrare în favoarea ţăranilor.*

Este vorba de un act autentic, ce emană de la o sucursală a cassei băncilor populare şi care dovedeşte, că acea sucursală a scos în vînzare imobilul rural al unui ţaran, care făcuse un împrumut de la banca populară cu două zeci *la sută dobînzi pe an.*

Intru cît banca populară a fost creată în scopul de a strivi cămătăria la sate, procentul enorm citat mai sus invederează că banca populară nu este nici ca de cît o ordinară camatară.

❑ *Un ziar liberal anunţă, că va începe curînd publicarea corespondenţei politice ce s'a urmat între defuncţii M. Kogălniceanu şi Gh. Mărzescu.*

In cercurile politice se crede că aceasta este mai mult o ameninţare la adresa Brătienilor, de oare-ce în corespondenţa ce s'a urmat între cei doui barbaţi politici, — politica şi personalitatea lui Ioan Brătianu a fost viu atacată.

Să sperăm însă, că corespondenţa se va publica, nu însă cu omiterea părţilor referitoare la Ion Brătianu.

❑ *D. general Skeletti, fostul director al „Evenimentului", care s'a retras de acolo fiindcă d. Holban este un matador ziaristic, s'a prezentat eri d-lui Matei Cantacuzino, şi i s'a plîns de cele petrecute în lipsa d-sale şi mai ales de faptul că d-sa, general în rezervă, a fost luat în rîs de tinerettul de la „Evenimentul".*

D. Cantacuzino i-a răspuns următoarele:

— „Eu am dispărţit gazeta de club pentru ca să fim cît mai departe de Holban. In lipsa mea Holban s'a aşezat şi la club şi la gazetă. Noi trebuie să aşteptăm şi cred că aşteptarea ne va fi de folos şi numai aşteptarea, fiind că avem un şef care consideră că sunt prostii chestiunile referitoare la club şi la gazetă.

❑ **Il ştim pe d. lt.-col. Brănduş, comandantul batalionului 4 de vînători, om drept şi ca atare îi aducem la cunoştinţă următorul fapt, şi sperăm că va lua măsuri.**

Subşeful muzicei batalionului, sergentul major Maxim a bătut, într'un mod destul de grav, Sămbătă seara la grădina „Zimbru", pe 2 caporali din muzică, punînd în indignare pe toată lumea.

Aceasta nu e prima dată cînd numitul sub-şef tratează ast-fel pe inferiorii sei.

Nădăjduim că se vor lua măsuri.

❑ **Corul ceremonial al Mitropoliei şi-a reluat eri activitatea.**

Harnicul şef al corului, d. Dim. Dimitriu va pune în studiu un nou repertor.

Corul şi-a început repetiţiile în vederea festivalului ce va avea loc cu ocazia congresului studenţesc, la care festival va da concursul şi excelentul cor al Mitropoliei.

❑ **Am anunţat acum cîte-va zile că direcţiunea generală a serviciului saintar a suspendat pe timp de 3 luni pe toate moaşele de dispărţire din localitate, cu pierderea salarului pe acest timp, pentru motivul că n'ar fi asistat la destule naşteri.**

Moaşele au hotărît acum să adreseze un memoriu direcţiunei generale, prin care să ceară să revie asupra ordinului de suspendare, arătînd nevinovăţia lor.

Suspendarea a fost făcută, după cît ştim, în urma unui raport al d-lui inspector sanitar dr. Al. Slătineanu.

❑ **Farmaciştii din localitate vor avea în curînd o consfătuire, în vederea congresului farmaciştilor din întreaga ţară, care se va ţinea în Capitală, în cursul lunei Noembrie, în care se va discuta chestia farmaciilor şi a drogueriilor.**

❑ Următoarele numiri şi transferări s'a făcut printre învăţătorii din judeţul nostru, pe ziua de 1 Septembrie:

D ra Aneta Călin a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din Cîrpiţi; d na Adelina Manciu, studentă, numită la şcoala din Voineşti postul II în locul d-rei Nimereanu care se află în concediu, Grigore Timofteiu la şcoala din Vlădeni, Natalia Petrovici la Horleşti în locul d-lui M. Butman transferat la Dumeşti, C. Săghinescu la Cucuteni în locul d lui N. Gavrilescu detaşat la Bucium, Gh. Batman la Storneşti în locul d-rei Smaranda Ludvig lasată în disponibilitate, M. Butman la Dumeşti în locul d-lui I. Dodon revizorul şcolar, Gh. Ibănescu la Picioru Lupului, în locul titularului V. Negoiţă detaşat la Totoeşti, Gh. Munteanu la Zberoaia în locul d lui N. Gheorghiu lasat în disponibilitate, d-ra Elena Crupenschi la postul II Bădeni în locul d-lui Gh. Alexandrescu lasat în disponibilitate, d-ra Ecaterina Filipescu la postul II Buhalniţa, în locul preotului Bosie lasat în disponibilitate, d-ra Natalia Băncilă de la Tabăra trece la Spineni în locul d-rei Aneta Călin care trece în alt post, d-ra Elena Eşanu la Tabăra, în locul d rei Băncilă, Alex. Iliescu la Tomeşti, în locul d-lui Ilie Scaeşteanu, şi C Georgescu la Cristeşti în locul d-lui Sachelarie D.

❑ **Din Huşi.**—La gimnaziul „Anastasie Panu" s'a făcut pe ziua de 1 Septembrie următoarele schimbări.

D. Holban profesor de la Fălticeni a fost numit profesor de l romînă şi director; ast-fel ilustrul Iohan Zelinski rămîne pe de lături. Mai bine tîrziu ca nici odată.

D. Nistor a fost numit profesor de matemateci.

D. Zavalide a fost numit maestru de muzică vocală, iar d C. B. Penel a fost numit maestru de desen şi caligrafie.

— Ilustrul Iohan Zelinski Codreanu a a fost scos din directoratul gimnaziului Anastasie Panu din Huşi. D-sa a fost angajat ca director la gazeta naţionalistă Lupistă „Sfatul Poporului".

Acolo în tovărăş a lui N. N. Tiron (*Norit*-ul de la Neamul Romînesc) îşi poate trece proza lui ruteană polonă la adresa celor de la Centru, începînd cu Haret.

❑ **Din Podul Iloae ni se scrie că s'au mai constatat trei cazuri noi de antrax Sunt atinşi de această boală locuitorii Ion Perju, Nicolae Dumitriu şi Elena Herescu.**

❑ **Consiliul de higienă.**—Consiliul de higienă al oraşului s'a întrunit eri la orele 4 şi jumătate, în şedinţă ordinară.

Au asistat toţi medicii comunali, precum şi d. col. dr. Ancontz) medicul şef al corpului IV de armată şi d. dr. Ţaranu, delegatul consiliului comunal.

D. dr. Imervol, locţiitor de medic primar al oraşului, a cerut votarea dărei de samă din şedinţa trecută, care se votează.

D. inginer A. Savul arată măsurile ce s'au luat pentru oprirea consumaţiei apei din fîntînele infectate.

D. dr. Imervol face o expunere a epidemiilor din oraş şi arată că în luna Iulie au fost 121 cazuri de febră tifoidă (49 bărbaţi şi 72 femei), iar în cursul lunei August 199 (98 bărbaţi şi 101 femei).

D. col. dr. Acontz arată că epidemia trupelor e în legătură cu epidemia din Iaşi. D-sa arată cîte cazuri au fost în spitalul militar, din care 17 au fost aduse din tabăra Şipotele

D. dr. Imervol, ocupîndu-se din nou de mersul febrei tifoide, arată că încă nu poate fi vorba de scădere. Epidemia continuă să bîntue populaţia. Vorbeşte apoi de măsurile care s'au mai luat: spalarea conductelor care aduc apa din care se alimentează populaţiunea, denaturarea fîntînelor care conţin apă contaminată etc.

Se discută apoi asupra protestărilor ce s'au făcut contra denaturărel fîntînelor şi s'a decis, cu toate acestea, ca denaturarea să continue şi în celelalte dispărţiri.

S'a decis de asemeni să se permită construirea de noui fîntîni, însă să se instaleze pompe.

❑ Zilele acestea d. general Pavlov va veni în localitate pentru a inspecta regimentul 13 Ştefan-cel-Mare.

❑ Eri s'au trimes protoereilor cărţile de alegători pentru consistoriul superior, spre a fi distribuite preoţilor.

❑ D. Em. Severin, profesor de ştiinţe la liceul Internat din Iaşi, convingîndu-se în fine de insuficienţa studiilor sale a cerut un concediu pe timp de 2 ani şi va pleca la Paris.

❑ D. C. Moţet directorul prefecturei judeţului, s'a reîntors azi dimineaţă din concediu.

❑ **Reamintim cetitorilor noştri că prima reprezentanţie a teatrului iluzionist Delaunè are loc Vineri 4 Septembre 1909, la Circul Sidoli. Spectacolele acestui teatru sunt foarte interesante şi se compun din magie, iluzii optice, feerii, viziuni, ghicire miraculoasă a gîndului etc.**

Cavalerul Delauné este o specialitate unică în experienţele sale de taumaturgie, chiromanţie etc. şi execută atît de perfect aceste experienţe, că este supranumit augurul modern.

In această trupă debutează d. şi d-na Carmellinii, de asemenea maiştri deseverşiţi în arta magiei moddrne şi d-ra Benitta, un fenomen în transmiterea gîndului. Ea ştie tot, ghiceşte tot şi revelează tot.

Programul foarte bogat cuprinde multe creaţiuni originale ale cavalerului Delauné, precum: Păpuşa, o apariţie fenomenală, tot ce poate fi mai miraculos, ca viziune, este ultima creaţiune ce ne-o dă astă-zi teatrul fantastic. Pe drumul obstacolelor; Vînătoare şi vrajă; mistere şi viziuni etc. cu cari moderne şi elegantul magician a obţinut succese strălucite în cele mai importante centre din lume.

Presa se exprimă foarte elogios, relativ la reprezentaţiile trupei Delauné. Pretutindenea unde a debutat această trupă, cele mai mari ziare au scris că artistul Delauné este cel mai mare magician al timpului nostru; experienţele sale sunt adevarate fenomene care uimesc pe spectatori.

Vineri 4 Septembre are loc primare-prezentaţie la Teatrul Circ Sidoli.

❑ La Galaţi au fost prinşi nişte corupători de minore, care reuşise să ademenească de nişte tinere din Iaşi.

Aceştia întreprindeau de mai mult timp comerţul de carne vie.

❑ D. Cristea Simionescu, inspector financiar şi-a înaintat raportul seu asupra anchetei ce a făcut'o la Iaşi, în afacerea unui controlor fiscal.

❑ Consiliul Comunei Miroslava s'a Constituit, alegînd ca primar pe d. C. Părtăşescu iar ajutor pe d. Panaite Lăcătuşu.

Administratorul plăşei a făcut apel contra acestei hotărîri a Consiliului.

❑ Alaltă-eri au luat sfîrşit înscrierile la liceele şi gimnaziile din localitate.

La liceul Naţional numărul inscrişilor a trecut de 120 în cl. I, la gimnaziul Ştefan cel Mare 60, iar la Gimnaziul Alexandru-cel-Bun 50.

❑ **Judiciare** —**Camera de punere sub acuzare a respins apelul făcut de d. Solomon H. Solomon, inculcpat pentru bancrută simplă, contra jurnalului tribunalului Neamţ; prin care se confirmase mandatul de arestare.**

— **Camera a trimis în judecata curtei cu juri de Bacău, pe Ion Iamandi inculpat pentru dare de foc, pe Toader Gh. Nădejde în judecata curţei cu juri tot din Bacău, pentru crimă sevîrşită, dar neisbutită; pe Simion Andronic în judecata Curţei cu juri din Boroşani pentru tentativă de omor.**

Noui pogromuri în Basarabia

Circulă svonul în localitate că excese cu caracter antisemit ar fi început să se producă astă-zi în cîte-va localităţi din Basarabia.

O bandă ar fi năvălit azi dimineaţă în zorii zilei în oraşelul Calaraşi, din apropiere de Kişinău, unde se ştie că majoritatea populaţiunei sunt evrei.

Se afirmă că şi în alte localităţi intre care Odessa, profitîndu-se de ajunul sărbătorilor de toamnă ale evreilor, s'ar fi comis asemenea tulburări. Din Calaraşi s'a cerut intervenţia autorităţilor din Kişinău.

Alte amănunte de o camdată lipsesc

Cîţi va comercianţi din localitate, au rude în Basarabia, au cerut relaţii telegrafice la Kişinău.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 2 Septembrie

Sinuciderea unui farmacist

Bucureşti. — Tînărul farmacist Anton Altîn, şi-a curmat firul vieţei astă-zi la orele 12 şi jumatate, otrăvindu se, la locuinţa sa din strada general Florescu.

Altîn veni la 12 acasă pentru a lua dejunul. Se zice că avu o mică neînţălegere cu soţia sa, iar apoi trecu în camera lui. Aci el luă o substanţă otrăvitoare, probabil stricnină; cînd cei ai casei au dat peste el, l'au găsit mort.

Altîn, înainte de a se sinucide, a scis cîte-va vorbe cu creionul: *„aţi reuşit să mă omorîţi!"*

Cauzele nu se cunosc. Unii afirmă că neînţelegeri familiare l'ar fi făcut să se sinucidă.

Alţii afirmă însă că el suferea de mai mult timp de o boală de nervi.

Scandalul din Botoşani

Botoşani. — Neînţelegerile comunităţii israelite din localitate, s'au accentuat tot mai mult pînă cînd au degenerat.

Aseară pe la orele 6, noul comitet al societăţii sa dus la reşedinţa din strada Naţională. Aci se aflau membrii vechiului comitet şi o ceartă isbucni între dînşii. Cearta a degenerat şi a fost nevoie de intervenţia procurorului Tufescu, care sosind la faţa locului a evacuat localul.

Unii sau postat apoi în faţa societăţii, manifestînd zgomotos. Iacob Şanier fostul preşedinte al comunităţii a fost provocat la duel de d-rul Cavănescu.

Gravul accident al Archiducelui Iosif Ferdinand

Linz.—Archiducele Iosif Ferdinand, a căzut alaltăeri după amiazi, de pe motocicletă, sfărmîndu-şi braţul în două locuri. După ce i s'a legat braţul provizor, archiducele a plecat la Linz, unde braţul i a fost pus în gips.

Ploi torenţiale

Praga.—Duminecă după amiazi, o ploaie torenţială cu grindină, a pricinuit pagube enorme în regiunea Horitz.

Din 81 case ale satului Trebowlevitz, 44 s'au prăbuşit cu totul, sau în parte. Peste 300 oameni sunt fără adăpost, iar opt persoane şi multe vite au pierit în apele mult crescute.

Erupţiile Vesuviului

Roma.—Vesuviul şi-a reînceput activitatea.

De eri se aud puternice sgomote subterane.

Situaţia în Maroc

Tanger.—Corpul consular a remis în mod solemn la 11 Septembrie Sultanului, nota puterilor prin care ele protestau contra tratamentului la care au fost supuşi roghiştii.

Sultanul a declarat că a luat acele măsuri din milă pentru prizonieri, căci altfel ar fi trebuit să i condamne la moarte aşa au scapat cu tortura.

A declarat însă că nu era dispus a mai recurge la asemenea pedepse în viitor.

Sporirea taxelor vamale

Constantinopol.—Poarta, prin ambasadorii săi, a intervenit pe lîngă puteri, în vederea unei sporiri a taxelor vamale cu 4 la sută.

Plecare

Constantinopol.—Fostul ministru Rifaat Paşa şi generalul Nazin, vor pleca la Livadia, în cursul săptămînei viitoare, spre a saluta pe ţar în numele guvernului turcesc.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi s'a început tragerea loteriei clasei a IV a regatului romîn.

Azi au cîştigat:

10000 lei No. 52340
5000 „ „ 17653
3000 „ „ 20205
1500 „ „ 31199
1000 „ „ 24.468, 50.756, 54 708
500 lei, No 16227, 15595, 33783, 57349, 13862, 35539, 21714.
300 lei, No. 14517, 40527, 49414, 52084, 26938, 39125, 18317, 22227.
250 lei, No. 3827, 35, 107, 4141, 13558, 32925, 34236, 34964, 46765 51713, 57669, 3576, 10407, 13081, 17474, 18799, 24635, 31338. 34887, 3894, 3032, 5943, 22155, 58199.

Sinucidere

New-York.—John Casteles, preşedintele lui „Union Trust Company, s'a sinucis într'u moment de surescitare nervoasă.

Monoplanul lui Dumont

Paris.—In urma unei prinsori, Santos Dumont a efectuat azi un sbor cu monoplanul său pînă la Buk Distanţa de 8 Km. a fost parcursă în 5 minunte.

Santos Dumont a declarat că în interesul desvoltărei aviaţiunei, va renunţa la ori ce brevet al său pentru aeroplanele inventate, şi va pune la îndămînă ori şi cui planurile sale. Monoplanul seu nu cîntăreşte cu motor cu tot de cît 60 Kilograme

Execuţii

Constantinopol. — Armenii din Adana condamnaţi la moarte, au fost executaţi. Membrii eclesiastici şi consiliul mixt al patriarhului armean persistă în demisiunea lor. Membrii laici n'au luat o hotărîre definitivă încă cu privire la demisiunea lor.

Raporturile Patriarchului cu Poarta

Constantinopol.—Raporturile dintre patriarhatul grecesc şi Poartă, s'au îmbunătăţit.

De inchiriet de la Sf. Dumitru curent, în str. Golia, casele nou zidite, vis-á-vis de Prefectura Poliţiei, în etajul de sus **3 odăi mari** şi bucătărie, cu tot confortul şi atenansele necesare unei gospodării.

A se adresa la **Inginer I. Schvartz.** Birou technic str. Lăpuşneanu 12.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

De vînzare Una casă, şi cu un loc mare de (3000) metri patraţi strada Albinetz No. 48.

A se adresa la redacţie.

O doamnă caută un loc unde să îngrijască de copii, sau un loc de menageră.

Marta sft. Teodor No. 40

Profesor Special

de franceză, germană, matematică, —curs primar şi secundar.—

Adresaţi-vă; Mihăilă str. Sf. Atanasie No. 4.

Loc de vînzare

17 m. faţada

Strada Păcurari 73

A se adresa la d-nu V. Costin

Pentru domnii propietari, arendaşi sau constructori

La Reg. 7 Roşiori se găsesc de vînzare cuvete de zinc, şi gratare de fier în stare bună şi care se pot instala în ori ce grajd.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

HIRSCH IAŞI **Lăpuşneanu 38.**

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

MOBILE

DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes.

GALERII

pentru Perdele de bronze groase în loc de 35 lei numai 15 lei fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Dr. Suzana Wechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Str. Anastasie Panu No. 3.

Pentru **secţia de ţesătorie a fabricei Textile de le Copou** se caută băieţi în 15—17 ani la învăţătură, se primesc şi interni.

Amatorii a se adresa la direcţiunea fabricei în fie-care zi de lucru între oarele 9 | 12 a. m. şi 3 | 7 p. m.

DE VÎNZARE

în ziua de 29 Septembrie a. c.

Pentru eşire din indiviziune

Casele din Iaşi Str. Tăutu I

compuse dintr'un corp principal de clădire, avînd 8 odăi şi 3 antrete, cu atenanse, grajd, şură, pivniţă, fîntînă, curte spaţioasă, grădină etc.

Vînzarea se va face prin licitaţie publică la tribunalul Iaşi S. III, unde se pot vedea lucrările în cauză şi în special raportul de expertiză.

Pentru alte lămuriri a se adresa fie la d. Căp. Alex. Tăutu inginer, str. Cogălniceanu 2, fie la d. Const. Tăutu, str. Tăutu 1.

Elevi de curs secundar sau primar găsesc gazdă bună în familie. Supraveghere, preparaţie şi îngrijire deosebită.

A se adresa la Administraţie.

Dr. Benno Th. Stenner

fost asistent al clinicei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.

Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.

Iaşi str. Muzelor No. 40

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

în apropiere de toate şcoalele

BULETINE DE

Vaccinări şi Revaccinări

eliberează

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 21

Doctor E. Margulies

De la facultatea de Medicină din Montpellier.

MEDIC DE SPITAL

Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.

Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

Cunoscutul Magazin de Colonia'e

„LA MARINARUL"

(L. Marcu)

S'a mutat alăturea în vechiul local (str. Anastasie Panu 35 casele cele noui) cu totul restaurat, fiind asortat ca în totdeauna cu mărfuri proaspete şi de cea mai superioară calitate.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roomină din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brensbor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. DIRECTIUNEA

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septembrie 1909

Prima Reprezentaţie

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini

Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vinătoarea vrăjită, Disparitia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore seara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 leu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GABIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

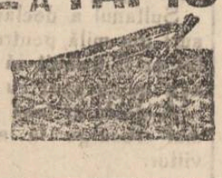

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Gelia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30

Sub direcțiunea unui Comitet

An

Bazele aristocrației

Și acum cînd am înlăturat ca nesusținute teoriile aristocraților, pe cari ei își bazează dreptul de guvernare, în ceea ce privește principiul *eredității* și al *diferențiarei individuale*, să ne oprim o clipă și asupra ultimei lor teorii: a *concurenței vitale*.

Iată ceea ce se poate răspunde și la această teorie furată din principiile darviniene: „Nu este încă demonstrat mai întâi de toate, că supraviețuesc pururea cei mai apți și al doilea nu este încă demonstrat că supraviețuirea celor mai apți ar fi și supraviețuirea celor mai puternici". Dacă ni s'ar demonstra chiar, că Nababul e omul cel mai apt și că fiii lui odraslele cele mai bune, tot nu ni se va demonstra că ei sunt cei mai puternici. Supraviețuirea are o mulțime de chipuri de a se manifesta, ea este multiformă. Luat dintr'un punct de vedere, veți crede pe lupi mai puternici de cît pe miei. Dar totul depinde de circumstanțe: Lasați pe lupi pe un cîmp de pășune, vor pieri; lăsați pe miei în acelaș cîmp, vor prospera. In condițiile sociale de azi, cînd nici un principiu democratic nu s'a dezvoltat și s'a înrădăcinat la noi, se înțelege că lupii — aristocrații-nababi de la noi — să prospere, să se dezvolte; căci au toate condițiile prielnice pentru aceasta. Nimeni nu controlează cum și-au făcut și-și fac averile; nimeni nu le oprește dezvoltarea lor, care se face în detrimentul altei clase sociale; o libertate vinovată, lasă ca instinctele de răpacitate ale acestei oligarhii să se dezvolte.

Intr'o altă societate, cu legi democrate în ființă, cu moravuri sociale egalitare, cu principii sociale mai sănătoase, cu o moralitate în general mai ridicată, se înțelege că *lupii noștri* —aristocrațimea-nababistă—ar fi pierit de foame.

Prin urmare, totul e o chestie de circumstanțe. Cum animalele supraviețuesc din cauza diferitelor mijloace de supraviețuire așa supraviețuesc și diferitele elemente omenești. Și dacă e vorba de resistență, apoi mai resistentă a fost țărănimea noastră, care cu toate legile rele și asupritoare, cu toată lipsa de independență și cultură, s'a menținut viguroasă și gata de a lua în mîni conducerea însă-și a statului. Cum sunt acei cai din Siberia, cari mai slabi de cît ai noștri, au putut rezista, așa și țăranii noștri, mai slabi de cît aristocrații, au resistat. Și știți de ce? Au avut un avantaj asupra rasei nababiste: au suportat foamea cu energie.

N'ați observat că de cînd Nababul a pierdut din prestigiul și autoritatea sa; de cînd copii lui au devenit un fel de „Copiii nimănui", au devenit de o aroganță și impertinență nemai pomenită? Ce au însemnat acele atacuri contra d-lui Badareu, acele violențe de limbaj netolerate de cît o manifestare a slăbiciunei, a neputinței de a rezista la foamea care îi lovește: foame de glorie și mărire, bine înțeles. (Foamea fisiologică va urma de asemenea, cînd se vor mai stringe șuruburile veniturilor E. S. Nababului și a micilor sei descendenți).

Prin urmare, nu e o chestie de putere, ci de manieră, chestia concurenței vitale.

Și apoi supraviețuirea să fie o chestie de superioritate și evoluția să fie sinonimă cu perfecțiunea? Bine înțeles că nu. Supraviețuirea, e supraviețuire pur și simplu. Iar pe de altă parte „succesul în lupta pentru viață nu este criteriul progresului și transformările provocate de concurență, nu sunt pururea așa de fericite".

De alt-fel teoriile darviniene, pierd din acest punct de vedere, foarte mult din autoritatea lor. Atît d. Bonglè, cît și P. Kropotkin în cărțile lor *„Idei egalitare"* și *„Entre-aide"*, au arătat că dacă *concurența, lupta pentru viață* este o condiție de progres, apoi *asociația, fraternitatea*, adică contrariul concurenței, este de asemeni o condiție de progres. Speciile animale cele mai sociabile sunt acelea cari supraviețuesc. Numită cu numele ei adevărat, sociabilitatea e însăși civilizația. Și civilizația contrariu chiar *concurenței vitale* este o *garanție de supra-viețuire*.

Or, statele în cari principiile egalitare și de fraternitate au prins mai mult sînt mai civilizate, cum și popoarele cari au mai multe sentimente de egalitate și fraternitate sunt mai superioare. In toate aceste state și în mijlocul acestor popoare există o minoritate, care formează o oligarhie și care tinde să piară. Aceasta este *aristocrația*.

Ea piere, pentru că nu se poate adapta civilizației, — sociabilității; — ea piere, pentru că nu este unită nici chiar între ea. Formațiune disolvantă în mijlocul unui popor, ea nu are nici un sentiment comun cu majoritatea. Ea este internațională și simpatizează mai mult cu oligarhiile asămuitoare din alte țări; ea este deci antipatriotică. Anticulturală, ea trăește în legi și condiții anticivilizatoare. Antiumană, ea e urmărită de idei dușmane omenirei, ca concurența vitală, ereditatea și diferențiarea, principii de un aristocratizm vrăjmaș progresului.

Se înțege, că ea va dispare, cum a și început să decadă și într'o zi se va vorbi de ea, ca de o formă omenească incapabilă de a se fi putut menține; pentru că omul nu este un animal, care luptă numai pentru a trăi; luptă și pentru ceea ce face prețul vieței, el luptă pentru civilizație.

Or această preocupare nu au avut'o nici odată aristocrații, ci au luptat numai pentru a trăi, pentru a mînca, pentru a strînge averi, pentru a se îmbogăți într'un mod rușinos. Și de aceea și aristocrația formează o clasă inferioară care trebue să piară.

Priviți numai la aristocrații noștri nababi și veți înțelege cum s'au îmbogățit și de ce astăzi zac în marazmul intelectual în care se găsesc.

Dar chestia existenței lor merită încă cîte-va considerente de care ne vom ocupa într'un viitor articol.

Yssay

Remaniarea Ministerială

Din cercuri bine informate ni se dă următoarea combinare, care ar fi pe punctul de a se face cel mai tîrziu pînă la 15 Octombrie:

Dl. Ionel Brătianu **va lua portofoliul războiului, negăsindu-se nici un general, care să-și ia asupra și sarcina departamentului războiului, în urma eșecului suferit de fostul titular generalul.** Averescu.

In locul d-lui Ionel Brătianu **va trece la interne d.** Emil Costinescu, **care își ia angajamentul de a aduce liniștire în cadrele vechi, cu condiția ca să fie satisfăcut prietenul său d. Al. Constantinescu, și cu el întreg Senatul. Nu e la mijloc aici numai un angajament personal al d-lui Emil Costinescu, ci și o tactică politică de liniștire a maturului Corp, așa de neconsiderat de guvern și în special de d nii Haret și I. Brăteanu**

Dl. Alex. Djuvara **va trece la externe, întru cît e mai croit pentru acest departament, de cît pentru cel de industrie, vederile sale industriale neconsunînd cu cele ale dinastiei și mai ales ale lui Vintilă Brăteanu**

In locul d lui Alex. Djuvara va fi numit ministru de industrie și comerț dl. Alex. Constantinescu, senator.

In locul d lui Emil Costinescu **va fi numit ministru de Finanțe dl** C. Stere, **deputat de Iași, și așa se plănuesc lucrurile acum la începutul toamnei.**

Isbuti vor ele?

La baza tuturor stă o cerință a primului ministru: liniștirea partidului. Cine i-o garantează că o va avea? Cine i o poate da? Șeful numai; dar șeful nu o poate, căci nu se poate impune partidului.

De cît în acest scop de liniștire a partidului trei miniștri vor pleca în vizită politică, spre a cerceta pulsul partidului dacă e spre unire sau nu.

Visitele vor începe cu Moldova, unde vor fi alegeri parțiale: 14 Septembrie Huși; 15 Septembrie Vaslui, 16 Septembre Bărlad.

Să așteptăm.

Vizite ministeriale

In legătură cu svonurile de remaniare se dă știrea că 3 miniștri: Ionel Brătianu, Spiru Haret și V. G. Morțun, vor face un turneu politic prin Moldova, oprindu-se în orașele Bîrlad, Vaslui și Huși.

Ordinea vizitelor va fi aceasta:

Luni 14 Septembrie, ziua Crucei, iarmaroc la Huși, cei 3 miniștri vor fi oaspeții d lui Gh. Corbescu, giovinele prefect de Fălciu.

Marți 15 Sept, vor vizita Vasluiul.

Mercuri 16 Sept. vor vizita Bîrladul.

In tustrele aceste județe elementele liberale sunt în luptă și într'o luptă fratricidă. In tustrele județele elementele socialiste au înăbușit elementele vechi liberale Așa, la Bărlad, prefectul Gr. Vasiliu cu acoliții săi au scos din circulație cadrele vechi liberale, avîndu-și în frunte pe Toderiță Ion.

La Vaslui, prefectul Eduard Ghica cu acoliții săi Sasu și Călinescu au scos din circulație elementele vechi liberale cu Panaite Eremiade și Bastaki.

La Fălciu fostul prefect dr. N. Lupu cu socialiștii lui zurbagii a scos din circulație pe dr. I. Munteanu, a pus în luptă cadrele vechi ale lui Cișman cu Dobrenii și a adus acel bruhaha *politic ce există acum acolo.*

Cei trei crai de miniștri vin în formă să inspecteze noile clădiri de școli, spitale și șosele.

De fapt însă, vor să vadă pulsul liberalilor, întru cît în 2 din aceste județe vor fi în curînd alegeri parțiale și anume col. I de Senat din Vaslui la scaunul rămas vacant prin moartea lui D. Donici, și col. II de cameră din Bărlad, rămas vacant prin moartea deputatului Lazăr Bistrițeanu, farmacist. Imbele colegii au dat dese ori dovadă de independența col. I de Senat de Vaslui, alegînd pe Donici, democrat, cu majoritate, iar colegiul al II de Bîrlad trimițînd adeseori oposanți mai ales contra politicei colectiviste a lui Ion Brăteanu.

Nu știm ce va fi mîine la Fălciu, producîndu-se o vacanța parlamentară.

Fără a fi prooroci; cu toată vizita celor 3 crai de miniștri spiritele liberale se vor înăspri și mai tare, nefiind un modus vivendi *de adus între taberele puse în luptă.*

Chestii actuale

Un decan al comerțului

Duminică 9 August a. c., bătrînul Hagi Alecu Idriceanu a sărbătorit 40 de ani de viață de negustor în piața Hușilor. 40 de ani de negustor în o societate care a evoluat pururi de la negoț și meserii la slujbe! Ce mult ne vorbesc acei 40 de ani despre evoluția societății noastre românești!

Hagi Alecu Idriceanu întrunește în firea lui toate însușirile vechilor negustori, care uneau religiositatea cu cinstea comerțului. Intrat în comerț pe vremea cînd se aducea marfa de la Galați cu tabăra de care legate, nefiind trenuri pe atunci, el e mîndru că astăzi se vede ajuns la apogeul meseriei sale, slujind de pildă atîtor generațiuni nouă.

Cu toate tentațiunile ce i-au putut oferi viața de stat, Hagi Alecu a rămas la tejghea, lăsînd altora cinstea de a fi epistați, consilieri ori primari, el fiind numai omul tejghelii. Și tejgheaua i-a adus zi cu zi bani, i-a sporit averea, i-a însutit imboldul spre comerț și pe borta îngustă a tejghelii a lăsat să se strecoare atîția bani, că azi el e fruntaș al comerțului; a putut îndeplini o veche înclinare a sufletului, de a se duce la Ierușalaim să se facă Hagiu și are fericirea ca astăzi să profeseze comerțul el Hagiu, în vechea boltă a Hagiului, de la care a învățat și negustoria.

Viața de negustor a lui Hagi Alecu Idriceanu e o pagină vie din viața comercială a Hușului. Până mai dăunăzi Hușii erau un centru de viață comercială curat românească, necopleșită de Evrei. Noi înșine am apucat în copilărie dugheni românești de toate soiurile de mărfuri. Statul a pompat tot acest comerț românesc spre slujbe și singur Hagi Alecu și alți cîțiva—vre-o 20 mai mici—au resistat cu o îndărătnicie crudă la această pompare.

Dacă ar fi să-și scrie Hagi Alecu viața lui de negustor, în toate înălțările și scăderile ei, ar fi cea mai ilustră pagină, care ar vorbi de comerțul romîn. Ceia ce ar fi mai interesant pentru Hagi Alecu e să ne spună de evoluția ce a suferit comerțul romîn în piața Hușului, luînd pe fie-care negustor [illegible] comerț a făcut, de ce a des[illegible] negustorie, și cine i-a luat locu[illegible] nea memorii vii vor vorbi în n[illegible] șit de partea de vină ce are [illegible] nimicirea comerțului romîn. Și [illegible] marele vinovat, tot el e dato[illegible] vină să dreagă greșala.

Pe ulița Ștefan cel mare, Ul[illegible] Ulița Tîrgului Făinei erau de d[illegible] ghengii romîni ce-și dădeau c[illegible] de altul, iar astă-zi vezi șir [illegible] mai dughene și negustori ev[illegible] această năpădire evreiască ati[illegible] cutului ca Hagi Alecu arată [illegible] puterea de resistență a negust[illegible] mîn ci și calea practică de mă[illegible] deci de roire spre o nouă ac[illegible] pieții comerciale, în folosul e[illegible] românesc.

Slujba bisericească săvîrșită [illegible] jul serbării a celor 40 de ani, [illegible] solemn al aghezmei e prins într' [illegible] tablou, care va înveșnici figura [illegible] Alecu, spre pilduirea altora.

Increzători în vlaga neamul[illegible] ne îmbucură faptul că tineretul [illegible] gustori își găsește plăcerea în [illegible] rea comerțului părintesc, pent[illegible] mîne și bogasieri, și ferari și [illegible] ceasornicari romîni pentru a [illegible] toși întregul neam.

OAMENI ȘI LUCRU[illegible]

ANANGHI[illegible]

Trecem, de sigur, aci în Iași, printr'o epocă de întîmplări ciudate. Intre aceste din urmă poate fi numărată și împrejurarea despre care au vorbit ziarele și anume că toate moașele comunale au fost pedepsite prin suprimarea salarului pe timp de trei luni, pentru motivul că nu asistă la faceri.

Iată de sigur o mică culme! Dar pentru atîta lucru de cînd oare se aplică pedepse la noi în țeară și cu deosebire la noi în Iași? A trebuit să vină o vreme cu obiceiuri pe dos: a trebuit ca orașul nostru să fie invadat de atîția inspectori și para-inspectori, cari umblînd să caute microbul ascuns al tifosului și miraculoasa pipetă invizibilă pentru analiza apei, ca să dee peste statistica goală a facerilor și a asistenței acordate de moașele comunale. Statistică negativă, bine înțeles, pentru că moașele n'au doară grija unei asemenea datorii, nici scrupulul unei asemenea răspunderi. Ele sunt funcționare înscrise în budget; ele asistă la facerea statului... lunar și semnează de primirea lefei ca ori ce funcționar care se respectă. Și iată că acum, pe neașteptate, li se cere—în chip retroactiv—socoteală, li se aplică pedepse pentru că au fost de față la prea puține faceri, ori poate n'au fost de loc, nefiind chemate.

Faptul este unul din cele multe ce se datoresc unei sisteme vechi sau învechite; este urmarea unor procedee cunoscute și cari s'au urmat—lucrul și rezultatul se constată acum cu multă durere!—pretutindeni unde a fost în joc buna stare și sănătatea locuitorilor.

De mult, mortalitatea Iașului este îngrijitoare; de mult populația e decimată și împuținată; de mult există—fără îndoială—între celelalte cauze ale mizeriei acesteia— fenomenul de cronică negligență în ce privește asistența la faceri ale femeilor sărace; de mult statisticele goale, lunare și anuale, vin „la centru" unde rămîn necetite, ne controlate, ne urmate, iar locurile goale create de boli și epidemii rămîn neumplute din cauza mortalității mari ale noilor născuți, Moartea e fatală, individual; dar socialmente e reparabilă. După un mare dezastru, Napoleon se mîngăia cu gîndul că Parisul va repara pierderile într'o singură noapte... La noi poetul Vlăhuță în poezia sa „Ananghie", descriind relele de care sufere țara deplînge ca ultimă expresie de mizerie starea cînd,

„Moașele n'au faceri.

Iar cînd le au, nu asistă la ele sau—ca să le fim pe plac—nu sunt chemate să asiste, ceea ce denotă o stare mai rea încă, o stare cronică de apatie, de neîncredere de, fatalism, de inconștiență, de ananghie într'adevăr!

E negreșit și vina sistemului, dar și a moașelor—funcționare că au ajuns deprisos. De aceea avertismentul, va fi bine venit și ele singure, nu vor găsi pedeapsa prea... grea. E numai o mică.. sarcină de trei luni.

Rodion

[illegible] poate fi mulțumită. Ea face tot posibilul ca să infirmeze mișcarea.

Dar e vorba de o stăpînire *engleză*, adică civilizată, omenoasă. Chiar cînd pornește *persecuții* în potriva luptătorilor pentru libertate, e atît de blajină în măsurile ei, în cît privită prin prizma altor stăpîniri europene ea ar putea să apară pur și simplu ridicolă. Așa de pildă, a făcut senzație în Iunie trecut, condamnarea unui redactor al ziarului naționalist *Lerva* la... trei luni închisoare.

O asemenea condamnare, după ce de două zeci de ani administrația engleză e atacată fără rezervă, nu e menită să intimideze pe luptători. Din potrivă, ea îi aprinde mai tare. De alt fel—și acest lucru este iarăși caracteristic—tocmai în Anglia, țara stăpînitoare, se rîdică voci numeroase în potriva ori cărei lovituri aduse libertății presei în Egipt.

*

Cît despre ziarul *Lerva*, cel care a suferit condamnarea, el își urmează lupta fără nici o șovăire. In ziua în care la Londra a fost executat Dhingra, indianul care ucisese pe un înalt funcționar englez, *Lerva* scria, între altele:

„Astăzi dispare acest suflet care ardea „de dragoste pentru neamul său. As„tăzi englezii se răzbună și pofta lor „de răzbunare va fi potolită. Astăzi ver„sul poetului egiptean va răsuna în „toată India *și va spune că neamul care „dorește o viață adevărată trebuie să și „ude pamîntul cu propriul său sînge*, pen„tru a-și vedea visul împlinit.

„Bine cuvîntat fii tu, Dhingra, bine „cuvîntat în întunericul gropei, în tă„cerea mormîntului. Binecuvîntate fie „toate clipele în cari se va pomeni nu„mele tău; bine cuvîntat fii tu, viu sau „mort!"

E poate cam exagerată această apologie făcută unui ucigaș, cînd nu s'a dovedit că starea de lucruri din India ar fi atît de rea în cît să *justifice* fapta lui Dhingra—deși o explică.

Dar din rîndurile citate se vede care e starea spiritelor în Egipt și cu cîte greutăți are de luptat stăpînirea engleză. Și, iarăși, e interesant că guvernul englez, după ce obținuse nu de mult o condamnare la trei luni închisoare pentru ziarul *Lerva*, nu crede că ar fi nimerit să repete jocul și—*n'a* făcut un nou proces ziarului în chestiune, pentru cele scrise în chestia Dhingra.

Guvernul englez își dă seama că prin persecuții nu se poate împiedeca o mișcare firească; dar și lăsînd'o să se desfășoare în voie, o împiedică și mai puțin.

Viitorul—și poate cel mai apropiat—ne va aduce deci surprize și în chestia Egiptului. Nu se mai poate înăbuși un neam. Aceia cari practicau o asemenea înăbușire, să-și caute altă meserie!

Liviu

oteria VI Clasa 4 a Regatului Romîn
2 şi 3 Septembrie 1909
Colectură Romînă Th. P. Maximovici
ăpuşneanu No. 35
rvit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor
lat şi până acum.
2- Un sfert de loz Lei 26. Una optime loz lei 13

şinaria întreagă este absolut

*

rea de a scoate cu ocazia ntaţii teatrale toate părţile n piesă, lăsînd numai punante dramatice şi scenice cu simţul ei practic direcii teatru din America, Miss ingham. Acum joacă la Londra cari se redau numai momen ale dramelor pasionate. „Cred a e o idee nouă", s'a exprimat multă convingere: „în multe tă de un dramatism superior cărora a fost scrisă şi opera. este scene le va reprezenta a. Fie-care va fi precedată de nolog scurt, explicativ, spus Apoi apar ceilalţi actori pe cîte-va minute după aceasta, rezenta acţiunea principală a urmă se vor stinge lămpile inunte un alt monolog căreia ă scena cea mare a unei alte atru pînă în 5 piese de acestea tea reprezenta într'o seară; cînd voi spune eu monologul cătorii îşi vor putea schimba ".

*

a congres esperantist, care a n Barcelona, a reunit cu toată ce a a domnit în timpul din acest oraş—1350 delegaţi, din urile lumei şi succesul seu a e al celorlalte congrese. Gupaniol a participat în mod eficial la acest congres şi regele frumoasă manifestaţie con, trimiţînd o telegramă de fectorului Zamenhof în care uă-venire congresiştilor streini. ongres va fi ţinut conform luate în Washington.

*

Primim următoarele de la un cetitor:

„MIŞCAREA"

Din articolul program: «Mişcarea va începe în Iaşi... etc»

Mişcarea 'ntr'un sărman oraş ca Iaşii
E un semn divin de... libertate;
I-am aduce dară binecuvîntare
Celui mai nou născut între ziare,
Dar... străzile-s la noi baricadate
Şi locului va sta biata „Mişcare"

I. P.

Informaţii

❑ **In ziua de 14 Septembrie a. c. se va face inaugurarea cantinei ce s'a înfiinţat la fabrica de Tutun din localitate.**

La solemnitate va veni să ia parte directorul general a regiei monopolelor şi consiliul de administraţie.

❑ **Intre bucăţile pe care le va executa corul mitropolitan la festivalul studenţesc, va fi şi Doina, cu solo de sopran, şi acompaniament de cor mut, o frumoasă compoziţie a maistrului Caudella.**

❑ **Din cauza ploilor trenurile au sosit aseară cu întîrzieri.**

Plecarea a fost regulată.

❑ **Afacerea celor două femei Ruxanda Teodoru şi Paraschiva Ungureanu din strada Florilor, acuzate că au omorît copiii ce'i luau spre creştere, a fost repartizată, după cum am anunţat, la cabinetul de instrucţie al d-lui V. Erbiceanu.**

In ziua de 16 Septembrie d. jude instructor V. Erbiceanu va cerceta din nou această afacere şi va asculta mai mulţi martori.

Intre cei citaţi ca martori e şi d. dr. C. Tudor, medicul dispărţirei I-a, care se ştie că a constatat cazul şi a făcut cunoscut parchetului denunţurile ce primise.

❑ **Mîine se vor deschide la Bucureşti conferinţele profesorilor de ştiinţi fizice şi naturale, care vor ţinea pînă la 20 Septembrie.**

❑ **Distinsul nostru amic, d. Th. Speranţă, a sosit azi dim. în localitate.**

❑ **Pentru locul d lui Petrache Stoica, institutor permutat de la Galaţi la Iaşi şi actualminte revizor şcolar de Dorohoiu, inspectoratul şcolar a dat aviz favorabil pentru d-na Silvestru.**

Cum mai sunt însă şi alte pretendente cu mari stăruinţi politice, ne temem că avizul inspectoratului şcolar nu va avea succes.

❑ **Amicul nostru d. Ilie Bărbulescu, profesor universitar, care şi-a petrecut vacanţa la Sinaia, s'a reîntors azi în localitate.**

Tot eri s'a reîntors din viligiatură şi amicul nostru d. Nicu Pogonat, cu familia.

❑ **Actualminte în poliţia locală sunt 3 locuri vacante de sub comisari; 2 în locul celor nereuşiţi la examenul de capacitate şi unul în locul sub-comisarului Popovici demisionat.**

❑ **Ofiţerul de poliţie I. Speranţă aseară pe la orele 11 a fost grav muşcat la faţă, de un cîine al său. Se crede că animalul era turbat**

Ofiţerul de poliţie a fost dus la spitalul Sf. Spiridon şi pansat.

❑ **Din Bucovina.**— Poimîne Duminică se începe organizarea partidului naţional romîn din Bucovina.

Pentru această zi s'au convocat la Suceava pe toţi alegătorii romîni din comunele districtului Suceava, spre a şi alege delegaţii comunali, conform dispoziţiilor din statutul partidului.

— Studenţii romîni din Cernăuţi vor pleca la Iaşi, spre a lua parte la congresul studenţesc, mîine Sămbătă, dimineaţă, cu trenul de 7.

— **Ministerul de culte şi instrucţiune publică a încuviinţat despărţirea şcoalei normale din Cernăuţi, în trei secţii şi anume: germană, romînă şi ruteană.**

Directorului actual al acestui institut i se vor ataşa doi codirectori.

❑ **Pensiile civile şi militare pe luna curentă se vor plăti la administraţia financiară la 18 Septembrie a. c.**

❑ **Din Huşi.** *Un Tersit.* Cel mai fericit prefect din ţară e prefectul de Fălciu. Fără firfiric are ficior în casă un licenţiat în drept, care şi-a schimbat diploma sa academică în slujba de fiecior boeresc. De altfel treaba ce face e foarte mică, şi anume aceia de a primbla zilnic cei doi cotoi ai stăpînului său: pe Juju şi pe Samurache; iar pentru graţia unei mese la Conu Georges se lasă a face pe *Zercon*.

De altfel Huşenii cunosc pe acest tip, care caracterizează şi pe prefect de ce calibru este.

Asemenea oameni vor primi cu cinste pe Ionel Brăteanu, pe Spiru Haret şi pe V. Gh. Morţun în vizita lor politică la Fălciu.

Aferim judeţ!

*

Tot din Huşi ni se scrie de un nou chiulhan ce l'au tras la Fritz pe malul Drislarătului, la coada rîpii conu Nicu Cişman cu acoliţii săi Ilie Romila şi căpitan Mustea.

De la acest chiulhan n'a lipsit nici veselul Griguţă, un *alter ego* a lui Cişman. Chiulhanul s'a dat în scopul de a se ademeni doi din consilierii lui Dobreanu, pe Obreja şi pe Danu să treacă de partea lor.

La pahare s'a crezut că lucrul s'a făcut, mai ales că limba ascuţită a lui Grigoriţă avusese darul de a fărmăca pe cei doi convivi. Ce noapte fericită n'au trecut conu Nicu şi Griguţă în cred nţa că şi-au ajuns scopul! Cînd colo a doua zi prietenii Danu şi Obreja au dejucat tot planul, povestind în hohotele de rîs ale lui Dobrică cheful straşnic dat la Fritz pe socoteala lui Ilie Romila de purere cinstitul conu Nicu, ca doar doar...!

Chiulhanul acesta făcea parte din planul lui Cişman de a sili pe Dobreanu să se demită, dîndu i-se un vot de blam şi deci să grăbească disolvarea consiliului comunal. De altfel se şi svonise printre ciracii lui Cişman la mahala, că pe ziua de 1 Septembrie consiliul comunal va fi disolvat şi d. N. Cişman va fi numit preşedinte al comisiei interimare.

Vom vedea ce va face d. Ionel Brăteanu cînd va veni prin Huşi, de nu cumva se va opri la Olteneşti în inspectarea dinspensarului de acolo fără a mai sui la Dobrina.

❑ In învăţămîntul primar rural se va face o nouă mişcare pe ziua de 1 Octombrie a. c.

❑ După toate probabilităţil, conferinţele păstorale ale preoţilor din oraşul şi judeţul Iaşi, vor avea loc în zilele de 14, 15 şi Octombrie.

Tot atunci se va constitui şi societatea pentru ajutor a copiilor orfani ai preoţilor şi preoteselor văduve.

❑ Studenţii delegaţi din Bucovina şi Transilvania, precum şi cei din Bucureşti, pentru a lua parte la congresul general studenţesc, vor sosi mîine în Iaşi, cu trenul de Paşcani de 6 şi 10.

Comitetul organizator va lansa mîine un apel către cetăţenii Iaşului, spre a eşi întru întîmpinarea lor şi a le face o frumoasă primire.

❑ **Ofiţerii ruşi în Iaşi.**—Grupul de ofiţeri ruşi, care vor sosi mîine, prin Galaţi, spre a vizita cîmpurile de bataie, de la noi din ţară, din secolele XVIII şi XIX-a, vor veni şi în Iaşi, unde vor vizita oraşul şi împrejurimile.

La gară li se va face o frumoasă primire de către ofiţerii din garnizoana locală.

In localitate ei vor sosi la sfîrşitul săptămînei viitoare.

❑ Administraţia Casei bisericilor, a pus în vedere tuturor epitropilor de biserici din ţară, de a obliga pe preoţii cari ocupă locuinţe gratuite în imobilele bisericilor, să facă reparaţiunile necesare, pentru buna întreţinere a acelor imobile, reparaţiuni cari cad în sarcina preoţilor.

De asemenea preoţii, în schimbul gratuităţei locuinţelor ce ocupă, vor fi obligaţi a plăti dările către Stat a acelor imobile, adică darea fonciară.

Preoţii cari nu se vor conforma acestor dispoziţiuni li se vor ridica dreptul de a ocupa gratuitimobilele bisericilor,

❑ **Congresul profesorilor de religie.** —Suntem în măsură de a publica programul congresului profesorilor de religie, din întreaga ţară, care se va ţinea la Ploeşti în zilele de 1, 2 şi 3 Octombrie a. c.

Partea teoretică va consta din des voltarea dizertaţiunilor asupra următoarelor chestiuni:

a). Insemnătatea studiului vechiului şi noului testament şi modul de procedare, dizertaţiunea va fi desvoltată de d. I. Valaori inspectorul învăţămîntului secundar; b). Insemnătatea studiului „Moralei creştine" şi modul de predare al ei; dizertaţiunea va fi dezvoltată de părintele Arhimandrit I. Scriban, di rectorul seminarului central; c). Insemnătatea dogmelor creştine şi modul de predare al lor; dizertaţiunea va fi desvoltată de d. I. Mihălcescu profesor la facultatea de teologie; d). Insemnătatea studiului Istoriei bisericeşti şi modul de predare al ei; dizertaţiunea va fi dezvoltată de d. Dobrescu profesor la facultatea de teologie.

Prezidentul conferinţei va fi părintele Nazarie directorul internatului teologic.

Practica va consta din ţinerea lecţiunilor model şi cari vor fi: a) o lecţiune practică din morala creştină cl. III a. c) o lecţiune practică din dog mele creştine cl. IV a, d) o lecţiune practică din Istoria bisericească clasa V sau VI. Dizertaţiile nu vor dura mai mult de cît 3 sferturi de oră. Ar fi mai bine ca ele să fie scrise mai dinainte şi să fie citite în zilele şi o rele fixate prin programă. Lecţiunile practice vor dura 60 minute şi se va căuta pe cît e posibil ca ele să se aproprie de lecţiunile obişnuite ale clasei.

Dizertaţiunile, atît asupra unei dizertaţiuni, cît şi asupra unei lecţiuni practice nu vor dura mai mult de cît o oră; ele vor consta din observaţiuni obiective. Nimeni nu va putea lua cuvîntul mai mult de cît o singură dată asupra aceleiaş chestiuni şi nu va putea vorbi mai mult de 5 minute. Preşedintele însă va putea să acorde pînă la 10 minute în caz cînd va crede că este necesar şi cînd nu s'au înscris să ia cuvîntul mai mult de şase membri.

❑ S'a cerut revocarea d lui Alexandru Băisan din funcţiunea de primar al comunei Voineşti.

❑ Administraţia comunală a decis să dărăme casele foaste Ciolac, din str. Albă.

❑ Talentatul sculptor D. E. Ţaţomir, care s'a distins prin multe lucrări de valoare a fost la Dorohoiu, unde a executat un bas-relief al familiei regale, în alabastru, pentru sala consiliului comunal din Dorohoiu.

Lucrarea a fost admirabil reuşită şi e încă una din lucrările de valoare ale tînărului şi talentatului sculptor.

❑ Locuitorii Ion Chiban şi Costache Radu din satul Tansa comuna Belceşti, au reclamat prefecturei de judeţ, că şapte locuitori au arat o porţiune de teren din imaşul acelui sat.

❑ **Reamintim cetitorilor noştri că prima reprezentanţie a teatrului iluzionist Delaunè are loc astăzi Vineri 4 Septembre, la Circul Sidoli. Spectacolele acestui teatru sunt foarte interesante şi se compun din magie, iluzii optice, feerii, viziuni, ghicire miraculoasă a gîndului etc.**

Cavalerul Delauné este o specialitate unică în experienţele sale de taumaturgie, chiromanţie etc. şi execută atît de perfect aceste experienţe, că este supranumit augurul modern.

In această trupă debutează d. şi d-na Carmellinii, de asemenea maiştri deseveraşiţi în arta magiei moddrne şi d-ra Benitta, un fenomen în transmiterea gîndului. Ea ştie tot, ghiceşte tot şi revelează tot.

Programul foarte bogat cuprinde multe creaţiuni originale ale cavalerului Delauné, precum: Păpuşa, o apariţie fenomenală, tot ce poate fi mai miraculos, ca viziune, este ultima creaţiune ce ne-o dă astă-zi teatrul fantastic. Pe drumul obstacolelor; Vînătoare şi vrajă; mistere şi viziuni etc. cu cari moderne şi elegantul magician a obţinut succese strălucite în cele mai importante centre din lume.

Presa se exprimă foarte elogios, relativ la reprezentaţiile trupei Delauné. Pretutindenea unde a debutat această trupă, cele mai mari ziare au scris că artistul Delauné este cel mai mare magician al timpului nostru; experienţele sale sunt adevarate fenomene care uimesc pe spectatori.

Azi Vineri 4 Septembre are loc prima eprezentaţie la Teatrul-Circ Sidoli.

❑ Expresul care soseşte în Iaşi la orele 3 p. m. va continua să mai circule până la 1 Octombrie st. n. (18 Septembrie st. v.).

❑ Până la 28 Octombrie a. c. nici o mişcare nu se va mai face în armată.

Pe acea zi însă se va face o importantă mişcare.

❑ Eri a început şi denaturarea fîntînelor din dispărţirea a V-a.

Astăzi s'a început denaturarea şi în celelalte dispărţiri.

❑ D. locot. Pompei, din marele stat major al armatei, însărcinat de consiliul agricol superior cu măsurarea islazurilor de pe diferite moşii din judeţul Iaşi, a început astăzi măsurarea moşiei Brătuleni, după care va trece pe moşia Găurenii-Uricani, din judeţul nostru.

❑ Camera de comerţ din Iaşi a început să întocmească o statistică şi un studiu, cu privire la recolta vinului din anul acesta, din podgoriile din circumscripţia acestei camere.

❑ **O delegaţie a studenţilor din localitate va pleca mîne dimineaţă la Burdujeni, pentru a întîmpina pe studenţii din Bucovina şi Transilvania, care vin să participe la congresul studenţesc.**

DIVERSE

— Aseară pe la orele 9 şi jumătate, pe cînd birjarul cu un cal No. 119, trecea cu nişte pasageri pe strada Moţoc, în dreptul casei cu No. 60, trăsura a căzut în canal.

Calul şi-a fracturat picioarele, iar pasagerii, din fericire, au scapat neatinşi.

— Femeea Elena I. Vasiliu, din mahalaua Frumoasa No. 30, aflîndu-se pe stradă a fost apucată de durerile facerei.

Ea a fost transportată în grabă la institutul Gregorian.

— S'a cerut ministerului de interne, isgonirea supuşilor ruşi Ifrim Smageliuc şi Teodor Curtinef, care au fost prinşi de jandarmii din Ungheni, pe cînd treceau Prutul în mod clandestin.

— S'a admis stabilirea în Podul-Iloaei, a evreului Marcu A. Rosenberg, în urma încheerei consiliului acelei comuni.

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAŞI

Ultime informaţii

❑ *E aproape stabilit ca la 15 Octombrie să avem o complectă remaniare a guvernului.*

Remaniarea se va face în modul următor :

D. Ionel Brătianu va lua portofoliul răsboiului, iar d. Emil Costinescu va lua internele.

D. Alex. Djuvară va lua externele, iar portofoliul comerţului şi industriei va fi încredinţat d-lui Al. Constantinescu, senator.

D. C. Stere, deputat de Iaşi, va lua finanţele.

D. Ionel Brătianu crede că această remaniare va putea împaca pe cei nemulţumiţi.

❑ *După statistica ce s'a întocmit la starea civilă, în cursul lunei August a fost mortalitatea cea mai mare de febră tifoidă.*

In această lună au fost 26 de cazuri mortale.

❑ *D-nu N. Cozadini a demisionat din postul de inspector agricol al judeţului Roman.*

De asemeni a demesionat şi d. Vidraşcu, inspectorul agricol al judeţului Fălciu.

D. Artur Goroveiu inspector agricol al judeţului Tecuci, a fost transferat la judeţul Roman, iar la Tecuci a fost numit inspector agricol d. C. I. Manolescu-Mladian.

❑ *Eri, d. general Tătărescu, Comandantul Corpului IV de armată, a cerut telegrafic ministerului de rezboiu, contramandarea manevrelor de la Iaşi, de oare cé mai mulţi tineri din contingentul 1907, chemaţi la manevre, sunt bolnavi de febră tifoidă.*

❑ *Pe ziua de astă-zi au fost constatate încă 8 cazuri noui de febră-tifoidă.*

❑ *Unele ziare au anunţat că o consfătuire ar fi avut loc eri acasă la d. Matei Cantacuzino, şeful junimiştilor locali.*

Ştirea este eronată, întru cît nici o consfătuire şi a avut loc. Ceia ce este adevărat, e că o întrevedere a avut loc între d-nii Matei Cantacuzino şi D. Greceanu, fără a se cunoaşte rezultatul.

Atît se poate constata numai că disensiunile în partidul carpist local şi neînţelegerile continuă.

D. Greceanu, faţă de această situaţie, a plecat din nou şi nu se va reîntoarce de cît la jumatatea lunei Octombrie.

❑ *După ultimile ştiri sosite direcţiunei generale a serviciului sanitar, asupra holerei din Rusia, flagelul continuă să bîntue la Petersburg, unde Dumineca trecută au fost 12 cazuri mortale.*

❑ **CONGRESUL STUDENŢESC.—In ultimul moment aflăm că guvernul voeşte să impedice ţinerea congresului studenţilor, pe motivul că boala de tifos încă bîntue oraşul Iaşi.**

Măsura aceasta luată în ultimul timp pune in proastă lumină aoministraţia comunală locală, cu d. N. Gane în frunte.

Dacă d. N. Gane şi-ar fi scurtat concediul şi ar fi fost la postul lui ar fi avizat mai din vreme asupra mijloacelor de preîntîmpinat ţinerea congresului şi deci n'ar fi adus zdruncinare la atîta lume, care a plecat deja de la vetrele lor.

Toţi studenţii romîni din Bucovina, Basarabia şi Ardeal sunt deja pe drum şi de oprit nu se pot opri.

A mai suferit administraţia locală un eşec cu congresul învăţătorilor, căci voind a-i mina cu sila de la Iaşi la Bacău, congresul s'a ţinut în Iaşi, în ciuda avizului consiliului sanitar.

Aici fiind chestia mai delicată, primarele local d. N. Gane cu toate stăruinţele puse acum în urmă la miniştri, a rămas descoperit, căci d. Haret a comunicat telegrafic direcţiunilor şc. secundare să nu pună la dispoziţie nici un local, nici un dormitor.

Cuprinşi de indignare la indolenţa primariatului d-lui Gane, protestăm în numele studenţimei româneşti de pretutindeni că se lipseşte Iaşii de un frumos congres, care era încă un prilej de adăugat la faima oraşului nostru că e oraşul luminei şi inima Românismului.

❑ **Inundaţiile de eri.**—Torenţiala ploaie care a căzut eri după amiazi, a făcut şi stricăciuni prin unele părţi.

Trăsnetul s'a descarcat în izolatorul uzinei tramvaiului din faţa prefecturei de poliţie care a fost distrus. De asemeni izolarul din strada Anastase Panu, din faţa farmaciei Beceanu a fost distrus.

Din această cauză tramvaiele pe linia Tg.-Cucului-Hala n'au mai putut circula cît va timp.

Apa care se scursese de pe străzile Carol şi Romînă a inundat piaţa Unirea, aşa că, cît-va timp circulaţia era imposibilă.

Canalul din strada Toma Cozma s'a spart în întregime din cauza ploaiei torenţiale.

In strada Zugravilor şi strada şoseaua Arcu s'au produs şi inundaţii.

Ogrăzile mai multor case au fost inundate.

In strada Zugravilor au fost inundate casele No. 45 a lui I. Herşcovici, casele cu No. 43 ale lui M. Saşca, cele cu No. 41 ale lui I. Bendras şi cele ale lui Ştefan Constantinescu. In strada Soşeaua Arcu a fost inundată o casă, unde a fost nevoie să vie pompierii pe tîu a scoate apa. De asemeni şi în Ţicău au fost cîte va case inundate.

A plouat torenţial şi în judeţ. Prin unele părţi s'au făcut stricăciuni.

❑ Prefectura judeţului a trimes administraţiei plăşii Stavnic, o listă de locuitorii din centrele de populaţie din satele Balciu şi Miroslava, care făceau parte din comuna Galata ; iar de la 1 April curent au trecut format aparte comuna Miroslava, cerîndu-i să ia măsuri să se încaseze sumele ce datoresc locuitorii, pentru fînul ce li sa distribuit prin băncile populare.

❑ Mai mulţi locuitori din satul Cărăturile, comuna Ciurea, au reclamat contra lui Iacob Lache Ciobanu, delegatul statului, care zic ei, ar fi comis o serie de abuzuri.

❑ Administraţia financiară din Tecuci a cerut prefecturei de judeţ, să cerceteze dacă numiţii Ion Falcov, fost perceptor şi V. Cristea, fost agent de urmărire, care datorind statului cel întăi suma de 7.556 lei, iar cel al II-lea 681 lei, din delapidări făcute de numiţii la fondul comunal, în anul 1907, nu au vreun fel de avere în oraşul sau judeţul Iaşi.

❑ Eri a sosit în localitate un escursionist rus P. Natianiţki, care şi-a propus să viziteze, pe jos, ţările Balcanice.

❑ La 15 Septembrie a. c. se va deschide la Botoşani iarmarocul anual.

❑ Ministeral instrucţiunei a înştiinţat inspectoratul şcolar că învăţătorul Victor Leontinescu, care funcţiona ca suplinitor la şcoala din comuna Romaneşti, jud. Botoşani, fiind admis ca să depună examen de corigenţă la istorie, din materia clasei a III normale, şi examen integral de materia clasei a IV-a normale, la şcoala normală „Vasile Lupu" din Iaşi, s'a constatat în urmă că numitul nu avea dreptul să treacă aceste examene, întru cît nu fusese corigent în clasa III a acelei şcoli, ci repetent, după cum rezultă din raportul direcţiei acelei şcoli, şi avînd în vedere prin urmare că toate examenele precum şi acel de ajutor de învăţător au fost trecute pe baza unor arătări false, ministerul a anulat acele examene, revocînd tot odată pe sus numitul învăţător.

❑ **Din Răducăneni.**—Primăria din Răducăneni luînd avizul medicului de plasă Panaitescu a dat şefului gardiştilor stricnină să dea la cîni, să mînînce. Din greşală căţeluşa d-lui M. Andreescu mîncînd şi ea stricnină a murit subit în chiar sala judecătnriei. Cu toată scuza ce şi-a cerut medicul de măsura luată, un mic incident s'a petrecut, în care doctorul n'a prea eşit curat, mai ales că prin purtările sale a stîrnit în juru-i multe critici.

*

Medicul de plasă Panaitescu e frate cu administratorul de plasă de la Băseşti, partizani hotărîţi de ai dr. N. Lupu şi cari şi-au luat sarcina de a preface postul lor în slujba partidului liberal.

Din acest fapt în toate conciliaburile lor nu se feresc de a face cor cu liberalii mai ales că în acest centru se resimte acţiunea d-lui N. N. Tiron, directorul ziarului Sfatului Poporului.

In acest centru nu sînt rari actele de escrocherie politică. Aşa dl. N. N. Tiron, în tovărăşia revizorului de cl. II Mocanu au escrocat iscăliturile a 2 învăţători pentru a protesta la ziarul lor local că n'au iscălit ei telegrama de la 7 April a. c. Iar astăzi cînd s'au văzut descoperiţi îşi urmează cu seria răutăţilor şi a persecuţiilor.

Una din aceste răutăţi este şi suspendarea prin telefon a d-nei Sandovici, moaşa comunei Cozia, pe simplul motiv că soţul său n'ar fi de culoarea lor politică, ba i a demascat cu escrocheria lor.

Lovirile au marile merit că limpezesc terenul vieţii politice, stabilind linia de demarcaţie între oameni.

*

Tot de ilustrul d-n Panaitescu ni se scrie că în cazuri de anghină difterică avînd de făcut injecţiuni subcutanee, a adoptat un nou sistem de injecţiuni a la Brown-Secard, ceia ce a produs nu puţină senzaţie în societatea Răducăneană de toate straturile. Se face nu puţin haz de cîteva incidente hazlii, cari au desvălit o nouă faţă a artei lui Hipocrat.

❑ **Judiciare.** Curtea de apel secţia I a urma să judece astă-zi apelul lui Gorănescu, fost casier al băncei comerciale din Bacău, acuzat de delapidare.

Pocesul s'a amînat, citîndu-se noi marturi şi pentru a mai aduce nişte registre.

— Tot astă-zi urma să se judece apelul dintre prinţul M. Sturdza şi erezii defuntului Breabăn, pentru daune, cerute de aceaştia pentru faptul că pe cînd numitul era în serviciul prinţului, a fost sfîrşiat de urşii prinţului.

Nefiind procedura complectă, procesul s'a amînat pentru ziua de 16 Octombrie a. c.

❑ In unele părţi din judeţ ploaia a fost însoţită de o mare cantitate de grindină.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 4 Septembrie

Călătoria Ţarului

Bucureşti.—După cum se ştie Ţarul Rusiei a hotărît să facă o vizită Regelui Italiei.

Din sorginte sigură, se spune că Ţarul va lua drumul de la Odessa.

In acest caz M. S. Regele Carol va eşi la Constanţa, în largul mărei, întru întîmpinarea Ţarului.

Un furt însemnat

Bucureşti.—Poliţia de siguranţă a fost înştiinţată, că de la administraţia moşiei Ciocăneşti, propietatea d-lui Griguţă Cantacuzino, s'a săvîrşit un furt de 80 mii lei :

Făcîndu-se cercetări s'a constatat, că autorul furtului este administratorul moşiei Niţă Constantinescu, care a dispărut.

Eri însă Constantinescu a fost prins în Capitală şi arestat.

Vizitele primului ministru

Huşi.—S'a anunţat în mod oficial că primul-ministru, d. Ionel Brătianu va veni în localitate, însoţit de d nii miniştrii Spiru Haret şi V. Morţun, pentru a asista la inaugurarea unor şcoli.

Primul ministru şi cei doi miniştri vor sosi aci în ziua de 14 Septembrie.

*

Vaslui.—In oraşul nostru, primul ministru d. Brătianu şi cei doi miniştrii vor sosi în ziua de 15 Septembrie, de unde apoi vor pleca a doua zi la Bîrlad.

Imormîntare

Vaslui.—Astă-zi s'a făcut aci îmormîntarea lui Dimitrie Manâriu, preşedintele delegaţiunei judeţiene, care a incetat subit din viaţă alaltă eri, pe cînd se afla la palatul administrativ.

Au asistat prefectul judeţului, reprezentanţii celorlalte autorităţi, membrii consiliului judeţean şi numeros public.

Situaţia gravă în Grecia

Atena.—Situaţia continuă a fi gravă. Numeroase meetinguri sau ţinut în diferite oraşe.

Aproape în fie care zi se pun baze la societăţi militariste.

Sau format de asemenea, în principalele oraşe cîte o ligă Naţională, din care fac parte de la soldaţi până la generali.

Comitetul acestor ligi se compun din trei ; Un general, un profesor Universitar şi un avocat.

*

Atena.—Fostul prim ministru Rallys, a declarat corespondentului ziarului „Politische Corespondenz", că situaţiunea în Grecia e mai gravă ca ori cînd, şi dacă nu se vor deschide bine ochii se va da naştere unei grave lovituri de stat.

*

Viena.—O telegramă din Berlin anunţă că în cazul cînd regele George va abdica din cauza gravei situaţii, va urma la tron prinţul George (nu prinţul moştenitor).

Noua dramă de la staţia B. M.

Bucureşti.—Aseară după trecerea trenului de 9 şi 10 în dreptul kilo., 1+100 a fost găsit tăiat în două becăţi cadavrul unui om ca de 40 de ani.

La percheziţia ce i s'a făcut s'a găsit o chitanţă de bir pe numele Grigore Mihailescu din comuna Militari judeţul Ilfov, precum şi suma de 37 lei.

Un Conflict

Bucureşti.—Un conflict s'a ivit între serviciul sanitar din localitate şi ministerului instrucţiunei publice.

Serviciul sanitar opinase, şi făcuse chiar intervenţii, ca, din cauza febrei t foide, deschiderea şcolilor să se amîne pentru 15 Septembrie.

Ministerul însă n'a admis însă aceasta, şi serviciul sanitar local a făcut cunoscut direcţiei generale, că nu şi ia respunderea de gravitatea faptului.

Ascenziune

Bracciano. — Dirigiabilul militar italian, a făcut eri o ascenziune foarte frumoasă, făcînd diferite exerciţii de la 2 şi trei sferturi până la 5 şi un sfert după amiază. Cu toate că vântul era puternic, viteza balonului a fost de 30 de Km. pe ceas.

Balonul s'a îndreptat spre Civitta veche, de unde a înaintat pînă la 10 km. de ţermul mărei, apoi s'a reintors la Brasciano.

Explozie

Reggio di Calabria.—La Riace într'o fabrică, o bombă a făcut explozie.

Trei case s'au prăbuşit. Sunt 12 morţi şi 2 rîniţi. Autorităţile au sosit la faţa locului.

Bande de talhari

Tiflis.—Se semnalează din Belesquar pe hotarul persan, apariţia numeroaselor bande de talhari. Şeful districtului telegrafiază că 4000 de alarieni sunt tăbăriţi cam la 4 verste de portul militar.

De asemenea sosesc din Baku rapoarte neliniştitoare. Regimentul din Salpan a fost trimes spre hotare ; negustoriii sunt neliniştiţi.

Se asigură că revoluţionarii persani întreţin raporturi cu triburile nomade, şi caută să le împingă pe teritorul rusesc, unde sunt trupe îndestulătoare pe hotar.

Triumful Romînilor de peste munţi

Intervenţia Papei.—Appony chemat de Impăratul.—Revocarea deciziunei.

Buda-Pesta.—Ministerul instrucţiunei contele Appony, a fost chemat pentru astă-zi în audienţă de M. S. Imparatul —probabil în chestia conflictului cu biserica romînească.

Contele Appony s'a dus la M. S. Impăratul azi dimineaţă la orale 11

Inainte de aceasta, Appony a fost primit de ministerul de externe baroronul d'Aerenthal.

Din acest fapt se poate vedea că intervenţiunea Papei către Imparatul Frantz Iosef, în favoarea Romînilor a avut loc.

*

Buda-Pesta. — Ziarul „Uisirec" află din sursă bună că în urma agitaţiilor şi intervenţiilor din ultimile zile, contele Appony, chemat azi în audienţă, a hotărît să revie în parte asupra deciziunei sale şi anume : ca în şcoalele elementare romîneşti să se predeie religia în limba strămoşască; în gimnazii însă Appony vrea ca să introducă limba maghiară.

Ziarul adaogă însă că e aproape sigur că în urma intervenţiunei Papei, contele Appony va reveni cu totul asupra deciziunei sale.

Triumful R mînilor de peste munţi este dar aproape un fapt îndeplinit.

*

Buda-Pesta. O deciziune la fel a fost dată de contele Appony şi în ceia ce priveşte biserica sărbească.

Patriarchul sîrbesc a convocat un sinod al bisericei sîrbeşti pentru ziua de 18 Septembrie, spre a protesta.

Ştire puţin probabilă

Sofia.—Cercurile guvernamentale nu au nici o cunoştinţă despre ştirea publicată în streinătate, în privinţa unei viitoare întîlniri între Ţarul Rusiei şi regele Ferdinand al Bulgariei la Euscinograd.

Guvernul contra congresului studenţesc

Bucureşti.—Guvernul şi în special d. Haret ministrul cultelor, caută să întrebuinţeze toate mijloacele, pentru a zădărnici congresul general al studenţilor.

Invocind motivul febrei tifoide, direcţiunea generală a serviciului sanitar a făcut o adresă d-lui Haret, prin care cere ca congresul să fie amînat.

*

D. N. Gane primarul Iaşilor, a fost în Capitală şi s'a prezentat d lui Haret, căruia i-a comunicat că studenţii sunt hotărîţi să facă demonstraţiuni sgomotoase în cazul cînd li s'ar zădărnici congresul. D. Haret n'a voit să cedeze întru nimic d-lui Gane şi a declarat că nu va permite ca studenţii să fie găzduiţi în internatele şcoalelor care urmează a fi închise şi desinfectate.

D. Gane a spus ministrului cultelor, ca să închidă ochii şi să se facă că nu ştie de găzduirea în internate. D. Haret a repetat din nou, că nu cedează.

Primarul Iaşului, s'a dus apoi la d. V. Morţun, ministrul lucrărilor publice, căruia i-a arătat situaţia încurcată şi îndărătnicia d-lui Haret, rugîndu-l ca cel puţin d-sa să rîdice telegrafic reducerea acordată pe c. f. r. studenţilor, spre a'i împiedeca să vinŭ la Iaşi. D. Morţun a arătat însă că nu poate reveni, întru cît reducerea deja s'a acordat şi că a fost acordată de d. Haret, pe cînd ţinea interimatul lucrărilor publice.

D. Gane a rămas foarte perplex şi a plecat foarte amărît.

(N. R.). Cu toate şicanele guvernului, ştim, că studenţii sunt hotărîţi să înfrunte ori-ce şi să ţină congresul. Purtarea guvernului este cît nu se poate mai nedemnă.

Lupte cu arabii

Constantinopol.—După cele ce spun ziarele, trupele turceşti ar fi biruit pe arabii resvrătiţi din jurul Medinului.

Ziarele turceşti anunţă că o luptă s'a dat la Sklivani în vilaetul Ianina. Un ofiţer turc şi un jandarm au fost omoriţi şi un ofiţer şi doi jandarmi rîniţi.

Banda atacată a fost alungată, şi s'a adăpostit în Grecia.

Elevi de curs secundar sau primar găsesc gazdă bună în familie. Supraveghere, preparaţie şi îngrijire deosebită.

A se adresa la Administraţie.

Dr. Benno Th. Stenner

fost asistent al clinicei Dermato-sifilitice din Iaşi şi medic al spitalelor Sf. Spiridon la secţia boalelor de femei şi a căilor urinare.

Consultaţiuni de la 12-3 p. m. şi 7-8 p. m.

Iaşi str. Muzelor No. 40

Profesor Special

de francesă, germană, matematică, —curs primar şi secundar.—

Adresaţi-vă ; Mihăilă str. Sf. Atanasie No. 4.

Loc de vînzare

17 m. faţada

Strada Păcurari 73

A se adresa la d-nu V. Costin

Vechea şi cunoscuta Ciasornicărie

Nathan Silberberg

S'a mutat din str. Ştefan cel Mare 15 în strada Lozonschi 4

(vis-a-vis de fostul magazin)

Dl. Silberberg e îndeajuns de cunoscut onor. public ieşan, vechi furnisor al elitei. Diplomat şi Medaliat pentru invenţiunile sale de cei mai mari specialişti de branşă.

Se ocupă special cu cele mai grele reparaturi de la cele mai mici pînă la mari. Deci roagă pe onor. public să-l încurajeze şi pe viitor, asigurîndu-l că vor rămînea pe deplin mulţumiţi.

Pentru secţia de ţesătorie a fabricei Textile de le Copou se caută băieţi în 15—17 ani la învăţătură, se primesc şi interni.

Amatorii a se adresa la direcţiunea fabricei în fie-care zi de lucru între oarele 9 | 12 a. m. şi 3 | 7 p. m.

De inchiriet de la Sf. Dumitru curent, în str. Golia, casele nou zidite, vis-á-vis de Prefectura Poliţiei, în etajul de sus **3 odăi mari** şi bucătărie, cu tot confortul şi atenansele necesare unei gospodării.

A se adresa la **Inginer I. Schvartz.** Birou technic str. Lăpuşneanu 21.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

MOBILE

DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes.

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **15 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Dr. Suzana Wechsler

Boli de Femei.—Facori.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Str. Anastasie Panu No. 3

BULETINE DE

Vaccinări şi Revaccinări

eliberează

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 21

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de comerţ din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

Iaşi, Str Lăpuşneanu 25

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. DIRECTIUNEA

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46/100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septembrie 1909

Prima Reprezentaţie

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini

Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vînătoarea vrăjită, Dispariţia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore seara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 leu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Gelia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa IV a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 2 şi 3 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50 lei	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATOR

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea un

BINE A-ȚI VENIT!

Bine a-ți venit în orașul nostru scumpe odrasle a romînismului. Cu drag vă ieșim în cale și plini de bucurie vă primim în mijlocul nostru, neprețuiți copii, speranța și viitorul neamului

Ați ținut să dați lașului mîndria de a vă avea cîte-va zile în sînul lui; să i procurați plăcerea de a vă vedea la o l'altă strins uniți într'un suflet și gîndire patriotică, voi, toți copii ai țărilor unde bate și simte o inimă romînească.

Rodnică și plină de avînt să fie lucrarea voastră,—în tot cursul zilelor cît veți petrece în bătrîna Capitală a frumoasei Moldove!

Milioane de romîni, pentru a căror simțiminte naționale nu există hotare, privesc cu dragoste fără de margini la voi—și vă trimet salutul lor de admirație și iubire, dragi copii ai romînismului.

Zile de scumpă sărbătoare sînt pentru noi ieșenii, prezența voastră în mijlocul nostru și îmbrățișînd în voi sfînta cauză națională vă strigăm din tot sufletul:

Să trăiți!, și cu voi întreaga națiune romînă!

„OPINIA"

Un nedemn slujitor al Justiției

Dl. Toma Stelian e un om fericit;—a făcut fericit un întreg partid, și o întreagă țară!

Ajuns ministru—ce-i drept după o lungă așteptare, dar ajuns în fine—d-sa, n'a voit să'și însemne trecerea pe la minister cu simple semnări de decrete pentru numiri și înlocuiri în funcțiuni;—d-sa a vrut să facă pe reformatorul pe marele reformator și aducîndu-și aminte de cuvintele lui Platon care zicea că, obiectul esențial al legislatorului este de a găsi punctul ce interesează mai mult fericirea concetățenilor săi, a dat țărei două mari opere de reorganizare a justiției, menite să reformeze în totul viața noastră socială și juridică!?

Ce s'ar fi făcut partidul liberal dacă n'ar fi avut la departamentul justiției un om de valoarea politică și intelectuală a d-lui Toma Stelian.?

Opera de reforme sociale concepută și înfăptuită de la 1907 încoace ar fi fost incomplectă. ba chiar inutilă, dacă n'ar fi avut în serviciul ei justiția, și în așa fel înjghebată ca să poată ptrunde întregul organism al țărei, și îndreta toate relele de care el suferă.

Și acum să îndrăsnească cine-va să se atingă de opera ilustrului domn Toma Stelian, ale cărei calități de barbat de Stat partidul liberal le-a descoperit așa de tîrziu!

Ne aducem aminte cu îctă nervozitate bolnăvicioasă s'a aruncat asupra șefului nostru Take Ionescu, însuși ministrul reformator, cînd în sesiunea trecută a Camerei i s'a spus că întreaga sa operă juridică nu e și nu va fi de cît un accident efemer.

Nu mai vorbim de procedeul seu canibalic din Senat, cînd a reușit a înăbuși prin sprijinul unei inconștiente majorități, glasul fruntașului nostru Al. Badareu, care voia să dovedească că întreaga reformă este marcată de un caracter de josnică patimă politică și că departe de a corespunde unei necesități sociale e menită să satisfacă numai interesele proprii ale partidului și ministrului care a făurit-o.

Dar, rolul d-lui Stelian, nu s'a mărginit numai în alcătuirea unei opere de reorganizare a justiției, ale căror roade funeste încep a se vedea.

Ca șef conducător al departamentului justiției, d-sa are de aproape trei ani nobila sarcină de a veghea la bunul mers al justiției.

Pentru ca nici o deviațiune s'au dezechilibru să nu se producă în mersul ei.

Cum s'a achitat d. Toma Stelian de această îndatorire, am avut prilejul să constatăm în diferite rînduri, iar pentru anul judecătoresc expirat, amicul nostru Lascar Antoniu a avut excelenta idee de a aduna și coordona într'un singur articol o parte din faptele acestui ministru—16,—nu mai puțin la număr — și cari dovedesc „neloialitatea, ipocrizia și lipsa sa de scrupul" în administrația și conducerea departamentului justiției.

Negreșit că presa liberală, apărătoarea tutulor turpitudinilor d-lui Stelian, nu putea să lase fără răspuns eloquentul rechizitor al fostului deputat de Iași.

Dar ce răspuns?! *Viitorul* și *Voința* au recurs la spirite... nesărate, la ironii... deplasate, neavînd alt mijloc de a desminți acuzațiunile atît de zdrobitoare produse de amicul nostru, dintre cari cea de pe urmă, prezintă pe acest ministru, ca acoperitorul unor murdare fraude săvîrșite la Ministerul de justiție, de unul din cei mai intimi protejați ai săi, ajuns azi la cea mai înaltă treaptă judecătorească, datorită numai servilismului și incorectitudinilor sale.

Ei bine, nici un cuvînt de protestare, de desmințire, de dezavuare a celor denunțate de noi, n-am avut încă cinstea să auzim din partea ministrului, prin vre-unul din organele cari îi apără cu atîta seninătate de suflet, toate ignominiile sale.

Independența de Joi—intervine și ea în discuția, provocată de documentatul articol al amicului nostru Antoniu, pentru a se atinge de opera salutară judecătorească și administrația fecundă a fostului ministru de justiție, d. Al. A. Badareu, dar fără a rosti un cuvînt asupra tutulor faptelor grave denunțate. Tăcerea presei liberale, în asemenea împrejurări înseamnă confirmarea tutulor acuzațiunilor noastre.

Și noi ne declarăm mulțumiți, căci am reușit să doveidm, că dacă pentru partidul liberal, d. Toma Stelian a fost un ministru excelent, pentru țară a fost cel mai nedemn slujitor al justiției.

Vespasian I. Pella

In chestia conflictului cu biserica romînă din Transilvania

Telegraful ne-a adus știrea ieri că Papa, șeful suprem al bisericei creștine catolice s'a declarat în contra deciziunei sceleratului Apponyi, care oprește pe copii diferitelor naționalități din Ungaria, ca să învețe religia în limba lor maternă.

Declarațiunea Papei, e cuprinsă și într'un interview acordat de marele Pontifice corespondentului din Roma, al cunoscutului ziar Vienez „Neue Freie Presse" și din care reesă impresia penibilă ce a produs la Quirinal, lovitura pe care guvernul maghiar în detrimentul statului Ungar, o dă bisericei romîne din Transilvania și care se resfrînge în mod dureros asupra întregei biserice creștine.

Se mai spune chiar—de și știrea nu se confirmă, încă, că șeful suprem al Bisericei creștine, ar fi intervenit în mod confidențial pe lîngă Imparatul Frantz Iosef, pentru ca actul nebunesc al lui Apponyi să nu se consume,—după cum de asemeni se spune fără a se fi adus pînă acum vr'o desmințire, că Imparatul din propria sa inițiativă ar fi facut atent pe primul-ministru ungur, de gravele consecințe ale aplicărei unei asemenea dispozițiuni, care în afară de caracterul ei ilegal și anticreștinesc, va produce o adîncă desbinare în sinul naționalităților Imperiului, tocmai în momentul cînd au nevoe de a trăi în cea mai perfectă armonie și solidaritate politică.

Dar în afară de toate aceste știri destul de întemeiate, un lucru e absolut sigur, că dispoziția lui Appony va cădea *și că va cădea cu însuși ministrul, care a conceput-o și a tentat s'o execute. Dar,* această cădere, *se datorește — o spunem cu toată mîndria—numai énergiei conducătorilor bisericei Romîne din Transilvania.*

La început Appony a crezut că protestul Episcopilor Romîni din Ardeal, în frunte cu Mitropolitul Mețianu, au să fie numai de formă, pentru a-și menaja situațiile ce au în conducerea intereselor bisericei lor; cînd a văzut însă că acest protest a isvorît și dintr'un puternic sentiment național în potriva căruia nu există armă distrugătoare, Appony [illegible] bată în retragere, propunînd [illegible] modus vivendi pentru aplicare [illegible] sale fără jignirea intereselor [illegible] mîne.

Dar i s'a răspuns categor[illegible] unei dispoziţiuni atît de sc[illegible] poate încheia compromisuri— [illegible] soluție a aplanărei conflictul[illegible] renunțarea la dînsa în mod [illegible]

De aceea, putem considera [illegible] mîntată această nenorocită i[illegible] ționalizare a romînilor, prin [illegible] deța se închina la Christos în [illegible] gurească—după cum putem co[illegible] mormîntat odată cu dînsa și p[illegible] șul Ministru care a conceput-o.

Chestii dida[illegible]

Ştiutorii de ca[illegible]

Se face o statistică a știutorilo[illegible] carte. Învățătorii îmblă din casă în [illegible] să însemne pe toți acei cari știu c[illegible] scrie de la 14 ani în sus. Din tot[illegible] fletelor se scad cei pînă la 7 ani [illegible] școalei, cari nu intră în socoteală. [illegible] vrîstă reprezintă pentru noi pe[illegible] lion de suflete, care nu se ți[illegible] la socotirea cărturarilor.

Se mai scad apoi cei de [illegible] epoca școlară, întru cît prezu[illegible] că mai toți urmează la școa[illegible] însă din 800,000 copii în vrîs[illegible] abia încap în sălile de cla[illegible] iar de urmat regulat sînt vr[illegible] și absolvesc cam pe la 18[illegible] Toți acești copii neputînd ur[illegible] vor spori numărul inalfabeților [illegible] manentisa acest rău încă pe [illegible] rație două.

La urmă vin cei de la 14[illegible] adolescenții și adulții.

In multe sate învățătorii cunoscînd lumea pe degete știu pe dată pe toți cărturarii, în alte părți însă lucrarea e mai grea, mulți ascunzîndu-și știința lor de teama necunoscutului.

In ori-ce caz ignoranța e mai mare între femei de cît la bărbați, căci pînă acum nici statul, nici părinții n'au dat toată atenția instrucției fetelor, ca prisoselnică iar în materie de organizare se neglijază adevărata educație femeiască prin învățătorii de la școlile mixte.

Ei bine cu toate aceste piedici, cu toată lipsa de școli în foarte multe sate, cu toate că multe școli și clase sînt de dată recentă, rezultatul ce iesă e peste îmbucurător.

Ne-am deprins a da pînă acum în statistici că noi abia avem 20 la sută știutori de carte, iar almanahul Hachette ne pune ultima țară din Europa în privința ignoranței de carte, cu 18 la sută.

Nu este sat unde să nu iasă între 30 — 50% știutori de carte. Ba se dau sate de răzeși-mazili unde din 200 de gospodari numai 3 nu știu carte de loc, ori moldovenească ori cu litere latine; și aceia sînt oameni veniți în sat prin înnemurire. Femeile din contra foarte puține știu carte.

Credem a nu ne înșela cînd afirmăm că procentul știutorilor de carte va fi de peste 30 la sută la țară.

Intr'un sat clăcășesc din 900 suflete de la 7 ani în sus, am numărat 250 adulți știutori de carte afară de cei 200 copii ce urmau la școală.

Cred că învățătorimea pune tot interesul și toată dragostea ca să facă o operă precisă și exactă, căci după datele ei, mai mult de cît după ale comisiilor de recrutare se va ști exact numărul alfabeților, și spre cinstea țării noastre am depășit cu mult 25 la sută din cărturari.

***

Jucimiștii la mezat

O știre laconică—aproape inperceptibilă s'a strecurat ieri prin unele ziare: „Clubul junimist de la Constanța a fost sigilat și mobilierul sequestrat de proprietarul imobilului pentru neplata chiriei."

Socotim însă că faptul acesta are o deosebită importanță și nu trebue să ne oprim numai la simpla lui publicare, fără a nu face și oare cari comentarii. Constanța, este unul din orașele pe cari junimiștii pretindeau a'l fi cucerit politicește, prin faptul că au înjghebat acolo o organizație politică.

Acum, de la înjghebarea unei organizații și pînă la cucerirea orașului și județului, este o mare deosebire; dar în fine junimiștii, speriați de succesele democraților, cari în frunte cu valorosul nostru amic Bănescu, au reușit la ultimele alegeri comunale, s'au crezut datori să se ducă acolo și cu concursul fostului lor amic [illegible]

în județele unde cred că sunt forțe, că au reușit să-și creeze un club, și să'și proclame de șefi—pînă și pe fruntașii de la Centru, acolo, au așa de adînc sentimentul datoriei către partid și temperamentul lor politic e așa de afirmat că lasă să li se petcetluiască ușile clubului și să li se vînză prin mezat mobilierul dăruit de fruntași.

Și un asemenea *partid* să aibă pretenția să vină la putere?

Risum teneatis!!

OAMENI ȘI LUCRURI

HEROSTRAT

Intre cele mai ciudate acte anarhiste pe care le-a înregistrat omenirea a fost asasinarea Impărătesei Elisabeta, a Austriei. Singurul martor al dramei a fost contesa Irma Szatary, damă de onoare a Suveranei și iată cum povestește ea durerosul epizod într'o carte apărută zilele aceste în Buda-Pesta.

„Era o superbă zi de toamnă—la Geneva—și Impărăteasa era în cea mai voioasă dispoziţiune. Cumpărase în acea zi un gramofon pentru nepoții ei și, zîmbind cu grație, își semnase numele în albumul ce-i prezentase patronul magazinului. Pe cînd ne preumblam după amiază am observat de odată un om care se apropia de noi dar care mergea în zig-zag între țărmul lacului și alea de copaci plantați pe mal și părea că nu-și găsea locul, de neastîmpăr.

Omul ăsta are să ne țină în loc cu vr'o rugăminte, zisei în sine mi cu necaz, căci trebuia să apucăm vaporul neîntîrziat. De aceea am urmărit cu privirea mișcările omului și acum îl văzui îndreptîndu-se în spre noi fără ocol. Instinctiv am făcut un pas înainte ca să ocrotesc corpul Suveranei. Lucheni șovăi o clipă și apoi se aruncă asupra Impărătesei și o lovi.

Ea căzu la pămînt fără nici un țipăt, fără nici un gemăt. Apoi deschise ochii, dar se vedea că pierduse conștiința. Am îngenunchiat alăturea; cu încetul Ea își recăpătă simțirea.

— Cum vă simțiți, Majestate? Sper că nu s'a întîmplat vr'o nenorocire? întrebai, înfiorată.

— Nu! răspunse rîzînd. Nici Ea, nici eu, nu bănuiam că asasinul avuse un pumnal în mînă Impărăteasa ae sculă apoi, își aranjă frizura, ridică de jos evantaiul și umbrela și pornirăm înainte.

— Ce vroia oare de la mine omul acela? mă întrebă Ea liniștită,

— Nu știu, dar e de sigur un criminal.

— Poate a vrut să-mi iee ceasornicul.

După o clipă mă întrebă:

— Sunt palidă? Și apoi zise încă: sufăr de inimă, mi se pare, dar nu știu ce feliu.

Cînd treceam podul spre vapor, Impă- [illegible]

pozitar de ziare.

Cu toate astea, pentru cine l'a cunoscut mai de aproape, Papadopol era mai interesant de cît atîta; ba fără să mă lansez în fraze sunătoare, pot zice că el a reprezentat o epocă—o epocă de tranziție în dezvoltarea presei din regat. Și nu cred că voiu fi făcut prea mult pentru dînsul, dacă voiu reuși să-i prind amintirea în rîndurile ce urmează.

*

Anton Papadopol s'a născut în satul Vîlcănești din Basarabia, în regiunea locuită de acei oameni așa de ciudat numiți *găgăuți*—niște creștini de limbă turcească. El însă nu făcea parte din acea specie și nu era grec, cum ar fi să-l arate numele, ci romîn curat; și era mîndria lui, titlul lui de nobleță, că tatăl său fusese învățător romîn la Vîlcănești.

Dar tatăl muri de tînăr și fiul, rămas orfan din cea mai fragedă copilărie, cunoscu de îndată amarul vieții. Trecu în țară și colindă orașele dunărene, ca mic negustor ambulant, în slujba cînd a unuia, cînd a altuia, cari toți au fost răi și lacomi.

Ziua și noaptea, iarna și vara, el cutreiera stradele vînzînd tot ce se poate vinde pe stradă, iar din ce cîștiga trebuia să ajute o mamă și cîți-va frați mai mici. In felul acesta a crescut destul de voinic și foarte deștept, pînă cînd, la pragul maturității, deveni vînzător de ziare. Pentru el asta a fost o situație. Nu mai era la stăpîn și cîștiga binișor. Probabil că mai mult nici nu visase.

Cum vedeți, istoria este destul de banală. In fiecare clipă întîlnim copii ai nenorocului, cari își cîștigă pînea colindînd străzile, fără ca să se întrebe cineva cum cresc și ce se face cu sufletul lor.

Dar Papadopol avea o inteligență foarte solidă și din momentul în care a devenit vînzător de gazete a și început să le citească, și ceva mai mult: a căpătat o mentalitate de gazetar. Cazzavillan, cu ochiu-i ager, l'a prins din mulțime și l'a făcut depozitar de ziare. Din acel moment Anton Papadopol a încetat de a mai fi puținul ce fusese, căci a devenit un factor important în presă.

El este cel dintîi care a organizat vînzarea ziarelor în provincie—la Brăila și Galați—servind de model tuturor orașelor. Pănă atunci cumpăra gazete cine vroia; el a știut să vîre gazetele cu sila în sufletele oamenilor. Mai mult de cît atîta: el este cel dintîi care a introdus corespondențele zilnice din provincie. Făcea zilnic drumul Galați—Brăila pentru a supraveghea vînzarea și în același timp telegrafia știrile din ambele orașe.

Numai cine e gazetar își poate da seama ce muncă e asta. Și pănă unde

vut apucături de parvenit. Ii plăcea să se laude cu trecutul lui atît de trist—şi, de sigur, ar fi fost mai puţin frumos, dacă ar fi căutat să l ascundă.

Dar nu putea-i să-l compari cu un *Bonnderby* al lui Dickens, care se lăuda ca să tragă foloase—şi încă cu un trecut inventat.

La Papadopol era mai mult nevoia de a şi ascunde incultura; în tot-d'auna îi era frică să nu spuie vr'o enormitate,—deşi în realitate era mai presus de mijlocia cetăţenilor şi mai avea şi un dar de vorbă, care făcea dintrînsul un povestitor interesant. Ba, avea şi avantajul de a şti mai multe limbi şi de a fi cules din toate anecdote şi poveşti foarte amuzante. O singură dată a văzut că *totuşi* nu ştie destule limbi. Un strein intrase în prăvălie şi se adresase lui Papadopol:

— Sprechen deutsch?
— *Nicht*
— Sprechen französisch?
— *Nicht*
— Sprechen italienisch?
— *Nicht*
— Sprechen englisch?
— *Nicht*

Străinul, dezolat, vroi să plece. Papadopol îl opri:

— Sprechen rumänisch?
— Nein
— Sprechen *grekisch*?
— Nein
— Sprechen *turkisch?*
— Nein
— Sprechen russisch?
— Nein

Papadopol făcu şi el un gest dezolat şi cînd ne povesti întîmplarea, adause drept comentar:

— Cine-l pune să vie la mine dacă nu ştie nici o limbă omenească?

*

In anii din urmă Papadopol începuse să-şi piardă buna dispoziţie. Mai întîi, se ivi concurenţa: abandonase cu totul Brăila, iar la Galaţi avea doi concurenţi. Apoi muriseră Beldiman, Anton Bacalbaşa, Cazzavillan,—şi ziariştii tineri, cari nu-l cunoscuseră în vremurile grele, nu-i mai arătau prietinia cu care era deprins. In sfîrşit, sănătatea lui de fier începea să se încovoaie, după două campanii doborîtoare: una de muncă multă şi multă mizerie, alta de şi mai multă muncă, dar şi de cam prea multă petrecere.

Moare la 46 de ani lăsînd o casă de copii, şi avere—nu prea, pentru că a întreţinut o familie foarte numeroasă şi a făcut şi multă filantropie. Cu inteligenţa şi energia lui este sigur că ar fi putut ajunge *cineva*,—dacă ar fi avut alte împrejurări,—şi ar fi putut să însemne ceva pentru ţară.

Siguranţa şi ordinea care domnesc în aceste teatre, împărţirea exactă a paselor formează după părerea lui Schneider încă un element de superioritate faţă pe interminabilele antracte pariziane.

*

Sigmund Steiner unul dintre cei mai populari tenori de operetă a încetat subit din viaţă în Berlin, în urma unui atac de aploplexie. In timpul din urmă Steiner a trăbătut cu o trupă de de varietăţi Germania, Austria şi Italia stîrnind admiraţiunea generală.

*

Se anunţase că Clémenceau va da în anul acesta teatrului o piesă scoasă din romanul său „Les plus forts" Georges Clémenceau a spus unui ziarist următoarele în privinţa lucrării în chestiune:

„Această piesă există în adevăr dar ori cît de mulţumit ar fi de dînsa d. Porel directorul Vodevilului, am retras'o pentru motivul că pe mine nu mă satisface această lucrare de teatru.

Ea nu va vedea lumina rampei, nici odată, deşi a fost terminată pentru scenă de acum patru ani.

*

In Biaritz a avut loc inaugurarea museului Sarasate şi sălii de concert pe locul care aparţinea lui Sarasate şi unde şi a murit genialul violonist.

S'au pronunţat cu această ocaziune mai multe discursuri între care s'a remarcat acel al lui Botello, secretar de ambasadă.

După discursuri, d na Berthe Marie—Goldsmith, dădu un concert cu concursul d-lor Hekking şi Boids-Arbes.

*

Profesorul dr. phil Karl Schwarzwald, profesor de astronomie şi director al observatorului universităţei din Göttingen a fost numit director al observatorului astrofisical din Postdam. Profesorul Schwartzwald este membru al societăţii ştinţifice al divisiunei astronomice, enciclopediei de ştiinţi naturale.

*

Oscar Blumenthal spiritualul scriitor german a terminat acum o comedie într'un act, în versuri, care va fi reprezentată în sesiunea viitoare.

Titlul piese este: „Nume rău".

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

lui Romîn

. Maximovici

i plată cîştigurilor

optime loz lei 17

ormaţii

sul studenţesc.—Cu toate guvernul şi în special d. strul instrucţiunei publice uşi congresul general al va avea loc şi credem că succes.

ţii, după cum am anun- şi astă-zi cu trenul de Paş- i 10, când li se va face primire la gară.

l se va deschide mâine a orele 8 toţi studenţii se la Universitate, de unde în corpore, la Mitropolie, muzica militară şi stea- denţeşti. La orele 9 se va e-Deum la Mitropolie, după enţii se vor duce la Tea- onal, unde, la orele 10 se va congresul. Se va proclama ntele de onoare şi preşedin- ctiv şi se va alege biroul, are va urma cuvîntul întro- al preşedintelui activ.

upă amiazi, de la 3—6 vor oc:

Conferenţa studentului ardelean, ra neamului nostru din Ardeal ara Ungurească.

onferinţa studentului basara- asupra neamului nostru din bia.

ferinţa studentului macedo- pra neamului nostru din

orele 9, va avea loc la ţional, festivalul oraşului, congresiştilor.

itropolitan, sub conduce- ului maistru d. Dimitriu, mai multe bucăţi alese şi muzica militară a regim. el-Mare va executa şi ea oncăţi, între care „la arme" a; vor fi apoi recitări de anu şi d. State Dragomir juca „Ştefan-cel-Mare" de State Dragomir.

*

Azi dimineaţă cu trenul de 8 şi 30 au sosit 50 de studenţi din Bucureşti, iar restul vor sosi de seară.

La Burdujeni a plecat azi dimineaţă o delegaţie de 5 studenţi, a întîmpina pe studenţii Bucovineni şi Transilvaneni.

❑ Eri noapte, rei făcători s'au introdus prin spargerea unui oblon din faţă, în pivniţa circiumarului Meier Kaner din strada Ghica-Vodă, pe unde intrînd în prăvălie au spart un saltar de la tejghea de unde au furat o sumă de bani.

Curios e faptul că comisarul secţiei I stă perete în perete cu Kaner, şi afară de aceasta sergentul stă chiar în faţa circiumei.

❑ Ministerul instrucţiunei a luat dispoziţia, ca toţi învăţătorii care au urmat cursurile de vacanţă şi lucrul manual la şcoala normală din Galaţi, să predee lucru manual, în şcolile unde ei fuucţionează ca învăţători.

❑ Savantul geolog rus d. Golubotrikoff, care a vizitat în tovărăşia d lui inginer chimist Arbore, exploataţiunile noaste petrolifere din Moldova, a părăsit eri ţara cu expresul de Berlin.

❑ S'a pus în vederea tuturor direcţiunilor şcoalelor din ţară de către ministerul instrucţiunei, că sub nici un cuvînt să nu mai închidă şcoalele pentru epidenmii, până ce nu vor avea autorizaţiunea ministerului.

❑ D. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice, a asosit astă-zi la Botoşani.

❑ La 1 Octombrie 1909 se vor începe examenele de capacitate pentru numirea profesoarelor la şcolile secundare de gr. I şi II de fete şi la şcolile normale primare de fete, pentru specialitatea: partea literară fără limbile moderne străine iar la 1 Noembrie vor începe examenele de capacitate pentru numirea profesoarelor la şcolile secundare de gr. I şi II de fete şi institutoarelor la şcolile profesionale de fete pentru specialitatea; limba franceză. Ambele examene vor începe în zilele arătate, în localul universităţei din Bucureşti la orele 8 dimineaţă.

Candidatele cari doresc a fi înscrise la aceste examene, vor fi înainta cererile lor ministerului instrucţiunei publice pînă în ziua de 30 Septembrie cel mai tîrziu.

❑ Prefectura judeţului a fost înştiinţată, că ministerul lucrărilor publice a ertat amenda de 5970 lei la care fuse impuşi antreprenorii; M. C. Lecca şi M, Vasiliu, pentru nepredare la timp a unor furnituri de pietriş.

❑ In Basarabia s'au făcut experienţe cu cultura porumbului american. Experienţele au reuşit foarte bine, varietatea americană dînd o producţie mult mai mare de cît a porumbului ţărănesc.

Se proectează să se întindă cultura porumbului american în mai multe părţi ale ţărei.

— La Soroca va avea loc o expoziţie a industriei ţărăneşti de agricultură.

— Expoziţia de fructe din Chişineu se bucură de mult succes. Au expus mulţi ţărani unii până la 15 varietăţi de fructe, foarte bine conservate.

● P. S. S, Arhiereul Nicodem Munşeanu, a hirotonisit astă-zi la Biserica Sf. Spiridon, ca diacon, pe ieromonachul Pantelemon, de la biserica Vorona.

❑ Mai mulţi locuitori din Comuna Belceşti, proprietari de loturi cumparate de pe moşia statului, au cerut prefecturei judeţului, să intervie la ministerul domeniilor, ca să fie păsuiţi cu plata arenzei, din cauză slabă recoltei din anul acesta.

❑ Printre copii din comuna Cotnar s'a ivit scarlatina; la Mogoşeşti dizinteria, iar la Uricani şi Buciumi, febra tifoidă.

❑ Faţă cu ordinul de contramandare a manevrelor, depozitul de recrutare şi mobilizare, a telefonat în toate comunele rugând autorităţile, să înştiinţeze pe tinerii chemaţi la manevre de contramandarea lor.

❑ Mîine după amiază va avea loc în localul corporaţiei constructorilor, din strada Alexandri, adunarea generală a societăţei „Vulturul" cînd se va face darea de samă şi înscrierea de noi membri.

❑ Soldaţii din contigentul 1908 vor fi trecuţi în concediu la 1 Octombrie a. c.

❑ Procesul lui Aizic Şaraga şi a complicelui seu pentru asasinatul comis în Bucovina, care se fixase la curtea cu juri pentru ziua de 18 Septembrie, a fost schimbat pentru ziua de 21 Septembrie.

❑ **Din Iluşi.**—Ni se telegrafiază din judeţul Fălciu că administratorul de plasă Constantinescu întovărăşit de căpitanul de jandarmi Popeanu, după cererea primarului de Vineţeşti Ene Lovin, au procedat la o anchetă contra învăţătorului I. Ulea pe motivul că vitele acestuia ar fi stricat ceva din păpuşoii unui sătean.

Asemenea cazuri sunt dese la ţară şi neregulele se isprăvesc cu împăcăciune.

De astă dată d. administrator Constantinescu şi a trecut limita: d-sa uitîndu-şi situaţia a început a insulta pe învăţător în faţa sătenilor şi a trebuit multă răbdare învăţătorului să nu aplice nesăbuitului administrator răfuiala care o merită.

Ne facem datoria să atragem atenţiunea d-lui revizor şcolar de Fălciu, că d sa are datoria de a lua apărarea subalternilor săi, cînd oameni străini de învăţămînt îşi permit a insulta pe învăţători.

❑ Inaintea unui public imens, trupa de iluzionişti Delauné, Carmelini Comp. a teatrului Empire, a dat aseară prima reprezentaţie în sala Circului Sidoli.

Toate experienţele de magie, taumaturgie, şi în special iluziile optice precum: Dispariţia unei femei într'o cuşcă de fer, Păpuşa sau femee—şi Avile femeea izolată în spaţiu, au fost de o desăvîrşită reuşită şi toate s'au succedat în aplauzele mulţimei de spectatori care au complectat cu desăvîrşire toate locurile vastei săli.

Maiştrii în magie de salon, atît d Delauné cît şi d. Carmellini au procurat publicului o serată distractivă şi în acelaş timp foarte interesantă.

Experienţele de ghicirea gîndului omenesc ale d rei Benitha au pus pe toţi in uimire. Ea într'adevăr ştie tot, ghicheşte tot.

Dacă generaţiile trecute ar fi văzut pe d-ra Benitha, desigur că ar fi zeificat o şi trecut la nemurire pe această sibilă modernă şi cărţile vechi ne-ar vorbi poate astăzi de minunile acestei femei-fenomen.

Reamintim cetitorilor noştri că astă seară Sîmbătă 5 şi mîne Duminică 6 Septembre au loc reprezentaţii ale acestei excelente trupe la Teatrul Circ Sidoli.

❑ **Apelul lui Gorănescu care a fost amînat eri, a fost fixat pentru ziua de 18 Septembrie.**

❑ **Se ştie că ministerul instrucţiunei a dat învăţătorilor săteşti cîte va hectare de pămînt pentru cultivarea de grădini sistematice.**

Ministerul face cunoscut revizoratului că dacă se va constata că învăţătorii nu cultivă acel pămînt, li se va lua, cerîndu-li-se în acelaş timp arenda pe timpul cît pămîntul n'a fost cultivat.

❑ **D. Alex. A. Bădăreu a plecat aseară la Bucureşti şi se va reîntoarce mîine dimineaţă în localitate.**

❑ **D. P. Fîntînariu, prin ajutor de primar, va pleca în concediu în cursul săptămînei viitoare.**

❑ **D. Al. Roşculescu, de la serviciul technic al judeţului, va da la lumină zilele acestea, noua hartă a judeţului Iaşi după noua distribuire a plăşilor şi comunelor.**

❑ **După-cum am anunţat, în localitate se va înfiinţa o societate de salvare a răniţilor.**

După toate probabilităţile societatea de salvare va începe să funcţioneze de la 1 Octombrie a. c.

❑ **Am anunţat că P. C. S. Archimandritul Eughenie Ungureanu, superiorul capelei romîne din regiunea romînească Regina—Assa (Canada), va veni la începutul lunei Octombrie, spre a se prezenta I. P. S. S. Mitropolitului, în vederea înzăstrărei celor 3 biserici romîne de acolo.**

E probabil că vor fi trimeşi acolo 3 călugări şi în acelaş timp li se vor da odoare sfinte, de pe la bisericele desfiinţate de la noi, spre a înzestra cele 2 biserici construite de curînd în America.

E de adăogat că P. C. S. Archimandritul Ungureanu a reuşit să înjghebe şi un cor bărbătesc, care acompaniază serviciul religios.

❑ **D-ra Elena Stoica, învăţătoare la şcoala din Chişcăreni—Şipote, a fost permutată la şcoala din Cristineşti—Ibăneşti, judeţul Dorohoi.**

❑ **Ministerul industriei şi comerţului printr'o adresă trimisă d-lui Gh. D. Şerban, îl roagă să revie asupra demisiei sale din demnitatea de preşedinte al Camerei de meserii, arătînd că ministerul are deplină încredere şi nevoe de sprijinul d-lui Gh. D. Şerban.**

❑ **Clericale.**—*De şi conferinţele pastorale ale preoţilor din oraşul şi judeţul Iaşi, se amînaseră pentru luna Octombrie, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei a revenit acum în urmă, luînd decizia ca conferenţele să se înceapă la 15 Septembrie a. c.*

— I. P. S. S. Mitropolitul a primit, pe ziua de 1 Octombrie, demisia maicei Camelia Roşculescu, econoama M-rei Varatec.

— Din sorginte absolut sigură ştim că peste cîte-va zile I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va face o mare schimbare în administraţia M rei Neamţ.

I. P. S. S. vrea să schimbe pe actualul stareţ, pe casier şi în fine aproape pe toţi din cei ad-ţia Mănăstirei.

— P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei va pleca poimîne la M-rea Vorona, pentru a oficia Marţi hramul „Adormirea Maicei Domnului", al acelei mănăstiri.

Cu această ocazie P. S. S Archiereul Nicodem Munteanu va hirotonisi un diacon şi un preot.

— I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care se afla la M-rea Neamţ, a plecat în Bucureşti.

I. P. S. S. nu se va reîntoarce în localitate de cît la 10 sau 12 Septembrie. In ziua de 14 Septembrie, va oficia serviciul divin la Mitropolie, cu ocazia serbătoarei „Ziua Crucei", iar a doua zi I. P. S. S. vrea să deschidă conferenţele pastorale. Revenirea aceasta asupra conferenţilor pastorale, pune în grea încurcătură pe preoţi.

❑ **Aseară cu trenul de Dorohoiu a fost adus şi internat la spitalul Sf. Spiridon, băiatul I. Bucilă, de loc din comuna Hăneşti, judeţul Dorohoiu, care a căzut din tren, fracturîndu-şi piciorul.**

DIVERSE

— **Factorul poştal gr. IV, Vasiliu Ilie, de la oficiul poştal din Iaşi, a fost îndepărtat, pentru sustragere de colete poştale sosite.**

— **Un început de incendiu s'a declarat la M. Albin, din strada Nicolina No. 4. Focul a fost stins de vecini.**

Un alt început de incendiu s'a declarat la locuinţa lui I. Marcovici, din strada Sărăriei.

— **In ziua de 12 Septembrie va avea loc în grădina berăriei Zimbru, o frumoasă serbare populară, anunţată pentru 7 Septembrie şi care din cauza timpului defavorabil s'a amînat.**

Vor fi diferite surprize plăcute, precum şi teatru, recitări etc.

Vizitatorii vor trage la sorţi un premiu de 500 lei.

— **Eri comitetul societăţii de binefacere „Sfînta Cruce" din localitate, întrunindu-se sub preşidenţia d-lui C. Cărămidariu, preşedintele sus zisei societăţi, a procedat la darea de seamă, a serbărei, ce s'a dat la grădina Zimbru din Păcurari, în seara zilei de 22 August, de unde rezultă, că venitul neto este de 429 lei şi 95 bani, pentru care comitetul, în numele societăţei, aduce viile lor mulţumiri onor. cetăţenilor iaşeni, care au binevoit a da preţiosul lor concurs.**

La această serbare, s'a tras la lotărie un ceas pendulă care s'a cîştigat de No. 331, pentru care i se face cunoscut a se presenta la sediul societăţei din str. de Sus No. 91 şi să prezinte biletul prevăzut mai sus, unde îşi va primi obiectul pînă în termin de 40 zile, cu începere din ziua serbărei.

— **Locuitorului Gheorghe Agape din comuna Păuşeşti, arzîndu-i casa, şi reminînd fără nici un sprijin, prefectura de judeţ, a intervenit la comitetul central pentru ajutorul incendiaţilor, ca să i dea un ajutor.**

— **Duminică 30 August s'a celebrat logodna gentilei d-re Elena Climescu, învăţătoare cu d. Tabără învăţător în satul Hurduji, jud. Fălciu.**

Ultime informaţii

❑ *Contrar aşteptărilor, febra tifoidă continuă să ia proporţii în localitate.*

Pe ziua de astă-zi s'au constatat în oraş 20 cazuri noui de febră tifoidă.

❑ **Faţă de continua creştere a febei-tifoide, manevrele corpului IV de armată, care urmau să aibă loc la 16 August, au fost contramandate.**

Ministerul de războiu a făcut cunoscut aceasta astă zi, comandamentului de armată.

❑ Comisia de Apel a contribuabililor din Iaşi a fost convocată, în seziune extra-ordinară, pentru ziua de 12 Septembre, spre a judeca recursurile cari au fost trimise cu trimitere.

Comisia va fi prezidată de d. I. Corjescu, primul prezident al tribunalului, asistat de domnii: dr. Iuliano, delegatul consiliului general şi Pompilian, controlor financiar.

Ca procuror va figura d. Petrescu, administrator financiar.

❑ Iată programul festivalului care va avea loc mîine seară la Teatrul Naţional, în onoarea congresului studenţesc.

Partea I.—1 Hübsch. — Trăiască Regele executat de muzica Reg. XIII sub conducerea d-lui Locot. I. Vlăduţ. — 2. Deşteaptă-te Romîne executat de Corul Mitropolitan sub conducerea d-lui I. Dimitriu şi de muzica militară. — 3). a) G. Muzicescu. — Copii ai patriei iubite; b) G. Muzicescu.— Doina lui Raţiu; c) C. Porumbescu. — Serenada.—d) G. Muzicescu. — Trompetele răsună, cîntate de corul Mitropolitan.—4). a) I. Vlăduţ.—La arme; b) G. A. Dinicu. — Fantesie Naţională, cîntată de muzica militară. — 5. a) V. Alexandri. — Dulce Bucovină; b) Octavian Goga.—Oltul, recitate de d-na Aglaea Pruteanu.—6). I. Sibianu.—Rapsodie romînă executată la piano de d-ra Silvia Apostolescu. — 7. P. Elinescu.—Scena pastorală executată pe flaut de d-nul C. Stihi.—8. a) Octavian Goga.—De la noi; b) M. Eminescu.—Doina, recitate de d. State Dragomir. — 9. Th Burada.—Melodii naţionale executate de d-nul Th. Burada.

Partea II.— *Stefan cel mare*, Piesă istorică de d-l State Dragomir. Persoanele: Ştefan cel Mare, d. State Dragomir, Bogdan fiul său d. I. Bogdan, Ion I. Profir, Tăutu Logofăt, I. Slavnicu, Luca Arbore, I. Guţulescu, Bronski, C. Buhman, Trotuşanu, G. Dimitriu, Costea, C. Carpus, Şerpea, E. Ionescu-Darzeu, Negrea, Al. Geţu, Negrilă, d. I. Dimitriu, Moş Gheorghe d. R. Demetrescu, Hîncu V. Ionaşcu, Vochiţa, d-na Ag. Pruteanu, Leana din Vrancea, d-na Natalia Profir, Baba Ileana, d-na Elena Botez, Armaşul d l I. Săndulescu, Mitropolitul Gheorghe d-l Em. Manoliu, Un boer bătrîn ***.

∴ Melodii naţionale; Ed. Caudela şi Otremba.—Marşul din Olteanca, executate de Corul Mitropolitan.

Partea III. Tablouri alegorice. Viaţa Neamului.

❑ Membrii camerei de meserii au fost convocaţi pentru mîine Duminică, orele 3 p. m.

❑ Studenţii din Bucovina şi Transilvania, precum şi o parte din studenţii bucureşteni, care locuesc prin oraşele Moldovei, vor sosi în Iaşi astăzi cu trenul de 6 şi 10.

Cei din Bucureşti vor sosi deseară cu trenul de 9 şi 5.

❑ Serviciul sanitar al comunei a reclamat parchetului şi a cerut darea în judecată a crîşmarului M. Iancu Herşcovici, din strada Lăpuşneanu, care, cu ocazia unor analize a băuturilor făcute la el, a insultat pe reprezentanţii serviciului sanitar şi ofiţerii poliţiei.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a făcut cunoscut că se suprimă măsurile de observaţiune şi desinfectare pentru călătorii şi mărfurile sosite din Rotterdam, unde holera a încetat de a mai bîntui.

❑ Studenţii cari vin din provincie şi de peste hotar, spre a lua parte la congres vor fi găzduiţi pe la hoteluri, unde li s'au rezervat camere.

❑ Vama din Constanţa a primit ordin să nu mai permită importarea strugurilor de cît în coşuleţe de 20 kilo, pentru masă, interzicînd cu desăvîrşire importarea marilor cantităţi pentru fabricarea vinului, aceasta în urma cererilor societăţilor viticole din ţară,

❑ Mîine Duminică la orele 3 p. m. are loc în Casele Paşcanu, str. Alexandri, adunarea generală a Societăţei „Vulturul".

Adunarea are de scop: fixarea membrilor fondatori, şi va discuta regulamentul de funcţionare a Societăţei.

❑ In mai multe părţi, porumbul din anul acesta, suferind din cauza secetei n'a mai dat rod şi s'a uscat.

Locuitorii din această cauză, ne mai avînd nutreţ pentru vite, au cerut învoirea de a tăia de pe acuma porumbul.

Cerîndu-se avizul direcţiei generale a sarviciului sanitar, s'a răspuns că nu se poate de voie sătenilor, unde porumbul este cu totul compromis, de a să tăia de pe acuma de pe cîmp, spre a fi dat ca un treţ la vite, de cît dacă se va constata în adevăr că porumbul n'a făcut rod.

❑ O nouă mişcare în poliţiile din ţară se va face zilele acestea mişcare care va cuprinde şi Iaşul.

❑ Şcoala de pictură bisericească, pe care I. P. S. S. Mitropolitul vrea s'o înfiinţeze la Cetăţuia, nu va funcţiona probabil de cît de la iarnă.

❑ Tribunalul secţia II; va cerceta în camera de consiliu, actele făcute de d. jude de instrucţie, pentru expulzarea individului Carol Schultis.

❑ Corporaţia Metalurgică din localitate a înaintat un raport camerei de Meserii, prin care arată în mod amănunţit şicanele făcute de şeful verificator de la biroul de verificarea măsurilor şi greutăţilor.

Una din multele neajunsuri ce face acest şef, pripăşit nu de mult timp aci în Iaşi, e că un meseriaş de cantare a făcut mai multe balanţe de un kilo pe care le-a verificat şi ca atare funcţionează la comersanţi în oraş.

Meseriaşul, bazat pe autorizaţia ce o are de la minister de a fabrica asemenea cantare şi pentru motivul că au fost verificate întăia oară a făcut încă un număr de cantare, pe care şeful verificator de data aceasta refuză de a le verifica aşa că sermanul meseriaş a rămas cu ele nevîndute din pricină că şeful refuză să le verifice fără nici un motiv bine cuvîntat, şi cîte alte mizerii de acestea pe care zilnic acest şef verificator face meseriaşilor cari nu sunt lăsaţi să se hrănească.

Camera de Meserii bazat pe raportul corporaţiei va interveni la ministerul respectiv pentru a lua cît mai curînd măsuri de îndreptare spre a-l pune la rezon pe acest satrap a meseriaşilor romîni, cari au ajuns să moară de foame din cauza atîtor mizerii ce li se face de acesta, cînd vin la verificare cu cantarele.

❑ In ziua de 25 Septembrie a. c. se va oficia cu o deosebită solemnitate, hramul paraclisului de la azilul de bătrîne „Eufrosina Balş", din strada Romînă pendinte de epitropia Sf. Spiridon

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, egumenul bisericei Sf. Spiridon.

❑ **Judiciare.**—Astă-zi urma să se judece în camera de consiliu a tribunalului secţia I, cererea de punere sub interdicţie, făcută de d-na Pogacăr, a d-lui C. P. Constantinescu.

Procedura nefiind complectă judecarea s'a amînat.

Cererea de punere sub consiliul judiciar a d-nei Irimescu, făcută de d-na Eufrosina Pogacăr, fica sa, se va judeca de tribunalul secţia a II-a, în ziua de 24 Septembrie; tot la această secţie se află cererea de punere sub interdicţie a d-lui Gh. Irimescu.

— Grigore Stoianovici, condemnat la 2 luni închisoare corecţională pentru complicitate la faptul de abuz de încredere, sevîrşit de V. Gorănescu din Bacău, fiind deţinut în prevenţie de 11 luni, a cerut p-imului president al Curţei de Apel să fie pus în libertate.

Curtea a fixat termen pentru ziua de 11 Septembrie.

— Astă-zi Curtea de Apel a fost convocată în secţiuni unite de d. prim-preşedinte pentru a se consfătui asupra tabloului statistic, ce trebuie să 'l înainteze ministerului de justiţie, cu privire la afacerile intrate în cursul anului judecătoresc trecut.

In zilele de 7 şi 9 Septembrie şedinlele la Curtea de Apel vor fi suspendate, de oare-ce în acele zile curtea va continua cu chestiunea tabloului statistic.

— Eri a venit înaintea Curţei de Apel secţia II-a procesul lui Cernovodeanu pentru faş în acte comerciale.

Procesul s'a amînat pentru ziua de 6 Octombrie.

— La 12 Septembrie aceiaşi secţie a Curţei va judeca procesul lui D. Negruţi, fost diriginte la oficiul din Burdujeni, pentru falşuri şi delapidări.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 5 Septembrie

Intre junimişti

Craiova.—D. N. Filipescu a făcut demersuri personale pe lîngă d. general Argentoianu să-şi retragă demisiunea dată din preşidenţia comitetului conservator din Craiova

D. general a răspuns că demisiunea a dat'o în mod irevocabil şi că se consideră ca retras cu totul din viaţa politică.

Mişcarea în fluanţe

Bucureşti.—D. Vasile Iosupescu perceptor din Tecuci, a fost destituit.

D Mihai Comăniţă a fost numit impiegat cl. I, pe lîngă administraţia financiară a judeţului Neamţ.

Numire

Bucureşti.—D. Dimitrie Lebadov subcomisar în Roşiori de Vede, a fost numit în aceiaşi calitate la punctul Ungheni.

Anglia se înarmează

Londra. — Şeful amiralităţei engleze, într'un discurs ce l-a rostit eri, a declarat că Anglia trebue să se înarmeze din ce în ce mai mult, pentru a'şi putea menţinea supremaţia pe mare.

Călătoria Prinţului Ferdinand

Buda-Pesta.—A. S. R. Ferdinand, moştenitorul tronului Romîniei, a sosit aci la Anugo, continuîndu-şi călătoria spre Bucureşti.

Un poliţaiu escroc

Calaraşi. — Un călugăr din Erusalim, care venise în localitate, pentru a colecta bani pentru clădirea unei biserici de la sf. Munte, a reclamat că a fost escrocat cu suma de 700 lei de poliţaiul oraşului.

D. Ghica, locţiitor de secretar general al ministerului de finanţe, a chemat telegrafic pe poliţaiul de Calaraşi, spre a da explicaţii.

Politice

Bucureşti. — In unele cercuri se vorbeşte că d. dr. Angelescu deputat de Buzeu va intra în cabinet şi că va lua portofoliul d-lui Spiru Haret.

Sosirea Prinţului Ferdinand

Bucureşti. — A. S. R. Principile Ferdinand a sosit cu trenul de Arad prin Predeal.

La Ploeşti A. S. R a fost întîmpinat de d. Ionel Brătianu.

Prinţul moştenitor s'a dus cu automobilul la Sinaia.

Explozie

Paris.—In apropiere de Tanger (Maroc) s'a produs o mare explozie.

Sunt 100 de victime.

Sosirea excursioniştilor Bulgari

Bucureşti.—Azi dimineaţă a sosit in capitală 300 biciclişti bulgări excursionişti din Rusciuk, Turtucaia şi Silistra sub conducerea d-lui Mihailof, deputat şi fost primar al oraşului Silistra.

La gară li s'a făcut o frumoasă primire de către societatea turistică „Principele Carol".

Acţiunea generalului Djavid Paşa

Constantinopol. — Generalul Djavid Paşa a ajuns la Biska în ziua de 13 Septembrie şi-a distrus 4 cule.

In ziua de 14 Septembrie după amiază, locuitorii din Liuma au deschis focul contra trupelor turceşti, s'a dat o luptă care a ţinut 6 ore.

Localitatea Bika a fost în parte incendiată. Turcii au avut 4 soldaţi ucişi trei ofiţeri şi 11 oameni rîniţi. Arnăuţii au avut 30 oameni ucişi.

Numire

Petersburg.—„Agenţia Westnik", află din Taebris, că fostul guvernator din Taebris a fost numit guvernator la Karadagh. Guvernatorul general i a dat ordin să plece în marş cu trupele comandate de Baghir Kan şi să Coopereze cu Satroskan contra lui Rakim Kan.

O convenţie

Constantinopol. — Propunerea Porţei, făcută guvernului grecesc, în chestiunea unei convenţiuni portale turco greceşti, a fost admisă.

Suveranul grecesc a declarat pe calea legaţiunei sale din Constantinopol, că este gata a începe negocierile în vederea convenţiei portale turco-greceşti.

Situaţia în Jemen

Constantinopol.—Situaţiunea în Jemen este din nou critică. S'a hotărît a se trimite noi trupe şi o comisiune specială în Jemen, spre a se influenţa şefii arabi, ca pe cale pacinică să pregătească soluţiunea difinitivă a chestiunei Jemenului.

Patriarhul la Ţar

Constantinopol. Ziarele greceşti anunţă că patriarhul ecumenic a fost înştiinţat că Ţarul îl va primi pe bordul Vasului „Stamvard", cu ocazia trecerei sale prin Bosfor.

Manevrele germane

Mergentheim.—Manevrele s'au terminat. Imparatul Wilhelm a conferit şefului de stat major generalul Moltke, ordinul Vulturul negru; colonelului general Bockoplach, crucea şi steaua de comandor al ordinului Casei de Hohenzollern.

Ascenziunea lui Zeppelin

Frankfurt.—Zeppelinul III făcînd o ascenziune azi dimineaţă deasupra terenului de manevre, s'a coborît la un moment dat prea aproape de pămînt, căutînd să se orienteze în mijlocul unei ceţe foarte dese, şi atunci partea dinapoi a balonului a izbit un pom, ceea ce a pricinuit avarii dirijabilului. Spre seară balonul s'a înapoiat la Frankfurt, coborîndu-se fără accident.

Ce spune Pearry

Saint-James.—Pearry vorbind cu un corespondent al „Agenţiei Reuter", şi-a exprimat părerea de rău de a nu fi mers cu Bartlett până la pol, A socotit că mărturia servitorului negru şi eschimos va confirma pretenţiunea lui de a fi atins polul. Pearry a aflat de la cei doi eschimoşi care au însoţit pe Cook, că dînşii însoţind pe Cook, au umblat două zile pe gheţele polare, înapoindu se apoi:

Mare incendiu

Lemberg—Un incendiu isbucnind la Beniokotouska; a distrus cu totul trei rezervorii de petrol; 12 case din sat au fost de asemenea distruse.

Pagubele se evaluiază la 300 mii coroane. Nu se semneleazâ nici un accident de persoane.

Declaraţiile lui Appony

Buda-Pesta.—Ministrul Appony, care a fost primit în audienţă de Imparat, azi dimineaţă, a declarat înainte de a pleca din Buda Pesta unui redactor al ziarului „Pesti Hirlap", că a cerut audienţă Imparatului în afacerea Congruei, şi că este faş că a fost chemat în audienţă în afacerea decretului asupra învăţămîntului religios.

Decretul este relativ exclusiv la şcolile statului, unde limba de predare este în mod natural, cea ungară, şi cu privire la cari chiar punctul de vedere juridic actual prescrie predarea religiei în ungureşte: Decretul a apărut în 1907 şi a fost repetat acuma, la 1909.

Cercurile eclesiastice interesate şi înaltul cler a primit decretul cu cea mai mare satisfacţiune şi recunoştinţă, şi numai acum, dată fiind situaţiunea politică nesigură, se caută a se rîdica reclamaţiuni ale naţionalităţilor din pricina acelui decret.

Recordul lui Wright

Berlin.—Orville Wright a bătut azi recordul înălţimei de 115 metri, urcîndu-se la o înălţime de 180 metri şi zburînd timp de 55 minute. Inainte de a efectua acest sbor, a mai făcut o ascenziune de aceiaşi durată cu un pasager.

Un asasinat

Paris.—Lîngă Paris, pe şinele trenului, s'a găsit cadavrul mutilat al bancherului parizian Iules Spech.

Poliţia crede că bancherul a fost victima unui asasinat.

Ascenziune

Roma.—Dirijabilul militar a făcut eri o ascenziune, stînd 5 ore în aer, strebătînd 139 km., la o mare înălţime distanţa Roma—Neapole, făcînd cu o medie de 48 km., pe oră, ridicîndu-se la 860 metri şi manevrînd în toate direcţiunile.

Execuţie

Fez.—Roghi Buhamara a fost împuşcat la 12 Septembrie, în prezenţa haremului. Se pare că execuţiunea a fost pricinuită de furia Sultanului, provocată de vizita consulilor streini în chestiunea torturilor la care a fost supus prizonierii sei.

Situaţia gravă din Grecia

Londra.—O telegramă sosită din Copenhaga anunţă că Regele Gheorghe al Greciei, care e văr cu Regele Danemarcei, a scris acestuia că din cauza gravei situaţii din Grecia, s'a decis să abdice şi că va veni la Copenhaga.

*

Atena.—In cazul cînd Regele Greciei va abdica, se va institui mai întăi o regenţă, iar apoi se va proclama pe tron pe Prinţul Gheorghe.

*

Atena.—Teotokis, fostul prim ministru al Greciei, despre care s'a vorbit atît de mult cu prilejul ultimelor evenimente din Grecia, a declarat că va demisiona din parlament şi că va pleca cît mai curînd în Italia.

Furt

Sofia.—Nişte hoţi s'au introdus noaptea în mausoleul soldaţilor căzuţi în răsboiul de la 1877 şi au furat numeroase bijuterii şi obiecte de valoare.

De inchiriat de la 26 Octombrie 1909 **Baia** supranumită: „Zissu Hermar" din Iaşi strada Pantelimon No. 18

Pentru preţ, condiţiuni şi ori ce alte lămuriri.

A se adresa la oficiul Creditului Urban din Iaşi.

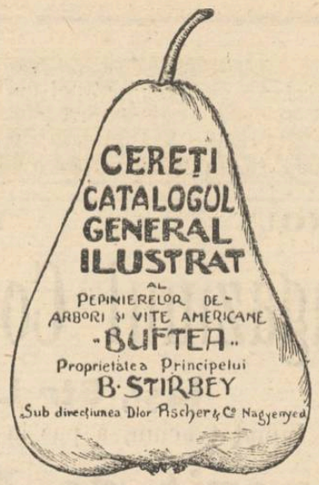

Şcoala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"

— Iaşi, Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală, situată în cea mai higienică parte a oraşului, se predau cursuri teoretice şi practice de croitorie, după programa statului.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

De asemenea se primesc d-re studente în gazdă, avînd o îngrijire deosebită.

In atelierul şcoalei se primesc absolvente de la alte şcoli profesionale, care vor să facă practică, fiind plătite.

Inscrierile s'au început şi ţin pînă la 15 Septembrie.

DIRECŢIUNEA

Const. P. Ştefănescu

Avocat

Vaslui

Doctor E. Margulies

De la facultatea de Medicină din Montpellier.

MEDIC DE SPITAL

Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.

Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

Cunoscutul Magazin de Colonia'e

O doamnă caută un loc unde să îngrijască de copii, sau un loc de menageră.

Marta sft. Teodor No. 40

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

In apropiere de toate şcoalele

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

De inchiriat **strada Păcurari No. 5** colţ cu Rîpa Galbenă după farmacia dr. Fabini, de la 26 Octombrie 1909, una fabrică de franzelărie ocupată actualmente de d. Iţic Forşt; compuse din două odăi cu cuptoare mari sistemstice, una odae de lucru magasie pentru făină, odaea lucrătorilor, de asemenea la etaj trei odăi, antretele şi bucătărie, cu canal.

A se adresa la d. inginer I. Cana str. Golia 28.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

De inchiriet de la Sf. Dumitru curent, în str. Golia, casele nou zidite, vis-á-vis de Prefectura Poliţiei, în etajul de sus **3 odăi mari** şi bucătărie, cu tot confortul şi atenansele necesare unei gospodării.

A se adresa la **Inginer I. Schvartz.** Birou technic str. Lăpuşneanu 21.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roomină din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— **Iaşi, Str Lăpuşneanu 25** —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septemb ie 1909

Prima Reprezentaţie

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini

Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vînătoarea vrăjită, Disparitia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore séara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 leu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Gelia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea

la 25 Septemb. 1909

Se poate cîştigà în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4. lei	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. R. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATOR-D

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30

Sub direcțiunea unui

Studenții Romîni în Congres la Iași

...Romîni din patru unghiuri
Uniți-vă în cuget, uniți-vă 'n simțiri
(*Andrei Mureșanu*)

Așa cînta în versu-i energic și lapidar bardul Romînismului Andrei Mureșanu, cînd focul luptelor revoluționare aprinsese toată suflarea romînească, iar munții ca și cîmpiile Ardealului, munții și șesul Munteniei, colinele Moldovei erau frămîntate „de-acel dor de reînviere, de-acel foc de înalțare“, rupîndu-se lanțurile iobăgiei.

Cîntăreții timpului au prins în versurile lor patriotice simțul epocei, apropierea prin cuget și simțire a tot ce e suflare romînească.

Anii au trecut de atunci; generații au trecut una după alta. Neamul romînesc a sporit și ca număr și ca cultură. Ceea ce era vis și dorință a'poetului pe atunci, azi s'a împînzit în toată suflarea romînească, căci conștiința de neam s'a lățit prin răspîndirea culturii, și azi mai mult ca nici-odată noi judecăm cît de adîncă fost-a vitregia vremurilor asupra destinelor poporului nostru.

Istoria celor 60 de ani din viața poporului nostru este sbuciumul a două generații de romîni, mari luptători, cari cu toate pedicele au sporit binul național, dîndu-ne în țară un Regat înconjurat de glorie, iar în afară o trezire a ideii de neam, la cei mai răzleți fii ai neamului nostru romînesc.

Odată cu acest sbucium din lăuntru venit-au și împrejurările din afară, cari au înlesnit manifestarea pe cale politică a romînilor de pretutindenea *ca Romîni*, punînd piedestalul unei vieți politice *pe bază românească*, în cele 4 colțuri ale pămîntului locuit de neamul nostru.

Iar dacă la noi în țară, trăim liberi și pe sama noastră, pe jumătate din neamul nostru numai se înfruptă de acest bun al libertății sale etnice. In toate celelalte părți romînismul sufere de îndărătnicia altor popoare, ale căror năzuinți sunt dușmane celor ale noastre. și a cărora vrere este îngenunchiarea și peirea noastră. Și cel mai frămîntat și cel mai hulit și rîvnit din toate colțurile neamului este pămîntul frumos al Ardealului; secătuită este și frumoasa și vesela grădină a Bucovinei, țelină și pălămidă este încă Basarabia, iar Macedonia cu ale ei turme de oi și negustori barbați se luptă în sfâșiere cu bandele de antarți și bulgari.

Cînd te pui de la Iași, centrul vechiu al vechei Moldova și-ți învîrtești ochii roată de jur în jur peste Prut, peste Carpați, peste Molna și peste Dunărea, îți cetești înainte-ți toată istoria neamului tău, urgisit în afară, urgisit în lăuntru.

Da; să nu cîntăm ca Eminescu *Doina* tristă a Iașilor; să nu mai facem apel la Stefan Vodă, ca din mormîntul său de la Putna să sae și să ne curăță de dușmanul economic din lăuntru, de dușmanul politic din afară.

Cei morți rămîn mari în liniștea mormintelor lor; mari și dragi în cutele sfinte ale inimei și gîndului nostru.

Noi să ne întoarcem privirile spre tineretul de azi, cetățenii de mîine. Ei ne fac ca prin congresul ce ne-a adus aici la Iași, al tuturor studenților romîni de pretutindeni, să trăim o clipă din traiul generațiunilor de după noi, cînd ceea ce era vis pentru poetul de la 48, să fie pentru noi licărirea blajină a zilei de mîine, cînd destinele Romînismului aveavor alte călăuze și alte orizonuri.

Ca Romîni nu putem să nu ne bucurăm, că la aceiași tribună, la aceiași masă sună graiul Pindului, cu al Moțului, cu al Vijniței și al Orheiului în guri tinere de romîni, cari își împrumută gîndiri, își împărtășesc simțiminte, își oțelesc voințele, pentru a fi și ei la vetrele lor luptători în continuare a prevălărilor de neam în lupta cu vecinii și dușmanii.

Din rîndurile acestor tineri luptători de azi, cetățenii de mîine, neamul romînesc va înregistra și izbînzile și învingerile; și dacă sufletul lor nu va fi oțelit în lupta mare de neam, răspunderea va cădea pe ai lor umeri. Noi care trăim viața tihnită în vetrele noastre asigurate prin învingerile înaintașilor noștri, trebue să înbărbătăm pe ce'lalți tineri, dornici de muncă romînească, care însă așteaptă la vatra lor ponosul limbei sale părintești, izbirea în ce e mai scump și sfînt: neamul, graiul și credința. Temnițele maghiare din rînd l lor își vor recruta oaspeții, gloanțele antarților în piepturile lor se vor descărca; veninul dușmanilor în fața lor se va revărsa, și dacă din clipa de traiu împreună aici la Iași, orașul prin escelență istoric și *inima Romînismului*, nu se vor îmbărbăta în gîndul lor, în inima lor, în voința lor, atunci nu s'a făcut nimic pentru neam. Iar dacă la noi, aici la congres au răzbătut abia cîte unul, acel unul va face zece, zecile vor spori sute, sutele vor naște mii, pentru a încinge în hora luptelor de neam, pe altarul limbei și credinței strămoșești întreaga masă a poporului, dornic de mai bine pentru ziua de mîine.

Cu aceste sentimente înalte și curate privim tinerimea universitară în față și în băețașii de azi noi vedem floarea aleasă a Romîniei de mîine, și cetatea Iașilor e mîndră că ea a avut cinstea de a cuprinde în sînul său cea întâi adunare a tuturor studenților romîni de pretutindene, unind în cuget și simțire toată suflarea romînească.

Gh. Ghibănescu

„LA PATRIE“ DISPARE

Telefonul ne-a aduce știrea că ziaru francez al grupării junimiste „La Patrie“ *e pe cale de a dispărea, din cauză că nici atitudinea sa politică, nici mijloacele materiale nu mai înlesnesc aparația sa.*

D. Marghiloman, marele susținător, al ziarului îi retrage subvenția, iar ceilalți matadori junimiști, cu de la 150000 lei venit anual nu voesc să deschidă baerile pungei pentru presa de partid.

D. Nicu Filpescu poartă în spete Epoca *d. Alex Marghiloman ducea în spete pe* „La Patrie“. *Restul din partid ceteau, zeflemiseau, criticau, și atîta.*

Iar scriitorul care își pusese în slujba partidului său condeiul său mai mult ca inima sa era.. Virgil Arion!

Stăpînit de spectrul unui portofoliu ministerial, d. Virgil Arion dă lea ghes spre minister, de și știa și vedea, că cel în care își pusese speranța de a-l ridica nu dispunea în partidul său de direcțiune și că se mențineau la ministere oameni ca Ionaș și alții, fară a li se putea lua locul.

In dorul său pentru portofoliu ministerial, d Virgil Arion a crezut că e bine să se dea cu boerii, el cari dusese campania cea mai strașnică contra boerismului din partidul conservator.

Ziarul său Patria, *își căpătase un nume prin aceasta și poate ea a contribuit cu foarte mult la netezizea taberilor din sinul partidului, selecționînd elementele democrate de cele reacționare!*

Cine a scris cele mai frumoase șire despre Takism *de cît Virgil Arion.*

Și Virgil Arion n'a rămas takist. Se petrecea cu Virgil Arion aceleași fapte ca multe altele, el nefiind în ăiul nici cel de pe urmă, care se despărțea cu zgomot de fostul său prieten dînd mîna cu adversarii

Dispărînd La Patrie, *Virgil Arion își va relua vechea sa* Patrie. *Dar în ce condiții sufletești schimbate! Azi are în față un partid democrat-conservator, cu șeful său încunjurat de iubirea și încrederea turor, iar* Patria *rătăcind pe orizonul politic al țării.*

Pentru un pamfletar

Dl. Gh. Mîrzescu ne înjură; și ne înjură după obiceiul și creșterea d sale. Negreșit, că nu vom putea plăti d-lui Mîrzescu cu aceiași măsură sau cu aceiași monetă Situația noastră de organ de partid politic ne impune datoria de a nu sta pe acelaș teren de discuție cu organul personal al unui pamfletar, care n'are nimic de pierdut sau de cîștigat de pe urma trivialităților sale.

Dar este ceva patologic în toată grămada asta de înjurături, pe cari cu atîta abundență le aruncă asupra noastră; — ceva care nici nu revoltă, nici nu indignează vre-o conștiință; dar peste măsură dezgustează: cinizmul cu care își recunoaște păcatele mult svînturatei vieți și impertinența, cu care își pe să scruteze viața altora.

Ei bine, este de domeniul patolo această pornire a d-lui Mîrzescu, se năpusti de odată asupra atîtor meni, din cari cei mai mulți n'a mic comun cu d-sa, în această mică și cari tot așa de puțin s'a dit să se preocupe de persoana după cît s'ar fi gîndit d-sa să se cupe de chestiuni de onoare și d ralitate, cu care se găsește de vreme în conflict; cum și tot de niul patologiei au fost considera toate actele vulnerabilei sale vie

Căci cu adevărat, cînd cine permite să se erigeze în moraliz public și are pretenția de a cre pinie publică prin mijlocirea edu a unui organ de publicitate și pri ciuirea elementelor rele și vătămă societății, se cere, se împune ch el însuși să fie un om moral, a viață curată să nu dea nimic de nici de bănuit, să fie ireproșabi toate punctele de vedere.

Apoi, cine ar putea pune pe d zescu în categoria unor asemene meni?

Insuși nevropatul nostru adver spune: „sunt un ticălos, o re am multe defecte și păcate, d voi nu sunteți altfel“.

Va să zică, d. Mîrzescu ne a terenul corectitudinei și mor noastre, pentru motivul că am f iți din aceiași stofă cu d-sa.

Apoi să ne dea voe acest im adversar, să declinăm această o ce ne face de a ne considera fo din acelaș aluat din care s'a frăm sufletul și mentalitatea sa bolnavă

Cît de penibil ne este să ne co răm cu d sa, totuși îi vom spun între noi și d-sa este o așa de deosebire, în cît ori cît ar căuta rîdice până la noi, sau ori cît— tr'un sentiment de milă sau de rozitate—am încerca noi să ne s rîm până la d-sa, nu ne-am pu propria vre o dată.

Din această pricină am spus-o trecute: este și dezgustător și inu discuți cu indivizi, cu cari întru nu te poți asemăna; și de pe urm ror discuții lumea cetitoare n'are de profitat. De aceia am decla închidem vorba. Dar d. Mîrzes provoacă și vrea să ducă sfada pînă la capăt. Știm, că de pe ur cestei răfueli, d sa nu poate es compromis de cît este, căci în de cu ce se mai poate compromite zescu? Totuși, pentru a invede este de lipsită de scrupul și fără d un suport moral viața acestui tris sonaj, vom menționa cîte-va din tele sale, pentru a încheia odată p totdeauna cu d-sa.

O recunoaștem, este penibil și tru noi și pentru publicul cititor personalitatea sa și mai penibil clamă să aplicăm puțin ferul roș obrajii unui individ, care de vreme nu mai roșesc.

Chestii de edili

INCETINEALA

Iașii stau încă desfundați și t se apropie; lucrurile merg încet ș gănat. Se prea poate ca în curînd vem o toamnă ploioasă și geroa peste o lună să înceteze perioad crului.

Cum rămîn însă Iașii? Și de ce Primăria noastră să se arăte a tembelă în lucrările sale proprii? L nu-și are ea ochiul vigilent ca un început să-l ducă la capăt? Cine treaba de azi pe mîne, și de mîne p mîne și tot așa, e leneșul dupl administrație publică trebue să lentă, căci răspunderea e mai cît la lucrul tău.

Particularul treaba lui cînd reparația la casa lui; treaba duce încet sau repede; cînd î mărie, din nepăsarea celor însăr privigherea bunului public, își f bișnuință, ea nu mai merită drago blicului, ci disprețul.

Cam așa ni se arată Primăria în serviciul său de întreținerea str A ajuns Iașii un oraș periculos, că rii de colb pestilențios plutesc st în atmosferă ca praful de cărbu asupra Londrei. E un rizic să m pe străzile Iașilor, căci nu numai t dăreşti pe ciobote ca în cel din urm dar ești amenințat să ți se înfunde să ți se astupe urechile, să te

atului Romîn
09
P. Maximovici
iţi plată cîştigurilor
na optime loz lei 17

rofesorului Gilbert Murray. Co-
va opina deci nu pentru desfi
censurei, ci pentru limitarea
ilor ei. Censura va deveni astfel
un fel de comisiune examina-
ne-avînd dreptul de a interzice
entarea unei piese, ci numai pe
le a avertisa şi a trage la res-
ere pe directorii teatrelor pentru
sentarea pieselor imorale.

*

ngresul internaţional de radiologie
l din numeroasele congrese cari
ea loc la Bruxelles în anul viitor
nunţă a fi de o importanţă ştiin-
deosebită. Un număr de 14 state
ne şi Statele Unite ale Americei,
omis participarea şi colaborarea.
pecial vor fi importante contri-
ni medicale la tratamentul cu ra-
şi se va constitui o comisiune
nentă internaţională pentru stu-
estei probleme terapeutice.
participa mulţi savanţi şi specia-
uropeni între cari de pe acum
nunţat: Arrhevius, William Cro-
Ruterford, Ramsay, Armand Ga
r, Le Bon, Madame Curie, Dr. Bou-
l, Dr. Bèclaire, Righi şi alţii.

*

oscutul poet bulgar Iv. Vasov a
lumină o nouă dramă sub titlul
orislav" luată din istoria vechilor
ri. Acţiunea se petrece pe vreamea
an Asan II, pe care bulgarii îl con-
ă ca cel mai mare ţar al lor în
ul căruia imperiul bulgar ajunsese
eul seu.
a lui Vaşov care pune în acţi-
birea generalului Asan „Borislav",
fata acestuia Tamara, conţine
părţi frumoase. Ea a fost aplau
cu mult entaziasm de către nu-
sul public al teatrului Naţional
Sofia, venit să asiste la premieră.
gina Eleonora s'a interesat mult
noua dramă şi a felicitat pe autor
tru reuşita operei sale.

*

STRUNA ZILEI

SIMPLU ECHIVOC

Un individ a furat prinţului Greguţa Cantacuzino suma de 80,000 de lei.
ZIARELE

Nu e însă individul
De hoţie vinovat:
O fi auzit că banii
Prensului sunt de... furat.

ıdenţesc

La Mitropolie.—Te Deumul.—La Congresului.

In piaţa Unirei

upă aceia congresiştii împreună cu
nsul număr de cetăţeni, în frunte
cele două muzici militare, se în-
aptă spre oraş.
junghind în piaţa Unirei cortegiul se
eşte. Aci mai vorbesc studenţii Io-
cu-Govora, I. Şpir student la facul-
ea teologică din Bucureşti, d-ra Pa-
rică din Bucureşti şi Gribowsky,
dent bucovinean.
La ora 9 seara au mai sosit încă
o 200 studenţi bucureşteni, cari au
t primiţi în gară de studenţii ieşeni
de cei sosiţi cu trenul de 6. A vorbit
gară studentul Pecurariu, iar în piaţa
ire d. Ionescu-Govora.
Cu trenul de 11 noaptea au mai so-
încă cîţiva studenţi bucovineni.
Numărul total al congresiştilor se
că aproape la 850.

Ziua de eri

Eri Duminică congresiştii s'au întru-
dimineaţă la ora 9 în faţa Univer-
ăţii, de unde cu drapelele în frunte,
mers la Mitropolie, unde s'a oficiat
Te-Deum de către Arhiereul Nico-
m Munteanu, care a ţinut o mică
vîntare, la care a răspuns studentul
cureştean Savin.
la Mitropolie, congresiştii au mers
atrul Naţional, unde s'a deschis
esul.
ă ce se cîntă imnul regal, în
imp asistenţa îl ascultă în pi-
d. Ionescu-Govora, propune ca
inte de onoare, pe d. prof dr.
an, rectorul Universităţii.
sa foarte mişcat, mulţumeşte în
va cuvinte, de cinstea ce i s'a fă-
şi le urează spor la muncă şi reuşită
evîrşită. Propune să se trimeată o
egramă M. S. Regelui.
a cuvîntul apoi d. Savin, student
cureştean, care propune că preşe-
nte al congresului pe d. Ionescu-Go
ra.
Propunerea a fost primită cu vii a
uze.

D. Ionescu-Govora, mulţumeşte pentru cinstea ce i s'a făcut de a fi ales preşedinte, şi dă citire următoarelor telegrame:

M. S. Regelui

„Tineretul universitar romîn, adunat în cel dintăi congres studenţesc cultural naţional, se închină exemplului înalt de muncă şi virtute, pe care-l dă viaţa M. Sale, şi-i făgăduеşte ajutorul devotat al unor oameni conştienţi şi liberi, doritori de gloria şi mărirea neamului romînesc."

Citeşte apoi următoarea telegramă către d. Haret:

„Tinerimea universitară romînă, adunată în cel dintăi congres cultural naţional la Iaşi, **trimete expresiunea omagiilor sale, ministrului care a binevoit să dea puternicul său sprijin tinerii congresului.**

Mai citeşte apoi telegramele adresate d-lor C. Dimitrescu, rectorul universităţii din Bucureşti şi d-lui Sava Şomănescu, preşedintele Ligei Culturale.

Se procede apoi la formarea biuroului, şi se aleg d-nii: Cojocaru (Bucovina) şi Savin (Bucureşti), vice preşedinţi; Berzea (Basarabia) secretar; Bucur Adamescu, C. Ifrim, Ionescu-Darzeu şi Palodina (Macedonia), membri.

D. Ionescu Govora, luînd cuvîntul, face un istoric al congreselor studenţeşti, amintind pe cele ţinute de la 1880 până la 1906, cînd s'a ţinut ultimul congres la T. Severin, şi constată că nici unul din ele n'a avut rezultatul dorit. Citează exemple, cum studenţii din ţerile civilizate ale Occidentului, prin unirea lor, au contribuit la realizarea unor importante reforme.

D sa constată că congresul de faţă, n'are ceva comun cu luptele politice şi insistînd asupra unirei studenţilor de pretutideni, termină, rugînd pe studenţi să păstreze ordinea în desbateri pentru ca ele să nu fie stînjenite.

Citeşte telegrama trimisă de Mitropolitul Moldovei, care zice, că adunarea studenţilor romîni de pretutindeni, este un semn vădit al unui strălucit viitor pentru neamul romînesc.

Se citeşte apoi o telegramă a studenţilor din Caransebeş, cari regretă că nu pot lua parte la congres.

la cuvîntul apoi studentul Păulică, reprezentantul soc „Romînia Jună" din Viena, care spune că se simte mîndru de a fi interpretul dorinţelor şi durerilor fraţilor transilvăneni din soc. academică „Romînia Jună". După ce face descrierea stării romînilor din ţerile subjugate, propune să se trimeată o telegramă de protestare ministrului Appony.

In mijlocul ovaţiilor entuziaste se citeşte textul telegramei:

„Intreaga studenţime romînă adunată în congresul cultural naţional din Iaşi, ia cea mai vie parte la cruntele suferinţi ale celor patru milioane de romîni, de sub coroana sfîntului Ştefan, şi vă roagă, apelînd la sentimentele umanitare ale întregului minister, de a pune stavilă ţinutei duşmănoase şi politicei de exterminare a organelor de stat, spre a nu invoca ura întregei Europe şi blestemul unei naţiuni încercate asupra celor nevinovaţi, ale căror interese aveţi ale păzi.

Cerem într'un glas cu întreaga naţiune romînă — a căreia prietenie încă nu a ţi învăţat a o preţui — a face ca interesele culturale ale poporului romîn transilvănean să aibă binevoitoare ocrotire, creîndu-se din tezaurul statului adunat din greaua dare românească şcoli primare şi medii romîne, precum şi-o Universitate romînă cu sediul în unele din centrele romîneşti ale Transilvaniei.

Rugîndu-vă să comunicaţi cu consideraţie aceste juste dorinţe ale întregei studenţimi cabinetului din care faceţi parte vă asigurăm că suntem ori cînd gata pentru ori ce jertfă.

*

D. Ionescu-Gorora, la oarele 12 jum. ridică şedinţa, urmînd a continua desbaterile la ora 3 după amiază.

Şedinţa de după amiază

Şedinţa se deschide la ora 3 şi un sfiert.

Cel dintăi vrobeşte d. Spineanu, delegatul cercului romîn din Paris, care, zice d-sa, aduce salutul frăţesc al colegilor din Paris, fraţilor Ieşeni, care au depus o muncă uiaşă pentru realizarea acestui congres.

Vorbeşte apoi studentul Ionescu-Şişeşti delegatul din Hohenheim, care insistă asupra acestui congres, şi spune că acelaş spirit care domneşte printre studenţii romîni, stăpîneşte şi pe cei din străinătate.

D sa propune să se trimeasă o telegramă d-lui N. Iorga, care propunere este admisă.

Vorbeşte studentul Madgearu din Lipsca, care arată cît de multe şi frumoase lucruri au învăţat studenţii romîni de la studenţi germani, şi spune că simte o mare bucurie, văzînd că şi studenţii romîni şi-au înţeles marea menire ce o au.

Ionescu Govora, citeşte un mare număr de telegrame de aderări sosite din diferite oraşe ale diferitelor ţări.

Studentul macedonean Constantin Noe luînd cuvîntul spune că aromînii în evul mediu, au fost singurul element ce şi a păstrat autonomia. Celelalte elemente au rămas reprezentate numai prin clasa rurală, care însă nu putea juca nici un rol economic.

Arată importanţa exercitărei unei supremaţii economice şi intelectuale din partea României la Balcani, pentru îndreptarea stărei actuale de lucruri.

Studentul basarabian Cubolteanu, ia cuvîntul în numele micului număr de studenţi basarabieni de la universitatea din Iaşi, şi explică că lipsa studenţilor basarabieni din Universităţile ruseşti este o consecinţă a indiferentizmului romînilor din regat, pentru Basarabia.

La ora 6 şedinţa se rîdică.

Ziua II a

Pelerinajul la statuele Ştefan cel Mare, Ghika Vodă şi la mormîntul lui M. Kogălniceanu

Azi dimineaţă la orele 10 jumatate, congresiştii s'au adunat în piaţa Unire, de unde în frunte cu steagurile şi muzica militară, au pornit la statuia lui Ştefan cel Mare, unde au depus o coroană cu inscripţia: Primul congres studenţesc cultural naţional; lui Ştefan Vodă.

A luat cuvîntul apoi d. Ispir, student la facultatea de teologie din Bucureşti, care zice, că ne-am adunat la statuia celui mai mare erou al neamului, care cu patru veacuri în urmă, a ştiut să plutească înaintea vremilor, ca să sintetizeze unirea tuturor romînilor de pretutindeni.

El e acel care a străbătut peste munţi, dîndu-ne prin arme, o ţară liberă. Noi suntem partizani ai armelor, căci noi ştim cu toţii, că un popor se rîdică prin muncă şi cultură.

Aţi văzut aseară la teatrul national, din piesa Ştefan, cum el a ştiut să dea dreptate totdeauna ţăranului, şi nici odată nu se ducea în războiu, până cînd nu realiza ţinta lui,—acea de a da pămînt ţăranilor.

Ne-am adunat aci, ca să serbătorim pe acest erou, care de apururi va trăi în sufletele noastre.

Să dea D-zeu, ca peste veacuri, acela care va realiza idealul lui, să fie tot un Ştefan, împarat al romînilor de pretutindeni.

Să trăiţi şi să păstraţi în voi memoria lui Ştefan Vodă.

Vorbeşte apoi d. Jecu (Brăila), care printr'o cuvîntare bine simţită, a mişcat până la lacrimi pe congresişti. D-sa zice că tinerimea de pretutindeni s'a adunat înaintea unei statui, ce reprezintă o figură măreaţă,—cea mai mare icoană a neamului—, înaintea unui erou al lumei.

In multe ocazii aţi fost împrejurul acestei statui, dar serbarea de azi, e cel mai solemn pelerinaj căci în jurul statuei se găsesc tineri din Transilvania, Bucovina, Basarabia, Macedonia şi momentul acesta este din cele mai impunătoare. Sunteţi înaintea unui bronz, dar acest bronz viază într'insul.

Un fapt fără seamăn s'a întîmplat peste Carpaţi. Ungurii au sfăramat o statue, şi-ntr'un moment dat a fost o sguduitură puternică a întregului neam căci piatra ce simboliza adunarea a 40 mii de romîni pe cîmpia libertăţei a fost aruncată la o parte şi ungurii au crezut moment că vor putea înăbuşi sentimentele naţionale, dar n'au reuşit, căci ceiace este în suflet nu se sfarmă prin nimic.

Azi cînd suntem înaintea statuei eroului, care a realizat pentr'un moment unirea a două principate şi altă dată cînd cu ocazia altui congres ne vom afla înaintea statuei lui Mihai, care şi el a contribuit la unire, să avem cu toţii întreagă unire sufletească.

Trăiască unirea sufletească a tuturor romînilor căci va aduce celalte idealuri.

De aci cortegiul a plecat la bustul lui Ghica Vodă, unde au depus şi aci o coronă.

A luat cuvîntul studentul ieşan C. Ifrim, care a arătat cît de simplu e bustul ridicat acestui mare domnitor, care şi-a sacrificat viaţa, opunîndu-se a nu se răşlui cea mai frumoasă parte a Moldovei, zicînd că exemplul dat de el, serve de pildă tinerilor, cari au rolul cel mai important, mai cu seamă în împrejurările de faţă.

Incheind, critică purtarea politicianilor din fruntea guvernului, care n'au voit să dea concursul lor, tinerilor cari au venit să îngenuncheze în faţa statuelor marilor eroi ai acestei ţări, lăsîndu-i să fie găzduiţi pe la hotelurile infectate de boli.

De aci congresiştii, s'au dus la cimitirul Eternitatea la mormîntul lui M. Kogălniceanu, unde de asemenea au depus o coroană.

A luat cuvîntul studentul ieşan Păcuraru, care a descris faptele măreţe, săvîrşite de neuitatul barbat de stat, care a lucrat pentru clasa obijduită a ţeranilor. Apoi critică vehement purtarea celor din fruntea administraţiei comunale, care n'a rîdicat un monument ilustrului barbat. E de datoria nastră să îngenunchem şi să sărutăm ţerîna acestui mormînt şi memoria lui să fie pururea în minţile noastre iar faptele săvîrşite de el să servească de pildă generaţiilor viitoare.

Vorbeşte apoi studentul Bucureştean Dicescu, care în numele studenţimei bucureştene, aduce prinos de recunoştinţă marelui barbat de stat.

Studentul bucovinean Moraru, vorbeşte de rolul jucat de Kogălniceanu la închegarea statului romîn.

De asemeni au vizitat mormîntul neuitatului prosator Ion Creangă, unde a vorbit studentul Isăceanu, care a atacat vehement pe acei ce deţin frînele administraţiei comunale, cari nu s'au învrednicit să rîdice un bust marelui prozator.

Face apel la studenţime, ca fie-care să-şi dea obolul seu, pentru a se face o cruce macar, pe mormîntul în veci neuitatului I. Creangă.

Congresiştii s'au reîntors apoi în oraş, unde'l au mers de au vizitat sala Elefantului de la muzeul istoric, locul unde s'a închegat unirea.

După amiază

Conferinţele

Şedinţa se deschide la ora 3 jum. cînd d. preşedinte Ionescu Govora, dă cuvîntul d-rei Papurica, studentă din Bucureşti.

D ra roagă pe studenţi, ca faţă cu propunerea unui coleg, de a se strînge o sumă de bani, pentru facerea unei cruci la mormîntul lui I. Creangă, să şi dea fie care obolul seu. Propunerea D-rei Papurica a fost primită cu vii aclamaţiuni.

Se dă cuvîntul apoi studentului Aezrob de la facultatea de teologie din Ardeal. D sa arată desvoltarea sufletească a neamului romînesc din Ardal, aminteşte de răscoala ţărănească sub Horia Cloşca şi Crişian, ca urmare a călcării în picioare a celor mai sfinte drepturi omeneşti.

Condamnă cu toată puterea sufletului juvenil, mijloacele de teorizare, prin care romînii din ardeal sunt stînjeniţi în înaintarea lor culturală şi politică, ba în cele din urmă şi morală. Nici altarul temeiului nostru religios moral, n'a rămas nepîngărit de pornirile sovinismului. Terminînd arată că temeiul existenţei noastre, ca neam e, întărirea evangheliei dreptăţei, prin evangheliа romînismului, şi întărirea evangheliei romîn smului prin credinţa în D-zeu.

La cuvîntul apoi, studentul Cojocaru, care vorbeşte despre starea culturală a poporului romînesc din România liberă.

Se citeşte apoi următoarea telegramă a M. S. Regelui.

Preşedintele congresului studenţes

Iaşi.

Din înalt ordin am onoare a vă transmite viile mulţumiri ale M. S. Regelui, pentru călduroasa telegramă ce l-aţi adresat în numele tineritului universitar adunat în congres, în a doua Capitală a ţerii. **Comandor Gracosky,**

Adjutant de serviciu

Şedinţa continuă.

De seară are loc la grădina Copoumarea serbare cîmpenească.

Informaţii

❑ Ziarele carpiste îşi continuă meseria lor urîtă în a ataca pe fruntaşul nostru iubit d. Alex A. Badareu. Aşa în afacerea V. Miclescu din Dorohoi amestecă din senin pe şeful nostru, acuzîndu-l că a înlesnit d lui V. Miclescu operaţiuni riscate financiare la casele de economie şi bancă din Iaşi. D. Badareu n'a înlesnit nici odată d-lui V. Miclescu nici un fel de afacere financiară, pe care şi le-a făcut el singur pe propriul său cont. De alt fel atacurile acestea. menite să discrediteze piaţa financiară a Iaşilor au fost silite organele carpiste să le desmintă de a doua zi.

Precum ca să se ştie,

❑ *Pe ziua de azi Luni, s'au înregistrat din nou 8 cazuri de febră-tifoidă. După cum se vede, epidemia e mereu în creştere.*

❑ *„La Patrie", ziarul junimist din Capitală, va dispare.*

D. Virgil Arion va scoate în locul seu, un alt ziar, cu acelaş titlu, redactat însă în romîneşte, şi care ziar va fi independent.

❑ **Congresul studenţilor.**—Preşedinţele Camerei de Comerţ şi Industrie din Iaşi, a trimes preşedintelui congresului studenţilor romîni. următoarea telegramă:

Preşedintele congresului studenţilor romîni Loco

Popoarele a căror stare economico-financiară este înfloritoare cuceresc teritorii asérvind popoarele mici; propagaţi cu entusiasmul vostru în sînul poporului romîn, ori unde se găseşte, a cuceri comerţul, industria şi meseriile prin concursul cărora se căştigă victoria. In numele Camerilor de Comerţ şi meserie, Iaşii salută cu iubire studenţimea romînă urîndu-i spor la muncă, succes desăvîrşit.

Preşedinte, **G. D. Şerban**

❑ **In afară de cele 20 cazuri de febră tifoidă, anunţate de noi, pe ziua de Sîmbătă, s'au mai constat încă 10 cazuri la regimentul 7 roşiori. Bolnavii au fost izolaţi la spitalul militar.**

Epidemia deci e în plină creştere.

❑ **Eri la orele 3 după amiază, s'au întrunit membrii Camerei de Meserii, pentru a discuta adresa ministerului industriei şi Comerţului, prin care roagă pe d. Gh. D. Şerban, să revie asupra demisiei date din demnitatea de preşedinte al Camerei de Meserii, şi să păstreze cu deplina încredere a ministrului, greaua sarcină de preşedinte al Camerei de Meserii.**

S'a numit o comisiune compusă din d-nii: Dimitriu Păuşeşti, inspectorul Camerei de meserii, N. Ştefăniu, vice preşedintele Camerei şi Gh. Nicolau, care să ancheteze la Roman, faptele secretarului acelei corporaţii, care a determinat pe preşedinte să ceară revocarea lui direct la minister.

Tot în şedinţa de eri, s'a decis ca d. inspector al Camerei de meserii, să constate dacă fabrica de cherestea din Podul-Iloae, cade în prerogativele art. 1 al. 4 din legea meseriilor.

S'a aprobat apoi, alegerea membrilor Comitetului Corporaţiei din Tg. Neamţ, alegere care s'a făcut în ziua de 16 August a. c.

❑ D. N. Andronic primarul comunei Şipote, a fost revocat, pentru că s'a făcut vinovat de mai multe fapte.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut prefecturei judeţului, că a acordat un concediu de 90 zile, d-lui dr. Witner, medicul spitalului din Podul-Iloae, pentru studii în streinatate, în care timp va fi suplinit de d. dr. Al. Grossi.

❑ Un furt s'a comis astă noapte la orele 2 şi 45 la halta Nicolina.

Un număr de 12 indivizi, profitînd de momentul cînd toţi funcţionarii erau afară la trecerea trenului de marfă No. 805, cinci din ei s'au întrodus înăuntru, unde au încercat să ia caseta de bani. Cei de afară auzind sgomot, au dat alarma, în care timp indivizii au furat caseta cu bilete dispărînd.

A doua zi dimineaţă, caseta a fost găsită pe şesul Frumoasa.

Poliţia cercetează.

❑ Magicianul Delaune care a fost suferind de cîte-va zile în urma unui accident, s'a restabilit pe deplin. In ziua primei reprezentaţiuni, d. Delaune lunecînd pe treptele vagonului de aparate şi rechizite, d-sa a căzut de la înălţimea vagonului, cauzîndu şi grave leziuni. In dureri atroce, abia a putut figura pe scenă la primele reprezentaţii.

Astă-zi simpaticul magician, este complect vindecat şi cu începere de Joi 10 Septembrie a. c., vor reîncepe reprezentaţiile teatrului Empire în sala Sidoli. Aceste reprezentaţii vor fi însă de astă dată în tot complexul lor. Experienţele ştiinţifice—distractive atît de interesante vor fi executate de d. Delaunè personal cît şi de dl. şi d-na Carmelini şi fenomena d-ra Benitta.

Asemenea va fi schimbat programul şi vor fi repetate numai cîte-va iluzii principale din serile precedente, iluzii care au umplut de uimire pe marele număr de spectatori, din cari nimenea n'a putut găsi dezlegarea enigmelor nici macar, o apropiată explicaţie a misterelor.

❑ In mai multe rînduri, am atras atenţiunea comenduirei pieţei, asupra modului cum înţelege patrula să-şi facă datoria, dar fără nici un rezultat, aşa că soldaţi continuă a face scandaluri şi a se lua la bataie cu civilii.

Aşa aseară o patrulă din regimentul Ştefan cel Mare, voind să ia un soldat în faţa Circului Sidoli, acesta se refugie înăuntru. Patrula atunci năvăli în circ şi provocă un mare scandal, în timpul chiar a reprezentaţiei.

A trebuit ca publicul să intervie ca să pună la locul lor pe soldaţi.

❑ Mîine se va oficia, cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Talpalari, din localiiate.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S, S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, asistat de preuţii acelei biserici.

❑ Ministerul de industrie şi comerţ a trimis şcoalelor superioare de comerţ din ţară o circulară, prin care le cere tablourile de absolvenţii dinultimii pntru ani ai acelor şcoli.

Ministerul are intenţiuni să aleagă 15 din aceşli absolvenţi spre a-i trimite să facă studii practice comerciale în Liverpool, Manncheim, Londra, Berlin, (Egipt) etc.

❑ Revizoratul şcolar al judeţului, a fost înştiinţat, că pe viitor, nici o şcoală nu se va mai putea închide din cauza epidemiilor de către direcţia şcolei, fără autorizaţia ministerului.

❑ Ni se comunică din Voineşti, că aseară, pe cînd locuitorii Ion Cărăuşu şi Ion Vasilache, se aflau la casa pădurarului d-nei Negruţi, pentru aregula nişte chestii băneşti, în urma unor neînţelegeri urmate între ei şi pădurarul Vasile Popovici, acesta din urmă luă un topor şi aplică o puternică lovitură în partea dreaptă a pieptului lui Cărăuşu, iar celui de al doilea o lovitură la piciorul stîng.

Victimile au fost duse la spital, iar criminalul arestat.

❑ Delegaţia compusă din membrii camerei de comerţ, care a fost la Kişinău unde a vizitat expoziţia de acolo, s'a reîutors în localitate.

La banchetul ce s'a dat în onoarea lor, a luat parte şi un reprezentant al guvernului.

O delegaţie a soc. Viticole din Kişinău, va sosi în Iaşi, pentru a vizita viile care au fost replantate cu viţă americană.

❑ **O societate a institutoarelor.**—Institutoarele rurale, au luat iniţiativa de a se constitui în societate aparte, pentru apărarea intereselor lor, interese, cari nu sunt susţinute de actuala asociaţie a institutorilor.

Institutoarele cu stagiul rural, vor a lege dintre ele un comitet permanent, compus din cinci membre, cu delegaţia de a consulta somităţile corpului nostru advocăţesc, în privinţa abaterilor de la lege făptuite la ministrul Instrucţiei în dauna lor.

Prima abatere de la lege e călcarea ordinei de clasificaţie de pe tabloul de capacitate, la trecerea în învăţămîntul urban. Se ştie că d. Spiru Haret a numit în învăţămîntul urban pe toţi normaliştii institutori din seriile 1901, 902, 903 şi 904, pe cînd normalistele au rămas nenumite toate din seriile 902, 903, şi 904 şi încă cîteva din seria 1901.

Institutoarele rurale vor face un memoriu pe care delegaţia îl va înmîna ministrului, cerînd a se numi acum normaliste la toate locurile vacante din învăţămîntul urban, de la şcolile de fete şi băeţi, pînă la terminarea tabelei de capacitate; altfel vor recurge la justiţie.

❑ D. Alex. Marghiloman care se află la Paris a fost operat, scoţindu i se un rinichi. D sa se află în afară de orice pericol.

❑ **Militare.** — In locul manevrelor, care au fost contramandate din cauză că bîntuie febra tifoidă, vor avea loc în cursul acestei luni, timp de cinci zile, manevra de garnizoană.

— Oamenii din contigentul 1907, care au făcut serviciul cu schimbul şi pe ziua de 31 Decembrie au fost trecuţi permanenţi, vor fi trecuţi în congediu pe ziua de 11 Septembrie, de oare ce au terminat serviciul efectiv de doi ani de permanenţă.

❑ E probabil ca firul telefonic special Roman-Bucureşti prin Focşani, va fi dat în circulaţie în a doua jumatate a lunei viitoare.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care se află în Capitală, se va reîntoarce în localitate, Vineri sau Sîmbătă.

❑ Direcţia şcoalei de arte şi meserii din localitate, a înconştiinţat pe elevii bursieri de loc din Bucovina, ca să se prezinte pe la şcoală pe ziua de 1 Octombrie.

❑ In cursul săptămînei viitoare, se va face desinfectarea tuturor localurilor şcoalelor secundare şi primare din localitate.

❑ D. P. Fîntînaru, prin ajutor de primar pleacă în astă seară în concediu.

❑ Ministerul Instrucţiunei a cerut revizoratului şcolar, să ia măsuri, ca odată cu deschiderea anului şcolar, să se ţină cît mai multe cursuri de adulţi la şcolile din judeţ.

❑ Un arhitect al ministerului de interne, va sosi zilele acestea în localitate, de unpe va pleca la Bîrnova pentru a vizita terenul unde se va construi azilul pentru tuberculoşi.

❑ In urma adresei ministerului instrucţiunei, înscrierile la conservatorul de muzică se vor face până la 10 Septembrie.

Examenele de admitere şi acele amînate din lunie, vor avea loc între 1 şi 10 Octombrie, iar cursurile şcoalei se vor începe în ziua de 12 Octombrie.

❑ Lucrările pentru facerea recensemîntului copiilor de şcoală, şi a ştiitorilor de carte, se vor termina peste cîteva zile.

❑ După rapoartele sosite la prefectura judeţului din partea administratorilor comunali, starea timpului şi a sămănăturilor au fost următoarele: de la 25 August până la 2 Septembrie n'a plouat de fel.

Timpul se menţine călduros. Treeratul continuă. Viile şi păşunile sunt în stare mijlocie.

❑ *Mîine fiind sărbătoarea „Naşterei Maicii Domnului", şi atelierele tipografiei noastre fiind închise, numărul viitor al „Opiniei", nu va apărea de cît Mercuri 9 Septembrie, la orele obicinuite.*

❑ Casa Bisericilor, a trimes o circulară protoiereului judeţului, prin care cere ca să pună în videre preoţilor ce au locuinţa gratuite în imobilele bisericilor, că reparaţiunile îi privesc pe ei, şi să plătească în acelaş timp şi dările fonciare.

❑ D-na Eugenia Boldur Costachi, membră în comitetul pentru ridicarea unei biserici romîne la Ierusalim, a obţinut de la I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, incuviinţarea de a se duce mîine la M-rea Vorona, cu ocazia hramului mînăstirei, spre a colecta bani pentru mărirea fondului,

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar, a făcut cunoscut prefecture de judeţ, că ne mai ivindu-se nici un caz de holeră la Rotterdam, să se ridice măsurile ce se aplicau pentru provenientele şi călătorii din acea localitate.

❑ Astă noapte, s'au comis numeroase furturi în oraş, fără ca poliţia să poată da de urma autorilor; această din cauză că prefectura poliţiei, în loc să lasă serjenţi la posturile lor, i a concentrat pe toţi în piaţa Unirei şi la teatrul naţional, pentru a spiona pe congresişti.

❑ D. Dobrescu, director al învăţămîntului, din ministerul cultelor, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa a luat parte după amiază la şedinţele congresului studenţesc.

Se atribue vizitei sale în Iaşi, un rol nu tocmai plăcut...

❑ **Judiciare.**—Urmînd să se judece astă-zi, la trib. s. III a cererea de declarare în stare de faliment, a comerciantului H. Rosen, cerută de către Moses Nacht, tribunalul a amînat pentru ziua de 16 Sept. pentru a prezenta registrele şi bilanţul.

— S. Lupescu din Bucureşti, a cerut declararea în stare de faliment, a firmelor Albrecht Kautschansky et Friedman şi Sfartz et Segal. Tribunalul a fixat termen la 22 Septembrie.

P. Cernes a cerut declarea în stare de faliment a comerciantului M. P. Bercovici, din strada Nicolina.

— Procurorul general a cerut camerei de punere sub acuzare, să dispuie arestarea a femei Catinca Antochi, al cărei proces de prunc-ucidere se va judeca de Curtea cu juri, în actuala seziune.

— Procurorul tribunalului Bacău, a făcut apel la camera de punere sub acuzare, contra jurnalului acelui tribunal, prin care s'a dispus, punerea în libertate a lui M. Fuchs, inculpat pentru brancrută frauduloasă.

— D. V. Erbiceanu judele instructor al cab. III, a luat astă-zi interogatorul d-nei Şubă, şi al d-lui Zotta.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 7 Septembri

Remaniarea

Bucureşti.—In urma unei audienţe pe care d. Brăteanu a avut'o la Sinaia cu M. S. Regele, se dă ca sigură ştirea că remaniarea guvernului se va face după deschiderea parlamentului.

In aşa imprejurări nici vorbă de o complectare a ministerului nu'mai poate fi acum.

Suveranul ar fi consiliat pe primul ministru de a ţine seamă de sentimentele majorităţii parlamentare, în chestia remanierei.

Alegerile parţiale

Bucureşti.—Din toate oraşele unde vor avea loc alegeri parţiale, s'a comunicat şefului partidului liberal că situaţia organizaţiilor liberale este aşa de critică, în cât cel mai bun procedeu ar fi să nu mai pună candidaţi.

Ciocnire de trenuri

Buda-Pesta.— O ciocnire a vut loc azi între două trenuri de persoane, în apropiere de satul Büka.

Sunt numeroşi morti şi rîniţi.

Operaţia d-lui Marghiloman

Bucureşti.—D-lui Marghiloman sub-şeful junimiştilor i s'a făcut, la Paris, o grea operaţie, i s'a scos cu totul un rinichi.

Fruntaşul junimist se află acuma în afară de ori ce pericol, însă din cauza relei funcţionări a rinichilor, complicată cu o altă boală, medicii au prescris d-lui Marghiloman o odihnă mai îndelungată.

Mari măceluri antisemite

Bucureşti.—Din Kiew se telegrafiază ziarelor străine, că în aceste ultime două zile, au avut loc în acea localitate, ma i progromuri antisemite.

Numeroşi evrei au fost măcelăriţi. Autorităţile s'au aratat neputincioase, pentru a pretimpina măcelurile. Popnlaţiunea israelită stă ascunsă în casă.

Bandele cutreeră străzile, respîndind pretutindeni groază.

*

Bucureşti.— Guvernatorul provinciei Kievului, a chemat eri pe toţi corespondenţii ziarelor streine, şi le-a pus în vedere să nu comunice absolut nici v ştire asupra sălbătăciilor, sevîrşite asupra evreilor, sub ameninţarea de a-i expulza imediat.

*

Bucureşti—Numărul evreilor asasinaţi, este foarte mare. Bandele de ucigaşii n'au ţinut seamă nici de sex nici de vrîstă. Femei, copii bătrîni, infirmi au fost măcelăriţi.

Casele şi prăvăliile prădate.

S'a profitat de sărbători pentru a se comite aceste măceluri.

*

Bucureşti.—O bandă, a pătruns în sinagoga cea mare, unde se aflau adunaţi mii de evrei, şi s'a dedat la excese îngrozitoare.

*

Bucureşti. — Se atribue amestecul direct al poliţiei, în aceste grave fapte.

Teroarea domneşte încă în oraş.

Viitorul ministru de rezboiŭ

Bucureşti. — Se dă mai mult ca sigură ştirea că viitor ministru de rezboi va fi d. general Crăiniceanu, şeful statului major.

Faptul se pune în legătură cu însărcinarea pe care M. S. Regele i-a dat'o de-a asista la manevrele germane, în urma invitaţiei împaratului Wilhelm.

Generalul Crăiniceanu îndată după terminarea manevrelor va fi primit de împaratul Wilhelm, iar la înapoiarea sa se va opri la Viena, spre a se prezinta şi împăratului Frantz Iosif.

Generalul Crăiniceanu va lua portofoliul rezboiului cu ocazia remanierei ministeriale.

Cearta liberalilor din Craiova

Bucureşti.—Cearta dintre liberalii din Craiova continuă. Seria de scrisori dintre dl. deputat Romanescu şi primarul Ciocazan, a împărţit pe liberali în două tabere.

D. Mitescu şeful liberal, din Craiova a intervenit la d. Brătianu pentru a-i împăca; dar primul ministru a răspuns amărît că refuză a se mai ocupa de acel oraş, şi de ar fi ştiut, nici n'ar fi venit astă iarnă în Craiova.

In legătură cu această ceartă ziarul Epoca publică în numărul de astă-zi o nouă scrisoare a fostului primar liberal Romauescu prin care administraţia actuală comunală e acuzată de a fi necorectă şi nepricepută.

Cancelarul german în audienţă la împăratul Frantz Iosef

Viena.—Cancelarul imperiului german, a fost primit în audienţă de Impăratul Frantz Iosef.

Se dă o mare importanţă acestei audienţe.

Cancelarul germaniei, a venit se comunice din partea împăratului Vilhelm oare cari fapte, care interesează evenimentele din grecia, faţă cu mişcarea antidinastică din Atena, şi sprijinul pe care ambii împăraţi, vor să-l dea regelui Greciei.

Dispariţia ziarului La „Patrie"

Bucureşti.—In cercurile politice se comentează mult apropiata dispoziţie a ziarului carpist, franţuzesc, „La patrie".

D. Arion va face să reapară vechea Patrie, care va fi un organ independent şi personal al seu.

Se crede că d. Arion se va despărţi de junimişti, pe care-i acuză de a nu fi fost în stare să întreţie un ziar al lor redactat în limba franceză.

Interviewul prinţului Moruzi

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" publică un interviev avut cu prinţul D. Moruzi în chestia afacerilor băneşti ale d lui V. Miclescu.

D, Moruzi desminte în rezumat toate afirmaţiile maliţioase ale ziarelor carpiste care vor să facă din această afacere cu caracter privat o platformă de luptă politică, şi recomandă „Epocei" a-şi culege informaţiile exacte de la corifeii junimişti din Dorohoi, ca Stroici, Franck ete., precum şi de la liberali, ca fraţii Pilat, care cunosc natura operaţiunilor fraţilor Fischer şi cu care se găsesc de multă vreme în strînsă legătură.

In ce-l priveşte pe d-sa personal, prinţul D. Moruzi declară, că în tot timpul cît a administrat judeţul Dorohoi, nu a avut ocazie a primi plîngeri în potriva fraţilor Fischer.

D. Ionel Brătianu la Botoşani

Bucureşti —D. Brătianu a fost eri la Botoşani şi a avut ocazia să constate mărea debandadă liberală, ce există în partidul de acolo, al cărui preşedinte de onoare este.

Fruntaşi liberali, ca d. Enacovici, Enăşescu i s'au plîns de situaţia nemeritată pe care o are în localitate deputatul Vasiliu—pricina pentru care e slăbit mult partidul liberal de acolo.

S'a reproşat d-lui Brătianu această situaţie din cauza desinteresărei d-sale ca preşedinte al clubului, de mersul partidului.

Fruntaşii liberali nu s'au dat în lături de a spune d-lui Brătianu, că de n'ar fi fost d-sa preşedinte al lor, partidul ar fi mers mai bine şi i-au obiectat că dacă s-ar demite din această demnitate ar face un serviciu liberalilor din Botoşani.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.**

BYRRH

CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din ercare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiune

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tab'a Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 4 Septemb ie 1909

Prima Reprezentaţie

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini

Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vînătoarea vrăjită, Disparitia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore seara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 ou, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ᵉ, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Gelia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 25 Septemb. 1909

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4. lei	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. S. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 817 Joi 10 Septembrie 1909

„ERA NOUA“?....

— Iarăși ilegalitățile d-lui Toma Stelian —

Se înșală presa liberală, dacă crede că poate răspunde la fapte precise, evidente și dovedite în mod material, cu simple discuțiuni de principii, cu ironii deplasate sau cu divagațiuni pe temă sentimentală.

Prin articolul nostru asupra activității distructive a d-lui Toma Stelian, am precizat un număr, nici mai mic, nici mai mare, de 16 ilegalități, 16 călcări de legi, pe care le-a comis d. Toma Stelian în scurtul interval de cînd este Ministru al Justiției. Și cîte altele n'ar mai fi, dar pe care nu am parvenit încă de ale cunoaște! Și făcînd această enumărare a tuturor acestor 16 călcări de lege, am adus probe, am citat nume, am precizat fapte, așa că un singur moment nu s'ar putea obiecta că ele nu au ca fundament pozitiv, realitatea cea mai desăvîrșită și mai incontestabilă.

Ei bine, știți cum apără gazetele guvernamentale pe d. Ministru al justiției, de aceste grave acuzațiuni ce i-am adus sa, acuzațiuni sprijinite pe dovezi materiale și de neînlăturat? Ziarul „*Viitorul*“, cel dintîi, în loc de a face proba contrară, căutînd a discuta exemplele aduse de noi în dovedirea activității distructive a d-lui Ministru de justiție, se încearcă de a face psichologie, spirit și... zeflemele! Și încă ce spirit! Se înșală însă tinerii de la organul generos liberal, dacă cred că pot răsturna o serie întreagă de fapte precise, prin simple ironii sau zeflemele, lipsite de inteligență și de... sare atică!

Ziarul „*L'Indépendance Roumaine*“ și „*Voința Națională*“, neaducînd la rîndul lor nici un argument în apărarea d-lui Toma Stelian, și văzîndu-se în imposibilitate de a putea sfărâma puterea probelor sdrobitoare aduse de noi în dovedirea îndrăsneților călcări de lege comise de Ministrul justiției, se încearcă de a atăca pe fruntașul nostru d. Al. A. Badareu!

Curios mijloc și stranie procedare a gazetelor liberale de a căuta să apere pe d. Toma Stelian, acuzat formal de grave abateri de la lege,.. de la propriile lui legi! Cu tot complotul liberalo-junimist, de a căuta să doboare pe valorosul nostru fruntaș, el a eșit din minister cu fruntea sus, mîndru de activitatea sănătoasă desfășurată ca Ministru de justiție. Contenciosul administrativ, pentru care a fost atît de mult atacat, și căruia liberalii îi juraseră desființarea, stă neclintit la locul seu, iar aceia cari făcuseră declarațiuni formale în parlament că un moment nu-l vor mai tolera, azi sunt nevoiți să-i se închine lui! Și toate legile votate sub ministerul d-lui A. A. Badareu, au rămas în picioare și respectate de redutabilii săi adversari.

Ce va rămînea însă din legile inconherente și pline de contradicții și absurdități ale d-lui Toma Stelian? Viitorul apropiat o va dovedi cît de curînd. Ambulanții d-lui Stelian, lipsiți de cultură, experiență și autoritate, vor dispare ca un vis urît. Judecătorul unic al d-lui Stelian, va pieri din moravurile noastre judiciare, ca o instituțiune neconformă cu spiritul și tradiția așezămintelor noastre judecătorești. Insiși inspectorii judiciari, cu rolul și atribuțiunile nelegale date de d. Toma Stelian, se va zice în curînd despre dînșii că „vor fi fost“. Și atunci, ne întrebăm: ce va mai rămîne din toată opera legislativă a d-lui Toma Stelian? Și „*L'Indépendance Roumaine*“ are îndrăsneala și lipsa de pudoare de a spune că activitatea d-lui Toma Stelian marchează o „*eră nouă*“ în justiția noastră, și că opera sa va contribui puternic de a da o nouă autoritate justiției noastre!!

„Eră nouă“? Ce ironie!

Cum? E a crea o „eră nouă“ în justiție și în magistratură, cînd alcătuești articole personale în legea de organizare, pentru a deschide porțile lăturalnice în scopul plasărei prietenilor politici în magistratnră?

„Eră nouă“ este atunci, cînd mușamalizezi fraude evidente descoperite la ministerul justiției, căutînd a scăpa de urmăriri penale pe directorul comptabilității și pe un înalt magistrat complice al acestuia?

E a crea o „eră nouă“ cînd după ce, prin propria ta lege ceri *concursul* pentru numirea în justiția de ocoale, iar în urmă, tot tu, ministru de justiție, calci legea, numind magistrați fără concurs, sau chiar din aceea cari căzuseră la concurs, numai în scopul de a-ți plasa amicii politici sau protejații oamenilor politici?

„Eră nouă“ este atunci, cînd în mod îndrăsneț calci noua lege a drepturilor Dobrogenilor, ast-fel că consiliul de Miniștri să fie nevoit, în ultimul timp, să anuleze *delegările date personal* la doi consilieri de Curte favorizați, dînd ordin de *a se respecta legea* prin tragerea la sorți a consilierilor ce vor prezida la formarea acestor liste? Și oare această dezavuare ce însuși consiliul de miniștri este nevoit a-o da unui coleg al lor, nu este o probă hotărîtoare a maniei de care e cuprins d. Stelian în a calca legile?

Dar... mă opresc aci.

Ziarele liberale însă, ori-cît s'ar sili să ia apararea d-lui Toma Stelian, n'ar trebui să meargă pînă acolo în cît să sfideze bunul simț public.

D. Stelian și „era nouă“!

Ce ironie și ce paradoxă!

Lascar Antoniu

Cum se croiesc infamii

— *In cazul d-lui Vasile Miclescu* —

Un prieten politic al nostru, d. Vasile Miclescu, mare agricultor în județul Dorohoi, se află într'o stare financiară jenantă, jenantă pentru el și pentru numeroșii sei creditori.

Asta le o întîmplare regretabilă, dar de toate zilele. Căci negoțul fiind legat de multe împrejurări, este natural să avem și negoț care merge bine și de acel ce merge rău.

Dar d. Vasile Miclescu este membru al partidului conservator-democrat și era natural să se fi dat o extenziune extra-ordinară stărei sale financiare și să se fi zis—precum se zice și astăzi—că d. Badareu i-a ușurat unele împrumuturi pe la casele de bănci, în care d. Badareu are, sau ar avea, prietini.

Ie o infamie fără seamăn, demnă de gazetele colectiviste, demnă, mai ales, de cele junimiste, ca să afirme așa ceva, cu aluzia, firește că. Badareu, cu bună știință, a obținut un împrumut de o sută mii lei pentru d. Miclescu.

Adevărat este că toată daravera aceasta este o grosolană minciună. Pretinsa victimă—Prima societate de economie din Iași—nici n'are între debitorii ei pe d. Miclescu, nici direct, nici indirect; nici nu l'ar fi putut avea de debitor pe cambie, întru cît nu acesta este genul de afaceri al acestei veche și excelente case.

Epoca **l'ar putea găsi pe d. Miclescu dator cu o sută mii lei la Banca Agricolă din Iași, dator mult mai mult încă junimistului Franck**—și Epoca **nu va putea spune că d. Badareu are trecere la Banca Agricolă unde mai mari sunt d. Marghiloman și rominul Malamed.**

Dar s'ar fi putut întîmpla ca d. Miclescu să fi fost și debitorul unei case de bancă, în al cărei consiliu de administrație să fi fost prieteni politici de ai d-lui Badareu. De ce ar fi fost vinovat, în acel caz, fruntașul nostru și de ce să fi avut credit d. Miclescu la Banca Agricolă, la d. Franck, la Marmorosch Blanc, tot case solide—și aiurea nu?

Ah! de și ar vedea odată lungul nasului—puritanii junimiști!

Bobârnacul d-lui Haret

Studenții romîni adunați în congres au dat ministrului Haret cel mai clasic bobârnac, care s'a dat vre-o dată unui ministru romîn.

Cititorul știe toate peripețiile acestui congres. Supt pretextul boalei de tifos, ce bîntue la Iași și luînd avizul aceluiași dr. Imerwol, care căutase să zădărnicească Congresul învățătorilor, ministrul Haret care, simția că un congres de studenți, nu va fi ca o clacă de învățători, ci că vor da prilej de manifestări naționaliste ostile Austro-Ungariei, acest d. Haret a ținut să zădărnicească congresul, ca doar-doar ar zăticni acțiunea d-lor Cuza și Iorga asupra studenților, și apoi n'ar motiva încurcături politice tocmai acum cînd șeful său Ionel Brătianu se întorcea cu o sumă de concesiuni ce acordase Austriei în dauna mocanilor ardeleni și asupra drepturilor pe Dunăre, urmînd în totul politica predecesorului seu d. D. A. Sturza.

Ceia ce Appony făcea la Pesta împiedecînd pe studenții ardeleni să vină la Iași, d. Haret, un alter Appony de la București, zădărnicea congresul chiar în ființa lui. Și d. Haret știe să fie intransigent cînd vroește.

A trecut peste primarele Ganea, a trecut peste toți și ordine severe a dat ca picior de student să nu fie găzduit prin internatele statului. Și nici un student n'a fost primit, ci bieții băeți au dormit prin piața Unirei, pe scauncle de la Azuga și Bragadiru, au dormit prin culoarele Teatrului Național, curat ca muncitorii ciangăi care dorm în cața lor, sau pe sapa lor.

O mai mare rușine n'a fost dat să sufere bieții studenți din partea ospitalierului d. Haret. Să se fi făcut de-o parte și să fi ascultat vorbele de laudă ce i le adresau studenții, s'ar fi făcut și mai verde *de cît este el* verde, *omul din strada* Verde.

Ei bine; strînși în congres, președintele Congresului în aplauze frenetice a dat să se cetească telegrama către d. Haret, concepută ast-fel:

D-lui Spiru Haret
Ministrul Instrucțiunei Publice
București

„Tinerimea universitară romînă adunată în întâiul cangres cultural național la Iași, trimete expresiunea omagiilor sale ministrului, care a bine-voit să dea puternicul seu sprijin ținerii congresului“.

N. Ionescu-Govora
președintele congresului

(*aplause*)

după Viitorul *și* Mișcarea, *ziare liberale.*

Mai fină ironie nici ca s'a făcut vre-o dată. Haret a înghițit nodul, a primit bobîrnacul, dar n'a răspuns. Iar dacă răposatul D. Gusti s'ar scula și ar edita a 3 a ediție a Retoricei sale, ar pune la ironie această telegramă clasică, cu lămuririle date mai sus.

Aferim d le Haret, te pișcă băeții după ce și d-ta i-ai mușcat așa de.. armenește!

Chestii personale

„Opinia“ și studenții

Ziarul *Mișcarea* mi-a făcut cinstea în cele 7 numere ale sale să se ocupe de mine în patru dăți. Mă simt obligat să-i mulțumesc de dragostea ce-mi arată și de reclama ce-mi face. Cetitorii *Opiniei* cetiau așa de rar numele meu în articulele ce le scriu, unele iscălite, altele nu, că aș fi eșit din circulația publicului cetitor leșan, dacă n'ar fi văzut ziarul *Mișcarea* să mă miște, ba *să mă piște.*

Dar fiind că e vorba de lucruri precise, să arăt *Mișcării* cum s'au petrecut faptele, care mi le pune în spete ca din partea studenților.

Eu știu bine că n'am avut nici odată nimic cu nici un student și nici un student n'a avut vre-odată ceva cu mine. Cunosc personal prea puțini dintre ei, iar pe cei pe cari-i cunosc îi știu băeți studioși, respectuoși și cei cari au apelat la sprijinul și sfatul meu știu că le-am dat din parte mi cît am putut.

Cunosc însă o clică de nestudenți, cari în lupta lor politică de la ziar la ziar au dus campanie personală contra mea. La acea campanie mîrșavă, ca și cei care o duceau, n'am răspuns nici un rînd, căci credeam că e bine ca atunci cînd rîsul te rîde și batjocura te batjocurește, tu să lași cănii să latre și tu să-ți cauți de treaba ta.

Opinia stă de față în aceas'a. Pe studenții adevarați i-am stimat, și acei cîți personal mă cunosc mă stimează, restul rămîne să mă aprecieze.

S'a dat de liga culturală serbarea la 24 Ianuarie. Comitetul ligii învitase cluburile politice să ia parte la serbare; cei întâiu care au răspuns am fost noi democrații și la întrunirea ce a fost la d-l Nicu Canano, comitetul executiv m'a delegat pe mine să vorbesc. Opinia a anunțat faptul. *Evenimentul*—nu studențimea a început campania mărșavă contra mea, și m'a amerințat că nu voiu vorbi.

Vine ziua serbării. Sala teatrului era dispusă într'un fel. Și cel întâiu care a simțit psihologia sălei a fost tocmai d. *Georgel Mărzescu*, care a trebuit să schimbe tonul ca să poată vorbi. Eu n'am vorbit dar aceiași sală a oprit și pe colegul meu Herovanu; tot așa de rece a primit și pe improvizatul orator grecenist, dl. Dragomir. Regret că am cedat să nu vorbesc, arătîndu-mă docil față cu invitarea comitetului ligei, care aflase că o parte din studenți asmuțiți de Evenimentul vor face scandal.

Dar scandalul s'a început cu însuși persoana d-lui G. G. Mărzescu.

Conferința mi-am ținut'o la club și acolo am povestit toată înscenarea. Conferința am scos'o și în broșură și o pun la dispoziția *Mișcării* s'o cetească.

Iată ce e și cu a doua învinuire, adică cu broșura făcută pentru vizita Bucovinenilor. In comitetul de recepție era și prietenul meu dl. Drag. Hurmuzescu

La invitarea făcută de Hurmuzescu m'am executat și le-am dat o notiță pe scurt despre bisericile din Iași, după conferința mea ținută la societatea *Viitorul* încă cu 4 ani în urmă. Notițele date erau nesemnate, căci n'aveau nici o valoare specifică. Tipograful Ionescu, unde s'a tipărit broșura, a pus inițiala *G.*

Iată faptele.

Ce amestec au studenții în toate acestea; eu nu văd nici unul. Și chiar dacă ar fi o grupă de studenți lașeni, militanți de ai d-lui Iorga și Cuza care au dinte pe *Opinia* și pe toți cei de la *Opinia*, să ne dea voe însă *Mișcarea*, că azi la congresul studenților dispar studenții leșeni, și datoria noastră e de a ne acoperi partea slabă a lașanilor noștri tocmai cînd vorbim de studențimea romînă.

Ce cred și simt eu Ghibănescu de rostul studențimei noastre binevoiască a ceti revista de eri, din *Opinia*, și așa gîndesc toți cei de la Opinia despre tineretul nostru Universitar în general.

Asta am avut de spus.

Gh. Ghibănescu

OAMENI ȘI LUCRURI

UN MORT

L'am văzut, mai zilele trecute, după o ploaie torențială. Lumea uitase de existența lui căci seceta fără seamăn din lunile de vară, făcuse să dispară ori-ce urmă aproape din ceea ce-a fost cînd-va —Bahluiul.

Sub vechiul pod de piatră, foasta albie a rîului dispare încet-încet sub mormane uriașe de țărînă, adusă zi cu zi de cărăușii primăriei.

O geană îngustă, cu totul îngustă, atîta a mai rămas neumplută din albia de odinioară a cării lărgime o măsoară doară podul de asupra, pod vechiu și cam dărăpănat care tremură sub greutatea vagoanelor de tramvay.

Pe cele două șine improvizate curg mereu vagonete încărcate de țărînă neagră avusă din apropiere, unde se des fundă străzi nuoi pe urma vechilor căsuțe dărîmate de cazmalele nemiloase; țărîna această umple zi cu zi ceea ce mai rămînea din albia veche a apei și trecînd poți vedea cum rămîne tot mai puțin de astupat, tot mai puțin de îngropat din ceea ce a fost Bahluiul de eri. Deasupra lui ea naștere soșeaua și peste puțin ea se va transformà într'o alee de copaci străjuind niște pletoase sălcii de asupra unui mormînt uitat.

Cine își va mai aduce aminte că sub înflorita și răcoroasa alee își tîrà și își trăia altă dată existența lui mizerabilă și primejdioasă mult blestematul rîu, izvorul atîtor supărări și atîtor boli infecțioase pentru oraș? Cine va mai ști că acolo fusese cînd va apa mocirloasă și miasmatică despre care culegeau urîte impresiuni scritorii și trecătorii, adunîndu le într'o vastă literatură de hulă și de antipatie revărsate asupra orașului întreg?

Firește; Bahluiul nu va dispărea. Ci închis într'o albie nouă, artificială, el va urma să-și ducă o viață de sclavie plîngîndu-și libertatea de odinioară, libertatea de a stăpîni orașul, de a inunda șesurile, de a invadà bordeile și mahalalele în lunile ploioase de toamnă și de primavară; libertatea de asemănà gălbăneala malarică pe fețele copiilor săraci, născuți în vecinătatea lui. Dar toate aceste nu le va mai avea și l vom vedea topindu și apele mîloase și sărăcioase, în înbușite cîntece de jale pe care le vor îngăima, susurînd ironic, copacii aleei din apropiere simbolul erei noui—era de sănătate, de higienă și de prosperitate a orașului nou.

Dar în așteptarea soartei pe care o primește cu resemnare, Bahluiul făcea mai eri, după torențiala ploaie, ultimele încercări și manifistări de viață. Prin geana îngustă de albie ce i mai rămăsese și-a repezit cu oare care zgomot apele împrumutate ca și cum ar fi vrut să le reverse peste maluri. Dar malurile nu mai sunt ale lui; iar în răstimp vagonetele cărau mereu țărîna nouă turnîndu-le de sus; apele s'au scurs repede fără urmă și trecătorii puteau privi cu milă și cu siguranță la neputincioasele zvîrcoliri ale rîului care s-a istovit, cu vremea, istovindu-ne nenumărate existențe. Iar în toate privirile el cetia sentința de moarte fără vr'o urmă de părere de rău.

Rodion

Tragedia unui tragedian

Și viața și moartea lui Alexandru Strakosch au fost de-o potrivă de tragice. Viața i-o știam de mult; moartea o aflu acum, din telegramele ziarelor.

L'am văzut și auzit acum cîți-va ani cînd a făcut un turneu de citire prin Romînia. A fost ciudată impresia pe care a făcut-o cînd a apărut pe scenă. Era mic de statură, atît de mic în cît l'ai fi luat drept copil, dacă n'ar fi avut o barbă lungă, interminabilă, care prin contrastul c udat cu statura lui, îți deștepta în minte pe eroul din poveste: „Statu-palmă barba-cot“.

A fost o mișcare de uimire pe care publicul nu și a putut-o stăpîni, după cum nu și a putut stăpîni nici zîmbetul cînd recitatorul, înainte de a se așeza pe scaun, a construit pe el o întreagă bina de volume groase, ca să poată fi la înălțimea mesei.

Din capul locului mi a făcut impresia unui revoltat: era revoltat în potriva soartei, care l făcuse atît de mic, deși atît de mare. Privirile indignate pe cari le arunca spectatorilor cari nu se liniștiseră încă la locurile lor, arătau pe omul care vrea cu orice preț să stăpînească, să tiranizeze, și nu știe de glumă.

Și pot zice că am avut chiar un incident personal cu dînsul: pe cînd citea, am avut un acces de tuse. Firește, m'am rîdicat îndată să ies din sală, ceea ce nu se putea însă prea repede, pentru că stăteam în față. In graba mea am avut numai bine timpul să surprind privirea teribilă a lui Strakosch, care se oprise din citit.

Coincidență bizară: fără să am specialitatea tusei, mi se întîmplase acelaș accident la o reprezentație a lui Mounet Suly, la Paris—și tragedianul francez nu mi a făcut cinstea să mă bage în seamă.

Dar și ce fel de citit era acela al lui Stakosch. E cu neputință să descriu puterea de sentiment și extra-ordinara varietate de nuanțe a vocii lui fără seamăn. Evident, era un mare tragedian —și aceasta a fost tocmai tragedia vieții lui.

Născut în Ungaria,—însă nu din părinți unguri,—pare a fi fost un amestec de sînge slav și evreiesc—a făcut gimnaziul la Viena, apoi a intrat într'un birou comercial. Toate visurile lui însă îl împingeau spre teatru: de copil cutreierase satele, declamînd *Clopotul* lui Schiller. De aceia lua seara, lecții de declamație, iar la un moment dat părăsi slujba și se prezintă lui Sonnenthal, cu rugămintea să-l examineze.

Respins de la început din cauza staturii îneepu să plîngă. De milă, marele artist îi îngădui să reciteze *Clopotul;* tu cucerit de talentul lui și-i deveni profesor.

După cîțiva ani de luptă și mizerie găsi un angajament în provincie: jucă amorezi și caractere; cînta în cor, juca în balet, făcu de toate, căci aceiași chestie a staturii îl împiedica să fie ceea ce l îndreptățea talentul. Dar acesta trebui să învingă în cele din urmă. Strakosch ajunse la Budapesta, în teatrul german, unde i se dădu în fine un loc de onoare. Stîrnind rîsul prin fizic și plînsul prin joc, trăi cîtva timp fericirea visului împlinit.

Nemulțumit nici cu atîta, chinuit de dorul perfecțiunii, plecă la Paris, unde se puse iar pe studiu și, învingînd toate greutățile vechi și una nouă—învățarea limbii—avu succes într'o reprezentație publică și-i se oferi un angajament la Odeon. Cît de dificili sunt francezii în privința accentului, se știe: compatriotul nostru de Max, care e socotit la Paris între cei mai mari, nu e scutit încă nici azi de invinuirea că a păstrat urme de accent romînesc.

*

Dar Strakosch nu ramase la Paris. E al doilea act al tragediei. O boală neașteptată îl silește ca ani de zile să-și ție o mînă în nemișcare. Un tragedian

Cumparați Bilete pentru Loteria VI Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 136, jumatate Lei 68 Un sfert de loz Lei 34. Una optime loz lei 17

pitic—e ceva destul de nepotrivit; unul și pitic și ciung—asta e cu totul inadmisibil, Și așa s'a isprăvit cu cariera de tragedian a lui Strakosch.

Deveui profesor, angajat în această calitate la cele mai mari teatre germane. Toți artiștii mari ai scenelor germane, mai tineri de cît dînsul, îi datorează în bună parte celebritatea de care se bucură. Se poate spune că tot el juca—dar prin procură. Firește, aceasta o știu cei din culise—toți, afară de artiști. Artiștii, odată rîdicați, se uitau cam de sus la bietul maistru de dicțiune.

Asta n'a putut să-l mulțumească multă vreme. Ii trebuia cu orice preț succesul direct. Atunci a devenit „recitator" și a pornit o serie de turneuri în toată lumea, stîrnind pretutindeni acest curios amestec, care nici cînd nu mai fusese partea cuiva: ironie și entuziasm.

*

Toată viața lui a fost amărît de marea lui nenorocire. Succesele lui ca recitator, nu se apropiau de ceea ce visase, nu se apropiaa nici de ceea ce obținuse printre atîtea greutăți, în primele timpuri, pe scenele de provincie. Era invidios de elevii lui și totuși îi învăța cu un fel de furie, muncind mai mult de cît dînșii și silindu-i să muncească, pentru a-i face să ajungă ceea ce ar fi trebuit să ajungă el însuși. Și cînd descoperea un talent nou, nu mai știa ce este jertfa, pentru a-l desăvîrși, după cum era de o asprime fără rezeovă pentru cei nechemați.

Intre elevii lui a fost și un conte care se credea cu chemare pentru teatru. Srakosch i-a spus curat că n'are talent. Artistul imaginar a stăruit atîta, în cît Strakosch a consimțit să l „prepare"; însă la fie-care lecție îi repeta: „N'ai talent, domnule Conte".

Contele — care de alt fel îi plătea foarte bine — voind să l îmbuneze, i-a adus într'o zi o mulțime de daruri.

— Mulțumesc cu recunoștință, domnule conte, dar talent tot n'ai.

Și așa a trăit Strakosch până la urmă. Tocmai pregătea, cu artistul Iosef Klein, rolul titular din Iuliu Cesar. Munceau de cîte-va ceasuri. După ce studiaseră diferite amănunte, Strakosch, după obiceiul său, vru să zică rolul în treg pentru edificarea artistului, și începu cu tot focul. El dădea zilnic asemenea reprezentații, între patru ochi. De astă dată n'a putut merge până la capăt. O paralizie subită—și tragedia morții a venit să încunune tragedia vieții.

Liviu.

Litere-Științe-Arte

„Petiția" lui Caragiale.—Cetitorii găsesc în corpul ziarului copia unei cereri adresată comitetului teatral de către maestrul Caragiale. Nu pentru prima — și poate nici pentru ultima dată—scriitorul e nevoit să adreseze „petițiune" onoratului comitet, pentru a se vedea pus în posesiunea unei modeste sume, care reprezintă doară un drept sacru, garantat de legile țării, beneficiul de 10 la sută cuvenit autorului pe urma reprezentării pieselor sale.

Acum de curînd un reprezentant al societății autorilor dramatici din Paris a venit în Iași și, precît știm, în cîte-va oare numai a venit, a văzut și a învins, plecînd de aci cu vre'o mie de lei, totalul tantiemelor cuvenite pentru reprezentarea cîtorva traduceri de piese franțuzești. Același succes l'a avut în Capitală și în Craiova, deși — de fapt — nu avem convențiune literară cu Franța, și deși teatrul și publicul s'ar fi putut lesne dispensa de cele mai multe din acele traduceri.

Și iată că cel mai mare autor dramatic al țării, e nevoit a bate la ușa comitetului cu petițiuni timbrate fără să-și vadă răsplătită munca și opera, și făcînd mereu apel la sentimentele de echitate ale unor persoane, cari au cu totul altă ceva de făcut decît să se ocupe de drepturile de autor ale unui scriitor romîn, chiar cînd acel autor a dăruit teatrului și literaturei atîtea capo d'opere!

Dar credem că asupra acestei teme va fi loc să mai insistăm.

*

„Anestezia Rachidiană cu Stovaină" este titlul unei noui lucrări a profesorului dr. E. Juvara.

E un elegant volumaș de 50 de pagini cu foarte numeroase ilustrațiuni și tratînd interesanta temă a noului procedeu de anestezie, fie introdus de profesorul Juvara în chirurgia iașană cu succese remarcabile.

Asupra lucrării și cuprinsului vom reveni într'un număr viitor.

*

Marele ziar francez „Le Temps" cu data de 18 Septembrie înregistrează evenimentul istoricului congres al studenților romîni de pretutindeni care se ține actualmente în orașul nostru.

*

Cu începere de la 4 Octombrie a. c. d-na Maria căpitan Vivoschi va începe un curs de limba *esperanto* gratuit, pentru d ne și d-șoare în clasele d sale din strada Romînă No. 11. Cursul va urma regulat Duminica și în zilele de sărbătoare.

*

Contele Appony din Ungaria a fost numit doctor onorific în medicină de către congresul medical din Pesta, după propunerea făcută de profesorul Landouzy în timpul congresului.

*

Sculptorul August Rodin lansează, într'un articol publicat în ziarul „Le Matin" un apel Franței pentru conservarea catedralelor franceze.

El declară că fără îngrijirea statului ele se vor nărui, și cere ca aceste distinse momente ale artei franceze să fie mai bine îngrijite.

*

Senatul din Hammburg a refuzal a pus la dispoziție un loc public pentru statuia lui Heine, din Achileion, care a fost cumparată de editorul Iulius Campe.

Congresul Studențesc

ZIUA III-a

Vizitarea monumentelor istorice.—Conferențele d-lor C. Coroiu și Al. Cusin. —Inchiderea ședințelor. - Propunerea studentului Nicolau.—Meseriașii și studenții. —Festivalul studențesc.—

La orele 9 dim. studenții congresiști, se adună în Piața Unire, de unde în frunte cu muzica militară pornesc spre a vizita monumentele istorice din oraș și împrejurimi.

Au vizitat școala de Belle-Arte, bisericile Trei Erarhi și sf. Neculai, Casa de citire romînească din Tatarași, unde studentul Marcu, a dat deslușiri.

Au vizitat apoi turnul Golia și biserica, iar la orele 12 jum. congresiștii se reîntorc în piața Unire.

Conferența d lui Coroiu

La orele 3 ședința se deschide. D. Ionescu-Govora, președ. congresului, dă citire mai multor telegrame, sosite din partea cons. com. din Craiova, generalul Stoica, din partea corpului didactic romîn din Turcia, adunat în congres la Monastir, etc.

Se dă apoi cuvîntul d lui I. Coroiu, care începe a spune că puterea unui Stat nu stă în avuție și finanțe, ci în buna stare a populației.

Incepe a cerceta starea țerănimei înainte de 1907, cînd au isbucnit rescoalele țerănești. Arată cîteva statistici asupra modului de stăpînire a pămîntului, arătînd cauza pentru care nu s'au putut desvolta clasele mijlocii.

Arată că adevărata cauză a mizeriei țeranului romîn, este exploatarea.

Amintește de manifestul regal din 1907 Vorbește de alegerile parlamentare, care s'au făcut după rescoalele țărănești, și după vechiul sistem.

Vorbind despre reformele din 1907 spune că roadele unor reforme legislative, care tind să modifice ordinea economică, nu se arată imediat, ci trebuesc urmărite. Cea mai mare parte din legile de reformă, nu se aplică însă.

Arată cînd au venit evreii în România, și care sunt cauzele pentru care ei au putut cuceri economicește poporul romîn, și spune că toată energia poporului romîn, trebuie să se îndrepte în direcția pentru recucerirea terenului economic pierdut.

Mai departe d-sa arată că clasa dirigentă a unui popor, care are o clasă de mijloc streină, e amenințată de înstrăinare.

D-sa conchide că trebue începută o altă muncă, de cît aceia care ne-a adus la ruină, și fie-care romîn trebue să și dea partea sa de muncă și cu atît mai mult are această datorie studențimea universitară.

După d. Coroiu, vorbește d. Savin, prețedintele „Uniunei" din București, despre starea culturală a poporului romînesc.

D-sa începe prin a spune cum trebuie procedat pentru a ne cultiva poporul. Trebuie să ascultăm porunca vremei, care ne imboldește la o eră nouă și care trebuie numai de cît creată și cît mai curînd.

Face un studiu asupra culturei și influența ei asupra omului. Istoria civilizației constă din lente adăptări. Cînd civilizația se face pripit, se face o cultură imitată, și care nu pătrunde adînc în toate colțurile, ci rămîne superficială.

Face o comparație între starea de azi înaintată, și înzestrată cu toate instituțiile de cultură din apus, și între starea nu mai departe de acum 50 de ani.

Mai departe d-sa spune că în privința culturei, suferim de două rele. Avem o cultură în clasele de jos, și alta în cele superioare.

Ne trebuie o cultură unitară, și dă ca exemplu, Germania și care e datorită universității lor.

E o crimă pentru a nu-și pune ori ce student. cea mai mare rîvnă, la ajungerea acestui scop.

Face apel la tinerime în acest senz, zicînd: lucrați, lucrați.

Se dă apoi cuvîntul d-lui Al. Cusin, care începe a spune, că partea întăi din programul congresului, a avut de scop de a lămuri viața actuală a poporului romîn, privită sub toate raporturile.

Studențimea e datoare, ca singura care cuprinde mai mult suflet curat, și mai viu entusiasm pentru scopurile înalte ale națiunei, să ție pururea puternică ideia conștiinței naționale, luptînd pentru întărirea solidarității de neam.

Zice ca să imităm pe studenții germani, francezi, etc, care și-au îndeplinit cu sfințenie această menire, și studențimea romînă de azi va fi ajuns să-și cunoască chemarea, față de idealul cultural național al neamului ei.

Ea va trebui să înceapă, o întinsă activitate culturală, economică și socială în sinul poporului, căutînd să lupte din resputeri la ridicarea adevăratei ei valori morale și intelectuale.

In această activitate, studențimea romînă nu va mai putea lupta ca până acum. Activitatea noastră va fi deci economică și culturală.

Activitatea culturală va trebui să o desfășurăm la sate ca și la orașe, prin înființarea de biblioteci rurale, serbări, teatru, etc. La orașe vom înființa biblioteci, secții ale Ligei culturale, etc.

Pe teren economic vom lupta la sate pentru înființarea de obștii săteești, cooperative, etc. Vom înființa în cele două orașe, Iași și București, colonii studențești, care să facă propagandă culturală în cartierele sarace. Incheind d-sa spune că, a sosit vremea, cînd știm să pășim pe calea faptelor, ca oameni deplini conștienți pe rolurile noastre.

Inchiderea ședințelor publice

Terminîndu-se conferențele, prețedintele declară că ședințele publice ale congresului, s'au închis, anunțîndu-se ședința intimă pe astă-zi Mercuri.

Propunerea studentului Nicolau

Studentul Nicolau, face o propunere ca, congresiștii se trimeată o delegație la serbările centenarului nașterii mitropolitului Andrei Șaguna.

Congresul neputînd lua o deciziune, a rămas ca societățile studențești, se trimită delegați.

Meseriașii și studenții

Luni seara studenții congresiști au fost invitați de către comitetul executiv al clubului meseriașilor romîni în localul clubului din Piața Unire.

La ora 8 marele salon era plin de studenți și d. N. V. Ștefăniu prețedintele clubului, deschide ședința urînd congresiștilor bună venire în orașul nostru.

D-sa zice, că faptul pentru care studențimea a fost invitată în localul clubului meseriașilor, este că prețedintele activ al congresului, d. Ionescu-Govora, în discursul seu ținut la Teatrul Național, s'a ocupat de două chestiuni de ordin economic: chestiunea meseriilor și a comerțului și noi cari suntem alegii și conducătorii meseriașilor, nu poate de cît să ne bucure lucrul acesta, asigurînd studențimea universtară de recunoștința noastră.

Ultimele cuvinte ale d-lui Ștefăniu, au fost acoperite de aplauze.

Respunde d. student Ispir, care arată importanța meseriașilor și comercianților în stat și mulțumește conducătorilor clubului meseriașilor pentru atențiunea dată congresiștilor.

D. I. D. Martinescu, vice-prețedintele comercianților romîni, arată greutățile prin care trece comerțul țărei romînești și un ajutor la buna lui îndrumare se impune. (Aplauze).

D. Cristea Fulga, comerciant din Capitală, proprietarul magazinului de băuturi spirtoase și restaurant „Transvaal", e primit cu aplauze la tribună, relevînd dragostea pentru studențime, pentr clasa meseriașilor în mijlocul cărora a trăit o bună parte a vieței sale ca tipograf, și, pentru conducătorii clubului meseriașilor din Iași, cari în totdeauna au fost ajutați în acțiunea lor atît în Capitală cît și în Iași, de d-sa. Cuvîntarea d-lui Fulga rostită cu multă dragoste și căldură, a produs un adevărat entuziasm.

A mai vorbit d. Jecu în același sens și alții.

După terminarea cuvîntărilor s'a servit studenților congresiști bere.

Festivalul de la Teatru

La orele 9 seara a avut loc în sala teatrului național, marele festival dat în onoarea congresiștilor.

Festivalul s'a început cu „Deșteaptă-te Romîne, executat de muzica Regimentului Stefan cel Mare și corul studențesc, care a fost mult aplaudat.

A urmat apoi „Imnul Studențesc", executat de orchestra studențească, sub conducerea talentatului M. Bărboi; marșul studenților romîni, executat de corul studenților, sub conducerea d-lui St. Popescu; Deșteptarea României, recitată de C. Buchman; Fantesie Națională executată pe vioară de d. M. Barbu, acompaniat la piano de d. A Ciolan; Fantesia Romînă, Amintiri din Carpați, și Iubire și frăție, de d. E I. Caudella, care au fost mult bisate și aplaudate.

După ce a mai urmat Doina, de E. Mezzetti, cîntată de d-na Elena Ionescu-Darzeu, acomponiată de d. Mezzetti, și Vai băd to, dragi ne-avem, Bagă Doamne luna în nor de Bredi eanu, s'a jucat actul al II și III-lea din „Peneș Curcanul", jucată admirabil de studenții E. Ionescu-Darzeu, V. Stoinescu, Buchman, Carpus, Ghețu, Bogdan, și d-nele Pruteanu și Profir.

Festivalul s'a terminat cu piesa „Viața de student".

ZIUA IV-A

Ziua de astă-zi, a fost rezervată unei ședinți intime studențești în Aula Universității.

La orele 9 dimineața, studenții congresiști, au pornit din Piața Unire, la Universitate.

Ședința intimă a ținut până la orele 12, în care timp s'a citit expunerea rapoartelor asupra următoarelor chestiuni:

1) Organizarea studențimei după centre universitare, lucrînd pe baza programului eliberat în congres. In acest scop, studențimea din Iași și București, își va alege, fie-care din sinul ei, la începutul fie-cărui an universitar, cîte un Comitet de 12 delegați, care vor reprezenta interesele studențești.

2) Organizarea studențimei pe cercuri județiene, lucrînd pentru aducerea la îndeplinire, fie-care în județul său a aceluiaș program.

In fie care an se va ținea cîte o întrunire de delegați ai celor două comitete, din Iași și București, succesiv în cîte unul din aceste orașe, la care întrunire vor participa și delegați ai tuturor celorlalte centre universitare, unde urmează un număr mai mare de studenți romîni.

Către acest comitet general se vor înainta de fie-care cerc județean, cîte un raport amănunțit, asupra activității sale anuale. Aceste rapoarte vor fi cercetate și apoi date publicității.

După amiază de la orele 2—6 congresiștii, s'au întrunit din nou pentru a urma discuțiile în ceia ce privește dezideratele; și discuția și votarea lor; cetirea statutelor noui organizații și activitați studențești, precum și votarea lor.

Apoi s'au mai discutat următoarele chestiuni:

a) Raporturile dintre studențime și Liga Culturală.

b) Căminuri studențești în București și Iași.

c) Un semn distinctiv studențasc.

d) O sărbătoare a studențimei.

e) Inființări de societăți de excursie, sport și gimnastică.

f) Inființări de societăți filarmonice studențești.

g) Birouri medicalo-juridice studențești.

h) Chestii studențești interne: seminarii, taxe, examene, programe, regulament de disciplină etc.

l) Reduceri pe căile ferate romîne.

j) Apariția unui organ studențesc.

Ca încheiere, din punctele discutate și admise de congres, se va întocmi un program general, care va călăuzi activitatea viitoare a studenților romîni de pretutindeni.

Ședința s'a terminat la orele 6 jumătate.

Seara la orele 9 va avea loc în localul societății de gimnastică, o agapă intimă studențească.

De oare ce pînă în acest moment, nu li s'a făcut cunoscut de minister, acordarea reducerei ce au cerut, nu se știe dacă vor mai pleca în escursia proiectată.

Informații

❑ Un ziar liberal, pretinde că d Dimitrie A. Sturza, ar fi scris o scrisoare unui membru al Academiei Romîne în care spune că se află bine, că în curînd se va întoarce în țară, dar este foarte îngrijit de starea d-nei Sturza.

❑ Lunga vacanță n'a fost de nici un folos interminabililor nervi ai d lui Lecca, pretinsul director al teatrului Național din Iași.

Dînsul a redevenit brutal. A torturat în așa fel, moralminte, pe artista E. Momuleanu, societară a teatrului, că aceasta a avut o sincopă și a trebuit să fie transportată a casă, unde a stat bolnavă două zile.

Inregistrăm, fără alt comentar, acest debut brutal al prisosicului de la teatru.

❑ D-ra Virginia Misihănescu, din Iași a fost admisă și secția primară profesională de la azilul „Elena Doamna" din București.

❑ Preoții din județ, se plîng că din cauza neglijenței ce domnește la casa bisericilor, salariile le primesc foarte neregulat.

❑ Catedra de armonie de la Conservatorul de muzică și declamație din localitate a fost declarată vacantă.

Cererile candidaților pentru această catedră, se primesc la ministerul instrucțiunei, până la 15 Septembrie.

❑ Concentrările din anul aceata, ale trupelor din cuprinsul comandamentului corpului IV de armată, la Tabăra Șipote, s'au terminat, odată cu plecarea din tabără a regimentului de infanterie din garnizoana Huși.

❑ Consiliul de higienă al orașului, se va întruni din nou în ziua de 15 Septembrie a. c.

❑ Pensiunile civile și militare pe luna Septembrie, se vor plăti cu începere de la 18 a. c.

❑ D. dr. Mezincescu, însoțit de d. inginer Savul, a luat eri probe de apă de la captațiile Ciric, pentru a le analiza

❑ Să știe că I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, a hotărît ca conferențele pastorale ale preoților din Iași, să se țină la 15 Septembrie.

Cum însă febra tifoidă continuă a bîntui cu furie, serviciul sanitar al orașului va interveni, ca ele să fie amînate pentru o dată mai îndepărtată.

❑ Consiliul comunal va fi convocat în a doua jumătate a lunei curente, pentru a discuta mai multe chestiuni importante la ordinea zilei.

❑ In zilele de 15 și 16 Septembrie, se va ținea la Ploești, congresul băncilor populare și a cooperativelor săteești.

❑ Eri P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, a oficiat hramul la bisericuța de lîngă ospiciul Socola, unde pe vremuri fusese vechiul seminariu.

❑ Hramul bisericei Talpalari, s'a serbat eri cu o deosebită solemnitate. Serviciul divin a fost oficiat de preoții Vereanu, Șerban, Georgescu și D. Popa.

❑ Pe lîngă Corporația Constructorilor din Iași, s'a înființat un birou de plasare pentru maiștri, lucrători și elevi, așa că Corporația pune la dispoziția propietarilor, care au lucrări de executat maiștri și lucrători speciali, atît în ceia ce privește respectarea angajamentului între părți, cît și executarea lucrărilor în condițiunile cele mai bune.

❑ Eri dimineață, trenul care a plecat din Iași la orele 8 și 35, a tăiat pe un țaran, între stațiile Rebricea și Buhăești omorîndu-l.

Din cercetările făcute, nu s'a putut stabili identitatea lui.

❑ Pe ziua de 1 Octombrie, și a regulat drepturile la pensie, d. Take Ionescu, inspectorul circumscripției telegrafo postale Iași.

❑ Concursul de admitere, la gradul al doilea, la Școala profesională de fete a Reuniunei femeilor Romîne din Iași, va începe la 1 Octombre viitor.

Tabloul înscrierilor fiind închis, alte cereri nu se mai primesc.

❑ „Despre ciniliturí" este titlul unei serioase lucrări de filologie și folklor, datorită d-lui George Pascu. Vom vorbi despre această lucrare mai pe larg, în un număr viitor.

DIVERSE

— Weber Friederich din strada Socola 181, s'a plîns poliției, că eri noaptea i s'a furat din casă mai multe lucruri și haine.

— Aseară s'a aprins un felinar de lîngă peretele bisericei Curelari. Dacă nu se observa la timp, ar fi putut să se aprindă acoperemîntul bisericei.

Ar trebui ca cei însărcinați cu paza felinarilor, să fie mai vigilenți.

— A fost arestat individul Grigore Iban, care a comis mai multe furturi în oraș.

— O bandă de mai mulți indivizi, introducîndu-se în cîrciuma lui Șmil Cîrciumaru din strada Socola, i-au furat toate lucrurile din casă, și o sumă de bani.

— Lucrătorul Ion Dăscălescu din str. Moara de vînt, pe cînd lucra la acoperemîntul unei case, a căzut jos, rîninduse foarte grav la cap.

❑ D. Ionel Brătianu, prim ministru a sosit aseară în Iaşi, cu trenul de 8 şi 20 venind din Dorohoi.

D-sa a stat în gară până la 9 şi 5 când a plecat în Capitală.

La gară a fost întimpinat de d. Săndulescu, prefectul poliţiei.

❑ Revista „Ramuri" din Craiova, a trimes preşedintelui congresului studenţesc următoarea telegramă:

Comitetul de redacţie al revistei „Ramuri", din Craiova, cu prilejul deschiderii celui dintăi congres al studenţilor romîni de pretutindeni, îşi exprimă adînca încredere ce o are în sănătoasa mişcare a studenţimei, şi îi urează spor la muncă pentru închegarea întregului neam romînesc. Turtureanu Marin, Demetrescu, Barliba, Gelep Malache, dr. Voiculescu, Marinescu, Elena Farago, Tomescu, Toma Mitru.

❑ Azi dimineaţă toţi preoţii au fost chemaţi la Mitropolie, unde li s'au pus în vedere ca să se pregătească pentru conferinţele păstorale care se vor deschide la 15 Septembrie.

❑ Sezonul băilor Slănic, care fusese prelungit încă cu 10 zile se închide mâine.

❑ Printre studenţii congresişti transilvaneni, se află şi d. Stoica, care a eşit acum câte-va zile din închisoarea Seghedin..

● Eri după amiază femeia Eleonora Gr. Ciornei, din Mahalaua Rampei, într'un acces de furie mintală, a tras cu un revolver asupra femeilor Maria Toma Handubara şi Elena Costinescu, fără insă a le lovi.

Numita a fost arestată şi condusă la secţia I-a.

❑ Cu ocazia Congresului studenţesc, s'au strins aproape 300 lei, pentru facerea unei cruci la mormântul neuitatului I. Creangă.

❑ Contingentul 1907 de foşti schimbaşi vor face ultima gardă la 1 Octombrie de la care dată, serviciul de gardă va fi făcut de oameni din contingentul 1908.

❑ Ministerul industriei şi comerţului comunică prefecturei de judeţ, că ancheta instituită în acel minster, începând a funcţiona, cere ca să pună în vedere autorităţile comunale din judeţ, ca să dea tot concursul lor, membrilor însărcinaţi cu facerea anchetei.

❑ Se agită ideia convocărei unei întruniri a tuturor podgorenilor din judeţ pentru a ficsa preţul vinurilor, din recolta anului acesta.

❑ In ziua de 16 Septembrie, se va ţinea licitaţie publică la serviciul intendenţei Corpului IV de armată, pentru aprovizionarea unei cantităţi de 2,850 000 Kgr. fin, necesar garnizoanelor din cuprinsul acestui comandament.

Ultime informaţii

Caragiale şi teatral din Iaşi.—*Ilustrul dramaturg a retras comitetului teatral din Iaşi dreptul reprezentărei pieselor sale pe scena teatrului local, adresînd preşedintelui scrisoarea ce urmează:*

D-Sale
Domnului Preşedinte al Comitetului Teatrului Naţional din Iaşi

Domnule Preşedinte,

Binevoiţi, vă rog cu tot respectul:

Intâiu — a dispune să mi se achite drepturile de autor pe câţiva ani trecuţi, drepturi pe cari fără succes le am reclamat în repeţite rînduri şi pe cari, acu, mai încerc încă odată a vi le reclamà; şi

al doilea—a lua ştiinţă că, sub nici un cuvînt, nu mai îngădui Teatrului Naţional din Iaşi a reprezenta pe viitor vreuna dintre piesele mele, fără un contract în regulă între dv. şi mine.

Sigur fiind că nu am nevoie de alt mijloc decât de echitatea dv. pentru a face respectate drepturile mele, vă rog, Domnule Preşedinte, binevoiţi a primi asigurarea perfectei stime cu care sunt

Al Dv. servitor
I. L. Caragiale.

❑ *Epoca* **perzistă a prezenta chestia V. Miclescu sub forma unui act politic de care s'a făcut vinovat partidul conservator-democrat, în special—ca de obicei—d. A. A. Badareu.**

Declarăm aci în mod categoric, că în această afacere sunt vinovaţi doi colectivişti şi un junimist: actul prin care averea toată a d-lui Vasile Miclescu a fost trecută lui Carol Fischer, om fără nici o avere, acel act făcut în favoarea lui Mochi Fischer şi în fraudа tuturor celorlalţi creditori, a fost ticluit de senatorul colectivist Gh. Gh. Burghele, de primarul Dorohoiului G. Marcu şi de fruntaşul junimist Ernest Cananău, care aspiră la preşedinţia clubului carpist din Dorohoi.

Trinitatea colectivisto-junimistă, după ce, spre a asigura averea lui Fischer, a făcut un act de mare fraudă în prejudiciul celorlalţi creditori ai d-lui Miclescu, s a făcut zid ca să nu se strice actul de fraudă.

Domeniile Ibăneşti-Cristineşti, arendate d-lui Vasile Miclescu, sunt proprietatea lui Mochi Fischer, dar trecute pe numele senatorului Burghele, dovadă actele de ipotecă pe 99 ani, ce există.

Afacerea Miclescu este deci o afacere pur colectivisto-junimistă şi dacă ziarele cată să-i dee un caracter democrat, aceasta se face spre a distrage lumea de la adevăr.

Partidul nostru n'are nici un amestec, nici direct, nici indirect, în această afacere.

❑ *Administraţia Comunală, a contribuit cu suma de 2000 lei, pentru susţinerea cheltuelilor studenţilor congresişti.*

❑ *De la 1—7 Septembrie, s'au înregistrat în oraş 52 cazuri noi de febră tifoidă.*

Pe ziua de eri, s'au declarat 12 cazuri dintre care 7 din judeţ, iar azi Mercuri s'au mai declarat 8 cazuri noi, din care unul mortal.

❑ Un june care se joacă de-a puia gaia, la o gazetă din localitate, a voit să facă dăună-zi pe teribilul.

Cu acest scop a plecat cu automobilul la Botoşani, unde avea loc o nuntă, la care junele ştia că va lua parte şi primul ministru, şi ministrul lucrărilor publice.

Ajuns la Botoşani, tînărul, în speranţă că va fi invitat la nuntă, îşi trimese fracul la calcat şi pus în el, se prezintă întâi primului ministru, apoi ministrului Mortzun, care ambii trimiseră răspuns că nu sunt acasă.

Junele Mârzescu, căci despre el e vorba, spera acum că va fi poftit la nuntă, dar şi cu pofteala aceasta îi merse ca şi cu primirea la ministru.

Astfel că pe cînd nunta de la Botoşani, era în toiul ei, junele Mârzescu sosi înapoi în Iaşi şi iar se joacă de-a puia gaia la gazetă.

❑ La externatul secundar din localitate, au fost numite următoarele profesoare:

D-na Lucia Manoilescu, va preda şi şi limba romînă la şcoala normală; Ana Botez, ştiinţi naturale: d-ra Elena Fîntînaru, matematicile; Olga Kernbach higiena; Elena Brandia, istoria; Raicu, gospodăria, şi Maria Şeitan, gospodăria şi lucrul.

D-na Ecaterina Lupu de la Galaţi, a fost transferată la şcoala secundară de fete din Iaşi, şi d-ra Batrice Murnu din Iaşi, la externatul No. 2 de fete din Bucureşti.

❑ Suntem rugaţi să atregem atenţiunea serviciului technic comunal, asupra faptului, că zidul de la casele d-lui Drăghici din strada Dâmbu, e cu totul ruinat, ameninţând ast-fel să cadă peste trecători.

❑ Mai multe aziluri confesionale care funcţionau în mod clendestin au fost închise.

Noul local de şcoală primară mixtă ce se construeşte în strada Păcurari, e aproape terminat.

E probabil că înaugurarea lui se va face odată cu deschiderea cursurilor noului an şcolar.

❑ Zilele acestea revizoratul şcolar al judeţului, va distribui învăţătorilor materialul didactic sosit de la ministerul instrucţiunei, pentru noul an şcolar.

❑ Ministerul instrucţiunei, a trimes prefecturei judeţului, un tablou de şcoalele de meserii din judeţ, cerând ca ori de câte ori autorităţile din judeţ vor avea de executat vr'o lucrare de lemnărie sau ferărie, să se adreseze acelor şcoli.

❑ D-ra Elena Stoica, de la şcoala din Şipote, a fost transferată la Cristineşti în locul ei a fost numită d-ra Elisa Vasiliu.

❑ Un manifest semnat „grup de studenţi ieşeni", face apel la studenţime, să renunţe la manifestaţiile inutile şi să se ocupe serios de educaţia ţeranilor, prin înfiinţarea de cluburi săteşti.

❑ Din iniţiativa I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, se vor înfiinţa biblioteci parohiale, în comunele din judeţ.

❑ A fost înaintat parchetului Vasile Popovici, pădurarul de pe moşia Voineşti, care a încercat să omoare pe locuitorii Ion Cărăuşu şi Ion Vasilache, pe care i-a atacat cu un topor, rînindu i grav.

❑ D. Mochi Fischer a fost acţionat în judecată, înaintea tribunalului Botoşani, de fiul seu Adolf Fischer, care cere ca tatăl seu să fie obligat, a-i servi o pensie alimentară de 100 mii de lei pe an.

Adolf Fischer fiind minor, a fost trimes eri sub escortă, după cererea părintelui seu, de la Bucureşti la Cernăuţi.

❑ **O crimă**—In iazul de pe teritorul comunei Şipote, a fost găsit, cadavrul unui ţaran, avînd pe el numeroase lovituri de cuţit.

Până în present, nu s'a putut stabili indentitatea.

D. procuror Scarlet, însoţit de medicul legist, a plecat în închetă, la faţa locului.

❑ Academia romînă a făcut cunoscut azi, că concursul pentru ocuparea burselor de chimie şi geologie, se va ţinea în Iaşi, cu începere de la 27 Septembrie.

❑ Comisia pentru judicarea învăţătorilor, a fost convocată pentru ziua de 25 Septembrie.

❑ D. dr. Tănăsescu, noul agreg at la catedra de anatomie desciptivă la facultatea de medicină din Iaşi, va presta în ziua de 1 Octombrie ligiuitul jurămînt.

❑ Cursurile de doctorat în drept, de la facultatea din Iaşi, se vor preda în viitor, în casa de alături de universitate, ocupată de d. bibliotecar prof. Caragiani, unde se va instala şi seminarul facultăţii de litere.

❑ **D. dr. Filip Hubert Smidt, profesor de arheologie la Universitatea din Berlin, a sosit astă-zi în Iaşi şi a vizitat laboratoriile, luînd cu el şi probe de pămînt.**

Profesorul german za vizita mâine, staţia geologică de la Cucuteni.

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a luat dispoziţia de a desfiinţa schitul de maici de la Almaş,**

Intenţia Inaltului Prelat este de a face acolo o infirmerie, iar în casele de la monastirea Neamţ, ocupate odinioară de ospiciul de alienaţi, se va înfiinţa un mare atelier pentru jucării de copii.

❑ **Magicianul Delauné care a fost suferind de cîte-va zile în urma unui accident, s'a restabilit pe deplin. In ziua primei reprezentaţiuni, d. Delauné lunecînd pe treptele vagonului de aparate şi rechizite, d-sa a căzut de la înălţimea vagonului, cauzîndu-şi grave leziuni. In dureri atroce, abia a putut figura pe scenă la primele reprezentaţii.**

Astă-zi simpaticul magician, este complect vindecat şi cu începere de Joi 10 Septembrie a. c., vor reîncepe reprezentaţiile teatrului Empire în sala Sidoli. Aceste reprezentaţii vor fi însă de astă dată în tot complexul lor. Experienţele ştiinţifice—distractive atît de interesante vor fi executate de d. Delauné personal cît şi de dl. şi d-na Carmelini şi fenomena d-ra Benitta.

Asemenea va fi schimbat programul şi vor fi repetate numai cîte-va iluzii principale din serile precedente, iluzii care au umplut de uimire pe marele număr de spectatori, din cari nimenea n'a putut găsi dezlegarea enigmelor nici macar, o apropiată explicaţie a misterelor.

❑ **Sinucidere.**—Un tînăr ca de 18 ani, cu numele de Solomon după cît se ştie până în acest moment din scrisoarea aflată, avenit astă-zi dimineaţă la cimitirul israelit şi după ce s'a rugat — s'a sinucis, trăgîndu-şi un foc de rolver în inimă. Moartea a survenit imediat.

Lîngă sinucis s'a găsit un pachet cu scrisori, de ordin intim, provenind de la o femee, pentru care sinucisul avuse afecţiune. Acest pachet, potrivit dorinţei scrise a sinucisului, urmează să nu fie deschis, ci să fie dat lui în mormînt.

Goldenkron a lasat două scrisori: una adresată d-lui I. Sibianu, profesor la conservator, cealaltă d-lui Adolf Goldenkron, Iaşi, strada Bărboi No. 7.

In scrisoarea către profesor vorbeşte despre faptul că Sami l'ar fi tradat; în cealaltă scrisoare roagă să nu se cerceteze cauza care l'a impins la actul fatal.

Primul-procuror, care a instruit la faţa locului, a dispus transportarea cadavrului în morga spitalului israilit, unde i se va face autopsia.

*

Identitatea sinucisului a putut fi restabilită. El se numeşte Solomon Goldenkron fost elev la tipografie, fiul institutorului A. Goldenkron.

❑ **Judiciare.**—Magistraţii curţei de Apel, continuă cu întocmirea tablourilor, de procesele judecate peste an.

Lucrarea aceasta este colosală şi la palatul justiţiei se vorbea astăzi, că magistraţii vor fi siliţi să ceară amînarea punerii în aplicare a acestui punct din lege, de oarece, nici nu sunt în stare să întocmească până la 15 c. tabloul ce li se cere. Fie-care magistrat a luat cu el cîte 60 de dosare.

— Importantul proces dintre comuna Iaşi, cu societatea electrică, se va judeca la 1 Octombre, la secţia II-a a tribunalului.

— Curtea s. II-a va judeca la 12 c. procesul fostului perceptor Cálinescu, condamnat de trib. Botoşani, la 2 ani închisoare, pentru delapidare şi falşuri în acte publice.

— Celebrul proces Gutman, repartizat la s. II a Curţei, a fost sorocit a se judeca la 9 Noembrie.

— Camera de punere sub acuzare va cerceta astă-zi apelul procurorului de Bacău, contra punerei în libertate a negustorului M. Fuchs acuzat de bancrută.

— Peste 15 zile va sosi în Iaşi d. Scarlat Popescu, inspectorul Curţilor de Apel din ţară, spre a inspecta Curtea de Iaşi.

— Procurorul de curte Protopopescu s'a întors astă-zi din concediu.

— Tribunalul s. II a admis astă-zi cererea lui Carol Soltis, acuzat de crimă, să fie extradat autorităţilor ruseşti.

Aceeaşi secţie a confirmat mandatele de arestare ale numiţilor Făgăteanu şi Răileanu, acuzaţi de furt cu efracţie.

❑ *La ora 3 jum. s'a declarat un incediu în podul vămei locale. Funcţionarii au dat imediat alarma. Pompierii sunt la faţa locului. Pînă în prezent a ars acoperămîneul.*

Mărfurile vor fi salvate. Focul s'a declarat la magazia No. 7 a vămei zise rusească.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti 9 Septembrie

Protectorii Cocotelor

Bucureşti.—In urma raflei pe care prefectura poliţiei Capitalei a întreprins'o contra cocotelor din Bucureşti, s'a format acolo o ligă pentru protejarea cocotelor.

Poliţia Capitalei, a primit în această privinţă o mulţime de petiţiuni, toate redactate la fel, timbrate legal, şi care au următorul cuprins:

Domnule Prefect,

Subsemnatul, având de gând să prînzesc mâine seară cu (aci urmează numele cocotei şi strada unde domiciliază), vă rog să binevoiţi a da cuvenita autorizare, şi să îngăduiţi întrarea sus numitei d-re, în grădina hotelului Continental.

In caz de nu puteţi încuviinţa această autorizaţie, vă rog să binevoiţi a-mi indica locul, ce aţi ales pentru acest scop.

Semnaţi: Michel Pherechide, Laptev, Lehliu, Paul I. Florescu şi baronul Reiniche.

Merită a fi relevat faptul, că d. M. Pherechide a fost Procuror şi astăzi judecător la trib. Ilfov, d. Paul I. Florescu, este funcţionar superior la ministerul de externe, iar baronul Reiniche, este fiul vitreg al d-lui Petrescu, prefectul Capitalei.

Toate aceste fapte au fost denunţate de d. dr. Botescu, prim ajutor de primar al Capitalei.

Din dosarul familiei Cantacuzino

Bucureşti.—D. Grigorie Gh. Cantacuzino, recte prensul Grégoire şi-a fixat anul acesta taxele pentru bîlciul de pe moşia Ţindărei de trei ori mai mari decât cele ce se percep în conformitate cu legea maximului.

Primarul Comunei respective a intervenit pe lângă ministerul industriei pentru ca bâlciul să se ţină pe un loc de lângă gară, proprietatea comunei.

D. Djuvara, voind să fie pe placul dinastiei hrăpareţe, a refuzat această autorizare, lipsind ast-fel comuna de un venit însemnat şi lăsînd pe ţărani în prada d-lui Griguţă.

Ba ceva mai mult, pe cînd prim-ministru al ţării era d. Gh. Gr. Cantacuzino, tatăl lui Griguţă, Camera de Comerţ s'a pronunţat contra înfiinţării bîlciului pe moşia Ţindărei. Cu toate acestea ministerul de interne, adică tatăl d-lui Grigore Cantacuzino, a dat autorizarea pentru înfiinţarea bâlciului pe Ţindărei, iar de atunci şi până azi prensul continuă a exploata pe ţarani în chipul cel mai neruşinat.

Sonde incendiate

Bucureşti. — Din Cîmpina se anunţă că asară a luat foc sonda No. 5 a societăţei Steaua-română. Focul s'a comunicat la sonda No. 1 a d-lui Schoffer. Pagubele trec peste 100.000 lei.

O ilegalitate a prefectului de Prahova

Bucureşti.—Dl. Brătianu a însărcinat pe d. Ghika, inspector administrativ şi locţiitor de secretar general, să cerceteze cazul arestărei ilegale timp de 47 de zile a mai multor lucrători bulgari, din ordinul prefectului de Prahova şi pentru cari legaliţiunea Bulgară din Bucureşti a intervenit pe cale oficială pe lângă guvern, conform recomandaţiilor guvernului bulgar, cerînd anchetarea faptului, şi darea unei satisfacţiuni complecte.

Intoarcerea d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—Dl. Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat, se reîntoarce în ţară Duminică, 19 Septembrie.

Sănătatea d-lui Sturdza

Bucureşti.—In cercuri liberale se asigură, că ştirea „Viitorului" după care d. D. Sturdza se va întoarce în curînd în ţară, e absolut inventată.

D-na şi d. Sturdza vor petrece toată iarna în sudul Franţei şi poate că se vor reîntoarce în ţară în primă-vara anului viitor.

Afacerea Miclescu

Bucureşti.—Cassa Marmarosch-Blank creditoarea d-lui V. Miclescu pentru suma de 370 500, a cerut aplicarea unui sechestru debitorului ei.

Din combinaţiile d-lui Filipescu

Bucureşti.—Pe ziua de azi, gazeta d-lui Filipescu a inventat o nouă şi genială combinaţie: „Epoca" anunţă că se va forma un minister Costinescu—Take Ionescu.

Convorbire politică

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu a avut azi o lungă convorbire cu Dl. C. Stere.

Provocare la duel

Bucureşti.—D. dr. Lascu, terminîndu-şi osînda a trimis pe primul redactor al „Luptei" şi pe avocatul Erderly ca să ceară socoteală ziarului Budapesti-Hirlap de nişte articole publicate contra lui Lascu.

Redacţia a dat de autor pe corespondentul din Pesta al ziarului „Universul" care a refuzat să dee satisfacţie.

Elevi de curs secundar sau primar găsesc gazdă bună în familie. Supraveghere, preparaţie şi îngrijire deosebită.

A se adresa la Administraţie.

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semi-interne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

De inchiriat de la 26 Octombrie 1909 **Baia** supranumită: „Zissu Herman" din Iaşi strada Pantelimon No. 18

Pentru preţ, condiţiuni şi ori ce alte lămuriri.

A se adresa la oficiul Creditului Urban din Iaşi.

Profesor Special

de franceză, germană, matematică, —curs primar şi secundar.—

Adresaţi-vă; Mihăilă str. Sf. Atanasie No. 4.

Loc de vînzare

17 m. faţada

Strada Păcurari 73

A se adresa la d-nu V. Costin

O doamnă caută un loc unde să îngrijască de copii, sau un loc de menageră.

Marta sft. Teodor No. 40

De vinzare Una casă, şi cu un loc mare de)3000) metri patraţi strada Albinetz No. 48.

A se adresa la redacţie.

Institutele-Unite

Strada Muzelor No. 6.

Se primesc elevi externi şi interni pentru cursul primar.

Se primesc elevi de cursul secundar care urmează la şcolile statului.

De inchiriet de la Sf. Dumitru curent, în str. Golia, casele nou zidite, vis-á-vis de Prefectura Poliţiei, în etajul de sus **3 odăi mari** şi bucătărie, cu tot confortul şi atenansele necesare unei gospodării.

A se adresa la **Inginer I. Schvartz.** Birou technic str. Lăpuşneanu 12.

BYRRH

CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roemină din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţ.)

De vînzare La toate magazinele de comesum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,- BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Joi 10 Septembrie 1909

Program nou

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini

Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vînătoarea vrăjită, Dispariţia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore seara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 eu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Gelia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 25 Septemb. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de:

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8 Una optime	Lei	17,00
1/4 Un sfert	Lei	34,00
1/2 Una jumătate	Lei	68,00
1 Loz întreg	Lei	136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4. lei	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATOR-DE

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30

Sub direcțiunea unui

In jurul declarațiilor generalului Manu

In mijlocul discuțiunei provocată în presă de un articol al *Conservatorului*, cu privire la posibilitatea și modalitatea unei concentrări conservatoare, d. general Manu, s'a crezut dator, să intervină și să'și spună cuvîntul seu, asupra situației politice presente și viitoare.

Conservatorul arătase că ideia unei asemenea concentrări, e *dorită* și *admisă* de conducătorii actualei organizațiuni politice, pusă sub șefia d-lui Petre Carp, însă numai într'o singură formă: *toți conservatorii cari au eșit din partid și au urmat pe d. Take Ionescu, să revie la matcă și să renunțe de a servi altei ambițiuni de cît aceleia care duce la întărirea și mărirea partidului conservator cu* **actualul seu șef.**

Lucrul acesta nu a plăcut de loc generalului Manu, care se știe că este un ireductibil adversar al junimiștilor și în deosebi al d-lui Carp—și un bun și loaial amic al vechilor conservatori și în special al d-lui Cantacuzino—și prin mijlocirea confratelui nostru *Adevărul*, și-a expus părerile sale asupra viitoarei guvernări conservatoare.

Declarațiunile fostului ministru de rezboiu, din ultimul cabinet Cantacuzino, sunt pline de interes și constituesc cea mai puternică desmințire ce se poate da afirmațiunilor ziarului Cantacuzinist, asupra mult trîmbițatei seriozități a înjghebărei politice pusă sub șefia d-lui Carp.

Conservatorul spusese, că dacă o asemenea concentrare,—așa precum o formulase în articolul în chestiune—nu se poate realiza—apoi nici nu se poate concepe ca succesiunea liberalilor *să o ia o altă formațiune*, afară de partidul conservator cu actualul seu șef!

Aluzia, era prea transparentă și prea directă la adresa d-lui general Manu, care se știe că are ferma credință, că numai cu chipul acesta se poate alcătui primul guvern conservator ce are să urmeze liberalilor—și de aceea bătrînul conservator, s'a socotit obligat să iasă din rezerva sa și să facă prețioasele declarațiuni de care ne ocupăm acî.

— *„Dacă nu cred în durabilitatea partidului condus de d. Carp,—a spus generalul Manu—cu atît mai mult nu pot să cred în durabilitatea—și nici măcar în existența unui asemenea guvern“!*

„D. Carp, acest om căzut din cer,—zice generalul—nu poate veni, și dura la guvern, fiind-că e prea absolut; nu'l pricepe lumea, și nu are armonie în partid, așa că s'ar certa chiar de la formarea candidaturilor...“.

„Iar Regele, nu se expune să aibă cine știe ce surprize neplăcute, în niște alegeri prezidate de d. Carp, față cu o opoziție atît de formidabilă“!

Nu știm ce vor zice organele junimiste—și în deosebi mult irascibila și vorbăreața *Epoca*, despre toate aceste triste constatări, pe cari fruntașul barbat politic conservator, le face cu privire la rostul și tăria alcătuirei lor politice. Ne prindem că și de data asta le vor înghiți în tăcere, pentru că au tot interesul să menajeze pe general, care la rîndul seu nu-i menajează de loc.

Dar să dăm cuvîntul mai departe d-lui Manu—căci nu voim să ni se spună că am menționat numai părțile, cari ne convin din opiniunile sale asupra situației politice, și am omis cu voință pe cele cari nu ne convin.

D. general Manu, nu crede nici în posibilitatea alcătuirei unui guvern pur democrat, îndată după liberali, —„chestiunea unui guvern Take Ionescu,—spune d-sa—*cel puțin de o camdată* fiind rezervată viitorului“.

Dar tot generalul adaugă, că dacă un partid și un guvern conservator se poate foarte bine concepe fără d. Carp și mulți din amicii săi junimiști —apoi **fără d. Take Ionescu și grosul partidului conservator din jurul seu, nu se poate concepe nici partid nici guvern conservator!**

Declarațiunile acestea sunt și mai sdrobitoare pentru asociația politică Carp—Cantacuzino, de cît cele pe cari le-am menționat la început.

Să le vorbești acestor adversari ai noștri de toate slăbiciunile sau lipsurile lor,—și pe cît le este posibil ți le tolerează, dovadă atitudinea lor față de liberali,—iar dacă te cheamă generalul Manu, ți le recunoaște chiar; să nu le spui însă un cuvînt de puterea politică a d-lui Take Ionescu și a organizației sale, că îi scoți din minți!

Or, generalul Manu le spune și mai mult; le spune că partidul lor *„se găsește în această deplorabilă stare, pentru că d. Cantacuzino l'a aruncat în brațele junimiștilor—ceea ce a fost o greșeală ce nu i se poate ierta, și că partidul se poate foarte bine reîntregi, cum era inainte de 1907, cu lăsarea la o parte a elementelor junimiste,* **„a celor căzuți din cer“**, *cari ar rămîne să facă filosofie politică, cum o făceau în Iași, pe vremea Junimei“.*

Am reprodus toate aceste declarațiuni ale acestui de seamă bărbat politic, pentru ca să se vadă cum gîndesc și de noi și de adversarii noștri, oamenii cari prin rezerva sau rolul expectativ ce și-au impus în ultimul timp în politică, pot fi socotiți ca purtătorii unei judecăți mai limpezi și imparțiale, de cît cei prinși în vîrtejul amețitor și pasionat al luptelor și polemicilor noastre.

Se vor convinge astfel toți cari se interesează și de situația actuală politică și mai cu seamă de cea viitoare —cîtă dreptate am avut și avem noi, în felul cum am examinat și pronosticat lucrurile.

Liberalii nu pot guverna mai departe. Aceasta am spus'o și am repetat'o la fie-ce ocazie; — *„ei și-au perdut mințile, de cînd nu mai au o opoziție serioasă!“*—o spune generalul Manu—**deci necesitate absolută a resturnărei regimului, care în loc să se întărească—amenință să dărîme edificiul nostru social, clădit cu atîtea jertfe!**

Am spus, că guvern conservator —după liberali—numai cu d. Carp și amicii săi—și fără d. Take Ionescu —nu se poate închipui;— generalul Manu merge și mai departe și spune *că orice altfel de guvern conservator e posibil—dar numai cu excluderea complectă a șefului junimiștilor și a vechilor sei tovarăși.*

Prin urmare, concluziunile noastre, ori cît erau făcute *„pro causa“* erau cît se poate aproape de adevăr și de realitatea lucrurilor — și noi nu am voit și nici gîndim să spunem altceva de cît că: **Take Ionescu** *va guverna după liberali*; cum și ce fel e altă chestie, **dar va guverna.**

„Singur nu—„cel puțin de o cam dată“—spune generalul Manu.

Dar dacă concentrarea, sau coaliția conservatoare, nu se poate alcătui, așa cum o vede și o admite generalul Manu, fără d. Carp—dar neapărat cu d. Take Ionescu—atunci, cine va lua succesiunea liberalilor, căci țară fără guvern nu se poate?

Toată lumea, în frunte cu generalul Manu, trebue să o declare:

„Take Ionescu—și numai el!“

Vespasian I. Pella

Cine țipă „tălharii“?

D. Vasile Miclescu era debitorul lui Mochi Fischer pentru vre o 600,000 lei și debitorul altora pentru o sumă de trei ori mai mare. Debitorii și avocații l'au silit să asigure pe creditorul Fischer în dauna tuturor celorlalți.

Cine credeți că erau avocații, cari, frustrînd pe mulți, au asigurat—dacă imoralul act nu va fi sfărîmat—au asigurat sumele lui Fischer?

Senatorul Burghele, care înlesnește lui Fischer să cumpere imobile rurale; primanul Marcu, omul Fischereștilo și puritanul junimist Cananău, care este avocatul familiei Fischer.

Și cu toate astea, cu tot acest secret public, ziarele junimiste și cele colectiviste, ca să acopere pe ai lor, cari au operat vădit, în această afacere, țipă într'una tâlharii și cată să implice întregul nostru partid, în faptul că UN democrat, unul din zece mii, a încetat plățile.

Nimeni din partidul nostru n'are amestec în această afacere izolată. Nimeni din noi n'a protejat pe d. Miclescu, nici n'am știut ce daraveri are și ce datorii are.

Prietenește și omenește, noi deplîngem starea d-lui Miclescu—și atîta tot.

Dar dacă noi n'avem nici o fruntași colectiviști și fruntași mști s'au făcut complicii lui M Fischer, constringînd pe debitor să un act de frandă, pe care, sperăm tiția îl va nimici.

Iar tălharii—cari țipă ei tălh să afle că lumea îl cunoaște.

CEI DOI ANTO

Ministerul de război a retras de a mai putea licita la acel m domnilor Anton Doiciu și Roznovanu. (O

Cei doi Anton avură un perc Aceluia nu-i zicea la fel, ci Sand acela făcuse zarvă mare: resturna vernul liberal și de la Sand se boala, că guvernul nu mai poat ministru de război.

Dar cei doi Anton nu sunt Vor fi având ei apucături la fel depse la fel: tus-trei au furn tus-trei au pățit-o.

Dar Sand a plătit cu zarvă, cu dalul, cu presa, pentru toți, c mic nu se zice în presă, desp legii sei de suferință, despre c Anton.

Fiind-că Sand a fost un ne oare — care, pe cînd Antonii — partidul acela junimist, care șansă nebună să găsească sacul ste cînd zeitatea, îl rătăcise pe p

D. Anton Roznovanu este fost al Iașului, d. Anton Doiciu, fost de Covurlui. Ambii, fie-care în seu, asanează moravurile și con Takiști.. Dar ambii furnizau rului. D. Roznovanu a furnizat, muri, marfă la fel și comunei acolo i s-a zis: „să ne scuteți“.

Dar d. Roznovanu furniza de moșie, care aparține oare-cum Grecianu și de... pe Sand nu l nimeri noroc la fel.

Cei doi Antoni au pățit o d larmă mare și, fie-care în ora va continua să combată, takisn

Ah! de s'ar fi nimerit takiști Antoni sau macar unul din An

Dar ie foarte natural că amb de-ai d-lui Carp.

Chestii

Biserica și Romînis

Supt acest titlu, dl. C. Cernă blică o broșură de 168 pagini, c studia evoluția istorică a biseric neşti și răsunetul ce a putut ceastă biserică românească asu voltării ideii de patrie și deci în p limbei românești și în închegar nalității noastre.

Fără să zică lămurit, dar r conceptul lucrării, că autorul n iluzii mari de biserică, că ea ne inat neamul, limba și conștiința și că a fost o minune că am s feri de sîntem azi cum sîntem.

Studiază dar biserica în faza apoi *slavonă*, *greacă* și *romînă* întăia e închegarea bisericei și rile neamului. Faza slavonă e chiarea inconscientă a neamu greacă e îngenunchiarea conștier romînă începe cu 1700, Unirea rica papală; ideia de românism reește și lățește și faza mai n 1830 încoace se resimte de ac cuză biserica de decadență în venimentelor de la 1859—66 păstorii bisericei au tradat cau cei prin *obscurantismul* lor.

Cu tot stilul limpede și cu broșurei se desprinde însă o m curioasă la tineretul nostru teol rită felului de a se lega faptel din ori-ce domeniu. Stăpînește duhul criticei pasionale a fap trecut de cît metoda explicati temului.

Autorul se orientează după d-lui Iorga, N. Dobrescu și al pe colea este chiar și autorita tează păreri pe care le ia dr adevăr.

Purul adevăr! E greu de p ales cînd nu posedezi toate cutel Așa de pildă, autorul ignoreaz serica noastră a suferit vre-o datorită traiului său lăuntric; sporul ce s'a făcut în lăuntru traiul de 600 ani de viață rom biserică, n'a cumpănit cu nimi sul desvoltător al faptelor? A mal lucru ca un stat, un aș trăească în o țară veacuri și vieței să nu aducă nici o sch

Regatului Romîn
1909
Th. P. Maximovici

primiţi plata cîştigurilor
4. Una optime loz lei 17

rafiile lui Tolstoi pe care tocmai o a cu el. La sosire Tolstoi fu întîm-t de un grup de ţărani cu cari dis a mai multe chestiuni religioase.

*

ord Iveagh şi Sir Ernest Cassel au it de curînd cel mai mare preţ de ă acuma pentru radium şi ei au ofe-530.000 lei pentru 7 gr. 1|8 de radium asta revine la 85.000 pe gram. st radium este destinat de ambii părători ca dar institului pentru ra-i din Londra fondat de ambii aceşti tori.

*

enatul oraşului Hamburg a respins rea editorului Iulius Campe de a-i da un loc public pentru a aşeza umentul lui Heinrich Heine.

vorba de monumentul pe care rul l-a cumparat de la adminis-a palatului Achilléion din insula , proprietatea împăratului Wilhelm

*

scena teatrului „Porte-Saint-Mar-din Paris se va reprezenta în cu-o piesă de Pierre Decourcelle în-tă „Le roi sans royaume". Se crede piesă va fi vorba de Neundorff se pretinde a fi urmaşul lui Lu-XVI.

*

ntagiştii" (Revolver Journalisten) itlul unei piese representată cu succes pe scena teatrului Thalia Hamburg. Lucrarea aceasta este o rare a piesei „Justiţie" (Gerech-t) de Otto Ernst.

*

cena teatrului regal din Berlin se tă acum; „Bolnavul închipuit" lière. Comedia aceasta este ur cu o încheere originală represen-eremonia burlescă a unei pro-ni de doctor lucrată pentru scenă l Linden, Musica e lucrată după nporanii lui Molière. L. I. V. Lully A Charpentier şi după muzica lui e de Gounod.

STRUNA ZILEI

SPECIALITATE

Pentru spalarea conductelor de apă de la Iaşi se întrebuinţează hipermanganatul de potasiu.
Reportagiu

hipermanganată...
be! Oameni cum se cade —
ne ajunşi clienţii
orului Demetriade...

nformaţii

n ziar guvernamental anunţă, că u de febră-tifoidă la Iaşi, merge creştere.

de descreştere înseamnă aceasta, intervalul de la 1—10 Septem-u înregistrat din nou în oraş, e de 60 cazuri. Şi în loc ca cei atea serviciului sanitar superior, grijească ca să ia măsuri serioase batere, dumnealor se mulţumesc ite la Iaşi, protejaţii pentru a diurne grase.

ştie, că analiza apei din Iaşi, cută de d. dr. C. Popescu, in-nitar, care a găsit că apa în te este contaminată.

t mai are atunci, sosirea în lo-bacteriologului Mezincescu de , trimes aci de d. dr. Sion, sub-serviciului sanitar, ca să facă analiza apei, căci după cît aflăm rma analizei făcută apei, n'a gă-l tific.

mîne atunci cu analiza d-lui dr. cum că apa conţine baccilu-

crările pentru restaurarea pala-inistrativ din Iaşi au fost sus-

enorii lucrărilor, domnii fraţi au rămas fără lucrători şi lu-încetat din această cauză. Adu-la cunoştinţa cui de drept.

latul Iacob Aurelian, care fu-temnat la 2 ani închisoare, a at de M. S. Regele cu ocazia 30 August; iar soldatului Po-n, i s'a redus osînda.

Sa economul Ţincoca, protoe-ului, se află suferind.

ile cancelariei protoieriei, vor de părintele Apolodor Andrieş, ereul oraşului.

căpitan D. Enăchescu, coman mpaniei jandarmilor pedeştri. at drepturile la pensie, pe Octombrie a. c.

l seu, comandantul corpului nată, a recomandat ministe-războiu pe d, Căpitan Ghidio-Regimentul Ştefan cel Mare.

Focul de la Vama Ruseasca

— NOI AMĂNUNTE —

De unde a luat naştere focul.—Alarma.—Sosirea autorităţilor şi pompierilor.—Lucrările de salvare.—Paza casetelor cu bani.—Cine sunt autorii focului.—Bănuiala.—Cercetările.

Cercetările făcute ieri la faţa locului, de către d. prim-procuror Adam T. Bercea, pentru a se afla cauza focului, n'au dat nici un rezultat,

Funcţionarii din biurou fiind întrebaţi, au declarat, că au venit ca de obiceiu la biurou la orele 2 p. m.

Pe la orele 3 şi un sfert, unul din funcţionari ieşind afară, a zărit ieşind fum din podul caselor biurourilor.

Imediat dădu alarma telefonîndu-se în gară, pentru a se trimete ajutoare.

Cu o maşină de ajutor, a sosit la faţa locului, d. Iordănescu şeful staţiei, împreună cu o echipă de lucrători.

Se telefonă în acelaş timp şi secţiei de pompieri din Toma Cozma, care sosi imediat.

Primele griji a celor de faţă, au fost să salveze toate actele şi casetele cu bani ale vămei şi poştei.

Sosi la faţa locului prefectul poliţiei Săndulescu, primul procuror Bercea, şi un număr de 20 sergenţi sub comanda unui ofiţer, care ajutora la scoaterea obiectelor de valoare şi casetelor cu bani. De asemeni comisarul secţiei I.

Văzîndu-se că focul i-a proporţii mari şi că ameninţă astfel magasia vamei, în lungime ca de 200 metri, care se afla plină cu mărfuri în valoare de sute de mii de lei, pompierii au căutat ca să zădărnicească propagarea focului, izolînd acoperemîntul magaziei de clădirea care era în flacări, şi dacă în apropierea Vamei nu se afla o baltă, de unde pompierii pompau apa, de sigur că focul ar fi cuprins şi magazia.

Toate actele de valoare ale poştei şi casetele cu bani, au fost depuse în patru vagoane, care s'au plumbuit, şi care s'au dat în paza sergenţilor de oraş ce au fost postaţi acolo peste noapte.

Prefectul poliţiei, a dispus ca peste noapte să se cheme un număr de 40 de sergenţi, sub conducerea unui sergent major, care să păzească lucrurile ce e rau depuse în apropierea magaziei.

Banii şi actele de valoare ale vamei, s'au depus la regia monopolurilor statului.

Că focul a fost pus de cineva, aceasta pare sigur, de oarece, în biurourile Vamei, nu locuia nimeni, care să fi făcut focul în sobe, şi afară de aceasta, podul Vămei, era plin cu dosare şi acte vechi, şi s'a constatat că focul a isbucnit din acele dosare, foc probabil pus de o mînă criminală.

Autorităţile continuă cu cercetările.

❑ Protoieria judeţului, a distribuit preoţilor din oraş şi judeţ cărţile de alegător pentru consiliul superior bisericesc superior.

Cărţile sunt valabile de la 1 Iulie 1909 până la 13 Ianuarie 1912.

❑ Consiliul de război al corpului IV de armată a fost convocat pentru zilele de 24, 25, 26 şi 27 Septembrie, cînd se vor judeca mai multe procese importante.

Consiliul va fi prezidat de d. Colonel Criţescu.

❑ La festivalul dat alaltă seară, la teatrul naţional în onoarea studenţilor, a dat consursul şi d-ra Ecaterina Miron fiica unui ţeran din Prisacani, care a cîntat „Mugur Mugurel" şi Doina Radului.

Entusiasmul a fost foarte mare, şi tânăra ţarancă a fost mult aplaudată.

❑ La 1 Octombrie, o comisiune compuse din Comandantul batalionului de rezervă, un delegat al primăriei, şi comisarul respectiv al fie-cărei secţii, va începe recensămîntul tinerilor ce vor forma clasa anului 1911.

❑ Recursul părintelui Moraraşu contra comisiei de judecată a învăţătorilor din Iaşi. a fost respins ieri ca inadmisibil.

❑ Ansamblul de la teatru Liric din Bucureşti, sub direcţia d-lui Al. Davilla urma să dee o serie de spectacole, în cursul lunei Ianuarie în sala teatrului naţional din Iaşi.

Onor comitet teatral, trăgînd de păr un articol, căzut în desuitudine, din legea teatrelor, a respins oferta d-lui Davilla.

❑ In comunele Miroslăveşti şi Conţeşti din jundeţul Suceava s'a înfiinţat o infirmerie, pentru bolnavii de scarlatină.

❑ Ministerul instrucţiunei, a trimes o adresă revizoratului şcolar, prin care cere ca să pună învederea direcţiunilor şcoalelor primare din localitate, importanţa casetor de economie şcolare din punct de vedere moral.

Institutorii vor trebui să explice aceasta micilor cepilaşi şi să înfiiltreze în fie-care spiritul de economie.

❑ Incepând cu numărul de Sîmbătă vom publica la coloana cincea o serie de articole scrise de d. Gh. Ghibănescu cu privire la *Breasla Armenilor din Roman*, după hrisoave originale şi ne cercetate până acum ale acelei bresle.

❑ Externatul secundar de fete se va muta de la Octombrie în localul din str. Cogălniceanu actualminte ocupat de şcoala elementară de comerţ. Aceasta şcoală se va muta în Impasul 40 de sfinţi, casa Catargi.

Localul externatului secundar de fete va fi amenajat pentru Arhiva Statului.

❑ De oare-ce în mai multe comuni din judeţ, aproape zilnic se comit numeroase furturi de vite, prefectura judeţului a hotărît să intervină la Comandantul jendarmilor rurala, pentru organizarea unei poteri, care să prindă pe autori.

❑ D. Sibianu profesor de piano la Conservatorul de Iaşi va da un mare concert la Huşi, după învitarea făcută de mai mulţi fruntaşi huşeni, cari au dorinţa de a asculta pe maestrul nostru de la Iaşi.

❑ D. Spiru Haret n'a binevoit să dea nici o atenţie Conservatorului din Iaşi. Abia a acordat 1800 lei pentru reparaţia după un deviz vechiu, cînd preţurile de lucru erau mai mici. Conservatorul de muzică şi declamaţie vegetează supt actualul ministru de instrucţie.

❑ Generoşii se iau la întrecere cu stăruinţele la ministerul de instrucţie. In special ei duc lupta contra unui deputat din loc, care pentru ori ce stăruinţă de detaşare cerea în alăturare şi cîte o hârtie de o sută sau două sute lei pentru a dovedi că la ministerul de instrucţie se operează ca în codrul Vlasiei.

❑ *Conservatorul*, care până mai ieri sughiţa după concentrare, a revenit astă-zi şi declară că nu va susţinea de cît un minister Carp.

Foarte bine face.

❑ Azi dimineaţă la orele 10, toţi soldaţii din Contingentul 1907, foşti schimbaşi, care fuseseră încorporaţi la 31 Decembre 1908, au fost trecuţi în concediu, ca unii ce au împlinit stagiul de doi ani.

❑ Ni se comunică din gara Vlădeni, că trenul de marfă 1005, care a plecat din Iaşi eri dimineaţă, a tăiat între staţiile Şoldana şi Vlădeni, pe un băiat ce păzea nişte vite, şi care se afla pe linie în momentul cînd trecea trenul cu o viteză mare.

Copilul se numea Dumitru a Todiroaiei şi era în vrîstă de 6 ani.

❑ Aseară a sosit în localitate, turistul maghiar Andreas Chrometz, care a plecat la 1 Septembrie 1909 din Kiskunlacgháza, cu 93 fileri în buzunar.

Numitul în urma unui pareu de 50 mii lei, a călătorit pe jos aproape toată lumea, până în 1904 cînd s'a întors acasă. Peste cîtva timp a plecat din nou pentru a-şi continua călătoria.

Din Iaşi turistul Andreas se întoarse acasă în Ungaria.

❑ **Din Sibiu.**—Congresul naţional—bisericesc, care se ştie că se întruneşte la 3 ani odată, în seziunea din 1906 a luat hotărîrea ca să sărbătorească cu o deosebită pompă, memoria Mitropolitului Şaguna, numai în seziunea ce se va deschide în Sibiu la 1 Octombrie a. c. In acest centru al ortodoxiei noastre, acolo unde Şaguna a pus temelia unei Mitropolii, se fac mari pregătiri pentru sărbătorirea memoriei lui.

Se va scoate un volum, în care se va descrie viaţa şi activitatea sa, se va oficia un mare parastas, şi se va face un mare pelerinaj la Reşimar, unde mare romîn odihneşte pe veci.

Cu această ocazie, Comitetul Naţional al cărui preşedinte este George Pop de Băseşti, cît şi Clubul Parlamentar Romîn, al cărui preşedinte este dr. T. Mihali, vor lua parte la această serbare, şi vor depune o coronă pe mormîntul lui Şaguna, care la 3 Mai 1848, prezidase prima adunare naţională, şi fusese până la moarte sufletul partidului Naţional.

DIVERSE

— D-nii Vasile Vasiliu. Ioan Caramlău, Haralamb Lupu şi Elena Ţuţureanu, din strada Ponoarele, s'au plîns poliţiei, că de vre-o 4—5 nopţi consecutive, li se bombardează casele cu pietre, fără a se şti autorii.

— D. Vasile Vulpe a fost numit şef cantonier în judeţul Iaşi.

— S'a stins epidemia de scarlatină care bîntuise printre copii din comuna Copou.

— Găsindu-se o sumă de bani cheltuiţi de preşedintele corporaţiei „Progresul", în mod nejustificat, Camera de Meserii l'a somat, ca în termen de cinci zile să achite acea sumă, contrar va fi dat în judecată.

— Primindu-se la Camera de meserii o reclamaţie din partea meseriaşilor din Trg.-Frumos, contra secretarului şi perceptorului corporaţiei din acel oraş, d. Dimitriu Păuşeşti, inspectorul Camerei de meserii, va pleca zilele acestea în anchetă la faţa locului.

— Azi dimineaţă d. Dimitriu Păuşeşti, secretarul inspector al Camerei de meserii, a plecat la Podul Iloaei, pentru a constata dacă fabrica de cherestea de acolo urmează a fi scutită de orice dări către corporaţie.

— Ministerul instrucţiunei a comunicat prefecturei judeţului, că elevul Ion Constantinescu, a fost admis ca bursier al judeţului, în şcoala superioară de arte şi meserii din Iaşi.

Ultime informaţii

❑ **Două ziare din localitate au crezut că vor fi ospitaliere cu studenţimea adunată în congres, anunţînd că studenţii ar fi manifestat ieri contra d-lui A. Badareu.**

E de prisos a desminţi asemenea ticăloase poveşti.

❑ **Anul acesta, din cauza marei secete, situaţia pare a se agrava din ce în ce mai tare la sate.**

Sătenii, nu numai că aproape nu au cu ce se hrăni ei, dar din cauza căldurilor excesive din vara aceasta, nefăcîndu-se fineţe în deajuns, ei n'au ce da nici la vite.

Mare parte din ţăranii din judeţ vor cere prefecturei judeţului ca să intervie la ministerul domeniilor, pentru a li se da porumb şi nutreţ pentru vite, ca şi în alţi ani.

❑ *Parchetul militar a luat zilele acestea 'n cercetare, incidentul petrecut acum o lună, în timpul unei concentrări, între doi ofiţeri,—un locotenent şi un căpitan, ambii din garnizoana Roman, care în urma incidentului provocat, au fost forţaţi a se bate în duel.*

Se zice însă că numiţii ofiţeri, vor fi daţi în judecata consiliului de război şi procesul lor se vor judeca de consiliul de război în cursul lunei viitoare.

❑ *Eri şi azi, medicii comunali, au continuat cu denaturarea apei fîntînelor din disp. IV-a.*

Mâine vor denatura în disp. V-a.

❑ **Administraţia Comunală, va da zilele acestea o ordonanţă prin care va opri intrarea băuturilor spirtoase în oraş, înainte ca ele să fie analizate de laboratorul de chimie.**

❑ **Regulamentul pentru distribuirea apei în oraşul Iaşi, a fost înaintat de ministerul de interne, consiliului tecnic superior, pentru a se vedea dacă s'au introdus modificările cerute.**

❑ *Colegiul electoral pentru alegerea marelui consistoriu al bisericei, a fost convocat pentru ziua de 7 Octombrie.*

❑ **Un ziar liberal, la care colaborează, în mod umoristic, ajutorul de primar Eraclide, denunţă primarului pe primul său ajutor, d. Fîntînariu, pentru că acesta ar fi pus să se încaseze o taxă maximală.**

❑ D na Elena Mărzescu, inspectoarea şcoalelor profesionale, a fost numită membră în comisiunea de admitere în cl. I a şcoalei profesionale gradul II din Bucureşti.

❑ Prefectura judeţului, va distribui zilele acestea, ajutoare băneşti, la mai mulţi locuitori din judeţ, care au suferit pagube de pe urma incendiilor.

❑ Serviciul sanitar al oraşului a cerut institutului vaccinal din Bucureşti, să-i trimeată un număr de 25 fiole de vaccin animal.

❑ Astă-zi serviciul sanitar al judeţului, a trimes spre analiză, institutului de chimie, mai multe probe de băuturi, luate de la comercianţii din judeţ.

❑ In ziua de 12 Septembrie, se va întruni în comuna Ţuţora, comisiunea de constatare, pentru a se rîdica măsurile de combatere a antraxului, la animalele bovine.

❑ Doi indivizi introducîndu-se astă noapte, într'un bordei de pe moşia Isvoarele, unde locuia lingurarul Ion Iordache, şi găsind acasă pe femeia acestuia, i-a pus în cap nişte piei de oi şi după ce au maltratat o oribil, au furat toate lucrurile din casă şi o sumă de bani.

❑ **Accident nenorocit.**—Administratorul plăşii Jijia, comunică prefecturei judeţului, că eri locuitorul Gheorghe Macovei din comuna Epureni, pe cînd mergea cu un copil al seu de 9 ani, într'un car încarcat cu două poloboace, copilul a căzut sub car, şi roata trecînd peste el, l'a rînit mortal. In stare gravă a fost dus la spital.

❑ **Sinuciderea tînărului Goldenkron.**—Astă-zi s'a continuat cu cercetările, pentru a se afla cauza sinuciderei tînărului Solomon Goldenkron, care s'a sinucis eri în cimitirul israelit.

Asupra lui s'au găsit mai multe scrisori, care au fost predate azi de parchet familiei.

In una din ele sinucisul spune: *nu voesc să spun pentru ce m'am împuşcat aşa am vrut, aşa am făcut.*

Se zice însă că cauza sinuciderei sale ar fi rezultatul unei scrisori anonime primită din Bîrlad, în care se spunea, că o d ră în etate de 13, pe care el o curta, a fost serutată de cine-va.

Parchetul a dat cuvenita autorizare pentru îmormîntare.

❑ **Plecarea congresiştilor.**—Aseară urma să aibă loc, în localul societăţei de gimnastică, o agapă intimă studenţească.

Cum însă comuna nu a contribuit cu nimic pentru această agapă ea a avut loc în sala Bragadiru.

Azi dimineaţă cu trenul de 8,35 congresişti au plecat în excursiune la Brăila.

❑ La licitaţia ţinută astă-zi la Epitropia Sf. Spiridon pentru lucrările de restaurare ale clădirei Maternităţii, oferta cea mai avantajoasă a prezentat-o d. inginer Gr. Bejan.

❑ **Crima din Şipote.** — D. procuror Skarlet şi dr. Grossi, care fusese la Şipote pentru a face autopsia cadavrului unui ţeran găsit mort pe teritoriul satnlui Iazul nou, s'au reîntors aseară în localitate:

Din ancheta făcută la faţa locului s'a constatată că cadavrul e a locuitorului Ion Albu din acel sat, care al fost omorît în noaptea spre Sf. Maria de către un cumnat al seu Costache Bengheac, cu care de mai multă vreme se certase, din cauza unui pămînt.

Dumineca trecută numiţii luîndu-se d'n nou la ceartă, Albu a bătut pe Bengheac, ca să-şi răzbune.

Ast-fel, înarmat cu o furcă de fier, pîndeşte Luni, noaptea de Albu, care se afla la cîmp cu caii, şi pe cînd acesta dormea, numitul îi aplică cîte-va lovituri cu furca, la cap, faţă şi corp lăsîndu-l mort. Cadavrul a fost găsit a doua zi.

Bengheac fiind arestat la început tăgăduia că el ar fi autorul, dar pus în faţa cadavrului, şi constrîns de d. procuror Skarlet şi d. dr. Grossi, el a mărturisit fapta sa.

Astă-zi numitul a fost adus la parchet.

❑ **Medicul comunal al disp. V-a a raportat serviciului sanitar, că în strada Brudea, la casele cu No. 44 şi 46, în fie-care an se iveşte în mod regulat febra tifoidă, şi care în decursul anilor 1902, 1903, 1908 şi 1909, a bîntrit cu furie în sus numitele case, făcînd 13 victime. Cere ca serviciul sanitar să intervie către primar, ca să ordone proprietarilor acelor imobile, ca să-şi construiască din nou latrine sistematice acestea fiind probabil cauza epidemiei.**

❑ **Ministerul lucrărilor publice, face cunoscut serviciului judeţean, că în urma cererei direcţiei de poduri şi şoşele din acel minister, s'a aprobat executarea în regie, prin serviciul technic al judeţului, în comptul antrepenorului I. Rober, aprovizionarea a 1920 m. c. pietriş pe şoşeaua Iaşi-Bivoiari Botoşani, contractată de prefectură cu sus numitul antrepenor.**

❑ **Manevre de Garnizoană.** — Mîne dimineaţă, Regimentele Ştefan cel Mare, 7 Roşiori şi Batalionul IV Vînători, pleacă în împrejurimile Iaşului, pentru a face manevre de garnizoană.

Luni dimineaţă se vor reîntoarce în localitate-

❑ Camera de meserii, a respins demisiile d-lor V. Arsenie din demnitatea de preşedinte al confecţiilor, şi a d-lui Grădinaru, comisarul guvernului pe lîngă corporaţia constructorilor din localitate.

❑ Consiliul Comunal a fost convocat cu începere de la 12—27 Septembrie.

❑ Lucrările comisiunei pentru facerea anchetei industriale, care fusese suspendate cîte-va zile, au reînceput astă-zi.

❑ **Astă-zi dimineaţă, comisiunea medicală compusă din d-nii medici comunali Missir şi Şeptilici, au examinat starea mintală a evreului Moise Polak diu strada Alexandri.**

Comisiunea găsind că numitul e atins de manie periodică, care-l face periculos societăţii, a opinat ca uumitul să fie internat într'un ospiciu de alienaţi.

❑ **A apărut şi se află de vînzare la autor şi la principalele librării din ţară** *„Curs de desen geometric"* **cu aplicaţii industriale de Gh. C. Stănilescu profesor la şcoala de arte şi meserii din Iaşi.**

Lucrarea e unică în felul ei până acum. Are 380 figuri în text şi e făcută nu numai pentru uzul elevilor de şcolile de arte şi meserii, ci şi pentru clasele reale ale liceilor, şi mai ales pentru maeştni şi lucrători de ori-ce ramură tehnică.

Prin publicarea de faţă s'a făcut pentru elevi o mare înlesnire, căci scapă de manuscriptele greoae şi pline de erori, se pune temeiul ca studiu al obiectului *Desenul geometric*, **i se arată întinderea lui şi corelaţiunea cu alte cunoştinţi şi se începe fixarea terminologiei technice speciale, întru cît mai ales în tehnologie avem nevoe nu de creat cuvinte ci de românizat.**

Lucrarea d-lui Stănilescu a căpatat aprobarea ministerului de Instrucţie ca manual didactic, fiind singurul până acum de acest fel. Ne place a constata că şcoala de arte şi meserii din Iaşi bate recordul similarei sale din Bucureşti şi pe terenul publicisticei de manuale didactice.

❑ **Judiciare.** — Tribunalul a declarat astă-zi în stare de faliment firma de manufactură Segall şi Schwartz.

— Camera de punere sub acuzare, pirmind apelurile procurorului de Bacău, a confirmat mandatele de arestare ale neguţitorului Fuchs, deţinut pentru bancrută şi Milinţă şi Anicuţăi, pentru furt.

— Imobilele def. Sturzescu au fost adjudecate ieri: cel din Păcurari asupra d-lui Krasnaselski pentru 53.000 lei şi cel din str. Asachi asupra d-lui Vlad Lacinski, cu 20.000 lei,

❑ Magicianul Delauné care a fost suferind de cîte-va zile în urma unui accident, s'a restabilit pe deplin. In ziua primei reprezentaţiuni, d. Delauné lunecînd pe treptele vagonului de aparate şi rechizite, d-sa a căzut de la înălţimea vagonului, cauzîndu-şi grave leziuni. In dureri atroce, abia a putut figura pe scenă la primele reprezentaţii.

Astă-zi simpaticul magician, este complect vindecat şi cu începere de Joi 10 Septembrie a. c., vor reîncepe reprezentaţiile teatrului Empire în sala Sidoli. Aceste reprezentaţii vor fi însă de astă dată în tot complexul lor. Experienţele ştiinţifice—distractive atît de interesante vor fi executate de d. Delauné personal cît şi de dl. şi d-na Carmelini şi fenomena d-ra Benitta.

Asemenea va fi schimbat programul şi vor fi repetate numai cîte-va iluzii principale din serile precedente, iluzii care au umplut de uimire pe marele număr de spectatori, din cari nimenea n'a putut găsi dezlegarea enigmelor nici macar, o apropiată explicaţie a misterelor.

❑ *Pe ziua de azi Joi, s'au înregistrat, cinci cazuri noui de febră-tifoidă.*

❑ Din iniţiativa primarului din Tg. Neamţ, şi a judecătorului Ştefănescu s'a instituit un comitet pentru rîdicarea unui bust lui I. Creangă, care va fi aşezat în faţa catrdralei din acel oraş.

❑ Emil Popescu funccionar la vama Iaşi, care a fost permutat la Palanca şi-a dat demisia.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Septembrie

Mişcarea la poştă

Bucureşti.—Pe ziua de 1 Octombrie vor fi puşi în retragere d-nii: Neculai Constantinescu, sub directorul general al telegrafelor; inspector T. Ionescu şi oficianţii D. Voinescu, Simion Silota, G., H. Dimitriu. G. H. Brătescu, D. Săvulescu, N. Răilescu şi M. Vlădoianu.

Conductorii: T. Stan, A. Nica, Elefterie Georgescu, G. Ionescu, D. Mateescu, G. Dorneanu, N. Voicu şi G. Mareş.

Partidul moderat trădător

Viena. — Ziarul „Reichsport", publică un însemnat document care dovedeşte că partidul moderat român din Ungaria, de sub conducerea d-lui Emil Babeş, a predat interesele romînilor partidalui kossutist.

Partidul moderat a trimes un memoriu ministrului Kossuth, prin care regretă lupta ce există între naţionalităţile din Ungaria, şi că partidul se pune în serviciul partidului ultraist şi-i cere sprijinul moral lui şi material guvernului ca se-i deie bani pentru a atrage în partid avocaţi. preoţi, şi studenţi a ţinea întruniri, conferinţe şi să editeze ziare, ca să agite în sensul ca romînii să treacă din partea ungurilor.

Sondă incendiată

Bucureşti.—Din Telega se comunică că acolo a ars sonda No. 5 cea mai productivă, care dădea 50 de vagoane pe zi.

Călătoria d-lui Brătianu

Bucureşti.—D. Brătianu a plecat la manevrele parţiale din Dobrogea, iar Sâmbătă va fi la Constanţa, pentru a lua parte la Banchetul ce va fi oferit regimentului de infanterie de acolo.

Neşansele remanierei

Bucureşti.— Intre guvern şi ocultă au isbucnit grave neînţelegeri, din cauză că oculta se opune la intrarea în guvern şi a d-lui Stere şi a d-lui Al. Constantinescu. Din această cauză sanşele remanierei au scăzut cu totul.

Ţarul la Constanţa

Bucureşti.—S'a hotărît definitiv ca întrevederea între Ţar şi M. S. Regele, să nu mai aibă loc în largul mărei negre, ci în Constanţa şi aceasta între 15 şi 20 Octombrie.

O necuviinţă

Bucureşti.—In chestia Stere, ziarul *Epoca*, publică o nouă scrisoare a spionului Madan prin care acesta îşi permite să zeflemisească pe barbaţii de stat din Romînia, care-şi permit să se atingă de el, funcţionarul unei puteri amice a Romîniei.

Noul preşedinte al Casei Rurale

Bucureşti.—Se ştie că d. Vasile Missir a demisionat din preşedenţia casei rurale şi din acea a creditului rural.

Dinastia Brătianu stăruie ca demisia de la Casa rurală se fie primită şi în locul seu se fie ales d. Costescu Comaneanu, vice preşedintele senatului.

Desfiinţare de sucursală

Bucureşti.—Banca agricolă a desfiinţat sucursala ei din P. Neamţ, singura ce o avea în Moldova în afară de Iaşi.

Revizuirea constituţiei

Bucureşti. Şefii liberali pare că s'au înţeles asupra convocării unei constituante, pentru revizuirea legii electorale şi legilor privitoare la propietate. Cum însă asemenea lovitură politică va întîmpina cele mai mari dificultăţi se crede cu siguranţă guvernul liberal se va retrage pe această temă.

Lupta între Greci şi Bulgari

Salonic.—Intr'o luptă, care a avut loc lîngă Vadena, între greci şi bulgari, şeful de banda bulgar Holeman, precum şi unul din tovarăşii sei, a fost ucis.

Conjuraţia din Bosnia

Saragebo.—Autorităţile au descoperit un complot în favoarea Muntenegrului. Foarte multe arestări au fost operate.

Excursioniştii francezi

Constanţa.—Vaporul „Ile de France", avînd pe bord pe excursioniştii francezi, a sosit aci cu o întîrziere de trei ore şi a fost întîmpinat de o mulţime mare în frunte cu d-nii I. Lahovari, P. Poni, dr. C. Istrati, inginer Saligny, Al. Ghika, Sava Şomănescu şi alţii.

Excursioniştii sosesc deseară în gara de Nord şi vor fi primiţi de d. dr. Buicliu.

Rechemare

Viena.—După „Neue Freie Presse", contele Forgach, ministrul Austro-Ungariei la Belgrad, ar părăsi postul seu de la Belgrad, şi va fi chemat ca ministru de externe; de altă parte să dă ca sigur că d. Forgach se va întoarce în curînd la postul seu din Belgrad.

Cutremure de pămînt la Messina

Messina.—Azi dimineaţă la orele 8 s'a simţit un uşor cutremur, care a făcut să cadă cîte-va fărămături de ziduri slabe.

*

Aix en Provence.—Azi dimineaţă s'au simţit cutremure de pămînt, la Rognos şi celelalte localităţi, care au fost devastate acu cîte-va luni de teribilele cutremure.

Cutremur

Atena.—Azi dimineaţă, s'a simţit aci, un puternic cutremur de pămînt. Nu sunt pagube însemnate. Se crede însă, că o catastrofă, a avut loc într'o parte a regatului.

Aviator ucis

Boulogne sur Mer.—Aviatorul De Rue, a fost ucis azi dimineaţă pe aerodromul de la Boulogne sur mer, în momentul cînd se scobora. Aviatorul ucis e fratele căpitanului Ferber, unul dintre promotorii mişcării, în favoarea aviaţiunei, şi care luase pseudonimul de De Rue.

Demisiuni de guverne

Viena.—Preşedintele camerei maghiare Justh, ne putînd cădea de acord cu Kossuth asupra proiectului de modificare a legei electorale, guvernul a demisionat.

A demisionat de asemenea guvernul Sîrb, din cauza unui diferend ridicat între vechii radicali şi ministrul de justiţie.

Desminţire

Viena.—Se desminte ştirea că ţarul bulgarilor, se va converti la ortodoxism, împreună cu toată familia.

Anuţa Rafilovici

în etate de 24 ani
a încetat din viaţă după o lungă şi grea suferinţă, eri 9 Septembrie.
Inmormîntarea a avut loc azi.

Anunciu

Din cauză de plecare în străinătate, se vînd două biblioteci mari şi frumoase, de stejar masiv, sculptate, în condiţiuni foarte avantajoase.

Amatorii sunt rugaţi a se adresa la Tipografia H. Goldner, Iaşi.

Se primesc elevi în gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

In apropiere de toate şcoalele

Elevi de curs secundar sau primar găsesc gazdă bună în familie. Supraveghere, preparaţie şi îngrijire deosebită.

A se adresa la Administraţie.

HIRSCH IAŞI

Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

MOBILE

DORMITOARE. SALOANE
SUFRAGERII şi BIROURI
cu preţurile cele mai ieftine
Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes.

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **15 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete
tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Pentru Proprietarii de CASE

Aducem la cunoştinţa Onor. domni *proprietari de imobile*, că pentru lucrările necesare a instalaţiunilor de

— CANAL ŞI APA —

am angajat în biroul nostru pentru această secţiune specială, pe şefulmonteur.

FERDINAND LAMPEL

fost conducător al lucrărilor de instalaţiune de apă şi canal la societatea „UNION"

şi care este în măsură a executa aceste lucrări, în toată perfecţiunea, după sistemele cele mai moderne.

Inginer B. DIAMANT & Co.

Iaşi—Strada Stefan cel Mare 38
— sub „Banca Agricolă".

Şcoala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"

— Iaşi, Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală, situată în cea mai higienică parte a oraşului, se predau cursuri teoretice şi practice de croitorie, după programa statului.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

De asemenea se primesc d-re studente în gazdă, avînd o îngrijire deosebită.

In atelierul şcoalei se primesc absolvente de la alte şcoli profesionale, care vor să facă practică, fiind plătite.

Inscrierile s'au început şi ţin pînă la 15 Septembrie.

DIRECŢIUNEA

Const. P. Ştefănescu

Avocat

Vaslui

Doctor E. Margulies

De la facultatea de Medicină din Montpellier.

MEDIC DE SPITAL

Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.

Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

BULETINE DE

Vaccinări şi Revaccinări

eliberează

Dr. A. Steuerman

Str. Golia 21

4000 **Decalitri vin alb şi roş ravac**, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

De închiriat de la 26 Octombrie 1909 **Baia** supranumită: „Zissu Herman" din Iaşi strada Pantelimon No. 18

Pentru preţ, condiţiuni şi ori ce alte lămuriri.

A se adresa la oficiul Creditului Urban din Iaşi.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală roemină din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală **7 Milioane** BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de comestibile din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor“ şi „Dürkopp“

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate“
S. L. Grossmann
Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

„AGENTURA“

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie
IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.
CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura“—Iaşi. **DIRECTIUNEA**

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus
[Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**
Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA“
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sustire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sustirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Joi 10 Septembrie 1909

Program nou

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini
Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vînătoarea vrăjită, Disparitia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore séara
INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 eu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Gelia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—[p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea
la 25 Septemb. 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4. lei	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATOR-DEM

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30

Sub direcțiunea unui C

COALIȚIA HIBRIDĂ LIBERALĂ JUNIMISTĂ

S'a primit cu hohot de rîs invenția proaspătă a *Epocei*, că d. Costinescu va forma guvern cu șeful nostru. Incă una boacănă a *Epocei* pentru ca cu o svîrlită să facă 2 pălite.

Svîrlita-svonul; pălitele-coaliția liberală-democrată. *Epoca* visează numai coaliții, vede numai coaliții, voește numai coaliții. Dar *Epoca* știe că pe toată linia, partidul nostru a respins coaliția cu vre-unul din cele 2 partide, și că la Piatra s'a retras din luptă lăsînd pe alegătorii neînregimentați să manifesteze cum voiau.

Ce au făcut însă liberalii și junimiștii în timpul acesta? *S'au coalizat.* S'au coalizat la Prahova, s'au coalizat la Iltov, s'au coalizat la Iași; n'au avut parte să se coalizeze la Vaslui și Craiova, căci i-am bătut pe amîndoi la primul scrutin, și n'am mai mers la ba'otaj. Prin substituire a întrat d. Filipescu în Cameră; prin substituire a întrat Delavrancea; și așa și alții din matadorii junimiști.

Acum de ce simt nevoe de a se coaliza politicește taberele cele mai adverse și în doctrină politică și în procedură politică?

Aici e chestiunea!

Junimismul a fost la noi totdeauna o plantă exotică. Acățat sus la bolta edificiului nostru politic, junimismul s'a strecurat ca o pecingină politică, fie pe trunchiul liberal, fie pe cel conservator. Cît a trăit singur și-a dus traiul din mila lui Ion Brătianu. Departe de vîltoarea luptelor politice, el a trăit numai prin combinări de culise; și la 1888 cînd vîltoarea partidelor era prea adîncă junimismul devine o formulă de actualitate hultuită acum pe trunchiul conservator.

Cinci ani trăise pe trunchiul liberal și *șepte* ani s'a tărît pe trunchiul conservator. In formă cei 7 ani de traiu pe spetele conservatorismului i-a făcut să se creadă chiar de conservatori, ba să se folosească de crizele interne ale partidului, pentru a rupe și ceva din coarja conservatoare.

Dar măduva părtidului conservator a rămas pururi străină de această plantă exotică, de aceea cînd s'a crezut că e definitiv stăpîn, a rămas tot numai pecingină cu o leacă de coarjă de partid conservator, iar inima partidului a trecut cu șeful său real, cu Take Ionescu.

Ion Brătianu hultuise pe junimiști pe trunchiul liberal; M. S. Regele i-a hultuit pe trunchiul conservator, dar n'a putut să-i dea și partidul, căci partidul izvorește din țară, din sufletul țării, nu din combinările palatului, cum a dorit d. Carp.

Și atunci traiul de parasit politic a revenit. Ionel Brătianu urmează politica tatălui său hultuiud în coarja partidului parasitul junimist, tocmai pentru a-și mări acțiunile sale politice.

O socoteală: De la 1895 Octombrie și pînă astă-zi 1909 Septembrie, avem tocmai 14 ani, deci 168 de luni. In acest lung interval, conservatorii au guvernat 48 de luni, iar liberalii 120 de luni, adică aproape întreit. Criza internă conservatoare a fost principala cauză. Partidul conservator n'avea șef, n'avea direcție, iar d. P. P. Carp se punea de-a curmezișul și a dat șah la șefie cu nițică izbîndă!

Starea asta de lucruri a făcut să iasă vorba, că partidul conservator ține numai înterimatul puterii, nu guvernează; și nota ne-o dă d. Spiru Haret, care cu toată zăpăciala lui și-a luat nasul la purtare, căci din 149 luni de guvernare dînsul a fost ministru de instrucție 101 luni încheiate *el singur*, iar partidul conservator ne-a dat în 48 luni de guvernare *5 miniștri* de instrucție!

Liberalii coalizîndu-se cu junimiștii își fac loru-și jocul puterii, iar pe aceștia îi măgulește cu cîte o slujbă la credit, la casa rurală, cu cîte un ciolănaș la vre-un așezămînt liberal, cu cîte un scaun în parlament, ca și cei ce trăesc din mila stăpînului!

Pe cînd jos e această cărdășie calculată, dar mărșavă, în față-le se rădică falnic partidul conservator-democrat cu șeful său Take Ionescu, care e chemat să rupă zăgazurile cărdășiilor și coalițiilor hibride și să dea țării un guvern tare și omogen conservator, pentru veșnica înmormîntare a tuturor păcatelor comise de acei netrebnici vieri ce au lucrat în via conservatoare.

Gh. Ghibănescu

Platforma desperaților

Pentru ca un guvern să poată modifica constituția, în senzul de a schimba radical legea electorală, de a trece de la sistemul restrîns la votul obștesc; apoi ca să poată periclita proprietatea prin legi de expropriare—acel guvern ar trebui să fie de o soliditate fără pereche și să aibă pentru el asentimentul țărei și al Coroanei.

Avem la guvern, în Romînia, un guvern cum n'a fost încă: un mort care trăiește. Asta, dacă ar exista de fapt, ar fi ceva pentru un muzeu, sau pentru o panoramă. Și guvernul mort, care trăiește neputînd să se complecteze, nici să se remanieze, nici măcar să se cîrpească—acel guvern plănuiește lovituri d'intre acelea, cari cer, în prealabil, popoare coapte, apoi guverne tari și în fine, o țară care să dorească asemenea schimbări radicale.

Guvernul liberal n'a putut vota unele legi exagerate de cît cu concursul opoziției. O dată votate acele legi s'au arătat că nu pot fi aplicate,—doară în chip șugubăț. Experiența aceasta nu numai că n'a fost de folos guvernului mort, dar acum el visează drăcii și mai complicate.

Să ni se dee votul universal și exproprierea silită—zice guvernul—altmintreli ne retragem. Inainte de a fi studiat chestiile, el și cere votarea lor—altmintreli se retrage.

Astfel își pregătește platforma de retragere, ca să nu se zică că s'a retras anemiat, incapabil, scindat—ci pe motive democrate, cu cari va necăji pe succesori și de cari viitorul guvern se va lepăda de îndată ce se va vedea instalat din nou.

Cuvîntul panglicar poate să fie demodat, dar pentru liberali el este etern nou.

Propunerea unei canalii

In momentul în care relațiunile noastre cu Ungurii sunt aproape mai rele ca ori cînd, prin ultimele evenimente și prin lovitura lui Appony, partidul moderat romîn, care s'a format acum sub conducerea d-rului Emil Babeș, se face vinovat de cel mai ticălos act de tradare.

In numele alor sei, Babeș oferă serviciile partidului lui Kossuth și cere bani în mod oficial, ca să facă pe Romîni să intre în politica maghiară ultraistă.

Aceasta este cea mai ticăloasă ofertă de vînzare și avem convingerea că ea n'are de promotor de cît pe acel Babeș și cîțiva alți ticăloși ca él.

Dé aceia nici nu voim să insistăm prea mult asupra infamei propuneri, ci să a șteptăm protestul bunilor Romîni ardeleni, protest care va înăbuși repede groaza propunerei de vînzare a unor ticăloși.

Toate țările au ticăloșii lor—la aceasta se va reduce „lovitura“ canaliilor „moderate“ din Ungaria.

„Voința“ și reformele agrare

Voința Națională a ajuns la al cincilea articol în răspunsul ce dă d-lui R. Mandrea în chestia reformelor agrare.

Fostul inspector agricol a spus prin petiția sa de retragere din postul ce ocupa, că marea operă agrară cu care se laudă d. Brătianu—este un imens moft—că nu se poate aplica.

Pentru a resturna afirmațiunea d-lui Mandrea, organul d-lui Brăteauu a scris deja pînă acum 5 articole, și judecînd dupa ultimul articol, apărut ieri, seria e departe de a se termina.

Recunoaștem, că la grea muncă a pus d. Mandrea pe redactorii oficiosului liberal.

Dar strădania „Voinței Naționale“ invederează și mai mult exactitatea afirmărilor fostului inspector agricol din Romanați.

Pînă la retragerea d-lui Mandre
biecțiunile presei de opoziție în p
legilor agrare, erau considerate ca
nite din patimă politică și presa li
răspundea că nu se poate pune ten
ele—fiind făcute în necunoștință de

Acum cînd unul din foștii func
superiori, însărcinați cu aplicarea l
vine și declară că reformele nu se
aplica—ziarele liberale nu mai pot
că arătările acestea sunt făcute pr
norarea legilor și a modului de ap

Căci d. Mandrea a dovedit cu ex
numeroase imposibilitatea aplicăr
formelor—și ce e mai grav inefi
tea lor.

„Nici pentru țarani, nici pentr
prietari—legea agrară nu aduce v
los—din potrivă numai neînțele
dezavantagii“—aceasta o spune c
ric d. Mandrea—aceasta am spu
în diferite rînduri.

Și Voința în loc să furnizeze
la dovezile fostului inspector ag
așterne coloane lungi și nesfîrșit
lind cu rea credință chestia și
de toate, dar numai de ceia ce
să vorbească—nu.

Cu adevărat textul demisiei d
drea și desvoltările făcute apoi
au zăpăcit pe bieții gazetari libe

CATE-VA

Un substantiv franțuzes
menin, cată să cîștige drep
în limba română.

I zice *rafle* și cine l'a prezi
cului nu este filolog, nici profe
membru al Academiei, ci domnu
al poliției Capitalei.

Substantivul are două înțelesuri: insemnă a rădica sau a curăți totul dintr'un loc și face parte, ca boală la vaci, din medicina veterinară. In înțelesul poliției de București, rafle este curățirea damelor cu moravuri ușoare, adică rădicarea lor de pe străzi, birturi, grădini.

Contra substantivului s'a format o ligă, din care fac farte un procuror și un funcționar superior—între alții.

Suntem, deci, în fața unui conflict între poliție și parchet.

Să vedem care va rafla mai bine.

*

Un ziar local se bucură strașnic că d. X a fost făcut pamfletar, de oare-ce, zice ziarul, pamfletari au fost și: Beiranger (care ie acela?) *Demostene* (generalul romîn?) și Paul Louis Courrier (de ce nu cu trei r, nu costă nimic).

Chestii școlare

Examenele de admitere pentru Iași

Pacostea de tifos ce a căzut pe capul lașilor a spîrcuit în toate orașele ținerea concursului de burse pentru internatele statului.

Liceul internat își ține examenul de admitere la Galați. Seminarul Veniamin își ține examenul la Botoșani. Școala Normală „Vasile Lupu“ își ține examenul la Roman. Școala Normală „M. Sturza“ își ține examenul la Barlad. Toate comisiunile de examinare sînt formate din profesori din loc. Profesorii din Galați examinează elevii pentru liceul din Iași, profesorii din Roman examinează pe normaliști; profesorii din Bărlad examinează pe normaliste și cei din Botoșani pe seminariști.

E ceva anormal în aceasta. Anomalia stă în aceasta că comisia de examinare nu e respunzătoare de ce elemente recrutează. O dată examinarea făcută și lucrările de cancelarie încheiate, prețedintele își trimite raportul la București, încasază diurna *ridiculă* și rămîne ca cei reușiți să se prezinte la școală, rezultatul fiind aprobat.

Orice legătură morală voi avea eu ca corp și coleg cu profesorul examinator al elevilor ce-mi vor veni mie la școală, un singur lucru știu, că neavînd nici o legătură cu elevii, el n'are a trage nici ca cum din răspunderea morală a celor reușiți.

Parcă văd fel de fel de stăruinți exterioare școalei, venind la membrii de comisie. Unii chiar le vor spune: parcă

buri e ceva care te atrage fără de voie
ca și cum ai avea să trăești mai de a-
proape în contact cu opera de transfor-
mare a orașului, cu adînca schimbare
ce-i se pregătește și să ți dai seamă
încă odată de realitatea formelor noui și
a vieței noi ce se construiește pentru
generația de mîne.

Muncitorul tocmai se oprise din lucru și rezemat de hărletul lui părea că meditează, odihnindu-se. Intr'un unghiu, aproape de dînsul „așeza o grămăgioară de oase.

Numai după varietatea formei le cunoșteai și după grija cu care le pusese de oparte.

Era un os lung—un fluier de picior,—un fund de craniu și cîte-va oase mai mici, frînturi, forme nedistincte, bucăți foarte anevoie de ales și pe care numai fierul hărletului le-a putut nemeri lovindu-se ori știrbîndu se de tăria lor.

— Numai atîtea ai găsit?

— Au fost ele multe, dar s'au trimis la țintirim. 'Estea le am mai găsit azi.

Intr'adevăr. Privită de aproape, bucata pe țeastă umplută de țărînă neagră, se vedea că e un fragment dintr'un craniu întreg. Cu o zi inainte o gramadă mare de oase omenești fusese strînse din șanțurile de pe aici și transportate. Nimeni n'a mai avut vremea să controleze dacă scheletele scoase, risipite cu abundență pe aici, au fost complecte; cine avea să se uite dacă ciolanele sunt perechi, dacă craniile sunt întregi? S'a nemerit ca șanțurile să treacă de asupra unui vechiu cimitir al lașului,—al Sfintei Vineri,—și e lucru firesc, ca săpăturile să dee la iveală mormane întregi de oseminte omenești. E multă vreme de cînd ele se odihniau aci în liniștea cea de veci. De-asupra lui se construise străzi, se întinsese asfalt, curgeau vagoanele de tramvai, căci se întemeiase o viață de oraș civilizat în plină mișcare.

Acum, pentru existența aceluiaș oraș, a fost nevoie să se surpe adîncul și spre folosul celor ce trăesc și vor trăi mîne, s'a răpit pacea sărmanelor oseminte, simbolurile vieței de odinioară, a tîrgului vechiu, a lașului dispărut.

— Ce-i suggera oare muncitorului cu ziua, salasorului naiv, vederea craniului scos din adîncimi? I-adresase oare apostrofa malițioasă a lui Faust:

— Ce rînjești la mine, căpățîna goală?

I adresase oare ironii Shakespeareane ca în cimitirul din „Hamlet“?

Ișĭ dădea el oare seama, în acea împrejurare, de deșărtăciunea oamenilor și a lucrurilor pe pămînt și de însemnătatea operei de transformare, pe cari o ajută el cu hărletul lui, cu cazmaua lui, cu inconștienta lui.

Rodion

gete particulare și bug... ...ale au avut în tot-d'auna grijă de persoana lui Madan. Și el era patriot.

Imi aduc aminte de un articol al lui Mudan publicat in timpul conflictului romîno-bulgar: era „de actualitate“ să-și publice impresiile căpătate din contactul cu un bulgar macedonean bolnav. Cu mult realizm Madan descriea gemetele acelui bulgar și avea grijă să adauge: „iar eu mă prăpădeam de rîs“.

Firește, o asemenea „prăpădeală“ făcea un efect penibil: dar îmi ziceam: bietul Madan! A suferit atîta de la ruși, în cît e explicabil că ajunge la asemenea excese de patriotizm... în potriva bulgarilor.

Și Madan continua să fie patriot.

A venit 13 Martie, faimosul 13 Martie, cînd d. Iorga a realizat vechea dorință a teatrului „en plein air“, dînd un spectacol în piața teatrului, unde stau de obiceiu muscalii. Nu știu dacă d. Iorga ori muscalii l'au atras acolo pe Madan. Știu numai că a fost și el una din „victime“; se zicea că în lupta pentru limbă d. Madan și-a perdut nasul, un nas măreț, nas de scenă—drept care d. Madan a fost și actor. Nu bine își făcuse d. Iorga o platformă din nasul lui Madan—și d. Madan dispare, pleacă în Basarabia. A fost o surpriză pentru mine. Cum?

Nu mai e refugiat? Se poate întoarce cînd vrea? Dar o surpriză nu vine nici o dată singură—și a doua ar fi fost covîrșitoare, dacă ea însăși n'ar fi fost covîrșită de a treea. Judecați: a doua surpriză mi-a adus-o înștiințarea oficială a societății moldovenilor din Basarabia, „Milcovul“, că d. Madan, întrînd în slujba poliției, este esclus din societate; dar a treia surpriză era mai grozavă, căci *după asta* d. Iorga vorbea cu simpatie de d. Madan, prin *Neamul* d-sale. La urma urmei puteam înțelege pe d. Madan, care acuma venind la București, în interes de serviciu—ce serviciu va mai fi fost și acela!—se înscria la hotel „Georges *de* Madan din *Kischineff*“; dar cum să l mai fi înțeles pe d. Iorga, atît de tenace în recunoștința lui pentru fărîma de nas ce-i jertfise cînd-va d. Madan?

*

Cînd a plecat d. Madan în Basarabia m'am întrebat ce l'o fi atras acolo? Și am crezut că am găsit explicația în volumașul d sale de versuri basarabene, cu duiosul titlu „suspine“:

E căsuța părintească
Unde *laptele* am supt.

Ași, nu! La vîrsta d sale d. Madan știe să sugă și alt ceva. De pildă, bugetul. Școala a făcut-o la noi. Dar se

Regatului Romîn
e 1909
ă Th. P. Maximovici
5
i să primiţi plată cîştigurilor
ei 34. Una optime loz lei 17

reprezentînd zidul cetăţii romane „Bur-digala", actualmente oraşul francez Bor-leaux.

*

Intre fiologi s'a ivit o vie discuţie. Unii susţin, că cuvîntul nou „aviatică" derivă de la latinescul avis, pasăre. Ceilalţi cred, că expresiunea „aviatică" poate descompune în a via: de la n, stradă. Deci după aceştij din ă, cuvîntul însemnează arta de a te în aer, independent de drum şi de ă. Explicaţia aceasta pare a fi mai rdată de cît acea a technicianilor ători.

Inventatorii monoplanului şi biplanului borul lor au imitat pe acela al păsă-. Ce este deci mai apropiat, de cît să se considereca aparţinînd păsă-nnmindu-se aviarii? A susţine, că abat de la drum, nu e logic, de e la ei se constată tocmai contra-ă-şi făurească o cale nouă, şi sigură prin aer.

*

STRUNA ZILEI

CEI DOI RIVALI

Un amic al lui Peary lăudînd îndrăzneala acestuia, arăta că în 1897 el făcu expediţia polară împrenă cu d-na Peary şi cu o moaşă. O fiică i s'a născut la 87 grade..

ok simţ', cetind aceste,
ngele ca-i urcă 'n faţă.
telegrafiâ lui „Hèrald":
.. Moaşă-sa pe ghiaţă!..."

m, patriotism sau entul denaturat

domn Schmelţ ne vorbise duhul trist şi melancolic al din Moldova de Nord. Şi ca eească văzduhul, deputatul de anunţa apariţia ziarului *Mişmaş*-inent ziar comic.

hmelţ a fost prooroc bun în ţara ziar reuşeşte să trateze cu are jilăvă chestiile cele mai importante.

D. Eraclide, căruia i se zice energicul şi neobositul ajutor de primar", a făcut, deună-zi, de două parale, votul obştesc. Acum vine un alt Eraclide, care tratează despre naţionalizm. Asta ie la ordinea zilei. Cum se joacă copiii cu diabolo, anumiţi maturi se joacă cu patriotizmul.

Celalalt Eraclide de la *Mişmaşcarea* zice că naţionalizmul sau *mai bine zis* patriotizmul este un sentiment denaturat. (Aceasta este o denaturare ad hoc, luată ca măsură pentru combaterea febrei. Denaturarea sentimentelor se face de fie-care medic de cvartal în dispărţirea sa).

Şi preopinentul zice: „vrei *a te manifesta* ca bun romîn se găsesc ziare cari te atacă cu *o* notă ironică pe tema şovinizmului.

Şi mai departe: „aci ie explicaţia pentru care apariţia takizmului s'a făcut cu îngrijirea de a fi încadrată în tricolorul romînesc... iar foaia (adică *Opinia*) cu zulufi *teoretici* şi *reali*, e tribuna de pe care se propagă dragostea pentru fii şi pămîntul acestui neam, zămislit din vremuri seculare în nevoi şi vitejie!

Afumat la cap bărbat.

Şi totuşi—continuă bravul—naţionalizmul ie o teorie şi un sentiment născut din rărunchii naţiunei, din firea şi din sîngele ce-l purtăm în noi."

Asta ie chestie de moşit.

Informaţii

❑ *I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, întorcîndu-se aseară în localitate, s'a interesat de aproape de mersul epidemiei de febră tifoidă, şi aducîndui-se la cunoştinţă că epidemia e încă în creştere, a hotărît ca să contramandeze iarăşi conferenţele pastorale, dînd ordin să se facă cunoscut aceasta tuturor preoţilor din oraş şi judeţ*

❑ *Astăzi medicii comunali au terminat denaturările fîntînelor din disp. IV.*

Denaturarea fîntînelor din această despărţire a durat mai multe zile, din cauza, că cel mai mare număr de fîntîni, se află în această despărţire.

❑ Până la reclădirealocalului Vămei care a ars, birourile vamale au fost instalate provizor în magaziile Vămei.

❑ Din cercetările făcute pentru a se constata cauza incendiului de la vama rusească, nu s'a putut afla încă nimic.

Se crede însă, că o scînteie de la o maşină ce manevrase în acea zi, a intrat în pod unde se aflau dosarele vechi, şi a luat astfel foc.

❑ De oare-ce mare parte din locuitori, au început să culeagă porumbul, care nu e încă bine copt, prefectura judeţului a trimis o circulară administratorilor de plasă, prin care le atrage atenţiunea, să oprească culesul porumbului.

❑ D. Ion C. Scurtu, din Agafton (Botoşani) a fost numit secretar al şcoalei normale „Vasile Lupu" din Iaşi.

❑ Pe ziua de 1 Octombrie a. c. postul de medic al plăşii şi spitalului Voineşti, rămîne vacant, prin scoaterea la pensie a titularului.

❑ Amicul nostru, d. dr. P. Zossin s'a reîntors de la Constanţa şi şi-a reluat ocupaţiunile.

❑ Camera de comerţ a cerut prefecturei poliţiei, ca pe viitor să oprească comerţul ambulant de ăticlărie.

❑ In facerea statisticei culturale a celor ce ştiu ceti şi scrie institutorii din Iaşi sînt în mod neegal năpăstuiţi. In special institutorii de la şcolile primare mărginaşe, ca cei din Tataraşi, Nicolina şi Păcurari, au de străbătut distanţe colosale pe la case dărăpănate, prin colb ori glod şi au a lua informaţii de la oameni cari habar n'au de ceia ce li se cere.

Iar surplusul de muncă ce li se cere institutorilor noştri e o dovadă de cîte sacrificii sînt capabili dascalii noştri primari, pentru o muncă la care se cerea colaborarea şi altor elemente; nu numai a dascalilor primari.

Dacă pentru învăţătorii noştri e o necesitate pentru institutori lucrul devine o sarcină.

❑ Depozitul de recrutare şi mobilizare, a trimes astă-zi ordinele de chemare, soldaţilor din contigentul 1907, chemaţi pentru ultima gardă, de la 15—30 Septembrie, de la care dată va face gardă timp de un an contigentul 1908.

❑ D. Alexandru Zdrobici, directorul prefecturei poliţiei, care a obţinut un concediu, a plecat aseară în streinatate

Marele incendiu din strada Palade

— AMĂNUNTE COMPLECTE —

In strada Palade.—Casele d-nului maior Stoianovici.—De unde a luat naştere focul.—Cauzele.—Focul a fost pus?—Bănuiala.—Cine sunt autorii.—Pagubele.

Eri după amiază, pe la orele 4 şi un sfert, un incendiu a isbucnit în strada Palade, la casele cu No. 7, proprietatea d-lui maior Stoianovici, şi care case erau locuite de domnul Const. Morţun, proprietar.

Acasă la acea oră nu se afla nimeni, căci ambii fii ai d-lui Morţun erau duşi, unul la un locuitor din Galata, pentru a cumpăra nişte vite, iar al doilea se afla în oraş.

Pe la orele 4 d. Const. Morţun, se duse în oraş împreună cu servitoarea Casandra Ràduţă, ca să cumpere nişte praf pentru insecte. Pe cînd se întorceau acasă, au văzut ieşind fum din do sul caselor.

Iainte însă ca d. Morţun să sosească acasă, o servitoare de la şcoala primară de băeţi M. Kogălniceanu, care se află alături, observînd ieşind fum din podul caselor, din partea din dos, veni imediat, şi spărgînd geamul, zări înăuntru focul.

Dîndu-se alarma, sosiră în grabă pompierii, dar totul iera prea tîrziu, căci focul cuprinsese întreg acoperemîntul clădirei, care se compunea din 7 odăi.

Mai sosiră la faţa locului d. procuror Vincler, comisarii Argintoianu şi Costescu precum şi subcomisarii Focşa, Uţă şi Dimitriu de la siguranţă, care începură a face primele cercetări.

D. Morţun întrebat asupra faptului, a declarat că n'are nici o cunoştinţă despre foc, de oare ce d sa se afla în oraş şi sosi tocmai în momentul cînd focul luase proporţii mari.

Servitoarea Tiţa Darie, de la şcoala M. Kogălniceanu, care cea dintăi sosise la faţa locului, a declarat că spărgînd geamul, a zărit înăuntru un bidon cu gaz în mijlocul flacărilor.

Cum însă bidonul cu gaz s'ar fi putut afla din întîmplare şi acea odae, autorităţile de faţă şi-au îndreptat cercetările în altă parte.

S'a cautat a se afla dacă cei doi fii ai d lui Morţun, într'adevăr înainte de isbucnirea focului, nu se aflau acasă.

Servitorii din curte fiind interogaţi, au declarat că băeţii ieşiseră de-acasă înainte de masă şi că pînă în momentul isbucnirei focului nu s'au reîntors de loc, cel mic fiind dus la Galata, iar cel mare, care nici nu locuieşte împreună cu tatăl seu, se afla în oraş.

In acest timp pompierii desfăşurau o mare activitate, ca să salveze şcoala primară M. Kogălniceanu, căci focul s'ar fi putut întinde şi aci, nefiind o distanţă de cît de ciţi-va metri.

Că focul a fost pus de cineva nici nu mai încape îndoială, căci casele erau încuiate şi nu era nimeni acasă, şi afară de aceasta focul a cuprins de odată întreg acoperemîntul; remîne însă ca autorităţile se descopere pe autori.

Totuşi s'ar părea că se poate înlătura această bănuială, de oare ce nimeni n'ar fi avut nici un interes ca să dea foc caselor, mai ales că ele nu erau locuite de proprietar, iar chiriaşul n'avea nevoie să facă una ca asta. Afară de aceasta, mobilile din case, erau asigurate.

Pagubele cauzate de incendiu sunt în sumă de 50 mii lei. Casele erau asigurate la societatea „Dacia".

❑ De la 1 April 1908 şi până astă-zi au funcţionat în judeţ 27 infirmerii, în care au fost internaţi 301 bolnavi şi a căror intreţinere a costat suma de 9664 lei.

❑ Azi dimineaţă a fost înaintat parchetului individul Dumitru Gabără, care introducîndu-se prin efracţie în locuinţa d-lui B. Iuster, i-a furat multe lucruri din casă.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen s'a reîntors cu trenul de aseară în localitate.

La gară I. P. S. S. a fost întimpinat de un mare număr de preoţi.

❑ Şedinţele noului an ale consistorului spiritual, se vor deschide în cursul săptămînei viitoare, în presenţa I. P. S. S. Mitropolitului Pimen.

Cu această ocazie economul Gotcu, preşedintele consistorului vaţine o disertaţie.

❑ Serviciul veterinar din direcţia generală a serviciului sanitar, a trimes medicior veterinari, ai oraşului şi judeţului, o adresă prin care arată că epizootia de variolă ovină, care s'a întins în timpul din urmă, nu se datoreşte de cît răului obiceiu ce se practică de unii săteni, de a şi inocula singuri oile sănătoase, fără autorizaţia ministerului, conform legei de poliţie sanitară veterinară, în scop de a le feri de varsat creind cu modul acesta focare de boală acolo unde ea nu există.

Pentru a pune capăt acestui obiceiu serviciul veterinar, cere medicilor, ca să facă cercetări în această privinţă şi dacă vor găsi că oile au fost inoculate de ei singuri, aceştia să fie daţi judecăţii.

❑ In urma mai multor inspecţiuni făcute de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen la mănăstiri, a rămas nemulţumit de modul cum unele din ele sunt administrate şi întreţinute şi a hotărît ca să convoace pe toţi stareţii monăstirilor, pentru a le pune în vedere modul cum trebue să se administreze monăstirile şi tot odată să se consfătuiască asupra reorganizării lor.

❑ Se aduce la cunoştinţa foştilor elevi şi profesori ai liceului Laurian că acei cari vor voi să ia parte la serbările jubileului de 50 ani ai numitei şcoli,—serbări ce vor avea loc în zilele de 26, 27 şi 28 Septembrie a. c. — şi dorescsă se bucure de preţul pe jumătate pentru căile ferate, să se adreseze pînă la 20 Septembrie a. c. cel mai târziu d-lui Alexandru Şmelţ deputat în Botoşani spre a li se trimete din vreme cărţile de legitimaţie.

❑ De oare ce ministerul instrucţiunei a comunicat revizoratului şcolar că există o incompatibilitate între funcţia de preot şi acei de învăţător, revizoratul şcolar a înlocuit ciţi-va preoţi din judeţ, din postul de învăţători suplinitori.

Ce se vor face însă cu acei preoţi, care sunt învăţători definitivi.

❑ Consiliul general al instrucţiunei. secţia învăţămîntului primar, a fost convocat pentru ziua de 20 Noembrie a. c.

❑ Poliţia din Cernăuţi a incunoştiinţat autorităţile noastre, că a fost prinsă acolo femeia Carolina Şnegher, care se ocupa cu comerţul de carne vie şi cere să se cerceteze dacă cumva numita nu mai are complice la noi.

❑ Domnişoara Cornelia Saint Pierre, în vrîstă de 20 ani, fiica d-lui Saint-Pierre, apreciatul profesor local, a incetatat ieri din viaţă.

Condolenţele noastre.

❑ Libretele oamenilor din contingentul 1907 care au fost trecuţi în concediu definitiv pe ziua de 11 Septembrie, se vor elibera până la 1 Octombrie a. c.

❑ Sf. Sa Arhimandritul Daniel Tomescu, casierul monastirei Neamţ a demisionat pe ziua de 1 Octombrie.

De assemenea şi maica Strechinescu econoama monastirei Varatec.

Demisiile au fost primite de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen pe ziua de 1 Octombrie.

DIVERSE

— Agenţii poliţiei de siguranţă au prins astă noapte, pe băetul Costache Dornea în momentul cînd opera un furt la o baracă din piaţa halei.

— Poliţia din Bacău cere urmărirna şi prinderea lui Costache Marcu, care a dispărut din serviciul unui profesor de acolo, cu o sumă de bani.

— Congresul băncilor populare, obştiilor şi cooperativelor săteşti, se va ţinea anul acesta pe regiuni şi anume:

In zilele de 15 şi 16 Septembrie la Ploeşti, 1 şi 2 Octombrie Craiova; 12 şi 13 Octombrie Galaţi şi de la 28—29 Octombrie la Botoşani.

— Aflăm cu plăcere că d-na Elena Locotenent Dorobanţu a dat naştere la doi băeţi gemeni, alaltă eri la 9 Sept.

Atît mama cît şi copilaşii se află pe deplin sănătoşi.

Micuţilor, li s'au dat numele de Marcel celui dintăi şi Emil celui de al doilea.

Gh, Timuş şi Const. Munteanu, au mai reclamat că 36 felinare şi 25 bănci din grădina primărie ce d-sa a desfiinţat-o, nu sunt nicăiri, sau poate le-a desfiinţat şi pe ele odată cu desfiinţarea grădinei; apoi o falce şi jum. lucernă din grădina primăriei se paşte de 2 ani în şir de caii d-lui primar.

Se ştie apoi că primăria în realitate nu are pompieri prevăzuţi în buget, şi acei care sunt, îs meseriaşii care stau acasă şi lucrează în atelier, primind însă leafă; nu ştim dacă toată, sau dacă o împart cu cineva. Aceşti pompieri sunt Ştefan Mac, Ion I. Chiriac, Dim. Garabet, Gh. Chimu şi mulţi alţii.

La facerea şoselei de la gară, d. primar în loc să ude stradele cel puţin cele mai principale, care erau acoperite cu un sfert de metru de praf, d sa a convenit cu antreprenorul I. Leibovici, de meserie de altfel manufacturist, de a-i pune la dispoziţie sacalele şi caii pompieriei, la facerea acelei şosele.

Stricînd nişte cantoane vechi, ce serveau de bariere în trecut, tot materialul ca uşi, fereşti, cărămizi etc., a găsit cu cale, ca fără avizul consiliului comunal să l dea d lor Guriţescu şi Al. Botez, ambii funcţionari ai comunei.

In Trg. Frumos, există o frumoasă grădină publică, care sub administraţia fostului primar Marcopol, s'a îmbunătăţit mult. D. primar Iamandi a desfiinţat o. Ce s'a făcut însă oalele cu miile de flori de valoare, ce s'ar fi putut vinde la licitaţie.

Atît primarul cît şi ajutorul seu, se servesc de podarii şi fanaragii comunei la serviciile lor personale, trimiţindu-i să le aducă apă cu 'sacaua, să le taie lemne, să le muncească la cimp, să le stringă prund din Bahlui, pentru a le face apoi pavaj în curţi.

Felinarele din întreg oraşul, nu ard mai de loc, iar acele care se aprind, ard, abia 2—3 ore pe noapte: Ce se face cu economia de gaz?

Primarul îndepărteară apoi pe toţi meseriaşii speciali, cu ateliere şi brevete de lucrurile ce comuna are a le executa şi fără licitaţii dă la protejaţii sei, despre care cetăţenii au cunoştinţă, dar n'au ce face.

S'a cheltuit apoi vre-o 6200 lei, cu lucrările pentru aducerea apei. Până acum însă nimic nu se vede, şi locuitorii nu au un pic de apă, fiind ne voiţi să aducă cu sacalele.

Toate aceste fapte puse în sarcina primarului Iamandi au fost anchctate şi constatate de Inspectorul comunal Botez şi găsite pe deplin adevărate.

Coresp.

Biletele se află de vînzare la agenţia Carmen Sylva.

*

Numele „cenzorului" basarabean George Madan e la ordinea zilei în urma polemicei dusă prin „Epoca" „Viitorul" şi „Voinţa", — epilog la polemica Stere Zemstvo-Holban. Va interesa cu atît mai mult pe cetitorii noştri picantul articol al colaboratorului nostru *Livin* din pagina întăia a ziarului, — *Un cenzor.*

*

Celebrul „Leu" al Lucernei, monument consacrat în 1821 de către colonelul federal Pyffer celor 26 ofiţeri şi 760 sol daţi ai gardei elveţiene, care au apărat palatul Tuileriilor şi au pierit în noaptea de 10 August 1792 dă de cît-va vreme loc de îngrijire. Monumentul care reprezintă un leu străpuns de o lance şi apărînd chiar în momentul cînd expiră un scut, are o lungime de 8 m. 70 cm. şi a suferit mult după urma intemperiilor.

Societatea artistică din Lucerna propune autorităţilor de a cumpăra modelul acestui monument făcut de sculptorul Thorwaldsen şi a-l conserva într'o sală de bele-arte, pentru ca mai tîrziu să fie posibil a reface monumentul.

*

Gabriel D'Annunzio, a făcut precum se ştie o primblare în aeroplanul locotenentului Calderara şi a remas atît de încîntat în cît ş'a exprimat amicilor sei intenţia de a-şi cumpăra un eroplan şi a se ocupa serios cu aviaţiunea.

Pînă atunci, el scrie impresiunile sale din călătoria aeriană, pe care le va incorpora în romanul său „Forse che si forse che no". (Poate că da poate că nu).

Se crede că d'Annunzio va introduce în acest roman şi silueta aviatorului Blériot.

*

La Opera comică din Paris s'au început repetiţiile pentru *Chiquito*, poemă în 4 acte de Hènri Cais, muzică de Nougués. De asemenea se repetă *Leone*, operă comică în 4 acte. muzică de Samuel Rousseau; *Myrtil*, povestire muzicală în două părţi, muzica de Garnier. Tot la Opera comică se va reprezenta: „Căsătoria lui Tèlémaque" comedie lirică în 5 acte şi 6 tablauri de Jules Lemaître şi Maurice Donnay, muzica de Claude Terrasse.

*

„Bacchus triumfătorul" poema muzicală a lui Cain şi Erlanger reprezentată la Bordeaux cu ocazia serbării culesului viilor a fost montată cu un fast extra ordinar.

S'a construit un amfiteatru public pentru 25,000 spectatori; scena a adăpostit 2000 de actori şi figuranţi. Fondul imensei scene era ocupat de un decor uriaş

Ultime informaţii

❑ **Ziarele liberale nu mai contenesc să prezinte afacerea Miclescu sub forma unei „afaceri takiste".**

Vom publica un act autentic doveditor, că exact în situaţia în care se află actualminte fostul prefect de Dorohoi, se afla acum ciţi-va ani, actualul ministru al lucrărilor publice şi că d. V. G. Morţun trecuse toată averea în fraude tuturor creditorilor, lui Mochi Fischer.

❑ *Febra-tifoidă se află în continuă creştere. Spitalele Sf. Spiridon şi israelit sunt aşa de ticsite de bolnavi de febră, că ambele s'au văzut nevoite să refuze primirea de noi bolnavi.*

❑ *Se ştie că moaşele comunei Iaşi au fost suspendate din serviciu pe timp de trei luni, începător de la 1 Septembrie.*

O adresă a serviciului sanitar superior, sosită ieri, obligă pe moaşe, ca în restimpul acesta de trei luni moaşele să facă serviciul gratuit.

❑ *Pe ziua de azi Vineri, s'au înregistrat şase cazuri noui de febră-tifoidă.*

❑ *De la 1 Septembrie pînă eri, totalul cazurilor de febre-tifoidă e de 76.*

Astă-zi avem încă 6 cazuri, fac deci în total 84 cazuri în 11 zile.

❑ *In intervalul de la 15—31 August, au fost în spitalul militar, după o statistică a serviciului sanitar, 26 cazuri noui şi 31 vechi.*

Din aceste cazuri totale, au fost şi 5 decese.

❑ D. doctor Leon Cosmovici, profesor la Universitntea din Iaşi, a acţionat în judecată, pentru calomnie prin presă, pe d. I. Atanasiu, profesor la facultatea de ştiinţi din Bucureşti, pentru un articol de polemică pe care profesorul bucureştean l'a publicat în No. 5, pe anul curent, al „Vieţei Romîneşti."

Procesul se va judeca la 19 c., la juraţi.

❑ Şeful biuroului de servi Cucu, şi-a transformat slujba în samsarlîc de procese. In fiecare zi dă anumite procese de slugi contra stăpînilor la anumiţi avocaţi, asigurîndu-i că vor fi bine plătiţi.

Tot acest şef de biurou pune pe subalternii săi să facă jalbe slugilor în pîră contra stăpînilor.

Şi una şi alta sînt oprite anume prin legi. Ne mirăm cum se face că d. Săndulescu tolerează un asemenea om în capul biuroului de slugi, fiind o pacoste şi pe stăpîni şi pe slugi, şi ori cît ar fi de generos de ai lui Stere, credem că oameni ca Cucu nu fac cinste nimărui.

❑ D. Artur Gobiet, care va organiza o expoziţie în 1911 în oraşul nostru, a cerut camerei de comerţ, să i dea tot concursul pentru reuşita acestei expoziţii.

❑ Duminică 12 Septembrie la ora 2 p. m. se întrunesc membrii societăţii viticole, în adunare generală, pentru a se consfătui asupra unor chestiuni importante la ordinea zilei, precum şi conferinţa d-lui Purcherea, despre starea viilor şi rezultatele obţinute cu replantarea cu viţe americane în anii precedenţi, faţă de anul curent.

❑ Primăria a luat dispoziţia ca toţi samsarii cari mişună în curtea şi sălile primăriei se fie îndepărtaţi.

❑ Privitor la sinuciderea lui Solomon Goldenkron, mai este de adăugat amănuntul că asupra sinucisului s'a găsit un carnet în care însemna întîmplările de peste zi şi din cari se deduce că sinucisul, în ultima vreme, vagabonda din tîrg în tîrg şi că de multe ori avuse conflicte cu jandarmii rurali.

In însemnarea pe ziua de 8 Iulie Goldenkron scrise nrmătoarele: „dacă în ziua de 9 Septembrie mă voi afla în Iaşi mă voi sinucide.

Ceea ce a şi făcut.

❑ Stagiunea teatrului Naţional din Iaşi se deschide mîne seară şi se va închide în seara de 15 c,

Pentru prima oară, de cînd există teatru în Iaşi se vede harababura aceasta ca o stagiune să fie deschisă şi imediat închisă.

Am văzut o, însă, şi pe aceasta şi multe — Doamne!— vom mai vedea la iarnă.

❑ Comisarul Argentoianu a fost însărcinat cu anchetarea cauzelor incendiului de ieri din str Palade.

❑ Instrucţia crimei din Hlincea este aproape terminată şi se crede că procesul va putea fi cercetat în seziunea din Septembrie.

❑ Numitul Ciobanu, din Tg. Frumos, fiind în ceartă cu alţi flăcăi, a fost pîndit şi grav maltratat de numiţii I, Cojocariu, Melanciuc şi Morariu.

❑ D. prim-procuror anchetează o reclamaţie a numitului I. Jilavă din Podul Iloaiei, care s'a plîns că a fost grav maltratat de ajutorul de judecător Tereuzescu şi de grefier, pe cînd i conducea, cu trăsura, la o anchetă locală.

❑ Azi după amiază membrii Consistorului spiritual al Mitropoliei, au fost convocaţi de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen pentru a se consfătui asupra noului an.

❑ La Ospiciul Socola a fost internată, femeia Sura Hascal, din Iaşi.

❑ D. V. Gh. Morţun, ministrul lucrărilor publice a fost decorat cu marele cordon al „Medjidiei".

❑ Administraţia comunală a somat astăzi societatea apelor, ca în interval de 24ore, să repare, curăţe şi termine lucrările de canalizare în oraş, contrar va executa restul lucrărilor în regie, în comptul societăţii.

❑ Prefectura de judeţ a cerut relaţiuni ministerului de interne, se i se respundă pe teritoriul cărei moşii, Polieni sau Belceşti, să se constituie islazul comunal pentru satele Ciorăneni, Valeni şi Ruşii din comuna Belceşti.

❑ D. dr. Valeriu Roşculetz, medicul primar al judeţului, a obţinut un concediu de trei luni, în care timp va fi suplinit de d. dr. I. Popescu medicul plăşii Copou.

❑ Delegaţia judeţeană a confirmat pe Vasile Jora ca delegat al sfatului sătesc din satul Bogdăneşti, comuna Cucuteni, şi a lui Gh. I. Popa în sfatul sătesc din Coarnele Caprei.

❑ **Din Huşi.**—In vederea primirei celor 3 miniştri: Ionel Brăteanu, V. G. Morţun şi Spiru Haret la Huşi prefectul de Fălciu, a luat măsurile dării unui banchet, în care să se spună cuvîntul bun de împăciuire a răzvrătiţilor liberali. Imediat s'a pus în discuţie cine să ia parte la banchet. Prefectul a susţinut că nici un funcţionar administrativ nu trebue să ia parte la banchet, întru cît banchetul, avînd un caracter absolut politic, nu ar putea lua parte şi funcţionarii.

Atita a fost de ajuns pentru ca să sară arsa toţi ciracii d-lui dr. N. Lupu, în cap cu imoralul Dinescu şi gălăgiosul dr. Lapteş. Toţi au ameninţat pe prefect cu demisiile, dacă nu vor fi primiţi la banchet, căci pentru ce ar merge numai căţeluşul prefectului şi deputaţi ca Alecu Răşcanu şi cei cari duc lupta aprigă pentru partid să fie tocmai acum lăsaţi de-o parte?

Prefectul s'a ascuns în dosul primului ministru care ar fi exprimat dorinţa ca să fie încunjurat numai de membri politici ai partidului nu de funcţionari. Cum la Fălciu asemenea lucruri se confundă, căci sînt atîţia liberali cîţi slujbaşi sînt în administraţia politică, prefectul va fi silit să aibă masa goală, ori de oaspeţi cari vor avea mai mult de răfuit, de cît de admis.

De altfel cele hotărîte de prefectul de Fălciu e urmarea consfătuirei cu colegii săi de la Vaslui şi Tutova.

❑ Astă-noapte 3 indivizi mascaţi s'au întrodus în locuinţa lui Vasile Costea din comuna Uricani, care se afla la munca cîmpului şi găsind pe femeia lui acasă, a maltratat-o oribil, legînd-o de pat cu o frînghie şi astupîndu-i gura cu nişte cîrpe. După aceia hoţii au furat mai multe lucruri din casă şi au dispărut.

❑ Numitul V. Acsinte a atentat la pudoarea fetiţei Etti Faisilberg, în etate de 6 ani.

Afacerea se va judeca la 16 c., la s. II a tribunalului.

❑ Domnii doctori Anghel şi Eiffould, antrepenorul lucrărilor de asfalt, fiind la vînat. au împuşcat, din greşală, pe băitanul Blanariu.

Din fericire cazul nu prezintă nici o gravitate.

❑ Serviciul sanitar al comunei a hotărît ca după 15 Septembrie să es facă desinfectarea tuturor şcoalelor primare şi secondare din localitate.

❑ Administraţia comunală a primit o adresă de la ministerul de interne, prin care-i aduce la cunoştinţă că măcelarii fiind cea mai mare parte evrei, tăerea vitelor în abator nefăcîndu-se Sîmbătă, această tăere se face în noaptea spre Duminică, ast-fel că controlul animalelor tăiate ce se scot din Abator, nu se poate face cu scrupulozitate. In consecinţă ministerul, cere ca pe viitor să oprească tăierea in timpul nopţei şi să se fixeze pentru aceasta orele de dimineaţă ale Duminicilor.

❑ Direcţia generală a C. F. R. a trimis tuturor staţiunilor o circulară, prin care le face cunoscut că la trenul accelerat No. 50, precum şi la trenurile care au legătură cu acest tren, să nu se mai elibereze bilete de călătorie directă pentru staţiuni situate dincolo de Mărăşeşti, pe via Mărăşeşti Tecuci-Iaşi.

❑ Cu începere de la 1 Oct. st. n., se va menţine mersul general al trenurilor actuale cu următoarele suprimări, înfiinţări şi modificări;

Trenurile accelerate No. 15 şi 16 între Bucureşti-Vârciorova; trenurile accelerate No. 19 şi 20 între Buzeu-Galaţi; trenurile accelerate No. 37 şi 38 între Bucureşti-Predeal şi trenurile mixte No. 301 şi 392 între Iaşi-Ungheni.

◔ D. general Pavlof comandantul dev ziei a 7-a, care trebuia să sosească în localitate în ziua de 5 Septembrie pentru a inspecta Regimentul Ştefan cel Mare, şi-a anunţat sosirea pentru la finele lunei.

❑ Azi prefectura de judeţ, a înaintat ministerului de interne, tabloul de membrii din consiliile comunelor rurale, care fac parte din consiliile de licitaţii ale comunelor respective.

❑ Ajutorul de primar al comunei Dumeşti, Gh. Sebaiduc, a demisionat din această demnitate, precum şi din aceia de consilier comunal.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul Bacău condemnase la 10 zile închisoare corecţională, pe Marcu Sem, care, în calitatea sa de tutore dativ al minorului Focşaner, nu prezentase socotelele tutelei.

In audienţa de eri, Curtea secţia II-a, în vedere că Sem a prezentat compturile, l'a achitat.

— La aceiaşi secţie a curţei se judecă astăzi, acţiunea intentată doamnei Bella Monblatt din Botoşani spre a fi scoasă din tutela minorii Rosetta Tanenbaum.

— Procesul fraudelor de la recrutările din Bacău se va judeca la 17 c. la curtea de apel s. II-a.

— D. M. Popovici-Băznoşanu a intentat acţiune în revendicare d-nului Samoil Goldenthal. pentru o porţiune de vre o 20 fălci de pe moşia Prigorenii mici.

— D-na Madeleine Pasmantirer a intentat acţiune în separaţiune de patrimoniu, soţului ei Solomon Pasmantirer.

— Curtea de apel secţia I-a, a judecat azi cererea de eliberare pe cauţiune a prevenitului Stoaianovici, fost contabil al Băncei comerciale din Bacău şi implicat în fraudele de 96.000 lei imputate fostului casier-director Gorănescu.

Cererea de eliberare a fost susţinută de d. avocat V. Pella.

Curtea a admis cererea lui Stoianovici şi a dispus eliberarea lui din arestul preventiv din Iaşi, pentru o cauţiune de două sute lei.

— Curtea s. I judecă astăzi apelurile lui Ionescu, fost primar, şi Pruteanu, fost notar al comunei Blăgeşti, jud. Bacău, condemnaţi la cîte un an închisoare pentru falşuri.

— Aceiaşi secţie a condemnat astăzi la trei luni închisoare pe băiatul V. Chetraru, de 14 ani, care a atentat la pudoarea unei copile de 6 ani.

— Iată ce procese se vor judeca în sez unea curţei cu juri, care se deschide la 15 c.: la 15, Gh. Lascarache Melanciuc, contopiri de pedepse; la 16, Catinca G. Antohi, pruncucidere; la 17, Ilie Florescu şi Paraschiva Ciobanu, răpire de minori; 18, Gr. Guzgan (recidivist) pentru omor; la 19, I. Atanasiu, proces de presă şi la 21 M. A. Şaraga, omor.

❑ **Magicianul Delauné care a fost suferind de cîte-va zile în urma unui accident, s'a restabilit pe deplin. In ziua primei reprezentaţiuni, d. Delauné lunecînd pe treptele vagonului de aparate şi rechizite, d-sa a căzut de la înălţimea vagonului, cauzîndu-şi grave leziuni. In dureri atroce, abia a putut figura pe scenă la primele reprezentaţii.**

Astă-zi simpaticul magician, este complect vindecat şi cu începere de Joi 10 Septembrie a. c., vor reîncepe reprezentaţiile teatrului Empire în sala Sidoli. Aceste reprezentaţii vor fi însă de astă dată în tot complexul lor. Experienţele ştiinţifice—distractive atît de interesante vor fi executate de d. Delaunè personal cît şi de dl. şi d-na Carmelini şi fenomena d-ra Benitta.

Asemenea va fi schimbat programul şi vor fi repetate numai cîte-va iluzii principale din serile precedente, iluzii care au umplut de uimire pe marele număr de spectatori, din cari nimenea n'a putut găsi dezlegarea enigmelor nici macar, o apropiată explicaţie a misterelor.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 11 Septembrie

Liberalii din Giurgiu

Giurgiu.—O delegaţie a vechilor liberali se va prezenta ministerului de interne şi va cere disolvarea consiliului comunal din Vlaşca.

Excursioniştii francezi

Ploeşti. — Excursioniştii francezi au trecut astăzi pe aci şi s'au dus să viziteze salinele din Prahova.

Studenţii la Brăila

Brăila.—Studenţimea a fost primită la orele 7 dimineaţă de un public numeros, în capul căruia se afla consiliul comunal cu ajutorul de primar Badea Spînu, care a urat bună venire studenţilor.

A respuns studentul Ionescu-Govora.

Studenţii au mers apoi în piaţa sf ţii Arhangheii unde au ţinut discursuri studenţii Valeriu, Portocală şi Savin din Iaşi.

Cu trenul de dimineaţă au plecat la Galaţi.

Oaspete la Sinaia

Buda Pesta.—Astă-zi a sosit aci şi a descins la otelul „Ungaria" princesa de Hohenzollern, cumnata M. S. Regelui, care-şi va continua astă-zi drumul la Sinaia.

Manevrele din Dobrogea

Manevrele de eri.—Reuşita lor.—Banchetul.—Toastul A. S. R. Principelui.

Cerna-Vodă.—A. S. R. a remas foarte mulţumit de rezultatul manevrelor complectate cu escadra Dunării.

Flota Dunării s'a aratat a fi foarte utilă. Mîine are loc revista trupelor după care se va face dislocarea.

In pavilionul regimentului din Cerna-Vodă a avut loc eri banchetul, la care au participat A. S. Regală, primul ministru, generalii Culcer, Brătianu şi Văleanu, primarul de Cerna-Vodă, prefectul de Tulcea Atanasiu şi toţi ofiţerii.

La şampanie A. S. R. a ţinut următorul toast: „Am voit cu tot dinadinsul să asist la manevrele diviziei a 9-a. Ele au o osebită însemnătate, pentru că unităţile noastre de luptă se întrunesc pentru prima oară spre a da lupte combinate. Am putut vedea cît de necesare sunt una pentru alta, căci stabilind mijloacele de ajutor, îşi pot da ajutor reciproc în caz de nevoie.

Cu plăcere am putut constata de asemenea, că trupele au dat destulă probă de rezistenţă, de şi luptele s'au dat în regiuni necunoscute şi accidentate. Am constatat organizarea marinei noastre care şi-a făcut cu prisosinţă datoria.

Beau în sanatatea şi spre prosperarea Diviziei a 9-a şi a diviziei Dunărene (urale entuziaste).

Generalul Culcer comandantul Diviziei a 9-a, toastează în sanatatea prinţului, comandant al corpului II de armată.

La orele 10 banchetul a fost terminat.

A. S. şi d. Brătianu a plecat cu automobilul la Canoniera „Griviţa", unde a înoptat.

Transport de aur

Bucureşti.—Banca Angliei a înştiinţat astăzi Banca Naţională, că i-a trimes 20 mii lire sterline, adică 500 mii lei.

Afacerea V. Miclescu

Bucureşti.—Creditorii din Bucureşti ai d-lui V. Miclescu s'au constituit în sindicat şi au angajat pe avocatul Tomulescu ca să li susţie interesele.

O cerere pentru anularea actului prin care averea d-lui Miclescu a fost cesionată lui Carol Fischer, a fost întrodusă astă-zi la tribunalul Dorohoi.

Protestul comercianţilor din Giurgiu

Giurgiu. — Comercianţii de aci au ţinut eri o întrunire de protestare în contra măsurei de a muta din oraş regimentul 10 roşiori, pentru aducerea căruia sau făcut mari cheltueli cu construirea cazarmei.

O delegaţie se va prezenta ministerului de război şi va cere ca regimentul se rămîe sau să aducă un altul în loc.

Agitaţia librarilor

Bucureşti.—Librarii din Bucureşti şi din toată ţara sunt foarte agitaţi din cauză că ministerul şcoalelor a obligat pe toate direcţiunile şcoalelor să silească pe elevi să-şi cumpere cărţile numai la „Librăria Naţională" din Bucureşti.

La întrunirea ce au ţinut au hotărît redactarea unui memoriu de protestare, care va fi înmînat de camera de comerţ.

Un comunicat al Mitropolitului Meţianu

Buda-Pesta.— Ziarul „Telegraful Romîn" publică un comunicat al Mitropolitului Meţianu, prin care înaltul prelat desminte afirmarea lui Appony că măsura luată de el cu privire la limba maternă, ar fi fost luată şi de alţi miniştri fără ca măsura să fi rîdicat proteste din partea clerului romîn.

Desminte de asemenea ştirea că clerul romîn din Ungaria ar fi intervenit cu un protest la Sf. Sinod din Petersburg.

Abdicarea regelui Belgiei

Bruxelles. — Intreaga presă belgiană publică o ştire identică, după care regele Leopold al II-lea, în vederea curentului din popor, a hotărît să abdice şi să treacă coroana principelui Albert.

Ciocnire de trenuri

Bruxelles. — In gara Verviers, două trenuri de marfă s'au ciocnit. In momentul cînd expresul trecea azi dimineaţă, acesta a isbit ultimul vagon al trenului de marfă, dar stringînd din vreme frîna, s'a putut evita o mare nenorocire; totuşi cinci pasageri au fost grav răniţi.

Programul partidului moderat romîn

Buda-Pesta.—„Pester Lloyd", zice că programul partidului romîn moderat din Ungaria, nu a fost comunicat şefilor partidului independent. Personalităţile diriguitoare ale noului partid, desmint în chipul cel mai categoric aserţiunile contrare.

Fondatorii noului partid romînesc, n'au de fel intenţiunea a urma vre-un partid oare-care. Noul partid nu va întra în acţiune de cît atunci, cînd va primi din partea oamenilor cu autoritate din partidele reprezentate în parlament, asigurări cu privire la o atitudine împăciuitoare.

Mari furtuni în Franţa

Paris.—Mari furtuni au pricinuit pagube colosale, în sudul Franţei şi în special în departamentele Var, Herault şi Gard; furtunele au fost precedate în mai multe rînduri, de uşoare sguduituri.

Apele revărsîndu-se, au fost mari inundaţii, cari au întrerupt circulaţiunea şi au distrus recoltele neculese. Două femei au fost luate de torente.

Atentatul contra preşedintelui Taft

Newyork.—O telegramă din Elpan în Texas, spune că s'a găsit o boambă eri noaptea în oraşul mexican Jawrez, pe podul aruncat peste Rio Grando, în locul unde preşedintele Taft se va întîlni cu preşedintele Mexicului.

Răscoală în închisoare

Skobeleff.—„Agenţia Westnik", afla că în închisoarea din Ock, în timpul preumblării prizonierilor, aceştia s'au rezvrătit şi au rănit doi paznici şi doi şefi gardieni.

Garda a tras atunci asupra lor, omorînd nouă deţinuţi şi rănind alţi nouă.

Delapidare

Dimoges.—Directorul biroului postal din acest oraş, a fugit după ce a delapidat 300 mii franci, pe care se crede că i-a perdut la jocul de bursă.

Inlocuirea marelui Vizir

Constantinopol.—S'a respîndit svonul, în cercurile tinerilor turci, că marele vizir va fi înlocuit prin ministrul justiţiei.

Se svoneşte că ţarul ar fi renunţat să treacă prin Bosfor.

Situaţia în Spania

Madrid.—Un consiliu de miniştri a fost ţinut aseară şi a examinat textul notei sultanului, fără însă a lua vre-o rezoluţie.

Grupul republican parlamentar, s'a intrunit eri seara şi a hotărît să reclame restabilirea imediată a garanţiilor constituţionale şi deschiderea parlamentului: iar în caz contrar să provoace agitaţiuni în întreaga ţară, în contra guvernului.

Deraiarea trenului cu excursionişti

— Trei răniţi —

Bucureşti.—Trenul cu cei 200 excursionişti franceji, care se întorcea de la Slănicul Prahova, unde au fost să viziteze salinele, a deraiat în apropiere de staţia Plopeni.

Sunt trei escursionişti răniţi.

Inconsolabilii părinţi: Maria şi I. Saint-Pierre, au adînca durere a face cunoscut amicilor şi cunoscuţilor, încetarea din viaţă a prea iubitei lor fiice

Cornelia Saint—Pierre

decedată ieri, 10 c, la orele 2 d. a., în vrîstă de 20 ani.

Inmormîntarea rămăşiţilor pămînteşti ale regretatei a avut loc astă-zi 11 c. la cimitirul *Eternitatea*,

Drept ori ce înştiinţare.

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţă că la Sf-ta Mănăstire Neamţ sunt de vînzare vitele următoare:

35 de boi, 30 vaci, 8 gonitori, 6 gonitoare, 5 mînzate, 3 tauri, 5 mînzaţi gonitori, 6 cai de trăsură, o bivoliţă şi un taur bivol.

Vitele sunt din cea mai frumoasă rasă moldovinească.

Doritorii se vor prezenta la mănăstirea Neamţului, în ziua de 25 Septembrie a. c. 1909.

Consiliul economic al mănăstirei.

Profesor Special

de francesă, germană, matematică, —curs primar şi secundar.— Adresaţi-vă; Mihăilă str. Sf. Atanasie No. 4.

Loc de vînzare
17 m. faţada
Strada Păcurari 73
A se adresa la d-nu V. Costin

O doamnă caută un loc unde să îngrijască de copii sau un loc de menageră.
Marta sft. Teodor No. 40

De vinzare Una casă, şi cu un loc mare de 3000) metri patraţi strada Albinetz No. 48.
A se adresa la redacţie.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

Iaşi, Str Lăpuşneanu 25

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai insărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din ori-care direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. DIRECTIUNEA

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Vineri 11 Septembrie 1909

Program nou

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini

Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vînătoarea vrăjită, Dispariţia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore séara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 cu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 25 Septemb. 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4. lei	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 820—Duminică 13 Septembrie 1909

Presa junimisto-liberală și afacerea Miclescu

Ziarele coaliției, au găsit o chestie sensațională de exploatat, împotriva partidului nostru: chestia Miclescu.

Cititorii noștri o cunosc. Dl. Miclescu, mare proprietar și cultivator de moșii în nordul Moldovei, la un moment dat și-a încetat plățile; motivul n'a fost ascuns nimănuia: Seria de ani agricoli foarte răi și severitatea excesivă a unor creditori cari n'au voit să-i acorde mai departe credit, pentru o parte din datoriile contractate.

In fața unei asemenea situații, dl. Miclescu nu și-a mai putut continua afacerile și le-a cedat unuia din creditorii săi Fischer cu care s'a ajutat în atîtea rînduri, renunțând în mod brusc și pentru un timp nedeterminat, la or ce fel de exploatare agricolă.

Pentru o asemenea cedare dl. Miclescu e învinuit acum că a avantajat pe unii creditori în frauda altora, fapt pentru care cei păgubiți se spune că se vor adresa justiției, în scopul de a obține anularea tuturor actelor făcute în detrimentul lor.

Mă rog ce vedeți politicește în toată această afacere cu caracter pur privat?

D. Miclescu este un membru al partidului conservator democrat. Foarte bine; d. Miclescu face politică,—și o face în partidul nostru.

Dar, ce are a face d. Miclescu omul politic, cu Dl. Miclescu marele agricultor și proprietar de moșii?

Dacă d. Miclescu, n'ar fi făcut politică—și sunt foarte mulți agricultori în țara noastră cari nu fac politică—chestia d-sale ar fi trecut neobservată, sau în tot casul n'ar fi preocupat presa mai mult ca or-ce alt fapt ce ne este adesea dat să citim prin ziare, când e vorba de dezastrul financiar al cine-știe cărei firme sau întreprinderi comerciale or industriale.

Dar, după cum am spus-o Dl. Miclescu face politică și încă de cea „tachistă"; d-sa este un fruntaș conducător al partidului nostru din Dorohoi, a fost pe vremuri prefect și a ocupat și alte demnități, așa că deconfitura sa nu e ca a or cărui muritor nu—ia trebue să ia proporțiile unei afaceri politice scandaloase de care trebue învinovățit până și partidul politic din care d-sa face parte.

Nu gândim să luăm aci apărarea d-lui Miclescu cum nici nu gândim să mărim numărul acuzatorilor d-sale.

Dl. Miclescu ne este prieten și în mod sincer ne pare rău de resultatul afacerilor sale din ultimul timp cum tot așa de rău ne-ar fi părut dacă ar fi vorba și de un adversar politic ce s'ar fi găsit în situația d-sale.

Noi nu putem duce sălbătăcia până acolo ca să amestecăm actele private ale unuî om cu situația sa politică și să scoatem strigăte de bucurie când vedem căzut într'un dezastru financiar.

Dar dacă este vorba de prezentat cu ori ce preț sub o formă politică, această afacere a d-lui Miclescu, atunci să fim drepți și să nu excludem și pe sfătuitorii d-sale, cari și ei sunt oameni politici ca și d-sa și să nu uităm mai cu seamă că, ori cît de gravă ne-ar înfățișa presa adversară această afacere, totuși ea are destule precedente în țara noastră.

Se știe că d. Miclescu a fost ajutat în găsirea și executarea soluției de care se arată de a fi atît de alarmată presa coaliției, de trei fruntași membri ai baroului din Dorohoi, din cari, doi liberali de marcă unul primar, altul senator iar cel de al treilea partizan de seamă al grupărei junimiste. Cu ei și prin ei s'au redactat și introdus actele cari au produs panica printre ceilalți creditori și pe care presa junimisto-liberală le infierează cu o pornire pătimașă.

Și dacă afacerea în sine are ceva de criticat, atunci cum pot fi socotiți acești sfătuitori și făptuitori ai actelor pe care afacerea aceasta se sprijină?

La această întrebare să bine voiască a ne răspunde presa liberală și junimistă și dacă cutează să declare că sfătuitorii în chestiune n'au făcut decît operă pur profesională în concursul ce l'au dat d-lui Miclescu, apoi și d-sa n'a făcut de cît operă pur privată cînd a recurs la măsura extremă de care ne ocupăm.

Dar mai spuneam că nici lipsit de precedente nu e cazul d-lui Miclescu.

Cunoaștem mari proprietari liberali și junimiști, cari au procedat la fel ca d. Miclescu în momente de mare jenă financiară: știm că nu s'au dat în lături să solicite și să obțină pînă și concursul unor înalte instituțiuni financiare și de credit în aranjarea afacerilor lor adînc compromise, fără și fi sdruncinat cu nimic prin aceasta situațiile lor politice.

Dacă d. Miclescu s'a putut impune pe piețele noastre financiare, pentru ca să obțină credite nelimitate, aceasta n'o datorește nici sprijinului partidului politic din care face parte, nici vre unui fruntaș politic de ai noștri, ci numai grație extraordinarului său spirit de afaceri mari, care i-au cucerit o încredere desăvîrșită.

Noi putem numi liberali și junimiști cari din potrivă fără să se fi rîdicat la înălțimea intreprinderilor agricole ale d-lui Miclescu au fost în așa fel sprijiniți de partidul lor că au expus chiar la perderi instituțiunile de credit cu cari au lucrat.

Voesc ziarele coaliției exemple? Suntem gata să le furnizăm și din numerosele instituțiuni financiare liberale și din mult încercata junimistă Banca Agricolă.

Vespasian I. Pella

Căzuți din cer

Greva carpistă nu are în prezent altă ocupație, de cât a declara de a apocrife declarațiunile, pe care le-a făcut generalul Manu, cu privire la posibilitatea „concentrărei" și la modul ei de realizare.

De ce se sforțează atît carpiștii pentru a nimici (sic) aceste declarațiuni? Explicația este foarte lesne de ghicit. Generalul Manu, care nu e de eri-de-alaltăeri conservator și care își cunoaște bine oamenii, îi numește pe carpiști, nici mai mult nici mai puțin: căzuți din cer.

„Căzuți din cer" este desigur o expresie fericită, care dezignează perfect grupul junimiștilor. „Căzuți din cer", pentru că partizanii d-lui Carp, cu d-sa în frunte, sînt aceia, cari cred, că țara trebue să se conducă după ideile lor, și nu dînșii după ideile și necesitățile țării. „Căzuți din cer" pentru că decum s'a născut, gruparea junimistă a rămas inflexibilă ori-cărei schimbări, ori-cărei mișcări social-politice ce s'a petrecut în țară în curgerea vremii timp de trei decenii. „Căzuți din cer", pentru că numai un drept divin, supra-natural ar putea face marea minune de a i aduce la cîrma țării.

Vremea minunilor însă a trecut, a trecut de mult. Junimiștii, „căzuți din cer" se cred tot pe acele vremuri, cînd omul aștepta mîna dumnezeiască întru împlinirea dorințelor sale exaltate.

Că generalul Manu a făcut acele declarațiuni, dovadă sînt sentimentele sale, destul de bine cunoscute, față de Junimiști.—Se știe, că în partidul conservator de odinioară, generalul Manu a fost unul dintre cei mai vajnici adversari ai junimizmului, și că atunci, cînd fu vorba de fuziune, fostul ministru de război s'a arătat neînduplecat. El cerea ca junimiștii să reîntre în partid ca indivizi, nu ca grupare, căci generalul n'a vrut nici odată să recunoască o grupare junimistă:

Incercarea deci a presei carpiste de a tăgădui veracitatea declarațiunilor d-lui general Manu este deci de prisos.

Iar junimiștii vor rămîne cu denumirea, pe care le-a dat-o atît de bine fostul ministru de război.

Platformă de retragere

Ziarele liberale s'au grăbit să desmintă știrea răspîndită în public, cu privire la dizolvarea parlamentului și convocarea unei constituante.

Credem și noi, că o asemenea știre nu putea fi luată de nimeni în serios—mai cu seamă că provinea tot din sursă liberală.

Se știe că la apariția anti-proectelor de reforme agrare, marii proprietari fără deosebire de culoare politică, s'au rîdicat în potriva reformelor cari tindeau la expropierea sau distrugerea marei propietăți.

Reformele au fost taxate de revoluționare—și la tendința lor anarhică, s'a opus mișcarea marilor cultivatori agrari.

Guvernul a bătut în retragere—și a modificat proectul de reforme în părțile cele mai importante.

Mai tîrziu s'a văzut că nici pentru țarani legile agrare nu sunt de vr'un folos și că singurul remediu al îndreptării situației de la țară ar fi desființarea complectă a legiuirei agrare socialiste votate de parlamentul liberal, în seziunile din 1907 și 1908.

Acum guvernul s'a convins că așa cum s'au trecut reformele, au încurcat mai mult lucrurile și că n'au de ales de cît între desființarea sau modificarea lor în sensul socialist-revoluționar, cum fuseseră concepute în 1907.

Generoșii sunt pentru prima soluție, și din cercurile lor a eșit primul svon al convocărei constituantei, fără de care nu s'ar putea face modificările dorite.

Bătrînii liberali sunt pentru soluția propusă și de noi și care tinde la desființarea lor.

Guvernul însă se găsește în situația cea mai critică, ne avînd forța morală și autoritatea necesară pentru a îmbrățișa nici una din aceste două soluții.

Să desfiinteze legile agrare, înseamnă că de geaba au guvernat acești doi ani—să le modice cum vor generoșii înseamnă că vor să aducă o nouă perturbare în țară cu consecințe foarte grave.

De aceia în lipsa unei hotărîri, guvernul s'a grăbit să desmintă de o cam dată știrea dizolvărei parlamentului.

Iar noi, luînd act de această desmintire, vom spune că liberalii nu urmăresc alt scop de cît găsirea unei platforme cu care să se retragă de la putere.

Dacă aceasta cu convocarea constituantei nu a prins—ei vor găsi o alta—căci un fapt e sigur că liberalii nu mai pot guverna mai departe—și le trebue o retragere onorabilă.

Chestii didactice

Examenul de capacitate pentru fete

Cei de la ministerul instrucțiunii își fac de cap. Cu examenul de capacitate pentru fete publicațiunile ministerului se bat cap în cap, una cu alta. Luîndu-se norma din trecut s'a publicat întâiu condițiunile de înscriere cu un program analitic cuprinzînd materiile școalei Normale Superioare de fete, școală ce nu s'a înființat nici o dată, afară de Franceză și Germană.

La baza acestui examen de enciclopedie literară era *materia de liceu*, căci chiar așa prevedeau instrucțiile ministeriale. Se cere pentru examenul acesta:

1). Limba Romînă cu toate disciplinile ei: gramatica, stil, literatură; 2) Istoria universală și a Romînilor, cu toate diviziunile sale; 3). Filosofia cu cîteva ramuri ale sale: Psihologia, Logica, Pedagogia, Estetica, 4) Limba latină cu autorii citiți în liceu; 5) Dreptul constituțional și administrativ, Economia Politică, 6) Geografia generală și în special a Europei și a României.

In total 6 discipline literare, pe care neputîndu-le face *în mod special* nici o candidată cu cele 4 licențe în litere, trebuia să le pregătească pe baza cunoștințelor de liceu.

Iată că acum în luna lui Septembrie, în primile 10 zile vine ministerul și publică o tartină întreagă asupra cernerii candidatelor, și în care publicație nu mai este pastrată norma publicației din lunie: pregătirea pe baze de liceu, ci cere în mod imperios pregătire pe baze de licență.

Noua publicație cere 3 serii de probe, fie-care serie consistînd în 2 sau 3 feluri de lucrări. Intâiu se cere candidatelor ce posed una din cele 4 licențe în litere: licența în filosofie, în istorie, în filologia clasică, în filologia modernă, să dea o lucrare în scris la grupa de obiecte cari a fost dată licența; teza scrisă va fi de forța tezei de licență, deci o aprofundare mai mare a materiei, acum cu 20 zile înainte de începerea examenului.

Tot asupra aceloraşi materii de licență se va ținea un coloquiu de 40 minute de candidată.

In al doilea loc se cere o teză scrisă din Pedagogie pentru a se dovedi că posedă doctrina pedagogică.

Apoi se vor face 2 planuri scrise cu îndrumările pedagogice ale treptelor formale, luîndu-se chestiile din 2 grupe de studii: geografia cu l. romînă, și istoria cu l. latină.

Această a doua serie de lucrări consistînd din 3 probe scrise și un coloqiu de 20 minute va dovedi candidatelor că posed doctrina educației și că pot încadra în canevaoa metodicei orice lecție din cele 2 grupe. S'a rădicat prin aceasta valoarea cunoștințelor pedagogice dar s'a îngreuiat foarte mult fetele, întru cît ele până acum la seminariile pedagogice au asistat numai ca studente, dar n'au făcut lecții, nici n'au luat parte la critici, deci tocmai ceia ce li se cere e nou pentru foarte multe.

In fine a treia serie de lucrări: 2 lecțiuni practice făcute în fața elevelor la o școală publică cu planuri preparate în timp de o oră.

In definitiv noua publicație cere prepararea examenului pe bază de licență, cere riguros pedagogia la toate și în teoria și în practica ei; și înmulțește strașnic numărul probelor: 2 în seria întâia, 4 în seria a 2-a, 2 în seria a 3-a; în total 8 probe examinatoare, 8 ciururi, 8 site de cernere și alegere. Și de ce așa de multe? Pentru ca să aibă liberalul d-n Haret să cearnă prin sită tot ce nu i-ar conveni ca politică și să rămăe bune venite acelea ce vor avea bilețele de răzbătut prin toate sitele, prin toate ciururile.

O indignare unanimă și o grijă îndreptățită a cuprins pe toate candidatele schimbarea aste de front de la minister.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

VIRTUTEA VINULUI

Este oare încă data de 14 Septembrie—„Ziua Crucei"—zi de serbare tradițională a culesului, zi de apoteoză a viei, a vinului la noi?

Cel puțin în ce privește Iașul—oraș odinioară renumit prin podgoriile împrejurimilor sale,—se pare că e din ce în ce mai uitată, mai neglijată și mai fără de rost, această patriarhală zi festivă Nu-i de mirat.

Viile, propriu zis ale Iașului, au dispărut și dispar; țărîna lor poartă și fecundează aproape numai viță străină, viță americană; teribila filoxeră n'a cruțat aproape nimic din vechea bogăție a atitor podgorii și în locul strugurilor indigeni sunt astăzi struguri exotici, altoiți pe pămîntul bun și ospitalier al viilor iașane.

Se pare însă că entuziasmul pentru vinul însuși, vinul ca băutură, e în continuă scădere, ceea ce a făcut să cadă în dezuetudine și serbările vesele ale culesului, chefurile tradiționale de „Ziua Crucei".

In orașul Bordeaux—renumitul centru al vinurilor cu acelaș nume—populația pierduse de o vreme elanul și obiceiul băuturii; literatura vinului începuse a declina; faima orașului—a scădea odată cu a vinurilor sale delicioase.

De aceea s'a luat zilele acestea o inițiativă grandioasă: s'a organizat o apoteză a vinului, prin o serbare populară unică în felul ei. Un spectacol ocazional „Bacchus triomphant" de Henri Cain și Camille Erlanger a celebrat în versuri calde și într'o muzică duioasă, poezia vinului natural, în fața unui public de zeci de mii de oameni, pe o scenă cu două mii de actori și figuranți și astfeliu orașul Bordeaux a început a spera că'și va recăpăta fala și foloasele de altă dată, grație viilor sale, grație vinului său.

Firește, nimeni nu înțelege să se predice și să se facă elogiul beției în sensul lui Baudelaire,—dar să se încurajeze băutura cumpătată a vinului natural, pe care o acceptă și un moderat ca Balzac. Și cum ne aflăm acum în toiul unei grozave epidemii, e de actualitate să amintim că după recentele constatări ale doctorilor Labrazés și Mercandier în vinul roș ordinar baccilul tifosului — baccilul lui Eberth — a trăit numai două oare, iar în acelaşi vin tăiat cu apă patru ore.

In anumite vinuri albe franceze—nu mai tari ca cele romînești—acelaşi baccil trăiește numai 20 și chiar 15 minute. Vinul amestecat chiar cu apă dubioasă suprimă primejdia de contaminare. Cît despre vinul vechiu, se știe, —el poate servi și ca un antiseptic chirurgului chemat a face o operație urgentă.

Și pentru asemenea calități într'adevăr divine literatura modernă arată disprețul unei tăceri și n'a mai scris un rînd de la versurile populare, uitate și ele acum:

Tata Noe cel bătrîn
Fost-a, fost, pui de romîn

Asemenea însușiri generoase n'au răscumpărat oare relele fermecătoare pe care le-a pricinuit băutura virtuoasă a vinului și nu se cuvine oare s'o pomenim măcar odată pe an?

Rodion

Breasla armenilor din Roman

Romanul a fost cetate; și a fost cea mai nouă cetate din șirul cetăților Moldovei, de aceea i se zice în cele mai vechi texte: *Cetatea Nouă*, sau pe slavonește *Novograd*.

Novogradul venea a treia cetate în seria oficială a cetăților, *gorodurilor* sau *grad* (grădiște, cetățue); întâiu era *Hotinul*; apoi *Neamțul* și apoi *Novogradul*.

Și Suceava a fost *gorod*, cetate, dar își avea parcalabul ei, care era *portar* dublat apoi și cu slujba de *hatman*—șeful armatei după 1850.

Cît despre celelalte cetăți de la margină, ca Orheiul, Lăpușna, Chilia și Cetatea Albă; ele își pierd rostul cu secolul al XVI-a, cînd Tătarii stăpînesc efectiv Bugeacul după 1538.

Că Cetatea Nouă—Novogradul—s'a numit mai apoi *Romanul*, era în mintea contemporanilor, că Voevodul, care a urzit cetatea a fost Roman Vodă, după cum singur spune în uricul său din 6900 Mart 30 (1392) „u nașemu gorodea u Romana Voevodi—*în a noastră cetate la Roman Vodă*".

Nu mă înșel cînd afirm că Cetatea a născut Tîrgul, și că deci Tîrgul Romanului e urzit după cetatea Nouă și în preajma sa.

Urmarea e că și Armenii așezați în Roman vor fi mai noi de cît cei din Iași, Suceava și alte centre comerciale, unde îi găsim încă din secolul al XIII-a și al XIV-a, avîndu-și biserici, ca cea din Iași de la 1395 (844 era armeană), pe cînd cea din Roman e abia din 1609 (1058 era armeană).

Despre traiul armenilor din tîrgul Romanului avem puține știri în cronica Romanului de Episcopul Melhisedec. Așa acolo găsim inscripția bisericei armenești din Roman, care sună astfel:

„Prin grația, milostivirea și voința lui Dumnezeu și prin alegerea a preaputernicului Dumnezeu și întru slava celui născut dintr'insul, în aceste timpuri rele ales-a Dumnezeu un om bun, numit *Agopșa*, carele a zidit acest templu în numele Maicei Domnului, spre pomenirea sufletului său și a soției sale Mugala și a părinților săi Vartan și Dolvat... în anul 1058 Septembre. Părintele Caciadur".

Armenii din Roman trăiau în comunitate deosebită. Ei își aveau șoltuzul lor și deja în 1727 se pomenește de un *„Ioan Tărăbuță șoltuz armenesc"*.

Cred că greșește aici Episcopul Melhisedec. Breslele nu-și aveau șoltuz ci staroste, și șoltuzia era o slujbă municipală, nu de breaslă și se poate ca să fi fost șoltuzi la Roman dintre Armeni, cum găsim nemți și unguri la Bacău și Trotuș. Negustorii unui tîrg își alegeau șoltuzii și pârgarii lor dintre ei.

Iată de pildă nume de soltuzi și pârgari ce întîlnim la Trotuș: Nistor, Ion, Petrea, *Andrăcău, Ghiarghel*, Nicola, *Miha*, Benea, *Istioan*, Dumitru, *Fodorman, Foloșin, Mărtin*.

Apoi e cunoscut că foarte mulți armeni poartă porecle curat romînești și că dar se prea poate ca acel Tărăbuță să fi fost un *arțibur armean*, cu poreclă romînească.

Armenii făceau comerț și fiecare își aveau dughenile lor. Locul pe care își clădiau dugheni fiind al Episcopiei, deci domnesc, toți negustorii trebuiau să plătească anumite dări și taxe către Episcopia de Roman. Dar că perzîndu-se hrisoavele Episcopiei din cauza răzmeriților dese de tatari și alți dușmani Episcopul de Roman Pahomie capătă de la Mihail Racoviță dreptul de a încasa cîte 2 bani de la fie care dugheană care făcea vînzări în tîrgul Roman, ori creștin, ori arman ori jidov.

In aceste dese năvăliri de tatari lumea scăpa cum putea, dar își prăpădea avutul său. E cunoscută din povestirea cronicarului Neculcea ernatecul Tătarilor în țară și cum aduceau tatarii pe bietul sătean la sapă de lemn. Dar acel

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 136,- jumatate Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime loz lei 17

ernatic a secătuit mai mult partea răsăriteanu a Moldovei pînă în Siret. Pe la Roman a fost altă prădăciune a tatarilor, după venirea lui Ferenț capitanul cu catanele lui în iarna lui 1717 lanuarie 10.

Despre această prădăciune a Tatarilor scrie însuși Pahomie-Episcopul de Roman, că i au luat atunci tot și boi și vaci și epe și oamenii cei de slujbă și casele i-au ars din Timișești; că el deabia a scăpat la Pocrov și altele (cr. Rom. I. 351).

Episcopia de Roman perzîndu și hrisoavele, căci Episcopul Sava le-a fost luat cu sine la Păngărați, le-a înecat toate în apa Bistriței, Domnul Mihalachi Racoviță reînoește în 1712 privilegiul de a lua cîte 2 bani de la oricine va vinde în tîrg, deci și de la Armeni.

Iar supt M. Racoviță Episcopia de Roman pusese la dijmă pe armeni pentru iazuri și fîneațe. Armenii deschid proces și cîștigă la divan. Dar acest proces e redeschis în 1753 și Episcopia cîștigă procesul, silind și pe Armeni a plăti dijmă pentru iazuri și fîneațe de pe locul Episcopiei.

Episcopia mai căpătînd privilegiu de la domn, de la M. Racoviță, pentru un *teasc de ceară*, toți negustorii trebuiau să plătească o zeciueală pentru storsul cerii în teascul Episcopiei.

Cam acestea cetim de Armenii din Roman în cronica Episcopiei de Roman a răposatului Episcop Melhisedec. Cărîndu-ne însă în mînă o serie de hrisoave domnești asupra breslei armenilor din Roman v'om complecta șirul povestirilor despre armeni cu cele cuprinse în hrisoave.

Gh. Ghibănescu

Societatea „VULTURUL"

Incă de prin lanuar, a început să fiarbă în orașul nostru ideia constituirei unei societăței de întreprinderi, unică în felul său, care abia la 2 Septembrie și-a autentificat actul constitutiv.

Cam rar atîta chibzuință, și îmi exprim mirarea, pentru că societățile apar ca meteorii ca apoi din non să dispară poate pentru totdeauna.

Interesnl ce 'l purtăm de alt-fel tuturor societăților, m'a făcut să o urmăresc de aproape și pe aceasta. Cunosc statutul luînd parte aproape la toate deliberările și nu pot păcătui cu tăcerea, că unele idei, aduse la îndeplinire, vor realiza multe foloase cetățenilor, vor înlesni pe mulți din diferite păturí sociale: pe cei avuți ca și pe muncitori.

E greu să împaci spiritele, năzuințele mai multor bresele, lucrătorilor de toate naționalitățile, patronilor capitaliștilor, etc. ale căror interese să ciocnesc: să înblînzești pe cei cari duc o luptă de viață unul contra altuia, cu atîta îndîrjire; să constituești în fine, din aceste două tabere o societate, un gînd și un suflet care să meargă spre progres.

Fundatorii societăței „Vulturul" —acesta e numele ce 'l va purta—au izbutit în fine, și nu cu puțină trudă și rabdare, să atingă această culme ca: „toți meseriașii, industriașii, capitaliștii și alte persoane de ambe sexe și ori-ce naționalitate pot deveni membri, conformîndu-se statutului, deciziunilor adunăirlor generale și ale comitetului societăței".

Scopul este: „a lua în întreprindere lucrări de ori-ce natură și valoare, de la diferite autorități și instituții sau persoane particulare, chiar în tovărășie cu fie-care membru în parte, asigurîndu-i ca și pe client, de buna îndeplinire a îndatorirelor reciproce; vor deschide o școală pentru adulți, de pe catedra căreia vor propovădui profesori destul de cunoscuți lașului, cum să se păstreze cinstea meseriașului cultivîndu-i conștiința și complectîndu-i cunoștiințele".

Odată cu societatea s'a format o secție de economie și alta de ajutor reciproc și multe alte prevederi, cari aduse la îndeplnire, au menirea să îndulcească traiul și să mijlocească învățătura teoretică și practică pentru membrii și copiii membrilor.

La 6 Septembrie a avut loc adunarea generală și mărturisesc că chestiunile la ordine cît și cele incidentale au fost discutate, lămurite și închiegate cu un calm surprinzător, cu o competință de adevărat maistru.

S'a hotărît ca: membri fundatori să fie socotiți toți acei cari au luat parte la ședințele societăței, cari au plătit și vor plăti cotizațiile de la lanuar pînă la zi, înscrierele urmînd a mai continua pînă la 25 Septembrie a. c.—ele să vor adresa președintelui, str. Hotin No. 2 Iași,—s'a hotărît închirierea unui local pentru birou și întruniri, apoi alcătuirea unui „stat personal", o carte în care toți asociații să-și aibă memoriu la îndămîna societăței, cu mențiunea certificatelor și titlurilor de cari s'ar putea servi pentru recomandare la diferite lucrări individuale sau în tovărășie cu societatea, au hotărît de asemenea să ia în studiu devizile și caetele de sarcină a cîtor-va lucrări din localitate scoase la licitație etc.

Litere-Științe-Arte

Calomnie!—La 19 a lunei vom avea prima reprezentație de operetă, la... Curtea cu jurați: procesul de calomnie intentat de profesorul dr. Leon Cosmovici, unui profesor universitar din București pentru un articol publicat în „Viața Romînească".

Lucrul se întîmplă pentru întăia dată. Intre oamenii de știință, între doi profesori de facultatea discuțiunea, polemica, violența chiar s'ar putea înțelege; dar ca lumea să vadă pertractîndu-se în fața juraților epilogul unei neînțelegeri științifice, e extraordinar.

Acesta nu e, însă, primul nici ultimul gest ciudat, al extra ordinarului profesor iașan și de aceea așteptăm peripețiile procesului care urmează a se desfășura înaintea juraților chemați a decide de partea cui este dreptatea și.... știința.

De ce nu? N'au dat oare jurații unui mic oraș moldovan un verdict de... capacitate unui chimist iașan care are la activul său cele mai nenorocite confuziuni științifice?

De ce nu s'ar cerca norocul și uu alt „savant" înaintea juraților?

*

Prospectnl stagiunii curente lansat de „Metropolitan Opera House" din Newyork arată cît de mult se desvoltă și progresează an cu an acest institut de artă americană. Pe lîngă cele trei limbi, germana, franceza și italiana, în care au avut loc reprezentațiile pînă acum figurează azi și limba engleză. S'a angajat un personal uriaș, floarea tuturor scenelor europene. Cinci capelmaiștri între cari triumviratul Mahler, Toscanini și Hertz stau în capul unei orchestre care s'a mărit acum cu 150 de artiști. Personalul corului e de 250 membri, baletul numără 60, între cari celebru Pavlowna din Petersburg și dansatorul Mordkine de la Opera din Moscova.

Budgetul angajamentului e de două milioane dolari pentru 120 de spectacole.

*

A apărut Noua Revistă Romînă cu următorul șumar:

Noutăți: „Repertoriile Teatrelor Liric și Național în stagiuea 1909—1910.—Revista revistelor".

Actualitate: Caragiale. „Incepem.... (Instantaneu într'un act)".

Jucat pentru prima și ultima oară la 12 Sep. 1909 de toată compania Davila.

Politica: A. D. Xenopol. „Farmaciile rurale".

Cronica școlară: C. Rădulescu-Motru. „Invățămîntul filosofic în universitățile noastre".

Științe sociale: N. Zaharia. „Este sinuciderea o crimă"

Note și discuțiuni: Eugen Porn. „In ajunul stagiunii teatrale.

*

A apărut o serioasă lucrare de polkeor și filosofie, datorită d-lui Gh. Pascu intitulată „Despre cimilituri". O recomandăm călduros.

*

Englezul Wilcoks. unul dintre cei mai celebri ingineri, al cărui nume este legat de acele grandioase lucrări hidraulice ale Egiptului, cari au ajutat mult la inflorirea economică a acestei țări, comunică acum prin presă planuri technice și mai mărețe.

El vrea să întroducă în Mesopotamia apă în abundență prin sistemul schimbărei cursului mai multor rîuri. Alimentînd-o ast-fel cu apă, crede că Mesopotamia va redeveni în starea infloritoare de pe timpul marilor regi al Babiloniei.

*

In 1910 se va ținea în Berlin un congres pentru educarea anti alcoolică a tinerilor germani.

Comitetul de acțiune va fi stabilit în Berlin.

*

Influența Lunei asupra culorei florilor a dovedit'o, după „Revue de Scences", un rotanist cu ajutorul experiențelor. A luat mici boboci de trandafiri și i-a împărțit în trei grupuri. Primul l'a lăsat în cîmp deschis, al doilea grup l'a așezat într'un loc unde zi și noapte domnea întunecime complectă, al treilea grup îl ținea peste zi ferit de soare, iar peste noapte îl expunea luminei Lunei. După o lună de zile plantele din grupul al doilea lipsite de lumină erau decolorate și ofilite, se putea numai observa ici și colo dungi de un galbin de culoarea paiului. Florile grupului al treilea, cari văzuseră numai lumina lunei aveau un culorit fin, admirabil și erau mult mai frumoase de cît cele cari au fost lăsate zi și noapte în loc deschis, expuse și luminei lunei și a soarelui.

*

Un comitet s'a constituit în Turin Italia, pentru a creea o „ligă" a amicilor teatrului. Publicul să fie adică organizat, așa cum s'au organizat și artiștii și scriitorii dramatici, Și au împrăștiat mii de invitațiuni îndemnînd pubicul să se ralieze la proectata ligă Conceptul de statut prevede că membrii ligei vor face totul pentru a asigura înflorirea, înaltei și mărețe arte dramaticei. între altele se vor parà atacurile actorilor, a directorilor de teatre etc., nejustificate prin motive serioase. Pe ce cale va face liga toate aceste, — se va vedea apoi.

*

STRUNA ZILEI

EROARE DE GEN

Comercianții din Giurgiu au ținut o întrunire de protestare contra mutărei din oraș a regim. X de roșiori.

Telegramă

Cine—admiră roșiorii
Și le—adoră tresele,
Cred că nu sunt negustorii
Ci .. negustoresele.

Informații

❑ *Din cauza sărbătorei de Luni, „Inălțarea Sf-tei Cruci", atelierile tipografiei fiind închise, ziarul nostru nu va apare de cît Marți la orele obicinuite.*

❑ Un nou autor romîn.

In ziarul liberal local apar regulat „cronici judiciare". Și ieri a apărut una și anume o hotărîre foarte importantă a d-lui judecător Gr. Demetrescu.

D-sa este autorul hotărîrei, da, la gazetă, o iscălește de G. Netter.

Recomandăm pe noul autor romîn.

❑ Consilul de disciplină a baroului local a fost convocat pentru astă-zi Sîmbătă.

❑ Luni fiind hramul bisericei „Ziua Crucei", serviciul divin se va oficia cu mare pompă de către P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu a plecat cu acceleratul de aseară în Capitală.

❑ Ploaia ce a căzut zilele acestea a fost generală aproape în întreg județul.

Quarta herovicului.—Criticul muzical de la *Evenimentul* într'o notiță plină de insulte la adresa d-lui D. Dimitriu, dirigintele corului Mitropolitan, motive că în cîntarea herovicului s'a scoborît tonalitatea cu o quartă, că adică avînd tonul în *do* l'a scoborît la *sol*, ori fiind tonul în *sol* l'a scoborît la *do*. A se scoborî tonalitatea unui herovic cu o quartă însamnă că cel care a ascultat herovicul n'a fost acasă cu urechea, ori a avut'o pusă în capoțel. Iar cînd publicul ar ști că eminentul critic este cel cu vocea din poloboc l'ar cuprinde un hohot de rîs, că ori-ce pot aprecia butuarii, dar numai cercurile notelor muzicale nu.

❑ Să știe că pe lîngă școala elementară de comerț s'a înființat în luna Februarie, un curs de ucenici la care au urmat 60 elevi, din care pînă la finele anului au remas numai 15, care răspunzînd satisfăcător la examee au fost promovați în anul al II-lea.

Legea meseriilor prevede ca patronii să fie obligați a-și trimete regulat ucenicii la cursuri, însă fiind că mulți din ei nu execută aceasta dispoziție, școala de comerț cere camerei de comerciu, ca numiții să fie amendați.

❑ Intre 1 și 15 Noembrie se va ținea la prefectura județului examenul de geometri arpeutori la serviciile tecnice.

Cererile de înscriero se primesc de acum la inginerul șef al județului.

❑ Dr. Vaida Voevod cunoscutul deputat și luptător romîn din Ardeal s'a stabilit definitiv ca medic romîn la Carlsbad, în locul decedatului dr. Mera.

❑ La examenul de capacitatea ofițerilor de poliție ce s'a ținut la București, a reușit din Iași din trei candidați numai d. Emil Bobeica subcomisar cl. II.

❑ Ministerul instrucțiunei publice va înființa în toamna aceasta, o școală de economie casnică în județul Buzeu.

Se știe că acum avem numai patru din aceste școli în toată țara.

❑ Eri protoeria județului a trimes de urgență preoților din oraș și județ, ordin de amînarea conferențelor pastorale.

❑ In zilele de de 15 și 16 Septembrie se zice că d. general Pavlof va inspecta Batalionul IV Vănători din localitate.

❑ Atragem atențiunea administrației comunale asupra faptului că două podețe unul din strada Palat și altul din strada Zugravilor sunt stricate cu desăvîrșire, în cît împedică și amenință circulația trăsurilor

❑ D. Ioan Recht a cerut Camerei de Comerciu, ca să fie recomandat pentru unul din posturile de mijlocitori oficiali, pe lîngă oboarele ce se vor în Iași.

❑ D. Mereuță secretarul camerei de comerciu va pleca săptămîna viitoare la Tg. Frumos, pentru a continua ancheta comercială din acel oraș.

❑ Corporația constructurilor din localitate a cerut camerei de meserii, înlocuirea membrilor Ion Gh. Batcu, Gh. Hârtopanu și Petrea Smoc.

● Prestidigitatorii Delauné, Carmelini & Co. mai rămân în acest oraș încă astă-zi și mâne. Publicul care i-a văzut în serile din urmă la reprezentațiile din Circul Sidoli e remas extaziat de producțiunile lor de prestidigitațiune, telepatie, iluziuni etc.

In astă-seară Sîmbătă 12, are loc o mare reprezentațiune cu program nou bogat și variat, mîne Duminică 13 Sept, ultima reprezentație cu un splendid program despre care ziarele streine se întrec a aduce laude celebrilor magiciani Delauné și Carmelini ambii decorați cu medaii din partea regilor Suediei și Belgiei.

❑ Un furt s'a comis alaltă-eri noaptea pe moșia Hăsnășeni din comuna Cucuteni.

Trei indivizi întroducîndu-se în locuința propietarului moșiei, au furat mai multe lucruri și bani de la d. Forșt arendașul moșiei:

Trimițîndu-se după jandarmi la Cucuteni, d. Forșt a primit o carte de vizită prin care era anunțat de jandarmi că ne avînd timp vor veni Duminică în anchetă.

❑ Din cauza ploilor, mare parte din terenurile unde au fost așezate tuburile pentru apă și canalizare, s'au lasat, în cît primejduesc circulația.

❑ In poliția de Iași sunt vacante actualmente 3 locuri de subcomisari și pînă în prezent nu s'a făcut nici o numire.

❑ Subcomisarul Sălceanu de la dispărțirea I-a a fost revocat pe ziua de eri, iar subcomisarul Popovici de la dis. III-a a fost reîntegrat.

❑ Pe timpul concediului d-lui Al. Zdrobici, lucrările cancelariei prefecturei poliției vor fi girate de d. Panaite Popovici, șef de birou.

❑ In infirmeria Batalionului IV Vînători, se află în prezent mai multe cazuri suspecte, care se crede a fi febră tifoidă.

❑ Plutonierul Grigorescu din regimentul 7 roșiori, care se afla bolnav acasă de febră tifoidă, a fost trimes la spitalul militar.

❑ **DIN HUȘI.**—Iată care e situația societății, „filantropia" din Huși pînă la 12 August 1909.

Incasări 1474 lei, 20 bani.

Cheltueli 704 lei 25 bani.

Depuși la societatea „Economia în școală" 760 lei, Sold. 9 lei 85 bani.

Intre cheltuelile în sumă de 704 lei intră ajutoare medicale, cum și la înmormîntările membrilor acestei societăți în sumă de 280 lei, restul cheltueli diverse.

Președintele societăței e d. profesor N. Păsculescu.

*

Intre prefect și directorul de prefectură de Fălciu s'a produs o mare dușmănie.

Motivul e felul primirei celor 3 miniștri. D. Corbescu luînd înțelegere cu colegii săi de la Vaslui și Bîrlad, Eduard Ghika și Grig. Vasiliu că la banchetele ce se vor da în onoarea miniștrilor să nu i-a parte de cît membri de ai partidului liberal, parlamentarii, dar nici într'un caz funcționarii, care chiar dacă ar fi liberali de convingere, nu pot însă fi dați pe față la banchete politice.

Cum s'a auzit de aceasta, cel întăi care a protestat a fost imaculatul cu ochelari d. Dinescu, cel atât de cunoscut din dosarul afacerii de la Fălciu. Prefectul Corbescu n'a voit să audă de aceasta, întru cît nu era el sorocit să dispună în altfel la Fălciu de cît să face la Vaslui și B rlad. Din cauza acèasta generoșii dr. N. Lupu sînt hotărîți să demisioneze în bloc, adică 6 administratori de plasă din 10 și vre-o 4 doctori mai apropiați de Lupu. Toți aceștia vor lua parte la banchet cu demisiile înaintate, siguri fiind că demisiile nu li se vor primi; și așa s'a împăcat și capra și varza, adică a fost un banchet cu buzele unse și cu slănina ciolanului deslujbă pastrată.

Tot la Huși ca nicăiri.

❑ **Ministerul de interne comunică prefecturei județului. că în urma cererei consulatului nostru din Constant'nopol, pașapoartele romînești ale călătorilor ce merg în Turcia, trebuiesc vizate de consulul otoman din țară, alt-fel contravenienții se expun la plata unei amenzi la debarcarea pe teritorul turcesc.**

❑ Camera de Comerciu a intervenit la ministerul finanțelor, ca să intervie către administrația financiară din Vaslui, să pună în vedere perceptorilor rurali din acel județ, să încaseze de urgență sumele datorite de unii comercianți corporațiilor, care sume sunt datorite de 5—6 ani în urmă.

DIVERSE

— Diseară are loc în grădina Berăriei Zîmbru. marea serbare dată de societatea de întreprinderi din Iași „Vulturul" pentru sporirea fondului de ajutor.

Va cînta două muzici.

— Aseară la plecarea trenului de București agenții poliției au prins pe băetul Carol Aigher, care fiind în serviciul cărciumarului Herș Ghidale din strada Frecău, profitînd de ocazie, a furat mai multe lucruri dintr'o șifonieră și suma de 115 lei, voind a fugi la București, de unde e de loc.

— A fost arestat bucovineanul Ion Morărescu care a lovit cu o piatră rănindu-l grav pe Ion Cîntu din serviciul brutăriei Forșt.

— Debora Haimovici care dispăruse de la părinții sei din localitate, a fost prinsă de poliția din Galați și trimisă la Iași.

— Femeia Severnia Negreanu din str. Zugravilor No. 42 s'a plîns poliției că i-a dispărut de acasă fiica sa Maria în etate de 10 ani.

— Supusul austriac Haralamb Suserman găsit vagabondînd fără acte, a fost arestat.

— Agenții poliției au prins pe individul Ioil Braunștein din strada Socola avînd lansat contra sa un mandat de arestare de 3 luni închisoare pentru furt.

— Sergentul din punctul Morilor, a trimes la secție pe individul Gheorghe Ungureanu care se întrodusese astă noapte în ograda lui Ștefan Vîlcu din str. Morilor și voia să fure un cal dintr'un grajd.

— S'a stins epizotia de antrax în comuna Podul-Iloaei.

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAȘI

Ultime informaţii

❒ **Febra tifoidă merge din ce în ce spre creştere în oraş şi medicii comunali sunt foarte îndârjiţi, temându-se ca epidemia să nu se menţină şi la iarnă.**

Toate spitalele din localitate sunt arhipline de tifici, în cît nu mai e un loc.

Astă-zi la ora 5 având loc o şedinţă a consiliului comunal, primăria a invitat pe un domn epitrop al spitalului Sf. Spiridon, să i-a parte la şedinţa consiliului, pentru a se lua o hotărire în senzul că epitropia să mai înfiinţeze cîte-va secţii pentru tifică, în schimbul unei subvenţii din partea comunei.

❑ *Pe ziua de azi Sîmbătă s'au înregistrat din nou şase cazuri de febră tifoidă, dintre care trei în dispărţirea I-a.*

Acestea sunt cazurile declarate oficial de medicii comunali, afară dacă nu mai există şi alte cazuri ascunse prin mahălăli.

❑ Mai mulţi proprietari din străzile Aron Vodă şi Hotin, au fost daţi judecăţii, pentru că neavînd latrine aruncau în stradă toate murdăriile.

❑ Eri s'au terminat înscrierile elevilor la conservatorul de muzică şi declamaţie din localitate.

Concursul de admitere în şcoală, se va ţinea între 1 şi 10 Octombrie.

❑ Serviciul sanitar al oraşului a primit o adresă din partea direcţiunei generale a serviciului sanitar prin care i cere ca să-i comunice de urgenţă numele acelor moaşe care fiind suspendate, nu vor face serviciul gratuit, pentru a fi revocate imediat.

❑ Medicii comunali au luat dispoziţia ca în fie-care septămînă să asiste în persoană la spalarea filtrelor de la fabricile de apă gazoasă din localitate.

❑ Ministerul instrucţiunei a comunicat inspectoratului şcolar al circumscripţiei I-a Iaşi, că a aprobat detaşarea încă pe un an a învăţătorului I. C. Iancu de la şcoala din Paşcani, care ocupă postul de controlor al băncilor populare.

❑ Serviciul sanitar al oraşului, a comunicat administraţiei comunale, că mai mulţi proprietari cărora li s'au denaturat fîntînele, le-au curăţit din nou, rugînd să ia măsuri de urgenţă contra lor.

❑ D. dr. C. Tudor, medicul dispărţirei I-a făcînd mai multe inspecţii pe la diferiţi comercianţi din secţia I, a constatat că mare parte din ei nu se mai conformează ordonanţelor date de comună şi a măsurilor luate pentru a se preîntîmpina tifosul.

D-sa a cerut darea lor în judecată, ca contravenienţi.

❑ D. Vasile Marinescu poliţaiul oraşului Tg. Frumos, a obţinut un concediu de 30 de zile pentru cauză de boală.

❑ Consiliul superior agricol şi-a dat avizul prin care arată că învoelile agricole privitoare la păşunarea în păduri nu sunt considerate ca învoeli care să cadă în prevederea legei tocmelilor agricole, prin urmare ele nu sunt supuse la nici una din formalităţile prevăzute de lege.

❑ **In numărul de alaltăeri s'a înserat în ziarul nostru, o informaţie prin care se spunea că preşedintele corporaţiei „Progresul" din localitate a fost somat de Camera de Meserii, să achite o sumă de bani ce ar fi cheltuit-o nejustificat şi că nerestituind-o va fi dat judecăţei. Controlînd ştirea, aflăm că adevărul este că la inspecţia ce a făcut'o d. secretar-inspector acelei corporaţii, constatase că 2 foşti funcţionari ai corporaţiei datoresc acea sumă pentru care a fost somat preşedintele corporaţiei să-i execute spre a plăti banii ce datoresc.**

❑ D. Virgil Arion, dr. în drept de la Paris, directorul ziarului „Patria" a cerut a fi numit suplinitor la catedra de sociologie, înfiinţată pe lîngă Facultatea noastră de drept, la cursurile de doctorat.

❑ **Comisiunea de disciplină a institutorilor şi învăţătorilor din circ. Iaşi a fixat pentru ziua de 27 Septembre ora 9 a. m., judecarea procesului învăţătorului N. Ionaşcu, de la şcoala din comuna vetrişoara**

Numitul învăţător e invinuit că a delapidat suma de 25,000 lei de la banca populară din numita comună.

❑ **Inscrierile la Facultatea de drept, au început în ziua de 10 Sept. şi vor dura până la 20 Septembre. La facultatea de litere vor începe la 15 Sept. şi vor dura până la 25 Septembre.**

❑ **Solemnitatea deschiderei cursurilor universitare va avea loc în ziua de 4 Octombre.**

Discursul de deschidere va fi ţinut anul acesta de d. I. Simionescu.

❑ **Cu începere de la 1 Iulie viitor, Universitatea noastră va fi alimentată cu apă din conductul oraşului.**

❑ **La 1 Octombrie va începe la Universitate concursul pentru ocuparea catedrei de limba şi literatura latină de la facultatea de litere din Iaşi.**

Se ştie că această catedră e actualmente suplinită de d. Xenofon Gheorghiu.

❑ **D. Grig. Dumitrescu va începe examenul de drept roman II, în ziua de 1 Octombre.**

❑ **Mîine la orele 2 p. m. se întruneşte adunarea generală extra-ordinară a membrilor societăţei viticole.**

La ordinea zilei se vor discuta următoarele chestiuni:

1) Stabilirea preţului pe decalitru de vin nou.

2) Adresa camerei de comerţ No. 3447 (909) în chestiunea strugurilor importaţi pentru vinificaţie.

3) Adresa soc. podgorenilor „Centrala" Odobeşti în chestiunea congresului viticol, ce va avea loc în Capitală în luna Decembrie a. c.

4) Comunicat de rezultatele obţinute de Expoziţia din Kişinău.

5) Divere chestiuni.

Inainte de a intra în ordinea de zi, va avea loc conferinţa d-lui V. Purcherea tratînd: „asupra stărei viilor, resultatele „obţinute pe urma replantărilor făcute cu „viţă străină, în anii precedenţi faţă de anul curent

❑ **D-na Maria Stoica a fost numită conducătoarea grădinei de copii din comuna Adjudeni din jud. Roman.**

❑ **Ministerul instrucţiunei publice a trimis revizoratului şcolar o circulară; prin care i atrage atenţiunea asupra modului cum se aplică amenzile şcolare în unele comuni.**

S'a observat adese ori că amenzile şcolare au fost aplicate oamenilor cu totul seraci, aşa că perceptorul cînd sa dus să încaseze amenzile de la asemenea oameni, n'a găsit în casa lor nici macar obiectele aparate de lege şi n'a putut face altă ceva de cît să încheie actele de insolvabilitate: O asemenea procedare trebue să dispară pe viitor, şi tot odată ministerul a hotărît ca să facă constatări prin agenţi fiscali şi prin personalul de control al ministerului.

❑ **Primim următoarele:**

Stimate Domnule Redactor,

Subsemnaţii, studenţi şi absolvenţi ai Universităţei din Iaşi, vă rugăm să publicaţi în gazeta d-voastră, că manifestul împrăştiat cu ocazia congresului nostru, în sala teatrului, şi de care e vorba în articolile: „Roadele ideilor profesorului Stere", din Evenimentul (11 şi 12 Sept.) este rezultatul colaborării lor exclusive.

Ei revindică cu mîndrie ideile conţinute în el.

Primiţi, vă rugăm respectele noastre.

I. Neculau, M. Petrov, A. Pioneanu, C. Teodorescu, E Triandafil, M. Vintu.

❑ **D-na Elena Ionescu învăţătoare la şcoala din Bucium s'a detaşat la şcoala din Scobinţi în postul al II-lea, în locul d-rei Margareta E. Gavrilescu, care trece la Bucium.**

❑ **Preşedinţii cercurilor culturale din judeţ lucrează la întocmirea programului conferenţelor cercurilor culturale ce se vor ţinea în cursul noului an şcolar.**

❑ **Prefectura de judeţ a fost înştiinţată că pe lîngă ministerul industriei şi comerţului s'a înfiinţat un birou special de informaţiuni, cu scop de a da în mod cu totul gratuit ori-ce informaţii ce ar putea ajuta la desvoltarea comerţului ţării şi înmulţirea debuşeurilor în străinătate tuturor comercianţilor şi industriaşilor.**

❑ **Ministerul industriei şi comerţului a cerut Camerei de Comerciu se-i trimeată de urgenţă numele societăţilor anonime constituite pe acţiuni din streinătate şi care au sucursale şi fac operaţiuni pe piaţa laşului.**

❑ **Judiciare** —La curtea de Apel s. II-a s'a judecat astă zi apelurile procurorului de Botoşani şi a lui Th. Negruţi, fostul diriginte al oficiului postal din Burdujeni, condemnat de tribunalul Botoşani la 2 ani închisoare corecţională şi 18 mii de lei despăgubiri, pentru delapidările ce le-a operat la acel oficiu,

Curtea respingînd ambele apeluri, Negruţi a fost condemnat la 2 ani închisoare.

— D. dr. Leon Cosmovici s'a prezentat procurorului general şi i-a declarat că-şi retrage reclamaţiunea de calomnie prin presă ce a intentat o d-lui I. Atanasiu profesor Universitar din Bucureşti.

— Comisiunea de apel s'a întrunit astă-zi la administraţia financiară, spre a expedia mai multe procese ce i-au fost trimese de Curtea de Casaţie. Comisiunea este prezidată de d. prim preşedinte Corjescu, asistat de d-nii dr, Iuliano delegat al judeţului şi Pompilian din partea administraţiei financiare.

Acuzările susţine d. administrator Petrescu.

— Ambele secţiuni ale curţelor de Apel au terminat intocmirea tablourilor de procese ce s'au judecat peste an.

La secţia I-a au rămas nerezolvate; 2251 afaceri; au intrat 206 civile, 27 comerciale şi 910 penale au rămas a fi judecate 119 civile, 256 comerciale şi 1162 corecţionale. Afaceri terminate prin deciziuni; 119 civile, 26 comerciale şi 1023 corecţionale. Afaceri terminate în total; 128 civile, 31 comerciale şi 1042 corecţionale.

La secţia II a au rămas nerezolvite din anii precedenţi 2918 afaceri, au intrat în timpul de la 1 Septembrie 1908 până la 1 Septembrie 1909 1163 de apeluri şi 344 contestaţii şi opoziţii; In totul sunt 1233 afaceri terminate şi 3167 afaceri în cnrs de judecată.

❑ **Revizoratul şcolar al judeţului a primit o înştiinţare de la ministerul instrucţiunei cum că între 15—18 Octombrie, ministerul a hotărît ca să se ţină în Bucureşti conferinţele inspectorilor şcolari generali, inspectorii primari şi revizorii de clasa II-a, pentru a dezbate chestiunile privitoare la învăţămînt ce se vor aduse în discuţie.**

Dacă cele două zile fixate nu vor fi de ajuns pentru desbateri, atunci discuţiile vor urma şi în ziua de 17 Octombrie.

❑ **Febra tifoidă a secerat astă-zi pe una din cele mai bune eleve ale şcoalelor primare din Iaşi. D ra Elinescu, acesta ie numele elevei, reuşise întâia la şcoala primară Carmen—Sylva şi, acum cîte-va zile, reuşise prima la examenul de absolvire ce s'a ţinut la Bărlad.**

Sosită acasă sărmana căzu boleavă şi decedă.

❑ **Astăzi la ora 4 s'a întrunit consiliul comunal.**

La ordinea zilei s'au discutat chestiuni de mică importanţă.

Şedinţele consiliului vor continua pînă la 27 a. c.

❑ **Astă zi toţi plutonierii bacalaureaţi care fusese concentraţi pentru 2 luni, şi au terminat stagiul.**

❑ **Candidaţii reuşiţi la concurs pentru seminar**: Apostoleanu V. Const., Gherasimescu N. N., Ciolan I. Dim., Dobrin Gr. Nicolai, Constantinescu I. M., Resmeriţă V. Grigore, Soponaru I. Gh., Popa C. Vasile, Creţu Gh. Alex., Ravar I. Const., Săndulescu I. Petru, Săvescu P. Dumitru, Tînjală I. Const., Diaconu D. Gh.. Petrescu C. Virgiliu, Mihailescu A. Ştefan, Nestor A. Romul, Pancu I. Gheorghe, Petrovanu D. Dim., Ignat V. Grigore, Romanescu I. Ioan, Spînu Gh. Victor, Atanasiu Gh. Aurel, Tulban I. M., Danu M. Pompiliu, Zăhărescu Gr. Gh., Gheorghiu C. St., Bogdănescu P. Titus, Ciorescu Gh. Gh., Sendor Gh. N., Suşter M. P., Văgie D. Alexandru, Antohi I. I., Gafiţanu I. D., Petrovici St. St., Simionescu D., Gherasim Gh. V, Bîrsan C. N., Măriuţă D. Octav, Timofte Gh. Ilie, Apostol C. Iuliu, Gagea I. Vasile, Iftodiu C. Isidor, Oana G. Octavian, Gavrilescu I. Petru, Ionescu V. Toma, Luca N. Toma, Lucinescu D. Teodor, Popescu V. Gh., Oancea Gh. Grigore.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 Septembrie

Excursioniştii francezi

Bucureşti.—Azi dimineaţă excursioniştii francezi au vizitat expoziţia, camera deputaţilor, muzeul şi alte instituţii din Capitală.

La orele 12 li s'a dat un banchet în sala otelului Boulevard şi altul în sala Liedertafel.

S'au ridicat mai multe toasturi.

Conducătorul excursioniştilor Ollivier a făcut laude mecanicului care a condus trenul cu excursionişti la Slănicul Prahovei, propunînd să se facă o colectă pentru a constitui un premiu acelui mecanic.

Deraiarea de la Plopeni

Bucureşti.—Deraiarea trenului, care ducea pe escursioniştii francezi s'a întîmplat la 1 km. de la staţia Plopeni. Maşina s'a răsturnat şi odată cu ea şi cele 3 vagoane ce o succedau. Restul trenului a suferit o sguduitură groaznică.

Excursioniştii au mers apoi pe jos pînă în gara Plopeni pe o ploaie torenţială.

Cauza deraierii este ploaia torenţială care a căzut şi a deteriorat linia, al cărei terasament de altfel era într'o stare foarte proastă,—traversele erau putrede; şi în loc să se facă donă trenuri mici, s'a făcut unul singur, mare.

Deraiarea a avut loc exact la orele 2 şi 17 m. în dreptul km. 13.

Răniţi

Printre răniţi sînt: d. dr. Istrati, uşor rănit la un deget, şi Ion Jipescu foarte grav rănit, care a fost adus în gara de Nord pe o locomobilă.

Banchetul

Aseară s'a dat la Enache un banchet în onoarea excursioniştilor. Un tarat de lăutari a cîntat Imnul regal şi Marsilleza în strigăte de „Vive la Roumaine" şi „Vive la France" a început banchetului care a fost tot timpul foarte animat.

Toasturile

A toastat d. dr. Istrati, mulţumind oaspeţilor pentru onoarea ce a făcut ţării şi închinînd în sanatatea preşedintelui Fallières şi a Suveranului României.

A răspuns d. Louis Olivier, directorul „Revistei de ştiinţe" din Paris, care mulţumeşte pentru amabilitatea, cu care au fost primiţi excursioniştii francezi. Inchină pentru Romîni.

Taraful intonează Imnul Regal şi Marseileza.

Apoi vorbeşte d. Alimăniţeanu, care face istoricul industriei petrolifere romîneşti, arătînd progresele ce le-a făcut această industrie. Vorbeşte apoi despre rolul binefăcător al capitalurilor străine în industria petrolului.

Mai toastează d rul Creangă urînd excursioniştilor bună venire.

Un comunicat al d-lui Haret

Bucureşti. — „Monitorul Oficial" de astăzi publică un comunicat al ministerului instrucţiei privitor la criticile ce s'au adus numirilor făcute in învăţămînt şi cler de d. Haret.

Comunicatul are un fond polemist şi va atrage serioase critici.

Congresul presei

Londra.—Guvernul a oferit membrilor congresului presei, un dejun la Hamptoncowt. D. Harcowrt prim comisar la lucrările publice a ridicat un toast zicînd: pacea este adeseori mai bine aparată de către regi, de cît de către cabinete, şi în această privinţă regele Eduard este „primus inter pares". Toastează pentru presa din lumea întreagă.

Memoriul trădătorilor

Buda-Pesta.—Iată conţinutul memoriului pe care partidul trădător—romîn din Pesta la adresat lui Kossuth:

Istoria ne învaţă că atunci cînd o naţiune trăeşte în împrejurări vitrige, dacă fiii ei se înţeleg între dînşii şi lucrează cu devotament spre binele patriei, ei sînt fericiţi şi mulţumiţi şi fac progrese economice. Din nefericire pe locuitorii de diferite limbi îi desparte o discordie care în vremea din urmă se măreşte din ce în ce. Noi, cari trăim în mijlocul poporului şi cunoaştem stările naţionale din regiunea noastră, simţim faţă de această discordie o durere sincer patriotică şi ţinta şi lupta noastră se îndreaptă într'acolo ca să punem capăt acestei situaţii şi să stabilim concordia frăţească.

Ştim că în tabăra naţionalităţilor sămînţa discordiei a fost fecundată de o mînă nevăzută, în loc de-a o fi nimicit. Ne-am încredinţat şi despre asta că prin aceeaşi mînă nevăzută s'au deşteptat în sînul naţionalităţilor dorinţi şi cereri exagerate, cari ar putea şi ar dori să devie ucigaşele Constituţiei noastre milenare, libertăţii noastre străvechi şi patriei noastre; noi însă, cari sîntem fii credincioşi ai patriei noastre şi membrii naţiunei maghiare unitare şi indivizibile, nu trebue să contribuim ca constituţia şi libertatea patriei noastre să fie slăbite şi nimicite, pentru că patria este şi pentru noi un tezaur comun tot aşa de preţios ca şi pentru ori ce maghiar de rasă imigrat o dată cu Arpad, şi datoria noastră patriotică ne impune să trăim pentru dînsa şi cu dînsa, iar cînd trebuinţa va cere să murim pentru dînsa.

Noi cari deşi ne ridicăm ca respectători ai constituţiei patriei şi ca membri ai naţiunii maghiare, din punctul de vedere al limbii materne sîntem totuşi cetăţeni de limbă romînă, n'avem nici un fel de legături cu ultraiştii şi nu împărtăşim vederile lor. Nu dorim să servim, împreună cu dînşii, aceluiaşi scop politic

Noi, fii acestei patrii, oferim serviciile noastre devotate şi colaborarea noastră frăţească, partidului independent şi kossuthist, ale căruia principii noi le adoptăm ca program al nostru, pe temeiul căruia şi cu ajutorul conducătorilor partidului independent şi kossuthist dorim şi avem de gînd să întemeiăm un partid politic romîn moderat.

Trădătorii cer sprijin material

Seriozitatea lucrului, dar şi gravitatea împrejurărilor actuale ca şi cuminţenia politică ne impun pentru moment datoria imperioasă că, deşi acceptăm principiile politice ale partidului independist, totuşi să formăm un partid deosebit şi de o cam dată să nu fuzionăm complect cu partidul independent, ci să pornim într'un cadru independent; căci dacă am face-o de pe acum, în mod neacoperit, ultraiştii naţionalişti, cari şi aşa vor porni în contra noastră lupta cea mai aprigă, ar primejdui succesul nostru politic şi ar zmulge, fără de vreme, influenţii noastre, acea massă mare pe care contăm în mod absolut şi sigur, prezintîndu-ne ca trădători ai naţiunii.

Aceasta ne-ar pune în primejdie succesul politic şi l'ar face cu neputinţă chiar şi pentru viitor.

Dorim cu prevederea sigură a succesului, ca împreună cu bărbaţii proprii pentru asta, însufleţiţi de aceleaşi sentimente ca şi noi, şi împinşi de aceleaşi gînduri, să pregătim terenul, în marile messe ale poporului romîn, pe temeiul principiilor şi intenţiilor sus arătate, şi începem lupta în contra ultraiştilor, pe faţă, şi bărbăteşte — cum ne este datoria patriotică — şi chiar în parlament.

Dar ca s'o putem face avem nevoie neaparată de ajutorul moral al partidului independent, cît şi de un anume sprijin material din partea guvernului coaliţiei.

In această acţiune politică, trebue să atragem, în primul rînd pe avocaţi, preoţi şi învăţători, pe propietarii de pămînt, şi tinerimea universitară. Ca să atingem această ţintă trebue să străbatem în două rînduri părţile locuite de romîni şi cenrrele lor mai mari, să vorbim confidenţial cu conducătorii respectivi, să ne înţelegem asupra tacticei de urmat şi după aceea — cu consimţimîntul partidului independent — să aducem în mod public la cunoştinţa ţării proclamaţia partidului nostru. Preparativele pentru acest program de partid pot fi sprijinite numai pe calea gazetelor şi pentru aceasta trebue agitat în permanenţă. In acest scop e nevoe ca noul partid moderat romînesc să dispue de ziarele politice respective dintre care un număr de exemplare să se poată distribui gratis celor mai săraci dintre preoţi, învăţători şi proprietari.

Intemeierea partidului moderat şi popularizarea lui depinde iarăşi de sprijinirea lui materială.

*

Acestea sînt principiile cele mai de seamă cari ne pun în putinţa de a oferi toată colaborarea aoasîră partidului kossutist şi al independenţei ţărei, în limitele acordate de lege, dezvoltărei noastre nationale de aceia rugăm ca în această privinţă să se discute în comitetul partidului independent şi se ia o deciziune; dacă partidul independent doreşte să se realizeze propunerele noastre, ne angajem să le împlinim cu tot devotament şi cu sincer patriotism. Dorim să relevăm de pe acum că pe baza unei neînţelegeri reciproce, noi numai atunci putem lucra şi obţine un rezultat, dacă înţelegerea noastră asupra propunerilor ce facem îşi va păstra în mod absolut caracterul secret, căci altfel ultraiştii ar face dinainte imposibilă activitatea şi creditul politic al persoanelor noastre, încă inainte de a fi putut începe activitatea noastră şi de a cîştiga vre-un succes.

Situaţia gravă în Grecia

Viena,—Se comunică din Atena că este primejdie, că federaţiunea ofiţerilor să nu accepte întrunirea camerei, ci va stărui pentru stabilirea unui guvern dictatorial, care să execute numai de cît programul militar.

In populaţie domneşte o mare excitare.

Din cauza nesigurantei care există, multe bănci au trimes în streinătate sume considerabile de bani.

Concentrări de trupe

Salonic.—Djavid Paşa şi-a concentrat forţele la Prizrend şi în împrejurimi. Nu se cunosc intenţiunile sale în privinţa unei acţiuni apropiate.

Se svoneşte că perderile trupelor sale sunt mai insemnate de cît ceia ce se cunoaşte pînă acum.

Congresul junilorturci a început. S'au luat măsuri serioase cu privire la observarea secretului desbaterilor.

Aniversarea Independenţei

Sofia.—Guvernul a decis să celebreze cu mare pompă, ziua de 5 Octombrie a independenţei Bulgariei, în presenţa familiei regale, la Tarnova şi să proclame prin lege această zi ca serbătoare naţională.

Vizita regală

Belgrad.—Circulă ştirea în cercurile oficiale, că regele Petru însoţit de d. Milovanovici, va vizita în cursul acestei toamne, curţile de la Petersburg, Londra, Roma, Constantinopol şi pe preşedintele republicei franceze.

Cercurile competinte declară ca această ştire e neexactă. Guvernul nu se ocupă de această chestiune, însă dacă momentul pentru a i se da o soluţiune, ar sosi, soluţiunea va fi astfel că regele va vizita şi curţele din Viena şi Berlin.

Cercurile oficiale politice confirmă ştirea că d. Milavonovici va călători în curînd la Viena şi Paris, însă că este vorba de o călătorie privată.

Vapor scufundat

Santhshields.—Mercurea trecută în timpul nopţii, vaporul „City of Rochester" aparţinînd armătorului Sunderlond şi vaporul „Director Rappehagen" din Stettin sau ciocnit în timpul unei ceţe, în marea nordului.

Vaporul englez s'a cufundat. Tot echipagiul afară de un singur matelot a fost salvat.

Criză Ungară

Viena.—Vekerlo primul ministru a fost primit în audienţă de de împarat şi cotrar aşteptărilor, n'a remis demisia cabinetului.

Audienţa a avut un caracter cu totul particular şi abia după trei zile se va şti dacă cabinetul va demisiona sau nu.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Iaşi.—Strada Sărărie 78

BYRRH

CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)

De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

„AGENTURA"

Birou de vămuire, Comision şi Expediţie

IAŞI—Strada Primăriei No. 28—IAŞI

Face în numele şi pe garanţia sa, toate operaţiunile necesare pe lîngă vama Iaşi.

Face operaţiuni de agentură şi comision, în legătură cu cele mai mari case.

Efectuiază urgent şi sigur ori-ce expediţie pe C. F. R. de diferite transporturi. Export de: cereale, vite, piei etc.

Se mai însărcinează: cu verificarea taxelor de transport, impuse din eroare, pe C. F. R. din ori ce direcţie.

Informaţii şi încasări comerciale

Traduceri şi efectuări de ori-ce acte de notariat.

Bilete la C. F. R. şi străine, cu preţ redus.

Funcţionari speciali conduce fie-care birou a parte, oameni cu experienţă, foşti funcţionari în serviciul Statului, cunoscînd legile şi regulamentele.

Acest birou este autorizat de Camera de Comerţ din Iaşi sub No..... autorizaţie de la direcţia generală a vămilor, sub No....., precum şi Decisia Ministerială sub No.....

GARANŢIE DEPUSA 10,000 LEI.

CAPITAL de întreprindere 40,000 lei.

Telefon, Telegr. „Agentura"—Iaşi. DIRECTIUNEA

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

[Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sustire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu restitirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

Circul Sidoli

Théatre-Empire Delauné

Sămbătă 12 Septem. 1909

Program nou

Cavalerul Delauné

Magie, iluzii optice, feerii, viziuni.

Sibila modernă

D-ra Benitta

ŞTIE TOT, GHICEŞTE TOT SPUNE TOT.

Dl. şi d-na Carmelini

Chiromanţie şi taumaturgie modernă

Hidra, Păpuşa miraculoasă, Vînătoarea vrăjită, Disparitia unei femei dinaintea spectatorilor etc. etc. etc.

Inceputul 9 ore seara

INTRAREA: Loja 10 lei, Rezervat 2 lei, Un scaun 1 eu, Balcon 70 b. Galerie 50 bani.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

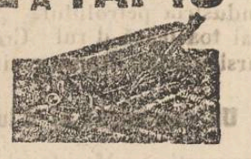

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Gelia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 19* —

Consult. 7—9 a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 25 Septemb. 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4. lei	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 829—Vineri 25 Septembrie 1909

SCRISORI DIN BUDAPESTA

Desminţirile d-lui Em. Babeş

Budapesta 20 Septembrie 1909

A fost frumoasă şi măreaţă atitudinea d-lui dr. V. Babeş, de la Universitatea din Bucureşti, cu prilejul recentului congres medical. Din înălţimea situaţiei ce ocupă în ştiinţa universală, d. V. Babeş a vorbit omenirei întregi despre fraţii săi din Ungaria. Şi nu se astămpăraseră bine aplauzele frenetice ale tuturor romînilor şi ale latinităţii întregi, cînd fratele inimosului savant, d. Em. Babeş din Budapesta, a crezut că are şi dînsul ceva de spus—cu totul *altceva*. Şi şi-a dat drumul.

Unor asemenea vorbăreţi li se aminteşte de obiceiu că tăcerea e de aur. In teorie numai. In practică se întîmplă adesea ca vorba, un anumit fel de a vorbi, să fie de aur. S'a scumpit traiul. Altă-dată vorbitori de soiul ăsta se mulţumeau cu argint; analele comptabilităţii pomenesc de un caz precis, în care e vorba de *trei-zeci de arginţi*. Astă-zi pretenţiile sunt mai mari, de sigur.

Nu ştim la ce rezultate practice a ajuns pînă acuma d. Em. Babeş. Rezultatul moral e îngrozitor: o vestejire generală, din toate unghiurile romîneşti. Va fi fost surprins d. Babeş, care în memoriul său se lăuda că are succesul în palmă? Este drept că d-sa conta pe păstrarea secretului. Dar, în definitiv, nici aşa de proşti nu putea socoti pe toţi romînii, în cît să-i poată înşela pînă la urmă, chiar dacă documentul ar fi rămas secret. Prea e închipuit d. Babeş, dacă se crede cel mai mare coţcar din cîţi au putut întîlni romînii, în calea lor lungă şi grea, de atîtea veacuri.

Acum, fireşte a început seria dezminţirilor, rectificărilor, redezminţirilor şi re-rectificărilor. *Tribunei* i-a cerut să rectifice propriile sale interviewuri din ziarele bucureştene. Lui *Reichspost* i-a cerut să rectifice memoriul. D-sa nu poate întîlni un om pe stradă fără să-i ceară cîte o mică rectificare. Ba, acum ameninţă şi cu procese pe *Lupta* şi *Tribuna*. Şi doară ar fi fost atît de simplu să stea liniştit, să-şi caute de treabă şi de treburi şi să nu mai încurce lumea cu comediile d-sale! Dar asta e vechea d-sale slăbiciune. Veşnic s'a ţinut de capul oamenilor cu preţioasele sale autografe. Un singur lucru e de admirat în toată zvîrcoleala asta: munca pe care o desfăşoară. Cînd te gîndeşti cît scrie şi cînd ţii socoteală, că are numai două mîni, —e aproape sigur, că scrie cu amîndouă—te miri că le mai poate mişca. Pentru d-sa, munca braţelor e mult mai obositoare de cît pentru alţii. La alţii oboseala scrisului se mai împarte: mai munceşte şi capul, mai munceşte şi inima. La d. Emil Babeş nici urmă de-aşa ceva: numai mînile lucrează de zor — şi cînd nu mai poate dezminţi pe alţii, se desminte pe sine însuşi.

Dar mai la urmă are dreptate să dezmintă. Trebuie să se fi strecurat greşeli în memoriul publicat. De pildă, se spune acolo că d. Babeş şi ai săi, pentru a-şi putea realiza programul, au nevoie de ajutorul bănesc al guvernului. Şi ne vine a crede că aci e o greşală fundamentală. In textul autentic se va fi zis cu totul din contra: că d. Babeş, avînd nevoie de ajutorul bănesc al guvernului, va născoci un fel de program şi, chipurile, se va încerca să-l realizeze. Deosebirea e fundamentală şi relevînd'o credem că facem o deosebită plăcere d-lui Em. Babeş.

In tot cazul însă, programul d-sale e foarte umoristic. Ne mirăm, că în loc să acorde interviewuri altor ziare din Romînia, nu s'a adresat direct *Furnicii*.

Adică ar fi crezînd d. Em. Babeş, că romînii sunt aceia cari trebuie să se alcătuiască în partid anume, pentru a se împăca — ei! — cu ungurii. Hotărît, d. Babeş este umoristic. Căci tot în humorul popular găsim o situaţie analoagă cu aceea pe care o imaginează d. Babeş.

Cică întrase un ţigan în grădina romînului, ca să fure ce o să găsească. Romînul îl simte şi dă să-l înşface. Ţiganul o ia la sănătoasa. Aleargă el romînul, dar ţiganul fuge de rupe pămîntul.

— Stai, mă ţigane! îi strigă romînul.

Aşi!

— Stai, mă! răcneşte iar gospodarul.

Ţiganul, nici gînd.

Iar cînd romînul îl strigă pentru a treia oară, ţiganul întoarce numai capul şi răspunde, foarte înciudat:

— Stai *tu*, că doară pe tine nu te goneşte nimeni din urmă.

Şi dus a fost ţiganul, că nici pînă azi romînul nu i-a mai dat de urmă.

Asta e. Noi suntem ca ţiganul din poveste. Pe noi ne mînă şi ne pocnesc ungurii de la spate şi tot noi să stăm să le facem temenele, să-i rugăm să se „împace", adică să le dăm de bună voie spinarea să ne lovească, ba încă să-i şi îndemnăm cu tot dinadinsul:

— Poftiţi, vă rog, faceţi ca la dv. acasă!

*

Dar „programul" d-lui Babeş e încă şi mai mucalit de cît povestea ce spuserăm. Bietul ţigan din poveste era vinovat, că întrase să fure: *el* era hoţul şi romînul avea dreptate să-l fugărească; pe cînd în povestea adevărată din zilele noastre, pe care o trăim noi aci, *noi* avem soarta ţiganului, pe cînd *alţii*, aceia cari ne fugăresc, sunt *hoţii*: hoţii drepturilor şi libertăţilor noastre. Şi tot noi să stăm cu căciula în mînă? Căciula nu-i făcută pentru mînă, ci pentru cap; dacă există şi trupuri fără capete — trupuri foarte... „moderate", precum se vede—asta nu ne priveşte pe noi.

D. Babeş, între zecile de dezminţiri pe cari le-a dat, a dat-o şi pe aceea că d-sa nu ţine morţiş să se vîre „moderat" la kossuthişti, ci poate, eventual, să slujească şi alte partide—numai ungureşti să fie. Credem bucuros. Aşa se face negustoria. Marfa la negustor şi banii la muşteriu. Dar atunci ce mai umblă cu memorii, cu „programe" şi cu fleacuri, plus dezminţiri şi rectificări? Să publice un anunciu de două cuvinte: **„Caut zgardă"!** Dar numai pentru d-sa şi ai d-sale; că romînilor nu le trebuie, nici ca s'o poarte ei, nici ca s'o atîrne altora.

Romînii îşi au calea lor hotărîtă. Ei luptă pentru dreptate. Si starea lor, ori cît de rea, nu va fi desperată, atîta timp cît vor continua să lupte. O fi el tulbure prezentul, şi plin de necazuri, de nevoi şi amărăciuni, dar ştim că la capătul drumului ne aşteaptă izbînda. De aceea nu cunoaştem frica. Nu ni-i frică nici de maghiari, nici de maghiaroni, şi strigătele noastre de protestare sunt strigăte de luptă crîncenă, nu bocete de jale.

Iar dacă vestejim acţiunea d-lui Babeş, aceasta ne-o dictează scîrba, nu teama.

C.

Triumful terasei Bragadiru

Şeful local al junimiştilor este o piruetă. Merge de colo, colo. Cînd ţi se pare că a stat, o ia razna la fugă; cînd o ia la fugă, se opreşte instantaneu.

D. M. B. Cantacuzino mai este, în materie politică, un fel de munte de pietate: îşi împrumută simpatiile cu septămâna. Dacă peste an are cincizeci şi două de simpatii, vina nu este a lui: nici anul n'are mai multe săptămîni.

Şi grădiniţa din faţa caselor sale, joacă rol imens în ideile politice ale şefului local: trandafirii, oleandrii, rezedele—în felul cum înfloresc şi cum vestejesc, cum resar şi cum îngheaţă—această parte pur botanică joacă rol preponderent în acţiunea politică a d-lui Cantacuzino.

Septămîna trecută pornise război de exterminare contra mănunchiului de pe terasa Bragadiru: un trandafir, în plină floare cu o zi în urmă, se ofilise peste noapte.

Opt zile mai tîrziu: împăcare între şef şi d. Holban: trandafirul în agonie răsărise din nou, o adevărată minune botanică.

Intre mentalitatea d-lui Cantacuzino şi acea a d-lui Holban, între întreg felul lor de a fi, între ideile lor—prăpastia era aşa de mare, încît, dacă era natural ca oamenii aceştia să stee pe planuri diferite, gata să se încaiere—fie-care, junimiştii în primul rînd, se întreabă ce-a putut interveni, ce minune mare, ca, fără mult preambul, adversarii aceştia să se fi împăcat. Să se împace nu numai în înţeles pur convenţional, unul să întindă mîna celuilalt, dar să fi căzut de acord şi politiceşte, aşa acord ca direcţia gazetei partidului, cu puteri ilimitate, să fi fost încredinţată d-lui Holban.

Să pretinzi că d. Holban a cedat şefului local, lucrul nu este posibil. Ci d. Cantacuzino i-a cedat, primind vederile actuale ale gazetei: nota naţionalistă, şcoala injuriei, cartel cu prietenii d-lui Iorga şi simpatii pentru d. Mârzescu.

Politica d-lui Holban conţine în ea tot ce urăşte mai mult d. Cantacuzino. D. Holban era urît de moarte de şeful local, precum i vine rău d-lui Carp cînd aude de acest nume.

Şi cu toate astea, septămîna aceasta, floarea a răsărit pentru d. Holban şi Muntele de pietate lui i-a împrumutat simpatiile şefului.

E recordul inconstanţei, e culmea surprizei: d. Cantacuzino prizonierul d-lui Holban, antisemit, cuzist...

Păcat că septămîna are numai opt zile!

Chestii şcolare

Locuri vacante de elevi

Monitorul Oficial a devenit foarte interesant de cînd d. Haret îşi publică beltelele sale de circulări, şi ucazuri ruseşti. Actualul ministru crescut în şcoala de pe vremea cînd erau elevi cei cu bărbi cît nişte tărnoase, iar alţii erau gospodari cu femee şi copii a crezut că e bine să pună pe hârtie şi azi ordine că e oprit elevilor a se însura, iar cei ce vor călca această dispoziţie vor fi daţi afară din şcoală.

Una mai nouă şi originală; Ministerul pentru a împedeca aglomerarea de elevi în anumite clase şi şcoli publică un tablou de locurile disponibile prin şcolile secundare de băeţi şi fete din ţară cu învitarea: „ministerul instrucţiunii face cunoscut cum că în şcoalele secundare de băeţi şi fete din capitală *nu se mai află vacant absolut nici un loc de elev. In provincie însă sînt vacante numărul de locuri notate mai jos:*

Cînd colo ce cetim? Bucureşti vacante 185 locuri la liceele şi gimnaziile de elevi şi 73 locuri la şcolile secundare de fete. Deci numai în Bucureşti sînt vacante 258 locuri în şcolile secundare de băeţi şi fete. Cum de zice dar ministrul că nu e vacant nici un loc de elev la Bucureşti, ci numai în provincie?!

Asta e una din boacănele d-lui Haret şi a cazacilor săi. Dar originalitatea nu stă numai în caraghiozlîcul măsurei, ci şi în neghiobia de a zice că n'ai nici un loc liber, cînd tu dispui încă de 258 locuri numai în Bucureşti.

Se va zice însă la ce clase sînt libere acele locuri? Asta-i altă socoteală. Dar aici neghiobia măsurii şi socotelelor d-lui Haret şi a cazacilor săi e şi mai patentă.

Luaţi lista de locuri libere pentru elevi în cursul superior de liceu şi veţi vedea că în mare parte clasele n'au numărul legal. Cel mai populat liceu e cel din Ploeşti. Toate clasele acolo sînt pline numai clasa VIII modernă dispune de 14 locuri libere. In colo toate liceele au mai puţini elevi de cît cere legea. Numai în cursul superior de liceu lista ne dă libere 1542 locuri, din care 327 cl. V, 369 cl. VI, 382 cl. VII, 464 cl. VIII.

Pentru ca să zici că ai locuri disponibile în clasele superioare arătate, trebue să ai pletoră de elevi la alte licee; dar toate absolut toate sunt în minus cu 1542 locuri. Deci după circulara d-lui Haret trebuesc inventaţi cei 1542 elevi chiar şi însuraţi, numai să vină.

De obicei elevi mulţi se strîng în oraşele mari: Bucureşti, Iaşi, Craiova, Galaţi, Ploeşti; de aici trebue să trimetem elevii la alte şcoli din tărguri mai mici; cînd colo tocmai aceste oraşe ne dau locuri libere: Ploeşti 14 *numai*; Bucureşti 185 la băeţi; Iaşi 80 locuri, Craiova 305 locuri; Galaţi 196 locuri.

Deci în licee, clasele superioare se găsesc locuri libere în toate oraşele, şi publicaţia e ridiculă, căci n'avem să inventăm doar elevi pentru a le ocupa.

Dar tot aşa de ridiculă e publicaţia chiar pentru gimnazii. Locuri libere ni se dau 978, din care 447 cl. IV, 301 cl III, 154 cl. II şi 76 cl. I. De obiceiu gimnaziile din oraşele mici au lipsuri mari, ca Dorohoi 51 locuri, Fălticeni 52 locuri, Giurgiu 69 locuri, Huşi 67 locuri, Slatina 78 locuri, etc., pe cînd în centrele mari e îngrămădială în clasele inferioare de gimnaziu; dar cine poate lua copilul de 12 ani să-l trimeată de la Iaşi la Vaslui sau Roman; te bate cu pietre. E şi prostie şi imposibilitate.

In scurt măsura ministrului de a publica locurile vacante în şcolile secundare e încă o neghiobie din multele luate acum în urmă la ministerul instrucţiunei.

***

CATE-VA NOTE

Este oprit elevilor să se însoare. Contravenienţii vor fi excluşi din şcoli.
(Decizie ministerială).

Ultima decizie a d-lui Haret a dat loc la mulţime de deslogodiri, amînări—sine die—de căsătorii şi la alte boclucuri.

Reproducem cazurile despre cari am putut lua cunoştinţă:

Domnişoară, Vă comunic, spre mai marele meu regret, că mă văd constrîns să vă remit inelul de logodnă. Ministrul instrucţiei publice mă opreşte de a mă căsători. Cum sunt abia în clasa V, nu-mi pot permite îndrăzneala să vă fac să aşteptaţi încă trei ani, în afară fireşte, de o eventuală repetare a unei clase, pe care a-şi fi nevoit s-o fac. (ss) *Tunica No. 114.*

*

Avis urgent: „D-na şi d. Topliceanu, d-na şi d. Popescu, vă fac cunoscut prin aceasta că căsătoria copiilor lor, fixată pentru mîine, se amînă sine die, mirele fiind ameninţat cu excluderea din şcoală, dacă va face acest brav act familiar".

*

Eludarea deciziei ministeriale: „Am onoare a vă face cunoscut logodna mea cu d-ra Elena Piţigoi. Căsătoria s'a fixat pentru ziua de 15 Iunie 1914, dată la care voi fi student universitar". Vasilescu elev cl. IV".

*

De d'inaintea deciziei ministeriale:

— De ce ai venit aşa tîrziu, Alexandrescule?

— Afaceri familiare, domnule profesor. Am avut două cumetrii: copilul mamei şi la copilul meu.

*

Elevul Grigorescu, din cl. IV, face o socoteală: „eu îs de 15 ani, sunt în cl. IV şi am o fetiţă de un an. Dacă şi fata mea se va mărita la 15 ani, voi fi bunic la 31 neîmpliniţi bine.

*

Tu, de colo din fund, strigă profesorul, dacă te-aşi pune să spui despre ce am explicat, ce ai face?

— Ertaţi mă, d-le profesor sunt foarte distrat: mă gîndeam dacă n'aşi putea să-mi alăptez copilul, eu singur.

*

— Elevii mei, zice profesorul de igienă, aci ar fi să atingem igiena căsătoriei şi deci vă zic la revedere în cl. VIII.

— O cunoaştem din practică, d le profesor, cu toţii suntem însuraţi.

— Dv ?!

— Da, da. Am format o ligă zisă a căsniciei. Ne-am însurat în aceeaşi zi, aceeaşi oră. Unul va boteza celuilalt. Iar peste 25 ani, ori unde vom fi, numai dacă vom fi în viaţă, ne vom întruni în Iaşi spre a sărbători nunţile noastre de argint.

*

— Elevul Vasiliu, ţipă profesorul, care ie şi avocat, d-ta în loc să-ţi cauţi de carte. baţi sălile tribunalului?

— Am interese familiare, domnule profesor: divorţez.

OAMENI ŞI LUCRURI

PE URMA POETULUI

„O lume numeroasă şi mulţi literaţi" au asistat—ne spune telegrama „Opiniei" de aseară—la ceremonia funebră a înmormîntării regretatului prefect-poet al Iaşilor. In contra dorinţei lui intime, în contra convingerilor lui, a avut parte nu numai de o înmormîntare ceremonioasă, dar încă de două cortegii, de două ceremonii, pînă să poată dispărea în tăcerea ideală pe care de atîtea ori o visase şi pe care o visă cu o resignare stoică, dusă une ori pînă la cinism:

Nici muzică, nici flori,
Nici popi pentru ateu;
Un simplu car mergînd—
Pe dînsul eram eu.

Şi 'n urmă, după car,
Păşea încet şi greu
Un singur om jelind—
Şi-acela eram eu.

Strofele aceste—care reamintesc celebrul testament al lui Heine:

Keine Messe wird man singen...

nu sunt din vechiul volum, apărut în 1894, —ci publicate abia în anul trecut—Noembrie 1908—sub titlul „Viziune".

Ele sunt expresiunea unei simţiri pe care a rănit-o cele mai adînci decepţii, cele mai grele încercări şi ale unei convingeri filosofice în totală contrazicere cu formele impuse de o situaţie pe care cu anevoie o suportă un asemenea temperament. Ca ireligiositate strofele nu au pereche în literatură de cît vechea poezie a d-lui A. C. Cuza.

La mormîntul meu, prietini

testament care ca şi celălalt respinge prezenţa popilor şi ecoul rugăciunilor şi care va rămînea neîmplinit cîndva, pentru că poeţii nu se ieau prea mult în serios şi testamentele în versuri nu sunt executate de autoritatea competinte, nici învestite de tribunale.

Dacă însă aproape nu mai este „de actualitate" să mai vorbim de regretatul poet, s'ar cădea să se vorbească de opera lui. In nici o librărie din Iaşi nu ni s'a putut procură un exemplar din volumul lui de „Poezii" şi e păcat că tînăra generaţie de cetitori—mai numeroasă astăzi ca ori-cînd, să nu-l aibă la îndămînă. De aceea sperăm că se va adeveri ştirea că prietenii lui Gheorghe din Moldova vor reedita vechiul şi unicul volum, întregindu-l cu numeroasele bucăţi publicate prin reviste de atuncea încoace.

Pe ultima pagină a cărţii să lase însă tot cele două frumoase strofe cu care încheia volumul acum cinsprezece ani:

Eu mă duc şi las în urmă
Plin de versuri un caet,
Versuri cari n'au să'mi deie
O cunună de poet.

Dar în veci ele-au să spuie
Că, muncit de-un foc nestins
Cît am stat aici în lume
Mult am rîs şi mult am plîns

Succesul de librărie este pe deplin garantat şi prietenii poetului nu-i pot aduce un omagiu mai bine meritat

Rodion

Breasla Armenilor din Roman

V

Am ajuns cu povestirea organizării breslei şi a privilegiilor ei la pragul secolului al XIX-a. Breasla îşi scoate şi de la domnii următori înoirea privilegiilor cu schimbările ce vremea le-a adus în organizarea ei.

Unii din membrii breslei închiaburîndu-se au izbutit să-şi ia hrisoave personale de scutiri şi privilegii eşind din breaslă, în care acum rămăsese cei mai nevoeşi. Fiscul încasa dajdia birului—ce se vărsa la cămara gospod—911 lei şi jumătate plus 5 parale răsura la leu, adică 1024 lei 98 bani. Pentru cei vre-o 45 inşi din breaslă suma ar fi mers cum ar fi mers; iată însă că 4 armeni *Misireşti* îşi capătă privilegii pe numele lor.

Misireştii sunt pomeniţi mai de mult în acteie Episcopiei de Roman, căci tatăl lor Vasile Misir încă din 1750 deschisese proces Episcopiei de Roman pentru locul din faţa bisericei albe, căci după hotarnica lui V. Buhăescul pah. din acel an, se pretindea că ţintirimul bisericei armeneşti şi locul lui Vasile Misir ar fi mers pănă în uşa bisericei domneşti, zisă biserică Albă. S'a deschis proces la divan încă din 1776 Noemb. 24. In 23 Iunie 1777 Gr. Alex. Ghic dă rămas pe V. Misir şi preuţii de la biserica armenească, lăsînd drumul deschis la biserică; iar ţintirimul rupt în două.

După 15 ani procesul se deschide; V. Misir murise, dar trăiau ficiorii săi numiţi Misireşti. Domnul A. C. Muruz Vodă judecă din nou pricina în 1792 Iunie 15, şi dă din nou rămaşi pe fraţii Misireşti pe motivul că nu se poate ca o biserică domnească ca Biserica albă să nu fi avut deajuns loc pentru ţintirim nici drum deschis de mers la biserică şi că dar biserica armenească nu-şi poate întinde stăpînirea chiar pănă în pragul bisericei albe.

Ca să ţină ei procesul ani întregi din tată în fiu, arată că erau mai răsăriţi şi că de la Vasile Misir au rămas 4 feciori, neguţitori armeni Misireşti, cari izbutiră să ia de la domnia lui Suţu

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 136,- jumatate Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime loz lei 17

și Ipsilant hrisoave personale de scutire. Umblase prea des în procese la Iași, la divan pentru a nu se roade de ceva boeri și a scoate privilegii personale. Alex. C. Moruz care îi judecase în 1792 în prima lui domnie, tae privilegiul celor 4 frați armeni Misirești și îi vîră în breaslă.

Iată arătările hrisovului dat de Muruz Vodă în 1803 Martie 7 „... au făcut rugăminte ca să li să înoiască privilegiile ce au și să se și mai ușureze cu ceia ce se va socoti și osebit să li se dea și pe patru negustori armeni Misirești ce până acum și-au purtat birul cu osăbit hrisov ca să-și poarte birul toți la un loc".

Pentru ca obștia să ceară de la Vodă raderea privilegiilor celor 4 frați Misirești, ficiorii lui V. Misir, trebuea să știe mai dinainte de ce trecere se bucurau acești 4 armeni la Vodă.

Muruz cetește jalba lor și-i vîră în breaslă hotărînd: „... la care somă de bani (911 lei 60 bani) li s'a dat ajutor și pe 4 armeni Misirești din Roman ca să-și dea birul împreună după analogon și putința lor ce le sa veni, precum și însuși Misireștii au cerșut și sau primit să fie la un loc cu birul".

O nepotrivire vedem în arătările hrisovului. Mai sus spune că breasla a cerut pe cei 4 Misirești să se mai ușureze birul; iar mai jos că însuși Misireștii au cerșut primind să fie la un loc cu ceilalți breslași. Adevărul e cel din motive, nu cel din hotărîre.

Dacă am avea acum în mînă hrisoavele Misireștilor am ști exact care era ușurarea breslei prin încorporarea lor; făcînd însă proporția cunoscută ușurarea ar fi fost cu peste 150 lei vechi din toată soma birului de 1024 lei.

Dar aici vine un fapt nou. Cu începutul secol. al XIX armenii din Roman începuse a și întinde comerțul lor și în alte tîrguri; așa ei aveau 3 dughene la Tîrgul Frumos, 2 dughene la Bacău și 2 dughene la Neamț; în total 7 dughene care trebuiau să plătească ajutorințe cîte 15 lei de dugheană plus 15 parale de leu răsura, *urcînd'o cu o para*.

Sporul de avere aducea și cămării gospor venit, căci pe cele 7 dughene fiscul încasa 105 lei ajutorință și 39 lei 11 parale răsură, adică 144 lei și 11 parale.

Toate celelalte dispoziții sînt la fel ca și la Ipslante și anume: crîșmele vor da 3 lei de bute cu 15 parale răsura la leu;—scuteala de bir și de orice havelea a oamenilor lor de servicii, ca și scutelnici și anume: frații, feciorii, calfele, argații, păstorii etc.—Cai de menzil, angarele, zahere, salahorii să nu facă,—desetina cîte 4 parale vechi de stup ori mascur;—colacul 2 lei pentru vitele rupte în cîrd, colacul un leu la vitele rupte cîte una sau două;—promisis la cumpăratul moșiilor pentru fînaț.

De la 4 ponturi ale lui Ion Vodă Calimah în 1760 Muruz Vodă le ridica la 8 ponturi toate dispozițiile hrisovului în 1803, cuprinzînd toată evoluția crescătoare a breslei armenilor din Roman cum și sporirea averii lor.

După 11 ani breasla vine să ceară reînoirea privilegiilor breslei de la noul domn Scarlat Alex. Calimah Vodă.

O nouă cercetare a stării lucrurilor și constatările făcute la fața locului le citim în textul hrisovului dat de Scarlat Alexandru Calimah Vodă în 10 Maiu 1814, adică cu 95 de ani acum în urmă.

Dar prevederile lui Calimah ca și ale lui Vodă Suțu le vom studia în numărul ce vine. **Gh. Ghibănescu**

Litere-Științe-Arte

Trivialul.—Luna care încheie vacanța tăcută și aridă — Septembrie — însamnă totdeauna o reînviere a mișcării artistico literare în țeară. Anul acesta ne-a adus nu numai scrieri, dar și o organizație de scriitori, o organizație oficială, sau mai drept, literară—comercială.

Odată însă cu reapariția publicațiunilor de literatură serioasă s'au ivit cu o abundență neobișnuită și vedem ivindu-se mereu, afișîndu-se la depozite, chioșcuri și tutungerii, o sumă de reviste și revistișoare absolut triviale, consacrate ilustrațiilor și articolelor jignitoare prin cuprins, ofensatoare prin lipsa lor de spirit și urmărind excluziv scopuri bănești prin ademenirea unor anumite categorii de cetitori, în special tineritul de școală fără îndoială.

Așa vedem apărînd, în șir, publicați, suspecte ca „Scoica", „Mustarul", „Gustul„, „Titirezul", „Guriță Lumei" și cîte mai sunt, toate pălmuind bunul simț și buna cuviință.

Statutele nouei societăți a scriitorilor nu cuprind însă nimic care să ne indice că se va duce o legitimă campanie pentru stîrpirea unor asemenea ciuperci diu cîmpia publicisticei romîne.

*

Gustav Mahler, cunoscutul compozitor german a introdus în cea mai nouă a sa simfonie sunete pe care le execută un instrument nou denumit „Die Automobilhupe". Mult mai complicat încă este noul instrument inventat de Paderewski pentru o simfonie a sa și care se poate auzi acum la Londra. Instrumentul se cheamă „Tenituon" și imitează zgomotul tunetului care se executa pînă acum cu ajutorul tobei mari.

*

Yvette Guilbert celebra cîntăreață franceză s'a îmbarcat pentru America unde este angajată să dea 100 de reprezentații în orașele New-Yorck, Boston și Filadelfia.

*

Erată. In notița de eri „Literatura școlară" s'a tipărit din eroare că documentul eminiscian ni s'a comunicat de către d. I. Panu, în loc de I. Păun.

*

Cetitorii noștri vor afla cu plăcere că vechii noștri colaboratori, d-na Maria C. Buțureanu, institutoare și d. Const. V. Buțureanu, reîntorși din Străinătate își vor relua colaborarea la ziar prin instructive articole în domeniul pedagogiei și filosofiei.

*

STRUNA ZILEI

CALUGARIE ȘCOLARA

Ministrul Haret oprește, prin circulară, pe elevi de a se căsători.

Circulara sa,—Haret
Trebuia s'o iscălească
De a dreptul: Un ascet
Din „*Valea Călugărească*"

Alegerile consistorului superior

—Circulară dată preoților cu privire la alegerile pentru consistorul superior.—

PIMEN

Din mila lui D-zeu Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

Cinstiți preuți și diaconi din orașele și satele Mitropoliei Moldovei, Har și pace de la D-zeu, iar din partea Mea, bine-cuvântare și dorință de sănătate.

Numai câteva zile au trecut de cînd am fost între voi, și bucuria ce am simțit când pe toți v'am văzut adunați la un loc —în confarințele pastorale— n'o voi uita nici odată.

Acolo, precum știți, după ce v'am salutat, ca nou venit în fruntea acestei de D-zeu păzite eparhii, v'am împărtășit povețele Mele și v'am dat sfaturile Mele. Și tot acolo am auzit din partea multora dintre voi, cuvinte de bucurie —zise în numele tutulor—cum și făgăduința de o muncă mai spornică, pentru folosul nordului, care, dupe cum 'l cunoașteți și precum însu-Mi l'am văzut în multe sate ale Moldovei, are nevoe de povețele noastre ale tutulor.

In conferințele pastorale, pe care, rînd pe rînd le-am ținut în capitalele județelor—afară de Iași*)—s'a spus și s'a vorbit de multe chestiuni pastorale și de multe lipsuri ale poporului. S'a aratat, că la ușurarea nevoilor, care apasă asupra norodului, datori suntem toți, cu toată inima și cu toată buna voința, să lucrăm și să'l pregătim pentru intimpinarea acestei nevoi; căci așa lucrează preoțimea altor neamuri, mai înainte de cît noi și chiar preoțimea fraților noștri din alte părți, câștigând prin aceasta iubirea și încrederea poporului cel păstoresc.

Spusele și vorbirile din conferințele noastre pastorale, s'au întins asupra nevoilor poporului și cred că aceste nevoi trebuesc cercetate, ca ast-fel, fiind pe deplin cunoscute de noi, să le putem înfățoșa poporului, așa precum sunt ele ca el să le priceaps și să le întâmpine cu voe bună. Aceste cerințe care în mod firesc răsar din nevoile zilei, pururea vor eși, ca apa dintr'un isvor, din care se adapă un popor, care mereu înaintează pe calea desvoltărei culturale și economico-sociale; și numai acea preoțimea va fi vrednică de stimă și cinstea păstoriților ei, care va ști să dea la timp sprijin și lumină, pregătind poporul pentru această luptă a nevoilor zilei.

Obligația slujbei pastorale, care ni se impune de cerințele timpului, numai atunci o vom putea îndeplini, când înșine vom fi bine pregătiți și cu inima caldă lupta-vom muncind pentru poporul și neamul nostru românesc.

Iar pregătirea noastră, atunci va fi deplină și temeinică, cînd vom fi cît mai apropiați între noi și strînși uniți unii cu alții. Atunci și numai atunci, cunoștințele noastre despre nevoia poporului vor fi depline și munca noastră va fi rodnică.

Acesta a fost unul dintre multele motive, din care a eșit ideia despre *consistoriul superior bisericesc* în țara noastră.

In acest consistoriu, se vor aduna membrii Sf. Sinod cu un număr de preoți aleși de colegii lor, cum și o delegațiune din partea școalelor bisericești și a stareților de mănăstiri.

De la această adunare a consistorului superior, țara noastră așteaptà mult; pot zice: așteaptă totul—în ce privește o muncă mai rodnică și mai pricepută din partea preoțimei noastre—pentru folosul obștesc, care cu dreptul să cere și cu acelaș drept să așteaptă de la noi. Și în adevăr, este un lucru de cea mai mare însemnătate, ca poporul nostru să găsească în preoțimea lui, călăuza cea sigură, care îl conduce la o viață tihnită și prielnică; căci, la drept vorbind, acesta este și rostul de căpetenie, ce-l are o preoțime luminată într'un stat civilizat.

In această ordine de idei, se poate vorbi și scri foarte mult.

Să nădăjduim că bunul Dumnezeu, care totdeauna s'a îngrijit de țara și neamul nostru romînesc, va face ca din discuțiunile și hotărîrile consistoriului superior, să iasă roade frumoase pentru țara noastră și pentru rîdicarea poporului nostru.

Aici dar, în preajma *consistorului superior*, să ne oprim deocamdată și de la el să ne așteptăm ca să iasă lucruri bune. Și pentru a obține aceasta, se impune ca să ne ocupăm în deosebi de lucrările premărgătoare pentru alcătuirea acestei noi adunări în organizmul nostru exterior-bisericesc.

De la acest punct plecînd, cred de a Mea datorie, să atrag de aproape luaaminte a iubiților Mei preoți și diaconi din orașele și satele Moldovei, ca: în fața convocărei colegiului preoțesc, care în ziua de 7 Octombrie viitor se va întruni în capitalele județelor, să cerceteze și să cunoască de aproape dispozițiunile legei și regulamentului ei, după care, pășind cu cea mai mare cuviință la exercitarea acestui drept, pe care acum pentru întâiaș dată preoțimea noastră este chemată a-l îndeplini, să-l săvîrșească cu cea mai mare luare aminte.

Preoțimea nu trebue să uite, că legea, prin care se înființează consistoriul superior, a provocat interesante și lungi discuțiuni în public și în parlamentul țărei, fapt, care dovedește, că această lege a interesat toată lumea, care se ocupă de afacerile noastre de Stat; și nu se poate ascunde că în timpul discuțiunilor asupra acestei legi, s'au ivit păreri preocupate de oare-cari îngrijorări, de care trebue să se țină socoteală.

Se cuvine dar ca preoțimea să-și dea foarte bine seama, că de la înțelepciunea și purtarea ei, atârnă în mare parte soarta acestei legi și folosul ce va aduce țărei; cu alte cuvinte; întrunirea preoților în colegiul electoral, sfătuirile ce se vor face acolo, cum și tactul și priceperea de care va conduce preoțimea în exercitarea acestui drept — toate aceste, să fie însuflețite de cea mai mare înțelepciune și pășnicie din partea tuturor preoților. Intreaga mișcare și întreaga operație electorală preoțească, pentru alegerea delegaților ei, în consistoriul superior, cu siguranță că vor fi foarte de aproape și cu mult interes urmărite de țară. Și atunci, cînd înțelepciunea pastorală va rămânea scutită și neturburată de nimic, poporul se va bucura de un așa cler și va lua și pildă de la el —fie chiar în exercitarea dreptului electoral politic—căci la noi știut este, că exercirarea acestui drept devine pătimaș. Ar fi mai fericită țara noastră și poporul nostru ar mai folosit, atunci când, în loc de a se îndeletnici în lupte electorale pentru asigurarea traiului, ar năzui mai bine la învățarea diferitelor meșteșuguri și la întreprinderea diferitelor afaceri industriale și comerciale, întru cît astăzi aceasta asigură fericirea poporului; și a nu mai lăsa aceste izvoare de avuție ale țărei pe mînele străinilor, cari se îmbogățesc din ceea ce Dumnezeu ne-a hărăzit nouă.

In cazul de față, ar fi o adevărată durere și o amară desnădăjduire, dacă unii dintre preoții noștri, cu ocaziunea întrunirei în colegiul electoral preoțesc, s'ar deda la discuțiuni pătimașe și la apucături nepotrivite și neîngăduite stărei preoțești. A face așa ceva, este a uita de sine și a se expune unei mari și grele răspunderi înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

Nădăjduesc că candidații cari vor cere votul, vor sprijini această cerere a lor pe un trecut de muncă personală rodnică în toate privințele, pentru binele și folosul țării și al păstoriților lor, iar nu prin ponegriri pe adversarii lor, căci aceasta nu este îngăduit a se face între fețele bisericești.

Dacă din partea alegătorilor, cari formează colegiul electoral preoțesc, se cere spirit de ordine, cuminție și pășnicie, apoi acestea se cer cu atît mai mult de la acei preoți, cari solicită mandatul de reprezentanți ai colegilor lor în consistoriul superior.

In sfîrșit, deplin încrezător în cinstita preoțime a eparhiei metropoliei Moldovei și Sucevei, care, fără îndoială, nu numai că trebuie să fie geloasă de buna sa reputație, ci am siguranța că și în împrejurarea de față, ea va lucra astfel, ca această bună reputație, deja cîștigată, să meargă crescînd și paralel cu înaintarea și aspirațiunele poporului nostru romînesc.

Să eșim dar cu toții la lucru pe cîmpia vieții creștine și rugăm pe D zeu, ca din ogorul muncit de noi, să răsară fructe bune pentru țara și pentru poporul nostru.

Dată în reședința metropolitană din Iași astăzi 22 Septembrie 1909

PIMEN
Mitropolit al Moldovei și Sucevei

*) In orașul și jud. Iași nu s'au ținut conferințe din cauza epidemiei de „febră tifoidă".

Informații

❑ **Corneliu Șumuleanu la congresul pentru științi (!?).** — Pseodo-chimistul Corneliu Șumuleanu se laudă în numărul de aseară din „Mișcarea" că participînd la congresul din Focșani, pentru răspîndirea științelor, ar fi ținut o conferență asupra *acidului salicilic*, la care conferență, pretinde, ar fi asistat și d. Spiru Haret, ministrul cultelor.

Intrebăm pe inventatul conferențiar dacă n'a omis să citeze în congres și următoarele două cazuri, cari îi ilustrează competența sa de chimist expert:

1). Cazul comerciantului Ghiță Enea, la care pretinsul chimist, prin buletinul de analiză din 20 Iunie 1906, prevede că a găsit *zaharină în bragă*, iar la contra analiza făcută de institutul de chimie din București, în Octombrie 1906, se desminte categoric rezultatul analizei așa zisului chimist Șumuleanu, afirmîndu-se că acea bragă *„este liberă de zaharină"*.

Pe baza acestei din urmă analize, tribunalul de Suceava, prin sentința No. 1214 din 1906 a achitat pe Ghiță Enea de învinuirea ce i-o aducea Corneliu Șumuleanu, sentință confirmată în urmă și de Curtea de Apel secția I din Iași.

2). Casul comerciantului N. Braverman din Galați, la care inventatul chimist Corneliu Șumuleanu, confiscîndu-i 210 butoaie de icre în anul 1908, a conchis la analiza făcută, că acele icre sunt în descompunere înaintată și că urmează a fi confiscate, iar contravenientul dat judecății. La contra analiza, însă, făcută de laboratorul de chimie din București, s'a constatat că acele icre nu sunt intrate în putrefacție, ceia-ce face pe directorul general al serviciului sanitar, ca pe baza acestei din urmă analize, să anuleze toate dispozițiunile luate de pseodo chimistul Șumuleanu și să'i dea ordin de a permite comerciantului Braverman să pune în consumație acele icre.

Ar fi fost interesant pentru congresiștii de științe adunați la Focșani, ca să le vorbească un Șumuleanu, să li știut și cazurile acestea, cum și părerea d-lor d-ri Riegler, Racoviță și Konya, cari, în timpul din urmă l'a analizat atît de bine tocmai în acidul salicilic, care a făcut subiectul conferenței sale în congres.

❑ **Incendiul din str. de Sus.**—Un incendiu care putea să aibă urmări grave, a isbuncnit astă-noapte pe la orele 4 jumătate în strada De Sus No. 127, în etajul de jos al caselor locuite de magazia de fierărie a d lui Bachstez și muzeul istoric.

La orele 4 jumătate d. Ioan Ichim, intendentul muzeului care a desfășurat o mare activitate și d. V. Troia student, ieșind afară au auzit o puternică detunătură venind din partea din dos a caselor.

Apropiindu-se de locul de unde se auzise detunătura, au văzut ieșind un fum gros dintr'o cameră de din dos în care se afia o mare cantitate de fierărie și materii inflamabile.

D, Ichim dădu imediat alarma și cei întâi care sosiseră la fața locului au fost d-nii Capitan Sturdza, comandantul pompierilor care stă în apropiere, Argintoianul comisarul secției a III-a, Dan comandantul de sergenți, subcomisarii Alexandrescu și Focșa, d. Dimitriu inspectorul curățirei stradelor, etc. In urmă sosiră și pompierii, care lucrară din resputeri pentru ca focul se nu se propage și la celelalte camere ale magaziei. In etajul de sus compus din 12 camere în care sunt instalate obiectele muzeului istoric, focul nu se putea propaga, de oare ce bagdadia e boltită, așa că primejdia fu înlăturată de la început.

A ars materialul de ferărie din două camere, cauzînd o pagubă destul de însemnată.

Magazinul e proprietatea d-lor Max Bachstez care în momentul de față se află la Wiesbaden și a d lui Isak Goldenberg.

Fierăria din întreg magazinul e asigurată la „Dacia" pentru 200.000 lei, iar clădirea care e propietatea soc. „Medicilor și naturaliștilor" e asigurată tot la „Dacia" pentru 100.000 lei, afară de obiectele muzeului, care sunt și ele asigurate.

Primele cercetări au fost făcute de d, comisar Argintoianu, care a luat registrele magazinului spre a fi cercetate.

Cauza incendiului se zice că ar fi o neglijență din partea băeților din magazie, care probabil pe cînd închideau magazia în dos, au uitat o lumînare aprinsă în una din cele două camere, unde aflîndu-se materii inflamabile, ele au luat foc.

Nu s'a făcut nici o arestare, totuși cercetările continuă.

❑ Direcțiunea generală a c. f. r. a acordat o reducere de 50 la sută de la Iași la București gara de nord, sau Filaret, elevilor și personalului școalei superioare de arte și meserii din localitate în număr de 28, sub conducerea d-lui inginer Gh. Corban, directorul școalei, pentru a vizita expoziția școalelor de arte și meserii și de agricultură, din Capitală, eliberîndu-se atît la ducere, cît și la întoarcere un buletin de transport.

DIVERSE

— Poliția a arestat eri pe un vestit pungaș de buzunare, lancu sin Moise.

El a fost surprins în momentul cînd șterpelise din buzunarul unui locuitor din Bivolari, care trecea pe strada Stefan-cel-Mare, suma de 20 lei.

— D. T. Dinescu a fost numit maestru ferar la școala elementară de meserii din comuna Scorțeni (Bacău).

— Din eroare s'a înregistrat eri o plîngere contra conductorului de tramvai 87 în loc de 67.

Reprezentant JACQUES L. METHSAFT IAȘI

Ultime informaţii

❑ **Deschiderea şcoalolor.**—*Ministerul instrucţiunei publice, a trimes azi adresa No. 45644 serviciului sanitar al comunei, relativ la deschiderea şcoalelor din localitate, în cuprinsul următor:*

La 1 Octombrie şcoalele primare şi secondare din localitate, urmînd să se deschidă,—în scopul de a preîntimpina lăţirea şi mai mult a epidemiei de febră tifoidă, vă rugăm să luaţi măsuri ca **localurile să se desinfecteze riguros**; *apă de băut să nu se dea elevilor, decît după ce prealabil a fost fiartă: vasele se vor ţinea acoperite şi toate să fie prevăzute cu cană.*

Medicii comunali vor cerceta pe la locuinţele elevilor şi vor opri de a frequenta şcoala acei din casele contaminate, sau din casele în care nu s'a făcut desinfectarea încă. Elevilor cari vor fi găsiţi că nu prezintă nici un pericol de contaminare, li se vor elibera cîte un bilet în acest senz, în baza căruia numai, vor fi primiţi de directorii şcoalelor.

La eliberarea biletelor, medicii vor trebui să fie foarte scrupuloşi, neeliberând de cît după ce se vor convinge că elevul nu poate propaga boala, atât prin faptul că el nu este bolnav şi nici nu are vre-o persoană bolnavă în familia sa.

*

Serviciul sanitar a comunicat azi ordinul tuturor direcţiunilor şcoalelor secondare şi revizoratului şcolar.

Chiar zilele acestea se va începe desinfectarea localurilor şcoalelor din localitate.

❑ *Impăcarea d-lui Cantacuzino cu d. A. D. Holban a surprins foarte mult pe junimişti. Nici unul n'a voit să dea crezare ştirei* Opiniei, *ci o consideră ca o farsă.*

— Acum cîte-va zile, spunea un junimist, am fost la Ţibăneşti, la d. Carp. Intrebat de şef cum o ducem cu politica la Iaşi, i-am vorbit despre greceniştii, despre clica de la ziar şi despre lovitura d-lui Holban, care s'a înscris în club şi a pus mîna pe gazetă.

— Matei va regula tot, răspunse d. Carp.

— Şi a regulat al dracului, adăugă junimistul, foarte amărît de situaţie.

❑ *Starea sănătăţei d-lui Marghiloman este extrem de gravă.*

Fruntaşul junimist sufere de o periculoasă afecţiune oculară.

❑ *In urma dispoziţiei, ca şcoalele din localitate să se deschidă la 1 Octombrie a. c., consiliul de higienă al oraşului va fi convocat zilele acestea, spre a lua mai multe deciziuni.*

❑ *Un caz extra-ordinar s'a petrecut ieri în sanatoriul sf. Maria, a d-lui dr. Şeptelici.*

D. doctorand Ţaicu, asistent al d-lui profesor Juvara, s'a operat singur de o hernie. Domnii Juvara, doctori Anghel şi Şeptelici, au asistat, ca simpli spectatori, la această auto-operaţie, la care operatorul a întrebuinţat stovaina, ca narcotic.

Auto-operaţia a avut un succes desăvîrşit.

❑ **D. M. Tomida, directorul liceului internat, a plecat ieri la Bucureşti spre a afla dacă şcolile din Iaşi vor fi redeschise la 1 Octombre, sau dacă ministrul va aproba ultimul vot al consiliului de igienă, pentru prelungirea vacanţei până la 15 Octombrie.**

❑ **D. A. A. Badareu a plecat ieri la Bucureşti, de unde se va întoarce mîine.**

❑ **D. general Pavlo a continuat astă-zi cu inspecţia regimentului 13 Stefan cel Mare.**

❑ **Un accident nenorocit s'a întîmplat eri noaptea în comuna Lungani.**

Locuitorul Vasile Rusu eşind din casă pe din dos şi ducîndu-se în grădină unde avea popuşoi auzind nişte foşnituri, a tras un foc de puşcă, în urma căruia auzi un ţipet. Ducîndu-se în acea direcţie, găsi pe fiica sa Victoria în etate de 14 ani lovită de alice între spete. Victima a fost transportată în grabă la spitalul din Tg. Trumos.

❑ Mîne se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru vînzarea spre exploatare a cîtor-va păduri ale statului.

❑ Din cercetările ce s'au făcut, peste zi, nu s'a putut stabili precis cum şi de unde a luat naştere focul de la magasinul de fierărie Baschtez, din strada de Sus.

Autorităţile bănuiesc că focul ar fi fost pus.

❑ **Astăzi a sosit în localitate un alt turist, Ştefan Stănescu, originar din Serbia şi stabilit de mai mult timp în California (America).**

El spune că e proprietarul unei mine de aramă şi că în urma unui pariu cu un milionar american Jean Michel şi a propus să facă înconjurul lumei pe jos. A mai făcut odată acest voiaj, în automobil.

❑ **Veterinarul G. Jocu, renumit ca neguţitor de... minciuni, devine neguţitor în formă. In primele zile ale lui Octombre, d. Jocu va deschide două trunchiuri de carne, unul la Hală, celalalt la Spiridonie — şi că cele două trunchiuri vor debuta carnea cea mai bună—faptul n'are nevoe a fi afirmat.**

❑ *D. Stere a conferit eri cu primul-ministru asupra vacanţei prefectoriale din Iaşi.*

O hotărîre definitivă n'a fost luată, de oare ce comitetul de opt al clubului local, n'a fost consultatat încă.

Se poate afirma, însă, că prefect al judeţului va fi numit d. Chilimoglu martorul perpetuu al D-lui Stere, în duelurile acestuia.

❑ **In ziua de 16 Octombrie st. n., se va ţinea la direcţiunea generală a c. f. r., licitaţie pentru închirierea şi darea în exploatare a restaurantului din gara Focşani, cu începere de la 31 Octombrie st. n., pe termin de 3 ani.**

❑ D. N. Andronic, fost primar al comunei Şipotele, ne arată că revocarea sa a fost făcută în baza unui raport al administratorului de plasă C. Golăescu, raport care e absolut neadevărat, fără să se cerceteze motivele imvocate de ad-torul plăşei şi care dacă ar fi fost cercetate s'ar fi văzut că sunt pure invenţii. D. Andronic ne arată că neadevărat este motivul cum că ar fi găzduit negustori evrei şi că ar fi umblat cu aceştia prin sat, pentru a cumpăra cereale de la locuitori, după cum neadevărat este şi motivul invocat cum că ar fi înlăturat pe locuitori de la o licitaţie. De asemeni şi cu locul de lîngă ad-ţie, asupra căruia locuitorii, printr'o petiţie au arătat că n'au nici o pretenţie, loc care a fost distrus de ad-torul plăşei. In ceia ce priveşte cu sustragerea de sub sechestru a unei recolte, s'a constatat că nu era decît o ură personală şi nici de cum o faptă săvîrşită.

Iată cum se lucrează aub actuala administraţie.

❑ La şcoala militară de infanterie se va ţinea mîine, Vineri, un nou examen de admitere, la care se vor prezenta următorii absolvenţi ai gimnazului militar din Iaşi: Tomaide Gh., Voinescu D., Reponovici V., Andriescu I. Gh., Florescu V., Panu Gh şi Pastia Ion.

❑ D. N. Filipescu s'a plîns d-lui Marghiloman de atitudinea independentă pe care ziarul *la Patrie* o are în unele chestiuni.

Spre răspuns la aceasta, *la Patrie* a executat *Epoca* în chestia Madan. Dar d. Virgil Arion, nemulţumit de situaţie va închide ziarul francez şi va face să apară, precum am mai anunţat, ziarul *Patria*, care urmează să aibă o atitudine cu totul independentă.

❑ **La spitalul israelit se constată de două zile o mică tendinţă de stagnare a epidemiei de febră-tifoidă.**

In oraş, eri s'au înregistrat 6 cazuri noi, iar astă-zi 4 cazuri noi.

❑ **Curtea cu juri.**—Astă-zi curtea cu juri a judecat procesul fetei Catinca Antochi, din comuna Holboca, acuzată de pruncucidere.

Curtea a fost prezidată de d. D. Porfiriu, consilier al curţei de Apel, asistat de d-nii: Iulian Teodorescu şi Hipolit Mîrzescu.

Acuzarea a fost susţinută de d. prim procuror Adam Bercea.

Juraţii aducînd un verdict negativ, curtea a achitat pe Catinca Antochi.

Acuzata a fost aparată de d-nii avocaţi Leopold Hax şi Iriceanu.

❑ Profesorii liceului naţional se vor întruni zilele acestea, spre a proceda la fixarea programelor pentru noul an şcolar şi pentru fixarea examenelor de corigenţă, care urmează să se înceapă la 1 Octombrie.

❑ Examenele de admitere la Conservatorul de muzică şi declamaţie din localitate se vor începe în ziua de 1 Octombrie.

❑ Am anunţat, în cîte-va rînduri, înfiinţarea unui azil de tuberculoşi în judeţul nostru. Locul, după cum se ştie, a fost ales de directorul general al serviciului sanitar, în apropiere de staţia Bîrnova.

Direcţiunea generală a serviciului sanitar a luat măsuri ca azillul să se construiască cît mai curînd şi de 10 zile se continuă lucrările pentru construire.

Azilul, după cum am mai spus, va cuprinde la început 100 de paturi.

E probabil că construcţia, care se face sub supraveghierea architectului direcţiei generale, va fi terminată pînă la primăvară.

❑ Mîine Vineri P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, egumenul bisericei Sf. Spridon, va oficia hramul paraclisului de la azilulde bătrîne „Eufrosina Balş„ din strada Romînă, pendinte de epitropia casei Sf.-tului Spiridon.

Cu această ocazie P. S. S. Archiereul Nicodem va face şi o hirotonisire.

La solemnitate vor asista şi epitropii Sf. Spiridon.

❑ Profesorii şcoalei normale „V. Lupu" s'au întrunit astă-zi după prînz şi au fixat orariile.

❑ D. Gr. Simionescu, inspector financiar, sosit astă-zi în localitate, inspectează administraţia financiară.

❑ Rugăm pe d. Fîntînariu să fie gentil faţă de primarul seu şi să dispue repararea stradei Gane, care a ajuns impracticabilă.

Sperăm.

❑ *Incepînd de mâine* Opinia *va publica senzaţionale documente de moravuri, privitoare la ministrul V. G. Morţun.*

❑ Inspectorul tribunalelor din circumscripţia curţei de Iaşi, d. Matei Balş, a inspectat astăzi judecătoria rurală din localitate. In urmă a loc avut o întrevedere cu primul preşedinte al tribunalului.

❑ **Din Bucovina.** — Luni s'a făcut la Cernăuţi, cu deosebită solemnitate, înmormântarea baronului N. Hurmuzachi. Prohodul a fost oficiat de P. S. S. Arhimandritul Stavrofor Călinescu. Au luat parte conducătorii tuturor oficiilor înalte reprezentanţii înaltului cler, profesorii universitari şi delegaţii Academiei Române.

Familia a primit telegrame de condoleanţe din partea M. S. Regelui Carol de la miniştrii I. Brătianu, prim ministru Austrac Bienieth şi preşedintele ţărei Bleyben.

— Lucrătorii tuturor categoriilor din serviciul căilor ferate s'au grupat într'o asociaţiu pe basă creştină-socială.

— Duminică se va face la Suceava înaugurarea reuniunei învăţătorimei române din districtul Suceava,

Se va organiza şi un frumos concert şi o serată dansantă.

❑ Azi s'a celebrat căsătoria civilă a d-lui dr. Al. Grossi cu d-ra dr. Suzana Vexler.

❑ **Se comunică prefecturei judeţului că astă noapte a ars cu desăvîrşire casa locuitorului Constantin Manolache din cotuna Andrieşeni comuna Şipote.**

❑ **Turistul francez căpit. Brunet, care face înconjurul lumei pe jos şi care se află de cîte-va zile în localitate, va lua mîine dimineaţă drumul prin Ungheni, în Rusia, spre Odessa.**

D. Gh. Neculau pe ziua de 15 Septembrie, a fost numit magazioner al şcoalei de Arte şi Meserii în locul d-lui Ioan Ştefănescu, care pe ziua de 1 Octombrie îşi va regula drepturile la pensie.

❑ **Următorii condemnaţi militari au fost graţiaţi de restul pedepsei: I. Aurelian din reg. Ştefan-cel-Mare No. 13, Lozonschi V. din reg. Războeni No. 15 Riznic Manole din reg. Suceava No. 16, Spirt Ion, din reg. Rahova 25, Chirilă T. din reg. 7 roşiori şi Galbază Iosef zis A. Chiţei, fost sub-ofiţer din reg. 15 Războeni.**

S'a redus un an soldatului Popescu Teodor, din reg. Ştefan-cel-Mare. S'a redus 6 luni soldatului Oţel Vasile, din reg. Suceava No. 16.

❑ **Judiciare.**—**La secţia II-a a tribunalului se judecă astă-zi acţiunea ce-a intordus'o doamna dr. Pogaçar, pentru instituirea unui consiliu judiciar mamei sale, d-na Irimescu.**

— Curtea s. II a a condemnat astăzi la 10 zile închisoare pe Andr. Bacoşiu, fost primar al comunei Săbăuani, judeţul Roman, învinuit de abuz de încredere.

— Tribunalul Tutova a condemnat la şase luni închisoare pe comerciantul Gh. S. Rîşcanu, din Bîrlad, învinuit de bancrută simplă şi frauduloasă.

Afacerea se va judeca în apel, la secţia II, la 10 Octombrie.

❑ Astă-seară Joi, începe la teatrul cinematografic din sala Circului Sidoli, programul nou care cuprinde cele mai recente apariţii ale marei case de cineematografie Pathé precum: Mîna neagră sau Cavalerii Dreptăţei, o dramă senzaţională, care lămureşte cu cîtă inteligenţă agiseazâ asociaţiile secrete din streinătate pentru a nu fi ştirbite drepturile omului; Calcuta, capitala Indiilor, (900.000 locuitori) cel mai mare oraş comercial al Imperiului; comedia sentimentală „Casa fără copii", interpretată de Pierre Magnier de la Renaissance, George Flateau de la teatrul Antoine, Marguerite Minou de la Chatelet şi Mona Condré de la Teatrul Rejane din Paris, apoi multe comedii pariziane, vederi din sudul Franţei etc. etc.

Direcţia acestui teatru ne roagă să anunţăm că toate programele vor fi noue în întregime şi nu se va repeta absolut nici unul din sujetele deja arătate. Programele conţin ultimele apariţii ale casei Pathé Freres, avînd privilegiul numai teatrul cinematografic de la Circul Sidoli a le arăta pentru prima oară în oraşul nostru.

Programele acestei stagiuni vor fi mai bogate de cât în trecut şi centrala din Paris a organizat un serviciu imens penca toate evenimentele mari, concursurile de aviaţiune, expoziţiile universale, întîmplările mari ale zilei să fie imediat înregistrate şi redate pe pînza cinematografului din Sala Circului Sidoli.

❑ **Eri a intrat în ţară prin Burdujeni d. N. Flondor deputat din Bucovina.**

D-sa s'a dus în Capitală.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 24 Septembrie

Solemnitatea de la Constanţa

Bucureşti.—La solemnităţile şi banchetul care va avea loc la Constanţa au fost invitaţi să ia parte toţi foştii miniştri.

Francezii despre noi

Bucureşti. — Ziarele franceze care au sosit astă-zi cuprind articole cu privire la escursioniştii francezi la noi în ţară şi cu această ocazie ziarele se ocupă de obiceiurile din România.

Ziarele spun că s'a constatat că sunt 2 Românii: una oficială, care e „contra" francezilor şi poporul, care are simpatii pentru francezi.

Ziarele mai adaogă că participarea generalului Crăiniceanu la manevrele germane şi austriace, e o dovadă a triplei alianţe, între aceste state.

Sosirea d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, soseşte astăzi cu expresul orient, în capitală.

Provocare la duel

Bucureşti.—D. dr. Bottescu, ajutorul de primar al Capitalei, a fost provocat la duel de d. căpitan Mihailide, proprietarul unui depozit de lemne.

Motivul ar fi că acum două ziie ar fi urmat un incident între ajutorul de primar şi d. Mihailide, în privinţa unei autorizaţii,—incident care l'a determinat pe acesta din urmă să provoace la duel pe ajutorul de primar.

Astăzi după amiază urmiază a avea loc întrunirea martorilor.

Proces

Ploeşti.—Astăzi s'a sfîrşit procesul de la juraţi, privitor pe N. Calamfirescu, din Vălenii de Munte, acuzat că şi-a incendiat magasinul său şi al complicelui său 'Leon Rosemberg. Procesul, după cum se ştie, a durat 2 zile.

Acuzarea a fost susţinută de d. procuror Păunescu.

Juraţii au adus un verdict afirmativ şi curtea a condamnat pe cei doi acuzaţi la cîte un an închisoare.

Graţieri

Petersburg.—O telegramă sosită din Livadia anunţă că 9 din cei condemnaţi la moarte la 28 lulie de către consiliul de război din Kursk, pentru rebeliune, printre care şi Pianici, membru a celei de a doua Dume, au fost graţiaţi.

HOLERA IN RUSIA

Kiew. — După datele oficiale, de la 8—20 Septembrie s'au constatat în Kiew 18 cazuri de holeră, din care 5 mortale.

Intreg guvernămîntul Kiew a fost declarat contaminat de holeră.

In guvernămîntul Poltava, în acest interval, au fost 36 cazuri, din care 10 mortale.

Situaţia în Grecia

Atena.—Situaţia continuă de a fi gravă. După toate probabilităţile guvernul va demisiona chiar peste cîte-va zile.

Aniversarea independenţei Bulgariei

Sofia.—Cu ocaziunea aniversărei proclamărei independenţei, regele a graţiat 79 diferiţi osîndiţi.

Ştirea lansată în presa streină şi întemeiată pe o informaţiune publicată de ziarul „Vecerna Posta" privitor la nemulţumirea care ar fi existînd în armată ar fi a ameninţa o primejdie pentru liniştea ţerii, este cu totul falşă.

Guvernul otoman şi Egiptul

Paris.—Mahomed Ferid Bey, şeful junilor egipteni, a declarat prin revista „Nouvelles", că Hilmi Paşa primindu-l împreună cu delegaţia jună egipteană, cu ocazia serbărei constituţiei, i-ar fi spus că guvernul otoman nu va uita nici odată Egiptul şi va desfăşura chestiunea egipteană de îndată ce se va simţi destul de tare.

Un caz suspect

Varşovia.—Aseară la sosirea acceleratului, într'un cupeu al unui vagon, au fost găsite 7 persoane 4 barbaţi şi 3 dame în nesimţire.

La deschiderea cupeului predomina un greu miros de cloroform.

Din cercetările făcute, se constată că la mijloc e o crimă. Hoţii, au jefuit cele 7 persoane, pe care apoi le-a adormit cu cloroform.

Procesul Steinhal

Paris.—După cum se ştie procesul d-nei Steinhal se va judeca la 1 Noembrie.

Avocatul d-nei Steinhal a prezentat astăzi lista unui foarte mare număr de martori.

Din Turcia

Constantinopol.—Din Salonic vine ştirea că de două zile, fostul Sultan Abdul Hamid, se află într'o continuă agitaţie şi confusiune.

Constantinopol.—De cîte-va zile se continuă cu strîngerea de colecte pentru marină.

Aeronautice

New-York. — Wrigth a făcut eri o nouă ascenziune cu aeroplanul seu.

El s'a urcat până la o înălţime de 20 picioare deasupra basenului şi a parcurs 24 mile engleze.

*

Hamburg.—Aci s'a înfiinţat o societate pentru navigaţiunea aeronautică, cu un capital de 3 milioane şi jumătate lei.

Grevă

Marsilia. — 600 de încărcători de lemne din port s'au pus în grevă, de oare-ce sindicatul negustorilor de lemne refuză să semneze tratatul de muncă acordat deja oral.

Ţarul în Italia

Viena. — După ştiri oficiale din Roma, Ţarul Rusiei nu şi-a amînat vizita în Italia, ci se va duce la Roma chiar în cursul lunei Octombrie a. c.

Asasinat

Petersburg.—Kirin Lewandoscki directorul agenţiei comerciale a căilor ferate de est, chineze, a fost asasinat.

Situaţia politică în Grecia

Atena.—Reîntoarcerea d-lui Theothochis ca şef al majorităţii parlamentare, e primită favorabil de cercurile oficiale Presa şi opinia publică socotesc că Theothochis va aduce majorităţei coesiunea dorită pentru a sprijini programul de reforme ce camera va avea să discute.

ANUNCIU

Urmând ca în *ziua de 29 Septembrie* a. c. să se facă vînzarea pentru eşire din diviziune, a imobilelor successiunei, defunctului Vasile Mihailescu, *situate în Iaşi str. de sus No. 61 şi Tataraşi No. 28*, licitaţiunea începînd pentru imobilul din str de sus No. 61 *de la suma de 7500 lei*, iar pentru cel din Tataraşi No. 28, *de lasuma de 11000 lei*, sunt înştiinţaţi amtorii să se prezinte în acea zi la oara 11½ a. m. la tribunalul Iaşi s. III-a str. Golia cu garanţia de 5 la sută prevăzută de lege.

Succesorii Mihailescu

AVIS DOAMNELOR

Splendide ornamente de pus în coafure, Echarfe sclipitoare pentru teatru şi toate noutăţile sesonului de toamnă a primit magazinul

„LA VULTUR"

Preţurile cît se poate de modeste

Mare assortiment nou introdus de flaneluţe şi Moletonuri cu metru, cele mai frumoase serii

tot la „VULTUR"

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE

CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

De vînzare O vie la Socola alăturea cu crîşma de la trei sarmale, întindere de 4 fălci, a se adresa direct la d-nu **Bulciu**, str. Veche 26.

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

In apropiere de toate şcoalele

De închiriat **strada Păcurari No. 6** colţ şu Rîpa Galbenă după farmacia dr. Fabini de la 26 Octombrie 1908, una fabrică de franzelărie ocupată actualmente de d. Iţic Forşt; compuse din două odăi cu cuptoare mari sisetmatice, una odae de lucru magasie pentru făină, odaea lucrătorilor, de asemenea la etaj trei odăi, antretele şi bucătărie, cu canal.

A se adresa la d. inginer I. Cana str. Golia 28.

De vînzare una casă, şi cu un loc mare de 3000 metri patraţi, str. Albinetz No. 48

A se adresa la redacţie.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

CISMARIA

Petrea & Grigorescu

— Iaşi Str. Lăpuşneanu 7 —

Ambii foşti conductori în principalele magasii de încălţăminte din Bucureşti. Face cunoscut onor. public cît şi clientelei sale, că în magasinul nostru se execută tot felul de comenzi pentru domni, doamne şi domni ofiţeri. etc.

Pentru sesonul de toamnă am asortat magasinul nostru, cu felurite pielării ca: Bocs, Bocs lac, Lac francez etc. etc.

Pentru d-nii Moşieri Arendaşi, Ingineri am primit vestita piele BISON-LION renumita ca impermiabilă pentru vreme rea. In magasinul nostru se mai găseşte încălţăminte gata garantînd, atît forma cît şi soliditatea.

Comenzi se poate face şi în provincie dacă d-nii amatori trimete o gheată la noi ca măsură şi comanda se va expedia cu ramburs.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici

Curele de transmisiune

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Circul Sidoli

Joi 24 Septembrie a. c.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

In fie-care Joi nu se repetă absolut nici unul din sugetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

☛ In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la Circul Sidoli, preţurile pe jumatate şi începutul la 3 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Bortianu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 13 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86, 92. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital ex resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Directiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. 1 m. 50 Of 30.

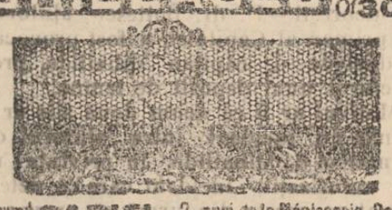

Sym. GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 6 f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2 2, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 18 —

Consult. 7— a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 25 Septemb. 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină incredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4. lei	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17 — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 830 Sîmbătă 26 Septembrie 1909

Stare mulțămitoare

Primul-ministru al țării, d. Ionel Brătianu, încheind seria toasturilor sale la banchetul de la Bîrlad a zis că starea generală în țară e mulțumitoare pe urma noilor reforme.

După ce ne-a dat gata la Viena cu *Oerii* Ardeleni; după ce s'a angajat în joncțiunea de căi ferate cu Bulgarii; după ce acum îngădue să se importeze struguri din Turcia, pentru a se fabrica vin, concurînd producția vinicolă din țară; după ce, zic, ne-a pus la cale și la Viena și la Berlin, acum se găsește în drept a exclama că și înlăuntru starea generală e *mulțumitoare*.

Pe cine dorește d. Ionel Brătianu să înșele? Pe cei 2000 de proprietari mari, cari știu cum se aplică legile? Nu; ei își rîd de legiferarea neghioabă liberală, ei își căznesc capul cum să eludeze legea. Și în aceasta tocmai marii proprietari liberali, începînd chiar cu dinastia Brătianu se întrec în modalitatea eludării, Vintilă aducînd regimente de soldați să-i secere lanurile, Ionel primind să figureze rușferturile. Pe cei un milion de plugari? Ei sunt mai cuminți, și rîd de neghiobia boerilor, că atît de luminați cum se cred că sunt fac legi așa de proaste, că nu se pot aplica.

Eram eu în persoană într'un sat din Fălciu vara aceasta, eram în tovărășie și cu primarele și cu proprietarul. Venise vorba și la legea tocmelelor agricole. Primarele atunci îmi zice: „în formă s'au încheiat contractele potrivit legii, dar de aplicat nu, căci dacă s'ar fi aplicat după litera legii ar fi fost în sat revoluție; m'ar fi omorît țăranii și pe mine și pe proprietar". Era chestia imașului de pus ca la lege 6 capete de vite la falce. Proprietarul însă a ținut la forma veche, a dat drumul în mirişte și a pus pe falce atîtea vite cîte punea înainte: *trei capete de vite nu șese*. Pas de fă imaș comunal așa cum cere legea, și omori ca zile vitele sătenilor.

Dar a zis ministrul prețedinte, că starea generală în țară e mulțumitoare. Cine i-a spus-o? a văzut-o el din automobil? Sărmană țară! Sărman popor!

Ministrul de interne are create organe de control și de aplicat legile sale. Are un consiliu superior agricol. Ce i-a scris negru pe alb Barbu Ştirbei? că legea e inaplicabilă și dăunătoare sătenilor. Are ministrul de interne corp de inspectori agricoli; ce i-au scris negru pe alb unii din ei ca Mandrea? că legea e inaplicabilă și dăunătoare țaranilor. Mai are ministrul de interne 32 de prefecți, tot unul și unul. A fost singur în persoană în 3 județe socialiste. Ce au inspectat și raportat prefecții Vasiliu, Corbescu și Ghica? Legile tocmelilor agricole?

Unii din ei nici n'au bine voit a se urni din prefectură sau crezînd că județul e luat în arendă și-au făcut traiul la moșie. Ca pe vremea veche, noroc că astă-zi mai au telefoane la dispoziție, că cel puțin pun pe directorul de prefectură să mai afle ce e prin sate. Iar automobilele sunt la dispozitia lor să-și primble cățeii, iar nu de făcut inspecții.

Cum să fie mulțumitoare starea generală a țării, cînd prefectul de Botoșani își petrece viața la moșia Dăngeni; inspectorul agricol își caută de moșie sa Mănăstirenii; iar în comuna Manoleasa din Dorohoi, primarele din loc fiind întrebat de însuși primul-ministru, dacă a fost cine-va în inspecție, i-a zis că de la 1907 Martie n'a fost nimene în inspecție, nici prefect, nici inspector agricol.

Administrația lui Conu Iorgu era tembelă, căci era Conu Iorgu, om bătrîn și veneratul cap de familie; lui Conu Iorgu i se trecea să administreze țara de la telefon și de la castelul său de la Florești, dar d. Ionel Brătianu e tînăr, om care e în stare să facă sute de chilometri cu automobilul pe zi, să stărnească cîinii din 40 de sate de-o dată, să mănînce foc; d-sale nu i se trece să aibă o administrație tembelă și nepăsătoare.

Să spunem noi dreptul: starea generală în țară nu e mulțumitoare; legile făcute de liberali nu sunt croite pe nevoile țării, aplicarea lor e imposibilă, de s'ar aplica în tocmai ar produce iarăși o revoluție ca și cea de la 1907; dar ce e mai mult, personalul rînduit cu privigherea și aplicarea legilor istor nouă e de o nepăsară crasă, căci cu legi agrare aplicate de inspectori agricoli stînd la Capșa cu havana în gură nu merge.

Așa legi a făcut d. Ionel Brătianu! de așa oameni se aplică ele!

Dar s'a făcut ceva! S'au făcut legi pentru a se putea șicana pe unii și pe alții. O moșie de pe aceiași vale e clasată categoria I și moșia de alăturea categoria II; proprietarul primei e liberal, celei de a doua e conservator *necartelat*.

S'a mai făcut ceva. Chiar fixîndu-se prețurile, la unii s'au scoborît ceva-ceva, ciupiți fiind; la alții s'au ridicat.

S'a mai făcut ceva. Casa rurală cumpără moșii cu prețuri neegale, îmbuibînd pe unii favoriți, cu prețuri fabuloase pentru a se descărca tot pe spetele țăranilor, iar iei refuzîndu-le, să le arendeze la evrei.

Orice ar zice un prim ministru la un banchet, răfuiala ie aproape; legile liberale dau faliment iar funcționarii sunt abuzivi și nepăsători.

Și cu toate acestea *starea e mulțumitoare!*

Gh. Ghibănescu

Redeschiderea școlilor

La ministerul instrucției publice nu s'a ținut seamă de avizul consiliului sanitar de Iași de-a se mai prelungi încă cu cincisprezece zile data redeschiderei școlilor

Pericol neexistînd, trebue să ne bucure faptul și din alt punct de vedere. Din toată gloria trecută și din tot belșugul trecut, Iașul n'a mai rămas de cît un centru școlar. Iașul, în bună parte, există prin școli, prin populația flotantă ce-i dă școala și de la dînsa se hrănește foarte multă lume.

Prin nedeschidere la timp, în anul acesta, a cursurilor școlare, s'a produs o criză în comerț și în alte ramuri: cum sunt gazdele școlare, prăvăliile, birturile și librăriile.

Măsura consiliului sanitar, care, în definitiv, a fost luată cu cele mai bune precauțiuni, a speriat lumea din afară care are relațiuni cu Iașul. Din părinții cari au elevi în Iași și din elevi, nimeni n'a venit aci, căci se credea că întreg orașul este contaminat.

Ne pare, deci, foarte bine, că redeschiderea instituțiilor școlare, nu numai că va liniști spiritele, dar va reda Iașului acea puțină viață ce-i dă încă lumea școlară și va ușura povoara acelor mulți, cari trăesc aproape exclusiv pe seama școalei.

Să sperăm că redeschiderea școlilor va însemna începutul sfîrșitului crizei groaznice prin care trecem de astă vară. Să sperăm că flagelul va dispare cu desăvîrșire și că liniștea va reintra iarăși.

Iașul este un oraș dureros de sărac. Sărăcia această cumplită, lipsa totală a multora de ori ce ocupație, ele au dat naștere urei și invidiei, care cată să degenereze în anarhie.

Suntem, deci slava Domnului, destul de bine aprovisionați și nu mai trebue să prea exagerăm o stare de fapt, care, să nu uităm, ar putea să pericliteze singurul bun ce ne-a mai rămas: școala.

O vizită în consecințele ei economice

Oaspeții franceji, care ne-au onorat cu vizita lor, au părăsit pămîntul românesc. Cînd cei 250 escursioniști, sub conducerea d-lui Louis Olivier au părăsit coastele Franței, de sigur nici nu bănuiau că, departe de țara lor, vor găsi pe malurilurile Dunărei un popor frate, care timp de zece zile, îi va sărbători și, prin tot felul de manifestări de simpatie, va căuta să arăte cîtă dragoste nutrește pentru Franța și poporul francez.

Dacă trecem peste nenorocitul accident de la Plopeni—accident, cu puțin mai multă prevedere, ar fi putut fi evitat—vedem că vizita oaspeților noștri, a fost un șir lung de serbări, banchete, manifestații de simpatie și toate se terminau prin acel „Vive le France", strigat din toată inima de către toată existența.

Am aratat oaspeților noștri și bogățiile noastre maniere, salinele și sondele din regiunea petroliferă, apoi basinele și docurile din Constanța, Brăila și Galați, cu un cuvînt am căutat ca desvoltarea relațiunilor comerciale și indutriale să le fie binecunoscută.

Din acest punct de vedere trebue să ne întrebăm: aveava vizita aceasta vre-o consecință pentru desvoltarea relațiunilor noastre comerciale cu Franța?

In starea lucrurilor de azi și dat fiind toate simpatiile de care Franța se bucură la noi, desigur că comerțul nostru cu acest stat nu este de prea mare însemnătate.

Franța a fost bătută pe terenul comercial pe toată linia și în cele 52 milioane, sumă la care s'a urcat exportul său în România în 1907, articolele de modă Mătasă de Lyon. c te-va obiecte de lux ocupă locul principal.

Chestiunea aceasta a fost în multe rînduri studiată și toate cauzele cari au făcut ca comerțul nostru cu Franța să scază, mereu au fost aratate.

După tot sprijinul pe care l-am avut din partea statului francez pe terenul politic la consolidarea principatelor romîne, a urmat o dezinteresare din partea Franței pe terenul comercial.

Dar toate acestea aparțin trecutului și nicăeri oportunismul nu este mai în floare ca pe terenul economic.

Astă-zi piețele romîne sunt ocupate. Fabricanții germani sînt angajați cu sume mari la tot comerciul nostru de fierărie, manufactură etc.

Capitaluri germane sînt plasate in fel de fel de industrii romînești. Băncile germane au legături întinse cu stabilimentele noastre financiare.

Fabricanții englezi fac tot posibilul ca să și menție locul și să nu fie cu totul copleșiți de produsele germane. Casele de export din Manchester și Liverpol ne trîmit marfă ieftină, acordă termene lungi, pentru ca produsele lor să fie preferate.

In industria noastră, capitalurile germane covîrșesc și trebue să ne gîndim numai la importanța capitalurilor germane plasate în industria petroliferă.

In astfel de condițiuni, comerțul și industria franceză ar trebui să facă sforțări supra-omenești pentru a putea învinge concurența.

Dar chiar astăzi pentru produsele pe cari Franța ni le-ar putea oferi mai ieftin de cît Germania, știm că fabricanții francezi cer prețuri ridicate, acordă credite foarte cu greu.

Pe acest teren, ori ce sforțări sunt de prisos; cîmpul cîștigat de Germania și Anglia este căpătat pentru totdeauna.

Dacă Franța ține însă cu tot chipul a-și desvolta relațiile comerciale cu noi, are de ales un alt teren și pe acest tărîm victoria va fi asigurată.

Resursele financiare ale poporului francez sînt inepuisabile. Nici un alt stat din Europa n'are atîtea bogății acumulate ca poporul Franței.

Marile capitaluri franceze să vie să se adaoge la micile capitaluri pe cari le avem noi și să creeze aici industrii pentru atîtea produse pe cari azi le importăm din străinătate.

Chestii juridice

Cognitor și procurator

Supt acest nume, d. Gh. Dimitrescu magistrat și profesor ne dă un frumos studiu asupra unei chestiuni de drept roman, cînd și cum s'a întrodus în procedura veche civilă obiceiul de a înlocui pe parte printr'un chezeș, vechil sau procurator.

Luînd arătarea hotărîtă a lui Gaius (4, 82) că obiceiu a fost din vechiu ca în procese să nu se judece nimic supt alt nume (în usu fuissent, *aliena nomine agere non liceret*), scriitorul Wlassak a susținut teza că în dreptul roman nu s'a practicat nici o dată uzul ca *dominus* să fie înlocuit prin cognitor sau procurator.

Contra acestor afirmări ale lui Wlassak din „Negotiorum gestio" a scris Eisele în 1881 „Cognitur und Procuratur" și a dovedit atît existența acestor 2 mandatari ai lui dominus, pe care-l puteau reprezenta în judecată și în drept, dar hotărîrile judecății nu-i priveau pe dînșii, ci tot numai pe *dominus*.

Scriitorul d. Grig Dimitrescu se ține de părerea lui Eisele și dovedește în broșura ce ne dă (pag. 85 format 8° Buc. 1909) că dreptul roman cu tot formalismul său nu se opunea la existența unui reprezentant *in jure* nu „in judicio". Cognitor a fost la început un reprezentant direct în judecata pentru părți (dominus). Procuratorul a fost la început un administrator general, în virtutea unui mandat.

„Deosebirea dintre *procurator* și *cognitor* stă în raportul lor față de „*dominus litis*". Intr'adevăr între *procurator* și *dominus* exista un raport de drept material, *mandatum*, pe cînd vechiul *cognitor* ia asupraşi *in judicio* conducerea procesului pentru dominus pe baza împuternicirei acestuia".

Așa caracterisază autorul deosebirile dintre procurator și cognitor în epoca veche clasică. Cu vremea atribuțiile lor s'au apropiat, s'au înrudit, și s'au contopit, mai ales de la Iustinian încoace, cînd s'a și dispus scoaterea din *corpus juris* a cuvîntului cognitor ca ceva care nu mai corespundea cu nimic realității, de oare ce prin desvoltarea acțiunilor juridice, *procurator* înlocuise pe toată linia pe *cognitor*.

Intreg studiul d-lui Dimitrescu tinde să dovedească această evoluție din dreptul Roman, cînd termenul procurator a bătut în întrebuințare pe cognitor, pentru că și persoana care era procuratorul, își pierduse caracterul său civil juridic și devenise un simplu reprezentat procesual.

Dacă am trece hotarul dreptului Roman și am întinde acum și la noi la Romîni chestia participării părților în proces, în *persoană* sau prin procuratori, numiți din vechi vichili, și deci de cînd s'a întrodus la noi *vechilimeaoa*, ar fi încă de arătat ca și în dreptul vechiu civil românesc era obligatoriu reprezentarea în persoană a părților. Contra încurcăturilor și amănărilor dese de procese din cauza lipsei sistematice a uneia din părți, legile vechi au impus aducerea părții cu zapcii, sau cu om domnesc, și de acolo a eșit *platu ciobotelor*, costul drumului aprodului ca om gospod. Abia secol, XVIII introduce și legiferează vechilicul, adică dreptul de a fi reprezentat *prin altul* în judecată la divan. Vechilimeaoa era un fel de procură, iar vechilul ceva mai mult ca avocatul de azi.

Decît pentru studiul chestiunilor de drept vechiu românesc se cer și alte lecturi, de acte și documente, căci până acum încă nu s'au sistematizat pentru a fi tratați în mod complect și interesant.

Lucrarea d-lui Dimitrescu de și scrisă în stilul curat juridic de drept roman nu e greoae, ci plăcută și interesantă.

Ne felicităm cînd vedem tineretul nostru dintre profesorii universitari continuu desvoltînd munca antecesorilor lor.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

LICEANUL

E la ordinea zilei, grație mai multor întîmplări. Mai cu seamă grație acelei stranii circulări a ministrului școlilor care interzice elevilor.. căsătoria!

Suntem oare atît de orientali, cu porniri atît de înfierbîntate, cu simțirea atît de exuberantă, încît să avem de înregistrat adeseori „accidente" de acele pe care vrea să le stîrpească ordinul ministerial?

E drept; prin anii din urmă ai liceului tînărul cu mustața mijindă și cu talia sveltă, direct sub înrîurirea cetitului, devine visător, devine romantic, ori devine îndrăzneț. Dintre paginile cărții sarbede întrezărește uneori o figură pe care a întîlnit o, o siluetă care l'a fermecat, un zîmbet care i-a trimis întăiele făgăduinți. Rîndurile se mișcă, slovele saltă înaintea ochilor lui și în diminețele răcoroase, ori în umbritele amurguri, privirile lui rătăcesc cam vagi și gîndurile lunecă distrase de asupra foilor de carte ori de buche; răbdarea i-a scăzut, luarea aminte i-a pierit; copilul a devenit barbat, școlarul se simte om în toată firea; vrîsta începe să-și reclame dreptul de neatîrnare de robia cărții, a frequentării, conduitei și examenelor. Dar de aici până la starea civilă mai e mult; e o cale pe care nu credem—că se 'ncumetează s'o străbată de multe ori, elevii,—nepregătiți pentru atari.. examene mai presus de mijloacele lor, mai presus de idealurile lor.

Liceanii! Acum de curînd, cu ocazia unei anchete literare, un tînăr scriitor a atras luarea aminte că ei formează la noi în țară singura clasă de cetitori literari. In adevăr! Sunt neprețuiți și interesanți din acest punct de vedere și-l cunoaștem cu toții pe liceanul entuziast, cuprins de entuziasmul cetirii și al noutăților, vecinic setos de a se instrui, nu după programele școlare, ci sorbind toate acele publicațiuni pe rînd, cum apar în vitrinele librăriilor cărora le dau cel mai întins și mai statornic contingent de cetitori și cumpărători.

E drept că—la Iași cu deosebire—liceanul s'a schimbat. Cu două decenii în urmă el îngroșa numărul acelora ce jertfiau pe altarul unor idealuri largi și al unui altruism nemărginit. Ei se strecurau prin cluburi și pe la întruniri democrate, cetiau ziare socialiste, veneau la conferințe unde se propaga egalitatea, dreptatea și frăția.

Azi sunt în genere la cealaltă extremitate și i întîlnim în aulă aplaudînd cuvinte de ură, apostrofe incendiare.

Dar nu face nimic! Uniformele luxoase ale d-lui Vlădescu și frazele apostolilor l'au amețit, dar nu pentru multă vreme. Liceanul va ști să se emancipeze și să rămînă ceea ce trebue să fie: un cetitor asiduu al bibliotecilor și revistelor, un entuziast al idealurilor la modă, un expansiv și nu un disciplinat. Priviți-l cînd trece, vioiu, semeț, vorbăreț, cutezător și sfios în acelaș timp, cu cărți „oprite" în buzunar, cu chipiul pe o ureche, cu surîsul atît de făgăduitor, cu aerul mîndru și atît de încrezător în sine, copil și cetățean tot odată. Numai lui — liceanului — nu i s'aplicase încă în țeară la noi curba lui Haret! Acum l'au învrednicit și pe d nsul... Dar ce-i pasă lui de această proză!

Rodion

Șicanele Ad-ției centrale a Resboiului, contra oficerilor pensionari veterani

E curios, ca tocmai ad-ția centrală a răsboiului să facă șicane oficerilor pensionari veterinari, pe cînd ea ar trebui să procedeze din contra. Pe lîngă șicanele de cari s'a vorbit la timp, acum e la ordinea zilei, următoarea:

Legea generală a pensiilor. în vigoare de la 1 Aprilie 1909, la titlul V art. 50, al. f prescrie 4 la sută rețineri din pensiile ofițerilor ce au făcut campania în 1877—78 peste Dunăre și pe malul Dunărei, între veniturile fondului pensiilor.

Penlru ca ofițerii, vizați de acest aliniat, să se poată bucura de avantajele ce li se acordă, trebue și li se cere de ministerul finanțelor, să dovedească fie cu brevetele crucei „Trecerea Dunărei", fie cu foaia matriculei, fie cu un certificat dat de ministrul de răsboi că au făcut campania peste Dunărea sau pe malurile ei.

Mare parte din ofițerii pensionari veterani, au perdut brevetele medaliilor „Crucea trecerei Dunărei", „comemorativa rusă" și „apărătorii independenții", posedă însă și poartă aceste medalii în conformitate cu decretele ce le-au creiat. Pentru aceste medalii nu s'a publicat prin monitorul oastei, brevetele prin cari s'au acordat, cum s'a publicat numărul decretului pentru medalia „virtutea militară".

Prin 1895, s's pretins, a se trece în foile matricule și memoriile ofițerilor, medaliile și decorațiile cu indicația numărului ce are brevetul și decretul prin cari sunt acordate. Cei care le perduse, neavînd de unde să ia aceste numere, li s'a trecut, fără aeeste numere cu excepție de decrete, publicat în Monitorul Oastei.

Pentru a satisface cererea ministerului de finance, ofițerii aceștia pensionari, au cerut certificate doveditoare ministerului de răsboi, după obiceiul practicat. de cîte ori oficerul, a avut necesitate, să dovedească serviciile făcute în armată, ca pregătirea actelor pentru pensii sau punerea unui copil în școalele militare:

Ministerul de răsboi, a găsit cu cale să dea certificate, cu cuprinsul că „oficerul X e considerat că a făcut campania în corpul de trupă Y. Aceste certificate, presentate de cei interesați ministerului de finanțe, au avut de efect, sporirea reținerilor din pensii de la 4 la sută la 7 la sută, sporire neprevăzută de legea generală a pensiilor.

Certificatele acestea publicie, nu represintă adevărul, iar sporirea salariilor de la 4 la sută la 7 la sută, e o dispoziție ilegală. Sá demonstrăm aceste afirmații.

Al. f de sub art. 50 din legea pensiilor în vigoare, împarte militarii ce au făcut campania, în 2 părți și anume: acei ce au făcut campania peste Dunărea, și acei ce au făcut campania pe

Cumparați Bilete pentru Loteria VI Clasa 5 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 25 Septembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.
Un Loz întreg Lei 136,- jumatate Lei 68- Un sfert de loz Lei 34. Una optime loz lei 17

malul Dunărei, adică pe malul stîng al Dunărei. Certicatele ministerului de răsboi cu conținut de: „e considerat că a făcut campania fără a indica locul, e presupus că ar mai fi fost și alte campanii în 1877—78 în alte părți a țărei sau a teatrului de răsboi pe uscat, pe apă, în aer sau sub pămînt etc., cari în realitate, n'a existat.

Semnele distinctive, creiate, pentru cei ce au făcut campania din 1877—78 sunt: medaliele Crucea trecerei Dunărei, comemorativa Rusă și Apărătorii independenței. — Crucea trecerei Dunării, s'a conferit de Domn la toți militarii și assimilații ce au făcut campania peste Dunăre în Bulgaria.

Medalia comemorativă rusă, s'a conferit numai acelaș, ce au luat parte la operațiile din jurul Plevnei cu armata Rusă de sub comanda M. S. Regelui.

Medalia Apărătorii independenței, s'a conferit cu brevete semnate de minister întregei armate și, deosebit 5 mii de medalii, s'au distribuit gardei naționale ce a făcut serviciul de pază.

Regulamentul medaliei, Crucea trecerei Dunărei, prin art. 14, obligă ministerul de resboi, să ție un registru de ofițeri, cărora li s'a distribuit această medalie, în care să se treacă, numele ofițerului, funcțiunea, corpul, locul nașterei și domiciliul.

Cînd ministerul de resboi, are un asemenea registru de control e de mirat, cum a putut să dea certificate, ca cele de care vorbim ofițerilor pensionari înscriși în acel registru. Se poate presupune cu multă probabilitate că: Registrul acesta, de și există, dar s'a uitat de existența lui. Că a existat, dar s'a perdut și în fine că n'a existat. Altfel nu se poate înțelege existările manifeste la revenirile ofițerilor pensionari prejudiciați și să fie sigur că acel registru va trebui să iasă la iveală în fața justiției cînd cei interesați, se vor vedea siliți să apeleze și la aceasta ultimă instanță, pentru respectarea dreptului lor.

Nu tot astfel, se poate zice pentru acei ce au făcut campania pe malul stîng al Dunărei. Ministerul, poate să nu aibă acte de control pentru ei, dar asta nu e vina lor, și procedura cu certificatele nesocotite nu e justificată.

Legea generală de pensii, în vigoare de la 1 Aprilie 1909, a desființat toate legile anterioare privitoare la pensii și a prevăzut la venituri pentru fondul pensiilor, rețineri din pensii 4 la sută și 14 la sută din cari 4 la sută din pensiile ofițerilor ce au făcut campania din 77—78 și 14 la sută din toate cele-l-alte pensii.

Pînă la 1 Aprilie reținerile din pensii a ofițerilor ce au făcut campania, au fost de 7 la sută și legea actuală le-a redus la 4 la sută, pentru cei ce au făcut campania peste Dunăre și pe malul Dunărei și a desființat legea reținerilor de 7 la sută.

Certificatele date de ministerul de resboi cu cuprinsul că ofițerii cuprinși în alte sunt considerați că au făcut campania fără a indica locul unde au făcut'o prin această pensionari afară din lege.—Nu li se poate reținea 14 la sută pentru că pînă la 1 Aprilie 1909, li s'a reținut 7 la sută și noua lege, nu poate să aibă efect retroactiv, nu li se poate reține nici 7 la sută cum Ministerul de finanțe a hotărît arbituar, căci acea lege s'a desființat și dacă reținerile de 4 la sută nu le sunt aplicabile, atunci n'ar trebui să li se facă nici o reținere. Iată dar unde duce și la ce dă loc, un act public cu cuprins nesocotit și incomplect și neadevărat.—Negreșit că se va face, *meaculpa*.

Colonel V. Dimitru.

Litere-Științe-Arte

„Curierul Meseriașului“. — **Se intitulează cea mai nouă publicațiune—o gazetă bilunară—apărută în orașul nostru și redactată de doi modești tipografi, domnii I. Breabăn și A. Petrovici. Ziarul își propune, firește, să reprezinte interesele meseriașilor în genere și ale celor iașani în specia, să devină o tribună pentru expunerea doleanțelor sau neajunsurilor de cari vor avea să se plîngă meseriașii. Și de cîte n'ar avea motive și dreptul de a se plînge! Constatăm cu plăcere că cei doi redactori și-au asimilat foarte bine modul de a redacta o gazetă în chip cu totul modern și că atîta ani de contact cu mediul gazetăresc îi indică drept cei capabili a-și spune cuvîntul și a înregistra pe al tovarășilor lor de lucru. Atîta avantagiu se cuvine să aibă meseriașii tipografi în schimbul ingratei lor profesiuni ..**

*

Jonkheer, directorul observatorului din Hem (Belgia) a descoperit, acum două zile, un canal nou. E lung de 1260 de klm. și lat de 32 și taie equatorul planetei. Jonkheer i-a dat numele de Prometeus. Leagă o mare diremisfera de miazări cu una din cea din miază noapte.

*

Cu ocazia noului refuz ce a intimpinat statuia lui Heine—de astă dată din partea Senatului din Hamburg, un ziar berlinez amintește că poetul posedă o statuie în Germania, dar una despre care nu s'a vorbit mult în presă. E un bloc mare de piatră așezată în apropiere de Luminland, Germania de Nord, lîngă calea ferată dintre Brema și Bremerhaven, în mijlocul unei pădurice se ridică masivul de piatră—granit purtînd un singur cuvînt scris în slove mari: „Heine“, impresionînd adînc pe trecători, tocmai prin simplicitatea acestui „monument“ care a fost așezat—nu „inaugurat“ de trei dascăli din Brema, administratori ai cîntărețului.

*

Sumarul numărului de mâine din *Noua revistă romînă* de sub direcțiunea d lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăți. † Profesorul Grigore Tocilescu.—Revista revistelor. Chestiuni Actuale; Radu Ionescu.—Asupra numărului analfabeților la noi. Constantin Meissner.—Insemnătatea școalelor de îndreptare pentru copiii cu rele porniri. Științe Sociale: N Zaharia.—Este sinuciderea o lașitate? Literatura: Th. D. Speranția.—Frunză verde în poezia populară. Ugo Ojetti. De vorbă cu un urs la polul nord. Note și discuțiuni: Elena Bacaloglu.—România și tripla alianță. Vasile V. Haneș.—Observări asupra congresului studențesc.

*

D. Nozière, criticul dramatic de la de la ziarul „Gil-Blas“ a citit directorului teatrului Vaudeville din Paris, o piesă de teatru în 4 acte intitulată „La maison de danses“ al cărui subiect este extras din romanul lui Paul Reboux. Rolul principal va fi jucat de d-na Polaire.

Leoncavallo a inițiat zilele aceste pe cîți-va prietini ai săi în hainele nouei sale breațiuni „Malbruk“ care va fi cîntată la Roma, și Berlin simultan în primă-vara viitoare. E o operă burlească, iar subiectul inspirat din „Decamerone“ lui Boccacio. Acțiunea amintește foarte mult bucata: „Inelul lui Gyges“.

*

STRUNA ZILEI

MOȘTENITORUL VESEL

Nu vă mirați că știu să
'nfrunt. Firea am moștenit-o de la tatăl meu.
Ionel Brăteanu, *Discurs*

Multe a moștenit!.... Putere,
Mari domenii, bani și.... fire
Sărăcește, de-i s'ar cere
Taxele pe moștenire....

Informații

❑ *Familia Conta-Kernbach ne roagă să anunțăm, că nu sunt adevărate zvonurile, dupe cari înmormîntarea regretatului G. Kernbach s'ar fi făcut pe socoteala statului.*

Adevărat este, că cheltuelile au fost suportate de familie.

❑ *Nimeni din Iași, nici din partea clubului liberal, nici din partea județului, nici din partea Vieței Romînești, n'a luat parte la înmormîntarea lui Kernbach.*

D. Stere, despre care s'a zis că a plecat la înmormîntare, a uitat și el să vie. Semnificativ.

❑ **Circulația trámvaiului.**—Pe ziua de 6 Martie a. c. direcția tramvaiului a pus în circulație o nouă serie de bilete de 10 bani, directe culoarea albastră. Pînă azi, adică după 7 luni de zile s'au petrecut 1200,000 bilete, deci în 7 luni de zile s'a încasat de pe această singură categorie de bilete 120000 lei, adică cîte 17000 lei lunar.

❑ **Ştiri şcolare.**—Iată cum s'au repartizat orele profesorilor de la liceul Național, pentru noul an școlar 1909—1910:

D nii: Atanasiu A. D. (desemnul 11 ore), clasele V m.. VI m., VII m., desemn liniar V, VI și VII reală, Badărău Al. A. (franceza suplinit de d. Jean la Roche): cl. II, V reală și mod. VI VII (12 ore); Bîrsan Grig. (Germana) cl. III V, reală și mod., VI real. și mod., latina cl. III-a (13 ore), Botez Const. (Romîna) cl. II, IV, V r. VI r., (12 ore), Bottez Vasile (Istoria) cl. I, II, III, IV și romîna cl. I, (12 ore), Bratu Traian latina VI m. germana VII r. și mod., VIII r. și mod, (12 ore), Ciolac Gh. mat. I, II, III, IV și V mod. (11 ore,) Constantinescu Em. matematica V r., (6 ore la liceul internat); Constantinescu Ioan, geografia clasa II, III, IV și V reală și mod., și 2 ore la gimnaziul Ștefan cel Mare (12 ore) Fîntînaru P. romînă cl. III, V m., VII m. VIII mod și reală (11 ore), Gîrcineanu P. latina clasele: IV și V mod., Georgescu C. econom, religia cl. I, II, III, IV, V, r. și mod. și VI r. și m. (8 ore,) Gheorghiu Xenofont latina cl. VII m. VIII m. (12 ore), Hulubeiu Valeriu filosofia, cl. VII m. și r., VIII r. și 4 ore la liceul Internat. Dreptut cl. IV, VIII r. și mod. și jum. oră la școală normală de fete (10 ore jum), Mezzetti Enrico-Muzica cl. I, II, III, IV, V r. m., VI r. m. VII, r. m. VIII r. m. (15 ore), Negruți V. gimnastiea la toate clasele (11 ore), Patrașcanu Dim. Istoria cl. V m., și 12 ore la Liceul Internat și gimnaziul Ștefan cel Mare (14 ore), Popea Neagoe germană clasa II, IV și gimnaziul Ștefan cel Mare, și 2 ore șc. comercială elementară (15 ore), Popescu Vasile fizico-chimice cl. V r. și mod., VII r. și mod. (12 ore), Praja V. I. matematica cl. VI r., VII r. și o catedră la școală comercială superioară (10 ore), Prassa I. franceza cl. I, III, VIII mod. și 7 ore la Liceul Internat (14 ore) Scorpan I. Gh. desemnul cl. I IV caligrafia cl. I, și II (11 ore), Sinigaglia E. L., franceza cl. IV și 11 ore școala comercială superioară (13 ore), Stihi T. dr. Igiena cl. VIII r. și mod. și la gimnasiile Ștefan cel Mare și Alexandru cel Bun (6 ore), Teodoreanu Vasile matematica clasa II, VI m. VII m. VIII reală. VIII modernă (12 ore,) Tomida M. St. Naturale clasa VI modernă VII m și VIII mod. și 3 ore la Liceul Internat (12 ore),

Tufescu I. Geografia cl. I și 9 ore la gimnaziul Alexandru cel Bun (12 ore); Țilenschi M. Fizico-chimice cl. III, IV, VI r. și VI m. (12 ore); Vasiliu T. Istoria cl. V r., VI r. m., VII r. m. și o catedră la liceul Internat; Fințescu Gh. St. Naturale cl. I, II, VI r., Igiena cl. IV și 6 ore la Seminariul „Veniamin Costachi“; Ionescu N. C. St. Naturale cl. IV, VII r., VIII r. și 8 ore la școala normală „V. Lupu“ (16 ore); Căpit. Velciu Al. instructor militar, cîte 2 ore în fie-care zi la curs superior.

— *Deschiderea școalelor va fi la 1 Octombrie; deschiderea cursurilor se va face Vineri 9 Octombrie, orele 9 dim., cînd se va face și sfințirea apei.*

— La 29 Septembrie se va afișa programele corigenților, examenelor de diferență și integrale.

— Examenul de admitere în clasa I se va începe în ziua de 2 Octombrie, orele 8 dim., la liceul național, gimnasiul Stefan cel Mare și gimnasiul Alexandru cel Bun.

In ziua de 7 Octombrie diriginții vor alcătui listele elevilor admiși în școală.

— Mîine dimineață la orele 10, va avea loc la liceul național, întrunirea membrilor (profesori) ai societății economie „Colțunul Babei“ a elevilor liceului, cînd se va asculta raportul comisiunei financiare.

❑ P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, egumenul bisericei Sf. Spiridon a hirotonosit azi ca diacon, pe tînărul Dimitrie Ștefănescu, iar mîine îl va hirotonisi ca preut pentru biserica Monăstirea Călugăreni.

❑ Instrucția privitoare pe locotinentul Dinescu, care va fi judecat de un consiliu de onoare, e terminată.

❑ **Distribuire de oare la școala normală „Vasile Lupu“.**—Iată cum au fost distribuite orele pe clasă și materii între profesori:

Andriescu I. preut religia la toate clasele 14 ore, din care 6 la Seminar); — Apostolescu Gh. Științele agricole 13 oare (cu 7 oare la Seminar și 3 oare la școala Normală Mihai Sturza); — Barbu Mihai, vioara la toate clasele 7 oare; — Burghelea Ilie, desen, caligrafia și gimnastica 24 oare; — Cojocariu Nic., practica agricolă 12 oare; Cujbă Petre, Geografia și Dreptul 12½ oare; — Ghibănescu Gh. L. Romînă 13½ oare; — Ionescu Const. Șt. Naturale și Geologia 16 oare; — Ionescu Dim., muzica la toate clasele 12 oare; — Meisner Const. Pedagogia 21 oare; — Mitru Ioan, Istoria și Datoriile învățătorilor 10½ oare; — Moian Iosef, lucrul manual la toate clasele 19 oare; — dr. Müller August, Higiena și Medicina 6 oare (cu 3 la Liceul Internat); Popescu D. Stefan, Matemateci 12 oare; — Cădere Dim. Științele Fizico-Chimice și Mineralogia 11 oare; — Panaitescu Emil, l. romînă și Istoria 13 oare (I b +II+VI; Istoria I a+16) va fi suplinit de d. Mihailescu); — Setlacec Gh. Matematici și Contabilitatea 8 oare; — Nedelcu Gh. caligrafia și desen 16 oare (cu 11 oare la gimnaziul Alexandru cel Bun), și anume cl. I a +cl. I b.

❑ D. Rafail Dellia, negustor comisionar din orașul Alexandria (Egipit) a făcut cunoscut camerei noastre de comerți că va deschide o casă comercială, în localitate.

◔ Orele de cancelarie de la prefectura de județ s'au schimbat, cu începere de astă-zi și vor fi de la 9—12 a. m. și de la 3—6 p. m.

❑ Consiliul comunal se va întruni din nou Luni 28 Septembrie, la orele 4 p. m.

❑ Ministerul de finanțe a aprobat ca construirea liniei de garaj, necesară noilor antrepozite, de lîngă gară să fie executate de organele căilor ferate, în contul ministerul de finanțe.

❑ D. I. Ionescu, inspector al postelor, a sosit aseară cu trenul de Pașcani de 11 și 20, în localitate.

❑ După cum am anunțat o delegație a societății viticole din Kișinău a hotărît să vină la Iași spre a întoarce vizita viticultorilor din Iași, care au fost la Kișinău la expoziția de struguri.

Data precisă când vor sosi, încă nu știe. Se zice că delegații din Kișinău vor sosi sau în ziua de 30 Septembrie c., sau la 3 Octombrie.

❑ Mîna misterioasă, mîna neagră a unei asociații secrete din Paris, care luptă cu atîta abilitate pentru drepturile omului, este sugetul unei drame, din programul actual al teatrului Cinematografic Pathé Freres din sala Circului Sidoli. — Se desfășoară apoi vederi din; Calcuta, capitala Indiilor, (900.000 locuitori) cel mai mare oraș comercial al Imperiului; comedia sentimentală „Casa fără copii“, interpretată de Pierre Magnier de la Renaissance, George Flateau de la teatrul Antoine, Marguerite Minou de la Chatelet și Mona Condré de la Teatrul Rejane din Paris, apoi multe comedii pariziane, vederi din sudul Franței etc. etc.

Direcția acestui teatru ne roagă să anunțăm că toate programele vor fi noue în întregime și nu se va repeta absolut nici unul din sujetele deja arătate. Programele conțin ultimele apariții ale casei Pathé Freres, avînd privilegiul numai teatrul cinematografic de la Circul Sidoli a le arăta pentru prima oară în orașul nostru.

Programele acestei stagiuni vor fi mai bogate de cât în trecut și centrala din Paris a organizat un serviciu imens penca toate evenimentele mari, concursurile de aviațiune, expozițiile universale, întîmplările mari ale zilei să fie imediat înregistrate și redate pe pînza cinematografului din Sala Circului Sidoli.

Mâne Sâmbătă Matineu la 4 ore cu prețuri pe jum. și mâne seară repr. cu prețuri obișnuite.

❑ **Consiliul general al județului a fost convocat, în seziune ordinară, pentru ziua de 15 Octombrie a. c.**

❑ **Comisarul guvernului de pe lîngă corporația din Tg. Frumos, a cerut camerei de meserii să intervie ca se dea ordin autorităților de acolo, de a da concursul lor pentru aducerea la îndeplinire a legei meseriilor.**

DIVERSE

— D-nii Gh. Vasiliu, I. Gh. Dimitriu Dumitru Păun și S. Leahu au fost numiți în funcțiunile de păzitori regionali în județul Iași.

— Pensionarul Iorgu Hagioglu fost pe vremuri vameș a încetat din viață astă noapte.

— Cu începere de mîine oarele de birou la prefectura județului vor fi de la 9—12 și de la 3—6.

— Alaltă-eri la bis. Sf. Haralambie s'a oficiat căsătoria d-lui V. Popovici, comerciant, cu d-ra Ecaterina Grigoriu. Părintele C. Stamate, care a oficiat, a ținut o frumoasă cuvîntare.

FILOSOFIA BARBEI

Barba e bună pentru sănătate, dar periculoasa pentru vieață.

Această rămășiță a vechiului univers, lasată în lume ca un porte-bonheur, forma odată caracterul timpurilor antice și era purtată de capetele cele mai înțelepte, formînd oare-cum simbolul longivității infatigabile și al inteligenței. Ea era atît de venerată, în cît multă lume pentru a intra în sfera respectată, trebuia să se îngrijească de cultura acestei podoabe. Ea a dat mai multă pasiune de autoritate ca a unui om constituit în demnitatea lui, care inspiră un respect creștinesc, o mîndrie populară obligată de a fi humană, datoare de a fi justă.

Meditînd asubra barbei cu mai puțină pasiune și mai multă justiție, vezi cum ea oferă figurei o admirabilă notă de înțelepciune, care dă o impresie atît de salutară confienței, fiind-că barba e vrista devotamentului și a consiliilor prudente, ea reprezintă un fel de tribunal care nu există în instituțiuni, e instructivă pentru conduita omului cu morală și o garanție în contra pasiunilor.

*

Barba a jucat un rol în opera toleranței de jalnică amintire și nu renunță nici odată a fi în fruntea trebilor politice.

Sub acest punct de vedere e cea mai originală exploatare patriotică, și este imposibil a-i refuza un cuvînt de admirație.

Vorbind în stil politic și în înțeles modern, barbele, autorizate ca interprete principiilor populare pasionează spiritele, descopăr caracterele, sentimentele și acțiunea personajelor care în egoismul lor poetic n'ar trebui să se transforme fără permisia naturei.

*

Barbele de elită sunt de cel mai pur și antic model cari au dreptul lor de naștere, de acțiune, mai mult monarhice de cît democratice, cari au în forma lor generală ceva regulat. ceva ierarhic, dominant, ce pare a intimida spiritele prin autoritatea lor.

Cu toate aceste trebue să mărturisim că unele barbe aristrocatice aveau o putere fatală.

Ce vastă carieră de imaginație e în poezia prozei șilicarilor bărboși în decursul istoriei noastre!

Vorbind atît de timid și respectuos în fața atîtor barbe ce sînt adevarate izvoare abondente de emoțiuni și imagini, chiar dacă a-și încerca să fie ostil, nu știu ce predilecție să aleg în contradicțiunile și insuficienta theismului.

Poate că sunt puțin injust, ingrat pentru gloria barbelor boite, făcînd încercări de finețe și spirit pentru a blama pe admiratorii oe imitații.

Falșurile ori cît ar colora, nu pot avea adevărul poetic, fiind-că ceea-ce dă natura nu o poate imita nici perfecțiunea artificiilor.

Barbele de dau toată gravitatea sentimentului religios, ele frapează ochii spiritului și inima credincioșilor înlocuiesc sentimentul acolor naturi imperfecte cărora le lipsește credința, fiind-că posedă arta de căpăta considerațiune și gustul datoriei serioase, care prin dulceața manierilor și a afecțiunei își are efectul ei, desvoltînd o religioasă înclinare la cei cuprinși de pasiunea îndoielei, înlăturînd acel sentiment melancolic denaturat, sceptic și egoist, prin o duioșie religioasă.

*

Sînt pasiuni nedespărțite de tinerețe cari nu au nici calitatea spiritului în deajuns nici chiar a sufletului, atunci barba bisericească îmbracă haina icoanei, care trece prin o serie gradată de efecte, ea își are rolul și geniul ei redublat ce îi dă un aer de atîta gravitate încît pare a comunica direct cu divinitatea.

Această podoabă sfîntă, simplă și adevărată grație după natură își are farmecul ei.

Eu nu voi ataca nici odată acest simbol ortodox prin roforma lui calvin sau argumente catolice, fiindcă văd în legea spiritului oriental musulman și mosaic apoteozarea barbei albe. Această coloare e cea mai vie manifestație de gîndire umană, pe cînd barba roșie a omnlui „însemnat“ e detestabilă.

Iată o lecție atît de bine dată de natură, barba roșie multiplică îndoelile și nu are altă calitate decît să defigureze obrazul.

In limba călugărului care trăește retras în dulceața mănăstirei, barba e o distincție socială, un model de compoziție morală sentimentul naturei adevărate dar acești închinători cînd ajung înalți și prea înalți sfinți, atunci duc o viață în o izolare artificială, iar acel sentiment de tristețe religioasă și acea reverie a sufletului, nu mai simte dragostea izolării decît acolo unde e mai multă artă decît natură, care nu permite repausul sufletului, fiindcă nu s'a separat de domeniul vieței comune vulgare. Și cu toate acestea melancolia vine și se refugiază sub numele sacrn al religiunei, ea vine ca un supliment la trebuințele omului de a se rîdica prin meditație, Melancolia e un fel de idealism turnat în religiune, ea exaltă sufletele fără să le rătăcească și le dă emoții atît de prelungite încît ea, adică melancolia, devine monotomă.

Unii sfinți părinți au atîta farmec în naivitatea lor încît cred că dacă au barbă nu mai ai nevoe de nici un meșteșug, fiindcă barba satisface totul, ea are geniul ei, încît nu mai simte trebuință a se instrui.

*

Pentru cei trîndavi, „meseria“ de a purta barbă își are foloasele ei fiindcă ei cîștigă fără să muncească, pentru simplul rezon că pot înșela lumea: barba deschide credit pe cuvînt.

Barbele false, sau de împrumut, pentru a susținea talentul artistului pe scena teatrului trebue să se transforme după jocul piesei și caracterul artistului luînd forma de evantaliu, de badana, de cioc sau imitînd coada păunului.

Barbele adăugate își găsesc încă întrebuințarea și rostul în o altă carieră; e utilă în operații de pungășie, de crime și alte fapte rele. Dar să nu profanăm cele sfinte, vorbim la olaltă despre toate.

Bărlad. **Dr. I. Antoniu.**

De vinzare una casă, și cu un loc mare de 3000 metri patrați, str. Albinetz No. 48
A se adresa la redacție.

Ultime informaţii

❑ **Suntem informaţi că duminica viitoare, 4 Octombrie, o mare consfătuire va avea loc la clubul conservator-democrat din Bucureşti.**

Deputaţii, senatorii preşidinţii cluburilor noastre din tot ţara vor lua parte la acea consfătuire, la care se va stabili programul de luptă pentru resturnarea guvernului.

❑ Un membru al comitetului teatral a făcut, sub a sa semnătură, două afirmări foarte importante: 1) Că între teatru şi trupa Grigoriu există tovărăşie privitoare la reprezentaţiile ce le dă opereta şi 2) că rupele ce dau reprezentaţii la teatrul naţional, sunt scutite de taxa comunală, potrivit art. 21 din legea teatrelor

Ne-am înscris în faţă contra ambelor afirmări şi personajul oficial, care le făcuse, nu crede că este de datoria sa să se explice.

Vom explica noi:

Nu există nici o tovărăşie între teatru şi operă. In schimbul unei plăţi de *trei sute lei* seral, teatrul se dă d-nului Grigoriu, inclusiv lumina, taxa maximală controlori şi serviciu de scenă.

Din suma de trei sute lei, urmează a fi scăzute: 50 lei sala, 30 lei taxa maximală pe care d. Grigoriu ar trebui s'o plătească şi 20 lei celelalte cheltueli. Teatrul primeşte, deci, netto, 200 lei seral, sau, pentru 20 reprezentaţii, patru mii lei.

Stagiunea fiind deschisă, societarii şi gagiştii urmează să şi primească lefurile întregi, ceea ce, la două zeci zile, face un plus de cheltueli de 1.500 lei, care, scăzută din venitul net de 4000 lei, dă teatrului un profit absolut de 2.500 lei.

Pentru această sumă de 2.500 lei, administraţia teatrului a lasat să se dee 20 spectacole, cari, natural, vor obosi publicul, îl vor sili să cheltuiască din suma ce fiecare îşi stabileşte pentru teatru, aşa că, la re-re-redeschiderea stagiunei, vom asista la spectacole cu săli goale; vor veni şi trupe streine, cari iarăşi vor concura teatrul romîn. Aşa că, profitul de 2.500 lei, va fi transformat într'o perdere, care nici nu se poate evalua,

Am publicat aceste cifre, spre a invedera cum se gospodăreşte la teatru şi dacă nu ie firesc, că asemenea gospodărie să ducă teatrul la ruină.

Precum îl şi duce.

❑ *D. A. D. Holban s'a instalat împreună cu acoliţii săi, la ziarul carpist local.*

Acum au văzut şi junimiştii, că d. Cantacuzino, s'a împăcat cu d. Holban şi noi ştim că acesta a dat o vizită şefului local.

❑ *Consiliul de război.*— Astăzi consiliul a judecat şi condemnat la pedepse variind între 6 luni şi 1 an pe următorii soldaţi: Chiper loan, din regimentul 8 roşiori, pentru desertare repetată şi înşelăciune; Castan V. din regimentul 7 roşiori, pentru lovirea inferiorului; Dimitriu Vasile, din regimentul 12 Cantemir, pentru furt de bani şi efecte militare şi Frăţilă Const., din regimentul 27 Bacău pentru furt de efecte militare.

Mîine consiliul va ţinea ultima şedinţă.

❑ **Şcoala de moaşe.** — Iată numele candidatelor admise în şcoala superioară de moaşe de pe lîngă institutul „Gregorian" din localitate:

Mihailescu D. Elisabeta, Vasilescu Elena, Toma Maria, Ghiţescu Maria, Marcovici Elena, Savinescu Eliza, Agopus Maria, Fronea Ecaterina, Toma Zoiţa, Cimpoeş Elena, Turcoman Elena, Prutescu Ana, Trifan Natalia, Vorga Florea, Simionescu Ana, Vasiliu Lucia, Raţă Ruxanda, Popa Gh. Maria, Bratu Maria, Ivănuţa Maria, Pruncu Eleonora, Bălănescu Eliza, Pantalon Maria, Chirilă Elena, Corneanu Maria, Leahu Ana, Pesler Ana, Lăpuşneanu Maria, Bercovici Freida, Frunză Ecaterina, Iluţa Profira, Pintilii Elisabeta, Cernahoschi Olga, Toncu Teodora, Darie Lenţa, Andriescu Efrosina, Dimitrescu Elena, Sălciuc Ecat. Vasilescu Iunea, Vasiliu Eugenia, Stefanovici Natalia, Pascu Elena, Enea Maria, Iorga Ecaterina, Panaitescu Eliza, Gheorghiu Adela, Rezneriţă Maria, Andriescu Ana, Filipescu Ceopatra, Lungu Ana, Manoliu Elena, Mitescu Elena, Ocheană Aglaia, Moţoc Aglaia, Ioan Ecat., Stăcescu Aristiţa, Şvatz Haea, Brumă Maria, Bileac Maria, Vataman I. Agripina, Vataman V. Agripina, Mocanu Eleonora, Efstatu Maria, Iota Maria, Costachi V. Antiţa, Teodor Oga, Botez Maria, Vrînceanu Elena, Zaharia Paraschiva, Diaconescu Maria, Sîrbu Maria, Cogălniceanu Ecat., Ştefănescu Elena, Barbu Maria, Mihailescu Gh. Eliza, Mihailiu Gabriela, Dimoftiu Teodora, A Catrinei Maria.

❑ **Prefectura judeţului a fost înştiinţată de administratorii de plasă, că culesul porumbului se urmează cu multă activitate, dar recolta e proastă şi slabă în mai multe comuni.**

❑ **Ministerul industriei şi comerţului a cerut prefecturei judeţului să trimeată institutului agronomic, probe de porumb din recolta anului acesta.**

❑ D. Petrovici-logicianul face cunoscut, că faptul că d-sa a publicat două celebre articole într'un ziar local, nu implică şi trecerea d-sale la politica ce o reprezintă acel ziar.

De sigur că nu.

D. Petrovici scria la „Opinia" fără să fi fost înscris în clubul nostru; a făcut ofertă „Evenimentului", fără ca, în prealabil, să fi făcut declaraţii de înscriere în clubul carpist.

Acesta este sistemul d-lui Petrovici: ie pretutindeni şi nu ie nicăiri.

Totuşi ie... de logică la Universitate.

❑ Următoarea mişcare s'a făcut pe ziua de 1 Octombrie printre învăţătorii din Circumscripţia inspectoratului şcolar din Iaşi: d-na Augustina Grigoriu, de la şcoala din Vlădiceni, se transferă la postul II de la şcoala din Coarnele Caprei; d-ra Eleonora Nestor de la Galata, la postul II din Horleşti, în locul d-rei Natalia Petrovici, care se transferă la postul II de la Andrieşeni; d-ra Natalia Drăguşanu suplinitoare la postul III de la şcoala din Tătăruşi demisionînd, s'a recomendat în locul seu pe d-ra Elena Cîmpeanu, absolventă de la şcoala profesională; Dimitrie Brînzaru a fost recomendat pentru postul de la Sabaşa jud. Suceava, în locul d-lui V. Eniu demisionat; d-ra Elena Stoica a cerut detaşarea de la şcoala din Cosmeşti la Dersca jud. Dorohoi; d. Ioan Georgescu a fost recomendat ca suplinitor la şcoala din Cozoc-Chiril comuna Crucea, în locul d-lui C. Vasilescu demisionat; pentru postul de suplinitor la şcoala din Iasca Mare, devenit vacant prin transferarea normalistului Ioan Danielescu, s'a numit pe d. I. M. Ionescu.

❑ Revizoratul şcolar al judeţului a fost înştiinţat că pe ziua de 1 Octombrie ministerul instrucţiunei publice a aprobat desfiinţarea posturilor de învăţători plătiţi cu 65 lei lunar din cotunule Vlădiceni, Buciumeni, Galata, Miroslava, Horodiştea şi Cotnari.

In locul lor se va institui, tot pe aceiaşi zi, o şcoală în Satul Sîngeri comnna Andrieşeni.

De asemenea se înfiinţează postul al II-lea la şcoala din Andrieşeni şi postul al III-lea la Coarnele Caprei.

❑ Duminică la ora 4 p. m. se vor întruni membrii camerei de meserii.

La ordinea zilei se vor discuta următoarele chestiuni: procesul verbal dresat de comisiunea însercinată cu ancheta la corporaţia din Roman, în privinţa revocării secretarului Rîpeanu; adresa corporaţiei „Progresul" relativ la limitarea numărului de ucenici faţă de lucrători, în atelierele meseriaşilor ce fac parte din acea corporaţie; demisia presentată de d. V. Arsenie din preşedenţia corporaţiei confecţiilor, regulamentului biuroului de plasare înfiinţat pe lîngă Corporaţia „Progresul"; referatul secretarului inspector al Camerii relativ la ancheta făcută la corporaţia din Tr.-Frumos şi modificările propuse de comitetul corporaţiei din Buhuşi de a fi introduse în statutul acelei corporaţii.

❑ Consiliul de higienă al oraşului e convocat pentru ziua de 1 Octombrie a. c.

❑ D. Gheorghe Ulman învăţător la şcoala din Forăşti, a fost detaşat ca institutor şi secretar comptabil la şcoala de meserii din Dorohoi.

❑ Pe ziua de azi Vineri s'u declarat cinci cazuri de tifos.

❑ Cu începere de astă-zi se va face desinfectarea tuturor şcoalelor secundare şi primare din localitate.

❑ D. Iorgu Petrescu a fost numit de ministerul de finanţe ca agent încasator la Corporaţia constructorilor din localitate.

❑ Corporaţia „Progresul" a înaintat Camerei de Meserii, regulamentul biuroului de plasare înfiinţat pe lângă acea corporaţie.

❑ In cursul anului viitor administraţia casei şcoalelor va construi treizeci localuri de şcoale, unele în judeţul Iaşi.

❑ Preşedintele Curţei cu juri a declarat astăzi închisă seziunea Curţei.

Viitoarea seziune va fi în Ianuarie.

❑ Administraţia comunală a însărcinat pe d. profesor dr. Puşcariu cu analiza bacteriologică a apei din fântânele din localitate.

Bine că macar administraţia comunală ne-a scapat de savanţii din Bucureşti.

❑ Astă-zi curtea cu juri a judecat procesul intentat de d. Abgar Buicliu corespondentului „Dimineţei" pentru calomnie prin presă.

Acuzatul nu s'a prezentat şi curtea a primit o cerere a acestuia prin care cere amînarea procesului de oarece a cerut curţii de casaţie strămutarea procesului pentru suspiciune legitimă.

Curtea a respins cererea de amînare şi a judecat procesul în contumace, condamnând pe corespondetul „Dimineţei" la 500 lei amendă şi 10 lei despăgubiri civile.

❑ D. Munteanu, stagiar la tribunalul s. III, va fi numit procuror la Iaşi, în locul vacant. Stagiar va fi numit d. Motăş, actual portărel.

❑ **Judiciare.**—Dezbaterile au fost închise eri în procesul pentru punerea sub interdicţie a d-nei Irimescu.

Tribunalul se va pronunţa Marţi, 29 c.

— Magistratul stagiar al trib. Iaşi s. III şi grefierul acelei secţiuni, au plecat astă-zi la Voineşti, într'o constatcre privitoare la hotarul acelei moşii.

— Astă-zi şi mîine judecătorul de instrucţie al cabinetului II cercetează cazul notarului Dimitrie Iordăcheanu, din Andrieşeni, acuzat de falşuri în acte publice şi mituire.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 25 Septembrie

Mişcare la finanţe

Bucureşti. — D. J. Duduescu ad-tor financiar din Buzeu, a fost permutat la Vaslui; d. Negel ad-tor financiar de la Vaslui a fost transferat la Dorohoiu, în locul d-lui Cornea, eşit la pensie.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi s'a făcut tragerea clasei a V-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

500 lei şi un premiu de **80,000 lei No. 57,806.**

20,000 lei No. 25704.

10,000 lei No. 51665.

5,000 lei No. 14435.

3,000 lei No. 1756.

2,000 lei No. 28055.

1,000 lei No. 58836. 27553, 43086.

500 lei No. 43187, 6187, 26107, 20028, 19642, 25504, 16132.

300 lei No. 5168, 18195, 23612, 43528, 44798, 54862, 6066, 21157, 21774, 38359, 1129. 7243, 8091, 12134, 31784, 43053.

250 lei No. 452, 1193, 2937, 2694, 4025, 7744, 12884, 23659, 24027, 24515, 42400, 43863, 48080, 50258, 52465, 1615, 12291, 19225, 19359, 24674, 36063, 3706, 38871, 40854, 33272, 32726, 49404, 52612, 54429, 57123, 57497, 192, 805, 7544, 7930, 10028, 11311, 39218, 59173, 724, 9427, 22366, 29764, 29198, 20518, 22704.

Alegerea din Caransebes

Buda-Pesta.— O telegramă din Viena anunţă că în bază raportului guvernului, Impăratul nu a confirmat alegerea de episcop al Caransabeşului.

Inmormîntarea victimelor din Focşani

Focşani.—Azi dimineaţă s'a făcut, cu o deosebită solemnitate, înmormîntarea victimelor accidentului de pe cîmpul de tragere.

D. general Hărjeu şi prefectul Panaintescu au ţinut cîte o cuvîntare. Cortegiul s'a format apoi astfel: Soldaţi, în mare ţinută ducînd prapurile, Clerul, carul funebru pe care se aflau numeroase coroane, corul vocal al reg 10 Putna, familia, d. gen. Hărjeu, prefectul, reprezentanţii autorităţilor, ofiţerii superiori, muzica batalionului 7 vînători şi şcoala de sub-ofiţeri.

Sosirea d-lui Take Ionescu

Bucureşti. — D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, împreună cu d-na, au sosit eri după amiază în Capitală, cu expresul orient.

Deşi d. Take Ionescu îşi exprimase dorinţa de a nu i se face primire la gară, totuşi un foarte mare număr de prieteni politici au fost la gară, urîndu-i bună venire.

D-sa s'a întreţinut cît-va timp cu fruntaşii, pe peronul gărei.

Călătoria Ţarului în Italia

Petersburg. — După ştirile provenite din mai multe cercuri ruseşti bine informate, Ţarul Nicolae însoţit de ministrul de externe Isvolski, va pleca în curînd în Italia, spre a face o vizită regelui Victor Emanuel. Se asigură că Ţarul va lua drumul de fer prin Kiew.

Condemnare

Belgrad.—Curtea de apel a sporit de la cinci la 16 ani munca silnică, pedeapsa dată lui Jankovici şi Mueller, acest din urmă supus austriac care au fost condemnaţi acum cîte-va luni pentru spionaj.

Aeronautice

Coblentz.—Balonul „Parseval" s'a înălţat pe la 7 dimineaţă din Frankfurt pe Main şi a sosit aci pe neaşteptate la 9 şi 40, după ce făcuse 70 kilometri pe ceas, mergînd de-alungul fluviului Rin la o înălţime de 200 metri.

Declaraţiile generalului d'Amade

Paris.—Generalul D'Amade, fostul comandant al trupelor franceze în timpul expediţiei la Casablanca, a declarat unui redactor al ziarului „Matin", că expediţia spaniolă în Maroc a creat o situaţie extrem de periculoasă pentru Franţa. Această expediţie trebue să înceteze, alt-fel influenţa Franţei în Algeria şi chiar poate şi liniştea ei vor fi periclitate. Viitorul Algeriei este îndreptat spre oceanul Atlantic, prin drumul pe uscat, care trece prin Udja—Tasa—Fez—Rabat, dacă Franţa vrea să-şi expună prestigiul şi interesele sale în Algeria. Ea nu poate permite ca Tasa să cadă în mînile spaniolilor, alt-fel ar însemna pentru Franţa un adevărat eşec. Chiar dacă spaniolii nu au acum această dorinţă, ei vor fi siliţi să pună mîna pe Tasa printr'o necesitate militară şi politică. Primele succese ale spaniolilor au produs în toată Spania o redeşteptare a partidului militar şi chiar regele Alfons nu şi-a ascuns dorinţa de a căuta în Maroc un fel de despăgubire pentru coloniile perdute. De altmintrelea se ştie că guvernul spaniol e sub influenţa Vaticanului.

Situaţia în Grecia

Atena.—Sosirea în capitală a fostului ministru Theotokis a agravat situaţia.

După cum să ştie s'a alcătuit o majoritate compusă din elementele tuturor partidelor, cu scopul de a susţine proiectele militare şi financiare al guvernului, dar cu preţul unor anumite condiţiuni foarte grele pentru guvern. Dacă o criză ministerială ar rezulta din aceasta atitudine, o manifestaţie armată în contra parlamentului ar fi o conscientă directă şi imediată.

Liga contra comerţului cu carne vie

Viena.—Liga internaţională în contra comerţului de carne vie a adoptat o hotărîre, după care comitetele naţionale vor aduce toate stipulaţiunile privitoare la combaterea acestui ruşinos comerţ.

Conferinţa a fost închisă, anunţîndu-se cea viitoare pentru luna Maiu 1910 la Madrid.

Doctorul Jean Boghen, adînc îndurerat, face cunoscut în numele seu, cît şi în numele familiei şi a rudelor sale, trista veste despre încetarea din viaţă a prea iubitului seu părinte *A. Boghen*, decedat în noaptea de Joi 24 Septembrie a. c. în urma unor lungi şi grele suferinţi.

Inmormîntarea va avea loc Duminică 27 c. oarele 2 p. m.

Cortegiul va pleca de la locuinţa decedatului strada Stefan cel Mare No. 15.

In locul ori cărei altei învitaţiuni.

Pentru Proprietarii de CASE

Aducem la cunoştinţa Onor. domni *proprietari de imobile*, că pentru lucrările necesare a instalaţiunilor de

— CANAL ŞI APA —

am angajat în biroul nostru pentru această secţiune specială, pe şefulmonteur.

FERDINAND LAMPEL

fost conducător al lucrărilor de instalaţiune de apă şi canal la societatea „UNION"

şi care este în măsură a executa aceste lucrări, în toată perfecţiunea, după sistemele cele mai moderne.

Inginer B. DIAMANT & Co.

Iaşi—Strada Stefan cel Mare 38 — sub „Banca Agricolă".

Şcoala Profesională de fete

„Tereza Paraschiva G-ral Milicescu"

— Iaşi, Str. Albineţ No. 5 —

In această şcoală, situată în cea mahigienică parte a oraşului, ma predau cursuri teoretice şi practice de croitorie, după progres a statului.

Se primesc eleve interne, semi-interne şi externe.

De asemenea se primesc d-re studente în gazdă, avînd o îngrijire desoebită.

In atelierul şcoalei se primesc absolventede la alte şcoli profesionale, care vor să facă practică, fiind plătite.

Inscrierile s'au început şi ţin pînă la 15 Septembrie.

DIRECŢIUNEA

ANUNCIU

Urmând ca în *ziua de 29 Septembrie* a. c. să se facă vînzarea pentru eşire din diviziune, a imobilelor successiunei, defunctului Vasile Mihailescu, *situate în Iaşi str. de sus No. 61 şi Tataraşi No. 28*, licitaţiunea începînd pentru imobilul din str de sus No. 61 *de la suma de 7500 lei*, iar pentru cel din Tataraşi No. 28, *de lasuma de 11000 lei*, sunt înştiinţaţi amtorii să se prezinte în acea zi la oara 11½ a. m. la tribunalul Iaşi s. III-a str. Golia cu garanţia de 5 la sută prevăzută de lege.

Succesorii Mihailescu

SE CAUTA elevi la tipografia H. Goldner. Str. Primărie 17

DE ÎNCHIRIAT

Fostul Hotel Moldavia din strada Ştefan cel Mare No. 48 colţ cu strada Lt.-colonel Langa No 1, compus din 18 camere şi 8 sub soluri, reconstruit din nou, se închiriază chiar de acuma.

Doritori a se adresa la administraţia ziarului pentru informaţiuni.

De inchiriat de la 26 Octombrie 1909 **Baia** supranumită: „Zissu Herman" din Iaşi strada Pantelimon No. 18

Pentru preţ, condiţiuni şi ori ce alte lămuriri.

A se adresa la oficiul Creditului Urban din Iaşi.

De închiriet

In strada Bărboi No. 6 2 camere, una bucătărie, 1 şură, pivniţă de la sf. Dumitru viitor cu preţ de 320 lei anual.

Doctor E. Margulies

De la facultatea de Medicină din Montpellier.

MEDIC DE SPITAL

Consultaţiile de la 8 la 9 a. m. şi de la 2 la 4 p. m.

Iaşi str. Ştefan cel Mare No. 4

2000 **Decalitri vin alb şi roş ravac,** recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

VIZITAŢI ATELIERUL DE Fotografie Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

LEI 5—12 FOTOGRAFII MIGNION—5 LEI

INSTITUTUL DE DOMNIŞOARE CHAMPALBERT-HEROVANU

— Iaşi.— Strada Bărboi 19 —

Curs primar după programa statului cu examen oficial.

Curs liber în limbele franceză şi germană. Lucru manual şi piano.

Se primesc eleve externe şi semiinterne. Se primesc băeţi pentru clasa I-a primară.

Se dă o deosebită îngrijire educaţiunei.

Inscrierile se încep la 15 August şi şcoala se deschide la 1 Septembrie.

Local higienic.

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE

MOBILE

DORMITOARE. SALOANE SUFRAGERII şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **15 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou**, *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Dincele mai renumite Fabrici din străinatate

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

Se primesc elevi in gazdă

de curs primar sau liceal. Condiţiuni avantajoase.

Doritorii se pot adresa în strada

Şoseaua Arcu No. 32

In apropiere de toate şcoalele

De vînzare O vie la Socola alăturea cu crîşma de la trei sarmale, întindere de 4 fălci, a se adresa direct la d-nu **Buicliu, str.** Veche 26.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa) în vînzare La toate magazinele de consum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

CISMARIA

Petrea & Grigorescu

— Iaşi Str. Lăpuşneanu 7 —

Ambii foşti conductori în principalele magasii de încălţăminte din Bucureşti. Face cunoscut onor. public cît şi clientelei sale, că în magasinul nostru se execută tot felul de comenzi pentru domni, doamne şi domni ofiţeri. etc.

Pentru sesonul de toamnă am asortat magasinul nostru, cu felurite pielării ca: Bocs, Bocs lac, Lac francez etc. etc.

Pentru d-nii Moşieri Arendaşi, Ingineri am primit vestita piele BISON-LION renumita ca impermiabilă pentru vreme rea. In magasinul nostru se mai găseşte încălţăminte gata garantînd, atît forma cît şi soliditatea.

Comenzi se poate face şi în provincie dacă d-nii amatori trimete o gheată la noi ca măsură şi comanda se va expedia cu ramburs.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

Curele de transmisiune

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

Circul Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

☞ In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 4 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. 1 m. extra 0f30c.

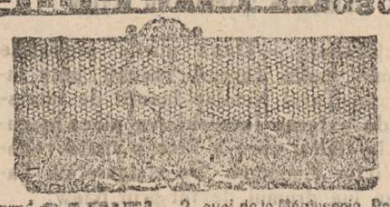

Maym GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

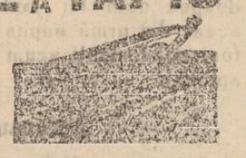

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Gelu 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 19* —

Consult. 7— a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 25 Septemb. 1909

Se poate cîştigă în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumate	Loz întreg
4. lei	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 12 — Antrepriza [illegible] de la ing. [illegible] Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 831 Dumicină 27 Septembrie 1909

LA LUPTA DECI!...

Acum cu reîntoarcerea șefului în țară, vacanța politică a încetat. Cele trei partide își au la lucru pe șefii lor. *Liberalii* cum au puterea în mînă își văd pe șeful lor vizitînd județele, văzîndu-și prietenii, rădicîndu-le moralul; *Conservatorii* Carpiști s'au deprins cu șeful lor ascetic la Țibănești, cum altă-dată era castelanul de la Florești. In schimb însă, trepădușii partidului se agită în numele șefului și partizanii se interesează de soarta mareșalilor, ba că pe d. Alex. Marghiloman l'au durut măselele, ba că i s'a scos un rărunchiu, ba că funcționează cu un plămîn, *căci cel de al doilea e Filipescu*! Cetașii se complac a se vedea în sfinții mai mici, căci de șeful lor suprem nu-i doare capul.

In sfîrșit, noi *democrații-conservatori* ne vedem revenit în mijlocul nostru pe șeful nostru iubit, cu forțe împrospătate și cu acel suflet deschis de a reîncepe lupta îndoită; una avînd chemarea de a spori organizarea partidului prin noi adesiuni la partid, alta de a descoperi și atacа pe adversar pe toată linia de bătae.

Șeful nostru și partidul conservator-democrat a dat pînă acum o luptă nu de flanc, nici în coaste, ci piept la piept pe cîmp deschis, înfruntînd lovirile adversarului său natural. Contra atacurilor cavaleriei ușoare liberale, unită în flanc cu artileria junimistă, partidul nostru a format careuri napoleoniene și a știut izbi pe îmbele partide cu succes și în județul lui Peneș Curcanul, și în cetatea Banilor și în scaunele Voevozilor.

Și i-am înfrînt! Era o însuflețire dumnezeiască în rîndurile alor noștri la auzul semnalului de luptă și din cetele alegătorilor au venit cu zecile, au venit cu sutele, au venit cu miile și i-am înfrînt.

Cu zecile i-am înfrînt la Vaslui!

Cu sutele i-am înfrînt la Craiova!

Cu miile i-am înfrînt la București!

Iar de izbit i-am izbit în toate părțile, descoperind slăbăciunile taberilor adverse.

Și n'a fost nici un element din afară care să le strice rostul îmbinărilor ilicite. Din potrivă, au folosit prilejul tuturor împărăcherilor, au făcut toate compromisurile politice, iar *Tersitul partidului* a declarat-o sus și tare că cartelurile sunt necesare și legitime, cînd e vorba ca doi slabi să lupte contra celui tare.

Și noi suntem cei tari!

Ei bine, acum prezentăm șefului nostru un partid și mare și mai tare și mai organizat, *chiar acolo unde la plecarea sa din țară era ceva mai slab organizat, și mai mic și numericește și sufletește.* O iotă din partid nu s'a slăbit; șeful găsește partidul mai tare, mai mare, mai însuflețit.

Iar partidul așteaptă acum de la șef cuvîntul de *ordine*. Și șeful îl va da.

Rolul său e îndoit.

Cu mintea lui superioară, cu legăturile și răspunderile sale știe mai bine toate țesăturile faptelor politice interne și externe. El are atingere cu Capul Statului; și partidul știe că Coroana a ținut și ține foarte mult samă de șef și de sfatul său, cum și mai ales șeful nostru se orientează după indicațiile Coroanei. Din acest contact de sus, singurul autorizat a ști totul, partidul așteaptă atîta cît politicește cade în sarcina șefului de a spune, ca orientare internă de partid. Mai știe partidul că Coroana e adînc convinsă de necesitatea partidului conservator-democrat și de rațiunea sa de a fi în echilibrul politic al partidelor ca succesiune la putere. Partidul nu se sfiește de a spune că dreptul la succesiune nu-l poate avea decît Take Ionescu, șeful democrației romîne, căci Coroana își ia indicația din asentimentul țării, nu din acele sofisme vîrîte în capul unor gâuno și politiciani prin o falsă analogie.

Cu această îndoită credință și în superioritatea șefului și în indicațiile coroanei partidul își însuțește forțele și avîntul de luptă.

Pe adversari îi vedem slabi, îi știm stabi, îi tratăm în slabi. Simburele slăbiciunii stă în însuși plămădeala organizmului lor, în sufletul șefilor săi. Necunoscători deplini ai tuturor nevoilor reale ale populațiunii noastre rurale, ei au dat leacuri rele, ca doctori ce nu știu face diagnoza, nici cunosc bine anatomia organizmului nostru social. Vremea a venit să dovedească și nepregătirea carpiștilor și nepricepera liberalilor, căci ceea ce au prezentat unii, ceea ce au legiferat alții sunt departe de a fi întruparea a tot binele obștesc. Critica mai adîncă și psihologică și politică a sufletului celor 2 partide ne va face-o șeful, el a făcut'o în parlament, el a inspirat-o în presă, el a împrăștiat-o în țară prin oratoria lui, el a însămînțat chiar la adversari întruchiparea a cîtor-va idei de ale sale.

Acum el ni le va rezerva pentru fondul positiv al programului nostru. Da, al programului nostru.

Și aici venim în inima lucrului. Partidul nostru cu șeful nostru n'are numai chemarea de a ne arăta că rău și necomplect au făcut liberalii ceea ce au făcut. Această operă negativă de acțiune de la partid la partid se face și fără conlucrarea directă și efectivă a noastră. Liberalii se desagregheazа ei prin ei; puterea uzează chiar pe liberali, cari se țin ca lipitorile de putere să-i sugă tot sîngele.

Partidul conservator-democrat trebue să se prezinte țării acum în ajunul deschiderei luptei cu un enunț de vederi politico-economice-sociale mai precise. Si partidul are intima credință că șeful știe cît și cum să formuleze aceste dorințe.

Pînă la formularea unor deziderate generale în ceea ce privește lărgirea vieții constituționale, sînt atîtea de precisat în organizarea muncei romînești; atîtea de spus în fructificarea capitalului; atîtea de reformat în finanțe, în școală, în biserică. Ideia de neam, ridicarea nivelului politic al rasei, sprijinul reciproc sînt atîtea chestii ce trec hotarul și de partid și de țară.

Dar punctul culminant e precizarea puntelor de primenire a constituției care și-a sărbătorit vara aceasta 25 de ani de existență.

Constituția a îmbătrînit și ce frumos lucru n-ar fi ca Regele bătrîn să se silească să dea țării o constituție mai largă în așa măsură ca experiența bătrînețel sale să țină echilibrul revendicărilor ce bat în coastă felul vieții noastre politice.

Deci partidul așteaptă ca în partea pozitivă a programului său de luptă să se dea enunțuri mai precise pentru a spori și sufletește ascedentul ce-l avem pînă acum politicește în masa cetățenilor Romîni.

Urînd dar bună venire șefului nostru iubit cuvîntul nostru este... *la luptă deci..*

Gh. Ghibănescu

O EPOCĂ IMPORTANTĂ

— Partidul conservator-democrat va începe lupta pentru răsturnarea guvernului —

Reîntoarcerea din congediu a d-lui Take Ionescu, va marca un eveniment de o mare însemnătate politică: fruntașii partidului conservator-democrat se vor întruni curînd in București, spre a aviza asupra programului de luptă pentru resturnarea guvernului.

Venit la putere în Martie 1907, în timpuri în care țara se afla într'o stare excepțională, guvernul liberal a obținut din partea opoziției, un credit fără de pereche de mare și o colaborare patriotică foarte largă.

Guvernul liberal a avut pentru el o situație excepțional de bună, a fost susținut, de opoziție, nu brutalizat de dînsa cum a fost cazul guvernului conservator.

Un guvern lăsat să lucreze în tihnă, nesupărat, în parlament, de o minoritate respectabilă, un guvern căruia opoziția-i ajutase la abrogarea unor legi votate de fostul guvern—aceasta a fost situația actualei ocârmuiri. In alegeri nici o presiune scandaloasă din partea opoziției; întruniri publice ținute în bună pace—o opoziție extrem de civilizată, față de un guvern fără de pereche de ticălos și nul.

Guvernul d lui Brătianu á fost alintat de adversari și maltratat de ai sei. Maltratat în senzul că astăzi, de fapt, partidul liberal nu mai are ființă: este o groaznică Babilonie, este un partid în plină desfacere.

Această parte internă n'are să ne bucure, dar nici n'are să ne intereseze. Rufele să și le spele ei în de ei, dar nu este în interesul nimănui ca un guvern fără partid, fără leac de popularitate în țară—să mai stee la putere, să se încurce și să încurce într'o vreme cînd sunt atîtea de făcut.

Guvernele cu număr restrîns de miniștri, cu un ministru la patru portofolii, n'au fost niciodată guverne solide. Ele tălmăcesc, din contra, o stare de faliment, o stare internă dezastruoasă, și, am mai spus o, asemenea guverne economicoase, asemenea mucuri de guverne, nu sunt bune nici la vremuri limpezi, necum la timpuri grele.

Mai de mult bătuse ceasul luptei pentru răsturnarea actualului guvern, pentru alungarea lui cu mijloace mai drastice, dacă singur nu vrea să-și dee seamă, că trebue să plece, că țara nu-l vrea.

Partidul conservător-democrat s'a hotărît să dee semnalul luptei.

Un program va stabili modul de luptă și fără á ști ce va cuprinde, suntem siguri, că lupta se va da repede, energică—dar civilizată și demnă.

Partidul nostru n'are nevoie să recurgă la sistemul stradelor. Guvernul liberal va fi alungat pe baza nemerniciei sale și a neputinței sale.

Va fi pedepsit pe unde a păcătuit—dar nu de junimiști cu care a păcătuit pe din două—ci de partidul nostru, pe care l urește—și are pentru ce.

Va însemna, desigur, o epocă importantă în analele politicei romînești, ziua în care partidul nostru va porni lupta și acea zi este foarte apropiată.

Strugurii turcești

— Cum se încurcă guvernul, descurcîndu-se —

Ministrul de externe a crezut că ar fi nimerit să dee un comunicat în chestia strugurilor turcești. Și l'a dat pe franțuzește, în Independența, *crezînd, se vede, că podgorenii noștri îs deprinși mai mult cu franțuzeasca.*

Comunicatul d-lui Brătianu lămurește modul flagrant cu care guvernul a nesocotit interesele podgorenilor. Căci, ce spune comunicatul și ce s'a făcut — diferă diametral.

In convenția noastră cu Turcia, strugurii sunt favorizați. Ei se bucură de o taxă de întrare excepțională, cum și făina noastră este favorizată la întrarea în Turcia.

Nimeni n'a protestat contra acestei favorizări, întru cît ea este întărită prin convenție.

S'a protestat și se obținuse dreptate pentru alt fapt: importul de struguri turcești este lămurit în convenție: el privește numai struguri de masă, cum și Austria nu permite importarea din România de cît a strugurilor de masă.

Mustarii făceau, însă, vin din acei struguri și anume din bobițele scuturate de pe struguri și din strugurii cari se stricau.

Podgorenii, mai ales cei din Iași și din Constanța, protestînd, ministrul de finanțele-a recunoscut dreptatea și un regulament, prohibitiv, în senzul știut, a fost elaborat.

Atunci s'au făcut cunoscutele demersuri din partea guvernului turc. Pretențiunile sale nu erau, însă, conforme cu convenția care nu prev de anomalia, ca o țară viticolă să-și aducă struguri de aiurea, căci aceasta ar însemna a duce struguri la vie.

Cu toate astea d. Brătianu a cedat și a dovedit că are reminiscențe plăcute despre cele citite de d-sa asupra vasalității Turciei.

Regulamentul prohibitiv a fost modificat privitor la strugurii turcești. Mustarii au dreptul să cumpere ieften bobițele scuturate în drumul de la Stambul în țară —și să concureze astfel strugurii indigeni.

Lovitura aceasta a dat-o guvernul romîn într'o vreme în care podgoriile trec prin mare criză, în care podgorenii, încărcați de datorii, rezultate din costul enorm al replantărilor, se sbat ca să scape de nevoi.

Un guvern care cedează și Turciei.

CATE VA NOTE

Iașul trece printr'o cumplită perioadă de auto-manii. Unul vrea să fie partid politic, un altul vrea să fie mare orator. Ei se fac, ei se cred.

De aceea a produs mare senzație evenimentul științific de alaltăeri: autooperația d-lui doctorand Țaicu.

Se crede că ie o farsă. Dar este perfect adevărat, că doctorandul, ca să-și dee seama de sensibilitatea individului narcotizat cu stovaină, s'a operat el singur.

Dacă faptul nu s'a fi petrecut în Iași, ci într'un oraș din străinătate, numele Țaicu ar fi fost mai bine cunoscut în Iași, de cît este astă-zi.

Și s'ar fi găsit și o missă de peste Ocean, fiica unui mare milionar, care pentru actul de curaj al doctorandului, i-ar fi cablat; „Jlove You".

Cetățeanul Vasilescu, din Sf. Vineri, este cunoscut cetitorilor noștri prin producțiunile sale literare

Printr'o delicată indiscreție am aflat că d. Vasilescu a pus sfârșit la o nouă încercare dramatică intitulată „Răspuns la congresul ținut de studenții Romîni".

Răspunsul este mai mult un studiu pe care d. Vasilescu îl face asupra Națiunei.

Țara unei Națiuni este ca grădina unei familie' și cum nu poate o familie să-și cultive grădina numai cu membri săi, așa și o țară trebue să primească în sânul ei și națiuni străine.

Apoi ajunge la concluzia.

Oamenii care reprezintă știința au să poată scoate, din broșurile mele, moduri de muncă cu cari să domnească pacea în popoare cari se aflu în sînul unei țări, precum și în țările cari se află în sînul pămîntului.

Cu modul acesta d. Vasilescu a ajuns la țări aflătoare sub sol, adică pe lumea cealaltă.

OAMENI ȘI LUCRURI

O VICTIMĂ

De astă dată știrile nu se mai contrazic. Dovadă că cenzura rusă nu se opune la publicarea detaliilor relative la starea Țarinei, aflătoare în Livadia.

Telegramele marilor ziare străine au publicat pe larg amănunte asupra boalei, asupra causelor cari au pus pe nefericita Impărăteasă a Rusiei în imposibilitatea de a mai însoți pe Nicoloe, al doilea în proiectata călătorie în Italia ba chiar au împiedecat pe însuși Impăratul de a mai părăsi țeara.

Și s'au aflat cu această ocaziune orecari pagini inedite de istorie contemporană a Rusiei și anume că Impărăteasa n'a mai trăit o zi de liniște începînd cu acea dată înfiorător de memorabilă, în Decembrie 1905 cînd în fața palatului de iarnă au fost culcați la pămînt mii de oameni, manifestanți conduși de trădătorul popa Gapon, acea uriașă cursă istorică întinsă de guvernul rus, prin mijlocirea vînzătorului; unei întregi populațiuni nemulțumite care venia să-și spună păsurile—Autocratului în persoană. Glonții armatei au făcut cel mai mare măcel ce s'a făcut vr'odată în timpuri de pace, iar ani de zile—după groaznicul eveniment—Rusia fu frămîntată de răsvrătire, de omoruri, de greve, de judecăți, de execuțiuni.

Se zice că de atunci mai cu seamă Impărăteasa trecu necontenit prin grele emoțiuni cari i au distrus zi cu zi liniștea, i-au dărăpănat sistemul nervos, într'un așa grad în cît astăzi secretul e public sau cel puțin de așa natură în cît poate servi combinațiunilor diplomatice cînd are poate motive sau temeri politice de a amîna călătoria Țarului.

Firește, e o victimă demnă de compătimit cu toată sinceritatea, această femee care, tremurînd pentru siguranța și viața copilului ei—micul Tareviciu—și a ruinat sănătatea, și-a pierdut liniștea, și a jertfit tinerețea. Dar o victimă a Rusiei oficiale, care s'a opus și se opune încă vremei cu cerințele ei de libertate și de siguranță pentru toți. Și ori cîtă milă, ori cîtă simpatie ar inspira o femee, străină poate de manifestări și violentări politice, e mai vrednic încă de milă și simpatia lumei tot acel popor întreg—poporul rus—care sufere și luptă, care și el tremură în neliniște și nesiguranță și în mijtocul căruia spînzurătorile fac zilnic, atîtea goluri, atîtea dureri. Președintele Dumei, Chomjakow, spunea zilele acestea unui publicist că în Rusia se osîndesc și se spînzură încă oameni cari nu știu ei singuri pentru ce au fost condemnați și pentru ce vor fi executați

Nu știu pentru ce, dar știu pentru *cine* și în numele *cui*!...

Rodion

Aspirațiile sociale ale femeilor

Desvoltarea umanității, după cum se știe, s'a făcut într'o luptă generală. Femeea împedecată de maternitate, a fost mai slabă în această luptă. Barbatul, în puterea forței fisice, și a luat o autoritate ce n'a dispărut nici până azi—căci numărul femeilor primite acum în dregătoriile sociale e prea mic.

De la inferioritatea fisică s'a conchis la cea intelectuală și morală. Civilizația a servit rău pe femee, căci a dat o aparență de adevăr părerei false de mai sus. Explicația e limpede. Neegalitatea culturei intelectuale, deosebirea stării economice și sociale, civile și politice a celor două sexe n'au făcut de cît să coboare pe femee, dîndu-i o inferioritate vădită.

Azi însă, cu tot felul de probe, s'a dovedit că această inferioritate a fost numai trecătoare, a fost ceva artificial și care se poate lecui cu desăvîrșire. Răul cel mare e, că, apăsarea suferită de o jumătate a omenirei, s'a răsfrînt și asupra celeilalte, împedecînd astfel pe toată lumea în desvoltarea la care ar fi putut ajunge.

Femeea, pe de o parte a fost în toate timpurile roaba legilor, la facerea cărora ea nu a luat parte; pe de altă parte și civilisația în progresul ei a diferențiat sexele prin diviziunea muncii. Dar cu cît femeea ajunse mai deosebită de bărbat, cu atît ea i deveni echivalentă. Așa că egalitatea lor constă tocmai din diversitate.

Și orice ar spune fisiologia și psihologia despre femee, nimic nu împedică a vedea în ea o *persoană*, un individ responsabil ca și bărbatul, avînd a-și face singură o soartă liberă.

Ideea de a da libertate femeei, în înțelesul larg al cuvîntului, se agită pretutindeni și cu o putere pe care nimic nu o va putea înăbuși.

Apărătorii cauzei femeilor se găsesc nu numai în sexul lor, dar chiar și între barbați și încă între cei mai luminați.

Toți cei cari-și dau samă de influența femeei în societate luptă ca ea să nu mai fie nici *idol*, nici *păpușă*, dar nici *sclavă*. Femeea trebue să lucreze ca o ființă conștientă și liberă alături cu bărbatul pentru perfecționarea artelor, științelor, instituțiilor, familiei și a societății.

E foarte adevărat că femeea fără nici o pregătire pentru viața casnică nu valorează nimic, nici ca mamă nici ca soție; dar iarăși crescută numai cu acest ideal, ea nu-și va putea îndeplini bine nici datoria ei familiară. Femeea după acțiunea ei preponderentă în casă, are mare nevoe de a fi cultivată în înțelesul bun al cuvîntului, căci de la ea atîrnă binecuvîntarea sau blestemul întregei familii.

Și cum s'ar putea ca o țară să progreseze, să se regenereze, cînd jumătate din ea este exclusă de la pregătirea luminată și conștiința de care are nevoe un individ ca și un popor?

Cum s'ar putea admite ca femeia, în brațele căreia se desvoltă viitorul cetățean, să nu aibă format spiritul și inima pentru datoriile ei de cetățeană? Cum să nu aibă ea idee de ceea ce conducătorii unei țări voesc să facă? Și cum n'ar putea pretinde ca barbatul să-și facă datoria lui în viața pulică, dacă la căminul lui nu se găsește o inimă mare de femee, care să știe a simpatisa cu interesele universale fiind în stare să-și sacrifice la nevoe și fericirea ei proprie?

Deci e mare nevoe de a da femeei o educație progresivă, rațională și integrală. Și trebue luptat ca femeea printr'o educație prea largă să nu imiteze nimic din cele ce scad valoarea barbatului; să se caute a o aduce egală numai în apucăturile bune pentru opera civilisatoare a umanității ei pentru fericirea individului în parte.

*

Femeia în timpii de față a început a avea conștiință de ea singură. Grija fericirei ei nu mai voește s'o lese pe sama barbatului, ci și-o ia asupra-și—așa că sprijinul sexului tare a cam început a fi o legendă Alte aspirații muncește conștiința modernă a femeilor—aspirațiile vechi nu se mai potrivesc cu cele de acum. O profundă revoluție pacifică începe—adevărata evoluției a inimei și a judecății.

Traiul devenind greu, barbatul, rar poate hrăni și pe femee—de aici vine

nevoia ca şi ea să muncească pentru a-şi cîştiga pînea. Aceasta o sileşte de a identifica chestia muncei cu chestia socială. Iată începutul noilor ei aspiraţii. Dar pe lîngă nevoia de a-şi cîştiga pîinea, mai vine şi trebuinţa sufletească de a lucra, mai vine şi legea progresului, care împinge pe femee de a nu mai primi starea degrădătoare pe care fraţii noştri mai mari ne-a hărăzit o.

Femeea care începe a deschide puţin ochii, întrevede printre obligaţiile ei şi pe cele sociale, care pînă acum o lăsau rece. Să vedem însă care i sunt dorinţele; ce voeşte ea?

Femeile cer: o educaţie morală şi socială; uşurarea mijloacelor de a-şi procura singure pîinea; dispunerea liberă a venitului ei; libertatea muncei—deci suprimarea monopolului bărbătesc; încuviinţarea de a-şi da şi ea părerea cu glas tare în chestiile de interes public; să facă parte şi ea din instituţiile de binefacere socială; şi, în sfîrşit, să poată lua parte la toate sarcinele sociale.

Se înţelege că pentru a forma pe o femee ca să răspundă bine tuturor noilor ei aspiraţii, e nevoe de a studia cu ea reformele economice preparînd o la aceasta printr'o cultură metodică şi ştiinţifică pentru a cîştiga într'adevăr spiritul social şi pentru a-şi exercita mai bine şi o profesiune.

Dar cît timp ea va fi proprietatea barbatului, cît timp nu va fi liberă economiceşte nimic din dorinţele ei nu se vor putea îndeplini. Inainte de toate: *independenţa economică*, ca prin propiile ei puteri să şi desvolte inteligenţa căpătînd cît mai multe aptitudini pentru a fi nu numai hrănitoarea corpurilor ci şi dirguitoarea fiinţelor morale.

Pentru a o desrobi economiceşte trebue căutată soluţia cea mai bună, care să nu aducă duşmănie între sexe: căci interesele sexelor după concepţia sănătoasă şi raţională a adevăraţilor oameni nu sunt de loc inconciliabile, ci solidare.

E prea adevărat că faza prin care trece acum femeea, s'ar părea că e o fază cam de separare de cauză de a soţului ei. E numai părere. Femeea acum îşi deschide sufletul înaintea unor nevoi, unor aspiraţii, unor orizonturi largi şi străine pînă acum vieţei conjugale. Aceasta nu e un divorţ; ci numai o preparare necesară reînoirei căminului—cum e plecarea Norei din casa barbatului ei (Piesa lui Ibsen). Căminul viitor va avea cu totul alte temelii decît cele pe care a fost clădit căminul vechi.

(Va urma).

Maria C. Buţureanu
Institutoare

„Opinia" la HUŞI

Coesrp. particulară a ziarului „Opinia"

Dăm loc în coloanele ziarului nostru, urtoarei scrisori, ce primim din partea d-lui dr. I. Munteanu, fost prefect şi senator liberal. Scrisoarea d-lui dr. I. Munteanu lămureşte unele puncte din culisele liberale şi ne explică mentalitatea partidului liberal şi atitudinea ce şi-a păstrat şeful partidului faţă cu fruntaşii liberali din judeţele vizitate.

Domnule Redactor,

Cu ocaziunea vizitei şi banchetului ministerial de la Huşi, gazetele au găsit prilejul, să publice tot felul de articole de reportagii, care nu corespunde cu adevărul şi să facă tot felul de comantarii, răutăcioase sau bine-voitoare, aşa după cum pot respunde intereselor de partid, ale căror organe sînt. Cred că, nu este treaba mea, a răspunde şi a restabili adevărul, de cît numai în ceia ce mă priveşte.

Aşa, de pildă, în numărul de Marţi 22 Septembrie — al jurnalului ce redactaţi, s'a scris. *Izbutit-a oare primul ministru să împace animozităţile locale?... Dr. I. Munteanu a fost izolat şi nebăgat în seamă... D. Ionel Brăteanu nu s'a interesat personal de fostul prefect liberal.. şi a lăsat să i se pue tacîm la banchet în urma lui moş Alecu Brînzaru.*"

La toate acestea iată ce am de zis

Nu este exact că, mi s'a pus tacîm la banchet, nici în urma, nici înaintea lui moş Alecu Brînzaru, pentru simplul motiv, că am refuzat în mod ostentativ, a lua parte la el.

Nu este exact că, am fost izolat de cineva din combinaţiunele politicei Huşene. Partidul liberal local trece printr'o criză destul de acută, pentru a putia, să-şi dea luxul izolărilor.

Dacă stau izolat, este că, eu singur mi-am impus această rezervă şi voi stărui într'însa, pînă ce fruntaşii liberali locali vor înţelege mai bine rostul politic şi pînă ce tinerii de la centru, vor pricepe că, personalităţile politice nu se inventează, după planul ochilor sau al intereselor de coterie.

Dacă n'am fost vizitat, sau cel puţin cercetat de d. Ionel Brăteanu, aceasta nu se poate lua ca o măsură specială mie, *de nebăgare în seamă*, — după cum se exprimă corespondentul d-v—de oare ce întreaga atitudine a primului ministru, dovedeşte că măsura aceasta a fost, prealabil luată pentru toţi fruntaşii liberali din localitate, şi ca să ne convingem de acest adevăr, să restabilim faptele:

Pe cînd la Vaslui miniştrii au stat 2 zile—17 şi 18 Septembrie—la Huşi n'au găsit bine, să se oprească, de cît 11 oare, şi anume, de la 8 oare seara de 16 până la 7 oare dimineaţa lui 17 Septembrie, just timpul necesar pentru banchet şi pentru somn, fără să fi vizitat pe cineva şi fără să se fi întreţinut—măcar cîte-va minute— cu vreunul din fruntaşii locali, cu cari a benchetuit, afară de discursul rostit foarte rece şi fără nici o aluziune la politica locală.

Primul ministru a praferit, să doarmă într'o odăiţă mică, ce prefectul a putut să-i pue la dispoziţie, numai să nu aibă contact, cu fruntaşii partidului, cari i ar fi putut oferi o găsduire mai confortabilă până în zorii zilei, cînd s'a grăbit să plece la Vaslui.

Ceva mai mult, la Tîrzii propietatea d-lui senator Leonida Constantin, unde i se pregătise un ceai furnizat de Capsec—primul ministru nu s'a oprit, de cît cîteva minunte, până s-au făcut prezentările, şi cu toate stăruinţele, Doamnelor de gazdă şi a d-lui Porumbaru, de a mai întîrzia un ceas, pentru a lua ceaiul, d-sa a răspuns scurt, „*d-re nu aveţi de cît să rămîneţi, dar eu plec*" şi a plecat.

Aşa fiind lucrurile, să mai poate susţine că am fost singurul neluat în seamă? Eu cred din contra, că dintre toţi fruntaşii, partidului, acel ce n-a suferit nici un afront, sînt tocmai eu, căci am stat acasă.

Şi dacă ar fi să judecăm lucrurile fără patimă politică, eu cred că şi d-v., cei de la „Opinia", care vă interesaţi şi cunoaşteţi mai bine politica Huşană, veţi conveni cu mine, că bine am făcut.

In ceea ce mă priveşte pe mine, vă declar d-le Redactor că, tare mă împacă şi rezerva ce mi-am impus, şi nebăgarea mea în seamă de către cei mari, de care ce, ştiut este că activitatea mea politică, numai mie nu mi a folosit, ci tocmai acelora, căror rezerva mea de azi, le strică.

Mulţumindu-vă de ospitalitatea ce veţi da acestor cîteva rînduri, vă rog să primiţi cu această ocaziune expresiunea stimei mele. **Dr. Munteanu.**

Din dosariul unui ministru

— D. V. G. Morţun, ministru al lucrărilor publice, a sustras de sub sechestru grîne ce-i au fost sechestrate de creditorii săi —

Continuînd cu extragerea din dosarul falimentului d-lui V. G. Morţun, actual ministru în guvernul liberal.

Astă-zi vom dovedi că ministrul s'a făcut vinovat de sustragere de sub sechestru fapt infamant prevăzut şi pedepsit de art. 330 al. a. din c. p.

In anul 1900 se sechestrează de către Solomon E. Pascal, creditorul d lui V. G. Morţun pentru suma de 7800 lei, o cantitate de grîne aflătoare pe moşia Broşteni, judeţul Roman, propietatea d-lui V. G. Morţun. Se numeşte custode pe Constantin Dimitriu, primarul acelei comuni care, după cum se va vedea, în unire cu V. G. Morţun şi cu Avram Lazăr, adtorul moşiei Broşteni, au sustras de sub sechestru şi vîndut marfa sechestrată.

*

Din ancheta ordonată de parchetul de Roman rezultă clar că sustragerea s'a făcut cu ştiinţa d-lui V. G. Morţun căci martorul Ioan Solomon ca şi primarul Dumitriu de altmintrelea, arată: „asupra sustragerei de sub sechestru judiciar a 4 vagoane grîu, ovăs, din 2 girezi şi sfecle de pe 60 hectare,— aceasta s'a făcut după ordinul d-lui V. G. Morţun".

Fostul custode Constantin Dimitriu, acuzat că ar fi fost complice la sustragerea de sub sechestru, petiţionează în ziua de 28 Septembrie 1900, către prezidentul tribunalului Roman, în care descărcîndu-se de acuzarea ce i se aduce spune textual:

„Am fost nevoit să lipsesc din comună din cauza unor grave interese familiare şi în timpul lipsei mele d. G. V. Morţun a înstrăinat grîul, întrebuinţîndu l în semănătură, asemenea şi ovăsul şi sfecle pe care le-a transportat la gară.

*

Bazat pe aceste dovezi, procurorul din Roman, prin rechizitorul No. 11991 din 1900 trimete în judecată pentru sustragere de sub sechestru atît pe administratorul d-lui Morţnn, cît şi pe fostul custode Dimitriu.

Trebue să observăm că acel administrator se află şi astă-zi în serviciul d-lui V. G. Morţun, ceia ce dovedeşte pe deplin că el lucrase din ordinul acestuia.

In numărul viitor vom continua.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Herr Petrescu im Cirkus".—Acesta e titlul unui foileton foarte drăguţ şi spiritual apărut sub forma unei corespondenţa din Bucureşti în „Berliner Lokal—Anzeiger" cu data de 4 Octombrie (Abendblatt). Cetitorii noştri au înţeles că e vorba de d-l Emil Petrescu, prefectul poliţiei Capitalei şi de celebra d-sale „razzie" întreprinsă nu de mult în contra demi-mondenelor bucureştene. Intîmplarea a dat mult de vorbit presei noastre şi nu e de mirat că ea a pătruns sub forma amintită mai sus în presa străină, graţie talentatului scriitor şi observator care a semnat zisul foileton german cu pseudonimul „Costică Bucur".

Epizodul e redat cu atîta bonhomie şi suggestivă graţie încît nu ne ar mira să vedem—ca mîne—vre un romancier străin, doritor de exotisme picante, împrumutîndu-l de a gata pentru a caracteriza viaţa de pe la începutul secolului XX „la porţile orientului".

Şi vina va fi numai a originalului prefect „Herr Petrescu" care s'a încumetat să tulbure elita bucureşteană tocmai cînd îi era viaţa mai dragă...

*

Profesorul Laveran a comunicat Academiei de ştiinţi din Paris că a găsit un mijloc de vindecare a „boalei somnului" atît de răspîndită în Africa. El face uz de un derivat al anilinei cu vomitivi dar nu este încă pe deplin edificat asupra durabilităţei acestui tratameut.

*

Un tînăr maestru englez Aglio Diddin susţine că a descoperit misterul care face din vioarele Stradivarius instrumentele cele mai perfecte

După opt ani de exprimentări s'a convins că materialul desăvîrşit pentru ca o vioară să capete o densitate egală în toate părţile şi o elasticitate foarte mare este ca să aibă lemnul omogen. El supune dar instrumentele unei operaţiuni tecnice, care realizează acest ideal şi construeşte „stradivarii" după comandă, dîndu-le vibraţiuni la feliu cu ale originalelor celebre.

*

După patru zeci şi nouă de zile de călătorie s'a întors la 8 Septembrie st. n. expediţia făcută de arheologi în partea de mijloc a Saharei nordice. Şeful expediţei, arheologul american, Dow Covington, arată că „oraşul de aramă" s'a dovedit basm. Cu toate astea la apus de oaza Siwa sînt clădiri, după spusa tribului Senussi. Cercetări n'au putut face, fiind că s'au legat faţă de guvernul egiptean a nu înainta mai spre apus de Siwa. La trei zile de călătorie spre răsărit de Siwa au găsit o oază Tobogba. pînă acum ne pusă pe vre-o hartă. Au găsit mlăştini sărate. In oaza Siwa se află templul lui Ammon şi „Visteria regelui", la cari nu s'au făcut încă mai nici o cercetare.

*

Despre a doua premieră a teatrului Davila din Bucureşti vom publica în numărul de luni un articol semnat de amicul nostru d. G. Beldiman.

*

STRUNA ZILEI

BATRINEŢE!

Rugăm pe d. Fîntînaru să fie gentil cu primarul şi să repare strada Gane, impracticabilă cu totul.

«Opinia»

Care dintre străzi ieşane
Seamănă cu domnul Gane,
Nimeni n'ar mai fi în stare
S'o.... repare.

Informaţii

❑ Părintele Alexandru Şerban, candidat la colegiul consistorului superior bisericesc a adresat alegătorilor următoarea scrisoare:

Cinstite părinte,

Vei fi chiemat să alegi doi membri pentru consistoriul bisericesc, în ziua de 7 Octombrie a. c.

Ca unul ce am slujit Domnului, cu dragoste nefaţarnică mai bine de 28 ani, am crezut, că trebue să-mi pun candidatura şi să apelez numai la dragostea Sf. Voastră ca să o susţină.

Iubit'am podoaba Casei Domnului, dreptatea şi legea Lui, încă din tinereţele mele şi nu mă voi schimba la bătrîneţă. Respectat-am hotărîrile conştiinţei, preţuit-am respectarea legilor omeneşti şi am iubit pe oamenii pricepuţi, muncitori şi de caracter.

Mi-a fost groază totdeauana de linguşitori, a căror ideal a fost numai interesul personal.

Făgăduesc, că voi sprijini toate măsurile bune, ce se vor propune şi nu voi uita suferinţele preoţilor, dacă mă vor onora cu încrederea lor.

Incredinţat, că activitatea modestă şi purtarea mea din trecut vor fi o garanţie a lucrărilor viitoare, cer votul sfinţiei Voastre.

Termin, invocînd pe bunul Dumnezeu, ca să reverse darurile sale cele bogate asupra slujitorilor Bisericei Româneşti şi asupra tuturor fiilor scumpei noastre Românii.

❑ Marţi 29 Septembrie se va oficia un Te Deum, cu ocazia aniversării naşterei A. S. R. Principesa Elisabeta.

❑ Aseară cu trenul de 11 a sosit în localitate d. Colonel Luca Vlădoianu, comandantul brigăzei 14 infanterie.

Astă-zi d-sa a inspectat regimentul Ştefan cel Mare.

❑ D. Gh. Dimitru-Păuşeşti, secretar inspector al camerei de meserii, a plecat în anchetă la Tg. Frumos,

❑ Şedinţa camerei de meserii, care trebuia să se ţie mâine Duminică, s,a amînat pentru poimâne Luni 28 Sep tembrie c.

● Astă-zi s'au terminat şedinţele Consiliului de rezboiu.

Consiliul se va întruni luna viitoare cînd va judeca cîte-va procese interesante.

❑ D. doctorand Ţaicu, care s'a operat singur, se află foarte bine. Peste opt zile curajosul medic va putea părăsi sanatoriul „Sf.-Maria", unde se află internat.

D. doctor Şeptilici, unul din medicii care a asistat la auto-operaţie, povestea ieri, într'un cerc, actul curajos al doctorandului.

— D. Ţaicu, spunea doctorul, prepară un studiu asupra Stovainei, narcoticul descoperit de profesorul Toma Ionescu. Se ştie că Stovaina amorţeşte organele, dar nu adoarme pe individ. D. profesor doctor Juvara, al cărui asistent este d. Ţaicu, întrebuinţează Stovaina la mnltele operaţiuni ce le face. Ţaicu voia să facă experienţa asupra persoanei sale, spre a şi da seama de sensibilitatea individului narcotizat cu stovaină.

Operaţia a reuşit minunat. Curios este, adăugă doctorul, că, pe cînd operatul se găsea foarte bine, noi, spectatorii, am ieşit extenuaţi din camera de operaţie şi nici nu voiam să credem că am văzut, ceea ce văzusem de fapt cu ochii noştri".

❑ Doamna Zoe Conduratu, artistă a teatrului naţional, s'a supus ieri unei grele operaţiuni, care, executată de d. profesor Juvara, a reuşit deplin.

❑ Pe lîngă şcoala Lungani-Voineşti, s'a înfiinţat cu începere de la 1 Octombrie, şi divizia a 3-a.

❑ Eri pe la oarele 6 p. m., aparul Teodor Vasile, în etate de 60 ani, din str. Gându 15, pe cînd cara apă şi se afla în ograda d-lui C. Raicu, din str. Moţoc No. 11, a încetat subit din viaţă.

Cadavrul a fost transportat la morga spitalului Sf. Spiridon.

❑ **Militare.**—După cum am anunţat, statul major al armatei pregăteşte un proect pentru reorganizarea infanteriei. Prin acel proect se tinde la desfiinţarea batalionului al treilea de la regimentele de infanterie şi la crearea unui batalion de cadre pentru instruirea trupelor din rezervă şi concediu.

Prin acel proect, de fapt, nu se tinde la micşorarea efectivului infanteriei. Ar fi pe viitor două batalioane permanente în fie care regiment, dar fie cărui batalion i s'ar spori efectivul astfel că de fapt trupa care e azi în trei batalioane să fie pe viitor numai în două.

Cu modul acesta ar rămîne disponibile cadrele formate pentru batalionul al treilea şi acele cadre ar fi întrebuinţate pentru instruirea contingentelor aflate în concediu şi rezervă.

Ar urma să se cheme pe serii, timp de o lună, în fiecare an câte un contigent din concediu şi rezervă.

Statul major al armatei are credinţa că procedând ast-fel va ajunge ca armata să aibă pregătite pentru ori-ce împrejurare atât trupele de sub drapel cât şi cele din concediu şi rezervă.

Proectul va fi supus discuţiei consiliului superior al armatei şi apoi înaintat parlamentulului.

❑ Cursurile şcoalei militare d n localitate se vor începe tot la 1 Octombrie a. c.

❑ Consulul general al Germaniei în Iaşi, d. Jentsch, s'a întors din concediu.

❑ D. Inginer Pinchis Avram I., din Iaşi a fost angajat, cu contract, pe timp de 3 ani, cu începere de la 15 Septembrie st. n, în calitate de sub şef de secţie în serviciul ad-ţiei c. f, r.

❑ **Ministerul de interne a comunicat prefecturei judeţului că a aprobat revocarea d-lui Alexandru Bărsan, primarul comunei Voineşti şi a d-lui Ion Crăciun ajutorul de primar al comunei Galata.**

DIVERSE

— Astăseară membrii societăţii de binefacere „Fraterna romînă" se întrunesc pentru a proceda la alegerea preşedintelui societăţii.

— Turistul francez Brunet va face mîine, Duminică, un marş pe jos de 80 kilometri. La orele 6 seara va fi în Piaţa Unirei unde va cînta Marselieza, iar la orele 10 seara, va executa, dansînd, un marş la Circul Sidoli.

MINTEA COPIILOR

— *Il n'y a plus d'enfants Monsieur!* aşa îmi spunea dăunăzi o tînără franceză, Nu mai sunt copii! Tînăra nu vorbea cu îngrijorare, pentru că la vrîsta ei n'o preocupă încă problema depopulării Franţei, cuvintele ei aveau un înţeles figurat: că astă-zi copii sînt prea deştepţi şi înţeleg prea multe.

Se pare că lucrul e adevarat şi dădea loc la multe boclucuri. Aşa, se dă drept autentică anecdota următoare:

Un copil asistă la botezul unui frăţior. Ii aflase el originea, dar nu era tocmai sigur. Şi atunci întrebă:

— E adevărat că l'a adus o barză?

— Da, zice tatăl său.

— Ei, şi o să l ia *şi pe dînsul îndărăt*, dacă n'o să plăteşti ratele la timp?

Iată o întreagă stare de lucruri denunţată lumii adunate la botez. Bietul părinte s'ar fi socotit mult mai fericit dacă copilul său ar fi fost mai puţin deştept şi n'ar fi prins cu inteligenţa lui epizoadele acelei drame economice care este lupta dintre credit şi debit.

*

Este întrebarea încă dacă acel copil a dat dovadă de inteligenţă prin acea aplicare simplistă a unei cunoştinţi pe care o căpătase—retragerea de către negustori a mărfurilor neplătite—unui fenomen pe care nu-l cunoştea: condiţiile în care barza obicinuieşte să înmulţească familiile.

Ceea ce luăm drept inteligenţă deosebită la copii este tocmai lipsa de pătrundere, care însă nu dovedeşte nici prostie, pentru că la vrîsta lor n'au elementele necesare pentru a-şi putea face o idee exactă, de cele ce să văd sau află.

La şcoală unde sînt adunaţi mulţi copii, cărora li se vîră în cap tot felul de noţiuni abstracte, se căpată zilnic tot felul de exemple de asemenea *simplistificări*. Un elev din clasa III primară vorbeşte de Longin, luat ca ostatic de daci

— Longin scrie lui Traian o *cartă postală*, spunîndu-i că se va sinucide.

Nimic mai firesc—de cît închipuirea elevului că de vreme ce Longin a avut de scris, a scris, o cartă postală. Să nu ne mirăm dacă vom auzi c'a recurs la un mijloc şi mai expeditiv chemînd pe Traian la telefon.

*

Astă iarnă am vorbit cu un elev din clasa a III-a rurală. L'am întrebat cîte regate sînt în Europa. Mi le-a înşirat întâi pe toate, oare-cum în mod oficial, iar la urmă a adaus că „mai este şi" Bulgaria.

— De ce n'ai spus'o în rînd cu celelalte?

— Apoi la şcoală nu se pune *încă*, dar *eu* le-am spus băieţilor.

Pasă-mi-te! Micuţul citeşte gazete!

Se pare că în Anglia e alt procedeu. Acolo învăţătorul povesteşte elevilor evenimentele cele mai însemnate şi apoi aceste povestiri servesc drept teme de compuneri.

Fireşte că descoperirea polului nordic nu putea fi scăpată din palmă. Şi iată cîte-va extrase de compuneri.

O fetiţă de zece ani scrie:

„Zilele astea s'a vorbit numai de descoperirea polului nord. Se pare că doctorul Cook a fost acolo înaintea tuturor. Dar abia sosise, cînd comandantul Peary a sărit dintr'un colţ şi a strigat: *polul e al meu*! Mai întîi s'au repezit cu furie unul la altul şi au început să ţipe îngrozitor, agitînd în aier steagul american. Pe urmă au căzut la înţelegere să dăruiască polul preşedintelui Americei".

Alta:

„O mulţime de oameni au încercat să descopere polul nord. Dar cum ajungeau acolo mureau. Osemintele lor au fost găsite de dr. Cook şi de comandantul Peary. Aceştia n'au murit, pentru că sînt americani."

Un copil de opt ani scrie:

„După multe osteneli doctorul Cook şi comandantul Peary au ajuns în fine la pol. Dar dr. Cook a fost întâiul. La pol e îngrozitor de frig, ninge într'una şi nu se vede de cît un cîmp de zăpadă. De accea se cheamă polul nord. Locotenentul Shackleton a vrut să meargă acolo dar s'a rătăcit pe drum. Mama zice că în curînd aeroplanele vor merge la pol."

Unul de nouă ani;

„Peary s'a dus la polul nord cu un vapor la fel cu Dreadnought, pentru că pe mare drumul costă mult mai ieftin de cît cu trenul. Descoperirea polului e un lucru frumos, pentru că polul nord e capătul lumii."

***

Şi ca să termin, voiu da un exemplu asemănător cu acela de la începutul articolului.

Un domn stă pe coasta englezească şi priveşte nişte vapoare. Un copil foarte îndrăzneţ, cu care intrase în vorbă, îi „explică" mecanizmul vapoarelor, aşa cum îl înţelege el. Omul, entuziasmat, îi spune:

— Văd că în Anglia sînt copii foarte deştepţi.

— Dar ce, nu eşti englez?

— Nu, sînt german.

— German?!?

Şi copilul e cuprins de-o adevarată spaimă.

— Te rog, zice el rugător, să nu povesteşti împaratului ce ţi-am spus despre vapoarele noastre, astea sînt secretele noastre.

Cel cu barza a trădat griji de famiiie; cel cu vapoarele a făcut ceva mai grav: a trădat griji naţionale—căci multe va fi auzit despre apropiata invazie germană.

Liviu.

Ultime informaţii

❑ *Din partea liberalilor, la alegerea parţiale a colegiului II de senat din Iaşi, urma să candideze d. doctor Manicatide, a cărui candidatură ar fi fost agreată şi de naţionaliştii, de şi trei sperturi din clientela profesorului este evreiască.*

A trebui să se renunţe, însă la această candidatură, d. Manicatide ne-având încă vrâsta de patru zeci de ani cerută de lege.

❑ *De cte-va zile epidemia de febră tifoidă e în descreştere.*

Nu s'a mai semnalat nici un caz mortal, de la 27 August şi până în prezent.

Cazurile noui se constată în număr mic şi nu mai prezintă gravitatea de mai înainte.

❑ *Serbarea jubiliară a liceului* Laurian *din Botoşani, s-a fixat pentru Duminica viitoare 4 Octombre.*

❑ *D. maior G. Ionescu. fost ofiţer al stărei civile, unul din fruntaşii desidenţei liberale, s'a înscris astă-zi în partidul conservator democrat din Iaşi.*

Ceilalţi liberali desidenţi se vor întruni în astă-seară, acasă la d. Nicolaide, spre a decide asupra viitoarei lor situaţiuni politice.

❑ *In ultimul moment aflăm că s'ar fi conoenit definitiv asupra numirei prefectului judeţului Iaşi.*

El va fi d. Const. Krupenski, mare proprietar, fost magistrat, fost consilier comunal.

❑ *Consiliul facultăţei de drept va fi convocat în cursul săptămînei viitoare, spre a proceda la alegerea unui decan, pe un nou period de ani.*

FALSUL D-LUI CORBU

— Ziarele junimiste cearcă să scoată basma curată pe primarul falsificator—

Ziarele junimiste din Bucureşti dojenesc „Opinia" fiind-că a subliniat falsul comis de fostul primar Corbu şi a publicat condamnarea lui de către curtea de Iaşi.

In ziarele junimiste, falsul fostului primar de Piatra N. apare ca o faptă filantropică: „D. Corbu, zice *Conservatorul*, voia să facă „o îndatorire unei mame de familie şi să scape de la serviciul militar pe fiul ei, care, slab de constituţie, n'ar fi putut suporta viaţa de cazarmă".

Conservatorul afirmă, deci, falsul lui Corbu, căci el n'a certificat, bazat pe acte medicale, că tînărul Crivăţ este slab de constituţie, ci că este fiul mai mare al „mamei de familie", vadană şi saracă".

De almintreli, dacă ar fi adevărat că Crivăţ este slab de constituţie, el ar fi fost scutit de comisia de recrutare şi n'ar mai fi avut nevoe primarul să transforme slăbiciunea fizică în „fiu susţinător al mamei sale, vadană şi săracă".

Ziarele junimiste, cari cunosc toate intenţiunele d-lui Corbu, cunosc şi considerentele curţei, deşi ele n'au apărut încă. Şi ştiu că d. Corbu a fost condamnat pentru „neregularitate derivînd din legea recrutărei", speţă juridică necunoscută până azi.

*

Am zis că nu cunoaştem considerentele curţei de Iaşi. Dacă în materie de falsuri în acte publice, art. 124 din c. p. prevede următoarele: „se va pedepsi asemenea cu închisoare de la 3—5 ani, cu interdicţie pe timp mărginit şi cu amendă de la 50 lei în sus, orice funcţionar sau ofiţer public, care alcătuind acte scrise privitoare la funcţia lui, va fi, *cu violenie, denaturat instanţa sau circumstanţele lor, constatînd ca adevărate fapte mincinoase*".

Perfect cazul Corbu, după însăşi mărturisirea *Conservatorului*. Căci certificînd că Crivăţ este fiul unei femei sărace şi făcînd-o ca să fie amabil cu o mamă de familie, Corbu a denaturat adevărul cu intenţie şi cu violenie şi a constatat, cu bună-voinţă şi ştiinţă, fapte mincinoase.

*

Am arătat ce zice condica penală. Există, însă, şi o jurisprudenţă a Casaţiei, exact pentru cazul Corbescu, stabilită (No. 449 din 5 August 1892, c II) cu prilejul respingerei recursului unui notar, care se făcuse vinovat într'o speţă identică cu a lui Corbu.

... „Dacă se constată dar, glăsueşte jurisprudenţa, că primarul a dresat un act în senzul că tînărul chemat la recrutare este unicul fiu al mamei sale văduve, *care are necesitate de concursul lui pentru procurarea mijloacelor de existenţă, atestaţiune care este neadevărată şi primarul avea bună ştiinţă despre falşitatea unei asemenea atestaţiuni*—şi dacă tînărul s'a servit de acel certificat la consiliul de revizie şi a fost *definitiv scutit* de serviciul militar, în acele circumstanţe nu s'a violat de către curtea de Apel art. *124 din cod. pen.*, căci după competinţa de funcţionar ce avea ca primar, *a fabricat menţionatul certificat* în cond. art. 40 din l. r., şi căzînd astfel *prejudiciu societăţei*, prin scutire de armată a acelui tînăr, pe baza acelui certificat.

*

Vom mai reveni asupra chestiei. Astăzi am dovedit falsul, am dovedit că, pentru fapte absolut identice, un primar a fost condemnat la închisoare la degradare civică—şi asteptăm pe considerentele Curţei în chestia specială spre a reveni.

❑ O inovaţie straşnică la teatrul naţional.

Două artiste ale teatrului naţional din localitate îşi dispută rolul Toanetei din „Bolnavul inchipuit".

Comitetul teatral, faţă de această foarte delicată situaţie, a publicat concurs între cele două rivale. Concursul, unic în felul seu, va avea loc astăzi la ora cinci, în faţa—fireşte—a d-lui Petrovici, .. de logică la universitate şi deci competinte în cazul special.

Vorba ceea: dacă i bal, bal să fie.

❑ **De la conservator.**—Direcţiunea conservatorului de muzică şi declamaţie pune în vedere elevilor amînaţi, notaţi mai jos, că în ziua de 2 Octombrie a. c., la orele 9 dimineaţă, să fie prezenţi în sala conservatorului, pentru a fi examinaţi la următoarele obiecte:

Morariu Vasile la teorie şi solfegiu, anul I şi trompeta anul al II-lea; Rusovici Constantin la armonie anul II-a şi trompeta anul al V lea; Boncescu N. Ioan la violină anul al II lea curs superior; d şoara Aglaia Holban la piano anul III lea curs inferior.

— Examenele de admitere provisor a noilor eleve şi elevi înscrişi, s'a fixat după cum urmează:

Teorie şi solfegiu la 3 Octombrie, de la orele 9—12 a. m.; Armonia la 5 Octombrie; piano eleve şi elevi la 6 Octombrie; canto la 7 Octombrie; flaut, oboe, corn, trompeta şi trombon la 8 Octombrie; declamaţia la 9 Octombrie; violina, violoncel şi contrabas la 10 Octombrie.

Cursurile se vor începe regulat, la 12 Octombrie, cînd la orele 9 a. m. se va face şi sfinţirea apei şi vor fi prezenţi toţi elevii şi elevele în salonul conservatorului.

❑ Şcoala de repetiţii a teatrului naţional a fost ieri, din nou, spectacolul unei mari descărcări de nervi a directorului acelui teatru.

După maltratarea doamei Eufrosina Momuleanu, a d-rei Elena Bobescu, ieri a venit rîndul d lui Radu Demetrescu. Acesta, fiind că şi a permis să facă o observaţie de ordin pur artistic, a fost obiectul celor mai triviale cuvinte din partea d-lui Lecca. Acesta a sbierat aşa fel, că ferestrele şcoalei, care dau în stradă, fiind deschise, s'a adunat, speriată, mulţime de lume.

Aşa se face teatru la Iaşi şi de aceea se face tot ce vroiţi—numai teatru nu.

❑ Prefectura judeţului a înaintat Comitetului central pentru ajutorul incendiaţilor, un tablou de locuitorii din judeţ, care au suferit pagube pe urma incendiilor.

❑ La 15 Octombrie vor începe în judeţ, operaţiunile comisiunei însărcinate cu formarea tabelei contingentului 1910 precum şi a tinerilor contigentului 1911 şi 1912 care urmează să-şi capete instrucţiunile preliminare.

Conform legei de recrutare, tabelele se alcătuesc de fie care comună pe răspunderea ei şi se verifică de administratorii plăşii.

❑ In ziua de 8 Noembrie a. c. se va face sfinţirea bisericei din satul Comarna.

Sfinţirea va fi făcută de I. P. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei.

Zidirea nouei biserici s'a început în 1905 şi catapiteazma e făcută la fel cu acea a bisericei Banu din Iaşi. Sculptura a fost făcută de d. Filip Bocec, pictura catapitazmei de pictorul bisericesc păr. V, Dămian din Bucureşti. iar pictura de d. N. Dimitriu şi auritură şi zugrăveala păreţilor de d. Gh. N. Luchian.

Lucrările de construire au costat 35000 lei şi a fost făcute de către enoriaşi.

❑ D. I. Contu, simpaticul, şef al al secţiei casieriei de pe lângă Ad-ţia financiară locală, a fost înaintat la cl. I-a.

❑ Azi dimineaţa a încetat din viaţă la Botoşani d. Puiu Popovici, institutor.

El suferise de tifos.

❑ Ministerul de interne face cunoscut prefecturei judeţului, că în urma intervenirei ministerului cultelor, vă trimete un arhitect în comuna Gropniţa pentru supravegherea lucrărilor restaurării bisericei

Tot odată ministerul cere ca prefectura să facă tot posibilul ca restaurarea să se facă cît mai curînd.

❑ Ministerul domeniilor dorind a cunoaşte numărul veteranilor remaşi în viaţă şi care au luat parte la războiul independenţii, a cerut prefecturei judeţului să-i trimeată un tablou de numele, profesiunea şi numărul membrilor familiei fie-cărui veteran din judeţ şi oraş.

❑ Comisia de disciplină a corpului didactic a fost convocat pentru Marţi, 29 Septembrie, spre a judeca pe învăţătorul N. Ionaşcu, din Fălciu, invinuit că ar fi delapidat 23 000 lei din casa Băncei populare.

❑ Concursul pentru bursele Academiei, pentru lucrările practice de Astronomie şi Chimie analitică, se va ţinea în ziua de 29 Septembrie a. c. la Universitatea din Iaşi.

❑ **In chestia concursului pentru ocuparea locurilor de medic primar la spitalele mixte din Roman şi Hîrlău.**— **O nedreptate strigătoare. care a trecut peste legile şi obiceiurile ţărei şi care va trebui, pentru cinstea tuturora, să se îndrepte cît mai curînd s'a întîmplat cu ocazia concursului pentru spitalele din Roman şi Hîrlau.**

Şi e foarte curios cum opinia publică atentă la toate alarmîndu-se uneori pentru lucruri mici, a stat indiferentă faţă de cele ce vom releva:

In Februarie trecut s'a ţinut, conform legei sanitare, şi regulamentului Sf-tului Spiridon, concurs pentru locurile vacante de la spitalele mixte din Roman şi Hîrlău.

Printr'o publicaţiune anterioară aceste două locuri fusese special scoase la concurs.

S'au prezintat trei candidaţi şi au reuşit:

I-iu d-rul Mîrzescu, Romanul şi al II-lea d-rul Buteanu, rămînînd fatalmente pentru Hîrlău.

D-rul Mîrzescu a fost confirmat ca medic la Roman, iar d-rul Buteanu, printr'o operaţiune ce rămîne de explicat, a fost numit medic al spitalului din Focşani, care spital nu fusese scos la concurs şi care chiar era ocupat in momentul concursului de vechiul titular.

Numirea a fost făcută natural prin decret regal ? ? ?

E întâia oară cînd se întîmplă asemenea neregularitate, zdruncinînd temelia legilor şi regulamentelor, aruncînd neîncrederea în rîndul tinerilor medici, cari aspiră la aceste locuri şi învăluind în mantia îndoelei prestigiul celor 3 Epitropi din fruntea Sf-tului Spiridon, printre care şi un medic, profesor universitar.

Pentru ce s'a patronat această nedreptate ?

Pentru ce s'a comis cea mai strigătoare neregularitate, făcînd pe Rege să iscălească un decret fals, numind la Focşani pe un candidat, care a concurat şi reuşit pentru Hîrlău ?

Iată chestiuni la care Epitropii vor răspunde greu, sau nu vor răspunde, dacă au pielea obrazului ceva mai subţire.

❑ **Examenele la facultatea de ştiinţi se vor ţinea în ordinea următoare:**

Mineralogia la 8 Oct, Algebra superioară, orele 8 a.m. 14 Oct. Calculul diferenţial, anul I Matematica şi fizico-chimice, la 12 Octombrie, Geologia 12 Octombrie, geometria analitică şi geometria descriptivă 12 Octombrie, ora 9—12 a. m. teză, 2—4 p. m. oral, Chimie minerală 14 şi 15 Octombrie; Mecanica (anul I fizico chimie) 15 Octombrie.

❑ **Pentru ziua de 5 Octombre sunt convocaţi la Ministerul Industriei şi al Comerţului d-nii secretari inspectori ai Camerilor de Meserii din ţară, pentru discutarea următoarelor chestiuni:**

1). Aplicarea legei meseriilor în comunele unde nu există corporaţiuni.

2). Statistica salariilor lucrătorilor meseriaşi.

3). Modificarea statutelor tuturor corporaţiilor în scopul introducerei obligativităţei economiilor.

4). Şcoala de ucenici, de adulţi, conferinţe.

5). Rezultatele obţinute prin aplicarea art. 95 din legea meseriilor (relativ la licitaţiile pentru furniturile diferitelor instituţii ale statului. Nota red.).

6). Conflictele dintre patroni şi lucrători, greve etc. chiar în afară de legea meseriilor.

7). Mişcarea sindicalistă în circumscripţii.

8). Controlul atelierelor în ce priveşte orele de muncă ale ucenicilor, higiena etc.

9). Rapoartele trimestriale ale secretarilor inspectori.

10). Băncile meseriaşilor.

❑ **Universitare.**—**In şedinţa sa de eri seara, consiliul facultăţei de ştiinţi a decis următoarele: să intervie la minister pentru a obţinea separarea catedrei de zoologie de cea de fiziologie, în senzul ca prima să rămînă d-lui dr. Cosmovici şi cealaltă d-lui I. Borcea; a mai cerut crearea unei catedre de matematici generale pe lîngă numita facultate.**

Senatul universitar şi consiliul facultăţei de ştiinţi au fost convocate pentru Luni 28 c. ora 5 jum. p. m. spre a se pronunţa asupra cererei d-lui docent dr. P. Bogdan, de a se declara obligatoriu cursul de chimie fizicală.

ANUNCIU

Urmând ca în *ziua de 29 Septembrie* a. c. să se facă vînzarea pentru eşire din diviziune, a imobilelor successiunei, defunctului Vasile Mihailescu, *situate în Iaşi str. de sus No. 61 şi Tataraşi No. 28*, licitaţiunea începînd pentru imobilul din str de sus No. 61 *de la suma de 7500 lei*, iar pentru cel din Tataraşi No. 28, *de lasuma de 11000 lei*, sunt înştiinţaţi amtorii să se prezinte în acea zi la oara 11½ a. m. la tribunalul Iaşi s. III-a str. Golia cu garanţia de 5 la sută prevăzută de lege.

Succesorii Mihailescu

De vinzare una casă, şi cu un loc mare de 3000 metri patraţi, str. Albinetz No. 48

A se adresa la redacţie.

❑ **Redingota lui dr. Lapteş.** — La Huşi face mare haz istoria cu perderea redingotei dr. Lapteş, din care cauză omul n'a putut lua parte la banchetul din sala Teatrului.

Redingota a fost găsită a doua zi la Băseşti, şi a fost înştiinţat cel dintăiu directorele prefecturei d. I. Dinescu. In jurul redingotei dr. Lapteş se învîrte toată politica actuală la Huşi.

❑ Iar o dojeneşte *la Patrie* pe *Epoca*. Ziarul francez răţueşte pe fruntaşul junimist V. Miclescu, care a publicat în *Epoca* un articol contra avocatului Rădulescu, în afacerea asasinatului din Giurgiu.

❑ **Judiciare.**—Se ştie că coreepondentul local al „Diminaţei", în procesul de calomnie ce i-a fost intentat, a cerut curţei de casaţie strămutarea procesului la altă curte cu juri, invocînd suspiciunea legală.

Afacerea a şi fost repartizată la s. II, cu termen Luni, 28 c.

— La secţia II a curţei s'a amînat astăzi pentru 3 Octombrie, apelul lui Emil Călinescu, fost perceptor în judeţul Botoşani, condamuat la 2 ani, pentru falşuri şi delapidări.

— Curtea de casaţie s. I se va pronunţa Luni în importanta speţă dintre Berman Iuster şi Codrescu, despre care am vorbit în ziar.

— Au fost trimişi în judecata curţei cu juri: G. Cercelariu, pentru lovirţ căuzătoare de moarte, la Neamţ; C. Bucur, dare de foc, la Vaslui; I. Z. Cobzariu, omor, Roman: N. D. Pavel, lovituri căuzătoare de moarte, Vaslui; şi I. T. Ferestreanu, loviri căuzătoare de moarte, Valui.

❑ Mîna misterioasă, mîna neagră a unei organizaţii secrete din Paris, care luptă cu atîta înverşunare pentru drepturile omului, este sujetul unei drame, din programul actual al teatrului Cinematografic Pathé Freres din sala Circului Sidoli. — Se desfăşoară apoi vederi din: Calcuta, capitala Indiilor, (900.000 locuitori) cel mai mare oraş comercial al Imperiului; comedia sentimentală „Casa fără copii", interpretată de Pierre Magnier de la Renaissance, George Flateau de la teatrul Antoine, Marguerite Minou de la Chatelet şi Mona Condré de la Teatrul Rejane din Paris, apoi multe comedii pariziane, vederi din sudul Franţei etc. etc.

Direcţia acestui teatru ne roagă să anunţăm că toate programele vor fi noue în întregime şi nu se va repeta absolut nici unul din sujetele deja arătate. Programele conţin ultimele apariţii ale casei Pathé Freres, avînd privilegiul numai teatrul cinematografic de la Circul Sidoli a le arăta pentru prima oară în oraşul nostru.

Programele acestei stagiuni vor fi mai bogate de cât în trecut şi centrala din Paris a organizat un serviciu imens penca toate evenimentele mari, concursurile de aviaţiune, expoziţiile universale, întîmplările mari ale zilei să fie imediat înregistrate şi redate pe pînza cinematografului din Sala Circului Sidoli.

Mâne Duminică Matineu la 4 ore cu preţuri pe jum. şi mâne seară repr. cu preţuri obişnuite.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 26 Septembrie

D. Grădişteanu refuză !...

Bucureşti.—Se ştie că la serbările şi banchetul ce va avea loc la Constanţa, au fost invitaţi şi foştii miniştri de lucrări publice.

D. Ionel Grăd'şteanu a scris pe biletul de invitare: „Nu pot lua parte".

Dispariţia unui Ziar

Bucureşti. — E defenitiv horărît că ziarul „La Patrie" va dispărea de la 1 Octombrie.

D. Virgil Arion va scoate în schimb ziarul „Patria" cu caracter independent şi „Naţionalist".

Cutremure

Bucureşti.—Observatorul astronomic din Capitală comunică că eri la orele 12 şi 5 minute, aparatele au înregistrat un lung cutremur în depărtare.

In Capitală însă cutremurul n'a fost simţit.

Inmormîntarea unei victime

Brăila.—Eri după amiază s'a făcut înmormîntarea sergentului de artilerie Ilie Basta, victima accidentului de pe cîmpul de tragere.

Au asistat toţi ofiţerii regimentului 3 artilerie.

Trupele din Bosnia şi Herţegovina

Viena.—Buletinul Oficial al armatei, **zice că Imparatul a ordonat crearea unui inspectorat general al trupelor la Şaragevo pentru Bosnia, Herţegovina şi Dalmaţia, s'a numit şi un comandant de diviziune al trupelor de infanterie din portul de război Cottaro.**

Serbările din Constanţa

Constanţa.—Pregătirile pentru serbările de aci continuă. Trenurile de azi după amiază au început să aducă numeroşi invitaţi din capitală şi din provincie.

Trenul regal va sosi la ora 5 şi din cauza inundaţiilor, va fi adus pe linia nouă.

Excursioniştii francezi în Bulgaria

Sofia.—Excursioniştii francezi care au **fost în România, au sosit în seara zilei de 22 Septembrie în portul Varna, pe vasul „Ile de France".**

Portul era frumos pavoazat şi împodobit. Li s'a făcut o frumoasă primire.

Cu un tren special escursioniştii au plecat apoi. A doua zi escursioniştii au vizitat palatul din Euxinograd, unde au fost primiţi de Ţarina Eleonora,

Prinţul moştenitor le a oferit un ceai,

Excursioniştii francezi s'au reîntors apoi la Varna, de unde apoi au plecat spre Constantinopol.

Reorganizarea unui ziar

Buda-Pesta.—Ziarul „Lupta" a capatat un nou director şi în acelaş timp un colaborator de frunte, pe dr. V. Lucaciu, deputat.

De la 1 Noembrie ziarul se va reorganiza complect şi va apărea în 16 pagini.

Cutremur de pămînt

Agram.—Azi la ora 10.59 s'a simţit aci un puternic cutremur de pămînt ondulator, care a pricinuit mici pagube. Cutremurul a fost resimţit mai slab în împrejurimi şi în alte părţi ale Slavoniei.

*

Triest.—Azi dimineaţă la ora 10.59 s'a simţit aci şi în împrejurimi un cutremur de pămînt. Pagube n'au fost.

*

Buda-Pesta. — Cutremurul de pămînt a fost resimţit aci la ora 11 dimineaţă şi la băile din Lipici şi alte locelităţi învecinate. Pagube nu se înregistrează.

Imparatul şi Archiducele contra lui Kossuth

Viena.—Ziarul „Neue Freie Presse" publică un interesant articol, prin care spune că Imparatul Frantz Iosef ar avea păreri cu totul rele despre Kossuth despre care ar fi declarat că nu e om politic de mîna întâia, ca ast-fel să poată forma el cabinetul. M. S. Impăratul s'a declarat contra politicei lui Kossuth.

Dar nu numai Imparatul, spune „Neue Freie Presse", e contra lui Kossuth, ci şi Archiducele Frantz Ferdinand, moştenitorul tronului. Archiducele, printr'un memoriu ce l'a alcătuit, se opune cu totul contra lui Kossuth şi arată că acesta de cîteori a asistat la înaugărările monumentelor fratelui seu, a declarat că va urma politica acestuia. Cabinetul Kossuth ar însemna un cabinet de represiune contra coroanei. Archiducele îşi exprimă teama, că în cazul de succesiune la tron, Kossuth ar fi primul care s'ar opune, şi guvernul seu ar da naştere la un pericol contra independenţei economice şi militare a statului.

Archiducele, în memoriul seu, spune că nu poate fi admisă ideia formărei unui cabinet Kossuth.

Articolul ziarului „Neue Freie Presse", este reprodus de toate ziarele şi viu comentat.

REBECA HOLTZMAN
IACOB SEGALL
LOGODIŢI
Iaşi 22 Septembrie 1909 Iaşi

Şcoala Germană-Evanghelică Iaşi

Cursurile încep la 1—14 Octombrie

Inscrierea şcolarilor se face de la 11—13 Oct. 28—30 Septembrie.

Zilnic între orele 11—12 a. m., la domnul Pastor Perschmann (Strada Banu 12) **Comitetul**

Domnişoră, licenţiată în litere, doreşte a prepara eleve de cursul secundar.

La ziar, sub iniţialele **E. G.**

Deux jeunes parisieenes

désirent trouver placements Jassy comme institutrices.

S'adresser au journal.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERE (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de onorem din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"
S. L. Grossmann
Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

CISMARIA

Petrea & Grigorescu

— Iaşi Str. Lăpuşneanu 7 —

Ambii foşti conductori în principalele magasii de încălţăminte din Bucureşti. Face cunoscut onor. public cît şi clientelei sale, că în magasinul nostru se execută tot felul de comenzi pentru domni, doamne şi domni ofiţeri. etc.

Pentru sesonul de toamnă am asortat magasinul nostru, cu felurite pielării ca: Bocs, Bocs lac, Lac francez etc. etc.

Pentru d-nii Moşieri Arendaşi, Ingineri am primit vestita piele BISON-LION renumita ca impermiabilă pentru vreme rea. In magasinul nostru se mai găseşte încălţăminte gata garantînd, atît forma cît şi soliditatea.

Comenzi se poate face şi în provincie dacă d-nii amatori trimete o gheată la noi ca măsură şi comanda se va expedia cu ramburs.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preturile cele mai convenabile

Circul Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subjetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Simbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 4 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223 10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Directiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de long. 1 m haut. 0f30c.

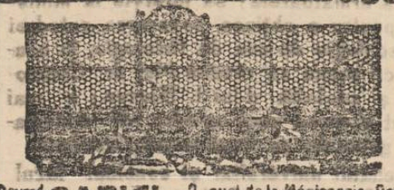

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2e, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Gelia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7— a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa V a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea la 25 Septemb. 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţi-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Princip la Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 17,00
1/4	Un sfert	Lei 34,00
1/2	Una jumătate	Lei 68,00
1	Loz întreg	Lei 136,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4. lei	8 lei	16 lei	32 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Str. Strada Primăriei No. 12 — [illegible]

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 832 Marți 29 Septembrie 1909

Campania s'a deschis

Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din localitate a fost convocat eri de preşedintele său şi a luat cunoştinţă de mersul evenimentelor politice. S'a admis în unanimitate înscrierea în partid şi *chiar în comitetul executiv* a celor *cinci* liberali dizidenţi, cari au crezut că răspund chemării lor ca departe de a-şi hirosi activitatea într'o resignare pasivă, să vină şi să se înscrie într'un partid politic, în care să-şi poată da obolul încercatei lor activităţi politice.

Dat fiind situaţia excepţională a Iaşilor, unde avem o vacanţă parlamentară, atît convocarea comitetului executiv, cît şi înscrierea celor 5 liberali dizidenţi, le putem socoti aceste fapte ca un bun început al campaniei politice.

Luna Octombrie ca şi luna Martie au în viaţa noastră politică o deosebită importanţă. In luna Octombrie guvernul avizează la mijloacele de a face faţă parlamentului, care urmează a se deschide după 6 săptămîni. In această lună clocotesc toate patimele, în această lună se izbesc toate interesele, în această lună se aştern toate veleităţile. Tot în această lună îmblă prin atmosfera politică toate zvonurile, se fac toate îmbinările şi se pune platforma tuturor răfuelilor.

Luna Martie dezleagă adesea-ori încordarea de raporturi între parlament şi un guvern istovit politiceşte.

Guvernul liberal se găseşte slăbit, căci se bizue pe un partid rupt pretutindene. Şi nu e numai afirmarea noastră, partid de opoziţie; noi putem fi acuzaţi că exagerăm lucrurile cu intenţie. Slăbăciunea a constatat'o însuşi primul-ministru în vizitele sale politice. Toate aceste slăbăciuni se vor arăta în mod vădit, acum toamna, căci toamna se numără bobocii.

Dar nu numai buba unui partid desagregat şi hrenţuit o are guvernul liberal; el are buba în însuşi alcătuirea sa. De luni de zile stau vacante 2 ministere; asupra lor se precupeţesc toate conştiinţile, asupra lor se fac toate tîrgurile. Şeful guvernului pus între Senat şi Cameră nu ştie ce atitudine să ia, căci este un dualism în partid, un dualism în parlament, un dualism în guvern. Dualismul va fi bun *poate* în religii, cari îşi clădesc doctrina lor morală pe dualismul antinomiilor; cum însă acolo răfuiala faptelor se face pe ceia lume, n'are nimeni a cere socoteală pe lumea asta de lupta dualismului.

In viaţa publică, din contra, dualismul e moartea unui partid, moartea unui guvern. Aceasta e procesul intern al vieţii partidului liberal. Dualism pe toată linia. Sunt unele localităţi unde precumpănirea o are elementul bătrîn, *neaoş* liberal în cîrmuirea trebilor; sunt alte localităţi unde taberile în luptă stau pe picior de egalitate; sunt altele unde elementul tînăr şi *încă cel generos* a luat înainte.

Din aceste centre cel întîiu e *Iaşii*.

Aici, după expresia plastică a lui Ce. Costachi Paraschivescu, politica liberală a fost lăsată pe mîna *emigranţilor* politici, iar autohtonii unii *s'au plecat*, alţii *au plecat*. S'a plecat d. Poni, s'a plecat d. Gane, dar alţii au crezut că nu pot face altfel de cît să plece.

Inscrierea celor 5 vechi liberali la noi, pe lîngă că e un căştig moral şi material pentru noi, pentru că în viaţa politică nu se inventează oameni, şi în acţiunea publică un bătrîn preţueşte cît 10 tineri telegari, dar e şi o indicaţie politică pentru credinţa ce stăpîneşte masele, că adevăratul partid conservator e a nostru, nu acela ce trăeşte din mila şi prin mila partidului liberal. Cînd nişte încercaţi luptători ies din partidul liberal din cauza direcţiunei schimbate ce şi-a dat partidul liberal local, ar fi dat dovadă de orbire politică, dacă ar fi mers la Carpişti, cari s'au cartelat într'atîta cu partidul liberal că au ajutat prin cartelarea lor la înfăptuirea tuturor acelor legi, cari denotă o direcţie nouă liberală.

Cu miluiţii politici ei nu puteau merge; şi partidul conservator-democrat i-a primit tocmai pentru a-şi consacra prin întrarea lor raţiunea de a fi conservator partidul democrat.

Ori-cît s'ar opri de cei ce cîrmuesc azi partidul liberal local, debandada s'a făcut şi se va mai spori încă; şi cum alegerile bat la uşă, şeful nostru local a crezut că e bine ca să convoace comitetul executiv mai din vreme, pentru a da semnalul luptei.

Vacanţa care s'a produs la colegiul II de Senat e o indicaţie politică şi pentru Iaşi şi pentru ţara întreagă. La acest colegiu partidul conservator în 1898 a dat lupta pe faţă contra liberalilor *uniţi cu junimiştii*; azi tot acelaşi partid conservator dă lupta tot contra partidului liberal unit cu junimiştii, fracţiunea grecenistă necontînd într'aceasta.

In 11 ani junimiştii au rămas tot aceiaşi, opoziţie miluită a lui Alex. Lahovari. La 1898 succesul s'a reportat pe numele generalului Manu. Ori-care va fi astă-zi candidatul, partidul conservator-democrat păşeşte la luptă, chemînd la locul de batae pe toţi partizanii săi, înmulţiţi cu falanga celor noi veniţi, cari ne aduc de la duşmani tactica lor şi sufletul de oameni încercaţi în lupte.

Avem un şef, avem un steag, avem un calendar politic; nu se poate ca în toate aceste semne să nu învingem.

Gh. Ghibănescu

Bine aţi venit între noi!

— Marea majoritate a dezidenţei liberale din Iaşi, aderă la politica partidului nostru —

Cu sfîrşitul vacanţei partidul conservator democrat din Iaşi şi-a reluat ieri activitatea şi cu frăfesc entuziasm a sărbătorit însemnatul eveniment la ordinea zilei: aderarea desidenţei liberale din Iaşi la politica partidului nostru.

Cine face politică îşi va da seama de importanţa acestui eveniment şi de noul succes ce l'a repurtat partidul condus de d. Take Ionescu. Partidul nostru, şi sub forma lui de astăzi, şi sub aceia din trecut, a dus luptă înverşunată contra partidului liberal. De aceea este pentru noi un succes enorm, faptul că disidenţa liberală din Iaşi, care numeră printre ea liberali îmbătrîniţi în luptă, înţelegînd rostul partidului democrat, i a făcut cinstea să adere la politica lui.

Dacă este adevărat, că o disidenţă politică, cînd ea nu este rezultatul unei şi a invidiei, că atunci ea reprezintă o energie, un exemplu clasic de energie a fost disidenţa liberală de ieri.

Nici Gh. Şendrea, nici Paraschivescu, nici Handoca, nici maiorul Ionescu, nici capitanul Botez, de curînd intrat în politică, nici unul din ei n'au condiţionat în partidul liberal, nici condiţionat n'au intrat în partidul nostru.

Energia i-a făcut s'o rupă cu liberalii. Avînd serviţi ani foarte mulţi stindardului liberal, ce trebue să fi văzut ochii lor, la ce convingeri trebue să-i fi adus marea lor experienţă, ca să-i fi îndemnat să şi părăsească vatra, să trăiască exilaţi în propria lor ţară, să nu asculte de toate stăruinţile de a reveni şi să nu fi recăpătat, după potolirea primelor impresiuni, dorul de vatră?

Adînci convingeri au îndepărtat pe aceşti bărbaţi de partidul liberal şi o energie, dusă la extrem, i a oţelit să resiste rugăminţilor, stăruinţilor şi dorului de casă.

Desidenţa liberală din Iaşi a mocnit o bucată de vreme. Ea a isbucnit oficial, în Mai anul trecut, prin schimbarea directivei ce s'a operat în partidul liberal local.

A trebuit să treacă, aşa dar, un an şi jumătate pentru ca lichidarea—fericită pentru noi—a desidenţei liberale, să se producă.

Restimpul acesta á cimentat şi mai mult dovada energiei. Cînd cine-va pleacă dintr un partid, sufletul seu ia vie parte la această operaţiune. Desidenţa liberală a părăsit partidul amărîtă, revoltată, pregătită şi decisă să lupte contra noului direcţiuni liberale. Nu era prea numeroasă desidenţa, ca să dee luptă piept la piept cu pardul. I rămăsese să se contopească repede într'un alt partid—dar a avut energia să rabde, pentru ca vremea, care este cea mai bună sfătuitoare a omului şi singura cuminte, să înveţe pe desidenţi ce-au de făcut şi încotro au să meargă.

Partidul conservator-democrat se simte adînc onorat, că oameni cu asemenea mare energie şi largă experienţă, au înţeles, după multele sfaturi ce au avut între ei, că acest partid represintă forţa, că el va descurca treburile şi le va reaşeza ca din vechiu în ţara aceasta.

Partidul se simte onorat şi fericit, că liberali bătrini, oameni cu greutate, foşti fruntaşi în partidul liberal, s'au convins de rătăcirea complectă a liberalilor, de cărdăşia acestora cu conservatorii,—că au înţeles că numai Take Ionescu este astă-zi în stare să du că ţara spre mîntuire.

Oameni energici, oameni ai trebei, luptători de seamă, bine—aţi venit între noi!

Evenimentul politic de ieri

— Telegrama către d. Take Ionescu —

Cu prilejul însemnatului eveniment al aderărei desidenţei liberale la politica partidului nostru, următoarea telegramă a fost transmisă şefului partidului:

Take Ionescu,
şeful partidului conservator-democrat
Bucureşti

Comitetul partidului conservator-democrat din Iaşi, sporit cu prietinii G. Şendrea, C. N. Paraschivescu, A. D. Handoca, maior Ionescu, căpitan N. Botez, urează şefului activitate spornică pentru împlinirea misiunei partidului conservator-democrat şi îl asigură din nou de devotamentul său fără margini.

Chestii politice

INGRATITUDINE

Omul public, cînd se hotăreşte să facă un bine obştesc, să îndrumeze pe o cale bună şi nouă pe ai lui, o face în deobşte din pornirea lăuntrică de a face bine... Vorba chiar zice că în baltă de ai arunca binele tot să l faci, căci aşa e mai bine să faci bine.

Sînt însă şi unii cari ţin să facă binele obştesc, serviciul public, din dorinţa prea mărirei şi întinderei persoanei lor, sau mai drept din simţul că nu se poate ca acel pe cari l'ai servit să nu-ţi rămîe recunoscător.

O înşelăciune amară! Cel deprins a cere şi a primi uită recunoştinţa către cel ce i a dat; şi tot cerînd crede să i se dea, şi dacă din zece servicii numai unul nu i l'ai făcut el uită de cele nouă şi-ţi scoate ochiul cu al zecelea.

Am legat aceste fapte generale, cari cuprind în sine adevăruri morale de ordin social, pentru că s'au repetat într'o formă nouă, în trei din judeţele vizitate acum în urmă de cei 3 miniştri.

In alaiul ce întovărăşia pe cei 3 afetnici ai coroanei, era şi un fost prefect, care ţinea să se recomande prin foştii lui subalterni că dînsul a făcut mult în judeţul său. Până să aştepte ca alţii să-l scoată în evidenţă, el ţinea să se laude singur pe sine. A fost însă rău avizat. Primul ministru, ştiind ce răsunet a avut în judeţ administraţia lui, s'a ferit să-l pună în atingere cu judeţul.

Iată fostul prefect hotărît să vorbească în cel întâi sat, unde au poposit miniştrii. E oprit de a vorbi, pe motivul că trebue să ţină un toast în capitala judeţului, unde va avea alt rost. In schimb doctorul lui subaltern se pretează să compue discursul primarului din satul cu popasul, dar uită să amintească de partea fostului prefect în clădirea şcoalelor.

O primă uitare!

Sara la banchet, cînd exprefectul era gata să vorbească, i se arată lista oratorilor şi i se comunică că primul ministru chiar a şters numele lui, pentru că nu voeşte să înăsprească raporturile între liberalii din loc. S'a executat şi a tăcut.

Epilogul a fost acesta. Singura slugă credincioasă a exprefectului văzînd că se dă pe bete pe fostul lui stăpîn făcu ce făcu şi drese şi luă înţălegere cu jandarmul şi căpitanul de jandarmi, ca să bine voiască să scotocească în valiza d-rului primar,—nerecunoscătorul în politică—şi era leane de făcut aceasta, întru cît valizele cu bagaje erau tăriite în 3 automobile şi aşa lucrînd şi făcînd au şterpelit redingota apelpisitului de doctor. Cînd sara la banchet, ia doctore redingotă de unde n'ai. Frac nu, redingotă nu; smoking nu; cu sacò nu se putea duce; şi a ramas doctorul acasă, de şi i s'a servit la masă tacăm după moş Alecu.

Iar lumea, care a rămas mirată de ce doctorul exprefect n'a vorbit, şi de ce doctorul primar de judeţ n'a fost la banchet; cînd însă i s'a spus pătărania, a văzut până unde merge ingratitudinea, să-i furi omului surtucul ca să-l sileşti să se ducă la banchet în jiletcă.

Ex prefectul a rămas mut în tot drumul prin judeţ, el cel mai vorbareţ, şi trăncăreţ; iar bietul doctor primar—nerecunoscătorul—a feştelit bătul, că avînd un singur rînd de haine, nu şi-a putut lungi nasul să mănînce cu miniştrii la masă, în pantaloni şi în giletcă.

Povestea e adevarată; judeţul l'aţi ghicit, iar persoanele au urechi ce se văd.

***

Comitetul executiv al clubului nostru din Iaşi a ţinut ieri o importantă şedinţă asupra căreia publicăm, în pag. II, o lămurită dare de seamă.

OAMENI ŞI LUCRURI

INTRE FIARE

In alegerea mijloacelor de luptă în potriva oamenilor şi a împrejurărilor, fără îndoială există ceva specific femeesc, caracteristic imaginaţiei şi temperamentului de femee. Iată, bună oară în ce chip s'a sinucis acum cîte-va zile tînara Iosefina Ripoche, negreşit o tragedie fără pereche.

Pe scena teatrului Moncey din Paris se joacă de cît va timp o piesă de Décourcelles.

Actul al doilea se petrece într'o menagerie şi la un moment dat apare un intermezzo ciudat: o cuşcă de lei se aduce pe scenă, iar un îmblănzitor dă o reprezentaţie înaintea publicului. Odată epizodul terminat, cuşca leilor dispare între culise, iar spectacolul continuă.

Dar în una din seri, către 11 oare, tînăra şi frumoasa Iosephina de 21 de ani, îşi făcu în taină apariţia pe scenă şi se îndreptă liniştită spre cuşca leilor. Era amanta îmblînzitorului Baillaud. Ea se apropiă şi întinse un braţ printre două gratii de fier. Trîntit a lene, în fundul cuştei sta leul, meditînd,—meditînd poate asupra soartei care l'a adus pe el, Regele mîndru al pustiilor, pe scena unui teatru parizian, unde-l umileşte ochiul şi biciul unui îmblînzitor semeţ...

Dar de abia îşi întinse eroina braţul—şi fiara întărîtată—sări în sus, apucă braţul cu una din labe sfîşiindu-l pînă la umăr. Fata scoase numai un ţipăt. Leul apucă apoi umărul drept cu cealaltă labă şi izbuti să şi înfigă dinţii pînă şi în obrazul nenorocitei.

Se auzi în sală un gemăt lung răsunător. Regisorul teatrului care tocmai se găsia între culise alergă cu un topor. Mirosul sîngelui şi priveliştea întăritase şi pe cele două leoaice, tovarăşe de cuşcă ale leului şi acestea îşi întinseră de asemenea labele asupra victimei. Iar cînd îmblînzitorul veni înarmat cu revolvere şi topoare, era prea tîrziu; Iosephina murise în urma unei muşcături în regiunea carotidei, iar toată această tragedie grozavă durase de abia vr'o 3 minute.

Pentru cei iniţiaţi lucrul era evident, fata săvîrşise o sinucidere. De trei ani de zile ea era amanta îmblînzitorului Baillaud, care tocmai avea să părăsească Parisul pentru a-şi face serviciul militar. Intre culise avuse loc o ceartă între cei doi amanţi şi această împrejurare ca şi fatalitatea plecării lui o determinase la groaznicul act. Cine însă ar fi putut născoci un asemenea mod de a şi curma viaţa? Cine mai cu seamă ar fi avut curagiul de a-l îndeplini, dacă nu o pariziană pasionată şi care a vrut să dee un exemplu spăimîntător de hotărîre şi de patimă în acelaşi timp? E însă un exemplu unic în istoria pasiunilor omeneşti, în cartea femenină a actelor de desperare şi de răzbunare.

Rodion

Aspiraţiile sociale ale femeilor

II

Azi, în toate părţile se fac cercuri de educaţie familiară, în care părinţii discută creşterea copiilor—acestea sunt adevărate instituţii pentru educarea părinţilor.

Se fac societăţi pentru protecţia mutuală a femeilor. In America şi în Europa, ba şi în Asia—ca şi în China şi Japonia—precum şi în America de Sud, în Argentina, mişună asociaţiile femenine cu scopuri înalte de binefacere. Aceste societăţi au complecat organisaţia lor printr'o legătură unică, anume: „Federaţia internaţională". In această mare, universală societate, e diversitate de opinii religioase, politice şi sociale; dar este, în acelaş timp o şcoală de solidaritate în care se face practica vieţei colective şi unde se ia cunoştinţă de interesele generale ale societăţii.

Această societate duce pe femei spre un ideal înalt, ce-l concretisează în chiar persoana şi viaţa lor.

*

Idealul femeei noi va fi o doctrină sfîntă: *fericirea tuturor semenilor*. Barbaţi şi femei vor lucra, nu la rîdicarea morală a unui sex numai, ci a întregului gen uman. In Franţa femeile s'au grupat mai întâi pentru opere filantropice în care discutîndu-se cauzele iniţiale ale tuturor mizeriilor din jurul lor, recunoscură că trebue să admită mişcarea femenistă care, la început le înspăimînta. Ele se convinseră că femenismul e deşteptar a femeei la preocupările sociale, e trezirea conştiinţei cu privire la individualitatea femeei, la dreptul ei de viaţă—ceea ce va influenţa considerabil umanitatea.

Şi azi, cînd societatea fermentează, instituţiile care se credeau mai solide, se clatină—azi femeile sunt un elemenl nou care va aduce energii neîntrebuinţate, o credinţă ardinte, o nevoe de devotament pentru toate ideile mari.

Chestiile ce preocupă conştiinţa femeei contemporane, nu ar trebui să se numească *femeniste*, căci această numire arată numai interesele unui sex şi revendicările şi aspiraţiile femeilor, fac parte din interesul general. Căci a da femeei toată valoarea ei, e a face operă de utilitate publică.

La început cauzele mişcării femenine au fost pur economice; dar azi mai este şi o cauză idealistă.

Chestia femenismului e o chestie de umanitate şi de civilisaţie—căci e vorba de a rîdica jumătatea omenirei la cel mai înalt grad de cultură morală. Femeile şi bărbaţii să meargă alături—nu bărbatul înainte şi femeea în urmă, după cum am apucat noi pe bunica; dar nici femeile să nu meargă înainte şi barbaţii în urmă, după cum merg azi—din nefericire!—ci mînă în mînă pentru fericirea şi binele comun.

Timpul a sosit cînd şi femeea să se amestece in viaţa socială serioasă, tragică chiar, pentru a îndrepta relele la care umanitatea a ajuns.

Femeea azi simte nevoia de a se interesa de tot ce e uman, căutînd a se pătrunde de legile mari ştiinţifice pentru a şi corija geniul ei intuitiv îmbogăţindu şi spiritul şi echilibrîndu-şi inima.

Mulţi cred că aspiraţiile sociale ale femeei caută a omorî amorul, maternitatea, instinctele sfinte ale ei—calităţi ce sunt tocmai fala sexului. Probe nenumărate sunt însă că geniul matern prin cultivare se măreşte şi se transformă; din maternitate de carne şi sînge, iese inspiraţia socială: iubirea de umanitate, atracţie pentru tot cel ce sufere, cel ce e nefericit, dorinţa de a folosi, de a mîngăia.

Prin libertatea la care aspiră femeea azi, ea voeşte să devie moralminte un individ mai complect decît a fost pînă acum. Mişcarea universală în favoarea emancipării femeei apare ca aurora timpurilor nouă, ca semn de neînvinsă aspiraţie către justiţia socială, amor şi bunătate. Şi nu-i vorba de ceva artificial, de ceva pasional, dar e vorba de ceva neobişnuit pînă acum, e vorba de a schimba ordinea socială, de a reforma întreg spiritul uman.

Pînă acum sexele nici nu s'au cunoscut îndestul. Barbaţii judecă pe femei numai după un anumit fel; doctorii—afară de unele excepţii—le judecă după cele bolnave. Femeile pînă acum n'au cunoscut pe barbat decît în momentele lor de pasiune. Adevăraţii cu-

Cumpăraţi Bilete pentru Loteria VI Clasa 6 a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 16 Octombrie—10 Noembrie 1909

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI Str. Lăpuşneanu No. 35

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.
Un Loz întreg Lei 160, jumatate Lei 80. Un sfert de loz Lei 40. Una optime loz lei 20

noscători rămîn scriitorii mari, dar aceştia sunt foarte puţin citiţi.

Cei cari voesc să vadă, recunosc că mişcarea femeilor spre libertate, spre egalitate tinde nu a lua locul barbaţilor, ca ele apoi să fie ceea ce au fost ei pînă acum, ci tinde la o înfrăţire a sexelor. Separarea sexelor e o piedică pentru desvoltarea societăţii. Să privim orientul şi orice explicare e de prisos. Să ne întoarcem la occident şi în toate ţerile unde educaţia se practică—cum e în ţerile scandinave—şi să facem deosebirea analisînd sentimentele de care sunt animaţi acolo—barbaţii şi femeile!

Mişcarea de azi a femeilor tinde la formarea de noi concepţii de amor, de prietenie, de colaborare. Femeile acum simt nevoia de a-şi asocia sufletul şi inima pentru binele general. Femeea voeşte să înceteze de a mai fi un stimulent pentru simţuri; ea nu voeşte de cît a fi farul de curaj, devotament şi iubire pentru toţi; ea voeşte să devie tovarăşul nedespărţit al barbatului în toate, pentru fericirea amîndorora

Maria C. Buţureanu
Institutoare

Aderarea desidenţei liberale din Iasi

la politica partidului conservator-democrat

— In comitetul clubului.—Anunţarea evenimentului.—Cuvîntările d-lor A. A. Badareu, G. Şendrea şi C. N. Paraschivescu.—Telegrama către şef.—Noui înscrieri în club.—Consfătuirea desidenţilor.

Simbătă seara, acasă la d. avocat N. Neculaide, str. Anastasie Panu, avu loc o consfătuire a liberalilor desidenţi. A fost ultima din cîte s'au ţinut, parte la d. G. Şendre, parte la d. Neculaide, de la declararea desidenţei, adică din luna Maiu 1908.

Ultima, în înţelesul că desidenţa a lichidat: cinci din ea înscriindu-se în partidul conservator-democrat; doi rămînînd în espectativă şi d. Neculaide hotărînd să se retragă din viaţa politică.

Marea majoritate a desidenţei a aderat, deci, la politica preconizată de d. Take Ionescu. In partidul nostru s'au înscris domnii: G. Şendrea, fost prefect de poliţie, fost senator, fost efor; C. N. Paraschivescu, fost ajutor de primar; A. D. Handoca, mare proprietar, fost înalt funcţionar în multe rînduri; maior G. Ionescu, fost ofiţer al stărei civile şi căpitan N. Botez.

D-nii Eleft. Ropală şi Tufescu, profesor, au rămas nedecişi, dar sperăm că vor imita exemplul foştilor lor tovarăşi.

*

Hotărîrea marei majorităţi a desidenţei de a se înscrie în partidul nostru, a fost cunoscută eri dimineaţă şi a produs mare senzaţie, precum mare amărăciune a produs în partidul conservator, care contase cu siguranţă pe sprijinul ei.

Comitetul executiv al partidului conservator-democrat fu convocat de urgenţă pentru eri, ora 5.

Cu această întrunire s'a declarat redeschisă campania de luptă a partidului nostru şi întrunirele la club se vor succeda în mod regulat.

*

Intrunirea s'a deschis la ora 5 şi 15. D. *A. A. Badareu*, care prezida, a declarat că partidul conservator-democrat reia campania de luptă, ce a fost întreruptă în timpul vacanţei. Prin această luptă trebue să compensăm vacanţa.

Activitatea noastră reîncepe cu semne bune. Grupul liberal desident din Iaşi, în marea lui majoritate, s'a înscris în clubul nostru. (Aplauze entusiaste) S'au înscris fără de nici o condiţie, atraşi de comunitatea de sentimente şi de idei, convinşi că noi suntem singurul partid, care luptă contra directivei partidului liberal (Apl.).

Noii noştri prietini nu sunt începători în politică, nu sunt recenţi. Ci sunt luptători vechi în politică, luptători cari au dovedit că desidenţa este o energie, cînd nu este bazată pe interese personale, ci pe idei.

Se cade, deci, ca pe noii prietini să-i primim cu rangul ce l'au avut în partidul lor, să-i avansăm chiar în rang, şi deci propun să-i aclamaţi primiţi în comitetul nostru executiv (Călduroase aclamaţiuni).

D. N. Canănău, vice-preşedintele clubului, întroduce pe domnii G. Şendre, C N. Paraschivescu şi căpitan Botez, lipsind domnii A, D. Handoca şi maior Ionescu, cari, reţinuţi de afaceri, au aderat înscris.

Noii prietini sunt obiectul unor entuziaste ovaţiuni.

D. A. A. Bădăreu, luînd din nou cuvîntul, urează bun sosit noilor aderenţi. Partidul nostru, spune prezidentul, este foarte încîntat de pasul Dv. Ştim că nu a-ţi venit singuri: aţi adus la noi foarte multe suflete din partidul liberal, cari sunt în perfectă comunitate de idei cu D voastră,

Actul Dv. nu va constitui numai un element pentru partid, dar şi zare de lumină pentru organizarea sa.

Ne găsim adînc recunoscători pentru pasul ce l'aţi făcut. Adversari hotărîţi ai actualei direcţiuni a partidului liberal, dv. trebuiaţi să intraţi în unul din celelalte partide. Suntem fericiţi că marea dv. experienţă n'a permis să vi se falşifice spiritul; aţi ştiut că partidul d lui Carp merge mînă în mînă cu liberalii. Primindu vă ca fruntaşi şi tovarăşi, vă zicem încă îndată: *bine a-ţi venit între noi.* (Aplauze furtunoase).

D. Gh. Şendrea (se fac mari ovaţiuni bătrînului luptător). Mulţumeşte pentru frăţeasca primire ce s'a făcut noilor membri şi arată că, în ce'l priveşte, singurul său capital este constanţa, de care 30 de ani de zile a dat dovadă în partidul liberal. Fiecare îşi va da uşor samă ce trebuie să fi văzut şi îndurat în partidul liberal, dacă după atîta amar de vreme am fost nevoiţi să'l părăsim.

Partidul liberal a fost supus unei radicale schimbări. Vechii radicali erau văzuţi cu ochi răi şi şeful lor a fost literalminte decapitat. Răul a avansat cu paşi mari şi noua direcţie a condus frînele în senz diametral opus credinţilor noastre.

Odată cu alegerea noului president, am demisionat. Am avut curajul să arunc dispreţul meu nouei direcţiuni a partidului.

Am ajuns la convingerea că desidenţile nu pot lupta cu succes, atunci cînd numărul membrilor este restrîns şi cînd îţi mai fură din cei puţini, după cum a fost cazul la noi. Am simţit nevoia să intrerupem această viaţă şi văzînd că există un partid viguros, nehrănit cu alianţe, mi am spus: sunt bătrîn, dar simţi că acest partid viguros mă va în tineri.

Şi am venit aci şi vă mulţumesc din suflet pentru primirea cordială ce miaţi făcut o. (Aplause furtunoase şi îndelung repetate)

D. C Naiman Paraschivescu: Am părăsit partidul liberal, fiindcă am văzut că în acest partid continuă sistemul eliminărei atututor oamenilor de valoare. Aceste eliminări au făcut din partidul liberal un partid sec de oameni şi sec de idei. In locul celor eliminaţi, s'a recurs la un fel de *emigranţi politici* (aplause), un fel de anarchişti sau poporanişti. Noi nu ştim ce-o fi voind aceşti emigranţi, care au venit la noi de la Nord (aplause).

In ce ţară s'a practicat poporanismul, sau în ce carte este descris, că să ştim şi noi ce cuprinde?

Am văzut că reformele lor au distrus cu desevîrşire sistemul ţărei şi au tulburat-o. Toate posturile principale au fost impanate cu oamenii lor, iar liberalii bătrîni, între cari chiar şeful liberalilor, au fost împinşi la demitere.

Văzînd toate acestea, am înţăles că nu ne rămîne de cît să părăsim partidul. Eu, unul din fondatorii partidului liberal din Iaşi, am înţeles că a rămînea într'un asemenea partid, ar fi să ne facem tovarăşul atîtor nenorociri.

Uitîndu-ne apoi în jurul nostru, am văzut că sunt două partide.

Unul care susţine pe adversarii noştri la care n'am putut să mergem, de oare ce acel partid este în serviciul partidului pe care noi l'am părăsit şi dacă mergeam la carpişti, ne întorceam indirect la liberali şi celalt, sub conducerea unui vechiu liberal, care cată să distrugă partidul liberal. Noi cunoaştem pe Take Ionescu şi era natural să aderăm la politica lui. De aceia am venit în mijlocul d voastre, cu mare dor de luptă. (lungi aplause).

*

Desidenţa liberală din Iaşi a isbucnit oficial în ziua de 30 Maiu 1908, prin alegerea d-lui Stere ca preşedinte al clubului liberal, cînd desidenţii i-au adresat următoarea scrisoare:

Domnule Preşedinte,

Constatînd că, de un timp încoace, principiile şi aspiraţiile partidului liberal naţional, graţie unei directive greşite, sunt nesocotite şi sacrificate, iar în locul lor tinde a se introduce desbinarea şi vrajba între membrii partidului, ceia-ce pericliteazǎ cauza salutară a liberalismului, vă rugăm să primiţi demisiunile noastre din clubul liberal din Iaşi.

*

In luna lulie 1908, întrunindu-se pentru prima dată, comitetul de 9 al partidului liberal, sub preşedenţia d lui Stere, demisiunile desidenţilor fură respinse şi d. Stere le adresă următoarea scrisoare:

Stimate Domnule,

Am onoarea a vă face cunoscut, că comitetul diriginte al clubului nostru a respins demisia d-voastră din club.

In nădejdea, că nu veţi refuza concursul d-voastră preţios clubului nostru, vă rog, domnule... să primiţi asigurarea deosebitei mele consideraţiuni.

Preşedinte (ss.) *C. Stere.*

*

La care scrisoare, d. Stere primi următorul răspuns:

Stimate d le C. Stere,

La scrisoarea d-voastră din 30 lunie a. c, prin care ne comunicaţi respingerea demisiunei noastre, ce am înaintat'o direcţiunei clubului naţional liberal din Iaşi, ne grăbim a vă răspunde că ne simţim foarte măguliţi de deosebita cinste ce ni s'a făcut.

Cît despre invitaţiunea d-voastră de a nu refuza preţiosul nostru concurs clubului şi partidului, credem că este rezultatul unei neînţălegeri, căci noi considerăm rolul celor demisionaţi pentru motive serioase, absolut şi irevocabil isprăvit, din momentul înaintărei demisiunii lor, fără a se mai preocupa de întrebuinţarea ce înţelege a face de actul de demisiune de acel căruia i se adresează.

Primiţi asigurarea deosebitei noastre consideraţiuni.

Litere-Ştiinţe-Arte

Teatru şi operetă.—Ceea ce nu s'a putut pricepe clar din toate discuţiunile disputele şi polemicile în jurul stagiunii, teatrale, e faptul că comitetul teatral n'a permis trupei dramatice „Davila" să dee cîteva reprezentaţii pe scena teatrului din Iaşi. S'a refuzat astfeliu unei companii dramatice pur romîneşti un drept şi un avantagiu mult mai modest decît cel obţinut de trupa de operetă. Nu că am vrea să tăgăduim acestei din urmă dreptul de existenţă sau meritele artistice pe care le apreciază publicul iaşan dîndu i încurajarea fără rezervă şi susţinîndu-i spectacolele cu entuziasm. Dar prin faptul că teatrul d-lui Davila venia mai tîrziu, lăsa trupei dramatice locale vremea să-şi istovească stagiunea, să-şi dee măsura puterei artistice, lucruri pe care mai curînd le va împiedeca opereta sosită la începutul stagiunii şi pentru mai multe spectacole.

Motivul aşa zisului articol de regulament nimeni nu-l va lua în serios şi nici vre-un alt argument serios nu se poate invoca pentru a împiedeca o excelentă trupă romînească să apară pe scena teatrului naţional. Cu puţină bună voinţă se găsea lesne un „truc" în favoarea cererei. Nicăiri trucurile nu se găsesc şi nu se aplică mai des şi mai uşor ca la teatru şi nimeni n'ar fi avut nimic de perdut, ci numai de cîştigat.

*

In semestrul de vară al anului trecut universitatea vieneză a fost fregmentată de 207 studente „ordinare" şi de 245 audienţe „extraordinare", după termenii oficiali. Dintre acestea, 65 aparţineau facultăţii de medicină şi 387 celei de filosofie. Deosebit au mai fost la filosofie 17 hospitante şi la medicină 15 frecventante.

Şi cînd te gîndeşti că nu e mult de cînd profesorul Albert, o celebritate medicală a vremei, opria pur şi simplu studentele să intre în sala lui de curs!

*

De cît-va timp se joacă la „Quentat Theatre" o piesă într'un act intitulată „Maid of Honour", avînd acţiunea localizată în epoca lui Cromwell. Autorul ascuns sub pseudonimul Edward Denby este în realitate juristul Hemmerde, membru liberal al parlamentului şi funcţionar superior în Liverpol. Piesa are un mare succes şi a dat la iveală un nou talent dramatic în rîndurile parlamentarilor engleji.

*

In editura Albert Laugen din München apare zile aceste o interesantă scriere semnată se Lily Braun: „Memoriile unei socialiste".

*

Rudjard Kipliug originalul romancier englez a tipărit la Londra un nou volum intitulat: Actions and Reactions". Cartea cuprinde opt nuvele dintre care una e o lucrare de imaginaţie cu subiectul în anul 2000.

*

Cunoscutul autor al piesei „Călugării din St. Bernhard", Anton Ohorn a scris o nouă lucrare dramatică: „Luptători"! (Streber) care s'a jucat cu mare succes la Chemnitz. Acţiunea se petrece într'un mic principat german.

Asesorul princiar Gilbert, dezgustat de mediul său, părăseşte demnitatea ce ocupă şi devine socialdemocrat, candidînd pentru Ladstag. Reuseşte cu mare succes. Dar bătrînul său tată, credincios principiilor monarhice se împuşcă în momentul cînd ecourile „marselellizei" populare vestesc reuşita fiului său. Drama are multe momente emoţionante şi a fost mult aplaudată.

*

STRUNA ZILEI

UN EXPLORATOR

Vom publica povestirea d-lui Radu Rosetti care a fost astă vară la polul nordic.

Un ziar

Te cunosc, amice Radu,
Şi 'n reclama ta citesc
C'ai rîvnit *nu* polul arctic
Ci pe cel... europenesc

Informaţii

❑ *Conferenţele pastorale ale preoţilor din oraşul şi judeţul Iaşi au fost fixate pentru zilele de 7—8 Octombrie a. c.*

Va asista şi I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei.

❑ **Un excroc sui-generis.**—Mai mulţi comercianţi din localitate au reclamat poliţiei de siguranţă, că un individ ce se da drept ofiţer de poliţie, i-a excrocat în mai multe rînduri.

D. Costescu, şeful poliţiei de siguranţă, cum primi reclamaţiile comercianţilor, însărcină mai mulţi agenţi ca să urmărească şi să prindă pe excroc.

Constantin Cosmovici—căci aşa se numeşte excrocul, fusese pînă în ultimul timp ofiţer de poliţie la Ploeşti şi Galaţi, de unde fusese îndepărtat acum o lună pentru fapte incorecte. Venit în Iaşi solicită un post la gară, unde i se dete un post de frînar, cu îndatorirea de a face serviciul în birou. In acest interval numitul făcînd uz de cartea de legitimaţie cu fotografia de cînd fusese în poliţie, se prezenta pe la comercianţii din localitate dreept ofiţer de poliţie şi îi excroca.

Făcîndu-şi cărţi de vizită cu numele Gh. I. Popa, dînsul se prezentă în ziua morţei lui Păunescu, la berăria Bragadiru, unde reeomandîndu se ca ofiţer de poliţie spuse d-nei Păunescu că cu ocazia morţei lui Păunescu, băeţii de serviciu au ascuns mai multe obiecte de valoare şi argintării şi că el este însărcinat de poliţia de siguranţă cu descoperirea autorilor, dar cum această urmărire necesită oare-care cheltueli dînsul cere d-nei Păunescu suma de 15 lei care îi fură daţi.

A doua zi dînsul se prezentă la băcănia Iarmacov, unde cu acelaş clişeu, îl excrocă cu 20 lei.

Rînd pe rînd excrocul se duse la băcănia Heis din strada Ştefan-cel-Mare, Bolta-rece, Iliescu şi Grossu, etc. pe care-i excroca.

Sîmbătă însă, agenţii poliţiei de siguranţă care-l urmăreau şi care l cunoşteau după semnalmentele date de comercianţi, îl zăriră în librăria d-lui Iliescu, care n'a mai putut fi atras în cursă de excroc. Agenţii îl lasară să iasă din librărie şi-l urmăriră pînă la locuinţa sa din strada Mutu unde fu prins şi adus la siguranţă. Aci luat din scurt de d. Costescu, şeful siguranţei a mărturisit toate excrocheriile sevîrşite. După ce se va termina cu instrucţia, excrocul va fi înaintat parchetului.

❑ **Din Huşi.** — La Vasilache se face haz şi vîlvă în jurul faptului de ce n'a vorbit dr. Lupu la banchet, nici în judeţ, cu ocazia vizitelor celor 3 miniştri. La Stoişeşti a fost lucrul în pripă şi a vorbit proprietarul d. Gr. Perticari. La Băseşti dr. Lupu ţinea să vorbească, dar d. Ionel Brăteanu l'a rugat să se rezerve pentru Huşi. Primarele de Băseşti cu discursul făcut de dr. Lapteş n'a pomenit nimic de dr. Lupu. Presimţirea i-a fost fatală. La Huşi prefectul Corbescu a şters de pe listă pe dr. Lupu, nevoind să se mai înăsprească raporturile politice.

Dr. Lupu fiind cînele izgonit, a dat pe supt mînă ordin directorului prefecturei ca să i se facă pierdut geamantanul cu hainele negre ale dr. Lapteş, care din această cauză n'a mai putut asista la banchet neavînd redingotă. In schimb s'a recreat ţinînd de urît urîtului dr. Sion!

❑ Alaltăeri după amiază, pe cînd trenul de Berlin trecea în apropiere de staţia Secueni, judeţul Roman, s'a întîlnit cu un tren, care căra sfecla.

Graţie numai mecanicului, care a observat şi a oprit trenul la timp, s'a evitat o nenorocire.

Printre pasageri se născuse o mare panică din cauza oprirei brusce a trenului.

❑ **Din Tg. Frumos.**—Intrebăm pe d. Moţet, directorul prefecturei, care gireazǎ afacerile prefectoriale, ce s'a făcut cu actele încheiate de administratorul plăşei Cîrligătura, ralativ la constatarea mai multor fapte necorecte în administraţia comunală, privitoare pe primarul Iamandi, acte care au fost înaintate prefecturei încă de la 16 Septembrie?

Or poate s'au făcut muşama!

— Primarul acestui tîrg Iamandi, publică că la 22 Octombrie viitor se ţine licitaţie pentru *demontarea şurilor şi gheretelor* ce au fost construite acum cîţiva ani în urmă, tot sub administraţia sa, cu scop de a servi de hală, singurile construcţiuni ce a făcut în timpul cît această comună a avut nenorocirea să fie administrată de el. Se vede că mai are prieteni, pe care nu i-a putut mulţumi din materialele scoase din dărămarea unor cantoane de barieri şi acuma voeşte să-i satisfacă cu materialul şurilor şi gheretelor sus citate.

Cerem autorităţilor în drept să tragă la răspundere pe acest primar, care a cheltuit din lada comunei o sumă însemnată de bani cu facerea acelor şuri şi gherete şi pe care acuma le găseşte însuşi inutile.

Cred că comuna n'a păcătuit cu nimica ca să piardă cîte va mii de lei numai prin neghiobia unei răle administraţii. **Coresp.**

❑ D. T. Ionescu, inspector telegrafo-postal, trecut la pensie, îşi va lua Mercuri ramas bun de la funcţionarii din Iaşi.

❑ Cursurile la şcoala normală „M. Sturza" vor începe negreşit la 1 Octombrie. Şcoala va funcţiona anul acesta cu 4 clase, şi anume clasa I, II, IV şi VI. In vederea aceasta direcţiunea şcoalei a inapoiat ministerului tabloul de distribuire de ore, întru cît cei de la minister întocmise orariile pe 6 clase şi şcoala funcţionează numai cu 4 clase. Distribuirea de oare la şcoala Normală stă în legătură cu externatul secundar de fete, gradul al II-lea, unde în urma bifurcării cursului superior, va fi un mare amestec de oare.

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a început astă zi să inspecteze bisericile din localitate.**

❑ **Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru astă-zi la orele 4 şi jumătate, sub preşedenţia d-lui N. Gane primarul oraşului.**

❑ **Alegerea pentru consistoriul superior bisericesc, care va avea loc în ziua de 7 Octombrie a. c., se va ţinea în localul liceului naţional.**

❑ **In ziua de 18 Octombrie se va ţinea la Iaşi, concursul pentru capatarea titlului de cotar public autorizat.**

❑ **Pe ziua de Joi 1 Octombrie c. se va face o mişcare în poliţii, mişcare va cuprinde şi poliţia din Iaşi.**

❑ **Joi se va începe la şcoala superioară de arte şi meserii, din localitate, examenul absolvenţilor şcoalei, pentru obţinerea diplomei.**

❑ **D. Mireuţă secretarul camerei de comerţ a plecat în oraşele Roman, Vaslui, P. Neamţ, Tg. Neamţ, Buhuşi şi Tg. Frumos, pentru a complecta statistica economică cerută de ministrul industriei.**

❑ **Pe ziua de azi, Luni, s'au înregistrat la serviciul sanitar, şase cazuri noi de tifos din care trei din judeţ.**

❑ **D. Al. I. Marin a fost numit secretar comptabil la corporaţia din Tg. Neamţ.**

❑ **Corporaţia din Vaslui a cerut camerei de Meserii, numirea unei noi comisiuni de arbitri care să judece diferendele dintre meseriaşi, de oare ce actualii membri nu iau parte la şedinţi.**

DIVERSE

— La 19 Septembrie împlinindu-se un an de la alegerea comitetului societăţei de binefacere *„Moldova"* a expirat mandatul vechiului comitet şi s'a procedat la alegerea unui nou personal administrativ.

Ca şi la multe alte societăţi şi la societatea Moldova se stirnise oare-cari nemulţumiri şi vanităţi la candidatura de preşedinte.

Pentru a se pune însă capăt unei asemenea stări de lucruri, care ar aduce ruina societăţei, mai mulţi membri au intervenit pe lîngă d. Spiridon Irimescu, fondatorul acestei instituţii, pentru a reprimi demnitatea de preşedinte, alegîndu l cu mare majoritate de voturi.

Au mai fost aleşi d nii V. Mardare controlor general şi comitetul administrativ din membrii cei mai de seamă şi activi ai societăţei.

— Astă noapte un incendiu a distrus casa lui Alexandru Şuhan din cotuna Liteni, comuna Belceşti.

— D. Sanielevici, care, pe timpul vacanţei, fusese însărcinat cu conducerea revistei „Viaţa Romînească" şi a reluat catedra la Galaţi.

— D. Gh. Mihailescu funcţionar la epitropia sf lui Spiridon, a reclamat poliţiei că eri lipsind de acasă, de la ora 10 dimineaţă pănă seara, şi întorcîndu se acasă, a găsit uşa închisă, dar din un saltar al biuroului, i s'a furat suma de 700 lei în argint şi aur.

— Eri s'a celebrat la Podul-Iloaia căsătoria d-şoarei Ecaterina Georgescu, cu d. Ioan Alexandrescu, arhivar al judecătoriei ocol. Podul-Iloaia.

Ultime informaţii

❑ *D. Take Ionescu urma să vie în Iaşi în ziua de 2 Octombrie, într'o dara veră profesională. De oare-ce, însă, procesul nu se va putea judeca în aceà zi, şeful nostru nu va mai veni.*

❑ *D. A. A. Badareu a demisionat de la catedra de limba franceză, cursul superior, a liceului naţional din Iaşi.*

❑ **Nici până astă-zi ministerul instrucţiuuei n'a încheiat contractul cu asociaţia Institutelor-Unite pentrn închirierea localului necesar Externatului secundar de fete. Asociaţii cer ca chirie 7500 lei anual; ministerul nu e dispus să dea de cît 6000. Cum se vede cursurile nu vor putea începe la 1 Oct.**

❑ **Localul vechiu al externatului secundar de fete, se zice că va fi amenajat pentru arhiva statului. In acest senz şeful arhivei statului din Iaşi, d. Gh Ionescu, folosindu-se de prezenţa în Iaşi a d-lui D. Onciul, directorul general al Arhivelor statului din Bucureşti, a arătat dorinţa că cel mai propriu local de arhivă ar fi tocmai localul externatului, care, în acest senz, ar putea fi amenajat cu bolţi şi uşi de tei, la depozitele istorice.**

O adresă s'a înaintat ministerului arătîndu-se că localul vechiu al ospiciului de alienaţi e şi mic şi nepropriu chiar pentru actualele dosare; mîne insă cînd vor veni peste 300000 dosare de pe la Curţi şi tribunale, cum şi marea arhivă a Prefecturei Poliţiei de Iaşi, localul va fi neîncăpător.

Ministerul fiind sezizat de aceasta va lua măsurile în consecinţă. Iar pentru local de externat se plănueşte a se clădi o nouă şi modernă construcţie pe locul bisericei sf. Ilie, strada Alexandri, ori dărămînd biserica, ori cuprinzînd'o în interiorul Curţii, pentru a sluji ca paraclis şcolii.

❑ **Am vorbit în numărul trecut despre dispoziţia comică ce-a fost luată de comitetul teatral, de-a scoate la concurs rolul Toanetei din „Bolnavul închipuit".**

La concurs au fost chemate d-na Natalia dr. Antochi, cunoscută sub numele de Vasiliu şi d ra Elena Bobescu.

D na dr. Antochi, refuzînd să se prezinte la concurs, a zădărnicit realizarea concursului comic. Tot odată d-na Antochi a demisionat din teatru şi l'a păgubit de o artistă apreciată.

Demisionata, care a fost şi anul trecut în teatru, a fost angajată în timpul repetiţiilor, ceea ce dovedeşte că era apreciată de teatru. Nu era nevoe, deci, s'o pue la concurs şi făcînd-o, comitetul a rănit amorul propriu al artistei, a făcut-o să demisioneze şi după cum am mai spus, a păgubit teatru de un element foarte simpatic publicului.

Astfel de rezultate corespund perfect gospodăriei halimà de la teatru.

❑ **Direcţiunea tramvaelor electrice a cerut camerei de meserii ca întreg personalul uzinei să fie scutit de ori ce dare către corporaţia metalurgică, de oare ce sunt impuşi pe nedrept.**

❑ **Direcţiunea institutului liceal de domnişoare „Humpel" aduce la cunoştinţa familiilor interesate, că cursurile vor începe la 1 Octombrie şi că conform deciziunei consiliului sanitar, fiecare elevă va aduce un bilet de la medicul comunal că este sănătoasă şi că nu are nici un bolnav de febră tifoidă la domiciliu.**

❑ **Din Botoşani ni se scrie că cunoscutul junimist Eugen Melik s'a dedat unui act de brutalitate, care este desaprobat de toată lumea.**

D. Melik s'a prezentat bancherului B. Moşcovici cu propunerea să-i deschidă un credit. Refuzind aceasta, din cauza relelor referinţi ce le obţinuse asupra stărei materiale a d-lui Melik, acesta, întîlnind pe Moşcovici în stradă, l'a cravaşat cu biciul unui birjar.

Delicata afacere a fost adusă la cunoştinţa parchetului de Botoşani.

❑ **Ministerul de interne comunică prefecturei judeţului că observînd în mai multe rînduri că unele Comuni rurale, care au necesitate de a contracta împrumuturi pentru construirea de şcoli, sau alte trebuinţi, nu sunt în stare a suporta prin budgetele lor, plata anuităţilor împrumuturilor, spre a se evita pe viitor lucruri de asemenea natură, ministerul nu va mai acorda nici un împrumut, până ce mai întâi nu se va studia budgetul comunei, spre a se convinge dacă mijloacele sale budgetare, pot permite plata anuităţlor, fără a se lăsa în suferinţă celelalte cheltueli obligătorii ce mai are comuna.**

❑ **In comisiunea pentru recensemîntul tinerilor clasei 1911 care-şi va începe operaţiunie la 1 Octombrie, va lua parte din partea primăriei d. consilier maior Antoniu, iar din partea judeţului d. Al. Velciu.**

❑ **In urma unui ordin al ministrului de război, soldaţii din contigentul 1908 care au zile le închisoare şi care trebuiau să fie diberati pe ziua de 1 Octombrie, îşi vor face mai întâi pedeapsa şi apoi vor fi trecuţi anticipat în concediu.**

❑ **Reuşite la şcoala normală de fete.** —Iată numele elevelor care au reuşit la examenul de admitere în şcoala normală de fete „Mihail Sturdza"—şi mediile obţinute:

Sevastos E. 10, Ştefănescu Elena 10, Codreanu Cornelia 9.50, Sava I. Alexandrina 9.50, Şova D. Valeria 9.50, Smerea D. Elena 9.34, Tebeica Maria 9.25, Halunga L. Natalia 9.25, Carp M. Margareta 9.17, Gheorghe I. P. 9.17, Popescu P. Caterina 9.17, Antimescu Benedictina 9.09, Brăncoveanu Adela 9.09, Cerghici Maria 9.09, Clapon Ana 9, Dimitriu Maria 9, Iordăchescu Florica 9, Gheorghiu Aurelia 9, Cotiş Aurelia 8.92, Ionescu Cecilia 8.92, Rădulescu Teodora 8.92, Bălan Elena 8.84, Hangan Zenobia 8.84, Suştea Emilia 8 84, Talpeş Eleonora 8.84, Teodorescu Dochia 8 84, Moişiu Maria 8.75, Siriteanu Lucreţia 8 75, Popovici V. Paulina 8 75, Sfat Agripina 8.59, Ionescu Elisabeta 8 59, Constantinescu Virginia 8 25, Cristescu Cornelia 8 17, Dragomirescu Eliza 8.17, Mărgean Aurelia 8 92.

❑ **Şcolare**—D. D. Severin, învăţător post. II la Vlădeni (Botoşani), a fost mutat pe ziua de 1 Octombrie, la Tudora; d. M. Lupescu, învăţător p. II la Bogdăneşti (Suceava), a fost detaşat la orfelinatul agricol „Ferdinand" din Zorleni (Tutova); d. Gh. Simion, învăţător la Socrupeni p. II (Botoşani), a fost numit diriginte, în locul preotului D. Lucinescu, care trece la postul II.

— D-ra Elena Crupenschi a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din Maxut-Deleni (Botoşani).

— S'a aprobat un concediu de 3 luni d-nei Ecaterina Zamfirescu, institutoare la şcoala de fete No. 1 din Botoşani şi va fi suplinită de d-ra Aurelia Bogza, institutoare detaşată de la şcoala de fete No. 3 din P.-Neamţ.

— Normalistul Stefan Dimitriu a fost numit învăţător provizor la şcoala din Fîntînele (Paşcani).

— D. Gr. Tabacariu, institutor din Tg.-Frumos, a fost detaşat la şcoala de băeţi No. 7 din Bucureşti.

— D-na Maria Coroi, institutoare la şcoala de fete din Tg-Burdujeni, a obţinut un concediu de 4 luni de zile.

❑ Au cerut înscrierea în clubul consersator democrat din Iaşi, pe lîngă foşti liberali desidenţi următoarele persoane: maior Miclescu, dr. Anast. Gusti. D. Estuşescu pensionar, C. Liciu, institutor, Gh. Gh. Timuş, Tg. Frumos, N. Petrăchescu, pensionar; N. Dumitrescu, N. Vaideanu, I. Hincu, proprietar, N. Cîrjă, pensionar, şi I. Chiriac, meseriaş.

❑ D. A. D. Xenopol distinsul şi eruditul istoric şi decan al facultăţei de litern, s'a reîntors astă-zi în localitate, venind de la moşia sa Şoldana, unde şi-a petrecut vacanţa.

❑ D. P. Poni a fost numit preşedinte al comisiunei examinatoare al concursului pentru bursele de astronomie, geologie şi chimie, oferite de Academie.

❑ D. general Alex. Pavlov. a terminat inspecţia la batalionul 4 vînători, unde a rămas pe deplin mulţumit.

❑ D-na Maria căpitan Al. Vivoschi. a cerut rectoratului, aula Universităţei, pentru a ţinea o conferinţă asupra limbei Esperantiste şi activităţei secţiunei romîne.

Duminică d-sa va ţinea o conferinţă la locuinţa ei.

❑ Din Neamţ va candida la consistoriul superior bisericese, Sf. Sa păr. econom H. Celus, un distins preot şi institutor.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu a inspectat azi dimineaţă biserica Sf. Gheorghe Lozonschi, din strada cu acelaşi nume.

Inaltul prelat a fost primit de Sf. Sa Economul Al Popovici, parochul bisericei, cu ceremonialul obicinuit I. P. S. Sa a rămas foarte încîntat de modul cum este întreţinută biserica.

I. P. S. S. a inspectat apoi biserica Talpalari, biserica Banu, biserica Prapa Doamna şi biserica Mitoc.

I. P. S. S. Mitropolitul va continua inspecţiile în tot cursul acestei săptămîni.

❑ Comisiunea mixtă, instituită pentru delimitarea frontierei dinspre Basarabia, a terminat lucrările pînă ia Dracşani. Lucrările vor fi suspendate de la 1 Octombrie şi vor fi reîncepute la 1 Maiu

Comisiunea a sosit eri în Iaşi pentru încheierea raporturilor cuvenite.

❑ Bătrînul excursionist francez Al. Brunet, a primit de la primărie un ajutor de 100 lei.

In astăseară va cînta la Circul Sidoli „Marseilleza", pentru a mulţumi publicului ieşan şi presei.

Mîine dimineaţă el pleacă în Rusia.

❑ **Universitare.** — D. A. Zeuleanu, profesor suplinitor de drept internaţional, va începe examenele după 15 Octombrie.

— D. Gr. Demetrescu, profesor de dr. Roman, a amînat pe ziua de 10 Octombrie, începerea examenelor.

Examenele de drept comercial se vor începe pe la 5 Octombrie c.

❑ Următorii absolvenţi ai şcoalei de agenţi sanitari din Galaţi, sunt numiţi şi transferaţi în judeţul Iaşi, pe ziua de 1 Octombrie a. c.: Rusu I. Constant, in la cercul Şipote, în locul d-lui Alex. Petrescu care ocupa postul provizor; Alex. Nastase, de la cercul Lungani, la cercul Sculeni, în locul d lui V. Uglea demisionat.

❑ **Judiciare.**—In ziua de 2 Octombrie urma să se judece la secţia II a Curţei importantul proces Milas—Violatos, venit aci prin trimitere.

Cerîndu-se punerea sub interdicţie a d-lui Violatos, procesul va fi amînat.

— La secţia III a tribunalului urma să se cerceteze astăzi cererea d-lui M. Diamant de a se declara în stare de faliment firma Kohnfeld.

D. Diamant şi-a retras astăzi cererea.

— Importantul proces pentru calcarea legei trusturilor arendăşeşti, sorocit a se judeca la 7 Octombre. a fost sorocit astăzi pentru ziua de 18 Noembrie.

— Apelul falitului M. Grunberg, condamnat de trib. Neamţ la doi ani închisoare, se va judeca la 5 Decembrie la s. II a curţei.

❑ **De la Camera de Meserii.**—Eri la ora 2 p. m. s'a ţinut o importantă şedinţă la Camera de Meserii, sub preşedenţia d lui G. D. Şerban. Şedinţa a durat de la orele 2 p. m. p'nă la 6 seara.

Prima chestiune din ordinea de zi a fost înlocuirea secretarului Rîpeanu de la corporaţia Meseriilor Unite din Roman, care, după cum se ştie, a fost destituit de preşedintele acelei corporaţiuni, direct prin minister, fără a ţinea seamă de instanţa imediat superioară: Camera de Meserii. Aceasta pentru-că preşedintele corporaţii e liberal şi ajutor de primar al oraşului Roman.

D. G. D. Şerban, preşedintele camerii de meserii, considerînd faptul acesta ca o jignire adusă acestei instituţii şi-a dat demisia pe care ministrul comerţului a respins'o, rugîndu-l să rămînă înainte în demnitatea ce o ocupă, căci n'a înţeles—a spus ministrul—că prin aceasta ar atinge susceptibilitatea camerei şi nici a preşedintelui ei, lăsînd toată facultatea Camerii de Meserii să recomande secretar la corporaţia pe pretendenţii acei care întrunesc dispoziţiile legei.

Camera de Meserii pentru a face lumină în această chestiune, în şedinţa de la 6 Septembrie c. a numit o comisiune compusă din d nii N. V. Ştefăniu şi Gh. Neculau, care au fost la Roman şi au anchetat cazul fostului secretar Rîpeanu, precum şi alte neregularităţi imputate d-lui Gh. Gavrilescu, preşedintele corporaţiunei.

Luîndu-se în discuţie raportul comisiunei de anchetă, s'a constatat că Rîpeanu a fost înlocuit pe nedrept şi că cele reclamate de meseriaşii din Roman, împotriva preşedintelui d. Gh. Gavrilescu, sunt adevărate.

După discuţiunile urmate s'a decis dizolvarea comitetului corporaţiunei în funte cu d. Gh. Gavrilescu şi numirea unui comitet provizor până la noua alegere.

S'au mai discutat şi rezolvit şi alte chestiuni.

❑ **Trei ofiţeri superiori ruşi, făcînd parte din comisia de delimitare a Prutului fiind eri în Iaşi, pentru subscrierea raportului, au venit seara la teatru.**

La sfârşitul reprezentaţiei, luîndu-şi mantalele la vestieră, ofiţerii au ramas nu puţini surprinşi găsind în mantale cîte o fiţuică pe care erau scrise, de o mînă nu tocmai împrietinită cu scrisul, cuvintele: „jos despotismul rusesc".

Ofiţerii, dintr'un sentiment de mare delicateţă, n'au făcut nici un caz de acest fapt, dar credem că ar fi ntmerit ca impertinenţa autorului să fie mai de aproape cercetată şi aspră pedepsită.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 28 Septembrie

Solemnitatea de la Constanţa

Constanţa.—După solemnitatea de eri a urmat banchetul aseară la orele 8.

M. S. Regele a luat loc în capul mesei, avînd în dreapta pe A. S. R Principele Ferdinand şi în stînga pe d-na Brătianu, soţia primului ministru; M. S. Regina avea în dreapta pe d. Ionel Brătianu, prim-ministru şi în stînga pe d. Em. Costinescu, ministru de finanţe; A. S R. Principesa Maria avea în dreapta pe d. Anton Carp, ministrul domeniilor şi în stînga pe d. Spiru Haret, ministrul cultelor.

Primul tuoast a fost rîdicat de d. V. Gh. Morţun, ministrul lucrărilor publice, care arată însemnătate solemnităţei de astă-zi, însămnătatca care se va vedea mai bine în viitor, cît e de mare. Cînd voevozii noştri înălţau altare, nu s'au gîndit ce însemnătate mare vor avea ele mai tîrziu, altare care au devenit apoi imbolduri pentru neamul nostru.

Plevna, pe care M. Voastră, în fruntea armatei, a'ţi cucerit'o, nimeni n'a putut prevedea că ar fi fost începutul independenţei ţărei. Tot aşa şi cu solemnitatea de astă zi, a cărei însămnătate va fi mai mare în viitor, căci portul Constanţa este plămînul ţărei.

D Saligny arată însemnătatea portului Constanţa, care a pus în şi mai strînsă legătură Dobrogea cu inima ţărei.

Tuastează apoi M. S. Regele.

Suveranul zice:

Cu mare bucurie am venit în Dobrogea spre a inaugura marile lucrări ale portului Constanţa.

Portul Constanţa era o trebuinţă a propăşirei comerţului. Porturile maritime sunt plămînii unei ţări. De aceia guvernul n'a cruţat nici un sacrificiu, pentru a da portului Constanţa tot ceia ce a trebuit, spre a îndeplini înalta sa menire. Incă de la început, am urmărit cu cel mai viu interes şi am supraveghiat aceste lucrări, care au dat comerţului nostru un avînt aşa de puternic şi a legat tot mai strîns Dobrogea de ţărmurile străine.

Cu drept cuvînt îl vom privi dar ca pe un factor de căpitenie al propăşirei noastre economice şi ca o mîndrie naţională.

Portul Constanţa, cu ajutorul serviciului nostru maritim, ne-a pus în legătură statornică şi directă cu ţărmurile străine şi mai ales cu apusul Europei. Activitatea acestui centru comercial, care se va desfăşura, de sigur, fără daune pentru porturile noastre dunărene, va fi adevăratul barometru al desvoltărei noastre economice.

De aceia, am credinţa că marile lucrări, ce s'au sevîrşit pînă acum, nu sunt de cît un început faţă de ceia-ce ne rezervă viitorul. Constanţa va deveni peste un scurt timp, nu prea îndepărtat, unul din cele mai importante porturi ale Mărei Negre.

Cu acest prilej, nu pot să nu reînvie astăzi legăturile strînse şi apropiate ale Dobrogenilor, de sufletu nostru, cu intrarea lor în deplină viaţă constituţională a ţărei.

Prin această întrupare desevîrşită a Dobrogiei de patria Romînă, de la sinul căreia nimic nu o mai poate despărţi, s'a înfăptuit, pe veci, ţinta străbunilor luptători pentru stăpînirea ţărmului Mărei Negre: visul bătrînului Mircea Voevod şi al lui Ştefan-cel-Mare.

Cu adîncă recunoştiinţă mulţumesc tuturora, pentru primirea strălucită cu care am fost întîmpinaţi, din partea oraşului, ca şi pentru bunele urări ce Ni s'au adresat, cuvinte aşa de călduroase şi măgulitoare, şi sunt fericit că am plăcutul prilej de a rîdica paharul Meu, pentru propăşirea mereu crescîndă a portului Constanţa şi pentru fericirea scumpei noastre Dobrogea.

Au urmat apoi serbarile nautice, domniog un foarte mare entuziasm.

Intrunire de protestare

Piteşti.—Eri a avut loc aci o mare întrunire de protestare contra scumpirei traiului.

Au luat parte un fearte mare număr de cetăţeni.

O crimă

P.-Neamţ. — Misitul de cereale Meier Catarg, aseară pe cînd venea spre casă s'a întîlnit cu nişte prieteni cu care s'a dus „să cinstească".

Ducîndu-se apoi acasă, abia a intrat în camera sa, şi femeea lui i-a aplicat pe la spate, o sdravănă lovitură cu un ciomag în cap.

Catarg a căzut jos în nesimţire şi în stare soră cu moartea a fost internat la spital.

Femeia a fost arestată.

D. Djuvara şi colegii

Constanţa.—S'a remarcat şi aci, marea răceală, care domneşte între d. Al. Djuvara, ministrul comerţului şi industriei şi între ceilalţi miniştri.

D. Djuvara a stat totdeauna departe şi de d. Brătianu, ca şi de grupul celorlalţi miniştri şi nici n'a luat parte la escursiunea pe mare.

Fostul Sultan

Salonic.—In cercurile bine informate nu se ştie nimic privitor la pretinsa încercare de fugă a fostului Sultan Abdul Hamid. Totuş e adevărat că zilele trecute, fostul Sultan a fost foarte neliniştit, în urma sosirei flotei turceşti aci. Nu s'a luat nici o masură nouă pentru supravegherea fostului Sultan.

Plecarea Ţarului

Petesburg.—Se dă ca sigură plecarea Ţarului Nicolae spre Italia în ziua de 19 curent prin Odesa.

PRIMARIA COMUNEI IASI

Se aduce la cunoştinţa persoanelor, cari au rude înmormîntate la cimitirul de lîngă biserica Nicoriţa, că li se acordă un ultim termen pînă la 15 Octombrie a c., pentru rîdicarea monumentelor de pe mormintele rudelor lor.

No. 21046 26 Septembrie 1909

Aviatorul Paulbon

Paris.—Aviatorul Paulbon a făcut de opt ori înconjurul cîmpului de aviaţiune în 21 minute şi 48 secunde, contele de Lambert a cîştigat premiul vitezei, făcînd de două ori înconjurul cîmpului în 2 minute şi 2 secunde. Mai bine de 150 mii spectatori erau de faţă.

*

Paris.—Se afirmă că grave incidente s'ar fi întîmplat la sfîrşitul exerciţiilor de aviaţiune: un public extrem de numeros a năvălit în gară, ca să ia trenul spre Paris. S'au produs încăerări şi sunt numeroşi contuzionaţi.

Congres

Nantes.—Congresul radical socialist a ales preşedinte pe d. Valée, fostul ministru de justiţie, în cabinetul Combes. S'a cetit în acest congres o importantă scrisoare a d-lui Leon Bourgeois, care poate fi considerată ca un fel de manifest al partidului şi care conchide, spunînd că partidul radical e mai mult de cît un partid politic şi că are ambiţia de a fi reprezentantul democraţiei franceze, care se organizează conform cu legea, drepturile şi datoriile sale.

Situaţia în Maroc

Berlin. — Societatea germană de cablograme, află din Tanger, că ştirea după care s'ar fi trimes o întărire de 3000 oameni din Centa, spre regiunea din Riff, se desminte de presa din Tanger.

Accident de automobil

Varşovia.—D. Utgow, ajutorul guvernatorului general al provinciei, făcînd o preumblare cu automobilul, de-odată rezervorul de benzină a făcut explozie, rănind uşor pe d. Utgow şi grav pe şoferul şi omorînd un trecător.

Şcoala Mixtă

DIN STRADA ROMÎNĂ 34

Sub direcţiunea

D-nei Pauline Rang

Incepe cursurile la 1 Octombrie.

Limbele Germana şi Franceza sunt obligatorie piano la cerere. Inscrierele continuă până la 30 Septembrie

Grefierul Tribunalului Iaşi

Secţia II-a Extract No.....

Conform art. 285 cod. civ. se publică că cu petiţia înregistrată la No. 9068 din 3 August a. c. d-na Eufrosina Dimitriu, domiciliată în Iaşi str. Albinetz No. 36 bis a intentat acţiune de divors contra soţului său Dimitrie Dimitriu, profesor de muzică, domiciliat în Iaşi, strada Albinetz No. 36 bis pentru motivele insulte grave.

Soţii Eufrosina şi Dimitrie Dimitriu din căsătoria lor au 5 copii şi anume: 1) Olga Dimitriu căsătorită cu d-rul C. Bottez. 2) Ioan D. Dimitriu, elev în şcoala de ofiţeri din Bucureşti. 3) Aurel D. Dimitriu militar Iaşi. 4) Florica D. Dimitriu şi 5) Costică D. Dimitriu, elev.

Ca avere soţia Eufrosina Dimitriu posedă un imobil în Iaşi strada Cizmăriei No. 13 colţ cu stradela şcoala Adamachi, evaluat la suma de 15 mii de lei.

Soţul pârît D. Dimitriu afară de salarul de profesor altă avere nu posedă.

Acest extract se va afige în sala tribunalulai Iaşi secţ. I, II, şi III-a

Camera de comerţ, Primăria com. Iaşi şi publică în Monitorul Oficial şi ziarui „Opinia".

Făcut astăzi 22 Septembrie 1909

Grefier **G. Gávrilescu**

ANUNCIU

Urmând ca în *ziua de 29 Septembrie* a. c. să se facă vînzarea pentru eşire din diviziune, a imobilelor successiunei, defunctului Vasile Mihailescu, *situate în Iaşi str. de sus No. 61 şi Tataraşi No. 28*, licitaţiunea începînd pentru imobilul din str de sus No. 61 *de la suma de 7500 lei*, iar pentru cel din Tataraşi No. 28, *de lasuma de 11000 lei*, sunt înştiinţaţi amtorii să se prezinte în acea zi la oara 11½ a. m. la tribunalul Iaşi s. III-a str. Golia cu garanţia de 5 la sută prevăzută de lege.

Succesorii Mihailescu

Şcoala Germană-Evanghelică Iaşi

Cursurile încep la 1—14 Octombrie

Inscrierea şcolarilor se face de la 11—13 Oct. 28—30 Septembrie.

Zilnic între orele 11—12 a. m., la domnul Pastor Perschmann (Strada Banu 12) **Comitetul**

2000 **Decalitri vin alb şi roş ravac**, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iaşi.

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţa)
De vînzare
La toate magazinele de consum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"
S. L. Grossmann
Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

CISMARIA

Petrea & Grigorescu

— Iaşi Str. Lăpuşneanu 7—

Ambii foşti conductori în principalele magasii de încălţăminte din Bucureşti. Face cunoscut onor. public cît şi clientelei sale, că în magasinul nostru se execută tot felul de comenzi pentru domni, doamne şi domni ofiţeri. etc.

Pentru sesonul de toamnă am asortat magasinul nostru, cu felurite pielării ca: Bocs, Bocs lac, Lac francez etc. etc.

Pentru d-nii Moşieri Arendaşi, Ingineri am primit vestita piele BISON-LION renumita ca impermiabilă pentru vreme rea. In magasinul nostru se mai găseşte încălţăminte gata garantînd, atît forma cît şi soliditatea.

Comenzi se poate face şi în provincie dacă d-nii amatori trimete o gheată la noi ca măsură şi comanda se va expedia cu ramburs.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:
WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN
ALBERT GASSMAN,—BRESLAU
şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preturile cele mai convenabile

Circul Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

☛ In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 4 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în *anul 1858*
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. 1 m. 0'30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6 f.

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2es, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 8.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7— a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei VI

s'au pus în vânzare

Tragerea de la
16 Oct.—10 Noem. 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3. lei	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi, Strada Primăriei No. 14 — Autorizaţie de editare [illegible], de la Ing. S. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 833 Mercuri 30 Septembrie 1909

D-l Panu și cartelul

— proba scrisă a slăbiciunei guvernului —

In fine, iată și cartelul demascat! De și toată lumea era sigură de existența unui cartel secret între guvern și gruparea junimistă-cantacuzinistă, de și fie-care simțeam sforțările enorme ale acestei hibride asociațiuni create anume spre a ne sdrobi pe noi, totuși, față cu protestările ipocrite ale cartelaților, nouă nu ne rămînea de cît să constatăm faptul, să'i simțim svîrcolirile lui, fără a putea aduce în multe cazuri, ceea ce se chiamă în drept, o probă scrisă. Dar, iată că vine acum și această probă scrisă, a existenței acestui cartel.

In desperare de cauză, ridicolii noștri adversari, văzînd că alegerile parțiale se apropie, și prevăzînd triumful sigur al partidului conservator-democrat, nu și-au putut reține sentimentele lor de teamă, doveditoare a marei lor slăbăciuni, și, fără cea mai mică jenă sau pudoare politică, dau alarma unui urgent cartel, absolut necesar, pentru a putea învinge tăria partidului nostru.

In adevăr, în primul No. apărut după vacanța politică, a „Săptămînei" d-lui Panu, d-sa prevăzînd pericolul unei eventuale înfrîngeri a ambelor partide, de către partidul conservator-democrat, sfătuește guvernul și pe liberali, de a lăsa la o parte orice ambiție și prejudicăți, și să formeze pe față un cartel cu gruparea junimistă-cantacuzinistă.

Se poate oare concepe o mai mare dovadă de cea mai complectă slăbăciune a guvernului, ca acest gest desperat, ca acest strigăt de ajutor, venit din partea unei personalități politice de talia d-lui Panu, care pe lîngă că este vice-președintele camerei, mai este și un vechiu și consumat politician? Proba slăbăciunei guvernului este deci, cu prisosință făcută. Ori cît s'ar sili d. Panu în No 2 al revistei sale, să atenueze efectul dezastros al țipetului seu de alarmă, ori-cît ar căuta să dreagă curajul stricat al partizanilor săi, tristul adevăr al slăbiciunei liberalilor sare în ochii tuturor. Divizați în două grupări, care se dușmănesc una pe alta, vechii liberali, așa numitele cadre vechi, nu se sfiesc de a critica în public pretențiunile nebazate pe nici un merit sau valoare, a tinerilor generoși, foștii socialiști, care formează gruparea cea mai îndrăsneață a ariviștilor grăbiți de a uzurpa locurilor bătrînilor liberali.

Faliментul legilor agrare, faliment pe care majoritatea proprietarilor liberali sunt de acord în a'l recunoaște, a săpat și mai profund groapa neînțelegerilor și a recriminării celor două grupări antagoniste ale partidului liberal. Și aceasta fiind starea sufletească și morală a membrilor partidului ce ne guvernează, e explicabilă și lesne de înțeles alarma insolită a d-lui Panu, care mărturisind în mod indirect neputința guvernului, dă ca singură condițiune a viabilității lui, necesitatea cartelului cu junimiștii. In ce hal de slăbiciune trebue să se găsească un partid, pentru ca un însemnat membru al grupărei sale să scoată acest strigăt de ajutor, cu atîta lipsă de pudoare politică!

Ce naivitate însă din partea d-lui Panu și a partidului liberal, dacă își pot crea iluzia, că un cartel cu junimiștii, le-ar putea fi de vre-un folos, în lupta ce voește a duce în contra vigurosului partid conservator-democrat. Căci, dacă examinăm starea reală a acestei grupări anemice, lipsită de ideal și de avînt, iar în schimb plină de intrigi și veleități nejustificate, constatăm o stare de slăbiciune și dezagregare, care întrece chiar pe aceia a liberalilor. Cu toată pretinsa lor fuziune, cantacuziniștii nu pot renunța așa de ușor la drepturile lor de eghemonie; ei cer întâietatea în conducerea trebilor statului. Junimiștii la rîndul lor, care pretind că reprezintă elementul cult și intelectual politic al grupărei, privesc cel mult cu comizerațiune, la aceste pretențiuni absurde ale bisericuței cantacuzniste. Și acest dualism, care se dă pe față în ori-ce ocaziune a vieței lor politice, acum, în timpul opoziției, va forma mărul de discordie, atunci cînd prin imposibil, am admite ipoteza unei veniri la putere.

Ce forță nouă deci, ar putea forma insoțirea sau cartelarea liberalilor, cu gruparea junimisto-cantacuzinistă?

La toate aceste svîrcoliri neputincioase ale adversarilor noștri, partidul conservator-democrat opune puterea de rezistență, de sacrificiu și devotament a membrilor săi. Pus sub conducerea bărbătească și bine orientată a șefului nostru d. Take Ionescu, partidului conservator-democrat va merge înainte, sigur de isbîndă și de triumful idealilor sale. Fără târgueli și cartelări imorale, ci stăpîn pe forțele reale ale democrației romîne, el nu se teme de viitor. Și viitorul va dovedi.

Lascar Antoniu

Toastul Regelui

„Prin această întrupare desăvîrșită a Dobrogiei de patria romînă, de la sinul căreia **nimic nu o mai poate despărți,** *s'a înfăptuit pe veci ținta străbunilor luptători pentru stăpînirea țărmului Mării negre: visul bătrînului Mircea Voevod și a lui Stefan cel mare".*

Așa a vorbit Regele la Constanța, acolo unde vederea luciului mării l a făcut să întrezărească trecutul prin prizma prezentului. Marea Neagră a fost cîndva un lac Moldovenesc; pentru stăpînirea țermurilor acestei mări, Roman Vodă și-a întins domnia lui de la Munte la Marea cea mare în 1392: iar bătrînul Mircea în titulatura lui pune Dărostorul (Silistra) și îmbele țărmuri ale Dunării cu Kilia veche cu tot; iar mirele Stefan a purtat războiu cu izbîndă contra garnizoanei Ungurești din Chilia și Cetatea albă, puindu-și parcalabii săi peste aceste două cetăți, cheia Mării Negre și a Dunării. — 18 ani numai marele Voevod a putut stăpîni aceste chei ale comerțului pe Dunăre, căci lăcomia turcească, deschisă de însuși marele Voevod prin ajutorul ce a cerut de la Turci în lupta contra lui Vlad Vodă, această lăcomie zic, a fost fatală lui Stefan Vodă, și în 1484 îmbele cetăți au întrat pentru veci în stăpînirea turcească, pentru ca apoi în 1538 Soliman Magnificul să încorporeze Bugeacul tot la Tartari, mutînd hanul de la Baba la Căușani în jos de Bender.

Acest vis de o clipă a lui Mircea și Stefan, această importanță strategică a cetăților de pe mare, o spunea în gura mare Luca Cârjă trimesul lui Stefăniță Vodă Regelui Poloniei; o declara senatul Venețian, și astă-zi, primul Rege al Romîniei stăpînit de legătura trecutului cu prezentul a răscolit în inimile noastre acel adînc sentiment de dinastie, de trecutul neamului nostru, prin înălțătoarele vederi asupra rolului rezervat Constanței în viitorul neamului nostru.

M. S. Regina în scrierea sa „București" închee schița cu planul economic ce și făcuse Regele de azi, tînărul domn de la 1866, cînd pe harta lumei a tras cu linia și a văzut că drumul direct de la Londra la Indii trece prin București și Constanța. Azi acel vis de la 1866 a fost împlinit și Regele a consacrat prin discursul său un fapt istoric.

Succesul unui chirurg romîn

Curățenia fiind unul din factorii cei mai importanți ai chirurgiei actuale, știut este tuturora dificultatea cu care se obține această curățenie, cînd e vorba de mîinele operatorilor.

Chirurgii cei mai de seamă au studiat chestiunea și au căutat să perfecționeze mijloacele întrebuințate pentru aceasta.

De mai mulți ani d-rul Juvara, profesor universitar, și chirurg de spitale, a înlocuit cel dintăi peria obișnuită cu bureții de luffa și după o lungă experiență, a adus la cunoștința chirurgilor rezultatele obținute, printr'un articol publicat în *Presse medicale.*

In acest articol arată avantajele indiscutabile ale bureților de luffa, bureți care au început acum să înlocuiască în multe servicii periile.

Studiul și articolul Prof. Juvara a avut un răsunet îndepărtat de oare-ce atinsese una din chestiunile, care interesează pe toți chirurgii.

Ziarul *„Patrie"* din *Mont-real* (Canada) ocupîndu-se de buretele vegetal, reproduce, în întregime, studiul d-lui Juvara, punînd în vază întrebuințarea chirurgicală a acestui burete și importanța industrială a pregătirei lui.

In acest articol se citează orașul *Iași* cu facultatea de Medicină, cu spitalul *Sf-tul Spridon* etc.

Aderarea foastei desidenți

— Telegrama entuziastă a șefului partidului nostru —

Spre răspuns la telegrama ce a fost adresată d-lui Take Ionescu, și prin care i se comunica aderarea foastei desidenți liberale la politica partidului conservator-democrat, șeful nostru a răspuns prin următoarea telegramă:

A. A. Badareu
președintele partidului conservator-democrat
Iași

Felicit pe noii membri ai partidului pentru încrederea ce ne-au arătat-o venind în rîndurile noastre și te felicit și pe d-ta pentru chipul strălucitor cu care conduci politica partidului în a a doua Capitală a țărei.

TAKE IONESCU

Chestii școlare

Noua organizare a școalelor secundare de fete

In Monitorul Oficial (No. 135 din 17 Sept. a. c.) au apărut programele de studii ale școalelor secundare de fete. Prin acest program se dă o nouă organizare școlilor de fete prin *feminizarea* lor, cum și prin o technică deosebită a însăși clădirei învățămîntului.

Cursul inferior e comun în ceia ce privește suma de cunoștinți generale: și adică în primele 4 clase fetele vor învața 16 discipline, din care 10 discipline teoretice (Religia, Romăna, Franceza, Germana, Istoria, Geografia, Șt. Fizice-Chimice; șt. Naturale, Matematici, Curs de educație și 6 discipline practice și dexterități (Desen, Caligrafie, Muzică, Gimnastică, Lucru și *Gospodărie*). Partea teoretică precumpănește partea practică, de oare ce studiile teoretice au în cei 4 ani de curs inferior 72 oare pe săptămînă, iar dexteritățile au 53 de oare pe săptămînă, adică un total de 125 oare.

La școlile de băeți proporția e și mai izbitoare între studiile teoretice și practice. In gimnazii de pildă dintr'un tot de 110 ore de clasă pe săptămînă avem 87 de oare pentru studii teoretice și numai 23 de oare pentru dexterități. Economia aceasta a timpului întrebuințat arată că fetele vor fi reținute în clasă mai multe ore pe zi ca băeții pentru a-și apropia suma de cunoștinți cerute de programă; iar în raportul dintre disciplinile teoretice și cele practice avem că la fete este proporția de 57% studii teoretice și 43% studii practice, pe cînd la băeți avem 79% studii teoretice și abia 21% îndeletniciri.

Descărcarea aceasta de studii teoretice arată calea cea mai nouă pe care merge învățămîntul public la noi, și în această cale mai e încă de făcut, de oare-ce nu cantitățile de cunoștinți la obiectele materiale cîntăresc valoarea unui învățămînt public, cît organizarea cunoștințelor de la acele obiecte și de la celelelte formale.

Descărcarea aceasta de cunoștinți teoretice la școlile de fete mai are și o rațiune fiziologică. Organizmul fetelor se usează mai lesne; supt aparența că prind și rețin mai bine ar fi o înșelăciune dacă le-am cere absolut exact aceiași înmagazinare de aceleași cunoștinți teoretice întru cît utilizarea acelor cunoștinți va fi mai puțin în viață. Pe această cale s'ar mai putea descărca la obiectele de memorizare ca Istoria și Geografia, încă ceva și chiar la învățămîntul științelor.

După această primă observare de fond fiziologic, vine tehnica instrucțiunei acestor școli secundare de fete. Pînă acum externatul avea 5 clase; apoi s'a creat cursul superior de liceu *secția modernă* și s'a suprapus în 3 orașe peste cursul inferior. Noile programe introduc modificări în cursul superior *trifurcîndu-l* ba chiar *împătrindu-l.*

Să ne explicăm:

Toate elevele cari isprăvesc cursul inferior vor fi obligate să urmeze clasa *V complimentară* fără a se zice că au trecut în cursul superior. Aceasta a 5-a clasă complimentară este imperioasă pentru acele eleve cari voesc să aibă certificatul de absolvire al cursului inferior și nu pot urma în cursul superior. Ele vor avea în aceastăa 5-a clasă complimentară, 30 oare de studii, din care 19 oare pentru studii teoretice și 11 pentru dexterități. Unele cursuri sînt comune cu ale clasei V superioare, altele formează corolarul instrucției din cursul inferior.

Cursul superior e împărțit în trei secțiuni: a) *clasică modernă.* b) *moderna* c) *comerciala.*

* * *

CATE VA NOTE

Era un secret public că între cc. Naiman Paraschivescu și *Opinia* existase mai de mult simpatii ce erau bazate pe.. interviewuri.

Le luam și ni le dădea. Și nu odată, grație spiritului totdeauna proaspăt, veșinic tînăr, al acestui bătrîn, care poate da lecții de veselie, de neblazare la o întreagă generație tînără, nu odată interviewurile lui lămureau situații întregi.

Noi, de parcă am fi avut un presentiment fericit, i spuneam simpaticului nostru interlocutor:

— Cucoane Naimane, d-tale nu ți plac provizoratele, lucrurile nestatornice și politica zburătoare. Ești deprins să te așezi pe indelete și tare bine ai face să te așezi și la noi și să ne dai interviewuri zilnice.

— Să mă mai gîndesc, fu răspunsul invariabil.

— Lasă gîndurile cc. Naimane, îl necăjeam noi. Europa, la care d-ta ții atît de mult, nu stă pe ginduri. Și cancelarii Imperiului German, către cari au mers rînd pe rînd, simpatiile d-tale, nici ei nu se gîndesc, ci vin și se duc ca gîndul. A fost Bismark, apoi Hohenlohe, apoi asasinul socialiștilor, Buelow, și acum a venit cela cu nume curios.

Așează-te la noi cc Naimane. Că doar n'ai să te duci la junimiști

— Ferească! Asta ar fi așa că am eșit pe ușă de la liberali și pe fereastră să mă întorc tot la ei. M'am dus de la liberali și să merg la junimiști, cari fac cartel cu liberalii?

Pe tema aceasta s'au urmat multă vreme parlamentările între cc. Naiman și noi.

Acum s'a petrecut și fericitul eveniment, grație căruia cc. Naiman a devenit interlocutorul nostru permanent.

El singur ne-a zis:

— Ați anunțat că deschideți focul contra adversarului. La sunetul trompetei s'a trezit numai de cît, în mine, veteranul luptător, dorul de luptă.

Bine ai venit între noi cc. Naimane.

OAMENI ȘI LUCRURI

NESIMȚIRE

Recenta întîmplare, operațiunea chirurgicală executată de un doctorand iașan asupra persoanei sale proprii, a avut nu numai răsunetul lesne de prevăzut, dar și o rară putere de a impresiona și de suggera. In atari manifestări de curiozitate și de interes se găsește totdeauna sinteza marei probleme ce preocupă pe om mai presus ca ori-care alta: durerea fizică. De nimic nu se teme omul mai mult și mai temeinic de cît de suferința corporală și într'aceasta consistă partea pozitivă a vieței, pe care Schopenhauer o vedea în durere și numai în ea.

E oare cu putință de înlăturat această însușire a omului— comună de alt-feliu cu a tuturor viețuitorilor; va veni oare o vreme cînd știința va pune la îndămîna muritorului mijlocul de a birui senzația chinuitoare a durerei, făcîndu-i astfeliu mai ușoară viața însăși, scurtă și plină de păreri de rău, făcîndu-i mai ușoară și despărțirea de ea, întrarea în în împărăția nesimțirii eterne, pe care o asigură moartea?

Mai mult de cît problema prelungirii vieții pămîntești, ne preocupă problema de a învinge durerea și n'ar fi un mai mare bine făcător de cît acel care ar dărui universului această nouă putere. Omul e curagios, e stoic, e mare pînă la tortura fizică; în fața ei începe micimea, lașitatea, frica. De aceea religiunile n'au găsit nimic mai bun pentru a sădi teama în sufiete de cît arătînd omului credul teroarea unui infern care-l pedepsește după moarte pentru greșelile făptuite în viață.

Ne inspiră, negreșit, compătimire toate categoriile de suferinți omenești. Despre acestea vorbește poetul Lahor cînd scrie:

Devant toutes ces douleurs mornes
Que notre pitié soit sans bornes!

Dar speranța omenirii este că știința va găsi cînd-va mijlocul suprem, mijlocul deciziv, perfecționînd și întregind remediile paliative pe care ni le oferă pînă acum natura sub forma acelor narcotice și substanțe îmbătătoare, capabile de a liniști numai în mod efemer marile dureri fizice, sau de a așterne balsamul uitării peste rănile sufletești.

Este oare *stovaina* remediul cel nou? Desigur că ea nu dezleagă încă problema după cum ne arată pe larg profesorul Juvara în lucrarea d-sale apărută zilele aceste sub titlul: „Anestezia rachidiană" cu „stovaina". Dar ea constituie un mare progres în anumite cazuri pe care chirurgul le descrie sub denumirea de *cazuri bune*: „bolnavul nu simte nimic din ceea ce-i se face și în multe cazuri a fost operat fără să-și dee seama că operațiunea a fost începută, executată și sfîrșită"...

In cazul doctorandului auto-operator lucrul n'a fost atît de ideal; d-sa a suferit, date fiind condițiile în care a avut loc operațiunea, regiunea interesată, durata ei și celelalte.

Dar Mantegazza ne vorbește, în „Fiziologia plăcerei", despre sensațiuni stranii asămănătoare cu plăcerea, deși ele sunt de fapt dureri fizice. Acele senzațiuni sunt izvorîte din conștiința sacrificiului și sunt superioare extazului hysteric al flagelanților medievali sau a dervișilor orientali; ele sunt presimțiri profetice conștiente, ale vremei cînd știința va fi dat omului cea mai ideală armă de luptă și de existență, cucerită după lungi încercări și cercetări, dobîndită poate prin mijlocirea chiar a aceloraşi subatanțe cari provocau dureri și nenorociri, dar cari cuprindeau în ele marea taină și marea binefacere viitoare: *nesimțirea.*

Rodion

O crimă ingrozitoare

Din nou Franța a fost zguduită de o crimă teribilă: la Dinard (orășel cu 5000 de locuitori, pe coasta bretonă) s'a găsit un foarte mic cadavru, fără cap, fără mîni și fără picioare, zvîrlit pe țărm de valurile mării.

Medicul legist a constatat că:

Zisul cadavru aparținea unei fetițe de doi ani, care fusese violentată și aruncată în apă;

cadavrul avea o tăietură adîncă în dreptul inimei și alte două spre zece tăieturi pe trup, făcute cu un cuțit special de care se servesc pescarii din partea locului;

fetița respirase în apă, deci ucigașul o zvîrlise întîi în valuri cu gîndul s'o înece, iar apoi, în vederea posibilității vre-unei salvări miraculoase, a scos-o din apă, a măcelărit-o în modul arătat și apoi a zvîrlit-o din nou.

Franța nu era nici la cea dintăi, nici la cea din urmă crimă a ei. Din nefericire criminalitatea sporește groaznic în marea republică, și, de alt-fel, nu numai acolo. Dar *genul* acesta special—omorîrea copiilor, adesea după ce-au servit la satisfacerea unor pofte din cale-afară de bestiale, produce încă o indignare fără margini, mai ales de la cazul celebru al lui Soleillard (cu *d* sau cu *t* la urmă, nu mai țin minte). Și bunul public francez era exasperat de noua crimă și în durerea lui nu se mai gîndea de cît la o singură satisfacție: bucuria de-a asista la decapitarea criminalului, spectacolul cel mai ales, de la o vreme.

S'au început cercetările. In toată împrejurimea nici un copil în minus; lucru ușor de stabilit, la repezeală, într'o țară unde aproape nu mai sunt copii.

Era probabil deci ca bietul cadavru să fi fost adus de valuri, cine știe din ce depărtări,—după toate probabilitățile însă direct de *vizavi*: de pe coasta engleză. S'au înștiințat deci autoritățile respective, care s'au pus și ele pe cercetări, dar tot zadarnic.

Pînă una-alta, nenorocita fetiță trebuia îngropată. Aceasta s'a și făcut, într'un mod cu deosebire solem. N'a lipsit nici ceremonia religioasă și mai cu seamă n'au lipsit nici lacrimile: toate femeile și fetele din partea locului au plîns cu hohot, blestemînd pe mizerabilul ucigaș. Bărbații au luat inițiativa ridicărei unui monument, care să eternizeze fioroasa dramă. Iar autoritățile cercetau mereu.

*

Cumpărați Bilete pentru Loteria VI Clasa 6 a Regatului Romîn

Cu tragerea de la 16 Octombrie—10 Noembrie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI Str. Lăpușneanu No. 35

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 160,- jumatate Lei 80- Un sfert de loz Lei 40. Una optime loz lei 20

— Cine-i ucigașul? se întreabă lumea, din ce în ce mai enervată.

— **Eu sunt**, răspunde o voce.

Și lumea e uimită. Vocea este a d-lui Aimé Morot, pictor și membru al institutului.

— D-ta?!?

— Da, eu. Am lipsit o săptămînă, n'am citit nici o gazetă, așa că nu aflasem că parchetul cercetează. Acum mă pun la dispoziția lui și sunt gata să fac mărturisiri complecte.

Iată-le, pe scurt:

D. Morot avea un cimpanzeu anume Bobbie, pe care-l ținea în vila sa de lîngă Dinard. Bobbie s'a îmbolnăvit de tuberculoză și veterinarul chemat l'a declarat pierdut. De milă, ca să nu mai sufere atîta, d Morot i-a scurtat viața, trăgîndu-i un glonte de revolver în inimă.

Apoi i-a tăiat capul, mînile și picioarele—sau mai bine zis tus-patru mînile conservîndu-le în spirt—iar trunchiul l'a aruncat în mare. Marea însă l'a aruncat pe țărm, după ce valurile îl vor fi izbit în repetate rînduri de prundișul care se află acolo din belșug.

Evident, greșala medicului legist—d. dr. *Lenormand*—e foarte binevenită pentru știința darwinistă: ea arată încă o dată strașnica asemănare dintre om și maimuță. Totuși e curios că medicul legist a comis atîtea greșeli de o dată: a luat un cimpanzeu destul de vrîstnic drept un copil de doi ani; gaura făcută de glonte drept o tăietură de cuțit; zgîrieturile făcute de pietre, iarăși drept lovituri de cuțit, precizînd și sistemul cuțitului. Apoi a afirmat că biata ființă respirase în apă. Este drept că într'o privință a fost mai prudent: a spus că fetița fusese *violentată*, termen mai vag, în loc să-l întrebuințeze pe celălalt, asemănător în formă, dar mai scurt și foarte categoric. Culmea este însă că s'a înșelat și în privința sexului: cimpanzeul în chestie era bărbat și doctorul îl luase drept fetiță.

Acum, cercetările au fost reluate. D. Morot a dovedit tot ce afirmase, a pus la dispoziție piesele anatomice pe cari le oprise și, maimuța, dezgropată pentru noua cercetare, nu va mai fi reîngropată în cimitir, ci va fi iarăși aruncată în mare.

*

Gazetele au de lucru. Șansonetiștii francezi de asemenea: în Franța totul se isprăvește cu un cîntec. Ucigașul nu va fi ghilotinat, ceea ce cam plictisește pe amatorii acestui spectacol ales, dar totuși îi face și pe aceștia să rîdă. Numai doctorul Lenormand nu rîde. El a adresat chiar o scrisoare ziarelor, întrebînd de ce se cheltuiește atîta cerneală pentru un lucru de nimic? Spiritul seu de economie îi face onoare. Asta dovedește că d-sa ar fi un admirabil intendent, dar pare a cam lăsa de dorit ca medic-legist.

Pare. Pentru că, în difinitiv, știm noi pozitiv că aceeași greșala n'ar fi făcut-o ori care altul?

Medicii legiști romîni, cari nu de mult s'au înșelat atît de comic în privința morții d-nei Deciu de la Galați, nu trebuie să se bucure în mod prea zgomotos, dar li-i permis să se mîngîie cu modestie.

Greșelile sînt pentru oameni și... pentru maimuțe. **Liviu.**

P. S.—Și eminentul nostru chimist d. Jumuleanu, care face și d-sa, în specialitatea d-sale, asemenea lovituri de maiestru, are dreptul să se bucure. **L.**

„Opinia" la Bărlad

Nicăeri, ca în orașul nostru, politica nu a dat curs liber destrăbălărilor fără de margini, în toate ramurile de activitate. Cu deosebire însă în instrucție sectarismul politic a transformat școala într'o adevărată tarabă, unde favoritismul, nepotismul și persecuția adversarilor a desființat ori-ce lege și regulament. Cauza principală a acestei stări nenorocite se datorește în primul loc lipsei de scrupule și răutăți bolnăvicioase a unui profesor, actual senator generos, care supt protecția cazacilor d-lui Haret și-a dat curs liber intrigilor și meschinăriilor, tăind și spînzurînd în școlile din Bărlad.

Ca să ilustrăm cele spuse nu vom cita de cît cele mai recente isprăvi ale acestui senator, desertor al partidului conservator și fost redactor al ziarului „Steaua", unde nu găsea loc îndeajuns pentru insultele și atacurile la adresa corifeilor liberali.

In Iunie trecut s'a făcut alegerea pentru consiliul general de instrucție al învățămîntului primar și normal, alegere, care a avut caracter politic în toată țara. La Bărlad, senatorul în chestiune, ahtiat după o nouă demnitate, a căzut la alegerea pentru învățămîntul normal cu toate presiunile, amenințările și promisiunile guvernamentale, față cu candidatul conservator-democrat, căruia colegii i-au dat încrederea. Persecuțiunile neomenoase și loviturile au început să curgă imediat pe capul colegilor, care n'au votat pe senator.

Fiica unui profesor, institutoare, detașată în oraș a fost trimeasă la o comună rurală; ba ceva mai mult, s'a interzis tuturor institutorilor care au cerut concedii, să-o recomande în locul lor.

Alta; un profesor, care era și secretar la Școala normală, a fost imediat desărcinat, ca pedeapsă, de această din urmă funcție, iar soția sa, maestră la școala profesională a fost mutată ca ajutoare de maestră la Brăila, de unde a și demisionat.

Alta; doi profesori au fost amenințați că vor fi loviți și nu au scăpat de cît grație unor intervenții superioare.

Nu numai atît, dar răzbunările și loviturile s'au răsfrînt și asupra acelora care n'au votat, dar au fost bănuiți că au simpatii pentru candidatul democrat, ast-fel este cazuul unui distins institutor de la școala de aplicație, care a fost mutat tocmai la Alexandria.

O altă ispavă a făcut senatorul cu ocazia concursului de bursă la școala normală- Comisia a fost compusă din director, senatorul—nelipsit din toate comisiunile cu diurnă—și un domn, fără nici un titlu academic și de meserie suplinitor al profesorilor în concediu, lăsându-se de o parte, contrar regulamentului, profesorii titulari ai școalei. Dar chiar această comisie ilegală nu a funcționat în complectul său, căci senatorul—om comod și bolnăvicios—lipsia de cele mai multe ori, lăsînd să examineze în locul său pe un fost profesor suplinitor la acea școală, și care pregătise el însuși pentru concurs pe mulți dintre candidați. Ori cine își poate închipui valoarea acestui examen de formă, care a avut ca bază nepotismul și favoarea în locul altor merite. De altmintreli mulți părinți ai candidaților au reclamat la minister.

Alte isprăvi sunt numirile la numeroasele catedre suplinite la liceu a unor oameni fără de pregătire specială și incapabili și care n'au alt merit de cît că fac pe agenții electorali.

In toată acțiunea lui nefastă, senatorul este ajutat de sluga sa, directorul școalei normale, ale cărui merite sunt răutatea și serviciile umile, ce aduce celor mari; cît și de vițiosul revizor școlar cel mai fervent adorator al lui Bachus.

Litere-Științe-Arte

Țiganul Petrescu.—Iată un nume predestinat a deveni celebru în presa străină. Nu e vorba însă de „Herr Petrescu" de care vorbia „Lokalanzeiger" în spiritualul său foileton, ci de Petrescu țiganul. Un publicist belgian zugrăvește o figură străine a Bruxelului, contele Petru Leanowitschi, ajuns „ciceronele în opt limbi" și zice între altele:

„....Iată acum toamna cea posomorîtă și urîtă. Noroc că-l are pe țiganul Petrescu! Acest Petrescu e un lăutar dulce ca mierea, un muzicant cu fața neagră și știe să mlădieze vioara ca pe o iubită, știe s'o alinte și să-i spună vorbe dulci, s'o sărute și chiar s'o moaie în lacrîmi. Dar pe cît de blajin umbla cu vioara, pe atît de aspru se arată cătră conte. Dacă însă n'ar fi Petrescu, de mult contele Leanowitsch ar fi dat ortul popii.

Petrescu duce o viață de dragoste cu vioara, dar ce agonisește noaptea cîntînd, petrece ziua, închinînd pe altarul aceleiași patime de care sufere și contele. Insă Petrescu nu risipește, el economisește cîte ceva pentru alții și chiar pentru „conte". Cînd acesta se întrece cn gluma pe seama lui Petrescu, mănîncă ocară și chiar bataie. Dar contele se lasă ocărît și bătut. Iar după ce și-a răcorit inima batjocurîndu-l, se așează iar lîngă Petru Leanowitschi și iar cîntă și iar oftează și iar geme și iar zboară în ceruri și se reîntoarce pe pămînt, țiganul cu vioara lui dragă. Iar tustrei, vioara, contele și țiganul, trei ființe simțitoare, sunt așa de mișcate, încît se înădușă de oftări și se îneacă în lacrimi"....

*

Anatole France, marele scriitor, s'a logodit cu artista Brindeau de la „Porte Saint Martin" cu care a făcut cunoștință și a legat prietenie în cursul recentei sale călătorii la Buenos Aires unde a ținut conferințe.

Ilustrul romancier e în vrîstă de 65 de ani. In lumea literară pariziană erau foarte cunoscute relațiile sale de prietenie strînsă și de familaritate cu o doamnă din înalta societate, foarte cultă și spirituală, aproape de aceeași vrîstă cu dînsul. In saloanele ei Anatole France venia în fiece duminecă și era foarte „anturat". De la logodnă însă, legăturile cu această doamnă sunt mai mult de cît rezervate.

*

Vera Rubinștein, văduva celebrului pianist rus, a murit la Roma, în urma unei boale lungi. Ea a fost născută principesa Ceknacov și a jucat în viața lui Rubinștein rolul pe care l'a jucat Coăima Wagner în viața soțului ei.

*

La Roma s'a fondat o societate de aviațiune. Ea posedă un capital însemnat și va înființa un santier pentru aeroplane o școală de piloți și un mare aerodrom.

*

STRUNA ZILEI

REMANIAREA

După întrunirea de la Iași se va remania probabil cabinetul cu d. C. Stere.

Ziarele

Așa dese ori citează
Presa pe iașanul Stere,
Par'că singur remaniază
Cele nouă ministere...

Informații

❑ **Accident de automobil.**—Aseară la orele 7½ automobilul d nei Maria St. Ghiorghiu, venind pe strada Goliei a lovit în dreptul farmaciei Blumenfeld, pe copilul Constantin Ramadan, în momentul cînd acesta traversa strada. Copilul fiind scos de sub roțile automobilui a fost în urmă transportat la spitalul Sft. Spiridon, unde i s'au dat primele ajutoare de către internul de serviciu, care a constatat ușoare leziuni la piciorul drept și la mîna stîngă.

D-na Marta Ghiorghiu a vizitat chiar în acea seară pe pacient la spital, interesîndu-se de aproape de soarta lui.

❑ **Bisericești.**—Duminică 27 I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a ținut o prea frumoasă predică în fața unei numeroase asistenți în Catedrala Metropolitană. Subiectul predicei a fost unul din principiile morale din predica de pe munte a mîntuitorului Isus Christos: ceia ce ție nu-ți place altuia nu face" și „Ceia ce voiți ca oamenii să vă facă vouă, faceți și voi lor asemenea". Aceste principii morale denotă originalitatea conceptului creștin și au fost un frumos prilej pentru I. P. S. S. să stărue asupra credinței întrupate în fapte religioase; și ca desvoltare a povestit publicului din biserică vizita făcută în nordul Moldovei, unde a văzut cu ochii frumoasele mănăstiri, înfăptuirea vie a credinței strămoșești.

❑ **Cetățuia,** frumoasa mănăstire a lui Duca Vodă, monument de artă religioasă și un punct istoric de mîna întâia în istoria Moldovei și a Iașilor, va fi sorocită să cuprindă în zidurile ei o școală de pictură bisericească. In acest scop se vor aduce acolo o mână de călugărași cu aplicări artistice. In același timp se va desvolta acolo viticultura, iar pepiniera Vișan va aviza la mijloacele de a planta tot dealul, schimbînd astfel aspectul frumosului deal pe care e așezată Cetățuia.

❑ D. col. Cristea Georgescu, intendantul corpului IV de armată, a obținut o permisiune de 8 zile.

D-sa este suplinit de d. maior P. Minovici, din intendență.

❑ Ministerul de răsboiu a trimes intendenței corpului IV de armată un tablou de prețurile ce le-a fixat pentru făiua, cu care urmează a se aproviziona trupele pe exercițiul viitor.

❑ Eri după amiză I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu a continuat inspectarea bisericilor. I. P. S. Sa a inpectat bisericile din Tatarași și capela de la cimitirul „Eternitatea", precum și cîte-va monumente de la cimitir.

I. P. S. S. Mitropolitul s'a declarat contra obiceiului ca preoții din oraș să facă dejurne la cimitir. E probabil că I. P. S. Sa va revoca această dispozițiune.

Astă-zi I. P. S. S. Mitropolitul a mai inspectat bisericile din Sărărie și împrejurimi.

● Escrocul Cosmovici, despre ale cărui isprăvi am vorbit eri, și care a fost arestat la siguranță a fost înaintat azi parchetului.

El a mărturisit peste 40 escrocherii făcute.

❑ Poliția e pe urma unui îndrăzneț hoț, Teodor Adam, care a avadat din închisoarea din Stanislau unde'și făcea pedeapsa de 3 ani, pentru diferite furturi comise acolo, și se află de cît-va timp în localitate.

❑ Medicii comunali continuă desinfectarea localurilor de școală din localitate.

Medicii însă se văd în imposibilitatea de a putea elibera elevilor biletele, prin care li se îngădue a urma cursurile, ca fiind sănătoși. In adevăr, fie-care medic ațe a elibera bilete la 15000 elevi.

Medicii comunali s'au întrunit astăzi și au decis să imprimeze bilete pentru școlari.

Dar și elevii întîmpină dificultăți: ei umblă după medicul comunal toată ziua, fără a'l găsi căci aceasta se găsește sau la comisie, unde examinează pe cei saraci, sau e la serviciul sanitar sau e în inspecție prin despărțire!

❑ D. P. P. Carp a sosit azi dimineață la Vaslui.

După amiază a avut o consfătuire cu amicii săi polici.

❑ D-na Maria căpitan Al. Vivoschi, membră a societăței Esperantiste romînă de sub prezidența de onoare a d-lui general dr. Demosthene avînd încuviintarea din partea societăței de a înaugura primul curs de „Esperanto" pentru adulți în Iași, va rosti o conferență, cu prilejul acestei înaugurări, care va avea loc la locuința numitei d-ne, strada Romînă 11, Duminică 4 Octombrie, orele 3 p. m.

❑ Prefectura județului a fost înștiințată că Consiliul administrativ permanent și-a dat avizul ca străinii aflați în comunele rurale fără autorizație în regulă, sau cu autorizație expirată, precum și acei ce vor voi să se stabilească din nou, îndeplinind condițiunile art. 5 din legea de organizare a comunelor rurale și administrarea plășilor.

❑ Ministerul de interne Comunecă prefecturei județului că observîndu-se la mai multe abatorii din țară, că se practică încă obiceiul de a se prezenta bilete vizate direct pe numele diferiților macelari, fără ca ei să fie față când s'a făcut cumpărarea, frustîndu-se astfel comuna de taxă de viză și statul de taxă de timbru, cere să ia măsuri pe viitor a nu se repeta acest procedeu.

❑ Pe ziua de azi Marți s'au declarat la serviciul sanitar 7 cazuri noui de tifos.

❑ D. Popovici Neculai a fost numit pe ziua de 1 Octombrie, învățător la școala din satul Zahorna comuna Tăuteşti.

❑ Domnul Eugeniu N. Ștefănescu absolvent al școalei superioare de comerț din Iași, a fost numit impiegat la administrația financiară din Ploești.

DIVERSE

— Un furt s'a comis astă-noapte la comerciantul Haim Volf din Tr.-Frumos. Hoții întroducîndu-se astă-noapte în locuința numitului pe cînd dormea, au furat o sumă de bani și mai multe lucruri.

E de remarcat faptul că polițaiul orașului reclamă prefecturei județului că ducîndu se imediat la fața locului, a găsit pe sergentul Gheorghe Ciobanu într'o stare anormală, dormind lîngă cîrciuma unde s'a comis furtul, pentru care cere aspra lui pedepsire.

— Aflăm logodna plutonierului V. Gospodaru cu d-ra Eugenie Ballin.

— Niște hoți, întroducîndu-se astă-noapte prin spargere, în cîrciuma lui Neculai Ivanciu, din strada Nicolina No. 10, au furat suma de 100 lei și mai multe bijuterii.

— Domnii doctori Cr. Missir și Șeptelici, delegați de parchet, au constatat astăzi starea mintală a femeei Elena Sacară, pelagroasă.

Numita va fi internată.

TEATRUL DAVILA

A doua premieră

«Magarul lui Buridan» de Flers și Caillavet.

A doua premieră a teatrului Davila s'a terminat — ca și cea d'intăiu — în mijlocul ovațiunilor unui public entuziast și cunoscător de artă, care a căutat ast-fel a resplăti munca uriașă depusă de d. Davila și succesul actorilor trupei sale.

De la idealista piesă: „Stane de piatră" a lui Suderman, iată-ne transportați în plin bulevard parisian cu „Magarul lui Buridan", piesa d-lor Flers & Caillavet. Piesa aceasta—la o analiză superficială—pare o comedie ușoară, hazliu și cam decoltată—unde cuvintele de spirit—debitate în cel mai pur *argot boulevardier*—foarte meșteșugit tradusă—se întretaie cu cele mai fine *qauloiseries*, pentru a ne reda scenele realiste ale vieței bulevardului parisian—*dans le monde des gens de haute noce.*

Ceea ce face însă succesul lucrărilor d lor Flers & Caillavet, este că tocmai au reușit a încătușa în piese ușoare și vesele—prin cuvinte de spirit hazlic—adevărate teorii morale, cu momente de sentimentalism, și de intensă emoțiune dulce și curată. In loc de a introduce lungi tirade plictisitoare—fac să resară așa între două glume—sentimente nobile, caractere drepte, emoțiuni adevărate și la urmă partea cea bună e de partea celui bun. Un tînăr parisian—bogat—deprins numai a duce o viață de lux și petreceri—incapabil de a voi ceva, o fire obosită și nehotărîtă—se învîrte printre trei femei, două din lumea bună și o cocotă—spunîndu-le la toate aceleași cuvinte de dragoste—și nefiind capabil de a și da seama pe care din ele o iubește cu adevărat. O a patra, Michelina—tînără fată—cu un caracter leal și drept, dar cam fantastică a ghicit toată partea bună ce se ascunde în inima acestui tînăr—Briand—sub mocirla depravatei vieți pe care o trăește și se amorezează de el. Cele două femei din lume sunt: una nevastă, cealaltă amanta bunului seu prieten Lucien de Versannes, care ține cu oriee preț a nu fi cocu „nici cu nevasta, nici cu amanta", și care fiind tot odată și nașul Michelinei—vrea să-i facă fericirea măritînd'o cu Briand.

Ar putea să i-o spuie de-a dreptul—dar el știe că omul nu poate crede că fericirea se poate avea de o dată—ci trebue să ajungă la ea pe drumuri în tortochiate—înlăturînd piedici mari—pericole enorme. Lucien de Versannes mai știe că prietenul seu Briand—un fel de „Triplepatte"—(de cînd în urma cunoscutei piese acest cuvînt a devenit aproape clasic) care nu poate lua nici o hotărîre—și trebue a'l lăsa singur să devie amorezat cu adevărat, pentru că inima să-i dicteze calea pe care să o urmeze—pentru a nu se expune, ca magarul lui Buridan—să moară de foame și de sete între o găleată de apă și un sac de grăunțe—ne știind pentru care din două să se hotărască.

Diferitele scene ale piesei ne fac să asistăm la peripeții, ale vieței acestui triplepatte din care unele—de o emoți une care îți strînge inima—altele bine înțeles—ca pe bulevard—cam desbracate.

Dar morala triumfă: Briand, incetul cu încetul, își dă seamă de golul ce îl are în suflet din viața pe care o duce în mijlocul femeilor acestora, care se gîndesc numai la rochii—la croitorul cel mai la modă, sau la ultimul vals de la Casino. Și pînă a-și da seamă—încetul cu încetul—în inima lui naște iubirea către Michelina—și în ultimul act—cînd Michelina îi spune—pentru a'l amăgi—că a avut un amant—servindu-se pentru a'l convinge de fotografia lui Paul Banget cumpărată într'o librărie—indignarea ce îl cuprinde nu mai lasă nici un dubiu asupra scutimentelor sale. Prietenul seu Lucien de Versannes care știa că astfel se vor isprăvi lucrurile îi încredințase un plic în care îi spunea că-i acordă mîna Michelinei, fina sa—dar nu avea voe a deschide plicul de cît după ce va fi luat o hotărîre definitivă.

Și care nu ii este mirarea—cînd după ce scrie lui Lucien pentru a-i cere mîna—deschide plicul în care Lucien îi scrisese cu mult înainte că-i acordă mîna Michelinei—care-i va face viața cea mai fericită. Și cortina cade.

Punerea în scenă—decorurile—cele mai mici și neînsemnate roluri chiar, de scriitori au fost astfel îngrijite că nu li se putea aduce de cît laudă.

Domnul Davila în Lucien de Versannes—a fost admirabil—prin jocul seu natural—ne reda viața adevărată astfel cum este—desbrăcînd rolul de acel gen declamatoriu, care îți amintește că ești la teatru—și exprimînd în fața noastră, gesturi—cuvinte și atitudeni ale vieței reale. Excelent a fost de asemenea și d. Bulandra, în rolul lui Briand—dar mai presus de toate—am admirat jocul d-nei Maria Giurgea în rolul Michelinei—Figura-i de ingenuă inocentă aproape copilă—vocea ei, atitudinea ei—au fost admirabile—și în momentele de emoțiune a avut note atît de dulci, atît de adevărat simțite că îți mergeau de-a dreptul la inimă, făcîndu-te să uiți că ești la teatru Nu cred că nici la Paris—autorii să fi putut încredința rolul vre unei actrițe care să-l fi putut reda într'un mod mai fericit.

D-nele Sturza și Voiculescu—în scurte roluri episodice—auștiut totuși a le scoate în relief—făcînd admirația publicului și prin splendidele tualete ce purtau. D-ra Culitza în rolul demi-mondenei a fost cît se poate de bine—și în actul al doilea, atunci cînd d-sa se desbrăca pentru a se pune în pat—ne-a aratat că d-sa nu este numai o excelență artistă, dar are și un corp pe care dacă l'ar fi văzut *Praxitele* ar fi răvnit să-l imortalizeze sculptîndu-l în albă marmoră de Carara.

In fine totul a fost mai mult de cît bine—și nu putem de cît a exprima încă odată d-lui Davila toată admirațiunea ce ne o inspiră activitatea sa și extraordinarul seu talent de organizator teatral. De asemenea cele mai vii elogii tuturor colegilor d-sale.

Gh. Beldiman

Joi 24 Septembrie 1909
București

2000 **Decalitri vin alb și roș ravac, recolta anului 1908, de vînzare. A se adresa domnului C. Kirilă strada Sf. Atanasie No. 16, Iași.**

Ultime informaţii

❑ *Societatea de Medici şi Naturalişti din Iaşi, va serba a 75-a aniversare a fundaţiunei sale în zilele de 11, 12, 13 şi 14 Octombrie. Toţi medicii din ţară sunt învitaţi să asiste la acest jubileu. Direcţia C. F. R. acordă reduceri de 50 la sută, dus şi întors.*

Pentru a putea obţine bilete cu preţ redus, acei cari doresc a asista la acele serbări, trebue să facă cereri d-lui dr. Lambrior, Str. Vovidenie, Iaşi. Un comitet special este însărcinat cu găzduirea oaspeţilor.

❑ *Ceremonia deschiderei cursurilor Universităţei din Iaşi, va avea loc anul acesta în ziua de Duminecă, 4 Octombrie ora 2 şi jum. p. m.*

Domnul Profesor I. Simionescu, delegatul Facultăţei de Ştiinţi va vorbi despre: „Cultura şi activitatea ştiinţifică în Romînia".

❑ *Marele colegiu universitar, întrunit ieri seara, a hotărît să întrunească programa serbărilor jubilare ale Universităţei.*

O delegaţie de profesori se va prezinta M. M. L. L. Regelui şi Reginei şi principilor moştenitori, spre a-i învita să iee parte la serbări, în Octombrie 1910.

❑ *Suntem în măsură de a şti că pe ziua de 15 Octombrie a. c., se va face o mare mişcare în armată.*

Cu prilejul acestei mişcări e vorba, să se numească un titular la resboiu, numire care se va face în persoana d-lui general Crăiniceanu.

Trebue de relevat că numirea aceasta e cu totul independentă de chestia complectărei sau remanierei guvernului.

Mişcarea de la 16 Octombrie va cuprinde şi numirea d-lui general Al. Averescu ca comandant al diviziei de Roman.

❑ **Se zice că părintele Cicerone Iordăchescu, de la Mitropolie, va fi numit preot superior al capelei din Baden—Baden, pendinte de Mitropolia din Iaşi.**

❑ **Din Bucureşti ni se comunică că ierodiaconul Partenie Alexandrescu, fost la capela din Baden-Baden, a părăsit tagma monachală, întrînd în lumea civililor.**

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, însoţit de protopopul oraşului, a inspectat astă-zi dimineaţă biserica Sfîntul Haralamb.**

Domnii Lazăr Teodorescu şi M. Tomida, epitropii bisericei şi părintele Stamate, au întîmpinat pe înaltul Prelat, care a rămas mulţumit de inspecţia făcută.

❑ **Şeful contenciosului eforiei a plecat azi la Kişinău spre a scoate la licitaţie mai multe moşii ale Spiridoniei, ale căror cîştiuri n'au fost achitate.**

❑ **D. profesor Iulian Teodorescu va ţinea examenul de drept penal la trei Octombrie.**

D. profesor Rallet va ţinea examenul de Algebră la 10 Octombrie, ora 9 a. m.

❑ **Concurs de burse.** — Concursul pentru obţinerea burselor ce le oferă Academia din fondul „V. Adamache", a început astă-zi, ora trei, cu proba scrisă. Dimineaţa au fost cercetate actele candidaţilor, cari sunt: d-nii G. Bratu, I. Buloi şi A. Simionov, pentru Astronomie; G. Macovei şi N. Arabu, Geologie şi I. Petrovici, chimie.

Comisia examinatoare, presidată de d. P. Poni, se compune din d-nii profesori: Aurel Mănescu, An. Obreja. dr. E. Riegler, V. Buţureanu şi I. Simionescu.

❑ D. Doiciu, concesionarul tutunurilor romîneşti în Franţa şi în Anglia, a stat cîte-va zile în Iaşi şi a făcut o mare comandă de tutunuri la manufactura de aci.

Tutunurile ce se comandă aci sunt superioare celor din Bucureşti şi de aceea d. Doiciu le comandă la noi.

❑ **Absolventele şcoalei de moaşe.**— Următoarele eleve au absolvit şcoala superioară de moaşe, de pe lîngă institutul „Gregorian" din localitate:

Vasiliu Ortansa, Caţichi Eleonora, Baltă Elena, Georgescu Paraschiva, Alexandrescu Cornelia, Doiciu Elena, Grigorescu Elena, Nanu Alexandrina, Ionescu Natalia, Coman Maria, Constantinescu Virginia, Tarapanof Maria, Ţan Aglaia, Crăciun Maria, Tescu Maria, Baltă Maria, Dăscălescu Maria, Bulai Maria, Marcu Evrichia, Gheme Balaşa, Săndulescu Ştefania, Ţugulea Maria, Muşinschi Natalia, Negruţi Virginia, Petrescu Petra, Ionescu Steliana, Pantaziu Maria, Dimitriu Ana, Lucasievici Ana, Costinescu Natalia, Cirimpei Natalia, Dimitriu Elena, Naroci Antonia, Bîrzu Maria, Tomiţa Ecaterina, Ivanciu Fotinia, Cristianovici Ecaterina, Grigoriu Sofia, Nestor Frosa, Hudescu Maria, Popovici Maria, Antoneanu Eugenia, Jalbă Ecaterina, Ioan Elena, Luca Spiridona, Margulies Dina, Ionescu Elena, Negru Maria, Vasiliu Alexandrina, Strugariu Aglaia, Apostiu Maria, Arion Maria, Bercea Ecaterina, Cioabă Anastasia, Goldştein Malta, Luca Maria, Pîslariu Maria, Veniamin Ecaterina, Maxim Maria, Vieru Ana, Creangă Elena, Gheryase Ioana.

❑ Anunţăm cu plăcere înscrierea în clubul nostru a d-lui Const. Gheorghiu, mare proprietar în judeţul Iaşi.

❑ Concursul pentru ocuparea locurilor de interni la spitalele Spiridoniei se va ţinea în ziua de 2 Octombrie, cu zece candidaţi.

Comisia a fost compusă astăzi din d-nii profesori doctori V. Bejan, Gabriel Socor şi dr. C. Mîrzescu.

❑ Comisia regională a constituit islaz comunal la nouă sate din Cucuteni, proprietatea casei rurale.

Inspectorii comunali au fost invitaţi să accelereze lucrările pentru formarea islazurilor în judeţul Iaşi.

Comisia regională va pleca la 9 Octombrie la Băiceni, pentru formarea islazului Secăreşti, proprietatea d-nului căpitan St. Sándulescu, din Galaţi.

❑ In anul 1867, ministru de finanţe fiind Dim. Gusti, care a fost şi primar al Iaşului, M. S. Regele trîmise acestuia scrisoarea ce urmează:

Este nevoe să puneţi imediat şi fără, greş la dispoziţia Academiei, suma de o mie galbeni, căci toate lucrările au fost suspendate astăzi din cauza lipsei de bani, dacă nu puteţi da din banii ministerului, luaţi din lista Mea civilă.

Scrisoarea, găsită între hîrtiile regretatului Gusti, a fost dăruită Academiei de d. profesor I. Tanoviceanu.

❑ O nenorocire s'a întîmplat eri după amiază în comuna Perieni. Pe cînd locuitorul Mihai Robu se afla la munca cîmpului, un copilaş al seu de 4 ani, numit Gheorghe, apropiindu-se de vatra focului ce era aşezată în grădină, s'au aprins hainele de pe el. Pînă să vie vicinii, copilaşul a fost cuprins de flacări şi după două ore muri în chinurile cele mai groaznice.

❑ Administratorul plăşii Bivolari comunică prefecturei judeţului, că locuitorul Toader Bărlădeanu care se afia la cîmp, venindu-i de-o dată reu, a fost dus acasă unde a încetat din viaţă.

❑ Duminică I. P. S. S. Mitropolitul Pimen va vizita şi inspecta biserica Sf. Spiridon.

❑ Examenele de drept penal, procedură civilă şi procedură penală, la d. profesor Iulian Teodorescu, pentru studenţii facultăţei de drept, se vor ţinea de la 3—9 Octombrie.

❑ D. profesor Vasile Dimitriu, va examina pe candidaţii la examinul de drept comercial în zilele de 6, 8, 9, 13 şi 16 Octombrie de la oarele 8—11 dimineaţă.

❑ Vineri 2 Octombrie se va începe la liceul Naţional, gimnazul Ştefan-cel Mare şi gimnazul Alexandru-cel bun, examenul de admitere în clasa I a.

❑ **Universitare.** — Astăzi dimineaţă a început la universitate, concursul pentru bursele Academiei, de la facultatea de ştiinţi.

— S'a mai înscris la cursurile de doctorat în drept d. Giuncu, licenţiat al facultăţei noastre juridice.

— Examenele de economie politică vor începe în ziua de 5 Octombrie. Candidaţii vor fi examinaţi în unsprezece serii de cîte 5 pe zi.

❑ Astă-zi la ora 4 Consiliul comunal s'a întrunit în şedinţă ordinară.

La ordinea zilei au fost următoarele chestiuni: 1). Cereri de scutiri şi reduceti de taxe, 2). Credite, 3) Cumpărări şi vînzări de locuri, 4). Devize pentru diferite lucrări, 5). Proiecte de regulamente, 6). Cereri de certificate de bună purtare, patru indigenate, 7) Cererea d-lor Otge şi Bernard, de a li se permite să facă un drum de la pepiniera lor până la şoseaua naţională, 8). Cereri de recunoaşteri de proprietari bezmanari, 9). Expropieri, 10) Cererea judecătoriilor de ocoale, de a li se cumpara lăzi de fier, 11) Cereri de cărţulii de comerţ ambulant, 12) D. Haralamb Vasiliu profesor de chimie agricolă la universitatea de Iaşi, cere a i se pune la dispoziţie 75 hectare pămînt, pentru un cîmp de experienţe agricole.

❑ Se ştie că între comunităţile israelite din Tg. Frumos, existau oare care neînţelegeri. După mai multe tratative, spiritele s'au liniştit, amînîndu-se în acest scop alegerea membrilor noului comunităţi.

● Arcul de triumf al lui Traian, care a ramas până astăzi martorul gloriei neşterse al marelui împarat, precum şi faimoasele ruine din Tiungad, vechiul oraş roman din Africa de Nord sunt fidel reproduse de Cinematograful Pathé Frerès din sala Circului Sidoli.

Noul program—complect nou în tot cuprinsul lui—cuprinde apoi Poliţia electro-magnetică a Parisului sau mai dihai decît Sherlok Holmes, O călătorie la Bombay (India), Fetiţele din Bretagne (Franţa), Vijelia Vieţei, mari scene teatrale, O răpire la Paris, Un cîştig de 2 milioane la loterie, Poronca Regelui—epoca lui Henric al 4-lea etc. etc.

Direcţia acestui teatru ne roagă să anunţăm că toate programele vor fi noue în întregime şi nu se va repeta absolut nici unul din sujetele deja aratate. Programele conţin ultimele apariţii ale casei Pathé Freres, avînd privilegiul numai teatrul cinematografic de la Circul Sidoli a le arăta pentru prima oară în oraşul nostru.

Programele acestei stagiuni vor fi mai bogate de cît în trecut şi centrala din Paris a organizat un serviciu imens pentru ca toate evenimentele mari, concursurile de aviaţiune, expoziţiile universale, întîmplările mari ale zilei să fie imediat înregistrate şi redate pe pînza cinematografului din Sala Circului Sidoli.

❑ O ştire sensaţională şi care va bucura înalta societate a oraşului nostru, ne comunică d. Cohen, cunoscutul impresar din Bucureşti:

Pe la sfîrşitul lunei Octombrie, vom avea plăcuta fericire de a aplauda la teatrul Naţional pe celebrul societar de la comedia franceză d. *Maurice de Feraudy*.

Eminentul artist parisian, însoţit de d-ra Gabrielle Rolinne, una din cele mai apreciate artiste ale comediei franceze, şi de o trupă de elită, va da două representaţiuni extraordinare la teatrul Naţional cu piesele care au făcut sensaţie la Paris. El va juca *Chacun sa Vie* şi l'*Ane de Buridan*.

Vom anunţa la timp deschiderea locaţiunei, care se va face de către Agenţia teatrală „Thalia" Maximovici, strada Lăpuşneanu No. 35.

❑ **Militare.**—Pe ziua de 1 Octomb. s'au ataşat ca telegrafişti la Institutul Geografic al armatei, caporalul Gheorghiu Ştefan din regim. Ştefan cel Mare No. 13 şi pe brigadirul Petru Neculai din regimentul 7 roşiori.

— Mîine se va face pe cîmpul de instrucţie de la Copou, de către regimentul Ştefan cel Mare No. 13 trecerea în concediu a trupei ce 'şi împlineşte termenul legal de serviciu, (cei cu pedeapsă mai fac încă o lună plus pedeapsa disciplinară, căpătată în decursul acestor doui ani).

— Pe ziua de 1 Octombrie începe a funcţiona şcoala de grade inferioare regimentare la regimentul Ştefan cel Mare No. 13.

— Pe ziua de 2 şi 3 Octombrie se trimit de la corpuri toţi soldaţi destinaţi de recrutare pentru Graniceri.

— Pe ziua de 1 Octombrie a fost numit şef al biroului de mobilizare al reg. Ştefan cel Mare d. maior Stoianovici Alex., desărcinîndu-se din această funcţiune pe d. maiar Petala Const.

— La concursul de tragere ce are loc în zilele de 2 3 şi 4 Octombrie la Bucureşti (la Revista Infanterie) din regimeetul Ştefan cel Mare No. 13 a plecat sub.-locotenentul Gh. Caranda.

❑ **Judiciare.**—Nedepunîndu-se la timp rezumatele de concluzii, tribunalul s. II a amînat pentru mîine pronunţarea sentinţei relativă la cererea de punere sub interdicţie a doamnei Irimescu.

— Curtea de casaţie s. I s'a pronunţat ieri în recursul făcut de Berman Iuster contra decisiei curţei de Iaşi, s. I-a, prin care fusese condemnat să plătească 80.000 lei daune lui Codrescu pentru calcarea de convenţie.

Curtea a respins recursul.

— Corespondentul „Dimineţei" a făcut opoziţie contra deciziei prin care a fost condemnat la 500 lei amendă şi 10 lei despăgubiri, pentru calomnie prin presă.

Recursul pentru strămutarea procesului în aceeaşi speţă, se va judeca mîine la s. II a a Casaţiei.

— Judecătorul de Instrucţie a calificat de simplu falimentul firmei manufacturiere Donnenfeld şi Beker.

Dosarul s'a repartizat la s. II.a.

— Numiţii Apostol şi Velcinscki, indiletnicindu-se cu furturi prin vagoane, au fost condemnaţi de tribunalul s. II la cîte trei luni închisoare.

In audienţa de ieri curtea s. I a respins ambele apeluri.

— Eizig zis şi Eduard şi Moriţ Gutmann s'au făcut vinovaţi de abuz de încredere în prejudiţiul d-lui Leonida, proprietarul cunoscutului garaj de automobile.

Moritz Gutmann a dispărut, iar celalalt a compărut astă-zi, arestat, înaintea secţiei I a tribunalului.

Afacerea, procedura nefiind împlinită, a fost amînată.

— Am vorbit la timp despre achitarea de tribunal a fostului perceptor comunal N. Argintaru, învinuit de mituire.

Curtea s. II, în audienţa de azi, respingînd apelul procurorului general, a menţinut achitarea.

— Gherasim Hohaiş, comerciant la Moineşti văzînd că nu merge cu negustoria pe cale bună, a dus veste în târguşor că, cu ajutorul iarbei de fiare el poate sparge toate lăzile de fer ale Băncei Naţionale, trecînd astfel mult peste principiul tovarăşului Piţurcă, carele făcuse propunere Băncei să-i facă bine cu maşina de tipărit bancnote.

Ca să-şi procure iarbă de fiare, Hohaiş avea nevoe de bani şi cum dădu veste în târguşor, cum găsi peste o sută naivi, cari s'au lasat păcăliţi.

Dat judecăţei pentru escrocherii, Hohais fu condemnat, la Bacău, la şase luni închisoare, sentinţă rămasă definitivă prin decizia de azi a Curţei s. II.

— D. I. Gross din Botoşani a cerut declararea în stare de faliment a lui Max Reinhorn. Tribunalul respingînd cererea, ambele părţi au făcut apel, Reinhorn cerînd daune.

Afacerea se va judeca la 2 Octombrie.

— Telegrafistul Dimitriu din Bacău a fost scos la pensie din oficiu pentru boală incurabilă.

Dimitriu a dat judecăţei pe doctorul Maniu, care a constatat boala. Afacerea s'a judecat astă-zi la Curtea s. II şi cum apelantul, în pledoaria sa, a dat semne vădite de surescitare nervoasă, curtea a respins apelul.

— Firma Lipa Braunşteîn din Galaţi a cerut declararea în stare de faliment a băcanului I. Ivanof.

Termen la 8 Octombre.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 29 Septembrie

O evadare din poliţie

Bucureşti.—Zilele trecute a evadat din beciurile siguranţei din Capitală un rus arestat de două luni, anume Orlow, şi pe lîngă rus a mai fugit pungaşul Papadopol.

Cei din jurul d-lui Panaitescu cred că rusul a fost făcut într'adins scăpat, de oarece în momentul arestării lui, îi s'a confiscat peste 1000 ruble, sumă care rămîne acum.... perdută.

Rusul Orlov a fost însă mai inteligent de cît cei de la siguranţă, căci în momentul evadărei a avut grija să ia cîteva instrumente de tortură, comandate de d. Panaitescu din Elveţia. Şeful siguranţei se teme azi de-o intervenţie pe cale diplomatică.

Ca amănunt, putem afirma că Orlow a fost ţinut inchis vre-o două luni, fără a se fi găsit împotriva lui cea mai mică vină şi fără ca să se fi făcut cel mai mic act de procedură contra celui arestat.

Averea inginerului Pâslă

Bucureşti.—La inventariarea averei defunctului inginer Pâslă, mort subit la Constanţa, s'a găsit un sac conţinînd suma de 1.650.000 lei în bancnote.

Atitudinea d-lui Carp

Bucureşti.—D. P. P. Carp, deşi a fost învitat să ia parte la solemnităţile inaugurale din Constanţa, în loc să se ducă la solemnităţi, a venit Duminecă în Capitală, făcînd dese preumblări, pentru a putea fi văzut şi a se putea deci observa că nimic nu l'a împiedecat de a lua parte la acele serbări, de cît rea voinţa.

Ciocnire de trenuri

Bucureşti.—O ciocnire urmată de o deraiare, s'a întîmplat azi diminiaţă între staţiile Buftea-Periş din cauza căreia, toate trenurile au sosit în gara de nord cu mari întîrzieri.

Trenul de marfă No. 855, care mergea spre staţia Periş, nu departe de această staţie s'a ciocnit cu un alt tren, din care cauză a deraiat. Vagoanele, aproape toate s'au sfăramat. Şinele de asemeni s'au sfărâmat pe o distanţă de 100 metri.

Din fericire victime nu sunt.

Imediat a plecat la faţa locului o comisiune de anchetă.

Până la amiazi, nici un trên n'a putut sosi în Bucureşti. La orele 12 jumătate abia a sosit trenul de Galaţi, care de obiceiu soseşte la orele 7 diminiaţa; rînd pe rînd apoi au sosit trenurile de: Ploeşti, Constanţa, Tg-Ocna şi abea la orele 1 p. m. a sosit trenul de Moldova, care a plecat din Iaşi, aseară la orele 9

Până acuma nu s'a putut stabili în sarcina cui cape răpunderea.

Consiliul de războiu

Sofia.—Consiliul de războiu a hotărît să dea în judecata tribunalului de rezboiu, pe fostul inspector general al armatei geniului d. Wasow, pentru administraţie necinstită.

Din camera Maghiară

Buda-Pesta.—Deputatul Ugron a anunţat într'o scrisoare către alegătorii săi, că este hotărît a părăsi partidul independent de oare-ce d. Kossuth ar fi renunţat la programul partidului. Deputatul Ugron impută lui Kossuth că tradează naţia.

Scrisoarea d lui Bădescu

Buda-Pesta.—D. dr. Iosef Bădescu, publică în Ziarul „Lupta", o scrisoare, prin care arată că toate cele ce s'au scris relativ la necomfirmarea sa ca Episcop al Caransebeşului, sunt nişte grosolane salomnii, inventat de răi voitori şi de duşmanii neamului.

Ciocniri sîngeroase

Paris.—La Lile o ciocnire s'a produs eri. Socialiştii democraţi s'au adunat în faţa localului unui judecător, care condemnase pe unul din ei şi au demonstrat.

Mai mulţi vechi socialişti şi cîţi-va poliţişti, care au intervenit, au fost gravi rîniţi. Unul se află pe moarte.

Cutremure de Pămînt

Esseg.—S'au simţit aci mai multe cutremure de pămînt destul de puternice de o durată de 6 secunde.

Cutremurul s'a simţit la ora 6 jum. dimineaţă.

*

Virowitici.—Şi aci s'a resimţit un uşor cutremur de pămînt, urmat însă la ora 7 dimineaţa de un nou cutremur mai puternic întovărăşit de sgomote subterane.

Pagube n'au fost.

*

Agram.—Trei cutremure de pămînt au fost resimţite aci şi în împrejurimi pe la orele 6 şi 14, 6 şi 37 şi 7 şi 3 minute dimineaţa. Prima sguduitură a avut o durată de 14 secunde, cea de a doua 7 secunde iar ultima a fost foarte uşoară.

Pagube n'au fost.

De inchiriat Casele din str. Tăutu No. 4 compuse din 5 camere, două antrete, două cămări, două bucătării, lemnărie avînd şi lumină electrică, se închiriază de acuma sau de la sf. Dumitru.

Doritori a se adresa la d-nu Teodorini, strada Banu No. 8

FAINA LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi şi bătrâni.

Conţine cel mai bun LAPTE din ALPII.

Se vinde la toate drogheriile şi famaciile din Ţara.

Pentru Proprietarii de CASE

Aducem la cunoştinţa Onor. domni *proprietari de imobile*, că pentru lucrările necesare a instalaţiunilor de

— CANAL ŞI APA =

am angajat în biroul nostru pentru această secţiune specială, pe şeful monteur.

FERDINAND LAMPEL

fost conducător al lucrărilor de instalaţiune de apă şi canal la societatea „UNION"

şi care este în măsură a executa aceste lucrări, în toată perfecţiunea, după sistemele cele mai moderne.

Inginer B. DIAMANT & Co.

Iaşi—Strada Stefan cel Mare 38 — sub „Banca Agricolă".

AVIS DOAMNELOR

Splendide ornamente de pus în coafure, Echarfe sclipitoare pentru teatru şi toate noutăţile sesonului de toamnă a primit magazinul

„LA VULTUR"

Preţurile cît se poate de modeste

Mare assortiment nou introdus de flaneluţe şi Moletonuri cu metru, cele mai frumoase serii

tot la „VULTUR"

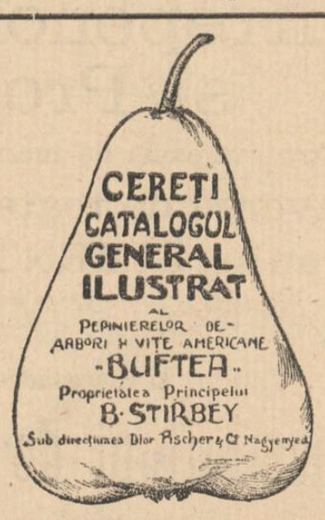

Domnişoră, licenţiată în litere, doreşte a prepara eleve de cursul secundar.

La ziar, sub iniţialele **E. G.**

Deux jeunes parisiennes

désirent trouver places Jassy comme institutrices.

S'adresser au journal.

Şcoala Mixtă

DIN STRADA ROMÎNĂ 34

Sub direcţiunea

D-nei PAULINE RANG

Incepe cursurile la 1 Octombrie. Limbele Germana şi Franceza sunt obligatorie. Piano la cerere. Inscrierile continuă până la 30 Septembrie

BYRRH CEL MAI BUN VIN TONIC ŞI APERITIF

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (Thuir Franţ.) De vînzare La toate magazinele de consum din ţară

NOU! NOU! NOU!

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Str Lăpuşneanu 25 —

Infiinţat acum, a pus la dispoziţia onor. public un mare

Depozit de Maşini de Cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcţionare perfectă garantată pe timp de 10 ani.

Biciclete „Brenabor" şi „Dürkopp"

Gramaphone şi plăci; Instrumente muzicale

Mobile Cărucioare şi ori-ce accesorii

Toate se vînd în rate convenabile la

„Magazinul Comerciului în rate"

S. L. Grossmann

Iaşi, str. Lăpuşneanu 25

CISMARIA

Petrea & Grigorescu

— Iaşi Str. Lăpuşneanu 7 —

Ambii foşti conductori în principalele magasii de încălţăminte din Bucureşti. Face cunoscut onor. public cît şi clientelei sale, că în magasinul nostru se execută tot felul de comenzi pentru domni, doamne şi domni ofiţeri. etc.

Pentru sesonul de toamnă am asortat magasinul nostru, cu felurite pielării ca: Bocs, Bocs lac, Lac francez etc. etc.

Pentru d-nii Moşieri Arendaşi, Ingineri am primit vestita piele BISON-LION renumita ca impermiabilă pentru vreme rea. In magasinul nostru se mai găseşte încălţăminte gata garantînd, atît forma cît şi soliditatea.

Comenzi se poate face şi în provincie dacă d-nii amatori trimete o gheată la noi ca măsură şi comanda se va expedia cu ramburs.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apa

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici

Curele de transmisiuni

A sosit tabla din renumitele fabrici:

WOLF NETER & JACOBY,—BERLIN

ALBERT GASSMAN,—BRESLAU

şi **Tabla Marca Leu** precum şi **Saci Calcuta**

Toate cu preţurile cele mai convenabile

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** cu preţurile pe jumatate la toate locurile şi începutul la 4 ore p. m.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asigaraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor afiate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223 0 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termia hotărît cu sortire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sortirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Directiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

CRIN-CAGES Prix de lancement 0f30c.

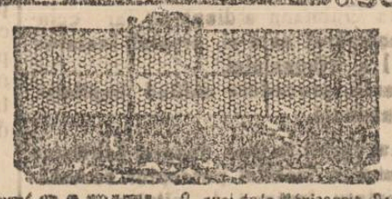

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 6 f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— *Strada Golia 77* —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—8 seara

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— *Str. Bărbei No. 18* —

Consult. 7— a. m. şi 4— p. m.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35—Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa VI a Loteriei VI

s'au pus în vînzare

Tragerea de la

16 Oct.—10 Noem. 1909

Se poate cîştigă in caz fiorocos cu un singur Bilet suma de:

Lei 100,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romînă

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină incredere

Preţurile oficiale pentru vănzare:

1/8	Una optime	Lei 20,00
1/4	Un sfert	Lei 40,00
1/2	Una jumătate	Lei 80,00
1	Loz întreg	Lei 160,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
3. lei	6 lei	12 lei	24 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. — Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.